ጥንታዊ ግእዝ

ብዘመናዊ አቀራርባ

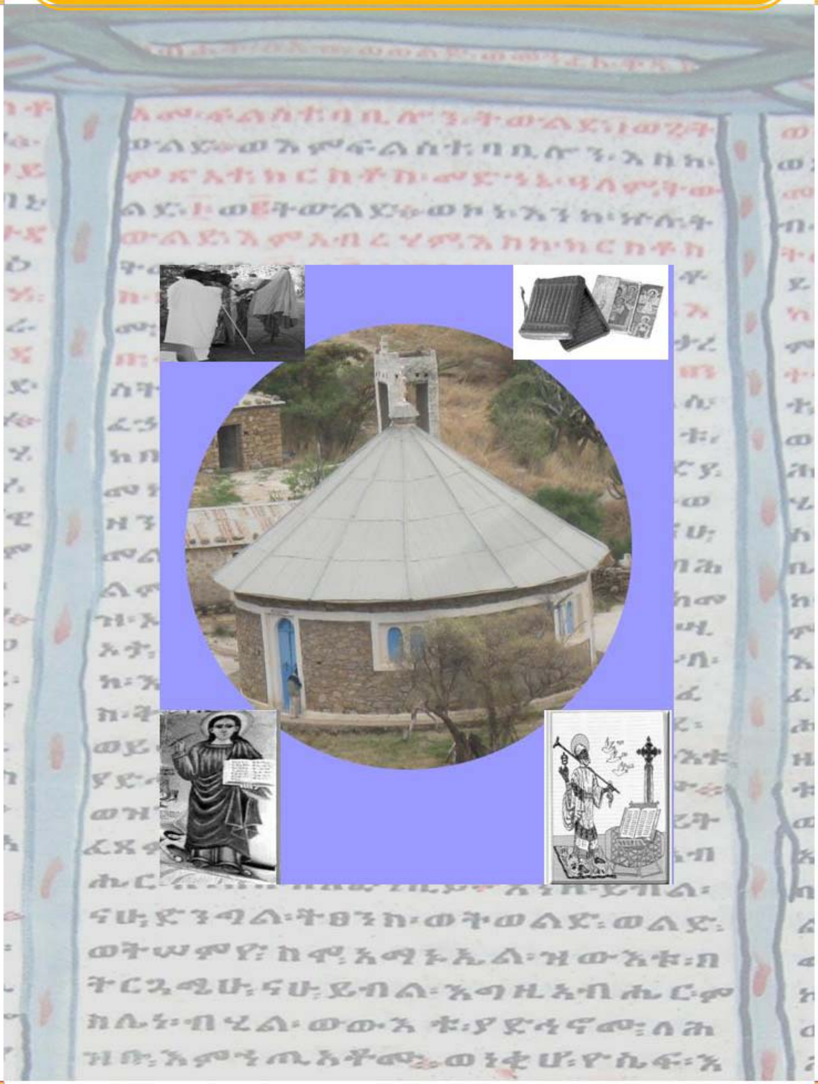

ቀዳማይ ክፋል

መሪጌታ ሔኖክ ገብረሚካኤል
አሥመራ - ኤርትራ

"ብቛንቋ እልፊ ቃላት ካብ ዝዛረብ፡ ኃሙሽተ ቓላት ብኣእምሮ (ብፍልጠት) ክዛረብ እፈቱ።"
(፩ይ ቆሮ. ፲፬፥፲፱)

ብምሉእ ኮነ ብኸፊል
ካብዚ ወሲድካ ምኅታም
ኣይፍቀድን።

በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ፥

መቅድም

“ወሮፀ ፊልጶስ ወበጽሐ ወሰምዖ ያነብብ መጽሐፈ ኢሳይያስ ነቢይ ወይቤሎ ፊልጶስ ተአምርኑ እንከ ዘታነብብ፧ ወይቤሎ ኅፅው በአይቴ አአምር ለእመ አልቦ ዘመሀረኒ….. ወተመይጠ ኀበ ፊልጶስ ውእቱ ኅፅው ወይቤሎ ብቍዐኒ ወንግረኒ በእንተ መኑ ይብል ነቢይ ከመዝ በእንተ ርእሱኑ ወሚመ በእንተ ካልእ፧ ወከሠተ አፉሁ ፊልጶስ ወአኀዘ ይምህሮ በእንተ ኢየሱስ ወይፈክር ሎቱ በውእቱ መጽሐፍ።” (ግብ. ፰፥፴-፴፭ ፴፯-፴፰)

እቲ ስሉብ ኣብ ሠረገላኡ ተቐሚጡ ኪምለስ ከሎ ኸኣ ካብ ትንቢት ኢሳይያስ የንብብ ነበረ። መንፈስ ቅዱስ ከኣ ንፊልጶስ “ነዚ ሠረገላ እዚ ኣርክቦ እሞ ምስኡ ኪድ” በሎ፡ ፊልጶስ ከኣ ጐዩ ኣርከቦ፤ ትንቢት ኢሳይያስ ኬንብብ ምስ ሰምዖ ኸኣ “እዚ እተንብቦ ዘሎኻስ ተስተውዕሎ’ዶ ኣሎኻ፧” ኢሉ ሓተቶ። እቲ ስሉብ ከኣ “ሓደ እኳ ዚምህረኒ ዘይብለይ ከመይ ገይረ ከስተውዕሎ” በለ፡ ንፊልጶስ ደይቡ ምስኡ ኪቕመጥ ለመኖ፡….. እቲ ስሉብ ከኣ ንፊልጶስ፡ “እቲ ነቢይ ብዛዕባ መን እዩ እዚ ዚብል ዘሎ፧ ብዛዕባ ርእሱ ድዩ ወይስ ብዛዕባ ካልእ እዩ ዚብል ዘሎ፧ እስከ ንገረኒ።” ኢሉ ሓተቶ። (ግብ. 8፥30-35)

“ወባሕቱ በቤተ ክርስቲያን እፈቅድ ኀምስተ ቃላተ እንግር በልብየ ከመ ለባዕዳንሂ እምሀር፡ እስመ ይኄይስ እምአእላፍ ቃል በነገረ በሐውርት” /፩ይ ቆሮ. ፲፬፥፲፱/።

“ወለእመሰ ይተረጐም የሐንፅ ሕዝበ” /፩ይ ቆሮ. ፲፬፥፳-፲፪/።

ዘእምድርሳነ ሚካኤል

“እስመ ሶበ ይትነበብ ገድል ወድርሳን ይቀውሙ ህየ ቅዱሳን መላእክት ወጻድቃን በዕለተ ተዝካሮሙ ወበዓሎሙ ወኢይሴስሉ እስከ ይትፌጸም።

ወሶበ ይትነበብ ገድሎሙ ወድርሳኖሙ እመ ይትገደፍ አሐዱ ቃል እምአንባቢ ይበክዩ ቅዱሳን መላእክት፤ ጻድቃን ወሰማዕት ነቢያት ወሐዋርያት ደናግል ወመነኮሳት ፍጹማን በእንተ ዘተገድፈ አሐዱ ቃል።

ወኢትኅድጉ ለጌሠም ሶበ ይነውኀ ምንባብ እስመ ኢይሴስሉ ቅዱሳን እስከ ይትፌጸም ገድሎሙ ወድርሳኖሙ። በከመ ጽሑፍ ውስተ ገድለ አባ ሲኖዳ ዘይብል ዘንተ ወዐይኑ ኤርምያስ ነቢይ አንጠብጠበ አንብዐ ላዕለ አሐዱ አንባቢ ሶበ ይትገደፍ አሐዱ እምቃላቲሁ ወእምነገሩ።

ወከማሁ ሕዝቅኤልኒ ወሚልክያስ ብዙኀ ቆሙ ሶበ ኖመ አንባቢ አንትሙኒ አንባብያን አንብቡ በፍርሀት ወበንቁሀ ልብ ወለእመ ኢተአምሩ አንብቦ መጻሕፍት ፀውዑ ዘየአምር አንብቦ ወጸልዩ ላዕሌየ ወላዕለ ዘጸሐፎ ወአጽሐፎ ወዘአንበቦ ወዘተርጐሞ ወዘሰምዐ ቃላቲሁ ለዝንቱ መጽሐፍ ኅቡረ ይምሐረነ እግዚአብሔር። በጸሎታ ለእግዝእትነ ማርያም ወላዲተ አምላክ ወበጸሎቱ ለቅዱስ ሚካኤል ሊቀ መላእክት ወበስእለቱ ለቅዱስ ገብርኤል ዜናዊ ትፍሥሕት ወኀሤት።”

ትርጉሙ፥

“ቅዱሳን መላእኽትን ጻድቃንን፡ ኣብ ዕለተ በዓሎምን ተዝካሮምን ገድልን ድርሳንን ኪንበብ ከሎ፡ ኣብቲ ቦታ ይቼሙ፤ ተነቢቡ ክሳዕ ዚውዳእ ከኣ ካብቲ ቦታ ኣይርሳቁን እዮም። ገድሎምን ድርሳኖምን ኪንበብ ከሎ፡ ካብቲ ኣንባቢ ሓንቲ ቃል እንተተገዲፉ፡ ስለ እቲ ዚተገድፈ ቃል ቅዱሳን መላእኽቲ፡ ጻድቃንን ሰማዕታትን፡ ነቢያትን ሓዋርያትን፡ ፍጹማን ዚኾኑ ደናግልን መነኮሳትን ይበኽዩ።

ቅዱሳን ገድሎምን ድርሳኖምን ኪንበብ ከሎ ካብኡ ስለዘይርሳቑ፡ ዋላ ንባብ እንተነውኀ ንጽባሕ ኢልኩም ኣይትግደፉ። እዚ ኸኣ ኣብ ገድሊ ኣባ ሲኖዳ “ካብ ቃላቱ ሓደ ቃል ምስ ተገድፈ፡ ኣብ ልዕሊ ሓደ ኣንባቢ ካብ ዓይኒ ነቢይ ኤርምያስ ነቢይ ንብዓት ኣንጠብጠበ” ከምዝብል ማለት እዩ።

ከምኡውን ሕዝቅኤልን ሚልክያስን ኣንባቢ ምስ ደቀሰ ኣብ ልዕሊኡ ንነዊኅ ጊዜ ቈይሞም እዮም። ንሸኻትኩምውን ኣንቱም ኣንበብቲ ብፍርሃትን ብንቑሕ ልብን ኣንብቡ፤ መጻሕፍቲ ኣንቢብኩም ዘይትኽእሉ እንተኾይንኩም ድማ ኣንቢቡ ዝኽእል ፀውዑ ምእንታይ፡ ምእንቲ ዘጽሓፎን ዘጽሓፎን፡ ምእንቲ ዘንበቦን ዝተርጐሞን ምእንቲ እቲ ንቓላት እዚ መጽሓፍ እዚ ዚሰምዐን ብጸሎት እግዝእትነ ማርያም ወላዲት ኣምላኽ፡ ብጸሎት ሊቀ መላእክት ቅዱስ ሚካኤልን ብልማኖ ኣብሣሪ ሓጐስ ቅዱስ ገብርኤልን እግዚአብሔር ንኺኡልና ክምሕረና ጸልዩ።”

(ድርሳነ ቅዱስ ሚካኤል ዘኅዳር ገጽ ፳ -፳፩ ብማኅበረ ሐዋርያት ፲፱፻፺፪ ዓ.ም.)

መግለጺ

ኣብ ቅድስት ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ዝተመሃርክዎ ምዑብ መንፈሳዊ ትምህርቲ፣ ኣፍልጦ ክህልወኒ ዘንበብክዎም ጽሑፋትን ዝሓተትክዎም ሊቃውንትን በብዝረኸብኩሉ ዝመዝገብክዎ መዘኻኸሪ ነጥቢ አረፍተ ነገረ ግእዝ ኣወሓሒደ ሓደ ንኡስ መጽሓፍ ናብ ደለይቲ ኣፍልጦ ልሳነ ግእዝ ንምዝርጋሕ ብሓደ መዳይ፣ ንቐጻሊ መበገሲ ሓሳብ ከም ዝኸውን ብምግማት፤ ከምኡውን ነዚ ንኡስ መጽሓፍ ብምንባብ ኣንበብቲ ናብ ዝለዓለ ልሳነ ግእዝ ምንባብን ምስማዕን፣ ምዝራብን ምትርጓምን፣ ምድራስን ንምብጻሕ ሓገዝ ምእንቲ ኪኸውን እሞ፣ ተዳኺሙ ዝነበረ ልሳነ ግእዝ ትንሣኤ ረኺቡ ጥንታውነትን ዕቤትን ግእዝን ሃገርና ኤርትራ ዝረኣየሉ ኮይኑ ስለ ዝተሰምዓኒ ነዚ ከቕርብ ክኢለ። እዚ *“ጥንታዊ ግእዝ ብዘመናዊ ኣቀራርባ”* ኣብ ውሽጡ ዘሎ ትኀዝቶ ኣብ ዓሠርተው ክልተ ዝተኸፍለ ኮይኑ መምስ ምሳሌኡን ከምኡውን ሕቶን መልስን ዚምላእ ባዶ ቦታን ኮይኑ ተማሃራይ ወይ ኣንባቢ ብቐሊሉ ከምዝርድኦ፤ ተረዲኡ ድማ ጥንታውነት ቋንቋኡን ዕቤት ሃገሩን ብምፍላጥ ካብ ኻልኦት ቋንቋታት ቀዳምነት ምሃብ ንባዕሉ ቀዳማይ ምኟኑ ዘረጋግጸሉ መጽሓፍ እዩ።

ነገረ ልሳነ ግእዝ ኣዝዩ ቀዳማዊ ካብ ምኟኑ ዝተላዕለ እተን ሥልጡናት ዚበሃላ ክፍላተ ዓለም ካብ ሃገርና ብምውሳድ ክጥቀማሉ ዝጸንሓን ዘለዋን ምኟኑ ርዱእን ዘየጠራጥርን ሓቂ እዩ።

ስለዚ ካልኦት ክፍላተ ዓለም እናተጠቕማሉ እቶም ቀንዲ ደቀባት ግእዝ ዝኾናኸደኣ ክንፈልጦ ኣይግብኣናንዶ!፧ ካብ ምባል ነዚ *“ጥንታዊ ግእዝ ብዘመናዊ ኣቀራርባ”* ክጽሕፍ ተገዲደ። እዚ *“ጥንታዊ ግእዝ ብዘመናዊ ኣቀራርባ”* ዘርእስቱ ፍሉይ ቀዳማዊ መጽሓፍ ፍቓድ እግዚአብሔር ኮይኑ ንመጻኢ ስፍሕ ብዝበለ ብካሪክለም መልክዕ ንዓ በይትን ንናኣሽቱን ዘማልአ ፍልይ ዝበለ ሥነ-ጽሑፋዊ መልክዕ ተወሲኽዎ ኘኺወፅእ ሓበሬታን ምኽርን ኣንበብቲ ኣገዳሲ እዩ።

፳፻ወ፪ ዓ.ም.ግ (2010 ዓ.ም.ፈ)

መእተዊ

ክቡራንን ክቡራትን ኣንበብቲ እዚ መጽሓፍ እዚ ብዛዕባ መሠረተ ግእዝ ካብ ናይ ወፃኢ ጸሓፍቲ እናተቐበሉ ንቛንቋ ግእዝ መሠረቱ ብኻልኦት ክፍላተ ዓለማት ዘይርከብ ናብ ዘይፈልጥዎ ቋንቋ ግእዝ ብምእታው ተርጒምና እናበሉ ብፍጹም ሐሶት ንጥንታዊ መልክዕ ፊደለ ግእዝ ካብ የማን ናብ ጸጋም እናገበሩ ጽሒፎም ይርከቡ።

ካብ የማን ናብ ጸጋም ምጽሓፎም ግእዝ ካብ ድቡብ ዓረብ ዝመጽአ እዩ ኢሎም ንዝፈጠርዎ ፖለቲካ ደገፍ ኪኾኖም ዝጸሓፍዎ ምኺኖም እናፈለጥኩም ከተንብቡ ኃደራ።

ብኻልእ ኃይሊ ምኽኣል እንተ ሰኣኑ፥ ብመልክዕ ስብከት ኣትዮም ታሪኽ ግእዝ ኪድምስሱን ከፍልሱን ይፍትኑ ኣለዉ።

ደቡብ ዓረብ ቀደም ግዝኣቱ ምስ አግኣዝያን ብሓደ ስለ ዝነበረ፥ እቲ ኣብ ደቡብ ዓረብ ተጻሒፉ ዚብልዎ አግኣዝያን ንመዘከርታ ኢሎም አቐሞምዎ ዝነበሩ ናይ ሓውልቲ ጽሑፍ እናረኣዩ ነዚ ምኽንያት ብምግባር ነቲ ናይ ካም ፊደል ንደቂ ሴም እናሃቡ ኪጽሕፉ ጀመሩ። ነቲ ዝጸሓፍዎ ሐሶትውን ክሳዕ ተቐባልነት ክረኽቡሉ ዚኽእሉ እናኾኑ ይኸዱ ኣለዉ።

ስለ'ዚ እዚ ናይ ግእዝ ጥንታውነት ካብ ሳባውያን ወይ ካብ ሳባ እዩ ዚብል ስም ውፁእ ሓሶት እዩ እምበር ሓቂ ኣይኮነን። ደቂ ዮቕጣን ንብራህማ ዝተባህለ ንጉሥ ህንዲ ስዒሮም ሃገሮም ናጻ አውፅኡ ዝብል ካብ ምእማን ንባሕሪ ውቅያኖስ ብዕራይ ጸሚደ ሓሪሰ እኽሊ ዘሪአ ጽህየ ዓጺደ አኺደ ብዙኅ እኽሊ ረኺብኩ ኢልካ ከም ምእማን ዝበለ እዩ።

ስለዚ ቋንቋ መልክዕ እዩ፣ መልክዕ ከአ ቋንቋ እዩ። ፊደል ሓውልቲ እዩ፤ ሓውልቲ ከአ ፊደል እዩ። ፊደል መልክዕ እዩ፤ መልክዕ ድማ ፊደል እዩ። ፊደል አቦ እዩ፤ አቦ ድማ ፊደል እዩ። ፊደል ውላድ እዩ፤ ውላድውን ፊደል እዩ። ፊደል ዶብ እዩ፤ ዶብ ድማ ፊደል እዩ። ፊደል ዓላማ እዩ፤ ዓላማ ድማ ፊደል እዩ። ዓላማ ምልክት ናጽነት እዩ፤ ናጽነት ከአ መንግሥቲ እዩ፤ መንግሥቲ ኃይሊ እዩ፤ ኃይሊ ከአ ክብሪ መንግሥቲ እዩ፤ መንግሥቲ ድማ ክብሪ ሕዝብን ሃገርን እዩ፤ ከምኡ'ውን ክብሪ መንግሥቲ ብዝኊ ሕዝቢ ኮይኑ ብሓደ ልብን ሐሳብን ከም ዚምራሕ ይገብር። ናይ ዝኾነ ነገር መደምደምታ ከአ ፊደልን ቋንቋን እዩ። ፊደልን ቋንቋን አብ ዝሃለዉሉ መንግሥቲ ኣሎ፤ መንግሥቲ እንተ ኣልዩ ፊደልን ቋንቋን አሎ። ነዚ ኵሉ ዘይፈልጥ ሰብ ከኣ የልቦን።

ክሳዕ ሎሚ ካብ ካም ዝመጽአ ቋንቋ ግእዝ ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ እናተመኃላለፈ ብምጽናሑ ዘይቀንእ ወዲ ወፃኢ ሃገር የልቦን።

ናይ ፖለቲካ ሰባት ነዚ ጥንታዊ ቋንቋ ሃገርናን ጥንታውነት ዕቤት ሃገርናን ከዳኽምዎ ስለዝሓሰቡ፥ ንሕና ግና ብግእዝ ንዝተጻሕፉ ጥንታውያን ብራናታትን ካልኦትን ብጥንቃቐ ክንጥቀመሎም ይግባእ። አብዞም ብግእዝ ዝተጻሕፉ መጻሕፍቲ ብዙኅ ጥቕሚ ኽንረክብ ንኽእል ኢና።

ካብ ወፃኢ ዝመጽኡ ሰባት ንጥንታውያን መጻሕፍትና ዝቐድሑን ብኽቡር ዋጋ ኪገዝኡ ዝኽኣሉን ንምንታይ ይመስል፧ ከምኡውን ንታሪኽና ንሳቶም ጽሒፎም ኪህቡና እሞ ንሕና ድማ በቲ ዚጻሓፉልና ታሪኽ ክንምራሕከ እንታይ ይመስል፧ ስለዚ ንታሪኽና ካብ ባዕዳውያን ዘይኮነ ካብ ባዕልና ክንጽሕፎን ክንምርምሮን ይግብኣና።

አመጻጽኣ ግእዝ

ካም ምስ ቋንቋኡን ፊደሉን መንግሥቱን እዩ ናብ አፍሪቃ ዝመጽአ። ካም ንሠለስተ ደቁ ምድሪ ኣፍሪቃ ንምክፋል ካብ እስያ ኪመጽእ ከሎ ቋንቋኡ እናተተኃኃዘ ዚመጸ ናይ አቦታትና ፊደልን ጽሑፍን ጊዙ ወፅአ።

ካም ናብ ኣፍሪቃ ኪመጽእ ከሎ ምፍልላይ ቋንቋ ኣይነበረን። ካም ናብ አፍሪቃ ዝመጽአ ድማ ኖኅ ነቶም ሠለስተ ደቂ ንሴምን ንካምን ንያፌትን ዓለም ምስ ኣካፈሎም ድኅሪ ማየ አይኅ ማለት ድኅሪ ፫፻፶ (350) ዓመታት ብ፳፮፻፮ (2606) ዓመተ ዓለም እዩ። እቲ ናይ ቋንቋ ምፍልላይ ዝኾነ ግና ድኅሪ ሞትን ኖኅ ፪፻፳፩ (221) ዓመታት ካብ ማየ አይኅ ብ፳፰፻፳፰ (2828) ዓመተ ዓለም እዩ።

ሓደ ሓደ ሰባት ግና "ሕንፃ ባቢሎን ክሳዕ ዚፈርስ ድኅሪ ሞት ኖኅ ፪፻፳፩ (221) ዘመን ካም ናብታ ብዕጫ ዝበጽሓቶ ኣፍሪቃ ከይከደ አብኡ ጸንሐ" እናበሉ መሠረት ዘይብሉ ጽሑፎም ኪጽሕፉ ይርከቡ። ንካም እቲ ራብዓይ ወዱ ከነኣን ናብ ኣፍሪቃ ኣይከደን ኢሉ ኖኅ ካብ ፍቓድ አቦታቱ ብምውፃእ፥ ሃገር ሴም ኂዙ እስራኤል ካብ ግብፂ ክሳዕ ዚወፅኡ ከም ዝጸንሐ ቅዱሳት መጻሕፍት ይነግሩና እዮም (ገጽ ፳ ክፍል ፱፥ የካም መታሰብያን ህልውና ሥላሴ'ውን ካብ ኣዳም ክሳዕ ኖኅ ፳፪፻፶፮/2256 እዩ ይብል ገጽ 223)።

ካም ሠለስተ ደቂ ማለት፥

ሀ. ኵስ

ለ. ፉጥ

ሐ. ሜጽሬም

ኂዙ ናብ ኣፍሪቃ ኣይመጽአን ዝብል እንተ ኣልዩ መጽሐፈ ኩፋሌ *"ወከፈለ ካም ማእከለ ውሉዱ ወወፅአ መክፈልት ቀዳሚ ለኵስ መንገለ ጽባሕ ወዓረቢሁ፣ ለሜጽሬም ወዓረቢሁ ሎቱ ለፉድ ወዓረቢሁ ሎቱ ለከነአን ወመንገለ ዓረበ ባሕር"* /ኩፋ. ፱፥፳፰/

<u>ትርጉሙ፥</u> ካም ንደቁ ከካፍል ከሎ ቀዳማይ ዕጫ ንኵስ ብሸነኽ ምሥራቅ በጽሐ። ሸነኽ ምዕራብ ከአ ንሜጽሬም ዕጫ በጽሐ። ብሸነኽ ምዕራብውን ከምኡ ንፉድ በጽሐ ከምኡውን ሸነክ ምዕራብ ንከነኣን በጽሐ። እቲ መእተዊ አንጻር (ስግር) ባሕሪ ንከንኣን በጽሐ። /ኩፋ. ፱፥፳፰ (9፥28) አብ ግእዝ/

ካም ንኣርባዕቲኦም ደቁ በብጽሒቶም ምስ መቐሎም ከነኣን ግና ናብታ ብጽሒቱ ዝኾነት ምድሪ አፍሪቃ ኣይመጸን ነዚ ዝኸውን ጥቕሲ ከኣ፤ *"ወርእየ ከነኣን ምድረ ሊባኖስ እስመ ሡኃዘ ግብፅ ከመ ሠናይት ጥቀ፣ ወኢሖረ ውስተ ምድረ ርስቱ መንገለ ዓረበ ባሕር፥ ወኀደረ ውስተ ምድረ ሊባኖስ እምጽባሕ ወእምዓረብ እምውእደ ሊባኖስ ወበውእደ ባሕር። ወይቤሎ ካም አቡሁ ወኵስ ወሜጽሬም አኃዊሁ እስመ ኀደርከ ውስተ ምድር እንተ ኢኮነት እንቲአከ ወኢወፅአት ለነ በዕፀው ኢትግበር ከመዝ እስመ ለእመ ከመዝ ገበርከ አንተሂ ወደቂቅከሂ ትወድቁ ውስተ ምድር። ወርጉማን በህከክ እስመ በህከክ ኀደርከ ወበህከክ ይወድቁ ደቂቅከ ወትሤሮ ለዓለም። ኢትኅድር ውስተ ምድረ ሴም እስመ ለሴም ወለውሉዱ ወፅአ በዕፃሙ። ርጉም አንተ ወርጉመ ትከውን እምኵሎሙ ውሉደ ኖኅ ለመርገም እንተ ተሠራዕነ በመሐላ በቅድሜሁ ለመኰንን ቅዱስ ወበቅድመ ኖኅ አቡነ። ወኢሰምዖሙ ወኀደረ ውስተ ምድረ ሊባኖስ እምኤማት እስከ ምብዋአ ግብፅ ውእቱ ወውሉዱ እስከ ዛቲ ዕለት ወበእንተዝ ተሰምየት ይእቲ ምድረ ከነአን" (ኩፋ. ፲፥፳፰-፴፬ ኣብ ግእዝ)*

<u>ትርጉም፤</u> "ከንኣን ክሳብ እቲ ወኃዚ ማይ ግብፅ ዘሎ ደጕዓ ሃገር ኣዝያ ጽብቕቲ ምዃና ረአየ እሞ፥ ናብታ ርስቱ ዝኾነት ሃገር መእተዊ ባሕሪ መእተዊ ሃገር ኣይከደን፤ አብቲ ደጕዓ ሃገር ካብ ምሥራቅ ክሳብ ምዕራብ አብ ከባቢ እቲ ባሕርን ደጕዓን ከባቢ ተቐመጠ። ሽዑ ካም አቦኡን አኅዋቱ ኵስን ሜጽሬምን፥ "እዚ ቦታ እዚ ብጽሒትካ ኣብ ዘይኮነ ቦታ አይትቀመጥ ሕማቕ ሥራሕ አይትሥራሕ በልዎ። እንተ አቢኻ ንስኻን ደቅኻን አብኡ ብኽርክር ክትጠፍኡ ኢኹም ንስኻውን ፈጺምካ ክትጠፍእ ኢኻ። እዚ ቦታ እዚ ንሴምን ደቁን ብዕጫ ዝበጽሖም ስለ ዝኾነ ንስኻ አብ

> ዘይቦታኻ አይትንበር ንስኻ ዝተረገምካ ኢኻ። ካብ ኵሎም ደቂ ኖኅ ንስኻ ርጉም ክትከውን ኢኻ" በልዎ። ከነአን ግና አይሰምየምን ካብ ኤርማት ኣትኂዙ ክሳብ መእተዊ ግብፂ አብ ደጉዓ ሃገር ተቐመጠ። ደቁውን ክሳዕ ሎሚ ኣብኡ አለዉ።"

ስለዚ መጽሐፈ ኩፋሌ ከም ዘረድኣና ካም ቋንቋኡን ፊደሉን ሠለስተ ደቁን ጊዜ ናብታ ብዕጫ ዝበጽሓቶ ርስቲ ቅድሚ ምፍልላይ ቋንቋን ሕንፃ ሰናኦርን ከምዝመጽአ እዩ ዘረድኣና።

ከነኣን ወዱ ግና ልክዕ ከምቲ ካልኦት ንካም ዚብልዎ ዘይኮነስ ካብ ፍቓድ ኣቦኡን ኣኅዋቱን ወፂኡ ብሥልጣኑ አብ ምድረ ርስተ ሴም ከም ዝተረፈን ከም ዝተረግመን የረድኣና።

እቲ ንጉሥ ኢየሩሳሌም ዝኾነ መልከጼዴቅውን ወዲ ወዱ ንካም ካብ ዓሌት ከነኣን ምኳኑ ሐዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ አብ መልእክተ ዕብራውያን "ወለዘኢኮነሰ እምዘመዶሙ ወሀቦ አብርሃም ዓሥራተ ወውእቱ ባረኮ ለአብርሃም ዘሎቱ ተስፋ" /ዕብ. ፯፥፮/ ዝበሎ፣ ካብ ዓሌት አብርሃም ዘይኮነ ካብ ዓሠርተ ሓደ (ዕሽር) ሃቦ። ክቡር አንባቢ እታ "ዘኢኮነ እምዘመዶሙ" እትብል ኃይለ ቃል ምስትውዓል የድልየካ። ስለዚ ቋንቋ ሃገርና ካብ ኖኅ አትኂዙ ከይተቛረጸ ክሳዕ ሎሚ ምህላዉ አብ ብዙኃት መጻሕፍቲ ይርከብ። ካባታቶም፥

- <u>ቀዳማይ</u>፥ ናይ ቅዱስ ጴጥሮስ ጸሓፊ ዝነበረ <u>ቀሌምንጦስ</u> አብ ዝጸሓፎ መጽሓፍ፤
- <u>ካልኣይ</u>፥ እስራኤል አብ ግብፂ አብ ዝነበሩሉ እዋን <u>ጊዮርጊስ ወልደ አሚድ</u> አብ ዝጸሓፎ መጽሓፍ ይርከብ።

ከምኡውን ነቢየ እስራኤል ሙሴ ኣፍሪቃዊት ሰበይቲ ብምምርዓዉ ኣኅዋቱ ኣሮንን ማርያምን ምስ ሓመይዎ ንማርያም እግዚአብሔር ብለምፂ ቀጽዓ። እዚ ድማ ሃገር ኣፍሪቃ ወይ ሃገረ አግዓዝያን አብ እግዚአብሔር ዘለዋ ተቐባልነት ይገልጸልና /ዘኍል. 12፥1-12/ ስለዚ መጻሕፍቲ ከይመርመርና ወጻእተኛታት ክብሪ ሃገርና ንምቕናስ ብዝጸሓፍዎም ዝተፈላለዩ ጽሑፋት ከይንልወጥ ኃደራ።

<u>መዘኻኸሪ</u>

1. መብዛኅቶኡ ኣብ ውሽጢ እዛ መጽሓፍ ዘሎ ትኅዝቶ፣ ተማሃሮ ኪመሃሩ ከለዉ ዝሓትዎን ኣብ ቤተ ክርስቲያን ኪበሃል ከሎ ንብዙኃት ሰባት ዘደናግርን ኮይኑ ዝተሰማዓኒ ንነዊኅ ዓመታት እናመዝገብክዎ ዝጸናሕኩ ንኣንበብቲ ኣዝዩ ካብ ምግጋይ ሓጋዚ እዩ።
2. ኣብ ምዕራፋትን ኣርእስትን ንምሁራን ዘመናዊ መንእሰያት ምእንቲ ክሕግዞም ሓደ ሓደ ብእንግሊዝ ኣርእስቲ ሂበዮም ኣለኹ።
3. ምስቲ ኣብ ኣካዳምያዊ ዝረኸብዎ እቲ ኣርእስቲ ግእዝ ውን ዘይፈላለ ምኳኑ ክርድኡ እሞ ኣዛሚዶም ክጥቀሙ።
4. ኣብ መወዳእታ መወከሲ ዝተጠቐምኩሉም መጻሕፍቲ ተጻሒፎም ስለ ዘለዉ ክቡራንን ክቡራትን ኣንበብቲ ኣጸቢቖም ምስተኸታተሉ ካብኦም ውን ምእንቲ ኪጥቀሙን ከረጋግጹን ዝብል እዩ፤ እንተኾነስ እቲ ቋንቋኦም ኣማርኛ ብምኳኑ ምስ መማህራን ቅኔን ግእዝን ከም ዘድሊውን ምኽሪ ተዋሂቡ ኣሎ።

ኣዳላዊ መሪጌታ ሄኖክ ገብረሚካኤል

መክሥተ አርእስት

መቅድም --------------------
መግለጺ --------------------
መእተዊ --------------------
መዘኻኸሪ --------------------

<u>ምዕራፍ ፩</u>፥ ሆሄያት ወአኃዛት ወቃላት ዘግእዝ

፩.፩ ሆሄያት --------------------

፩.፩.፩ ድምፀ ንባባት ዘ፳ወ፰ቱ ሆሄያት --------------------

፩.፩.፪ ክፍላተ ሆሄያት --------------------

ሀ. ንጹል ሆሄ --------------------

ለ. ድሩብ ሆሄ --------------------

፩.፩.፫ ኣብ ኣደማምፃኦም መኸስታት ዚኾኑ “ሆሄታት”--------------------

፩.፩.፬ ኊልቈ አውታረ ሆሄ (ፍቝዲ ፊደላተ ግእዝ) --------------------

፩.፪ አኃዛት --------------------

፩.፪.፩ ዝርዝር መሠረታውያን አኃዛት --------------------

፩.፪.፪ ኣኃዛትናን ፊደላትናን --------------------

፩.፫ ቃላተ ግእዝ --------------------

፩.፫.፩ ቃላተ (ቀለማተ) ጥያቄ (ቃላተ ተሐትቶታት) --------------------

፩.፫.፪ ቃላተ ሰላምታ ወእማኄ --------------------

፩.፫.፫ አስማተ አባላተ አካለ ሰብእ --------------------

፩.፫.፬ ቃላተ ግእዝ ምስለ ኑባሬ ደቀ ሰብእ ወአድያም --------------------

ሀ. ቤተ ሰብእ --------------------

ለ. ንዋያተ ቤት --------------------

ሐ. ቤተ ምግብ ወሲሳይ --------------------

መ. ንዋያተ ማሕረስ --------------------

ሠ. መካነ ምሥያጥ (ዕዳጋ) --------------------

ረ. ሢመተ ምንኵስና --------------------

ሰ. ንዋያተ ቤተ ክርስቲያን --------------------

ሸ. አዝማደ ቤተ መንግሥት ወሢመታቲሆሙ --------------------

ቀ. ዓፀደ ቤተ ክርስቲያን --------------------

ቐ. አብያተ ፍትሕ ወኵነኔ --------------------

በ. አብያተ ትምህርት --------------------

ተ. ንዋያተ ምህሮ --------------------

ቸ. ንዋያተ መርዓ ወሕጼ --------------------

ኀ. ሰብአ ቤት (ኣብ ቤት ዚርከቡ) --------------------

ነ. እንስሳ ቤት --------------------

ኘ. እንስሳ ገዳም --------------------

አ. መልክዐተ ሕብርታት --------------------

ከ. ሕብረ አዕናቍ ----------

ኸ. አስማተ ገጸ መጽሐፍ ዘብራና ወዘጥራዝ ወወረቀት ----------

ወ. መአዝናተ ዓለም ዐቢያን ወንኡሳን ----------

ዐ. አርባዕተ ክፍላተ ዓመት ----------

ምዕራፍ ፪፥ ግእዝ ወሥርዐተ ንባቡ ----------

- ❖ ትርጕም ግእዝ ----------
- ❖ ሥርዐተ ንባበ ግእዝ ----------
- ❖ ኣብ ንባበ ግእዝ ኪፍለጡ ዘግብኦም ኣገባባት ----------
- ❖ ተነሽ (ተለዓሊ፡ ተንሣኢ) ----------
- ❖ ተጣይ (ተወሓጢ) ----------
- ❖ ፬ ንባባተ ግእዝ ----------
  - ✓ ተነሽ (ተለዓሊ) ----------
  - ✓ ተጣይ (ተወሐጢ) ----------
  - ✓ ሰያፍ ----------
  - ✓ ወዳቂ (ወዳቒ) ----------
- ❖ ካብ ዓበይቲ ሰዋሰው ወዳቂ ዝኾኑ ----------
- ❖ ተነሽ ዝኾኑ ----------
- ❖ መልምደ ንባበ ግእዝ (መልእክተ ዮሐንስ)
- ❖ ናይ ተናባቢ ቅኑዕን ዘይቅኑዕን
- ❖ መልምደ ንባበ ግእዝ ካብ ድርሳነ ሚካኤል
- ❖ ምዕላድ ዚኾኑ ቃላት
- ❖ ትርኣሳት “ሶ”ን “ሙ”ን
- ❖ ትርኣስ ዝኾኑ ፊደላት
- ❖ ተናባቢ ቀለማት
  - ✓ ሣልስ ቀለም ኪናበብ ከሎ
  - ✓ ራብዕ ቀለም ኪናበብ ከሎ
  - ✓ ሳድስ ቀለም ኪናበብ ከሎ
  - ✓ ሳብዕ ቀለም ኪናበብ ከሎ
  - ✓ መፈጸምታ ፊደሉ ካዕብ ዚኾነ ቀለም
  - ✓ መወዳእታኡ ሣልስ ዝነበረ ቅጽል
  - ✓ መወዳእታኡ ራብዕ፡ ኃምስ፡ ሳብዕ
- ❖ ተጸውዖ ስም ገቢር ወይ ተሰሓቢ ኪኸውን ከሎ
- ❖ ኣብ ንባብ ዚልሕልሑ
- ❖ ዚጠብቁ ቀለማት
- ❖ በዚ ንባብ ግእዝ በዓል ቤትን ተሰሓብን ፈሊኻ ኣውዕእ
- ❖ መልምደ ንባበ ግእዝ
  - ✓ አረፍተ ነገረ ግእዝ
  - ✓ ብንጽል ኪኸውን ከሎ
  - ✓ ብብዙኅ ኪኸውን ከሎ
  - ✓ ነዞም ዚስዕቡ ናብ ትግርኛ ተርጉም
  - ✓ ካብ የማን ናብ ጸጋም ኣዛምድ
  - ✓ ነዞም ዚስዕቡ ኣንቢብካ ተርጉም (ግለጽ)
- ❖ መለማመዲ ንባበ ግእዝ ብኽልተ ቃላት

- ✓ ንሓደ ተባዕታይ ኪኸውን ከሎ
- ✓ ናይ ብዙኃን ተባዕትዮ ኪኸውን ከሎ
- ✓ ናይ ሓንቲ ሰበይቲ ኪኸውን ከሎ
- ✓ ንብዙኃት ኣንስቲ ኪኸውን ከሎ
- ✓ ንሓደ ሰብኣይ ብኃላፊ ኪኸውን ከሎ
- ✓ ንብዙኃን ሰብኡት ብኃላፊ ኪኸውን ከሎ
- ✓ ንሓንቲ ሰበይቲ ኪኸውን ከሎ
- ✓ ንሓደ ሰብኣይ
- ✓ ንብዙኃን ሰብኡት
- ✓ ናይ ሓንቲ ኣንስተይቲ
- ✓ ንብዙኃት ኣንስቲ
- ✓ ንሓደ ሰብኣይ
- ✓ ንብዙኃን ሰብኡት ብኀሉፍ
- ✓ ናይ ብዙኃት ኣንስቲ
- ✓ ናይ ሓደ ሰብኣይ
- ✓ ንሓንቲ ሰበይቲ
- ✓ ንሓደ ሰብኣይ
- ✓ ንብዙኃን ሰብኡት
- ✓ ንሓንቲ ሰበይቲ
- ✓ ንብዙኃት ኣንስቲ

- ❖ ምሳሌ ግሥ ብግእዝ
- ❖ ብኽልተ ቃላት ዝቖመ መላመዲ ንባበ ግእዝ

ምዕራፍ ፫፥ መራሕያን ——————————————

- ❖ ስም
- ❖ ግሥ ወይ ዐንቀጽ
- ❖ ዘርኢ
- ❖ ነባር
- ❖ መራሕያን (ክንድ ስም)
- ❖ ክንዲ ስም ብትግርኛ ክርአ ከሎ
- ❖ መላመዲ ብመራሕያን (ክንዲ ስም)
- ❖ ሕቶታት
  - ✓ ኣዛምድ
  - ✓ ነዞም ዚስዕቡ ሕቶታት ናብ ትግርኛ ተርጒምካ መልስ
  - ✓ ነዞም ዚስዕቡ ግሥታት ዚሰማማዕ እናመረጽካ ባዶ ቦታ ምላእ
  - ✓ ነዞም ዚስዕቡ ባዕልኻ ተርጒም
- ❖ ዓሠርተ መራሕያን
  - ✓ መራሕያን ኣብ ግሥ እናተሰኲዑ ሓሳባት ኪህቡ ከለዉ
  - ✓ መራሕያን ምስ ዓብይን ንኡስን ዐንቀጽ
- ❖ ዝርዝር ዓብይ ዐንቀጽ ረባሕታ
- ❖ መላመዲ፥ ባዶ ቦታ ምላእ

ምዕራፍ ፬፥ ቅጽል ——————————————

- ❖ ቅጽል
- ❖ ክፍል ቅጽል
  - ✓ ናይ ግእዝ ቅጽል ቅድምን ድኅርን በዓል ቤት
  - ✓ ናይ ግእዝ ቅጽል ተባዕታይን ኣንስታይን ፆታ ሓደን ብዙኀን

- ወገናዊ ቅጽል
- ግልጸ "ዘ" ኣብ ግሥ
- "ዘ" ቅጽል ኪኸውን ከሎ
- "እንተ" ቅጽል ኪኸውን ከሎ
- "እለ" ቅጽል ኪኸውን ከሎ
- ነዞም ዚስዕቡ መላመዲታት ባዕልኻ ናብ ትግርኛ ተርጉም
- "ዘ" "እንተ" "እለ" መተካእታ ስም (ክንድ ስም)
- "እንተ" ክንዲ ስም ኪኸውን ከሎ
- "እለ" ክንዲ ስም ኪኸውን ከሎ
- ነዞም ዚስዕቡ ናብ ትግርኛ ተርጐም
- ክፍሊ ዝርዝር ቅጽል
- ክፍልታት ኣሉታን እወታን ነባር ዓንቀጻት
- ኣሉታ ዚኾኑ ነባር ዐንቀጻት
- "ኢኮ" ዚህቦ ኣሉታ
- ነዞም ዚስዕቡ ናብ ኣሉታ ቀይር
- እወታ "ቦ"
- እወታ "ኢ"
- ናይ "ሐሰ" ነባር ዓንቀጽ
- ነባር ዓንቀጽ "ሀሎ"
- ነባር ዓንቀጻት ዚብሃሉ ክራብሑን ክዝርዘሩን ከለዉ
  - ✓ ናይ "ቦ" ዝርዝር
  - ✓ ሓደ ዚነበረ ኪባዛኅ ከሎ
  - ✓ ሣልስ ዝነበረ ኪባዛኅ ከሎ
  - ✓ ሳድስ ዝነበረ ኪባዛኅ ከሎ
- መድበል ቅጽል
- ወገናዊ ቅጽል
- ብመልክዕ ንባቦም ትርጕም ዚቕይሩ ግሥታት

<u>ምዕራፍ ፭፥</u> ገቢር ወተገብሮ (ንጡፍን ልኡምን/ Active and Passive)

- ክፍል ገቢርን ተገብሮን
- ንምሳሌ ካብ ተገብሮን ገቢርን
- ግሥ ገቢርን ተገብሮን
- ሥራሐ ቤት
- ገቢር ግሥ ዓንቀጽ
- ተገብሮ ግሥ ዓንቀጽ
- ተናበብቲ ኮይኖም ገቢርን ተገብሮን ዚኾኑ
- ዓሠርተው ክልተ አርእስተ ግሥ

<u>ምዕራፍ ፮፥</u> ሰምዕ ወወርቅ ---------------------------------

- አበሃህላ ስምዕን ወርቅን

<u>ምዕራፍ ፯፥</u> አገባብ ሰዋስው ---------------------------------

- ንበይኖም ዘይንበቡ
- ንበይኖም ኣብ ገቢር ኪኸውን ከሎን ኣብ ካልእን ዚንበቡን ዘይንበቡን
- ዓቢይን ንኡስን አገባብ ሰዋስው

- ንኡስ አገባብ ሰዋስው
- ደቂቅ አገባብ ሰዋስው
- ዓቢይ አገባብ ሰዋስው
- እለ፣ እንተ፣ ዘ፣ እስመ፣ አምጣነ
- አኮኑ፣ መንገለ፣ እንበለ፣ ከመ፣ ኀበ
- አመ፣ ሶበ፣ ጊዜ፣ አቅመ፣ አርአያ
- ዓቢይን ደቂቅን አገባብ
- ሀየንተ፣ እም፣ እንዘ፣ መጠነ፣ ዲበ
- ፍዳ፣ በእንተ፣ ድኅረ፣ እመ፣ እስከ፣ ተውላጠ፣ ዓይነ
- ምስለ፣ ቅድመ፣ ጊዜ፣ መልዕልተ፣ ላዕለ፣ ቤዛ
- በይነ፣ ውስተ፣ ውሣጤ፣ ማእከለ
- ዓቢይ አገባብ "ወ"
- ዓቢያን አገባባት "ሰ"፣ "ሂ"፣ "ኒ"
- ብሓደ ቃል ተነቢቦም ብብዙኅ ዚፍትሑ ፴፪
- ካብዞም አገባባት "እም" ምስ መ፣ ሙ፣ ሚ፣ ማ፣ ሜ፣ ም፣ሞ
- አገባብ "በ"
- ክፍል አገባባት ዓቢያን ወንኡሳን

<u>ምዕራፍ ፰</u>፥ ሙራደ ግሥ (ረባሕታ)

- ካልኣይ ዓቢይ ክፋል ረባሕታ
- መልምደ ሙራደ ግሥ ብሠለስተ
- ሕቶታት፥
  - ✓ ኣየናይ ቀዳማይ፤ ኣየናይ ካልኣይ፤ ፍለ።
  - ✓ ንቐዳማይ ናብ ካልኣይ ቀይር
  - ✓ ንካልኣይ ናብ ሣልሳይ ቀይር
  - ✓ ንሣልሳይ ናብ ካልኣይ ቀይር
  - ✓ ሕቶታት ካብዚ ኣብ ታሕቲ ዘሎ ንባብ ግእዝ
  - ✓ ተቓረንቲ (ተቓራንያን) ግሥታት
  - ✓ ሕቶታት ንተቓራንያን ዚሰማማዕ
- አርእስተ ግሥ
  - ክፍሊ ፩ ቀተለ
  - ክፍለ ፪ ቀደሰ
  - ክፍለ ፫ ገብረ
  - ክፍለ ፬ አእመረ (ተንበለ)
  - ክፍለ ፭ ባረከ
  - ክፍለ ፮ ሤመ
  - ክፍለ ፯ ብህለ
  - ክፍለ ፰ ቆመ
- ክፍል አላሕላሕያን

- ቅኑዕን ዘይቅኑዕን ኣናብባ ተናባቢ
- ነውረ ሰዋስው

<u>ምዕራፍ ፱</u>፥ ነጸላ ግሥ ካብ ሀ-ፐ

<u>ምዕራፍ ፲</u>፥ ነባርን ዘርእን ካብ ሀ-ፐ

<u>ምዕራፍ ፲፩</u>፥ መልምደ ንባበ ግእዝ (መላመዲታት ንባብ ግእዝ)

፲.፩ ተዋሥኦ በመልክዐ ጦማር ወመልእክት

፲.፩.፩ ክልኤቱ አዕርክት

፲.፩.፪ አሐዱ መምህር ምስለ ረድኡ

፲.፩.፫ መምህር ምስለ ወለት ረድእቱ

፲.፩.፬ ያሬድ ወማርታ

፲.፪ መልእክታት

፲.፪.፩ መልእክተ ዮሐንስ ዳግሚት

፲.፪.፪ መልእክተ ዮሐንስ ሣልሲት

፲.፪.፫ መልእክተ (ጦማረ) ሰላም ወፍቅር ጦማር ሰላም

ምንጪ መወከሲ መጻሕፍቲ

ምዕራፍ ፩
ሆሄያት ወአኃዛት ወቃላት ዘግእዝ
/GEEZ ALPHABETS, NUMBERS AND WORDS/

፩.፩ ሆሄያት

ሆሄያት ማለት ፊደላት ማለት እዩ። በዚ መሠረት “ሆሄያተ ግእዝ” ክንብል እንከሎና፡ ፊደላት ግእዝ ማለትና እዩ።

፩.፩.፩ ድምፀ ንባባት ፳ወ፮ቱ ሆሄያት

፳፮ ሆሄያተ ግእዝ ዚበሃሉ ሀ፡ ለ፡ ሐ፡ መ፡ ሠ፡ ረ፡ ሰ፡ ቀ፡ በ፡ ተ፡ ነ፡ ኀ፡ አ፡ ከ፡ ወ፡ ዐ፡ ዘ፡ የ፡ ደ፡ ገ፡ ጠ፡ ጸ፡ ጰ፡ ፀ፡ ፈ፡ ፐ እዮም።

ሀ. <u>ንባባተ አፍ</u>፥ ኪንበቡ ከለዉ ኣፍካ ብምኽፋት ዚንበቡ አውታረ ሆሄያት እዞም ዚስዕቡ እዮም። ንሳቶም ከኣ፥

ሀ፡ ሐ፡ ኀ፡ አ፡ ዐ

ለ. <u>ንባባተ ትንሐግ</u>፥ ኪንበቡ ከለዉ ብትንሓግ ዚንበቡ አውታረ ሆሄያት እዞም ዚስዕቡ እዮም። ንሳቶም ከኣ፥

ቀ፡ ከ፡ የ፡ ገ

ሐ. <u>ንባባተ ልሳን</u>፥ ብመልሓስ ዚንበቡ አውታረ ሆሄያት ንባብ እዞም ዚስዕቡ እዮም። ንሳቶም ከኣ፥

ለ፡ ተ፡ ነ፡ ደ፡ ጠ

መ. <u>ንባባተ ከናፍር</u>፥ ብኸንፈር ዚንበቡ አውታረ ሆሄያት ንባብ እዞም ዚስዕቡ እዮም። ንሳቶም ከኣ፥

መ፡ በ፡ ወ፡ ጰ፡ ፈ፡ ፐ

ሠ. <u>ንባባተ አስናን</u>፥ ብኣስናን ዚንበቡ አውታረ ሆሄያት ንባብ እዞም ዚስዕቡ እዮም። ንሳቶም ከኣ፥

ሠ፡ ረ፡ ሰ፡ ዘ፡ ፀ፡ ጸ

፩.፩.፪ ክፍላተ ሆሄያት

ሆሄያተ ግእዝ ንጹልን ድሩብን ሆሄያት ተባሂሎም ኣብ ክልተ ይምቀሉ።

ሀ. ንጹል ሆሄ

ኍልቈ	ግእዝ	ካዕብ	ሣልስ	ራብዕ	ኃምስ	ሳድስ	ሳብዕ
፩	ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ
፪	ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ
፫	ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ
፬	መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
፭	ሠ	ሡ	ሢ	ሣ	ሤ	ሥ	ሦ
፮	ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሬ	ር	ሮ
፯	ሰ ሸ	ሱ ሹ	ሲ ሺ	ሳ ሻ	ሴ ሼ	ስ ሽ	ሶ ሾ
፰	ቀ ቐ	ቁ ቑ	ቂ ቒ	ቃ ቓ	ቄ ቔ	ቅ ቕ	ቆ ቖ
፱	በ ቨ	ቡ ቩ	ቢ ቪ	ባ ቫ	ቤ ቬ	ብ ቭ	ቦ ቮ

፲	ተ ቸ	ቱ ቹ	ቲ ቺ	ታ ቻ	ቴ ቼ	ት ች	ቶ ቾ
፲፩	ኀ	ኁ	ኂ	ኃ	ኄ	ኅ	ኆ
፲፪	ነ ኘ	ኑ ኙ	ኒ ኚ	ና ኛ	ኔ ኜ	ን ኝ	ኖ ኞ
፲፫	አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	ኦ
፲፬	ከ ኸ	ኩ ኹ	ኪ ኺ	ካ ኻ	ኬ ኼ	ክ ኽ	ኮ ኾ
፲፭	ወ	ዉ	ዊ	ዋ	ዌ	ው	ዎ
፲፮	ዐ	ዑ	ዒ	ዓ	ዔ	ዕ	ዖ
፲፯	ዘ ዠ	ዙ ዡ	ዚ ዢ	ዛ ዣ	ዜ ዤ	ዝ ዥ	ዞ ዦ
፲፰	የ	ዩ	ዪ	ያ	ዬ	ይ	ዮ
፲፱	ደ ጀ	ዱ ጁ	ዲ ጂ	ዳ ጃ	ዴ ጄ	ድ ጅ	ዶ ጆ
፳	ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ጎ
፳፩	ጠ ጨ	ጡ ጩ	ጢ ጪ	ጣ ጫ	ጤ ጬ	ጥ ጭ	ጦ ጮ
፳፪	ጰ	ጱ	ጲ	ጳ	ጴ	ጵ	ጶ
፳፫	ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጾ
፳፬	ፀ	ፁ	ፂ	ፃ	ፄ	ፅ	ፆ
፳፭	ፈ	ፉ	ፊ	ፋ	ፌ	ፍ	ፎ
፳፮	ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ

፩.፩.፪ ድሩብ ሆሄ

ጉልቍ	ግእዝ	ካዕብ	ሣልስ	ራብዕ	ኃምስ	ሳድስ	ሳብዕ
፩	ቈ ቘ	- -	ቊ ቚ	ቋ ቛ	ቌ ቜ	ቍ ቝ	- -
፪	ኈ	-	ኊ	ኋ	ኌ	ኍ	-
፫	ኰ ዀ	- -	ኲ ዂ	ኳ ዃ	ኴ ዄ	ኵ ኵ	- -
፬	ጐ	-	ጒ	ጓ	ጔ	ጕ	-

ሇ	ሏ	ሗ	ሟ	ሧ	ሯ	ሷ	ሿ	ቋ	ቛ
ቧ	ቷ	ቿ	ኋ	ኗ	ኟ	ኧ	ኳ	ዃ	ዏ
ዓ	ዟ	ዧ	ዯ	ዷ	ጇ	ጓ	ጧ	ጯ	ጷ
ጿ	ፇ	ፏ	ፗ						

ሏ፣ ሗ፣ ሟ፣ ሧ፣ ሯ፣ ሷ፣ ሿ፣ ቋ፣ .ቛ፣ ቷ፣ ኟ፣ ኧ፣ ኳ፣ ዃ . . . ዝብሉ ፊደላት ኣብ ግእዝ ዘለዎም ዚህብዎ ኣበርክቶ ኣብዚ ዚስዕብ ተመልከት።
ተሟቅሀ ወይ ተማቅሐ፣ ይትመዋቃሕ፣ ይትሟቃሕ (ይትማቃሕ)

1. ተኟለወ፣ ይትነዋሎ፣ ይትኟሎ
2. ምሧዕ፣ መሧዕት
3. መጽወተ፣ መጿተ፣ ምጿት
4. ምሯጽ፣ ሥሯጽ፣ ተቷሰሐ፣ ይተዋሳሕ፣ ይቷሳሕ፣ ተቷሳሒ አስተቷስሕ፣ ያስተተዋስሕ፣ ያስተቷስሕ፣ አስተቷሳሒ፣ መስተቷስሕ፣

፩.፩.፫ ኣብ ኣደማምፃኦም መኽሰታት ዚኾኑ “ሆሄያት”

እዞም ፊደላት እዚኣቶም ዚህብዎ ምሥጢርን ትርጕምን እኳ ዚፈላለ እንተኾነ ኣብ ኣደማምፃኦም ግና ሓደ ዓይነት እዮም፡ ንሳቶም ድማ እዞም ዚስዕቡ እዮም።
ስለዚ መፍለዪ አስማቶም ከምዚ ዚስዕብ እዩ፡

፩. “ሀ” ሃሌታ ይብሃል፤ “ሀ” ሀብትውን ይብሃል እዩ።
“ሐ” ሐመር ይብሃል፤
“ኀ” ብዙኃን ይብሃል፤ “ኀ” ኃይልውን ይብሃል እዩ።

እዞም ሠለስተ ሆሄታት እዚኣቶም ግእዞምን ራብዖም ብሓደ ዝኾነ ድምፂ ይድመፁ። ፍልልዮም ግና ኣብ'ቲ ዚህብዎ ምሥጢርን ትርጉምን እዩ።

፪. “ሠ” ንጉሥ ይብሃል፤
“ሰ” እሳት ይብሃል፤
፫. “አ” አሌፍ ወይ አልፋ ይብሃል፤
“ዐ” ዐይን ወይ በግዕ ይብሃል፤
፬. “ጸ” ጸሎት ይብሃል፤
“ፀ” ፀሐይ ይብሃል፤

ስለዚ በዚኣቶም ንዚጸሓፍ ንባበ ግእዝ ምሥጢሩ ምእንቲ ከይፋለስ አስተውዒልካ ክትጽሕፍን ከተንብብን ክትትርጉምን ይግብኣካ።

<u>ንኣብነት</u> ኣቶ ሠረቀ ብርሃን ኪጸሓፍ ከሎ ብ “ሠ” ንጉሥ ደአ እምበር ብ “ሰ” እሳት አይጸሓፍን እዩ፡ ምኽንያቱ፥

- ሰረቀ = ሰረቐ፡ ዘይገንዘቡ ዘመተ፤ ወሰደ፤ ዓመጸ ማለት እዩ።
  ሠረቀ = ፀሐይ በረቐ፡ ተወልደ ማለት እዩ፤ ስለዚ ኣስተውዕል።
- ገአዘ = ተኻራኸረ፡ ተኻትዐ፡ ተማጐተ ኪትርጐም ከሎ፡
  ገዐዘ = ካብ ቦታ ናብ ቦታ ገዓዘ፡ ተጓዕዘ እዩ ዚትርጐም።

፩.፩.፬ ኍልቈ አውታረ ሆሄ (ፍቕዲ ፊደላት ግእዝ)

ኍልቈ አውታረ ንጹል “ሆሄ” ንጐኒ ፯ (7) እዩ።
ኍልቈ አውታረ ንጹል “ሆሄ” ንታሕቲ ፳፮ (26) እዩ።
ኍልቈ ዓውደ ፊደል ድምር = 7 X 26 = 182

ኍልቈ ድሩብ አውታረ ሆሄ ንጐኒ = ፭(5)

፩.፪ አኃዛት

አኃዝ	ፊደል	አኃዝ	ፊደል
፩	አሐዱ	፲ወ፬	ዓሠርቱ ወአርባዕቱ
፪	ክልኤቱ	፲ወ፭	ዓሠርቱ ወኃምስቱ
፫	ሠለስቱ	፲ወ፮	ዓሠርቱ ወስድስቱ
፬	አርባዕቱ	፲ወ፯	ዓሠርቱ ወሰብዓቱ
፭	ኃምስቱ	፲ወ፰	ዓሠርቱ ወሠመንቱ
፮	ስድስቱ	፲ወ፱	ዓሠርቱ ወተስዓቱ
፯	ሰብዓቱ	፳	ዕሥራ
፰	ሰመንቱ	፳ወ፩	ዕሥራ ወአሐዱ
፱	ተስዓቱ	፳ወ፪	ዕሥራ ወክልኤቱ
፲	ዓሠርቱ	፳ወ፫	ዕሥራ ወሠለስቱ
፲ወ፩	ዓሠርቱ ወአሐዱ	፳ወ፬	ዕሥራ ወአርባዕቱ
፲ወ፪	ዓሠርቱ ወክልኤቱ	፳ወ፭	ዕሥራ ወኃምስቱ
፲ወ፫	ዓሠርቱ ወሠለስቱ	፳ወ፮	ዕሥራ ወስድስቱ

፳ወ፯	*ዕሥራ ወሰብዓቱ*
፳ወ፰	*ዕሥራ ወሰመንቱ*
፳ወ፱	*ዕሥራ ወተስዓቱ*
፴	ሠላሳ
፴ወ፩	ሠላሳ ወአሐዱ
፴ወ፪	ሠላሳ ወክልኤቱ
፴ወ፫	ሠላሳ ወሠለስቱ
፴ወ፬	ሠላሳ ወአርባዕቱ
፴ወ፭	ሠላሳ ወኃምስቱ
፴ወ፮	ሠላሳ ወስድስቱ
፴ወ፯	ሠላሳ ወሰብዓቱ
፴ወ፰	ሠላሳ ወሰመንቱ
፴ወ፱	ሠላሳ ወተስዓቱ
፵	አርብዓ
፵ወ፩	አርብዓ ወአሐዱ
፵ወ፪	አርብዓ ወክልኤቱ
፵ወ፫	አርብዓ ወሠለስቱ
፵ወ፬	አርብዓ ወአርባዕቱ
፵ወ፭	አርብዓ ወኃምስቱ
፵ወ፮	አርብዓ ወስድስቱ
፵ወ፯	አርብዓ ወሰብዓቱ
፵ወ፰	አርብዓ ወሰመንቱ
፵ወ፱	አርብዓ ወተስዓቱ
፶	ኃምሳ
፶ወ፩	ኃምሳ ወአሐዱ
፶ወ፪	ኃምሳ ወክልኤቱ
፶ወ፫	ኃምሳ ወሠለስቱ
፶ወ፬	ኃምሳ ወአርባዕቱ
፶ወ፭	ኃምሳ ወኃምስቱ
፶ወ፮	ኃምሳ ወስድስቱ
፶ወ፯	ኃምሳ ወሰብዓቱ
፶ወ፰	ኃምሳ ወሰመንቱ
፶ወ፱	ኃምሳ ወተስዓቱ
፷	ስድሳ
፷ወ፩	ስድሳ ወአሐዱ
፷ወ፪	ስድሳ ወክልኤቱ
፷ወ፫	ስድሳ ወሠለስቱ
፷ወ፬	ስድሳ ወአርባዕቱ
፷ወ፭	ስድሳ ወኃምስቱ
፷ወ፮	ስድሳ ወስድስቱ
፷ወ፯	ስድሳ ወሰብዓቱ
፷ወ፰	ስድሳ ወሰመንቱ
፷ወ፱	ስድሳ ወተስዓቱ
፸	ሰብዓ
፸ወ፩	ሰብዓ ወአሐዱ
፸ወ፪	ሰብዓ ወክልኤቱ
፸ወ፫	ሰብዓ ወሠለስቱ
፸ወ፬	ሰብዓ ወአርባዕቱ
፸ወ፭	ሰብዓ ወኃምስቱ
፴ወ፮	ሰብዓ ወስድስቱ
፸ወ፯	ሰብዓ ወሰብዓቱ
፸ወ፰	ሰብዓ ወሰመንቱ
፸ወ፱	ሰብዓ ወተስዓቱ
፹	ሰማንያ
፹ወ፩	ሰማንያ ወአሐዱ
፹ወ፪	ሰማንያ ወክልኤቱ
፹ወ፫	ሰማንያ ወሠለስቱ
፹ወ፬	ሰማንያ ወአርባዕቱ
፹ወ፭	ሰማንያ ወኃምስቱ
፹ወ፮	ሰማንያ ወስድስቱ
፹ወ፯	ሰማንያ ወሰብዓቱ
፹ወ፰	ሰማንያ ወሰመንቱ
፹ወ፱	ሰማንያ ወተስዓቱ
፺	ተስዓ
፺ወ፩	ተስዓ ወአሐዱ
፺ወ፪	ተስዓ ወክልኤቱ
፺ወ፫	ተስዓ ወሠለስቱ
፺ወ፬	ተስዓ ወአርባዕቱ
፺ወ፭	ተስዓ ወኃምስቱ
፺ወ፮	ተስዓ ወስድስቱ
፺ወ፯	ተስዓ ወሰብዓቱ
፺ወ፰	ተሰዓ ወሰመንቱ
፺ወ፱	ተሰዓ ወተዓቱ

ወቦ ዘይቤ

፻	ምእት		ሚእቲ
፲፻	ሚሕ	አምአት	ሽሕ
፻፻	እልፍ		ዓሠርተ ሽሕ
፲፻፻	ትእልፊት	ዓሠርቱ እልፍ (አእላፍ)	ሚእቲ ሽሕ

፻፻፻	ምእልፊት	አእላፉት	ሓደ ሚልዮን
፲፻፻፻	ረበዋት	ትእልፊት	ዓሥርተ ሚሊዮን
፻፻፻፻	እልፈ-እልፍ	ምእልፊት	ሚእቲ ሚልዮን
፲፻፻፻፻	እልፈ-ትእልፊት		ሓደ ቢሊዮን
፻፻፻፻፻	እልፈ-ምእልፊት	ረበዋት	ዓሥርተ ቢሊዮን
፲፻፻፻፻፻	እልፈ-ረበዋት		ሚእቲ ቢሊዮን
፻፻፻፻፻፻	ምእልፊተ-ምእልፊት	ጕንድ	ሓደ ትሪሊዮን
፲፻፻፻፻፻፻	ምእልፊተ-ረበዋት		ዓሥርተ ትሪሊዮን
፻፻፻፻፻፻፻	ረበዋተ-ረበዋት		ሚእቲ ትሪሊዮን

፩.፫ ቃላተ ግእዝ

መላመዲ ዝርርብ ግእዝ

፩.፫.፩ ቃላተ (ቀለማተ) ጥያቄ (ቃላተ ተሐትቶ)

ሁ፡ መኑ፡ በመኑ፡ ማእዜ፡ ምንት፡ ለምንት፡ ሚ፡ ስፍን፡ ስፍነ፡ ቦኑ፡ በአይቴ፡ አይቴ፡ እፎ፡ በእፎ፡ ኑ፡ እስፍንት፡ እስፍንቱ፡ እስፍንተ፡ ዓይ፡ በዓይ፡ ዓያት. .

ቃላተ ተሐትቶ	ግእዝ	ትግርኛ
ሁ	መጻእከሁ፧	መጺእካዶ፧
መኑ	መኑ ጸፍአከ፧	መን እዩ ጸፊዑካ፧
በመኑ	በመኑ ናስተማስሎ፧	ብመን ክንምስሎ፧
ማእዜ	ማእዜ ሖርከ ኀበ ቤትከ፧	ናብ ቤት መዓስ ኬድካ፧
ምንት	ምንት ውእቱ ዝንቱ፧	እዚ እንታይ እዩ፧
ለምንት	ለምንት ጐንደይከ፧	ስለምንታይ ደንጕኻ፧
ሚ	ሚ ይሤኒ ላህዩ፧	ሥነ ጽባቔኡ ክንደይ ይጽብቕ፧
ስፍነ	ስፍነ ኅብስተ ትበልዕ፧	ክንደይ እንጌራ ትበልዕ፧
ስፍን	ስፍን ዕድሜከ፧	ዕድሜኻ ክንደይ እዩ፧
ቦኑ	ቦኑ አንተ ክርስቶስ፧	ብሓቂ ንስኻ ክርስቶስ ዲኻ፧
በአይቴ	በአይቴ ንገብር ፋሲካ፧	ፋሲካ ኣበይ ክንገብር፧
አይቴ	አይቴ ሀለዉ እሙንቱ፧	ንሳቶም ኣበይ ኣለዉ፧
እፎ	እፎ ሀሎከ፧	ከመይ ኢልካ ኣሎኻ፧
በእፎ	በእፎ መጻእከ፧	ብምንታይ መጻኻ፧
ኑ	ዳኅንኑ አንተ፧	ደኃን ዲኻ፧
እስፍንት	እስፍንት ውእቱ ዕድሜከ፧	ዕድሜኻ ክንደይ እዩ፧
እስፍንቱ	እስፍንቱ አንትሙ፧	ንሽኻትኩም ክንደይ ኢኹም፧
እስፍንተ	እስፍንተ ፅዋዐ ሰተይከ፧	ክንደይ ዋንጫ ሰቲኻ፧
ዓይ	ዓይ ውእቱ ዝንቱ፧	እዚ ኣየናይ እዩ፧
በዓይ	በዓይ ትሰምዕ፧	ብምንታይ ኢኻ እትሰምዕ፧
ዓያት	ዓያት ሰብእ ያሠምርዎ ለእግዚአብሔር፧	እንመን (ኣየኖት) ሰባት እዮም ንእግዚአብሔር ዘሥምርዎ፧

፩.፫.፪ ቃላተ ሰላምታ ወእማኄ

ሓታቲ	መላሲ
እፎ ወዐልከ፧ (በሐከ፧) ከመይ ውዒልካ፧	ይሰባሕ (ይትባረክ/ ይትአኰት) እግዚአብሔር። እግዚአብሔር ይመስገን።
እፎ ኅደርከ፧ ከመይ ኀዲርካ፧	ይትአኰት እግዚአብሔር። እግዚአብሔር ይመስገን።
ዘከመ እፎ ትነብር፧ ከመይ ኢልካ ትነብር ኣሎኻ፧	በፈቃደ እግዚአብሔር ዳኅነ እነብር። ከም ፍቓድ እግዚአብሔር ጽቡቕ እነብር ኣሎኹ።
ሰላም ለከ፧ ሰላምታ ንአኻ ይኹን	ወሰላም ለከ። ንኣኻ ድማ ሰላም ይኹን።
መኑ ስምከ፧ ስምካ መን ይብሃል፧	ስምየ እሰመይ እገሌ። ስመይ እከለ እብሃል።
መኑ ስመ አቡከ፧ ስም አቦኻ መን ይብሃል፧	ስመ አቡየሰ እገሌ። ስም አቦይ እከለ ይብሃል።
መኑ ስመ እምከ፧ ስም አዴኻ መን ይብሃል፧	ስመ እምየሰ እገሊት። ስም አደይ እገሊት ይብሃል።
ስፍነ ክፍለ ትትመሀር፧ ክንደይ ክፍሊ ኢኻ ትመሃር፧	ሀሎኩ እትመሃር ፲ወ፩ ክፍለ። 11 ክፍሊ እመሃር ኣሎኹ።
እስፍንቱ ውእቱ ዕድሜከ፧ ዕድሜኻ ክንደይ እዩ፧	ዕድማየሰ ዕሥራ ወክልኤቱ። ዕድሜይ 22 ዓመት እዩ።
አይቴ ውእቱ ትምህርተ ሰንበትከ፧ እትመሃረሉ ቤት ትምህርቲ ሰንበት አበይ እዩ፧	ትምህርተ ሰንበትየ መካነ ሕይወት ውእቱ። ቤት ትምህርቲ ሰንበተይ መ/ሕይወት እዩ፡
አይቴ ውእቱ ቤተክርስቲያንከ፧ ቤተክርስቲያንካ አበይ እዩ፧	ቤተ ክርስቲያንየ መ/ሕ/መድኃኔ ዓለም ውእቱ። ቤተ ክርስቲያነይ መ/ሕ/መድኃኔ ዓለም እዩ።
አይቴ ሀገርከ፧ ሃገርካ አበይ እዩ፧	ሀገርየ ኤርትራ ውእቱ። ሃገረይ ኤርትራ እዩ።
አይቴ ማኅደርከ (ቤትከ)፧ መኅደሪኻ (ቤትካ) አበይ እዩ፧	ማኅደርየ መካነ ሕይወት ውእቱ። ቤተይ መካነ ሕይወት እዩ።
በአይቴ ትነብር፧ ኣበይ ኢኻ እትነብር፧	አነ እነብር በማእከለ አሥመራ። ኣነ ኣብ አሥመራ እየ ዝነብር።
አይቴ ሙላድከ፧ ዝተወለድካሉ አበይ እዩ፧	ሙላድየሰ ሐማሴን ውእቱ። እተወለድኩሉ ሐማሴን እዩ።
መኑ ውእቱ ዐርክከ/ኪ፧ መን እዩ ዓርክኻ/ኺ (ብጻይካ/ኪ)፧	አርክየሰ ዳዊት (ቤርሳቤሕ) ውእቱ (ይእቲ)። ዓርከይ ዳዊት (ቤርሳቤሕ) እዩ (እያ)።
ይእዜ አይቴ ሀሎከ፧ ሕጂ አበይ አሎኻ፧	ይእዜ ሀሎኩ በቤተክርስቲያን። ሕጂ አብ ቤተክርስቲያን እየ ዘሎኹ።
ምንት ውእቱ ዝንቱ፧ እዚ እንታይ እዩ፧	ዝንቱ ውእቱ መዝገበ ቃላተ ግእዝ። እዚ መዝገበ ቃላት ግእዝ እዩ።
ምንት ይእቲ ዛቲ፧ እዚኣ እንታይ እያ፧	ዛቲ ይእቲ ሰሌዳ። እዚኣ ሰሌዳ እያ።
ትሬኢኑ፧ ትርኢዶ አሎኻ፧	እወ እሬኢ። እወ እርኢ አሎኹ።
ትሰምዕኑ፧ ትሰምዕዶ አሎኻ፧	እወ እሰምዕ። እወ እሰምዕ አሎኹ።

፩.፫.፫ አስማተ አባላተ አካለ ሰብእ

ብሓደ		ብብዝሒ	
ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
1. ሥእርት	ጸጕሪ	1. ሥእርታት	ጸጕርታት
2. ርእስ	ርእሲ	2. አርእስት	ኣራእስ (ርእስታት)
3. ድማኅ	መንበስበስታ	3. ድማኃት	መንበስበስታታት
4. ሕሊና	ሕሊና	4. ሕሊናት	ሕሊናታት
5. ገጽ	ገጽ	5. ገጻት	ገጻት
6. ፍጽም	ቅድሚት (ገምበር)	6. ፍጽማት	ቅድሚታት (ገምበራት)
7. ቅርንብ	ቅርኒብ ዓይኒ	7. ቀራንብት	ቅርኒባት
8. ጸንቢል	ሽፋሽፍቲ ዓይኒ	8. ጸንቢላት	ሽፋሽፍትታት ዓይኒ
9. ዓይን	ዓይኒ	9. አዕይንት	አዒንቲ
10. ብንት	መርዓት ዓይኒ	10. ብንታት	መርዑት ዓይኒ
11. እዝን	እዝኒ	11. አእዛን/ እዘን	ኣእዛን
12. መልታሕት	ምዕጉርት	12. መቅትሕ	ምዕጉርታት
13. አንፍ	ኣፍንጫ	13. አእናፍ	አፍንጫታት
14. ከንፈር	ሻንፎት (ከንፈር)	14. ከናፍር	ከናፍር
15. አፍ	ኣፍ	15. አፈው	አፋት
16. ስን	ስኒ	16. አስናን/ ስነን	ስንታት (ኣስናን)
17. ልሳን	ልሳን (መልሓስ)	17. ልሳናት	ልሳናት
18. መንሰክ	መንከስ (መንጋጋ)	18. መናስክት	መንከሳት(መንጋጋታት)
19. ቃል	ቃል	19. ቃላት	ቃላት
20. እስትንፋስ	እስትንፋስ (ትንፋስ)	20. እስትንፋሳት	እስትንፋሳት
21. ጕርዔ	ጐረሮ	21. ጐራዕይ	ጐረሮታት
22. ክሣድ	ክሳድ	22. ክሣውድ	ክሳውድ
23. ሐዳፍ	ወተግ	23. ሐዳፋት	ወተጋት
24. መትከፍ	መንኩብ	24. መታክፍ	መንኩባት
25. ዘባን	ዝባን	25. ዘባናት	ዝባናት
26. ሐቌ	ሕቖ	26. ሐቌያት	ሕቖታት
27. ገቦ	ጐድኒ (ጐኒ)	27. ገበዋት	ጐድንታት
28. እንግድዓ	ኣፍ ልቢ	28. እንግድዓት	ኣፍ ልብታት
29. ልብ	ልቢ	29. አልባብ	ልብታት
30. ሕፅን	ሕቾፎ፣ ትሽትሽ	30. ሕፅናት	ሕቚፎታት፣ ትሽቱሻት
31. ሕንብርት	ሕምብርቲ	31. ሕንብርታት	ሕምብርትታት
32. ከርሥ	ከብዲ (ከርሢ)	32. ከርሣት	ከብድታት
33. ኵሊት	ኩሊት	33. ኵልያት	ኩላሊት
34. ማዕው	አምዑት	34. አማዑት	አምዑት
35. ንዋየ ውሥጥ	መዓንጣ (ናውቲ ኸብዲ)	35. ንዋያተ ውሥጥ	መዓንጣታት
36. ክንፍ	ክንፊ	36. አክናፍ	ክንፍታት (ኣኽናፍ)
37. እድ	ኢድ	37. አእዳው	አእዳው
38. መዝራዕት	ቅልጽም	38. መዛርዕ	ቅልጽማት
39. ኵርናዕ	ኵርናዕ	39. ኵርናዓት	ኵራንዕ
40. እመት	እመት	40. እመታት	እመታት
41. እራኅ	ፃዕዳ ኢድ	41. እራኃት	ማእከል አእዳው
42. አፅባዕት	ኣፃብዕቲ	42. አፃብዕ	አፃብዕ

43. ጽፍር	ጽፍሪ	43. አጽፋር	ጽፍርታት
44. ቍይጽ፡ ቍጽ	ሰለፍ	44. አቍያጽ	ሰለፋት
45. ብርክ	ብርኪ	45. አብራክ	ኣብራኽ
46. ሰርባ	ሓፋኺቶ	46. ሰርባታት	ሓፋኺቶታት
47. እግር	እግሪ	47. አእጋር	ኣእጋር
48. ሰኰና	ሸኾና	48. ሰኪንው	ሸኾናታት
49. መከየድ	መርገጽ እግሪ	49. መከየድ	መርገጽ እግርታት
50. ቆም	ቁመና (ቁመት)	50. ቆማት	ቁመናታት
51. መልክዕ	መልክዕ	51. መልክዐት	መልክዓት

ሥእለ ብእሲ

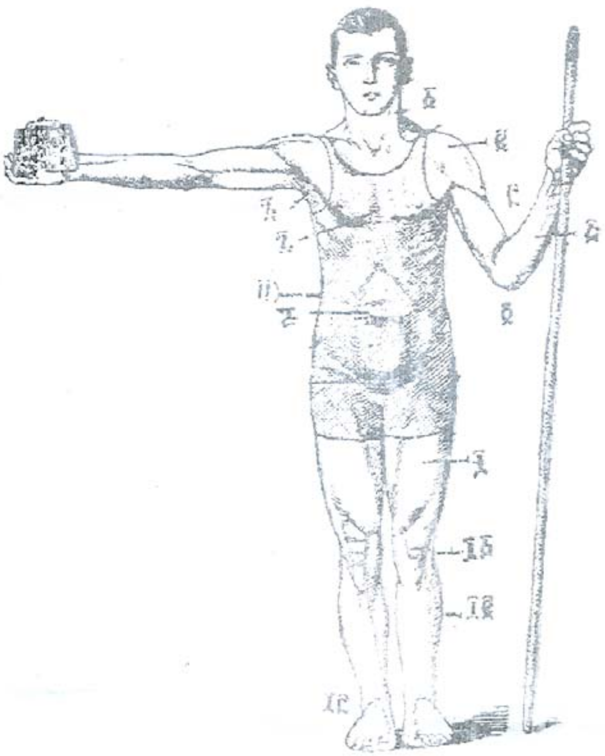

መልክዐት

መሐበሪ ቍጽርታት

፩. ክሣድ = ክሣድ
፪. መትከፍ = መንኩብ
፫. መዝራዕት= ቅልጽም
፬. ኵርናዕ = ኵርናዕ
፭. እመት = እመት
፮. ሐፅን = ትሸትሸ፡ ሕቑፊ
፯. እንግድዓ = ኣፍ ልቢ
፰. ሕንብርት = ሕምብርቲ
፱. ሐቌ = ሕቖ
፲. ቍጽ = ሰለፍ
፲፩. ብርክ = ብርኪ
፲፪. አገዳ = በረኾዳ
፲፫. ሰኰና = ሸኾና

፩.፫.፬ ቃላተ ግእዝ ምስለ ኑባሬ ደቀ ሰብእ ወአድያም

ሀ. ቤተ ሰብእ (ቤተ ሰብ)

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. አብ	ኣቦ	፱. አዝማደ ቤት	ቀረባ ኣዝማድ
፪. እም	ኣደ (እኖ)	፲. ወሬዛ/ ውርዝው	ጕበዝ (መንእሰይ)
፫. እኍ	ሓው (ኃው)	፲፩. ሳይዳ/ነጐድጓድ	እመቤት፡ ወይዘሪት
፬. እኅት	ኃብቲ	፲፪. ብእሲት	ሰበይቲ
፭. ወልድ	ወዲ	፲፫. አንስት፡ አእኑስ	ኣንስቲ

፮. ደቅ	ደቂ	፲፬. ዕድ	ሰብኣይ
፯. ወለት	ጓል	፲፭. ዕደው	ሰብኡት
፰. ደቂቅ	ሕፃናት	፲፮. አዝማድ	ኣዝማድ

ለ. ንዋያተ ቤት

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. ቤት	ቤት	፳. ዓራት	ዓራት
፪. መርጡር፡ መርጡል	ኣዳራሽ፡ ቤት	፳፩. መንበር	መንበር
፫. ናሕስ	ህድሞ	፳፪. ፒላስ	መንበር
፬. ጽርሕ	ኣዳራሽ	፳፫. ኤላም	ገበላ
፭. ደብተራ	ድንኳን	፳፬. ሕዋር	ገበላ (ብራንዳ)
፮. ተሥላስ	ደርቢ	፳፭. መሶብ	መሶብ
፯. ተጽራሕ	ኣዳራሽ	፳፮. ምስያም	ዓቢይ መሶብ
፰. ሠቅሠቅ	ሰገነት (መናፈሻ)	፳፯. አስፈሬዳ	ስጉርፎኦ (ቅርጫት)
፱. ጐረቤት	ጐረቤት	፳፰. ሙዳይ	ጥፍሒ
፲. ማዕፆ	ማዕፆ	፳፱. ማህየብ	መቕድሒ ማይ (መገለል)
፲፩. መስኮት	መስኮት	፴. እቶን	እቶን
፲፪. መሳክው	መሳኹቲ	፴፩. ጽሕርት	ገንኢ
፲፫. መርኆ	መፍትሕ	፴፪. ጤገን	ሞቕሎ
፲፬. መርኆ	መሸጐር፡ ሥልጣን	፴፫. ግምኤ	ዕትሮ
፲፭. ጠፈረ ቤት	ሰንቀ (ቦሎፎን)	፴፬. ልሕኵት	ሳርማ
፲፮. ዓምድ	ዓንዲ	፴፭. ማህው	ብርጭቆ
፲፯. ሰዋስው	መደያይቦ(ኣስካላ)	፴፮. ከረቦ	ኣገልግል
፲፰. ሄንባሩ	ውሻጠ	፴፯. ራግዝ	ልዳት
፲፱. ቢረሌ	ብርለ	፴፰. ልገት	ኣጕዶ

ሐ. በቤተ ምግብ ወሲሳይ ዘሀሎ

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. እክል	እኽሊ	፲፯. ቅብእ	ቅብኣት
፪. ኅብስት	ኅብስቲ	፲፰. ባብ	ልኻይ ጤል
፫. ሲሳይ	ሽሻይ	፲፱. ሥጋ፡ ባሦር	ሥጋ
፬. ማይ	ማይ	፳. ዶርሆ	ደርሆ
፭. ስቴ	መስተ	፳፩. አንቆቅሖ	እንቋቑሖ
፮. ወይን	ወይኒ	፳፪. አፍህርት	ጨቓዊት
፯. ሜስ	ሜስ	፳፫. ፈርህ	ጫቑት
፰. ምዝር	ብርዚ፡ ስዋ	፳፬. ላሕም	ብዕራይ፡ ላም
፱. ሴዋ	ስዋ	፳፭. ናእት	ቅጫ
፲. ጽዋዕ	ጣሳ (ዋንጫ)	፳፮. ተብሲል	ጥጥቖ ብርስን
፲፩. ሞ / ቢረሌ	ብርለ	፳፯. ፉል	ፉል
፲፪. መቁዓል	ጮማ ሥጋ	፳፰. ቃቤላ	ማሽላ
፲፫. ጳኵሲማ	ንቑጽ እንጌራ	፳፱. መላሂ	ጣፍ
፲፬. ጸብሕ	ጸብሒ	፴. ሰገም	ስገም
፲፭. ሓሊብ/ጸባ	ጸባ	፴፩. ሥርናይ	ሥርናይ
፲፮. ሀሙዒዳ	ምሳሕ፡ እንግዶት	፴፪. ፔርካ	ዓተር

መ. ንዋያተ ማሕረስ

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. መስተገብር	ሓረስታይ	፲፬. መስኤ	መስአ
፪. ግብረ ማሕረስ	ሥራሕ ማሕረስ	፲፭. መዝርእ	መዝርኢቶ
፫. ኄቡቴ	ነዊት	፲፮. ዘራኢ	ዘራኢ
፬. ቅትራት	ቅትርቲ	፲፯. ጻህያይ/ ሕንጽዋል	ጻህያይ/ ሰዓፅ
፭. ድጕር	ድጕሪ	፲፰. ዓውድ	ዓውዲ (ክቢ ነገር)
፮. ዕርፍ	ዕርፊ	፲፱. ምክያድ	ዓውዲ (መኸየዲ)
፯. ሠውጥ	ስላፅ ማሕረስ፣ ሓለንጊ	፳. ቀፎ	ቆፎ
፰. አርዑት	ኣርዑት	፳፩. ገራህት	ግራት
፱. ሞፈር	ሞፈር (ነዊት)	፳፪. ከላስስት	እንዳእትታት
፲. ማሕረስ	ማሕረሻ	፳፫. ክምር	ቁሚጦ
፲፩. ዘርእ	ዘርኢ	፳፬. ሐሰር	ሓሰር
፲፪. ሰዊት	ሸዊት	፳፭. እክል	ምህርቲ
፲፫. ላሕሎ	ከርፈስ	፳፮. ሐብል	ገመድ

ሠ. መካነ ምሥያጥ (ዕዳጋ) ወዘቦቱ

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. ምሥያጥ	ሹቕ፣ ዕዳጋ	፲፪. ሶከር	ሽኾር
፪. በግዕ	በጊዕ	፲፫. አድግ	ኣድጊ
፫. ላሕም	ላም፣ ብዕራይ (ላሕሚ)	፲፬. ዕዋል	ዒሉ
፬. ሶር፣ ብዕራ	ብዕራይ	፲፭. በቅል	በቕሊ
፭ ጣዕዋ	ጣዕዋ/ ብተይ	፲፮. ፈረስ	ፈረስ
፮. መግዝእ	ስቡሕ እንስሳ	፲፯. ገመል	ገመል
፯. ጠሊ	ጤል	፲፰. ሚዛን፣ ጠፋልሕ	ሚዛን
፰. ማሐስእ	መሓስእ	፲፱. ባዶስ	ምሰ (መስፈሪ)
፱. መዓር	መዓር	፳. ሀሪፎት	ትምትሞ
፲. ሐኖት	ቤት መስተ	፳፩. መለንስ	ንሂጐ
፲፩. መና	መና፣ እንጌራ	፳፪. መልጸጽን	ዱባ
		፳፫. ገሞር	መስፈር ድሩቕ

ረ. ሢመተ ምንኵስና

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. ወጣኒ	ጀማሪ (ተሞክሮ)	፰. ኤጲስቆጶስ	ምኽትል ጳጳስ
፪. ማእከላዊ	ማእከላይ	፱. ጳጳስ	ጳጳስ
፫. ፈጻሚ	ዝበቕዐ	፲. ሊቀ ጳጳሳት	ሓለቓ ጳጳሳት
፬. መነኮስ	መነኮስ ዝመንኮሰ	፲፩. ርእሰ ሊቀ ጳጳሳት፣ ርእሰ አበው	ፓትርያርክ
፭. ቆሞስ	ቀዳማይ ሽመት ዘለዎ	፲፪. ፈላሲ	ፈላሲ
፮. አበ-ምኔት	ኣመሓዳሪ ገዳም	፲፫. ፈላሲት	ፈላሲት
፯. አቡነ ቀሲስ	ምኽትል ጳጳስ	፲፬. እመ ምኔት	ኣመኃዳሪት ገዳም
		፲፭. ንቡረ እድ	ንሽመት ዝተሓጽየ

ሰ. ንዋያተ ቤተ ክርስቲያን

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. መስቀል፣ ጸልቦ	መስቀል	፳፩. ማኅቶት	መብራህቲ

፪. ዕርፈ መስቀል	ዕርፈ መስቀል	፳፪. ሰምዕ	ሽምዓ፡ ጥዋፍ
፫. መዳምሕ	ማንካ ጽዋዕ	፳፫. ፍሕም	ፍሕሚ (ሕመት)
፬. ጽዋዕ	ጽዋዕ	፳፬. ዕጣን፡ ስኂን	ዕጣን
፭. ዓውድ	ዓውድ (ማእዲ)	፳፭. ወይን	ወይኒ
፮. ጽላል፡ ድባብ	ጽላል፡ ድባብ	፳፮. ሥርናይ	ሥርናይ
፯. ልብስ፡ ሞጣሕት	ልብሲ	፳፯. ቍርባን	መሥዋዕቲ (ቍርባን)
፰. ንብቲራ	መሕጸቢ፡ ንብቲራ	፳፰. መቅደስ	መቅደስ
፱. ኰስኰስት	ኰስኰስቲ	፳፱. ረድእ	ተማሃራይ
፲. መዝገብ	መጽሓፍ፡ መኸዘን	፴. አትሮኖስ	መንበቢ መጽሓፍ፡ ኣትሮንስ
፲፩. ሞገሰ ቤት፡ አርማስቆስ	ጉልላት	፴፩. ማኅደር	ሰፈር መጽሓፍ
፲፪. ኀዋር	መድረኽ	፴፪. መሳውድ	መጽሓሪ ሓዊ
፲፫. ደብተራ	ድንኳን	፴፫. ቃለ ዓዋዲ	ቃጭል
፲፬. መራናት	መብራህቲ (ቀንዴል)	፴፬. ሰንነግ	መንጠልጠሊ መጋረጃ (ዘንጊ)
፲፭. ተቅዋም	ቀንዴል	፴፭. ሖጻድ	ቀለቤት (መትኃዚ ዘንጊ)
፲፮. ጽንሐሕ	ጽንሃህ	፴፮. መርኖ	መፍትሕ
፲፯. ማዕጠንት	መዕጠኒ	፴፯. ማዕፆ	ማዕፆ
፲፰. መሶበ ወርቅ	መሶብ ወርቂ	፴፰. መስኮት	መስኮት
፲፱. ሰዋስው	መደያይቦ (መሳልል)	፴፱. ደወል	ደወል
፳. ቀንዲል	ዘይቲ	፵. መጥቅዕ	መጥቅዕ፡ ደወል

ቀ. አዝማደ ቤተ መንግሥት ወሚመታቲሆሙ

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
1. ሐራ	ወተሃደር	19. ቃሶት	ፍላጻ
2. ሠገር	ዓቀይታይ፡ ወተሃደር፡ ዓስከር	20. ረዋዲ	ቀዳማይ ግንባር
3. ሠገራት	ወተሃደራት	21. ረዋጺ	ጐያዪ
4. ሠጺራ	ጭፍራ	22. ነፋጺ	ሃዳሚ፡ ከዳዕ
5. ሠራዊት	ሠራዊት	23. ኲድራላቅ	ጠበንጃ (ሽጉጥ)
6. ሀቢ	ሓለቓ፡ ኣዛዚ	24. መንገኒቅ	ሽጉጥ
7. ሀቤ ምእት	ሓለቓ ሚእቲ	25. ያርብሀ	ኃያል
8. ሀቤ እልፍ	ሓለቓ ዓሠርተ ሽሕ	26. ወልታ	ሃገፋ፡ ዋልታ
9. መልአከ ሠራዊት	ኣዛዚ ወተሃደራት	27. ድርዕ	ድርዒ
10. ሰብአ ዓይን	ስለያ (ሰለይቲ)	28. አክሊል	ዘውዲ (ኣኽሊል)
11. ጸባዖት ጸባኦት	ጀጋኑ፡ ኃያላት፡ ጐይታ ጐይቶት	29. በትረ መንግሥት	ዘንጊ ንጉሥ
12. ጸባኢ	ተኸላኻሊ	30. ማእገት	ፈታሽ (ኬላ) (መሳ. ፱፥፳፭)
13. ንጉሥ	ንጉሥ	31. ልዑል	ዝለዓለ
14. መስፍን	ገዛኢ (መስፍን)	32. ልዕልት	ልዕልቲ
15. መሳፍንት	ገዛእቲ (መስፍንት)	33. ዔዋ፡ ምህርካ፡ ሰቂማ	ምርኮ
16. ርእስ	ራእሲ	34. ኵናት፡ ረምሕ	ኲናት
17. ርእሳት	ራእስታት	35. መልአክ፡ መላእክት	ሓለቓ፡ ኣሕሉቕ

በ. ዐፀደ ቤተ ክርስቲያን

ግእዝ	ትግርኛ
1. ቅጽረ ቤተ	ቀጽሪ ቤተ ክርስቲያን

ክርስቲያን	
2. ቤተ መቅደስ	ቤት መቕደስ

3. ቅድስት	ማእከላይ ቦታ
4. ቅኔ ማኅሌት	ሣልሳይ ክፍሊ ቤተ ክርስቲያን
5. ንዋየ ቅድሳት	ኣቑሑ ቤተ ክርስቲያን
6. ቤተ ጥምቀት	ጥምቀት ዝፍጸመሉ ቤት
7. ቤተ ስብከት	ትምህርቲ ዝሃበሉ ቤት
8. ቤተ ጸሎት	ቤት ጸሎት
9. ኤላም፥ ሄጸላጹ	ደገ ሰላም
10. ቤተ ትምህርተ ሰንበት	ትምህርቲ ሰንበት ዝወሃበሉ ቤት
11. ዐፀደ ቤተ ክርስቲያን	ከባቢ ቤተ ክርስቲያን
12. ጉባኤ ሊቃውንት	ጉባኤ ምሁራን
13. ጉባኤ ምእመናን	መአከቢ ማእመናን
14. ጉባኤ ቤተ ክርስቲያን	ሲኖዶስ (ሰበካ ጉባኤ)
15. ሕዝበ ክርስቲያን	ሕዝቢ ክርስቲያን
16. ምእመናን	ኣመንቲ ሰብኡት
17. ምእመናት	ኣመንቲ አንስቲ
18. ምእመን	ኣማኒ ሰብኣይ

19. ምእመንት	ኣማኒት ሰበይቲ
20. ቤተ ልሔም	ቤተ ልሔም
21. ኮሞስ	ኣማሓዳሪ (መጨኔ)
22. ሊቀ ምርፋቅ	አስተናባሪ
23. መዝገበ ጥምቀተ ክርስትና	ተጠመቕቲ ዝምዝገቡሉ መዝገብ
24. መዝገበ ሕዌ ወመርዓ	መርዓውቲ ዝምዝገብሉ መዝገብ
25. ዐፀደ ማየ ጸሎት	ማይ ጸሎት ዝሕጸቡሉ
26. ዓፀደ ማህላ	ዝምሕልሉ ቦታ
27. ቤተ ዐቃቢ	እንዳ ዋርድያ (ዘብዒ)
28. ቤተ መዝገብ	መቐመጢ ንዋየ-ቅድሳት
29. ቤተ ደወል	እንዳ ደወል
30. ቤተ ነዳያን	መቐመጢ አጋይሽ
31. ደጌ ሰላም	ደገ ሰላም
32. ምርፋቅ	መቐመጢ ኣጋይሽ
33. ኆኅት፥ ዐንቀጽ	ኣፍ-ደገ
34. ራግዝ/ ራግዛት	ልዳት/ ልዳውቲ

ተ. አብያተ ፍትሕ ወኵነኔ

ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ፈታሒ	ወሃቢ ፍርዲ		2. ቤተ ሐብስ	ቤተ ማሕቡስ
3. ፍዳ፥ ሞጻ	ካሕሳ		4. አኅዝ	ትሕጃ
5. ሰማዕት	ምስክር/ መሰኻኽር		6. ዐቃቤ ቤተ ሐብስ	ሓላዊ እሱራት
7. ኵነኔ	ከቢድ ፍርዲ		8. ፍትሐ ጽድቅ	ፍትሒ ሓቂ
9. ፍትሕ	ፍትሒ		10. ሰማዕተ ሐሰት	ሐሰውቲ ምስክር
11. ዋሕስ	ዋሕስ		12. ናስታ	ግብሪ፥ ይግባይ፥ ቀረጽ
13. ቃውም	ጠበቓ		14. ሕልያን	ጉቦ፥ ብላዕ፥ ደርሆ
15. ኖብያት	ታሪኽ ነገሥት		15. አስትዓ	ግብሪ፥ ቀረጽ

ኀ. አብያተ ትምህርት ወዘቦሙ

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
1. ርእሰ መምህር	ሓላፊ መምህራን	6. አፈ መምህር	ምኽትል መምምህር
2. መምህር	መምህር	7. ቤተ አርድእት	እንዳ ተማሃሮ
3. መምህርት	አስተምሃሪት	8. ምርፋቀ አርድእት	መመገቢ ተማሃሮ
4. መርድእ	ተማሃሪ	9. ግብረ አርድእት	ተግባር ተማሃሮ
5. ሊቀ አርድእት	ሓላፊ ተማሃሮ		

ነ. ንዋያተ ምህሮ

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
1. ለውህ	ብራና፥ ወረቐት	2. መዝገብ	መዝገብ
3. ክርታስ	ወረቐት (ጥራዝ)	4. መዝገበ ቃላት	መኣከቢ ቃላት
5. ጥራዝ	ጥራዝ/ ፍልዮ	6. መዝሙር	መዝሙር

7. ሰሌዳ	ብራና (ወረቐት)	8. ምህሮ	ትምህርቲ
9. ረቅ	ወረቐት (ብራና)	10. ክፍለ ትምህርት	ሰዓት ምህሮ (ፔረድ)
11. ብርዕ	ብርዒ (ፒሮ)	12. ዕረፍት	ዕረፊቲ
13. ቀለም	ቀለም	14. ልፋፍ	መጽሓፍ
15. ማኀደር	ማኀደር፣ ሳንጣ፣ (ቦርሳ)	16. ጦማር	መልእኽቲ (ደብዳቤ)
17. መግዌ	ጥራዝ	18. ቃለ ዐዋዲ	ቃጭል
19. መጽሐፍ	መጽሓፍ	20. ሆሂያት፣ ሆሄ	ፊደላት፣ ሓደ ፊደል

ኣ. ንዋያተ መርዓ ወሕጼ

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
1. ፍኅረት፣ ሕጼ	ሕጸ	2. ብእሲ	ሰብኣይ
3. መርዓ	መርዓ	4. ሐሙ	ሓሙ
5. መርዓዊ	መርዓዊ	6. ሐማት	ሓማት
7. መርዓት	መርዓት	8. ዓርክ	ዓርኪ
9. ድርማንቅ	ስረ ውሽጢ	10. አዕርክት	መሓዙት (ኣዕሩኽ)
11. ፈኀሪ	ሓጻዪ	12. ፍኅርት	ሕጽይቲ
13. ፍኁር	ሕጹይ	14. ልብሰ መርዓት	ክዳን መርዓት
15. ወለት	ጓል	16. ልብሰ መርዓዊ	ክዳን መርዓዊ
17. ብእሲት	ሰበይቲ	**18.** ኅልቀት	ቀለቤት፣ ስልማት
19. ንዑልት	ንዕልቲ	**19.** ባዝግና	በናጅር

ከ. ሰብአ ቤት (ኣብ ቤት ዝርከቡ)

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
1. እግዚአ ቤት	ሓላፊ ቤት	8. ዕጓለ ማውታ	ዘኽታም
2. አበ ቤት	አቦ ቤት	9. ዕቤር	ሰበይቲ ዘይብሉ ሰብአይ
3. እግዝእት	እመቤት	10. ዕቤርት	ሰበኣይ ዘይብላ ሰበይቲ
4. አመት	ከዳሚት፣ ኣገልጋሊት	11. ዓሳብ	ዓሰባ፣ ጓሳ፣ በዓል ዓስቢ
5. አእማት	ከደምቲ፣ ኣገልገልቲ	12. ከልብ	ከልቢ
6. ገብር	አገልጋሊ (ባርያ)	13. ልደ ቤት	ኣብ ቤት (ተወሊዱ ዝዓበየ)
7. አግብርት	ሠራሕተኛታት/ሸቃሎ	**14.** ብርኒ	ድሙ

ወ. እንስሳ ቤት

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
1. ላሕም	ብዕራይ፣ ላሕሚ	9. ማሕስእ	መሓሰእ
2. በግዕ	በጊዕ	10. አኅፍርት	ጨቓዊት
3. ሐርጌ	ኣርሒ፣ ድዑል፣ ድቤላ	11. መሐስአ ጠሊ	መሓስእ (ጓል ጤል)
4. ጠሊ	ጤል	12. መሐስአ በግዕ	ዕየት (ጓል በጊዕ)
5. ዶርሆ	ደርሆ	13. በሐኰ	ድዑል/ድቤላ ጤል
6. ጣዕዋ	ጣዕዋ	14. አብሐኰ	ደዓውል/ድቤላታት
7. ተይፈን	ዝራብዕ	15. ህለሌ	ህላላ ፣ ኣርሓ
8. አድግ	ኣድጊ	**16.** ፈረስ	ፈረስ

ዐ. እንስሳ ገዳም ወባሕር

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
1. አንበሳ	ኣምበሳ (ኣንበሳ)	**24.** ወግሪጳ	ሽላ

2. ተኮላ	ተኹላ	25. አልያጦን	ሽላ
3. ሐራድል	ዝብኢ	26. ጊጳ	ገዚፍ ኣሞራ
4. ዳ ጼዳ	ማንቲለ	27. ገላውቃ	ሊሎ
5. ሐራውያ	ሓሰማ/መፍለስ	28. ቋዕ	ኺኽ
6. ቀኍንጽል	ወኻርያ፡ ሄሮድስ	29. ጉዛ	ዓይነት ዑፍ
7. ወይጠል	ጤለ-በዱ	30. ቅጥራቅጥሬን	ጭሩ ወገሬ
8. አድገ መረብ	ኣድጊ በረኻ	31. ኢብን	ዑፍ መስቀል
9. ጉጓ	ቁንጪ፡ ጉንጓ፡ መንካዕ	32. አሮድዮን	ዑፍ ያሬድ
10. ሐርገጽ	ሓርገጽ	33. ከራድዮን	ራዛ
11. ነጌ፡ ሓርማዝ	ሓርማዝ	34. ጽግነት	መንካዕ
12. ተመን	ተመን	35. አንበጣ	ኣምበጣ (ኣንበጣ)
13. አርዌ	ኣርዌ	36. ደጎብያ	ጐደበ
14. ላጽቂት	ጠበቕ፡ ምንጭልቍት፡ ሓማት ተመን	37. አፍዮማክን	መራሕ ማይ (ፈልፈል)
15. አንጼዋ፡ ጽርኒ	ኣንጭዋ	38. ጽቀኍንቀኍን	መራሕ ማይ፡ ምጹጽላይ
16. ብርኒ፡ ሄሴሜት	ድሙ	39. ሐንደን	ሕንጅጅ
17. አንጎግ	ዓንጎግ	40. ሰጸላክሰስ	ነፋሒቶ
18. ቌርነናዕ	እንቌርያብ	41. ሰገኖ	ሰገን
19. ሐሰክ	ሓሸኻ	42. ግሔ	ግሔ
20. አናብርት፡ ነብር	ዓሣ ነባሪታት/ሓረግጽ፡ ዓሣ ነባሪ	43. ኪሮግልዮስ	ሓሰማ
21. ዓሣ	ዓሣ	44. ሐለስትዮ	ወዓግ
22. አንበሪ	ዓሣ ነባሪ	45. ሐለስዮታት	ወዓጋት
23. ሆባይ	ህበይ	46. ሌዋታን	ገበል
		47. ነምር	ነብሪ በረኻ

ዘ. አስማተ አሕማል ዘገዳም

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. አዘብ	ጨና ኣዳም	፱. ቀኍስጥ	ቀኍስጣ
፪. ሲላን	ሽላን	፲. ቱማ	ፃዕዳ ሽጉርቲ
፫. ከሙን	ኣብዓከ	፲፩. ሰጕርንድ	ሽጉርቲ
፬. ተቅዳ	ጻቕዳ	፲፪. ቱፋ	ባናና
፭. ሰናፔ	ኣድሪ	፲፫. ሣዕር	ሳዕሪ
፮. አጌ	ጡጥ	፲፬. ሐሠር	ሓሰር
፯. ተልቤ፡ ተላቤ	እንጣጢዕ	፲፭. ቄጽል	ቄጽሊ
፰. ሐምል	ሓምሊ		

የ. አስማተ ዕፀዋተ ገዳም

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. አውልዕ	ኣውሊዕ	፱. አሜከላ	እሾኽ መርገም
፪. ሰግላ	ሳግላ	፲. በትረ ሙሴ	መሶቛ
፫. ዳዕሮ	ዳዕሮ	፲፩. ከርካዕ	ለሚን
፬. ቄድሮስ	ኣውሒ	፲፪. ኮል	ምልዖ
፭. ጽሕድ	ጽሕዲ	፲፫. መረንዝ	መብጥዕ

፮. ጳጦስ	ኪሌው	፲፬. እጕስታር	ዕረ
፯. ከርሜል	ጥፍረርያ	፲፭. ባሕረስ	ሻምብቆ
፰. ዳንደር	ዳንዴር	፲፮. መጽርይ	ቆሎ ዳም

ደ. መልክዐተ ሕብርታት

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. ሕብር	ሕብሪ	፱. ሐመልሚል	ሓምላይ፣ ቈጽላይ
፪. ፀዓዳ	ፃዕዳ	፲. ፀዓድዒድ	ሕብራዊ
፫. ቀይሕ	ቀይሕ	፲፩. ሕብረ ሰማይ	ሰመያዊ
፬. ጸሊም	ጸሊም	፲፪. ሕብረ መጽርይ	ሰመያዊ
፭. ኰሰኰስ	ሓምራይ (ዝንጉርጉር)	፲፫. ሕብረ ማኅው	መስትያት ዚመስል
፮. በራሕራሕ	በራውር	፲፬. ሕብረ ሐመድ	ሓሙኹሽታይ
፯. ሕብረ ለምጽ	ፃዕዳ	፲፭. ሕብረ ደርከኖ	ሰማያዊ/ እድያት
፰. ሕብረ ከብድ	ከብዲ ኣድጊ (ዘፀአ. 35፥25 ዘኁል. 4፥7)	፲፮. ሐመራዊ	ሐመር

ገ. ሕብረ አዕናቍ

ግእዝ	ትግርኛ
፩. ዕንቈ ሰንፔር	እሳታዊ (ነበልባላዊ) ሕብሪ ዘለዎ ቀይሕ (ሕዝ. ፩፥፳፮)
፪. ዕንቈ ሰርድዮን	ቀይሕ (ፍሕሶ ዚመስል) ሕብሪ ዘለዎ (ዘፀአ. ፳፭፥፯)
፫. ዕንቈ ሰርዶንክስ	ፃዕዳ ዚበዝኖ ቀይሕ ሕብሪ ዘለዎ (ራዕ. ፳፩፥፳)
፬. ዕንቈ መረግድ	ፃዕዳን ቀይሕን ሓምላይ ማእከላይ ሕብሪ ዘለዎ (ራዕ. ፬፥፫ ዘፀአ. ፳፰፥፱)
፭. ዕንቈ ተርሴስ	ፃዕዳ ውጹእ (በረድ ዚመስል) ሕብሪ ዘለዎ (ዳን. ፰፥፮ ሕዝ. ፩፥፲፮)
፮. ዕንቈ አሜቴስጦስ	ናይ ትሽዓቲኡ ኣዕናቑ ኣካቢ - ቈጽላይ (ሓምላይ) ሕዝ. ፳፰፥፲፫
፯. ዕንቈ ያክንት	ሰማያዊ (ሊን ዚመስል) ሕብሪ ዘለዎ (ራዕ. ፳፩፥፳ ሕዝ. ፳፰፥፲፫
፰. ዕንቈ ያሰጲድ	መስትያት ዚመስል (ማያዊ) ሕብሪ ዘለዎ (ሕዝ. ፳፰፥፲፫)
፱. ዕንቈ ጳዝዮን	ብጫ ሕብሪ ዘለዎ (ዘፀአ. ፳፰፥፲፯ ሕዝ. ፳፰፥፲፫ ራዕ. ፳፩፥፩)

ደ. አስማተ ገጸ መጽሐፍ ዘብራና ወዘጥራዝ ወወረቀት

<u>ኅላፍ</u>፥ ዝብሃል ነቲ መጽሓፍ ንኸተንብቦ ምስ ኃዝካዮ ኣብ ጸጋምካ ዘሎ ዘይተጻሕፈ ዓምድ እዩ።

<u>ግልየት</u>፥ ዝብሃል ኣብቲ ናታ ኣንጻር ብየማናይ ኢድካ እትኅዛ ዘይተጻሕፈትላ ዘላ ዓምድ እያ።

<u>ምስማክ</u>፥ ዝብሃል ኣብ መንጎ ክልተ ገጻት ዘሎ ሩባ ዝመስል እዩ።

<u>ሢራክ</u>፥ ዚብሃል ኣብ መንጎ ሕንጻጽን ሕንጻጽን ዘሎ መስመር፣ ቀለም ዚዓርፎ እዩ።

<u>ሞኅት</u>፥ ዚብሃል መንጎ ፊደልን ፊደልን ዘሎ ተረፍ ቦታ እዩ።

<u>ከርሥ (ሕፅን)</u>፥ ዝብሃል ኣብ ውሽጢ እቲ ፊደል ዘሎ ከፋት ቦታ እዩ።

<u>ቅጽዕ</u>፥ ዝብሃል ክልተ ቈጽሊ ወረቐት ኮይኑ ኪጸሓፍ ከሎ እዩ።

<u>ሐወልት</u>፥ ዝብሃል ኣብ መንጎ ክልተ ዓምድ ዘላ ካብ ታሕቲ ክሳብ ላዕሊ ዘላ ዘይተጻሕፈት መፈላለዪ ክልተ አዕማድ እያ።

<u>ነቍጥ (ነኵጥ)</u>፥ ዝብሃል ነጥቢ መፍለዪ እዩ።

ገ. መአዝናተ ዓለም ዓቢያን ወንኡሳን

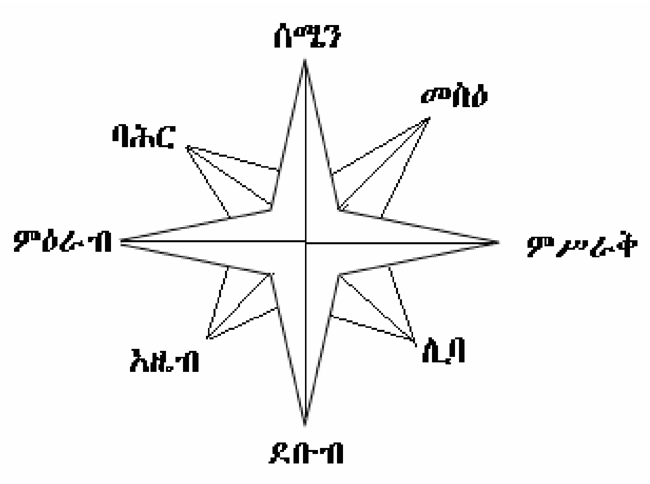

<u>ንኡሳን መአዝናተ ዓለም</u>

<u>ሊባ</u>፥ ደቡባዊ ምብራቕ
<u>አዜብ</u>፥ ደቡባዊ ምዕራብ
<u>ባሕር</u>፥ ሰሜናዊ ምዕራብ
<u>መስዕ</u>፥ ሰሜናዊ ምብራቕ

ገ. አርባቱ ክፍላተ ዓመት (ኣርባዕተ ወቕቲ ዓመት)

፩. ጽድያ፥ ካብ ፳፮ (26) መጋቢት ክሳዕ ፳፭ (25) ሰኔ ዘሎ ክፍለ ጊዜ እዩ።
፪. ክረምት፥ ካብ ፳፮ (26) ሰኔ ክሳዕ ፳፭ (25) መስከረም ዘሎ ክፍለ ጊዜ እዩ።
፫. መጸው፥ ካብ ፳፮ (26) መስከረም ክሳዕ ፳፭ (25) ታኅሣሥ ዘሎ ክፍለ ጊዜ እዩ።
፬. ሐጋይ፥ ካብ ፳፮ (26) ታኅሣሥ ክሳዕ ፳፭ (25) መጋቢት ዘሎ ክፍለ ጊዜ እዩ።

ምዕራፍ ፪
ግእዝ ወሥርዓተ ንባቡ
(ግእዝን ሥርዓት ኣናብባኡን)

፪.፩ ግእዝ እንታይ ማለት እዩ፧

ግእዝ ማለት ቀዳማይ፡ ሓደ ማለት እዩ። ግእዝ ስም ፊደል፡ ስም ሃገር ኮይኑ ነባር ግሥ እዩ። ግእዝ ፊደሉ ኪጸሓፍ ከሎ ብአሌፍ "አ" ደኣ እምበር፡ ብዓይን "ዐ" ኣይጸሓፍን እዩ። ብዓይኑ "ዐ" እንድኻር ተጻሒፉ ትርጉሙ ይቕይር እዩ። ማለት

፩ᵉ ***ገአዘ*** ክትርጐም ከሎ ተኸራኸረ፡ ተጻልአ እዩ ዚኸውን።

፪ᵉ ***ገዐዘ*** ክትርጐም ከሎ ተጓዕዘ፡ ከደ ማለት እዩ። (ኦሪት ዘኍልቍ)

እዚ "ግእዝ" ዝብል ግና ቋንቋ፡ ስም ሃገር እምበር ካልእ ኣይኮነን። ግእዝ ማለት ሓደ ከም ምዃኑ መጠን ፊደል ግእዝ ብመጀመርታ ትምህርቲ ኪወሃብ ከሎ "ሀ" ግእዝ፡ "ሁ" ካዕብ፡ "ሂ" ሣልስ፡ "ሃ" ራብዕ፡ "ሄ" ኃምስ፡ "ህ" ሳድስ፡ "ሆ" ሳብዕ ተባሂሉ ይንገር። እዚ ከኣ ቀዳማይ፡ ካልኣይ፡ ሣልሳይ፡ ራብዓይ፡ ኃሙሻይ፡ ሻዱሻይ፡ ሻብዓይ ማለት ደኣ እምበር ካልእ ኣይኮነን።

<u>ንምሳሌ</u>፡- ዘሐወለተ፡ ዘአገበረ፡ አገዘ፡ ለአበወሀ፡ ወሰሀበ፡ መሐዘተ፡ አወዐ ለነ፡ ፀበለነ፡ ወሐለፈነ፡ ወመጸ፡ ነገሠ፡ ወፈነወ፡ የነገሡነ፡ አነዘ፡ ሀለከ፡ በአከሰመ፡ ዘከመ፡ ገአዘ፡ አበወሀ፡ ወፀአየ፡ ዘአደወየ፡ ወወከሐ፡ ዘመጸአ፡ አመ፡ ቀደመ፡ የተከዐወ፡ ደመ፡ ቀነየከ፡ አከሰመ፡ ወፈነወከወ፡ የነጸረ፡ አከሰመ፡ በሐረ፡ መነገሠተየ

<u>ጸጋማይ ጽሕፈት</u>	<u>የማናይ ጽሕፈት ዝነበረን ዘሎን</u>
- መሐጸበወ	- ወበጺሆሙ
- መረሐበ	- ብሔሮሙ
- መሰለፈአ	- አፍለሶሙ
- መሀሰሰነአ	- እንስሳሆሙ
- ረበከየ	- ይክበር ማለት እዩ ኢሎም ቃል ብቓል ተርጐምዎ።

ከምዚኣቶም ዝኣመሰሉ ጽሑፋት ኣብ ከስከሰ፡ ታሕታይ ባርካ፡ ስግር መረብ፡ ኣብ የሐ ወዘተ ተረኺቦም እዮም። ነዚ ዝመስል'ውን ብዙኅ ንባብ ኣሎ። መልክዐ ፊደሉ ከም መልክዕ ደቂ ሰብ ብዙኅ ጊዜ በብዘመኑ ተለዊጡ እዩ። ካብቲ ቅድም ብግእዝ ጥራይ ዚንበብ ዝነበረ ማለት ቅድሚ ኣባ ሰላማ ከሣቴ ብርሃን ከምዚ ሕጂ (ሎሚ) ካዕብ፡ ሣልስ፡ ራብዕ፡ ኃምስ፡ ሳድስ፡ ሳብዕ ከምዘይነበሮ ብታሪኽ ይንገር። ካብቲ ቅድሚ ኵሉ ፊደል ብግእዝ ጥራይ ዚንበብ ዝነበረ ደኃር ብሾብዓተ ፊደላት ንኽንበብ ብነጥብታት መናበብቲ (VOWELS) ተገብረሉ። ኣባ ሰላማ ከሣቴ ብርሃን ካብ ጽርኢ (ግሪኽ ወይ ዮናኒ) ናብ ግእዝ ክትርጕም ከሎ *"<u>ወአምጽአ ለነ ሰላማ ጳጳሰ ፊደለ እምሕርክትያኑስ ወሜጠሙ በአሐዱ ልሳን ወእሙንቱ ሰብዓቱ ፊደላት</u>"* ኢሉ ይምስክር። ሾብዓተ ምባሉ ምስቲ ቀዳማይ ግእዝ ሽዱሽተ ደሚሩ ወይ ሓዊሱ እዩ እምበር ካልእ ሾብዓተ ማለቱ ኣይኮነን። እዞም ሾብዓተ ፊደለ ግእዝ ብሾብዓተ ዕለታት፡ ብሾብዓተ መዓርጋተ ቤተ ክርስቲያን፡ ብሾብዓተ ዲያቆናት፡ ብሾብዓተ ሰማያት፡ ብሾብዓተ ሊቃነ መላእክት፡ ብሾብዓተ ባሕርያተ ሰብእ ይምሰሉ።

እዛ ኣፍሪቃዊት ዝኾነት ሃገርና፡ ሀገረ ግእዝ ብዙኃን ቅዱሳን ካብ ስግር ባሕሪ ዝመጽኡ እትቕበል ሃገር እያ። ካብ ውሽጢ ማኅፀና ዝተወልዱውን ብዙኃን ቅዱሳን ኣቦታት በዚ ቋንቋ እዚ ጽሒፎም፡ ደሪሶምን ኣዚሞምን እዮም። <u>ንኣብነት</u>፡- ካባታቶም

ሓደ ቅዱስ ያሬድ ማኅሌታይ ኪጥቀስ ይከኣል። እዚ ከኣ ንዜማ፡ ቅኔን መጽሓፍን ዘተኃባበረ ቅዱስ ሊቅ መኸርዕን መሐበንን ሀገረ ግእዝ እዩ። ከምኡውን ኣባ ጊዮርጊስ ዘጋስጫ መጽሐፈ ሰዓታት፡ መጽሐፈ ምሥጢር . . . ብቛንቛ ግእዝ ጽሒፎም እዮም።

ግእዝ ስም ቋንቋ ነባር ኮይኑ ኣዳማዊ ቋንቋ፡ ሓደ ከም ማለት ቀዳማይ (መጀመርታ)፡ ጥንታዊ፡ ኣዳማዊ ልሳን ማለት እዩ ኢልና ኔርና። ካልኦት ቋንቋታት ብዓሌቶም ኪጽውዑ ከለዉ፡ ግእዝ ግና ብርእሱ ቀዳማይ (ቀዳማዊ) ተባሂሉ ተጸውዐ። (ዘፍጥ. ፲፩፥፩-፱)

ግእዝ መሠረት ምኺኑ ድኅሪ ሚጠተ ባቢሎን እስራኤል መጻሕፍቶም ምስ ጠፍአ፡ ብዘመን ንጉሥ ዘሩባቤል ካብ ኣዙር ዝተባህለ (ኢትዮጵያዊ) ንጉሥ ለሚኑ ወሲዱ ካብ ግእዝ ናብ ዕብራይስጥ ከም ዝተርጐሞ ይንገር "አይዙርሰ ዘነግሠ መንፈቀ ዓመት በሰብዓቱ ምእት ሰብዓ ወክልኤቱ፤" (በ፫፻፸ወ፪ ዓ.ም.) ይብል ታሪኽ ነገሥት።

ቅድሚ ናብቲ ቀንዲ ቓላት ንባበ ግእዝ ምእታውና ኩሉ ተማሃራይ ንባበ ግእዝ ስለምንታይ ይለዓል፧ ስለምንታይ ይትሕት ከምዘሎ ተረዲኡ ምሥጢሩ'ውን ክርድኦ ኣለዎ። ከምኡ'ውን ንዝቐርበሉ ሕቶ ኪምልስን ብግቡእ ኬንብብን ደኣ ኣለዎ እምበር፡ ብዘፈቀደን ብልማድን ብስዲ ንባብ ወይ ድማ "ይኸውን እዩ" ብምባል ከንብብ ኣይግባእን። ምኽንያቱ እቲ ዚንበብ ቃል እግዚአብሔር ኣምላኽ ኮይኑ፡ ብጽቡቕ እንተተነቢቡ፡ እግዚአብሔር ኣምላኽ ይሕጐሰሉ፤ ብግቡእ እንተዘይተነቢቡ ኸኣ እግዚአብሔር ኣምላኽ ኣይሕጐሰሉን እዩ። ነዚ ምስክር ዚኾነና ካብ ቅዱሳት መጻሕፍት እዚ ዚስዕብ ክጥቀስ ይከኣል።

<u>ዘእምድርሳነ ሚካኤል</u>

"እስመ ሶበ ይትነበብ ገድል ወድርሳን ይቀውሙ ህየ ቅዱሳን መላእክት ወጻድቃን በዕለተ ተዝካሮሙ ወበዓሎሙ ወኢይሴስሉ እስከ ይትፌጸም።

ወሶበ ይትነበብ ገድሎሙ ወድርሳኖሙ እመ ይትገደፍ አሐዱ ቃል እምአንባቢ ይበክዩ ቅዱሳን መላእክት፡ ጻድቃን ወሰማዕት፡ ነቢያት ወሐዋርያት፡ ደናግል ወመነኮሳት ፍጹማን በእንተ ዘተገድፈ አሐዱ ቃል።

ወኢትኅድጉ ለጌሠም ሶበ ይነውኅ ምንባብ እስመ ኢይሴስሉ ቅዱሳን እስከ ይትፌጸም ገድሎሙ ወድርሳኖሙ። በከመ ጽሑፍ ውስተ ገድለ አባ ሲኖዳ ዘይብል ዘንተ ወዐይነ ኤርምያስ ነቢይ አንጠብጠበ አንብዐ ላዕለ አሐዱ አንባቢ ሶበ ይትገደፍ አሐዱ እምቃላቲሁ ወእምነገሩ።

ወከማሁ ሕዝቅኤልኒ ወሚልክያስ ብዙኀ ቆሙ ሶበ ኖመ አንባቢ። አንትሙኒ አንባብያን አንብቡ በፍርሃት ወበንቁህ ልብ ወለእመ ኢተአምሩ አንብቦ መጻሕፍት ጸውዑ ዘየአምር አንብቦ ወጸልዩ ላዕሌየ ወላዕለ ዘጸሐፎ ወአጽሐፎ ወዘአንበቦ ወዘተርጐሞ ወዘሰምዐ ቃላቲሁ ለዝንቱ መጽሐፍ ኅቡረ ይምሐረነ እግዚአብሔር። በጸሎታ ለእግዝእትነ ማርያም ወላዲተ አምላክ ወበጸሎቱ ለቅዱስ ሚካኤል ሊቀ መላእክት ወበስእለቱ ለቅዱስ ገብርኤል ዜናዌ ትፍሥሕት ወኃሤት።"

ድርሳነ ቅዱስ ሚካኤል ዘኅዳር ገጽ ፴ - ፴፩ ብማኅበረ ሐዋርያት ፲፱፻፺፪ ዓ.ም.

<u>ትርጕሙ</u>፥ "ቅዱሳን መላእኽትን ጻድቃንን፡ ኣብ ዕለተ በዓሎምን ተዝካሮምን ገድልን ድርሳንን ኪንበብ ከሎ፡ ኣብቲ ቦታ ይቼሙ፤ ተነቢቡ ክሳዕ ዚውዳእ ከኣ ካብቲ ቦታ ኣይርኅቁን እዮም። ገድሎምን ድርሳኖምን ኪንበብ ከሎ፡ ካብቲ ኣንባቢ ሓንቲ ቃል እንተተገዲፉ፡ ስለ እቲ ዚተገድፈ ቃል ቅዱሳን መላእኽቲ፡ ጻድቃንን ሰማዕታትን፡ ነቢያትን ሓዋርያትን፡ ፍጹማን ዚኾኑ ደናግልን መነኮሳትን ይበኽዩ።

ቅዱሳን ገድሎምን ድርሳኖምን ኪንበብ ከሎ ካብኡ ስለዘይርኀቑ፥ ዋላ ንባብ እንተነውኀ ንጽባሕ ኢልኩም ኣይትግደፉ። እዚ ኸኣ ኣብ ገድሊ ኣባ ሲኖዳ "ካብ ቃላቱ ሓደ ቃል ምስ ተገድፈ፥ ኣብ ልዕሊ ሓደ ኣንባቢ ካብ ዓይኒ ነቢይ ኤርምያስ ነቢይ ንብዓ ት ኣንጠብጠበ" ከም ዝብል ማለት እዩ።

ከምኡውን ሕዝቅኤልን ሚልክያስን ኣንባቢ ምስ ደቀሰ ኣብ ልዕሊኡ ንነዊሕ ጊዜ ቈይሞም እዮም። ንሸፃትኩምውን ኣንቱም ኣንበብቲ ብፍርሃትን ብንቔሕ ልብን ኣንብቡ፤ መጻሕፍቲ ኣንቢብኩም ዘይትኽእሉ እንተቘኡይንኩም ድማ ኣንቢቡ ዝኽእል ፀውዑ ምእንታይ፥ ምእንቲ ዘጽሓፎን ዘጽሓፎን፥ ምእንቲ ዘንበቦን ዝተርጐሞን ምእንቲ እቲ ንቓላት እዚ መጽሓፍ እዚ ዚሰምዐን ብጸሎት እግዝእትነ ማርያም ወላዲት ኣምላኽ፥ ብጸሎት ሊቀ መላእክት ቅዱስ ሚካኤልን ብልማኖ ኣብሣሪ ሓጕስ ቅዱስ ገብርኤልን እግዚኣብሔር ኃሹልና ክምሕረና ጸልዩ።"

ስለዝኾነ ተማሃራይ ብግቡእ ተማሂሩ ብግቡእ ናብ እግዚኣብሔር ብጸሎት ወይ ብውዳሴ መልክዕ ክቐርብ እንተኾይኑ ብግቡእ ኣጽኒዑን ተማሂሩን ኪቐርብ ይግባእ።

፪.፪ ሥርዐተ ንባበ ግእዝ

ከምዚ ኣቐዲሙ ዝተገልጸ፥ ግእዝ ዝተወሰነ ሥርዐተ ንባብ ኣለዎ። እዚ ሥርዐተ ንባብ እዚ እንድኀር ተፋሊሱ ድማ እቲ ቋንቋ ላዛ ወይ መዓዛ ኣይህልዎን። ትርጕም ከኣ ይስእን። ስለዚ እዩ ኸኣ ብምድግጋም ተጻሒፉ ቐሪቡ ዘሎ።

ሀ - ግእዝ	ቀዳማይ ወይ ሓደ		ኄ - ኃምስ	ኃሙሻይ ወይ መበል ኃሙሽተ
ሁ - ካዕብ	ካልኣይ ወይ መበል ክልተ		ህ - ሳድስ	ሻዱሻይ ወይ መበል ሽዱሽተ
ሂ - ሣልስ	ሣልሳይ ወይ መበል ሠለስተ		ሆ - ሳብዕ	ሻብዓይ ወይ መበል ሾብዓተ
ሃ - ራብዕ	ራብዓይ ወይ መበል ኣርባዕተ			

፪.፪.፩ ደረጃታት ንባበ ግእዝ

፩. <u>ቍጽር ንባብ</u>፦ ንፊደላት በብሓደ እናቘጸርካ ዚንበብ ናይ መጀመርታ ደረጃ ንባብ እዩ።
፪. <u>ግእዝ ንባብ</u>፦ በብኽልተ ወይ ሰሠለስተ ፊደላት እናገበርካ ዚንበብ ካልኣይ ደረጃ ንባብ እዩ።
፫. <u>ወርድ ንባብ</u>፦ ቀስ እናበልካ ቃላት ነንበይኖም እተንብበሉ ሣልሳይ ደረጃ ንባብ እዩ።
፬. <u>ዓቢይ ንባብ</u>፦ ኣነጺርካ ንሰማዒ ንጹር ብዚኾነ መገዲ እተንብበሉ ደረጃ ንባብ እዩ።
፭. <u>ድጋም ንባብ</u>፦ ናይ ጸሎትን ኣስተንትኖን ንባባት ዚንበቡሉ ቅልጥፍ ዚበለን ንሕሊና ብዚጥዕም ኣገባብን ዚንበቡሉ ዓይነት ንባብ እዩ።

ከምኡውን ፩. <u>ንባበ መጽሐፍ</u>፦ ኣብ መዕረፊ እናዕረፍካ ዚንበብ።
፪. <u>ንባበ መልክዕ</u>፦ ኣብቲ ቤቱ ወይ ግጥሙ እናዕረፍካ ዚንበብ።
፫. <u>ንባበ ዳዊት</u>፦ ኣብ መሥመሩ እናዕረፍካ ዚንበብ።
፬. <u>ንባበ ቅኔ</u>፦ ከም መልክዕ ኣብ ቤቱ እናዕረፍካ ዚንበብ።
፭. <u>ንባበ ጸሎት</u>፦ ተባሂሉ ከከም ሥርዐት ኣናብባኡ ይኽፈል እዩ።

፪.፪.፪ ኣብ ንባብ ግእዝ ኪፍለጡ ዘለዎም ነጥብታት

፪.፪.፪.፩ ኣርባዕተ ንባባተ ግእዝ

ሀ. ተነሽ ወይ ተንሣኢ፥ ተለዓሊ ቀለም
ለ. ተጣይ ወይ ተወሓጢ ቀለም
ሐ. ሰያፍ ቀለም
መ. ወዳቂ (ወዳቒ) ቀለም

፪.፪.፪.፪ ዚጠብቕ ቀለም

፪.፪.፪.፫ ዚልሕልሕ ቀለም
፪.፪.፪.፬ ተናባቢ ቀለም
፪.፪.፪.፭ ዚቍጸር ቀለም

፪.፪.፪.፩ ኣርባዕተ ንባባተ ግእዝ

ንባባተ ግእዝ ፲ወ፩ መጻሕፍት ኣብ ፬ ይኽፈሉ። ንሳቶም ድማ እዞም ዚስዕቡ እዮም፡-
፩. ተነሽ (ተንሣኢ፡ ተላዓሊ) ፪. ተጣይ (ተወሓጢ) ፫. ሰያፍ ፬. ወዳቂ (ወዳቒ)

ሀ. ተነሽ (ተንሣኢ፡ ተለዓሊ) ቀለም

ተነሽ (ተንሣኢ/ ተለዓሊ) ቀለም ዚበሃል ኪንበብ ከሎ ተለዓሊ ኮይኑ ብግእዝ ጥራይ ዚውድእ ቀዳማይ ዘሎ ግሥ እዩ። ተነሽ ብጀካ ኃምስን ሳድስን መወዳእታኡ ኣብቶም ኃሙሽተ ንባባት ይርከብ፤ ማለት ግእዝ፡ ካዕብ፡ ሣልስ፡ ራብዕ፡ ሳብዕ ኣብዚኣቶም ብተለዓሊነት ይንበብ። ኣብ ቋንቋ ትግርኛ ዚተቼጥዐ ሰብ ነዲሩ ከም ዚጻረፍ ዘሎ ይመስል፥ ከምቲ ኣብ እዋን ቍጥዓ እተውፅአ ዘረባ ወይ ንባብ እዩ። ንምሳሌ ብትግርኛ ኪኸውን ከሎ ኣብዚ ዚስዕብ ተመልከት፥ በሎ፡ ሕማቕ፡ ንዓ፡ ኪድ፡ ጨምላቕ፡ ሰራቒ፡ ቅተሎ፡ ሓሳዊ፡ ርገጾ፡ መውረዪ፡ መሻረዊ፡ ወዲ ሰበይቲ፡ በላዒ፡ ወዘይመስሎ።

<u>ንምሳሌ</u>፡-

፩. <u>ብግእዝ</u> ኪኸውን ከሎ መስሐ፡ መርሐ፡ ሰብሐ፡ ሠብሐ፡ ሰረቀ፡ ሠረቀ፡ ሠረየ፡ ሰረየ፡ ዐሠረ፡ አሰረ፡ ፈጸመ፡ ፈፀመ፡ አመረ፡ አመረ፡ ሆከ፡ ሖረ፡ ሞተ፡ ሮጸ፡ ኖመ፡ ያደ፡ ሎሀ፡ ሦዐ፡ ሞዐ፡ ቆመ፡ ያረ፡ ጸመ፡ ሎጠ፡ ሦጠ፡ ሮደ፡ ቦአ፡ ያቀ፡ ያረ ወዘይመስሎ።

፪. <u>ብካዕብ</u> መስሑ፡ መርሑ፡ ሰብሑ፡ ሠብሑ፡ ፈጸሙ፡ ፈፀሙ፡ ሰአሉ፡ ሠዐሉ፡ ሰረቁ፡ ሠረቁ፡ ሰረዩ፡ ሠረዩ፡ ሠርሑ፡ አመሩ፡ አመሩ ወዘይመስሎ።

፫. <u>ብሣልስ</u>፡- ምስሒ፡ ምርሒ፡ ሰብሒ፡ ፈጽሚ፡ ሰአሊ፡ ሠዓሊ፡ ሑሪ፡ ብልዒ፡ ስትዪ፡ ቁሚ፡ ንዒ፡ ስምዒ፡ ርእዪ፡ ኣጽምኢ፡ ጽንዒ፡ ጸንዒ ወዘይመስሎ።

፬. <u>ብራብዕ</u>፡- ተሣለማ፡ ተሣአማ፡ ተፋቀራ፡ ተባሃላ፡ ተቀደሳ፡ ተወደሳ፡ ተምህራ፡ ተቀትላ፡ ተካየዳ፡ ተሰነአዋ፡ ተጽሕፋ፡ ተወክፋ፡ ተዘከራ፡ ተሠአላ ወዘይመስሎ።

፭. <u>ብሳብዕ</u> ሀቦ፡ በሎ፡ ሰዐሞ፡ ቅትሎ፡ ውግሮ፡ ሕትሞ፡ ሕትቶ፡ ተዘከሮ፡ ተሣአሎ፡ ተወከፎ ወዘይመስሎ።

ተለዓሊ ካብ ክልተ ንላዕሊ ይጅምር። ብግእዝ፡ ብካዕብ፡ ብሣልስ፡ ብራብዕ፡ ብኃምስ፡ ሳብዕ ይግለጽ። <u>ንኣብነት</u>፡-

1. <u>ብኽልተ</u>፡- ቆመ፡ ሤመ፡ ኖመ፡ ሞተ፡ ዔለ፡ ሜጠ፡ ቤተ፡ ሖረ፡ ሞዐ፡ ጌሠ፡ ዜዐ፡ ሀበ፡ ጽመ ወዘይመስሎ።
2. <u>ብሠለስተ</u>፡- ሠለሰ፡ ቀደሰ፡ ወደሰ፡ ሐረሰ፡ ወረሰ፡ ኀየሰ፡ ገዐተ፡ ሰሐቀ፡ ዐጠቀ፡ ሰጠቀ፡ ዘሰምዐ፡ ባረከ፡ ሣረረ፡ ነደቀ፡ ጠወቀ፡ ሰረቀ፡ ሠረቀ፡ ዐለመ፡ ሰመየ፡ ወለደ፡ አመተ ወዘይመስሎ።
3. <u>ብኣርባዕተ</u>፡- ዘሠቅሠቀ፡ ዘሰብሰበ፡ ሰንኮረሰ፡ ተጋብአ፡ ተጸውዐ፡ ተቀደሰ፡ ተወደሰ፡ ተሞገሰ፡ ተፋሰሰ፡ ተከነሰ ወዘይመስሎ።
4. <u>ብኃሙሽተ</u>፡- ሰካዕለወ፡ ሰከዐለወ፡ ተዋሀውሐ፡ ተማላትሐ፡ አስተጋየደ፡ አስተጋብአ፡ አስተዳለወ፡ ዘነቀልቀለ፡ ዘነበስበሰ፡ ዘነበልበለ ወዘይመስሎ።
5. <u>ብሽዱሽተ</u>፡- ቀበያውበጠ፡ ዘአስተጋየደ፡ ዘአስተጋብአ፡ ዘአስተዳለወ ወዘይመስሎ።
6. <u>ብሾብዓተ</u>፡- ዘቀበያውበጠ፡ ዘአስተጋብኡሙ፡ ዘአስተጋየዱሙ፡ ዘአስተዳለዎሙ ወዘይመስሎ።
7. <u>ብሸሞንተ</u>፡- እንተ ቀበያውበጠ ወዘይመስሎ።

ካብ ዓበይትን ካልኦትን አገባብ ተነሽ ዝኾኑ ንባባት ዘሰ፡ ዝሰ፡ ዝንቱሰ፡ ቀዳሚሰ ዚኣመሰሉ እዮም።

ለ. <u>ተጣይ ወይ ተወሓጢ</u>

ተጣይ ወይ ተወሓጢ ኣብ ሳድስ ጥራይ ዚርከብ ኮይኑ ከም ስሙ እ‌ታ መወዳእታ ፊደል ሳድስ ጥራይ ኮይና ትድመጽ እምበር ኣይትርገጽን እያ። ማለት ብትንሓግ ንሸኻ ከም እትሰምዓ ሰባት ግና ኣጸቢቐም ዘይሰምዕዋ ዓይነት ጌርካ ምንባብ እዩ። ተጣይ (ተወሓጢ) ካብ ክልተ ፊደል ጀሚሩ ይቕጽል። <u>ንኣብነት</u>፡-

፩. <u>ብኽልተ</u>፥ ዮም፡ ቤት፡ ሞት፡ ኀር፡ ጾም፡ ልብ፡ ያፍ፡ ደም፡ ሮም፡ ካም፡ ስም፡ ሴም፡ አፍ፡ ጠል፡ ጢስ፡ በክ፡ ሥን፡ ስን፡ ያም፡ ሕግ፡ እም፡ አብ፡ ሎጥ፡ ማይ፡ ሦክ፡ ኄር፡ ቃል፡ ዓም፡ ግሥ፡ እድ፡ ዕድ፡ ቆም፡ ገጽ፡ ግብ፡ ነድ፡ ፀር፡ ኀሕ፡ ኖኀ፡ ሕቅ፡ ሶል፡ ስም፡ ወልድ፡ ልድ፡ ሶር፡ ምንት፡ ዕፅ ወዘይመስሎ።

፪. <u>ብሠለስተ</u>፥ ቅዱስ፡ ሰላም፡ ቊመት፡ በረድ፡ ጽልመት፡ ዕለት፡ ሰማዕት፡ ጸላም፡ ብሉይ፡ ቡሩክ፡ ሐዲስ፡ ዓለም፡ ጌሠም፡ ሥሉስ፡ ገነት፡ ብሩር፡ ሰማይ፡ ቀለም፡ ሠናይ፡ መምህር፡ በለስ፡ ደነስ፡ ኮከብ፡ ጸበል፡ ሰገል፡ ሢመት፡ ቀይሕ፡ እራኅ፡ ካህን፡ ዕደው፡ እደው፡ ጳጳስ፡ ድንግል፡ ሥዩም፡ ንጹሕ፡ ግሩም፡ ኅቱም፡ ትንቢት ወዘይመስሎ።

፫. <u>ብኣርባዕተ</u>፥ ትማልም፡ አዕዋም፡ ዲያቆን፡ አዕዋፍ፡ ነቢያት፡ መበለት፡ ብእሲት፡ ዕፀዋት፡ ቅዉማን፡ ቡሩካን፡ ቅዱሳን፡ መምህራን፡ ምእመናን፡ ጸሐፍያን፡ ካህናት፡ ዘድንግል፡ ብእሲት፡ ዘአንስት፡ አእኑስ፡ ዘሰረቅት፡ ዘሠረቅት፡ ሃይማኖት፡ ነቢያት፡ ቀሳውስት፡ ጳጳሳት ወዘይመስሎ።

፬. <u>ብኃሙሽተ</u>፥ ሐዋርያት፡ ዲያቆናት፡ መበስላን፡ መዘክራን፡ ዘሃይማኖት፡ ክርስቲያን፡ ዘነቢያት፡ ሰማዕታት ወዘይመስሎ።

፭. <u>ብሽዱሽተ</u>፥ እግዚአብሔር፡ መድኃኔዓለም፡ ተክለሃይማኖት፡ ዘመሃይምናን ወዘይመስሎ።

፮. <u>ብሾብዓተ</u>፥ ዘእግዚአብሔር፡ ዘመድኃኔዓለም፡ መነኮሳይያት ወዘይመስሎ።

፯. <u>ካብኡ ንላዕሊ</u>፡- ፌላኤሙኤምንም ወዘይመስሎ።

ሐ. <u>ሰያፍ</u>

ሰያፍ ኪበሃል ከሎ ካብ ሾብዓተ ንባባት ኣብ ሳድስ ጥራይ እዩ ዚርከብ። እዚ ከኣ ካብ ግሥ ዚወፅእ ካልኣይ ኮይኑ፡ ብናይ ሰበይቲ ዓንቀጽ ብምሉኡ ግሥ ሰያፍ እዩ፤ ማለት "ት" እናወሰኸ ሰያፍ ይኸውን። ኣብ ግሥ ንሓንቲ ሰበይቲ ኣብ ቀዳማይ ግሥ (ዐንቀጽ) ዚርከብ ብምሉኡ ግሥ ሰያፍ እዩ። ከምኡውን ኣስማት ከምዚ ድኂሩ ዚቐርብ እዩ።

<u>ንምሳሌ</u>፥ ካብ ዘርእን ግሥን፥ ይኩን፡ ይሙት፡ ይብላዕ፡ ይስተይ፡ ይሑር፡ ይምጻእ፡ ይርሐቅ፤ ብላዕ፡ ስተይ፡ ምጻእ፡ ረሐቅ፡ ቅረብ፡ ሰብሕ፤ ቀተለት፡ ይቅተል፡ ይቅትል፡ ቀደሰት፡ ወደሰት፡ ወለደት፡ ሞተት፡ ቆመት፡ መሀረት፡ ሖረት፡ ሀለወት፡ ወጽአት፡ አንበበት፡ ሖረት፡ ርኅበት፡ ነሥአት፡ ገብረት፡ ተምህረት፡ መርሐት፡ ኀጥአት፡ ፈርሀት፡ ጸሐፈት፡ አንበበት፡ ጸርሐት፡ መጽአት፡ ኀሠሠት፡ ሰትየት፡ ዐርገት፡ ሞዐት፡ ሆከት፡ በልዐት፡ የብሰት፡ ለብሰት፡ ሠምረት፡ ገብአት፡ ነግሠት፡ ፈከረት፡ ፈተለት፡ ፈተወት፡ ፈወሰት፡ ፈጸመት ወዘይመስሎ።

ሰያፍ ኣብ ኣስማት ብሠለስተ መልክዕ እዩ ዚርከብ። ንሱ ድማ ኵሉ ጊዜ ሰያፍ ኪበሃል ከሎ ኣብ ሳድስ ጥራይ ከም ዝርከብ ኣቐዲሙ ተገሊጹ ኣሎ። ኣብ ሳድስ ኪኸውን ከሎ ነታ ሻዱሸይቲ ፊደል ጐረቤታ <u>ራብዕ</u>፡ <u>ኃምስ</u>፡ <u>ሳብዕ</u> ጥራይ ኪኸውን ኣለዎ። ንሱ ድማ ኣብዚ ዝቕጽል ብሠለስቲኡ መልክዕ ተመልከት።

ሀ. <u>ብራብዕ</u>፡- በርናባስ፡ ኢሳይያስ፡ ኤርምያስ፡ ዘካርያስ፡ ማትያስ፡ ቶማስ፡ ማስያስ፡ ኤልያስ፡ ኣዛርያስ፡ እንድርያስ ወዘይመስሎ።

ሓደ ሓደ ብልማድ እምበር ብመደብ ዘይከዱ ግና ኣለዉ። ንምሳሌ፥ ማርያም

ለ. ብኃምስ፡- ፒሉፓዴር፡ አዴር፡ ኣሴር፡ ማሴር፡ ኤልባዜር፡ ኣቤኔዜር፡ ኣቤሜሌክ፡ አስቴር፡ ኣቤል፡ ገብርኤል፡ ኪሩቤል፡ ሳሙኤል፡ ሳቁኤል፡ ራጉኤል፡ ራሙኤል፡ ኢያኤል፡ ምህራኤል፡ ቤቴል፡ ኤልዛቤል ወዘይመስሎ።

ሐ. ብሳብዕ፡- ማቴዎስ፡ ማርቆስ፡ ሄሬኔዎስ፡ መርቀሬዎስ፡ በርተሎሜዎስ፡ ታዴዎስ፡ ጳውሎስ፡ ጴጥሮስ፡ አስማድዮስ፡ ኣስማዴዎስ፡ ተርቢኖስ፡ ገላውዴዎስ፡ ቴዎድሮስ ወዘይመስሎ።

ለቡ፥ ሓደ ሓደ ንባባት ሰያፍ ነታ ጐረቤት ሳድስ ሆሄ ቅድሚኣ ዘላ ራብዕ እንተኾይኑ፡ ይወድቕ።

ንኣብነት፡- ጲላጦስ፡ ሚካኤል፡ ሩፋኤል፡ ሱራፌል፡ እስጢፋኖስ፡ ገባኤል፡ ኢየሩሳሌም፡ አሚናዳብ፡ ዕፀ-ጳጦስ፡ ዕፁ-ሣቤቅ፡ ሊባኖስ፡ እስራኤል፡ አዛጦን፡ አስጣሮት፡ መክስምያኖስ፡ ዲዮቅልጥያኖስ ወዘይመስሎ።

ሰያፍ ካብ ሠለስተ ጀሚሩ ይቕጽል። ንኣብነት፡-

1. ብሠለስተ፡- ይኩን፡ ይሙት፡ ሉቃስ፡ ቶማስ፡ ታኦስ፡ ቆመት፡ ሞተት፡ ሜጠት፡ ሖረት ወዘይመስሎ።
2. ብኣርባዕተ፡- ጳውሎስ፡ ያዕቆብ፡ ሳሙኤል፡ ኤፌሶን፡ ብልጣሶር፡ ዳርዮስ፡ ዮርማሮዴቅ ወዘይመስሎ።
3. ብኃሙሽተ፡- ስልምናሶር፡ ሰብለንዮስ፡ ሲኖዲቆን፡ ቈስጠንጢኖስ ጰንጠሌዎን፡ ዲዮስቆሮስ፡ ኒቆላዎስ፡ ኢሳይያስ፡ ከላውዴዎን ወዘይመስሎ።
4. ብሽዱሽተ፡- ዘስልምናሶር፡ ዘሰብልያኖስ፡ ኬጥሮጋውሎስ ወዘይመስሎ።
5. ብሾብዓተ፡- ሴኬቤቴናሆም፡ ተልጌልቴልፌልሶር ወዘይመስሎ።

መ. ወዳቒ (ወዳቒ)

እዚ ወዳቒ ከም ብዓል ተነሽ ብቐጥዓ ዘይኮነስ፡ ሓውሲ ብትሕትና ቀስ ኢልካ ነታ መወዳእታ ዘላ ቀለም ርግጽ ኣቢልካ ትንበብ። ወዳቒ (ወዳቒ) እዚ ንባብ እዚ ኣብ ሾብዓቲኡ ኣውታረ ሆሄ ይርከብ። ንኣብነት፡- ከኣ ኣብዚ ዚስዕብ ተመልከት፡- ማለት እቶም ሾብዓተ ንባባት ተባሂሎም ዘለዉ ግእዝ፡ ካዕብ፡ ሣልስ፡ ራብዕ፡ ኃምስ፡ ሳድስ፡ ሳብዕ ምዃኖም ፍሉጥ እዩ።

ሀ. ብግእዝ ኪኸውን ከሎ፡- እወ፡ ሀየ፡ አሐተ፡ አሐደ፡ ከሐ፡ ሮሐ፡ ኵሐ፡ ፎሐ፡ አሐ፡ ሰብአ፡ ሙሴሀ፡ አፍአ፡ ያዕቆብሀ፡ በሐ፡ አብርሐ፡ አጽብሐ፡ እመሰ ወዘይመስሎ።

ለ. ብካዕብ ኪኸውን ከሎ፡- ኀቤሁ፡ ለሊሁ፡ መኑ፡ ባሕቱ፡ እሉ፡ እሙንቱ፡ ዳዕሙ፡ አሐዱ፡ ክልኤቱ፡ ሠለስቱ፡ ኵሉ፡ ዝንቱ፡ ኪያሁ፡ ናሁ፡ ኤርሁ፡ እሙ፡ እልክቱ፡ ዝክቱ፡ ሎቱ ወዘይመስሎ።

ሐ. ብሣልስ ኪኸውን ከሎ፡- ፈላሲ፡ ሐራሲ፡ ነጋሢ፡ ተዐጋሢ፡ ወራሲ፡ ከይሲ፡ ብእሲ፡ ደራሲ፡ ቀዋሚ፡ ሐማሚ፡ ኀታሚ፡ ሠራቂ፡ መያሲ፡ ዔሊ፡ እንታክቲ፡ አሐቲ፡ ክልኤቲ፡ ዛቲ፡ ኮሣቲ፡ ደራሲ፡ ሰራቂ፡ አማሪ፡ አማሪ፡ ጸናዒ፡ ፀናኢ፡ ሰባሒ፡ ሠባሒ ወዘይመስሎ።

መ. ብራብዕ ኪኸውን ከሎ፡- በሓ፡ ነዋ፡ ነያ፡ ደመና፡ ሶልያና፡ አምኃ፡ ድንግልና፡ ደመና፡ አላ፡ እላ፡ ራማ፡ ተድላ፡ ግርማ፡ ቅድስና፡ ደብተራ፡ ሐና፡ ፍሥሓ፡ ሶስና፡ ሕልቃና፡ ትንብልና፡ ቅድስና፡ ዮሐና፡ ጽርስሮራ፡ ንብቲራ፡ ጣቢታ ወዘይመስሎ።

ሠ. ብኃምስ ኪኸውን ከሎ፡- ይቤ፡ ሙሴ፡ ጽጌ፡ ሥላሴ፡ ቅዳሴ፡ ውዳሴ፡ ክናሴ፡ ብናሴ፡ ሕዳሴ፡ ምሳሌ፡ ኀያሌ፡ ሉዐሌ፡ ሕመሜ፡ ትርጓሜ፡ ማእዜ፡ ቅኔ፡ ጊሜ፡ ብያኔ፡ ኵነኔ፡ ሱባኤ፡ አይቴ፡ ብሕባሔ፡ ዝማሬ፡ ሃሌ፡ ጥንቃቄ፡ ይባቤ፡ ግልባቤ፡ ሩካቤ፡ ጰንጠቈስጤ፡ ምግቴ፡ ስቴ፡ ኢያቡስቴ፡ እኂቴ፡ ናቡቴ፡ ማኔ ወዘይመስሎ።

ረ. <u>ብሳድስ ኪኸውን ከሎ</u>፡- ኣብ ሳድስ ብጀካ ሓደ ፊደል ካልእ ወዳቒ (ወዳቒ) ዚኸውን የልቦን። ንሱ ድማ፡- "ዝ" እዩ። እዚ "ዝ" ዚብል ሆሄ ንበይኑ ይኹን ምስ ካልኦት እናተሓወሰ ብወዳቒ (ወዳቒ) ይንበብ። <u>ንኣብነት</u>፡- ዝ፥ በእንተዝ፥ እንበይነዝ፥ ከመዝ፥ ኅበዝ፥ ውስተዝ፥ ለዝ፥ በዝ፥ እምድኅረዝ፥ ሀየንተዝ፥ አርኣያ ዝ፡፡ ስለዚ ካብ ሳድስ ብጀካ "ዝ" ካልእ ወዳቒ (ወዳቒ) ዚብሃል ንባብ ከምዘየሎ ኪፍለጥ ይግባእ። ምናልባሽ ብሽም "ዝ" መወዳእትኡ ወዳቒ ከይመስለካ። ማለት፥ ሐዋዝ፥ ዓዚዝ፥ አርዝ፥ ምዑዝ፥ ትእዛዝ፥ ውኂዝ ዚኣመሰሉ ከየጋግዩኻ ምርዳእ ይግባእ።

ሰ. <u>ብሳብዕ ኪኸውን ከሎ</u>፡- ዶርሆ፥ ኢያሪሆ፥ መሰንቆ፥ ደማስቆ፥ እግዚኦ፥ ኦ፥ ይቤሎ፥ ሀሎ፥ ሞዖ፥ በልዖ፥ አሆ፥ ፍጥሞ፥ ከበሮ፥ ከረቦ፥ ረበቦ፥ ቦ፥ ቀደሶ፥ ወደሶ፥ ኣፍቀሮ፥ ርእዮ፥ ዘግሆ፥ ሰዐሞ፥ ሐተሞ፥ ባረኮ፥ አኮ፥ ቲቶ፥ ማዕኖ፥ ኰንኖ፥ ደለዎ፥ ተደልዎ፥ አኅይዎ፥ ኦርዮ፥ ርእዮ፥ ሐዶ፥ ሰደዶ፥ ተፈልጦ፥ ተመሥጦ፥ ውኅጦ፥ ውቅሮ፥ መርኖ፥ ተዋሕዶ፥ እፎ፥ አንቀቅሖ ወዘይመስሎ።

ወዳቒ (ወዳቒ) ካብ ሓደ ጀሚሩ ይቕጽል;። ንምሳሌ፥

<u>ብሓደ</u>፥ ኦ፥ ቦ፥ ሎ፥ ዝ፡ ሞ ወዘይመስሎ።
<u>ብክልተ</u>፥ ሀየ፥ ነዋ፥ ከሐ፥ በሐ፥ ሮሐ፥ ፎሐ፥ አሐ፥ ናሁ፥ እሙ ወዘይመስሎ።
<u>ብሠለስተ</u>፥ አሐተ፥ አሐደ፥ እመሰ፥ ለሊሁ፥ ኀቤሁ፥ ኪያሁ ወዘይመስሎ።
<u>ብአርባዕተ</u>፥ ሶልያና፥ ትንብልና፥ ቅድስና፥ ጵርስፎራ፥ ኢያቡስቴ ወዘይመስሎ።
<u>ብኃሙሽተ</u>፥ ዘጳንጠቄስጤ፥ ቅልንብትራ፥ አስተባርዮ ወዘይመስሎ።
<u>ብሽዱሽተ</u>፥ ዘአስተጋብአ፥ ዘአስተጋየዶ፥ ሥርዐተ ቅዳሴ፥ አስማተ ሥላሴ ወዘይመስሎ።
<u>ብሾብዓተ</u>፥ ዘቀበያውባጢ ወዘይመስሎ።

ካብ ኣገባብ ወይ ሰዋስው ወዳቒ ዝኾኑ፥

- እመሰ	- ከመሰኬ	- ሶበሰኬ	- ድኅረሰ	- ቦ	- ሁ
- እለሰ	- ከመሰ	- ሶበሰ	- እንበይነሰ	- አ	- ኦ
- አመሰ	- በእንተሰ	- እንተሰ	- ሎ	- ሚ	- ዘ
- እምከመሰ	- እምአመሰ	- ጊዜ	- አኮኑ	- ኑ	- ሞ

፪.፪.፪.፪ ዚጠብቕ ግሥን ቀለምን

ኣብ ግእዝ ኅልፍ ኅልፍ ኢሉ እናጠበቐ ዚንበብ ቀለም ይርከብ ቤቱ ድማ "<u>ቀደሰ</u>" ይብሃል።

ሀ. <u>ንምሳሌ</u>፥ ለሰነ፥ መጠነ፥ ሠመነ፥ ቀደሰ፥ ሐመየ፥ ሠለሰ፥ ሠወረ፥ ቀፈለ፥ ሐወፀ፥ ሰብሐ፥ ሰደሰ፥ ተምዐ፥ መከረ፥ ረብዐ፥ ቀመረ፥ ተስዐ፥ ወደሰ፥ ለቅሐ፥ ለጥሐ፥ የውሀ፥ ሐቀለ፥ ኀየለ፥ ነበለ፥ አመረ፥ ወሰረ፥ ከለለ፥ ዐመደ፥ የበበ፥ ዘመረ፥ ደመረ፥ ገመነ፥ ገመደ፥ ገነወ፥ ፈከረ፥ ፈወሰ፥ ፈጸመ፥ ፈነወ ወዘይመስሎ።

ለ. ዚጠብቁ ቀለማት ፫ እዮም። ንሳቶም ድማ ተ፥ ደ፥ ጠ እዮም።

ተ = ሐተትት(X) = ሐተት (√)
ደ = ዐፀድት(X) = ዐፀድ (√)
ጠ = ሰየጥት(X) = ሰየጥ (√)

በዞም ሠለስተ ፊደላት ዚውድእ መድበል ቅጽል እታ ናይ መወዳእታ ዘላ ፊደሎም የጕድሉ። ነታ ቅድሚኣ ዘላ ከኣ የጥብቑ ሽዑ እታ ምእላድ ዝነበረት ናይ መወዳእታ ተሪፉ እታ ቅድሚኣ ዘላ ብምጥባቕ ትንበብ።

<u>ንምሳሌ</u>፥ ፩. ወእንተ ውሥጠሙሰ ተኵላት <u>መሠጥ</u>። (ማቴ ፯፥፲፭)
፪. ወዐፀዱኒ እሙንቱ መላእክት። (ማቴ. ፲፫፥፴፱)

፪.፪.፪.፫ ዚልሕልሕ ቀለም ቤቱ ድማ ከም ቀተለን ካልኦትን እዩ።

ብመገዲ ቀተለ ላሕሊሑ ዚንበብ ቀለም ኣብዚ ዚስዕብ ተመልከት፥ ሖረ፡ ሞዐ፡ ሞተ፡ ኖመ፡ ቆመ፡ ዔለ፡ ሜጠ፡ ሤመ፡ ጌሠ፡ ዜዐ፡ ገብረ፡ ሠምረ፡ ነሥአ፡ ገብአ፡ ሰምዐ፡ ቀነየ፡ ባረከ፡ ሣረረ፡ ናፈቀ፡ ናዘዘ፡ ሣቀየ፡ ከፈለ፡ ሰቀለ፡ ቄቀየ፡ ሴለየ፡ ጌገየ፡ ቤዘወ፡ ዜነወ፡ ቀተለ፡ ነበረ፡ ተንበለ፡ ጠብጠበ፡ ደንገፀ፡ ነፍነፈ፡ ነስነሰ፡ አስተቃተለ፡ አስተናበረ፡ አስተካፈለ፡ አስተጋብአ ወዘይመስሎ።

ኪንበቡ ከለዉ ዚልሕልሑ እምበር ዘይጠብቁ ንባባት ኣብዞም ዚስዕቡ ተመልከት።

፩. ትካት	፰. ዕጓለ እመ ሕያው	፲፭. ለከ	፳፪. እንስሳ
፪. መስከረም	፱. ሚካኤል	፲፮. ለኪ	፳፫. እንስሳት
፫. መለኮት	፲. ሄሮድስ	፲፯. ለክሙ	፳፬. ሐና (ንሰብኣይ)
፬. ብሥራት	፲፩. ሄሮድያዳ	፲፰. ብክሙ	፳፭. ፍሥሕ
፭. ልደት	፲፪. ምት	፲፱. ብክን	፳፮. መሠረት
፮. አካል	፲፫. ምታ	፳. ሊተ	፳፯. ውሣጤ
፯. ሰኮት	፲፬. ሰኰታት	፳፩. ለእጉክ	ወዘይመስሎ

፪.፪.፪.፬ ተናባቢ ቀለም

ክልተ ወይ ካብ ክልተ ንላዕሊ ዝኾኑ ቓላት ብሓደ ከይተፈላለዩ ኪንበቡ ከለዉ ተናበብቲ ቀለማት ይብሃሉ። ንብረትን ዋና ንብረትን ወይ ከኣ ዘርፍን በዓል ቤትን ኮይኖም ኪንገሩ ከለዉ ተናበብቲ ቀለማት ይብሃሉ። ንምሳሌ፥

ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
ቤተ መንግሥት	ቤት መንግሥቲ		አዝርእተ ምድር	ኣዝርእቲ ምድሪ
ብሔረ ጽጌ	ቦታ ዕምባባ		አግዋረ ኤርትራ	ጐረባብቲ ኤርትራ
አድባረ ኤርትራ	እምባታት ኤርትራ		ጥበበ እድ	ተግባረ እድ
አፍላገ ኤርትራ	ወኃይዝ ኤርትራ		ክብረ መንግሥት	ክብሪ መንግሥቲ
ዓመተ ምሕረት	ዓመት ምሕረት		ኅብስተ ሕይወት	ኅብስቲ ሕይወት
ባሕረ ጥበብ	ባሕሪ ጥበብ		ሰማየ ሰማያት	ሰማይ ሰማያት
ልማደ አበው	ልምዲ ኣቦታት		አዝርእተ ምድር	ኣዝርእቲ ምድሪ
ልሳነ ግእዝ	ቋንቋ ግእዝ		ዜና መጽሐፍ	ዜና መጽሓፍ
ሊቀ ጉባኤ	ሓለቓ ጉባኤ		ፍቅረ ሰብእ	ፍቕሪ ሰብ
ፍትሐ ነገሥት	ፍትሒ ነገሥት		መካነ ሕይወት	ቦታ ሕይወት
ምክረ ቅዱሰ እስራኤል	ምኽሪ ቅዱስ እስራኤል		ወልደ ዕጓለ እመሕያው	ወዲ ሰብ
መልአከ ሕይወት	መልኣኽ ሕይወት			

መላመዲ ንባብ፥ ነዞም ዚስዕቡ ባዕልኻ ተናባቢ እናገበርካ ኣንብቦም

1. ሰማይ፡ ሰማያት
2. ገጽ፡ በረከት
3. ልሳን፡ ሰብእ
4. ተግባር፡ እድ
5. አድባር፡ ኤርትራ
6. አፍላግ፡ ኤርትራ
7. አግዋር፡ ኤርትራ
9. ፀሐይ፡ ሰማይ
10. መሠረት፡ ትምህርት
11. ሊቅ፡ ጉባኤ
12. መጽሓፍ፡ ዜና
13. ፍቅር፡ ሰብእ
14. ኅብስት፡ ሕይወት
15. ሰማይ፡ ፀሐይ
17. ብሔር፡ ጽጌ
18. ፍትሕ፡ ነገሥት
19. ባሕር፡ ጥበብ
20. ልማድ፡ አበው
21. አዝርእት፡ ምድር
22. መጽሐፍ፡ ዜና

8. ክብር፡ ነገሥት

ሀ. ሣልስ ቀለም ኪናበብ ከሎ፥ ናብ ኃምስ እናተቐየረ እዩ ዚንበብ።

ግእዝ		ብትግርኛ ክትርጐም ከሎ
	ክናበብ እንከሎ	
፩. ወራሲ፡ መንግሥት	ወራሴ መንግሥት	ወራሲ መንግሥቲ
፪. ጸሐፊ፡ ትእዛዝ	ጸሐፌ ትእዛዝ	ጸሓፊ ትእዛዝ
፫. ከሣቲ፡ ብርሃን	ከሣቴ ብርሃን	ገላጺ ብርሃን
፬. በላዒ፡ ሥጋ	በላዔ ሥጋ	በላዒ ሥጋ
፭. ሰባኪ፡ ወንጌል	ሰባኬ ወንጌል	ሰባኺ ወንጌል
፮. ጸዋሪ፡ ኀብስት	ጸዋሬ ኀብስት	ተሰካሚ ኀብስቲ
፯. መዋዒ፡ ፀር	መዋዔ ፀር	ኣሰናፊ ጸላኢ
፰. መፍቀሪ፡ ሀገር	መፍቀሬ ሀገር	ፈታው ሃገር
፱. ቀታሊ፡ ነፍስ	ቀታሌ ነፍስ	ቐታሊ ነፍሲ
፲. ኃላፊ፡ ፍኖት	ኃላፌ ፍኖት	ኃላፊ መገዲ

ለ. ራብዕ ቀለም ኪናበብ ከሎ፥ ከም ዘለዎ ይናበብ።

ግእዝ		ብትግርኛ
	ክናበብ እንከሎ	
፩. ዜና፡ ዕለት	ዜና ዕለት	ናይ ዕለት ዜና
፪. ግርማ፡ ሞገስ	ግርማ ሞገስ	ግርማ ሞገስ
፫. ደመና፡ ሰማይ	ደመና ሰማይ	ደመና ሰማይ
፬. ደብተራ፡ ኦሪት	ደብተራ ኦሪት	ድንኳን ኦሪት
፭. አንበሳ፡ ገዳም	አንበሳ ገዳም	ኣንበሳ በረኻ
፮. ልዕልና፡ አምላክ	ልዕልና አምላክ	ልዕልና ኣምላኽ
፯. ትሕትና፡ ሰብእ	ትሕትና ሰብእ	ትሕትና ሰብ
፰. እንስሳ፡ ገዳም	እንስሳ ገዳም	እንስሳ ገዳም

<u>መላመዲ ንባብ</u>፥ ነዞም ዚስዕቡ ጽምዲ ቃላት ገምጢልካ አንብብ

ግእዝ		ብትግርኛ
1. ሥጋ፡ ድንጋሌ	=	ድንግልና ሥጋ
2. አፈው፡ ርኄ	=	ኣፍ ርኄ
3. ወይን፡ ጽጌ	=	ጽጌ ወይን
4. ልብ፡ ትካዜ	=	ጓሂ ልቢ
5. ዕፅ፡ ፍሬ	=	ፍረ ዕንጸይቲ

ሐ. ኃምስ ቀለም ኪናበብ ከሎ፥ ከም ዘለዎ ይናበብ።

ግእዝ		ብትግርኛ
	ክናበብ እንከሎ	
፩. ቅዳሴ፡ መላእክት	ቅዳሴ መላእክት	ቅዳሴ መላእኽቲ
፪. ትንባሌ፡ ካህናት	ትንባሌ ካህናት	ምትዕራቕ ካህናት
፫. ሥላሴ፡ አምላክ	ሥላሴ አምላክ	ሥላሴ ኣምላኽ

መ. ሳድስ ቀለም ኪናበብ ከሎ፥ ናብ ግእዝ ቀለም ቀይርካ ኣናብብ።

ግእዝ		ብትግርኛ
	ክናበብ እንከሎ	
፩. ማይ፡ ወርቅ	ማየ ወርቅ	ማየ ወርቅ
፪. ቤት፡ ብርሃን	ቤተ ብርሃን	ቤት ብርሃን
፫. ገነት፡ ኤዶም	ገነተ ኤዶም	ገነት ኤዶም
፬. ወንጌል፡ ማቴዎስ	ወንጌለ ማቴዎስ	ወንጌል ማቴዎስ
፭. መዝሙር፡ ዳዊት	መዝሙረ ዳዊት	መዝሙር ዳዊት
፮. መጽሐፍ፡ ኦሪት	መጽሐፈ ኦሪት	መጽሐፍ ኦሪት

ሠ. ሳብዕ ቀለም ኪናበብ ከሎ፥ ከም ዘለዎ ይናበብ።

ግእዝ		ብትግርኛ
	ክናበብ እንከሎ	
፩. ከበሮ፡ ማኅሌት	ከበሮ ማኅሌት	ናይ ማኅሌት ከበሮ
፪. አእምሮ፡ መጻሕፍት	አእምሮ መጻሕፍት	ፍልጠት መጻሕፍት
፫. ተፋቅሮ፡ ልብ	ተፋቅሮ ልብ	ፍቕሪ ልቢ
፬. ውቅሮ፡ ቤት	ውቅሮ ቤት	ተወቒሩ ዚተሓንፀ ቤት
፭. መንኖ፡ ዓለም	መንኖ ዓለም	ንዕቀት ዓለም

<u>መላመዲ ንባብ</u>፥ ነዞም ዚስዕቡ ባዕልኻ ገምጢልካ ኣናብብ

<u>ግእዝ</u>		<u>ብትግርኛ</u>
፩. ሰብእ፡ ገቦ	=	ጐኒ ሰብ
፪. ሥጋ፡ ተዋሕዶ	=	ምውሕሓድ ሥጋ
፫. ሊቃውንት፡ ተጋብኦ	=	አኼባ ሊቃውንት
፬. ሕንፃ፡ ሐድሶ	=	ምሕዳስ ሕንፃ
፭. ስብሐት፡ ሰብሖ	=	ምምስጋን ምስጋና

ረ. ቅኑዕን ዘይቅኑዕን ኣናብባ

ናይ ተናባቢ <u>ቅኑዕ ኣናብባ</u>	ናይ ተናባቢ <u>ዘይቅኑዕ ኣናብባ</u>
፩. ወልደ ዕጓለ እመ ሕያው (ሓደ ንባብ)	ወልደ፡ ዕጓለ፡ እመ፡ ሕያው
፪. እግዚአብሔር (ሓደ ንባብ)	እግዚአ፡ ብሔር
፫. ገብረ መንፈስ ቅዱስ (ሓደ ንባብ)	ገብረ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ
፬. ዕርገተ ሰማይ (ሓደ ንባብ)	ዕርገተ፡ ሰማይ
፭. ትንቢተ ጥፍአተ ቤተ መቅደስ (ሓደ ንባብ)	ትንቢተ፡ ጥፍአተ፡ ቤተ፡ መቅደስ
፮. በእንተ ኍልቈ ትውልድ (ሓደ ንባብ)	በእንተ፡ ኍልቈ፡ ትውልድ
፯. በእንተ ምጽአተ ሰብአ ሰገል (ሓደ ንባብ)	በእንተ፡ ምጽአተ፡ ሰብአ ሰገል
፰. ቅትለተ ሕፃናተ ቤተ ልሔም (ሓደ ንባብ)	ቅትለተ፡ ሕፃናተ፡ ቤተልሔም
፱. ወለተ መጋቤ ምኵራብ (ሓደ ንባብ)	ወለተ፡ መጋቤ፡ ምኵራብ
፲. ፈክሮተ ክርዳድ (ሓደ ንባብ)	ፈክሮተ፡ ክርዳድ
፲፩. ውሂበ ጸባህተ ቄሣር (ሓደ ንባብ)	ውሂበ፡ ጸባሕተ፡ ቄሣር
፲፪. መጽሐፈ ትንቢተ ወልደ አሞጽ (ሓደ ንባብ)	መጽሐፈ፡ ትንቢተ፡ ወልደ፡ አሞጽ

፪.፪.፬ መልምደ ንባበ ግእዝ

ሀ. መልእክተ ዮሐንስ ቀዳማዊ

መልምደ ንባበ ግእዝ					
ተ.ቁ	ንባበ ግእዝ	ዓይነት ንባብ	ተ.ቁ	ንባበ ግእዝ	ዓይነት ንባብ
፩	መልእክተ ዮሐንስ	ሰያፍ	፵፮	ንጽሕፍ	ሰያፍ
፪	ሐዋርያ	ወዳቂ	፵፯	ለክሙ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፫	ወልደ ዘብዴዎስ	ሰያፍ	፵፰	ከመ ትፍሥሕትክሙ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፬	ቀዳማዊ	ወዳቂ	፵፱	ፍጽምተ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፭	ንዜንወክሙ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፶	ትኩን	ሰያፍ
፮	በእንተ ውእቱ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፶፩	ብነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፯	ዘሀሎ	ወዳቂ	፶፪	ወዛቲ	ወዳቂ
፰	እምቅድም	ተወሓጢ/ተጣይ	፶፫	ይእቲ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፱	ውእቱ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፶፬	ዜና	ወዳቂ
፲	ዘሰማዕናሁ	ወዳቂ	፶፭	እንተ ሰማዕናሃ	ወዳቂ
፲፩	በእዘኒነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፶፮	ትካት	ተወሓጢ/ተጣይ
፲፪	ወዘርኢናሁ	ወዳቂ	፶፯	እምኔሁ	ወዳቂ
፲፫	በአዕይንቲነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፶፰	ወንዜንወክሙ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፲፬	ወዘጠየቅናሁ	ወዳቂ	፶፱	ከመ እግዚአብሔር	ተወሓጢ/ተጣይ
፲፭	ወዘገሠሣሁ	ወዳቂ	፷	ብርሃን	ተወሓጢ/ተጣይ
፲፮	እደዊነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፷፩	ውእቱ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፲፯	በእንተ ነገረ ሕይወት	ተወሓጢ/ተጣይ	፷፪	ወጽልመትሰ	ወዳቂ
፲፰	እስመ ሕይወት	ተወሓጢ/ተጣይ	፷፫	አልቦ	ወዳቂ
፲፱	ተዐውቀት	ሰያፍ	፷፬	ኀቤሁ	ወዳቂ
፳	ለነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፷፭	ወኢአሐተኒ	ወዳቂ
፳፩	ወርኢናሃ	ወዳቂ	፷፮	ወእመሰ	ወዳቂ
፳፪	ወሰምዐ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፷፯	ንቤለክሙ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፳፫	ኮነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፷፰	ብነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፳፬	ወንዜንወክሙ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፷፱	ሱታፌ	ወዳቂ
፳፭	ንሕነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፸	ምስሌሁ	ወዳቂ
፳፮	ሕይወተ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፸፩	ወውስተ ጽልመት	ተወሓጢ/ተጣይ
፳፯	እንተ ለዓለም	ተወሓጢ/ተጣይ	፸፪	ነሐውር	ሰያፍ
፳፰	እንተ ሀለወት	ሰያፍ	፸፫	ንሔሱ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፳፱	ኀበ አብ	ተወሓጢ/ተጣይ	፸፬	ወኢንገብራ	ወዳቂ
፴	ወተዐውቀት	ሰያፍ	፸፭	ለጽድቅ	ተወሓጢ/ተጣይ
፴፩	ለነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፸፮	ወለርትዕ	ተወሐጢ/ተጣይ
፴፪	ወርኢናሃ	ወዳቂ	፸፯	ወእመሰ	ወዳቂ
፴፫	ወሰማዕናሃ	ወዳቂ	፸፰	ውስተ ብርሃን	ተወሓጢ/ተጣይ
፴፬	ወንዜንወከሙ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፸፱	ነሐውር	ሰያፍ
፴፭	ለክሙኒ	ወዳቂ	፹	በከመ ውእቱ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፴፮	ከመ አንትሙኒ	ወዳቂ	፹፩	ብርሃን	ተወሓጢ/ተጣይ
፴፯	ትኩኑ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፹፪	ሱቱፋን	ተወሓጢ/ተጣይ
፴፰	ሱታፌ	ወዳቂ	፹፫	ንሕነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፴፱	ምስሌነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፹፬	በበይናቲነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ
፵	ወሱታፌነሰ	ወዳቂ	፹፭	ወደሙ	ወዳቂ
፵፩	ምስለ አብ	ተወሓጢ/ተጣይ	፹፮	ለኢየሱስ	ተወሐጢ/ተጣይ
፵፪	ወምስለ ወልዱ	ወዳቂ	፹፯	ክርስቶስ	ተወሓጢ/ተጣይ
፵፫	ኢየሱስ	ተወሓጢ/ተጣይ	፹፰	ያነጽሐነ	ተንሣኢ/ተነሽ
፵፬	ክርስቶስ	ተወሓጢ/ተጣይ	፹፱	እምኵሉ	ወዳቂ
፵፭	ወዘንተ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ	፺	ኃጣውኢነ	ተንሣኢ/ተለዓሊ/ ተነሽ

፪.፪.፭ ምዕላድ ዝኾኑ ፊደላት

ምዕላድ ዝኾኑ ፊደላት እዞም ዚስዕቡ እዮም ንሳቶም ድማ አ፡ ት፡ ል፡ ዎ እዮም።

ብሓደ ዝነበረ	ክበዝኀ ከሎ		ብሓደ ዝነበረ	ክበዝኀ ከሎ
፩. ደብር	አድባር		፰. ሱራፌ	ሱራፌል
፪. ወግር	አውግር		፱. ባሕር	አብሕርት
፫. ቤት	አብያት		፲. ገብር	አግብርት
፬. ክብር	ክብራት		፲፩. ስም	አስማት
፭. ጽድቅ	ጽድቃት		፲፪. ሕዝብ	አሕዛብ
፮. ፍቅር	ፍቅራት		፲፫. ፍጥረት	ፍጥረታት
፯. ኪሩብ	ኪሩቤል		፲፬. መርኤት	መርኤታት

፪.፪.፮ ትርአሳት "መ"ን "ሰ"ን

ናይ "መ"ን "ሰ"ን ሥርዐተ ንባብ

እዞም "መ"ን "ሰ"ን ዚተባህሉ ትርኣሳት ኣብ ካዕብ ሣልስ ራብዕ ኣብ ዝርከብ ወዳቒ ንዝነበረ ንባብ ተንሣኢ (ተነሽ) ይገብርዎ። ነዚ ሥርዐተ ንባብ እዚ ንምርዳእ ኣብዚ ዚስዕብ ሠንጠረጅ ተመልከት።

ፍጹም ወዳቒ ንዝተባህሉ ንባባተ ግእዝ "ሰ" ዝተባህለ ቀለም አብ መወዳእታኦም እናኾነ ካብ ወዳቒ ምኳን ናብ ተነሽ (ተንሣኢ፡ ተለዓሊነት) ተቐይሮም ከም ዚንበቡ ይገብሮም። ንኣብነት፥

ካዕብ	ሣልስ	ራብዕ	ኃምስ	ሳብዕ
ዝንቱሰ	ዛቲሰ	ደመናሰ	ሙሴሰ	መርኆሰ
እሉሰ	ደራሲሰ	ግርማሰ	ሥላሴሰ	ዶርሆሰ
እሙንቱሰ	ጸሐፊሰ	ሐናሰ	ይእዜሰ	ተዋሕዶሰ
ባሕቱሰ	ኤሊሰ	ራማሰ	ቅኔሰ	ውቅሮሰ
ዳዕሙሰ	መያሲሰ	ተድላሰ	ጊሜሰ	አእምሮሰ
ክልኤቱሰ	አሐቲሰ	ፍሥሓሰ	ብያኔሰ	ተፋቅሮሰ
ሠለስቱሰ	ክልኤቲሰ	ዕዝራሰ	ኵነኔሰ	ተሳትፎሰ
እፎኑመ	ብእሲሰ	ዕዝራመ	ሱባኤሰ	መሰንቆሰ
ዝንቱመ	ብእሲመ		ይእዜመ	ተቃውሞሰ
ምንትኑመ				መሰንቆመ
				ኢያሪኮመ

እዞም ክልተ ሆሄ "ሰ" ን "መ" ን ንተነሽ፡ ንተጣይ፡ ንሰያፍ ኣብ መወዳእታ ትርኣስ እናኾኑ ወዳቒ ንባብ ይገብርዎ።

ትርኣስ ፊደላት	ተነሽ ንባብ ዝነበረ	ተጣይ ንባብ ዝነበረ	ሰያፍ ንባብ
ሰ	ገብረሰ	ሰብእሰ	አብርሃምሰ
መ	ዓለመሰ	ምድርሰ	ኤፌሶንሰ
	ገብረመ	አይሁድመ	ዮናስመ

<u>ንኣብነት</u>፥ ሰብእ<u>ሰ</u> እንዘ ክቡር ውእቱ ኢያእመረ። (መዝ. ፵፷፥፲፩)
ወምድር<u>ሰ</u> ሀለወት እምትካት ዕራቃ። (ዘፍጥ. ፩፥፩)
አብርሃም<u>ሰ</u> ኢገብረ ከመዝ።

ወእንተ ውሥጠምሰ ተኮላት መሠጥ። (ማቴ. ፯፥፲፭)

ሰ፣ ኬ፣ ሂ፣ ኒ፣ መ፣ አ፣ ሁ፣ ኑ ዝኣመሰሉ ንበይኖም ስለ ዘይንበቡ ኣብ መወዳእታ ናይቲ ንባብ እናኾኑ ነቲ ንባብ ወዳቒ እናገበርዎ ይንበቡ። ንኣብነት፡-

እመሰ = ወዳቂ	ይእዜኒ ወዘልፈኒ = ወዳቂ	ጳውሎስኬ = ወዳቂ
ጴጥሮስሰ = ወዳቒ	እመኒ = ወዳቂ	ፈንዎሙአ = ወዳቂ
አብርሃምኒ = ወዳቂ	መጻእኩ = ወዳቂ	
ያዕቆብኒ = ወዳቂ	መጻእከሁ = ወዳቂ	

"ሰ" ውን ከም "መ" ተመሳሳሊ ኮይኑ ንተለዓሊ ኣውዲቑ፣ ንወዳቒ ኣልዒሉ ይንበብ፣ ንኣብነት፡-

1. ዝንቱሰ = ተለዓሊ
2. ሙሴሰ = ተለዓሊ
3. ዕዝራሰ = ተለዓሊ
4. ሥላሴሰ = ተለዓሊ
5. ዛቲሰ = ተለዓሊ
6. ውእቱሰ = ወዳቂ (ወዳቒ)
7. አብርሃምሰ = ወዳቒ
8. አማኑኤልሰ = ወዳቒ
9. ዳንኤልሰ = ወዳቒ

<u>ተሰሓቢ</u>

ሳድስ ቀለም ናብ ግእዝ እንተ ተቐይሩ እቲ ንባብ ተለዓሊ ይኸውን። ኪፍታሕ ከሎ ድማ ተሳሓቢ ይብሃል።

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ማይ	ሰትየ ማየ	ማይ ሰተየ
፪. ዕፅ	ገዘመ ዕፀ	ዕንጸይቲ ቈረጸ
፫. ቤት	ሐነፀ ቤተ	ቤት ሐነፀ
፬. ያፍ	ቀተለ ያፈ	ዑፍ ቐተለ
፭. ወርቅ	ለቅሐ ወርቀ	ወርቂ አለቅሐ
፮. ንዋይ	ሰረቀ ንዋየ	ገንዘብ ሰረቐ
፯. ብርሃን	ርእየ ብርሃነ	ብርሃን ረአየ
፰. መጽሐፍ	ከሠተ መጽሐፈ	መጽሓፍ ገንጸለ

መፈጸምታ ፊደሉ ካዕብ ቀለም ዝኾነ ስም ቀጥታ ተሳሓቢ ኪኸውን ከሎ ብመልክዕ ዝርዝር ናብ ሳብዕ ቀለም ይቕየር። ንአብነት፥

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ቤቱ	ሐነፀ ቤቶ	ቤቱ ሠርሐ
፪. ፀሩ	ቀተለ ፀሮ	ጸላኢኡ ቐተለ
፫. ልብሱ	ለብሰ ልብሶ	ክዳኑ ተኸድነ
፬. ወልዱ	ፈነወ ወልዶ	ወዱ ለአኸ
፭. ክሳዱ	መተረ ክሣዶ	ክሣዱ ቆረጸ
፮. ከርሡ	ሠጠጠ ከርሦ	ከብዱ ቐደደ
፯. ሀገሩ	ቦአ ሀገሮ	ዓዱ አተወ
፰. ብሔሩ	አፍቀረ ብሔሮ	ሃገሩ ፈተወ
፱. ግብሩ	ፈጸመ ግብሮ	ሥርሑ ፈጸመ
፲. ብእሲቱ	አእመረ ብእሲቶ	ምስ ሰበይቱ ተራኸበ
፲፩. መጽሐፉ	አንበበ መጽሐፎ	መጽሐፉ አንበበ

፲፪. ስሙ	ጸሐፈ ስሞ	ስሙ ጸሓፈ

መወዳእታኡ ሣልስ ዝነበረ ቅጽል ወይ ዘርእን ስምን ብቐጥታ ተሰሓቢ ኪኸውን ከሎ ናብ ኃምስ (ኃሙሻይ) ቀለም ይቕየር።

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ከይሲ	ቀጥቀጠ ከይሴ	ተመን ቀጥቀጠ
፪. ብእሲ	አክበረ ብእሴ	ነቲ ሰብኣይ ኣኽበሮ
፫. መያሲ	ጸውዐ መያሴ	ቀዳሒ መስተ ጸውዐ
፬. ሰራቂ	አሠረ ሰራቄ	ሰራቒ አሰረ
፭. በላዒ	በልዐ በላዔ	ብልዒ በሊዑ
፮. ጸሐፊ	ጸውዐ ጸሐፌ	ጸሐፊ ጸዊዑ
፯. ነዓዊ	ረከበ ነዓዌ	ሃዳናይ ረኺቡ

መወዳእታኡ ራብዕ፣ ኃምስ፣ ሳብዕ ብዘይምቕያር ተሰሓቢ ይኸውን እዩ፣ ማለት ኣብ ገቢርን ተገብሮን ብዘይምቕያር ይኸትት እዩ።

ግእዝ		ብትግርኛ
፩. ደመና	ዘረወ ደመና	ደመና በተነ
፪. ዜና	ዜነወ ዜና	ወረ ነገረ
፫. ደብተራ	ተከለ ደብተራ	ድንኳን ዘርግሐ
፬. ጥዒና	ረከበ ጥዒና	ጥዕና ረኸበ
፭. ልዕልና	ረከበ ልዕልና	ዕብየት ረኸበ
፮. አምኃ	አብአ አምኃ	መባእ አእተወ

ኃምስ ቀለም ተሰሓቢ ኪኸውን ከሎ አብዚ ዚስዕብ ተመልከት፤ ማለት ኣብ ገቢርን ተገብሮን ብዘይምቕያር ይኸትት እዩ።

ግእዝ		ብትግርኛ
፩. ፍሬ	በልዐ ፍሬ	ፍሬ በልዐ
፪. ጽጌ	ቀሰመ ጽጌ	ዕምባባ ቀሰመ
፫. ልምላሜ	ርእየ ልምላሜ	ልምላመ ጠሙተ
፬. ጉባኤ	ገብሩ ጉባኤ	ኣኼባ ገበሩ
፭. ቅኔ	ቀነየ ቅኔ	ቅኔ ተቐነየ
፮. ጊሜ	ዘረወ ጊሜ	ግመ በተነ

<u>ሳብዕ ቀለም ተገብሮ ወይ ተሰሓቢ ኪኸውን ከሎ</u>

ግእዝ		ብትግርኛ
፩. ከበሮ	ዘበጠ ከበሮ	ከበሮ ወቕዐ
፪. መርኆ	ተወፈየ መርኆ	መፍትሕ ተቐበለ
፫. ዶርሆ	አጥረየ ዶርሆ	ደርሆ አጥረየ
፫. አንቆቅሖ	ሰበረ አንቆቅሖ	እንቋቍሖ ሰበረ

ተጸውዖ ስም ገቢር ወይ ተሰሓቢ ኪኸውን ከሎ

ግእዝ		ብትግርኛ
፩. ጴጥሮስሀ ሰቀሉ ቍልቍሊተ	=	ንጴጥሮስ ቍልቍል ኣፉ ሰቐልዎ
፪. ናትናኤልሀ ጸውዐ ፊልጶስ	=	ፊልጶስ ንናትናኤል ጸውዖ
፫. ማርያምሀ አፍቀረ ፈጣሪ	=	ፈጣሪ ንማርያም በሃገ (ፈተወ)

፪.፪.፯ ወኃጥያን (ወኃጥቲ)

ወኃጥያን ዚበሃሉ ሆሄያት ኣርባዕተ እዮም። ንሳቶም ድማ እናጠበቑ ፊደል ውኂጦም ዚተርፉ ፊደላት ቀ፣ ነ፣ ከ፣ ገ እዮም። ናይዚኣቶም ድማ ግእዞም፣ ካዕቦም፣ ሣልሶም፣ ራብዖም፣ ሳድሶም፣ ሳብዖም ኪኣትዉ ከለዉ "አንተ" ጊዞም እዮም ዚኣትዉ።

አተኣታትዋኦም ከኣ "አንተ አጥመቀ፣ አንትሙ አጥመቅሙ፣ አንተ ባረከ፣ አንትሙ ባረክሙ፣ አንተ ጎደገ፣ አንትሙ ጎደግሙ" ይብል። "ከ" አንተ ሰበከ፤ አንትሙ ሰበክሙ፤ አንትን ሰበክን፤ አነ ሰበኩ።

"ነ" ኪኣቱ ከሎ "ንሕነ አመነ፣ ኮነ ንሕነ፣ አመነ ንሕነ" ይብል። "ነ" ብዘይ ኣብ ንሕነ ኣብ ካልእ ኣይኣቱን እዩ።

"ተ" ኣብ መራሕያን ፊደል ከይለወጠ ብባዕሉ ይጠብቕ እዩ። ነታ ርሕቕቲ ሰበይቲ ጊዜ ብ ሊተ፣ ለነ፣ ለክሙ፣ ለኪ፣ ለክን፣ሎቱ፣ ሎቶሙ፣ ሎቶን ኣብዞም ዓሠርተ መራሕያን ወይ ክንድ ስም ብግእዝ፣ ብራብዕ፣ ብሳብዕ ይኣቱ።

ብግእዝ ኪኣቱ ከሎ ረከበተኒ ሊተ፣ ረከበተነ ለነ፣ ረከበተከ ለከ፣ ረከበተክሙ ለክሙ፣ ረከበተኪ ለኪ፣ ረከበተክን ለክን፣ ይብል። ኣብ ራብዕ ኪኣቱ ከሎ ከኣ ረከበታ ላቲ፣ ይብል። ኣብ ሳብዕ ክኣቱ ከሎ ረከበቶ ሎቱ፤ ረከበቶሙ ሎቶሙ፤ ረከበቶን ሎቶን፤ ይብል። ካብዚ ብዝተረፈ "አሐቲ፣ ወለት፣ ምውት፣ ይእቲ" እናበለ ይርከብ እዩ።

ፍጹም ግእዝ ክልተ ፊደላት ዝኾነ ግሥ መወዳእታኡ ከም ዚጠብቕ ኣብዚ ዚስዕብ ተመልከት።

ንኣብነት፡- መረ፣ ነደ፣ በረ፣ ሐመ፣ ቀለ፣ ነበ፣ ጠለ፣ ሐቀ፣ከመ፣ መጸ፣ ወደ፣ ሠረ፣ ረመ፣ ረቀ፣ ሐለ፣ ሐጸ፣ ሐሠ፣ ጠበ፣ ለከ፣ በነ፣ ተነ፣ ከበ፣ ደቀ፣ ደመ፣ ጸበ

በዚ ንባብ ግእዝ በዓል ቤትን ተሰሓብን ካብዚ ዚስዕብ ሰንጠረጅ ፈሊኻ አውፅእ።

		በዓል ቤት	ተሰሓቢ
፩	ፈነወ ዳዊት ዕደወ	ዳዊት	ዕደወ
፪	ለአከ ሰብአ አቤኔር	አቤኔር	ሰብአ
፫	ረከበ ዳዊት ሠረገላተ	ዳዊት	ሠረገላተ
፬	ጸሐፈ ጲላጦስ መጽሐፈ	ጲላጦስ	መጽሐፈ
፭	አኃዊክሙ አክሐድዎ ለልብክሙ	አኃዊክሙ	ለልብክሙ
፮	ነሥአቶሙ ብእሲት ለዕደው	ብእሲት	ለዕደው
፯	ውእቱ ነሥአ ደዌነ	ውእቱ	ደዌነ
፰	አዘዘ ውእቱ ይሑሩ	ውእቱ	ይሑሩ
፱	ኢትጐነዲ ትፍሥሕት ምሳሌ ጻድቃን	ትፍሥሕት	
፲	ጻድቅ ለዓለም ኢያንቀለቅል	ጻድቅ	
፲፩	ተከለ ሙሴ ደብተራ	ሙሴ	ደብተራ
፲፪	ይገብር እግዚአብሔር መድምመ	እግዚአብሔር	መድምመ
፲፫	ነሥኡ ካህናት ታቦተ	ካህናት	ታቦተ
፲፬	አቀሞን ኢያሱ ለአእባን	ኢያሱ	ለአእባን
፲፭	ቆሙ ሕዝብ ወንግሥት አንጻረ	ሕዝብ	አንጻረ
፲፮	አነ አስተዳሉ ለክሙ መንግሥተ	አነ	መንግሥተ
፲፯	የኀሥሡ አይሁድ ይቅትልዎ	አይሁድ	ይቅትልዎ

፲፰	ጸውዖሙ ጲላጦስ ለሊቃነ ካህናት	ጲላጦስ	ሊቀነ ካህናት
፲፱	ምፅዋተ አበድር እመሥዋዕት	አነ	ምጽዋተ
፳	ወዘሰያዘልፍ ገሃደ ይገብር ሰላመ	ዘ	ሰላመ
፳፩	ዘየሐውር በየዋሐት የሐውር እሙነ	ዘ	እሙነ
፳፪	ወአንሥኡ አዕይንቲሆሙ ኵሎም	ኵሎሙ	አዕይንቲሆሙ
፳፫	አውየወት ሶስና	ሶስና	
፳፬	ሕዝብኒ ነበቡ ከንቶ	ሕዝብ	ከንቶ
፳፭	እዘግን ህየ እክልየ	አነ	እክልየ
፳፮	መጽኡ ኀቤሁ ሰዱቃውያን	ሰዱቃውያን	
፳፯	ፈተወ ይጽገብ እምሐመረ ጽራዕ	ውእቱ	ይጽገብ
፳፰	እስእለከ አባ አብርሃም ትፈንዎ ለአልአዛር	አነ	ትፈንዎ
፳፱	ዕደዊሆሙ ኀደጉ አንስቲያሆሙ	ዕደዊሆሙ	አንስቲያሆሙ
፴	ወኀጥኡ እሙንቱ ዘይብሉ ወዘይነቡ	እሙንቱ	ዘ

ብመልክዕ ንባቦም ትርጕሞም ዚቐይሩ ግሥታት

ሓደ ግሥ ብመልክዕ ንባቡ ትርጕሙ ዚቐየር ብምጥባቐን ብምልሕላሕን ማለት እቲ ሐደ ብ"ቀተለ" ቤት። እቲ ሐደ ብ"ቀደሰ" ቤት ዝኾኑ ናይ ክልቲኦም ፍልልይ ካብ ትርጕሞም ተረዳእ። ንኣብነት፥

ቀተ
፩. ሐመየ = ሓመየ
ቀደ
ሐመየ = ኣሰረ

ቀተ
፪. መልሐ = መዘዘ፡ መልሐ፡ መሸተ፡ ኣውፅአ፡ ጐጥጐጠ
ቀደ
መልሐ = አመቀረ፡ አጥዓመ

ቀተ
፫. መልዐ = መልአ
ቀደ
መልዐ = ጭልጥ ኢሉ ኸደ

ቀተ
፬. መሰለ = ብመልክዕ መሰለ
ቀደ
መሰለ = ምስላ መሲሉ ተዛረበ

ቀተ
፭. መከረ = መኸረ፡ መዓደ
ቀደ
መከረ = ፈተነ፡ መከራ ኣጽገበ

ቀተ
፮. መከነ = ቦታ ገበረ
ቀደ
መከነ = መኸነ (ዘይወልድ ኮነ)

ቀተ
፯. ሠርሐ = ሠርሐ፡ ዓየየ
ቀደ
ሠርሐ = ኣሰናድአ፡ ኣሰናደወ

ቀተ
፰. ቀተረ = ቐተረ፡ ረፈደ
ቀደ
ቀተረ = ሸጐረ፡ ዓፀወ

ቀተ
፱. አመረ = ፈለጠ
ቀደ
አመረ = ሓበረ፡ ኣመልከተ

ቀተ
፲. ወለደ = ወለደ
ቀደ
ወለደ = መረጸ

ቀተ
፲፩. ጸብሐ = ጸብሐ (ኣጋ ጽባሕ ኮነ)
ቀደ
ጸብሐ = ግብሪ (ቀረጽ) ኸፈለ

ቀተ
፲፪. ጸለለ = ተንሳፈፈ፡ ጸብለል በለ
ቀደ
ጸለለ = ጋረደ፡ ሸፈነ

ቀተ
፲፫. ጸንዐ = ጸንዐ
ቀደ
ጸንዐ = አጸናንዐ

ብፊደላቶምን ብንባባቶምን ዚፍለዩ ንሰባት ግና ዘጋግዩ ግሥታት (ንምሳሌ)

ቀደ
፩. ሐለየ = ሓሰበ
ቀተ
ኀለየ = ዘመረ፣ ሳዕስዐ

ቀደ
፪. ሰብሐ = ኣመስገነ
ቀተ
ሠብሐ = ሰብሐ (ንሥጋ)

ቀደ
፫. ነስሐ = ተጣዕሰ፣ ተነስሐ
ቀተ
ነስኀ = ጨነወ፣ ባሕብሐ፣ ሸተተ

ቀደ
፬. ፈጸመ = ፈጸመ፣ ጠረሰ፣ ወድአ
ቀተ
ፈፀመ = ኣሰረ፣ ሓተመ፣ ለጐመ፣ ዓበሰ

፭. ኀበለ = ደፈረ፡ ከድዐ
ሐበለ = ሓበለ፣ ኣታለለ፣ ዘመወ፣ መንዘረ

፮. ሐደመ = ትኽስ በለ
ሀደመ = ደቀሰ

ቀደ
፯. ዐሠረ = ዓደመ፣ ቋጸረ
ቀተ
አሰረ = ኣሰረ (ማእሰርቲ)

ቀደ
፰. ሀለወ = ነበረ፣ ሃለወ
ቀተ
ኀለወ = ሓለወ (ዋርድያ ሰብ፣ እንስሳ)

ቀደ
፱. ሠረየ = መድኃኒት ገበረ፣ ሓከመ
ቀተ
ሰረየ = ኃጢኣት ሰረየ (ኣቃለለ)

፪.፪.፰ አረፍተ ነገረ ግእዝ

ናይ ግእዝ አረፍተ ነገር እቲ በዓል ቤት ንጽል ወይ ሓደ እንተኾይኑ ዓንቀጹ ወይ ግሡ ንሓደ ዘስምዕ ይኸውን። እቲ በዓል ቤቱ ናይ ብዙኅ ቍጽሪ ዘለዎ እንተኾይኑ ከኣ እቲ ዐንቀጽ ወይ ግሥ ናይ ብዙኅ ቍጽሪ ዝሰማማዕ ይኸውን። ንኣብነት።-

ብንጽል ኪኸውን ከሎ

፩. ውእቱ፥- ሖረ ኀበ ቤቱ
ሖረ ውእቱ ኀበ ቤቱ
ውእቱ ሖረ ኀበ ቤቱ
፫. ይእቲ፥- ሖረት ኀበ ቤታ
ሖረት ይእቲ ኀበ ቤታ
ይእቲ ሖረት ኀበ ቤታ
፭. አንተ፥- ሖርከ ኀበ ቤትከ
ሖርከ አንተ ኀበ ቤትከ
አንተ ሖርከ ኀበ ቤትከ
፯. አንቲ፥- ሖርኪ ኀበ ቤትኪ
ሖርኪ አንቲ ኀበ ቤትኪ
አንቲ ሖርኪ ኀበ ቤትኪ
፱. አነ፥- ሖርኩ ኀበ ቤትየ
ሖርኩ አነ ኀበ ቤትየ
አነ ሖርኩ ኀበ ቤትየ

ብብዙኅ ኪኸውን ከሎ

፩. እሙንቱ።- ሖሩ ኀበ ቤቶሙ
ሖሩ እሙንቱ ኀበ ቤቶሙ
እሙንቱ ሖሩ ኀበ ቤቶሙ
፫. እማንቱ።- ሖራ ኀበ ቤቶን
ሖራ እማንቱ ኀበ ቤቶን
እማንቱ ሖራ ኀበ ቤቶን
፭. አንትሙ።- ሖርክሙ ኀበ ቤትክሙ
ሖርክሙ አንትሙ ኀበ ቤትክሙ
አንትሙ ሖርክሙ ኀበ ቤትክሙ
፯. አንትን።- ሖርክን ኀበ ቤትክን
ሖርክን አንትን ኀበ ቤትክን
አንትን ሖርክን ኀበ ቤትክን
፲. ንሕነ።- ሖርነ ኀበ ቤትነ
ሖርነ ንሕነ ኀበ ቤትነ
ንሕነ ሖርነ ኀበ ቤትነ

ነዞም ዚስዕቡ ናብ ትግርኛ ተርጉም።

፩. ወረደ ብእሲ ኀበ ፈለግ።
፪. ወረደት ብእሲት ኀበ ፈለግ።
፫. ወረድከ አንተ ኀበ ፈለግ።
፬. ወረድኪ አንቲ ኀበ ፈለግ።
፭. ወረድኩ አነ (አንሰ) ኀበ ፈለግ።
፮. ወረዱ ዕደው ኀበ ፈለግ።
፯. ወረዳ አንስት ኀበ ፈለግ።
፰. ወረድክሙ አንትሙ ኀበ ፈለግ።
፱. ወረድክን አንትን ኀበ ፈለግ።
፲. ወረድነ ንሕነ ኀበ ፈለግ።

ካብ የማናይ ናብ ጸጋማይ ኣስተጻምር(ኣዛምድ)።

_______________ ውእቱ ላዕለ መንበር።
_______________ ይእቲ ላዕለ መንበር።
_______________ አንተ ላዕለ መንበር።
_______________ አነ ላዕለ መንበር።
_______________ እሙንቱ ላዕለ መንበር።
_______________ እማንቱ ላዕለ መንበር።
_______________ አንትሙ ላዕለ መንበር።
_______________ አንትን ላዕለ መንበር።
_______________ ንሕነ ላዕለ መንበር።

፩. ነበርነ
፪. ነበረት
፫. ነበራ
፬. ነበርኪ
፭. ነበረ
፮. ነበርክን
፯. ነበርክሙ
፰. ነበሩ
፱. ነበርኩ
፲. ነበርከ

ነዞም ዚስዕቡ ኣንቢብካ ናብ ትግርኛ ተርጉም (ግለጽ)።

ክፍል ፩		
ግእዝ		ትግርኛ
፩/ አኀዘ ሰራቄ ውእቱ ብእሲ።		
፪/ አኀዘ ሰራቅያነ ውእቱ ብእሲ።		
፫/ አኀዘት ሰራቄ ይእቲ ብእሲት።		
፬/ አኀዘት ሰራቅያነ ይእቲ ብእሲት።		
፭/ አኀዝከ ሰራቄ አንተ ብእሲ።		
፮/ አኀዝከ ሰራቅያነ አንተ ብእሲ።		
፯/ አኀዝኪ ሰራቄ አንቲ ብእሲት።		
፰/ አኀዝኪ ሰራቅያነ አንቲ ብእሲት።		
፱/ አኀዝኩ ሰራቄ አነ ብእሲት።		
፲/ አኀዝነ ሰራቅያነ ንሕነ ዕደው።		
ክፍል ፪		
ግእዝ		ትግርኛ
፩/ አኀዙ ሰራቄ ውእቶሙ ዕደው።		
፪/ አኀዙ ሰራቅያነ ውእቶሙ ዕደው።		
፫/ አኀዛ ሰራቅያነ ውእቶን አንስት።		
፬/ አኀዛ ሰራቅያነ ውእቶን አንስት።		
፭/ አኀዝክሙ ሰራቄ አንትሙ ዕደው።		
፮/ አኀዝክሙ ሰራቅያነ አንትሙ ዕደው።		

፯/ አኀዝክን ሰራቄ አንትን አእኑስ።		
፰/ አኀዝክን ሰራቅያነ አንትን አንስት።		
፱/ አኀዝነ ሰራቄ ንሕነ ዕደው።		
፲ / አኀዝነ ሰራቅያነ ንሕነ ዕደው።		
ክፍል ፫		
ግእዝ		**ትግርኛ**
፩/ አኀዞ ለሰራቂ ውእቱ ብእሲ።		
፪/ አኀዞሙ ለሰራቅያን ውእቱ ብእሲ።		
፫/ አኀዞቶ ለሰራቂ ይእቲ ብእሲት።		
፬/ አኀዞቶሙ ለሰራቅያን ይእቲ ብእሲት።		
፭/ አኀዝኮ ለሰራቂ አንተ ብእሲ።		
፮/ አኀዝኮሙ ለሰራቅያን አንተ ብእሲ።		
፯/ አኀዝኪዮ ለሰራቂ አንቲ ብእሲት።		
፰/ አኀዝኪዮሙ ለሰራቂያን አንቲ ብእሲት።		
፱/ አኀዝክዎ ለሰራቂ አነ ብእሲ።		
፲/ አኀዝክዎሙ ለሰራቅያን አነ ብእሲ።		
ክፍል ፬		
ግእዝ		**ትግርኛ**
፩/ አኀዝዎ ለሰራቂ ውእቶሙ ዕደው።		
፪/ አኀዝዎሙ ለሰራቅያን ውእቶሙ ዕደው።		
፫/ አኀዛሁ ለሰራቂ ውእቶን አንስት።		
፬/ አኀዛሆሙ ለሰራቅያን ውእቶን አንስት።		
፭/ አኀዝክምዎ ለሰራቂ አንትሙ ዕደው።		
፮/ አኀዝክምዎሙ ለሰራቅያን አንትሙ ዕደው።		
፯/ አኀዝክናሁ ለሰራቂ አንትን አንስት።		
፰/ አኀዝክናሆሙ ለሰራቅያን አንትን አንስት።		
፱/ አኀዝናሁ ለሰራቂ ንሕነ ዕደው።		
፲/ አኀዝናሆሙ ለሰራቅያን ንሕነ ዕደው።		

<u>መልምደ ንባበ ግእዝ በክልኤ ቃላት</u>

፩. ንሓደ ተባዕታይ ኪኸውን ከሎ፥	
ግእዝ	ትግርኛ
1. ፊደለ ሎሀ	ፊደል ጸሐፈ
2. ፍኖተ ጼሐ	መገዲ ጸረገ
3. ዕዉረ መርሐ	ዕዉር መርሐ
4. ወርቀ አርብሐ	ወርቂ አርብሐ
5. ሰይፈ መልሐ	ሰይፊ መዘዘ
6. ማየ ቀድሐ	ማይ ቀድሐ
7. ሐነፀ ጽርሐ	ቤት ሠርሐ
8. ደመ ነዝኀ	ደም ነጸገ
9. ማኅቶተ አብርሀ	መብራህቲ ኣብርሀ
10.ኀዙነ አስተፍሥሐ	ንኀዙን ኣሐጎሰ

፪. ናይ ብዙኃን ተባዕትዮ ኪኸውን ከሎ፥	
ግእዝ	ትግርኛ
ፍኖተ ጼሑ	መገዲ ጸረጉ
ዕዉረ መርሑ	ዕዉር መርሑ
ማየ ቀድሑ	ማይ ቀድሑ
ደመ ነዝኁ	ደም ነጸጉ
ማኅቶተ ኣብርሁ	መብራህቲ ኣብርሁ

፫. ናይ ሓንቲ ሰበይቲ ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
ማኅቶተ አብርሂ	መብራህቲ ኣብርሂ
ቤተ ጺሒ	ቤት ኣጽርዩ
ጸብሐ ጽብሒ	ጸብሒ ጽብሒ
አምላከ ሰብሒ	ንኣምላኽ ኣመስግኒ
እደ ስፍሒ	ኢድ ዘርግሒ

፬. ንብዙኃት ኣንስቲ ኪኸውን ከሎ፥

ግእዝ	ትግርኛ
ሕልመ ፈትሓ	ሕልሚ ፈትሓ
ክርዳደ አንጽሓ	ክርዳድ ኣረያ
ወይነ ቀድሓ	ወይኒ (ስዋ) ቐድሓ
ማኅቶተ አብርሃ	መብራህቲ ኣብርሃ
አምላከ ሰብሓ	ንኣምላኽ ኣመስግና

፭. ንሓደ ሰብኣይ ብኃላፊ ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
አኀዘ ድማሆ	መንበስበስታኡ ኀዘ
ሐነፀ ጽርሆ	ቤቱ ሠርሐ
ጸሐፈ መጽሐፈ	መጽሓፍ ጸሓፈ
ገዳመ ዔለ	ምድረ በዳ ዘወረ
ተለዐለ ሰብአ	ካብ ሰብ ልዕል በለ
መሰንቆ ሰንቀወ	መሰንቆ ወቕዐ
አንበረ አክሊለ	ኣኽሊል ኣንበረ
ፆረ መስቀለ	መስቀል ተሰከመ(መከራ መስቀል ተቐበለ)
መሀረ ወንጌለ	ወንጌል መሃረ
ፈኀረ ድንግለ	ድንግል ሓጸየ (ተሓጸየ)

፮. ንብዙኃን ሰብኡት ብኀሉፍ ኪኸውን ከሎ፥

ግእዝ	ትግርኛ
ወይነ ተከሉ	ወይኒ ተኸሉ
አረፍተ አንኀሉ	መንደቕ ኣፍረሱ
ኀብስተ ሰአሉ	እንጌራ ለመኑ
እብነ አልዐሉ	እምኒ ኣልዓሉ
ሰትዩ ወይነ	ወይኒ ሰተዩ

፯. ንሓንቲ ሰበይቲ ብትእዛዝ ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
ዕንዚራ ስቅሊ	መገና ስቐሊ
ኀብስተ ሰአሊ	እንጌራ ለምኒ
አንስተ ጸውኢ	ኣንስቲ ጸውዒ
ቤተ አሠርግዊ	ቤት ሰልሚ
ሰላመ አፍቅሪ	ሰላም ፍተዊ

፰. ናይ ብዙኃት ኣንስቲ ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
ገዳመ ዔላ	ምድረ በዳ ዞራ
ርስተ ተካፈላ	ርስቲ ተማቐላ
መሰላ ምሳሌ	ምስላ መሰላ

፱. ናይ ሓደ ሰብኣይ ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
ለነፍሱ አሕጕላ	ንነፍሱ ኣጥፍኣ
ለብእሲቱ ጸአላ	ንሰበይቱ ጸረፋ
ለዕዳሁ አቅለላ	ንዕዳኡ ኣቃለለ

፲. ንሓንቲ ሰበይቲ ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
አልሐቀት ዕጓላ	ጓላ ኣዕበየት
አርአየት ኀይላ	ኀይላ ኣርኣየት
አልዐለት ቃላ	ቃላ ዓው ኣበለት

፲፩. ግእዝ "ን" "ብ" ከምጽእ ከሎን ካልእን

ግእዝ	ትግርኛ
ይቀኒ ኵሉ	ንኹሉ ኪገዝእ
ይበውእ ውስተ ኵናት	ናብ ውግእ ኪኣቱ እዩ
አምላከ ተወኪሎ	ብኣምላኽ ተወኺሉ
የዐሥር ዕዋሎ ሐብለ	ዒሉኡ ብገመድ ኪኣስር እዩ

፲፪. ንሓደ ሰብኣይ ኪኸውን ከሎ

ግእዝ	ትግርኛ
ፍቁረ ተመሲሎ	ፈታዊ ተመሲሉ
ለእኁሁ አቅተሎ	ንኃዉ ኣቕተሎ
ለቢጹ አምሐሎ	ንብጻዩ ኣምሓሎ
ጸሐፈ ቀለመ	ብቀለም ጸሓፈ
ጽጌ ቀሰመ	ዕምባባ ለቐመ
ሠዐረ መርገመ	መርገም ሠዓረ
ነጸረ ሕልመ	ሕልሚ ረአየ
ሐለመ ሕልመ	ሕልሚ ሓለመ
ወፈረ ገዳመ	ናብ በረኻ ወፈረ
አብቈለ ጽሕመ	ጭሕሚ ኣብቈለ
ገብረ ሰላመ	ሰላም ገበረ
ሰማየ ለጐመ	ንሰማይ ዓፀወ
ሕገ ፈጸመ	ሕጊ ፈጸመ
ላሕመ ፈፀመ	ኣፍ ብዕራይ ኣሰረ

፲፫. ንብዙኃን ሰብኡት ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
1. ኀይለ አድከሙ	ኃይሊ ኣድከሙ
2. በረደ አዝነሙ	በረድ ኣዝነሙ
3. ሐመረ አሥጠሙ	መርከብ ኣጥሓሉ
4. ሰማየ ለጐሙ	ሰማይ ዓፀዉ

፲፬. ንሓንቲ ሰበይቲ ብትእዛዝ ኪኸውን

ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
1. ዕፀወ ግዝሚ	ዕንጨይትታት ቊረጺ
2. ፍሬ ቅስሚ	ፍረ ልቐሚ
3. ሕገ ፈጽሚ	ሕጊ ፈጽሚ

፲፭. ንብዙኃት ኣንስቲ ብኰነት ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
1. ሕዝበ ዐደማ	ሕዝቢ ዓደማ
2. ፈትለ ዐነማ	ፈትሊ ኣለማ
3. አፈ ፈፀማ	ኣፍ ዓፀዋ

፲፮. ንሓንቲ ሰበይቲ ብኰነት ኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
1. ፈጸመት ንዋማ	ድቃሳ ወድኣት
2. አክበረት እማ	ኣዲኣ ኣኽበረት
3. አውኀዘት ደማ	ደማ ኣፍሰሰት
4. ማእከለ ፍኖት ትበኪ ቀዊማ	ኣብ ማእከል መገዲ ደው ኢላ ትበኪ

፲፯. ንሓደ ሰብኣይ ብኰነት ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
1. አኀዘ ቀሲታሞ	ዱላኡ ኃዘ
2. ከዐወ ደሞ	ደሙ ኣፍሰሰ
3. ወለጠ ስሞ	ስሙ ለወጠ (ቀየረ)
4. ለፀሩ አድከሞ	ንጸላኢኡ ኣድከሞ

፲፰. ናይ ብዙኃን ሰብኡት ብኰነት ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
ብሉየ ሐደሱ	ዝኣረገ ሓደሱ
ፍኖተ ጌሱ	መገዲ ገስገሱ
አኃው ተባአሱ	ኣኅዋት ተባእሱ
ንጉሠ አንገሡ	ንጉሥ ኣንገሡ

፲፱. ናይ ሓንቲ ሰበይቲ ብትእዛዝ ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
እብነ አግኀሲ	እምኒ ኣልግሲ
ምድረ አጽሕሲ	ምድሪ ኣርግጺ
ሕሙመ ፈውሲ	ዝሓመመ ፈውሲ (ሓክሚ)

፳. ናይ ብዙኃት ኣንስቲ ብኰነት ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ሥግርኛ
1. ዕሩቀ አልበሳ	ዕሩቕ ከደና
2. አምላከ ቀደሳ	ንኣምላኽ ኣመስገና

፳፩. ንሓደ ተባዕታይ ብኰነት ክኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
1. ለእሙ አስተደነሳ	ነዲኡ ኣጸገማ
2. ለእኁቱ ኄሳ	ንሓብቱ ነቐፋ

፳፪. ንሓንቲ ኣንስተይቲ ብኰነት ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
አጽደቀት ነፍሳ	ነፍሳ ኣጽደቐት
አሠነየት ርእሳ	ርእሳ ኣጸበቐት

፳፫. ናይ ሓደ ሰብኣይ ብኰነት ኪኸውን ከሎ፡-

ግእዝ	ትግርኛ
1. የሐውር ገይሦ	ገስጊሱ ይኸይድ
2. አትሐተ ርእሶ	ርእሱ ኣትሓተ
3. አፃዕደወ ልብሶ	ልብሱ ኣጽረየ (ኣፃዕደወ)
4. ሐፀበ ልብሰ	ክዳን ሓጸበ
5. ሐነፀ መቅደሰ	መቕደስ ሓነፀ
6. ተከለ በለሰ	በለስ ተኸለ

ብኽልተ ቃላት ዝቖመ መላመዲ ንባበ ግእዝ

ግእዝ	ትግርኛ
1. ቀተለ ነፍሰ	ነፍሲ ሰብ ቐተለ
2. አርትዐ ሐንካሰ	ሓንካስ ኣርትዐ
3. ንዋየ ኀሠሠ	ገንዘብ ደለየ
4. ዐርገ ደብረ	ናብ እምባ ደየበ
5. አእቀፈ እግረ	ንእግሪ ዓንቀፈ
6. ተለወ አሰረ	ኣሰር እግሪ ሰዓበ
7. ከሠተ ምሥጢረ	ምሥጢር ገለጸ
8. ዐቀበ ማዕረረ	ዘራእቲ ሐለወ
9. ቀነየ ገብረ	ባርያ ገዝአ
10. ነጸፈ ፀምረ	ጸምሪ አንጸፈ
11. ቀጥቀጠ ሐመረ	መርከብ ሰበረ
12. ከረየ መቃብረ	መቓብር ኰዓተ
13. አንሥአ በትሮ	በትሩ ኣልዓለ
14. አፍቀረ ጽድቀ	ሓቂ ፈተወ
15. ባረከ ደቂቀ	ቆልዑ መረቐ
16. ተከድነ ሰቀ	ወጮ ተኸድነ
17. ቀስተ ወሰቀ	ቀስቲ ገተረ
18. አጽረየ ወርቀ	ወርቂ ኣጽረየ (ኰልዐ)
19. አውልዐ ሠጠቁ	ኣውሊዕ ፈለጹ (ጨደዱ)

20. በቀለ አርሓቃ	ምፍዳይ ሕነ ኣርሓቓ
21. ቃማ አነቃ	ድሪ ወርቂ ኣሰራ
22. ዜና ጠየቃ	ወረ ሓተታ
23. አስተጋብአ ደቂቆ	ደቁ ኣጋብአ
24. ዘረወ ወርቆ	ገንዘቡ በተነ
25. መተረ ዘነበ	ጭራ ቈረጸ
26. ሐረገ ሰሐበ	ሓረግ ሰሓበ
27. ገብረ ከብካበ	መርዓ ገበረ
28. አርግዐ ሐሊበ	ጸባ ኣርግአ
29. መሀረ ሕዝበ	ንሕዝቢ መሃረ
30. ኀደገ ጥበ	ጡብ ኃደገ
31. ከሠተ ጥበበ	ፍልጠት ገለጸ
32. መሥገርተ ረበቡ	መፈንጠራ ዘርግሑ
33. ንዋየ ረከቡ	ገንዘብ ረኸቡ
34. ወርቀ ዘገቡ	ወርቂ ደለቡ
35. ርሑበ አጽገቡ	ጥሙይ ኣጽገቡ
36. በግዐ ዕቀቢ	በጊዕ ሓልዊ
37. ዕፀ ሕጥቢ	እንጨይቲ እረዪ
38. አዳመ ንብቢ	ጽቡቕ ተዛረቢ
39. አትለወ ሕዝቦ	ሕዝቡ ኣስዓበ
40. አውረደ መቅሰፍተ	መቕዘፍቲ ኣውረደ
41. አዝነመ እሳተ	ሓዊ ኣዝነመ
42. አክበረ ሰንበተ	ሰንበት ኣኽበረ
43. ወረወ ኀለተ	ዘንጊ ወርወረ
44. ፆረ አርዑተ	ኣርዑት ተሰከመ
45. ምኵራብ ነሰቱ	ኣዳራሽ ኣፍረሱ
46. ሰይፈ ቀነቱ	ሰይፊ ተዓጥቁ
47. ብሔረ ዐገቱ	ሃገር ከበቡ
48. አምላከ አእኰቱ	ንኣምላኽ ኣመስገኑ
49. እብነ አእትቲ	እምኒ እለዩ
50. ነገረ ሕትቲ	ንነገር መርምሪ
51. ፈጸመት ጸሎታ	ጸሎታ ፈጸመት
52. ሐነፀ ቤቶ	ቤቱ ሠርሐ (ሓነፀ)
53. ነሥአ ኪዳነ	ኪዳን ተቐበለ
54. ተቀብዐ ርጢነ	ፈውሲ ተቐብአ
55. መተረ እዝነ	እዝኒ ቈረጸ
56. ነጸረ ሥነ	ጽባቐ መልክዕ ረኣየ
57. ሰበረ ስነ	ስኒ ሰበረ
58. አልሐቀ ሕፃነ	ሕፃን ኣዕበየ
59. ኀረየ መካነ	ቦታ መረጸ
60. አርአየ ብርሃነ	ብርሃን ኣርኣየ
61. ተሣየጠ ሰንዱነ	ዓለባ ተሻየጠ
62. ዓለመ መነኑ	ንዓለም ነዓቑ
63. ዓለመ ኰነኑ	ንዓለም ገዝኡ
64. ፍኖተ ዴገኑ	መገዲ ተኸተሉ (ሰዓቡ)
65. አድገ ረኀኑ	ኣድጊ ጸዓኑ

66. ነፍሰ አድኀኒ	ነፍሲ ኣድኅኒ
67. ከሠተ ዓይኖ	ዓይኑ ቋሕ ኣበለ
68. ሠፍሐ የማኖ	የማናይ ኢዱ ዘርግሐ
69. ዘርዐ ዘርዐ	ዘርኢ ዘርአ
70. ማእደ ገፍትዐ	ማእዲ ገልበጠ
71. ማእደ ሠርዐ	ማእዲ ሠርዐ
72. ቀተለ ቋዐ	ኳኽ ቀተለ
73. ተለወ እግዚአ	ንጐይታ ሰዓበ
74. አውኀዘ አንብዐ	ንብዓት ኣፍሰሰ
75. ፈረየ ከርካዐ	ለሚን ፈረየ
76. ነገረ ወድአ	ነገር ፈጸመ (ወድአ)
77. መንጦላዕተ ቀልዑ	መጋረጃ ቐልዑ
78. ጸባሕተ አብኡ	ግብሪ ኸፈሉ
79. ንዋየ ኀብኡ	ገንዘብ ሓብኡ
80. መጽሐፈ አይድዑ	መጽሓፍ መሃሩ
81. ዕሤተ ንሥኢ	ዓስብኺ ውሰዲ
82. ማየ አንቅዐ	ማይ ኣውፅአ
83. ፀረ ሞዐ	ንጸላኢ ኣሰነፈ
84. እግረ ነሰከ	እግሪ ናኸሰ
85. ባሕረ ሆከ	ባሕሪ ሃወኸ
86. ፈነወ መልአከ	መልኣኽ ለኣኸ
87. ሰቀለ አምላከ	ኣምላኽ ሰቐለ
88. አብቈለ ሦከ	እሾኽ ኣብቈለ
89. አረፍተ አስመኩ	ኣብ መንደቕ ተጸግዑ
90. ዓለመ መለኩ	ዓለም ገዝኡ
91 ሕዝበ መሐኪ	ንሕዝቢ ኅድገት ግበሪ
92. አፍቀረ ዐርኮ	ዓርኩ ፈተወ
93. አርዌ ነዐወ	ተመን ሃደነ
94. ዐንቀጸ አርኀወ	ማዕፆ ኣርሓወ
95. ማዕፆ ዐፀወ	ማዕፆ ዓፀወ
96. ተቀብዐ አፈወ	ጨና ተለኽየ
97. መልሐ ሥርወ	ሡር ነቐለ (መሓወ)
98. ነገረ ለበወ	ነገር ኣስተውዓለ
99. ንዋየ ጸገወ	ገንዘብ ሃበ
100. ባሕረ ዐደወ	ባሕሪ ተሳገረ
101. ማየ ከዐዉ	ማይ ከዐዉ
102. ገብረ ጼወዉ	ባርያ ማረኹ
103. ነፍሰ ቤዘዉ	ነፍሲ ኣድኃኑ
104. ድራረ አስተዳልዊ	ድራር ኣሰናድኢ
105. ማኅቶተ አኅትዊ	መብራህቲ ኣብርሂ
106. ፈነወ ሥርዎ	ሡሩ ሰደደ
107. ነጸረ ቤዘ	ኮኸብ ረኣየ
108. አቀመ በለዘ	ኣንዲ ኣቖመ
109. ተከድነ አራዘ	ክዳን ተኸድነ
110. ገዘመ ድንባዘ	ባላ ቈረጸ
111. ፈጸመ ትእዛዘ	ትእዛዝ ፈጸመ

112. ምዉተ ገነዙ	ምዉት ገነዙ
113. በትረ አኀዙ	በትሪ ኀዙ
114. ገብረ አዘዙ	ባርያ ለኣኹ (ኣዘዙ)
115. ኀብስተ ኀብዚ	እንጌራ ሰንክቲ
116. ኀዙነ ናዝዚ	ኀዙን ናዝዚ
117. ፀረ ረገዛ	ጸላኢ ወግኣ
118. ከሠተ ግዕዞ	ጠባዩ ገለጸ
119.ብዕለ ተመነየ	ሃብቲ ተመነየ
(ኣላሕልሕ) 120. ቢጸ ሐመየ	ብጻዩ ሓመየ
(ኣጥብቕ) 121. እደ ሐመየ	ኢድ ኣሰረ
122. ተቀብአ ሥራየ	ፈውሲ ተቐብአ
123. ተውኔተ ተዋነየ	ጓይላ ተጻወተ
(ኣላሕልሕ) 124. ማኅሌተ ኀለየ	መዝሙር ዘመረ
(ኣጥብቕ) 125. እኩየ ሐለየ	ክፉእ ሓሰበ
126. ሐመገ ጽሩየ ማየ	ጽሩይ ማይ ዘረገ
127. ነበበ እኩየ	ክፉእ ተዛረበ
128. ዓለመ ቀነየ	ዓለም ገዝአ
129. ገራህተ ረአየ	ግራት ሓለወ
130. ወርቀ ተረሠዩ	ወርቂ ተሰለሙ
131. ጌጋየ አስተሥረዩ	በደል ኃደጉ
132. ጽጌ ጸገዩ	ዕምባባ ዓምበቡ
133. ዕደ ኀረዪ	ሰብኣይ ምረጺ
134. መዝሙረ ኀልዩ	መዝሙር ዘምሪ
135. ብካየ ብክያ	ብኽያት ብኸያ
136. አርአየ ባሕርዮ	ጠባዩ ኣርኣየ
137. ዐቀበ ንዋዮ	ጥሪቱ ሓለወ
138. ገዳመ ፆደ	ምድሪ በዳ ዞረ (ዘወረ)
139. ሐነፀ ማኅፈደ	ቤት ሠርሐ
140. አዝነመ በረደ	በረድ ኣዝነመ
141. ብርከ አስገደ	ብርኪ ኣስገደ
142. አፍቀረ ዘመደ	ዘመድ ፈተወ
143. ጸልዐ ባዕደ	ባዕዲ ጸልአ
144. አጥፍአ ካሕደ	ክሕደት ኣጥፍአ
145. እግረ አዕቀጹ	እግሪ ዓንቀፉ
146. ድዉየ ሐውፁ	ንሕሙም በጽሑ
147. ሕፃነ ገሥጺ	ንሕጻን ቅጽዒ
148. አፍቀረ ቢጸ	ንብጻዩ ፈተወ
149. ተገልበበ ገጸ	ገጹ ተጐልበበ
150. ከሠተ አፈ	አፍ ከፈተ
151. ቀጥቀጠ አውቃፈ	ኣምባር ሰበረ
152. ሰበረ ክንፈ	ክንፊ ሰበረ
153. ቀተለ ፆፈ	ዑፍ ቀተለ
154. ወረደ ጸድፈ	ጸድፊ ወረደ

155. ፈከረ መጽሐፈ	መጽሓፍ ተርጐመ
156. ሰትየ ጻዕፈ	ጒዕሽ መስተ ሰተየ
157. አኀዘ መትከፈ	መንኰብ ኀዘ
158. ኰነነ እልፈ	ኣብ እልፊ ፈረደ
159. ተከድነ ዓጽፈ	ዓጽፊ ተኸድነ
160. ሕንባበ ነገፉ	ፍረ ኣርገፉ
161. ነግደ ተወክፉ	ጋሻ ተቐበሉ
162. ፀምረ ነጸፉ	ፀምሪ ኣንጸፉ
163. ድኩመ አዕርፊ	ዝደኸመ ኣዕርፊ
164. መክፈልተ ተሳተፊ	መኽፈልቲ ተኻፈሊ
165. ፍኖተ ኀለፉ	መገዲ ኃለፉ
166. መልሐ ሰይፎ	ሰይፉ መዘዘ
167. አኀዘ አፅፎ	ዓጽፉ ኃዘ
168. ፈነወ እደ	ኢድ ለኣኸ (ሰደደ)
169. ምድረ ሄዱ	ምድሪ ዓመጹ
170. ፍኖተ ነገዱ	መገዲ ከዱ
171. ባሕረ ኬዱ	ባሕሪ ረገጹ
172. ኪዳነ ተካየዱ	ኪዳን ተኣታተዉ
173. አልሐቀ ወልደ	ወዲ ኣዕበየ
174. ዐደወ ፈለገ	ፈለግ ተሳገረ
175. አስተጋብአ ዘውገ	ዓሌት ኣከበ
176. ኆኅተ ነሰገ	ኣፍደገ ሸጐረ
177. ምሉአ አንተገ	ምሉእ ኣጕደለ
178. በትረ ኀደገ	በትሪ ደርበየ
179. ፀዐነ አድገ	ኣድጊ ጸዓነ
180. ሕገ ሐገጉ	ሕጊ ሓገጉ
181. ነሠተ ሕጎ	ሕጉ ኣፍረሰ
182. ረኀነ አድጎ	ኣድጉ ጸዓነ
183. አፄነወ ሰግላጠ	ጨና ኣሽተተ
184. አኀዘ ሠውጠ	ሐለንጊ ኃዘ
185. በትረ ጸበጡ	በትሪ ጨበጡ
186. ነገረ ፈለጡ	ነገር ፈለጡ (ፈለዩ)
187. ሰበረ ማኅረጸ	መጥሓን ሰበረ
188. ወሰቀ ሐፀ	ፍላጻ ገተረ
189. ፆረ ዕፀ	ዕንፀይቲ ፆረ (ተሰከመ)
190. አሥረፀ ሠርፀ	ብቐሊ ኣብቈለ
191. ጸባሕተ አሕፀፀ	ግብሪ ኣጕደለ
192. ምኵራብ ሐነፀ	ኣዳራሽ ሠርሐ
193. ኀያለ ሐረፀ	ብርቱዕ ኣድከመ
194. ዕጣነ አዕረጉ	ዕጣን ኣዕረጉ
195. ጽሩየ ሐመጉ	ጽሩይ ዘረጉ
196. ገጸ ሜጠ	ገጹ መለሰ
197. ልብሰ ሠጠጠ	ክዳን ቀደደ
198. ልሱሐ አጽአጠ	መቐረት ንዘይብሉ ኣመቀረ

ምዕራፍ ፫ (3)
መራሕያን (ክንዲ ስም)
/PRONOUNS/

፫.፩ መእተዊ

፫.፩.፩ ስም

ስም ዚበሃል ኣብ ዓሠርተው ኣርባዕተ ከፊልካ ክርአ ይከኣል፤ ንሳቶም ድማ፡-

1. ስመ ባህርይ፡- ፈጣሪ፡ ኣምላኽ፡ መንፈስ፡ ነፍስ፡ ብርሃን፡ ጸልማት፡ ሥጋ፡ ሰብኣይ፡ ሰበይቲ፡ ተባዕታይ፡ ኣንስተይቲ፡ ንሸኻ፡ ንሸኺ፡ መሪር፡ ምቁር፡ ወዘይመስሎ።
2. ስመ ተፈጥሮ፡- ሰማይ፡ ምድሪ፡ መልኣክ፡ ሰብ፡ ፀሐይ፡ ወርኂ፡ ኮኾብ፡ ሓዊ፡ ማይ፡ እምኒ፡ እንስሳ፡ ኣራዊት፡ ዑፍ፡ ኦም፡ እኽሊ፡ ሣዕሪ፡ እዚኣቶምን ከምዚኣቶም ዚመስሉን።
3. ስመ ተጸውዖ፡- ፍጡር ዝኾነ ኵሉ በብርእሱ ዚጽውዓሉ፤ ሰብ ውን ነፍስወከፍ ካብ ኣቦኡን፡ ኣዲኡን ተሰይሙ እገለ እገሊት ተባሂሉ ዚጽውዓሉን ነዚ ዚመስልን ኵሉ እዩ።
4. ስመ ተቀብዖ፡- ሽመት ዘለዎ ኵሉ ስም ንጉሥ፡ ጳጳስ፡ ራእሲ፡ ቀሲስ፡ ዲያቆን ከምኡ ውን ብመንፈሳዊ ይኹን ብሥጋዊ ዚመስል። ገብረአምላክ፡ ሃብተሥላሴ፡ ዘሚካኤል
5. ስመ ንብረት፡- ሰብ ብናብራኡ፡ ብኃዳሩ፡ ብጥዕናኡ፡ ብሕማሙ፡ ዚጽውዓሉ ሃብታም፡ ድኻ፡ ዕውር፡ ጸማም፡ ዓባስ፡ ጽሉል፡ ሓንካስ፡ ጐባጥ፡ ኵሉ ነዚ ዚመስልን እዩ።
6. ስመ ግብር፡- ኵሉ ፍጥረት፡ ብተግባሩ፡ ብሥርሑ፡ በካይድኡ፡ ብሹሉ ነገሩ ዚጽውዓሉ ስም እዩ። ንምሳሌ፡- ሠናይ፡ ክፉእ፡ ሓሳዊ፡ ሓቀኛ፡ ጻድቕ፡ ኃጥእ፡ ኣማኒ፡ ዓማጺ፡ ሰራቒ፡ ዘራፊ፡ ደፋር፡ ፈራህ፡ ጨካን፡ መሓሪ፡ ሠራሕ መሬት፡ ኣላም ነገር፡ ነጋዳይ፡ ሓረስታይ፡ ፈላጥ፡ ሰነፍ፡ ለባም፡ ወሓለ፡ መሃይም፡ ጭዋ ነዚ ዚመስልን።
7. ስም ዕድመ፡- ካብ ማኅፀን ኣደ ከሎኻ ጀሚሩ፡ ተወሊድካ ክሳዕ እትኣርግ ዘሎ በብዘመናቱ እትጽውዓሉ እዩ። ንምሳሌ፡- ድቂ፡ ፅንሲ፡ ዕሸል፡ ሕፃን፡ ቈልዓ፡ ጐበዝ፡ በጽሒ፡ ሽማግለ፡ ኣረጊት፡ ቆንጆ ወዘይመስሎ።
8. ስም ኃዳሪ፡- ወዲ ዓዲ፡ ወተሃደር፡ ስደተኛ፡ ወደባት፡ በዓል ቤት ወዘይመስሎ።
9. ስም ማኅደር፡- ሃገር፡ መሬት፡ ቦታ ርስቲ፡ ጕልቲ፡ ሰፈር፡ ቤት፡ መንግሥተ ሰማያት፡ ገሃነም እሳት፡ ሲኦል፡ ማኅደር፡ ቦርሳ ወዘይመስሎ።
10. ስመ ኣካል፡- ዓይኒ፡ እዝኒ፡ ኣፍ፡ ጐረሮ ርእሲ ከብዲ እግሪ ወዘይመስሎ።
11. ስመ ተዛምዶ፡- ኣቦ ሓጎ፡ እናሓጎ፡ ወላዲ፡ ውሉድ፡ ኣቦ፡ ኣደ፡ ኃው፡ ኃብቲ፡ ሓወቦ፡ ኣኮ፡ ኣሞ፡ ኃብትኖ፡ ዘመድ፡ ሓማት ወዘይመስሎ።
12. ስመ ወገን ዓሌት፡- ሕዝቢ፡ ኣሕዛብ፡ ጭዋ፡ ለጎ፡ ላምዛ፡ ሰሓርቲ፡ ጭዋ፡ ምልጋእ ወዘይመስሎ።
13. ስመ ዓይነት፡- ፃዕዳ፡ ቀይሕ፡ ጸሊም፡ ብጫ፡ ዝንጕርጕር፡ ጉራምራ፡ ጣላ፡ ሓመራዊ ወዘይመስሎ።
14. ስመ ቍሳቊስ፡- ከም ሓጺን፡ ዕንፀይቲ፡ ሣዕሪ፡ ጡጥ፡ ልብሲ፡ ዓለባ፡ ካብ ልሕጺ ገመድ፡ ንኣገልግሎት ሰብ ጥቕሚ ዚህቡ ስማት ኵሎም ኣቝሑ ቤት ዚስመዩሉ እዩ። ከምኡውን ብዓይኒ ዘይረኣዩ፡ ብኢድ ዘይድህሰሱ፡ ብምሣር ዘይቍረጹ ከም ግመ፡ ትኪ፡ ደመና፡ ብሕዋሳት ዚፍለጡ ከም ሓሳባት፡ ሕልሚ፡ ራእይ እዚኣቶም ኵላቶም ኣብ ነባር ግሥ ይርከቡ።

፫.፩.፪ ግሥ ወይ ዐንቀጽ

ግሥ ማለት ጐዓዝ ቋንቋ ናይ ዘርእን ነባር ሥነ-ሥርዓት ማለት እዩ። “ሰማይ ምስ ግሡ፡ ምድር ምስ ልብሱ” ከምዚበሃል። እዚ ድማ ምስ ዘሎ ኵሉ ጐዓዙ፡ ናውቱ፡ ኣቕሑኡ ከም ማለት እዩ። ከምኡ ከኣ ተወራራሲ፡ ተማሳሳሊ ቃል ማለት እዩ። ሓደ ግሥ ካብ ሓደ ክሳዕ 80 ዓንቀጽ ብ50 ሠራዊት ተኸፊሉ ጥሪኡ ድማ ክሳዕ 10ተ መደብ ብኃሙሽተ ኣዕማድ ተጠቒሊሉ ምርብሑን

ምዝርዛሩን፡ ናይ ሓደ ንብዙኅ ናይ ተባዕታይ ንኣንስታይ፡ ናይ ርሑቕን ቀረባን እናተዋህበ ብምምልላስን፡ ብምውርራስን ከምኡ ውን ዚግሠሡን ዚድህሰሱን 10ተ ሠራዊት የርኢ (የመልክት)።
እዚ ግሥ እዚ ኪትርጐም ከሎ ብፊደሉ፡ ብንባቡ፡ በብቤቱ፡ በብሠራዊቱ ኪንገር ከሎ ታራ ግሥ ይብሃል።

<u>ዐንቀጽ</u> ማለት ኣፍ-ደገ፡ ናይ ኵሉ ነገር መእተዊ ግዒ ዚረብሓሉ ኃላፍን፡ ትንቢትን፡ ናይ ምኗንን፡ ትእዛዝን ነዚ ዝመስልን ኵሉ ነገር እዩ። ሰዋስው ተባሂሉ ብሓደ ቓል ይንበብ።

<u>ረባሕታ ግሥ</u>፥ ናይ ግዒ ረባሕታ ብኃምሳ ሠራዊት ተዘርዚሩ ብዓሠርተው ክልተ ኣርእስቲ ተኸፊሉ ብኃሙሽተ ኣዕማድ ተጠቒሊሉ፡ ብዓቢይ ዓንቀጽ፡ ብንኡስ ዓንቀጽ፡ ብደቂቅ፡ ብባእዲ ዐንቀጽ፡ መራሕያን፡ ብዝርዝር ቅጽል እናኣተወ ብምልኣት ዚግሠሥ ረባሕታ እዩ።

፫.፩.፫ ዘርኢ

ዘርኢ ምባሉ ምሳሌ እዩ። ንሱ ከኣ ዘርኢ ምስ ተዘርአ ሓንቲ ዝነበረት ናብ ብዙኅ ኣዝርእቲ ከም እትፈርን፡ እትባዛኅን ንኡሳን ዐናቅጽ ከኣ ምስ ተራብሑን ምስ ተባዝኁን ኣብ ኵሉ ነገር ኣብ ዐናቅጽ እናኣተወ ሡሩ ሓደ ኸነሱ ኘኵሉ በበይኑ ዓይነት ዚረብሕ ግዒ፡ ሱር፡ ወይ ኣደ እዩ። ስለዚ ኸኣ ስሙ ዘርኢ ተባህለ።
ንሱ ከኣ ከም በሊዕ፡ ሐዊር፡ ቀዊም፡ ቀቲል፡ ገቢር፡ ኪብል ይርከብ ብቦታ ምስ ነባር ብረባሕታ፡ ምስ ግሥ፡ ይርከብ እምበር "ዘርኢ" ንበይኑ ዝተፈልየ ቦታ የብሉን።

፫.፩.፬ ነባር

ረግሠሥ ዐንቀጽ ዘይብሉ ኵሉ ነባር ይብሃል። ረባሕታ ዘይብሉ ኵሉ ነባር ይብሃል። ነባር ማለት ዘይቅየር፡ ዘይልወጥ ስም እዩ። ካብ ነባር ዚወፅእ ዓንቀጽ (ግሥ) ነባር ይብሃል። ነባር መበሊኡ ሡሩን መበገሲኡን ስለዘይተፈልጠ ደኣ እምበር ዘርኢ ዘይብሉ ኮይኑ ኣይኮነን፡ ከምቲ ውላድ ብዘይ ኣቦን፡ ኣደን ዘይውለድ ነባር ግሥ ውን ብዘይዘርኢ በቊሉ ኣይርከብን እዩ።
ጥረ ዘርኢ ከም ወዲ ሰበይቲ እዩ። ነባር ግሥ ግና ካብ ኣቦኡን ኣዲኡን ከም ዚድርበ እሞ፡ ካልኦት ሰባት ወሲዶም ከም ዘዕብይዎ። ወይ ከኣ ኣዲኡ ተፈሊጣ ኣቦኡ ዘይፍለጥ ድቓላ እዩ። ካብ ዘርኢ ዐንቀጽ እናተነጸለን፡ እናተዳቐለን ስሙን ጠባዩን ለዊጡን ቀይሩን ነባር ዐንቀጽ ዚበሃል ኣሎ። ንሱ ድማ፡- <u>አበየ</u> ኢሉ <u>እንቢ</u> ዝኣመሰለን። ከምኡ'ውን ነባር ዐንቀጽ ዝተባህሉ ናብ ዓሠርተ ዚራብሑ እዞም ዚስዕቡ ኣለዉ። ውእቱ፡ አኮ፡ ይቤ፡ ሀሎ፡ ቦ፡ ሎ፡ ውእቱ፡ ሐሰ፡ ኢ . . . ወዘይመስሎ ኣለዉ።
ከምዚ ኣቐዲሙ ኣብ ምዕራፍ ክልተ ዝተገልጸ ግእዝ ዝተወሰነ ሥርዐተ ንባብ ኣለዎ፡ እዚ ሥርዐተ ንባብ እዚ እንድኅር ተፋሊሱ ድማ እቲ ቋንቋ ላዛ ወይ መዓዛ አይህልዎን መቐረት'ውን አይነብሮን፤ ትርጕሙ ከኣ ይፋለስ። ስለዚ እዩ ከኣ ብምድግጋም ተጻሒፉ ቐሪቡ ዘሎ።

ሀ. ተነሽ ወይ ተለዓሊ (ተንሣኢ) ረ. ዝጠብቕ ቀለም
ለ. ተጣይ (ተወሓጢ) ሰ. ዚልሕልሕ ቀለም
ሐ. ሰያፍ ሸ. ተናባቢ ቀለም
መ. ወዳቒ

ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
ሀ ግእዝ..........	ቀዳማይ	ሄ ኃምስ.........	ኃሙሻይ
ሁ ካዕብ	ካልኣይ	ህ ሳድስ..........	ሳድሳይ
ሂ ሣልስ..........	ሣልሳይ	ሆ ሳብዕ.........	ሻብዓይ
ሃ ራብዕ..........	ራብዓይ		

፫.፪ መራሕያን (ክንዲ ስም/ Pronouns)

መራሕያን ወይ ሠራዊት ዚበሃሉ መደባት ርብዓት ዓሠርተ እዮም። እዚኦቶም ብቦታ፣ ብቍጽሪ፣ ብዓይነት ኣብ ሠለስተ ተኸፊሎም፤ ብቦታ ርሑቕን ቀረባን፤ ብቍጽሪ ንሓደን ብዙኃን፤ ብዓይነት ተባዕታይን ኣንስታይን ይብሃሉ።

ካብዞም ዓሠርተ መደብ እቶም ኣርባዕተ ንተባዕታይ ጥራይ ኪኾኑ ከለዉ እቶም ኣርባዕ ተ ድማ ንኣንስታይ ጥራይ የገልግሉ። እቶም ዝተረፉ ኽልተ ግና ንተባዕታይን ኣንስታይን፣ ንቐረባን ርሑቕን ዚሰማምዑን ዚተኃባበሩን ነዞም ሸሞንተን ንባዕላቶምን ግብሮም ዝነግሩን ዝናገሩን ስለ ዝኾኑ "ነባቢ ወነባቢት፣ ነባብያን ወነባብያት" ይብሃሉ። ብኻልእ መልክዕ ተናገርቲ ወይ ወዳእቲ ነገር፣ ኣፈጉባኤታት ማለት እዩ፣ ንሳቶም ድማ እዞም ዚስዕቡ እዮም። ኣስማቶምን ተርታኦምን እዚ እዩ፥

ንተባዕታይ ጥራይ		ንኣንስታይ ጥራይ		ንተባዕታይን ኣንስታይን	
ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
፩. ውእቱ	ንሱ	፭. ይእቲ	ንሳ	፱. አነ	ኣነ
፪. አንተ	ንስኻ	፮. አንቲ	ንስኺ	፲. ንሕነ	ንሕና
፫. ውእቶሙ	ንሳቶም	፯. ውእቶን	ንሳተን	፲፩. አነ	ኣነ (ኣንስታይ)
፬. አንትሙ	ንስኻትኩም	፰. አንትን	ንስኻትክን	፲፪. ንሕነ	ንሕና (ኣንስታይ)

<u>ኣተኣታትዋኡ፥-</u>

፩. ውእቱ አእመረ
፪. ውእቶሙ አእመሩ
፫. ይእቲ አእመረት
፬. ውእቶን አእመራ
፭. አንተ አእመርከ
፮. አንትሙ አእመርክሙ
፯. አንቲ አእመርኪ
፰. አንትን አእመርክን
፱. አነ አእመርኩ (ተባዕታይ)
፲. ንሕነ አእመርነ (ተባዕትዮ)
፲፩. አነ አእመርኩ (ኣንስተይቲ)
፲፪. ንሕነ አእመርነ (ኣንስትዮ)

፫.፪.፩ ምዕላድ ወይ ዝርዝር ዚኾኑ ፊደላት

ኣብ መወዳእታ ስም ዚውሰኹ ዝርዝራት ወይ ምዕላድ ፊደላት ሁ፣ ኪ፣ ከ፣ ን፣ ሆን፣ ሙ፣ ሆሙ፣ ክን፣ ክሙ፣ የ፣ ሃ፣ ነ እዮም።

በዓል ቤት	ምዕላድ		በዓል ቤት	ምዕላድ
ውእቱ	ሁ		ውእቶን	ን ወይ ሆን
ውእቶሙ	ሙ ወይ ሆሙ		አንቲ	ኪ
አንተ	ከ		አንትን	ክን
አንትሙ	ክሙ		አነ	የ
ይእቲ	ሃ		ንሕነ	ነ

ካልኣይ ናይ ርሑቕ ተባዕታይን ናይ ርሑቕ አንስታይን ግእዙን ትግርኛኡን ኣብ መወዳእታ ፊደል ካዕብነት ን ጥራይ ይንገር። ስም ንምብዛኅውን ኣብ መጀመርታን መፈጸምታን "ኣ...ት" ይኣቱ።

፫.፪.፪ ዝርዛሬ ኣባላተ ኣካለ ሰብእ በ፲ቱ መራሕያን

ብንጽል			ብብዝኂ	
ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
፩. ሥዕርት	ጸጕሪ		ሥዕርታት	ጸጕርታት
ሥዕርቱ	ጸጕሩ		ሥዕርታቲሁ	ጸጕርታቱ
ሥዕርትከ	ጸጕርኻ		ሥዕርታቲከ	ጸጕርታትካ
ሥዕርቶሙ	ጸጕሮም		ሥዕርታቲሆሙ	ጸጕርታቶም
ሥዕርትክሙ	ጸጕርኹም		ሥዕርታቲክሙ	ጸጕርታትኩም
ሥዕርታ	ጸጕራ		ሥዕርታቲሃ	ጸጕርታታ

ሥዕርትኪ	ጸጒርኺ		ሥዕርታትኪ	ጸጒርታትኪ
ሥዕርቶን	ጸጒረን		ሥዕርታቲሆን	ጸጒርታተን
ሥዕርትክን	ጸጒርኽን		ሥዕርታቲክን	ጸጒርታትክን
ሥዕርትየ	ጸጒረይ		ሥዕርታትየ	ጸጒርታተይ
ሥዕርትነ	ጸጒርና		ሥዕርታቲነ	ጸጒርታትና
፪. ርእስ	ርእሲ		አርእስት	ኣራእስ፥ ኣርእስት
ርእሱ	ርእሱ		አርእስቲሁ	ኣራእሱ
ርእስከ	ርእሽኻ		አራእስቲከ	ኣራእስካ
ርእሶሙ	ርእሶም		አርእስታቲሆሙ	ኣራእሶም
ርእስክሙ	ርእሽኹም		አርእስቲክሙ	ኣራእስኩም
ርእሳ	ርእሳ		አርእስቲሃ	ኣራእሳ
ርእስኪ	ርእሽኺ		አርእስትኪ	ኣራእስኪ
ርእሶን	ርእሰን		አርስቲሆን	ኣራእሰን
ርእስክን	ርእሽኽን		አርእስቲክን	ኣራእስክን
ርእስየ	ርእሰይ		አርእስትየ	ኣራእሰይ
ርእስነ	ርእስና		አርእስቲነ	ኣራእስና
ፃዕዳ ወጸሊም	ፃዕዳን ጸሊምን		ፅዕድዋን ወጸሊማን	ፃዓዱን ጸለምትን
፫. ገጽ	ገጽ		ገጻት	ገጻት
ገጹ	ገጹ		ገጻቲሁ	ገጻቱ
ገጽከ	ገጽካ		ገጻቲከ	ገጻትካ
ገጾሙ	ገጾም		ገጻቲሆሙ	ገጻቶም
ገጽክሙ	ገጽኩም		ገጻቲክሙ	ገጻትኩም
ገጻ	ገጻ		ገጻቲሃ	ገጻታ
ገጽኪ	ገጽኪ		ገጻትኪ	ገጻትኪ
ገጾን	ገጾን		ገጻቲሆን	ገጻተን
ገጽክን	ገጽክን		ገጻቲክን	ገጻትክን
ገጽየ	ገጸይ		ገጻትየ	ገጻተይ
ገጽነ	ገጽና		ገጻቲነ	ገጻትና
፬. ቅርንብ	ቅርኒብ ዓይኒ		ቀራንብት	ቅርኒባት ዓይኒ
ቅርንቡ	ቅርኒብ ዓይኑ		ቀራንብቱ(ቲሁ)	ቅርኒባት ዓይኑ
ቅርንብከ	ቅርኒብ ዓይንኻ		ቀራንብቲከ	ቅርኒባት ዓይንኻ
ቅርንቦሙ	ቅርኒብ ዓይኖም		ቀራንብቶሙ(ቲሆሙ)	ቅርኒባት ዓይኖም
ቅርንብክሙ	ቅርኒብ ዓይንኹም		ቀራንብቲክሙ	ቅርኒባት ዓይንኹም
ቅርንባ	ቅርኒብ ዓይና		ቀራንብታ(ቲሃ)	ቅርኒባት ዓይና
ቅርንብኪ	ቅርኒብ ዓይንኺ		ቀራንብትኪ	ቅርኒባት ዓይንኻ
ቅርንቦን	ቅርኒብ ዓይነን		ቀራንብቶን(ቲሆን)	ቅርኒባት ዓይነን
ቅርንብክን	ቅርኒብ ዓይንኽን		ቀራንብቲክን	ቅርኒባት ዓይንኽን
ቅርንብየ	ቅርኒብ ዓይነይ		ቀራንብትየ	ቅርኒባት ዓይነይ
ቅርንብነ	ቅርኒብ ዓይንና		ቀራንብቲነ	ቅርኒባት ዓይንና
፭. ዓይን	ዓይኒ		አዕይንት	ኣዒንቲ/ ኣይንቲ
ዓይኑ	ዓይኑ		አዕይንቱ(ቲሁ)	ኣዒንቱ/ ኣዕይንቱ
ዓይንከ	ዓይንኻ		አዕይንቲከ	ኣዒንትኻ/ ኣዕይንትኻ
ዓይኖሙ	ዓይኖም		አዕይንቶሙ(ቲሆሙ)	ኣዒንቶም/ ኣዕይንቶም
ዓይንክሙ	ዓይንኹም		አዕይንቲክሙ	ኣዒንቿኹም/ ኣዕይንትኹም
ዓይና	ዓይና		አዕይንታትሃ	ኣዒንታ/ ኣዕይንታ
ዓይንኪ	ዓይንኺ		አዕይንትኪ	ኣዒንትኺ/ ኣዕይንትኺ

ዓይኖን	ዓይነን		አዕይንቶን(ቲሆን)	ኣዒንተን/ ኣዕንተን
ዓይንክን	ዓይንኽን		አዕይንቲክን	ኣዒንትኽን/ ኣዕይንትኽን
ዓይንየ	ዓይነይ		አዕይንትየ	ኣዒንተይ/ ኣዕይንተይ
ዓይንነ	ዓይንና		አዕይንቲነ	ኣዒንትና/ ኣዕይንትና
፲. እዝን	እዝኒ		እዘን፣ አእዛን	ኣእዛን
እዝኑ	እዝኑ		እዘኒሁ፣ አእዛኒሁ	ኣእዝኑ
እዝንከ	እዝንኻ		እዘኒከ፣ አእዛኒከ	ኣእዛንካ
እዝንክሙ	እዝንኹም		እዘኒሆሙ፣ አእዛኒሆሙ	ኣእዛኖም
እዝኖሙ	እዝኖም		እዘኒክሙ፣ አእዛኒክሙ	ኣእዛንኩም
እዝና	እዝና		እዘኒሃ፣ አእዛኒሃ	ኣእዛና
እዝንኪ	እዝንኺ		እዘንኪ፣ አእዛንኪ	ኣእዛንኪ
እዝኖን	እዝነን		እዘኒሆን፣ አእዛኒሆን	ኣእዛነን
እዝንክን	እዝንኽን		እዘኒክን፣ አእዛኒክን	ኣእዛንክን
እዝንየ	እዝነይ		እዘንየ፣ አእዛንየ	ኣእዛነይ
እዝንነ	እዝንና		እዘኒነ፣ አእዛኒነ	ኣእዛንና
፲፩. መልትሕ፣ መልታሕት	ምዕጕርቲ		መላትሕ	ማዓጕርቲ
መልትሑ፣ መልታሕቱ	ምዕጕርቱ		መላትሒሁ	ማዓጕርቱ
መልታሕከ፣ መልታሕትከ	ምዕጕርትኻ		መላትሒከ	ማዓጕርትኻ
መልትሖሙ፣ መልታሕቶሙ	ምዕጕርቶም		መላትሒሆሙ	ማዓጕርቶም
መልታሕትክሙ	ምዕጕርትኹም		መላትሒክሙ	ማዓጕርትኹም
መልትሓ፣ መልታሕታ	ምዕጕርታ		መላትሒሃ	ማዓጕርታ
መልትሕኪ፣ መልታሕትኪ	ምዕጕርትኺ		መላትሕኪ	ማዓጕርትኺ
መልትሖን፣ መልታሕቶን	ምዕጕርተን		መላትሒሆን	ማዓጕርተን
መልትሕክን፣ መልታሕትክን	ምዕጕርትኽን		መላትሒክን	ማዓጕርትኽን
መልትሕየ፣ መልታሕትየ	ምዕጕርተይ		መላትሕየ	ማዓጕርተይ
መልትሕነ፣ መልታሕትነ	ምዕጕርትና		መላትሒነ	ማዓጕርትና
፲፪. አንፍ	አፍንጫ		አእናፍ	አፍንጫታት
አንፉ	አፍንጫኡ		አእናፊሁ	አፍንጫታቱ
አንፍከ	አፍንጫኻ		አእናፊከ	አፍንጫታትካ
አንፎሙ	አፍንጫኦም		አእናፊሆሙ	አፍንጫታቶም
አንፍክሙ	አፍንጫኹም		አእናፊክሙ	አፍንጫታትኩም
አንፋ	አፍንጭኣ		አእናፊሃ	አፍንጫታታ
አንፍኪ	አፍንጫኺ		አእናፍኪ	አፍንጫታትኪ
አንፎን	አፍንጫአን		አእናፊክን	አፍጫታትክን
አንፍክን	አፍንጭኽን		አእናፊሆን	አፍንጫታተን
አንፍየ	አፍንጫይ		አእናፍየ	አፍንጫታተይ
አንፍነ	አፍንጫና		አእናፊነ	አፍንጫታትና
፲፫. ከንፈር	ከንፈር፣ ሻንፎት		ከናፍር	ከናፍር፣ ሻንፎታት
ከንፈሩ	ከንፈሩ፣ ሻንፎቱ		ከናፍሪሁ	ከናፍሩ
ከንፈርከ	ከንፈርካ		ከናፍሪከ	ከናፍርካ
ከንፈሮሙ	ከንፈሮም		ከናፍሪሆሙ	ከናፍሮም
ከንፈርክሙ	ከንፈርኩም		ከናፍሪክሙ	ከናፍርኩም
ከንፈራ	ከንፈራ		ከናፍሪሃ	ከናፍራ
ከንፈርኪ	ከንፈርኪ		ከናፍርኪ	ከናፍርኪ
ከንፈሮን	ከንፈረን		ከናፍሪሆን	ከናፍረን
ከንፈርክን	ከንፈርክን		ከናፍሪክን	ከናፍርክን

ከንፈርየ	ከንፈረይ		ከናፍርየ	ከናፍረይ
ከንፈርነ	ከንፈርና		ከናፍሪነ	ከናፍርና
፲. አፍ	አፍ		አፈው	ኣፋት
አፉሁ	አፉ		አፈዊሁ	ኣፋቱ
አፉከ	አፍካ		አፈዊከ	ኣፋትካ
አፉሆሙ	ኣፎም		አፈዊሆሙ	ኣፋቶም
አፉክሙ	ኣፍኩም		አፈዊክሙ	ኣፋትኩም
አፉሃ	ኣፋ		አፈዊሃ	ኣፋታ
አፉኪ	ኣፍኪ		አፈውኪ	ኣፋትኪ
አፉሆን	ኣፈን		አፈዊሆን	ኣፋተን
አፉክን	ኣፍክን		አፈዊክን	ኣፋትክን
አፉየ	ኣፈይ		አፈውየ	ኣፋተይ
አፉነ	ኣፍና		አፈዊነ	ኣፋትና
፲፩. ስን	ስኒ		ስነን፡ አስናን	ኣስናን፡ ስንታት
ስኑ	ስኑ		ስነኒሁ፡ አስናኒሁ	ኣስናኑ፡ ስንታቱ
ስንከ	ስኻ		ስነኒከ፡ አስናኒከ	ኣስናንካ፡ ስንታትካ
ስኖሙ	ስኖም		ስነኖም፡ ስነኒሆም፡ አስናኖሙ	ኣስናኖም፡ ስንታቶም
ስንክሙ	ስኹም		ስነኒክሙ፡ አስናኒክሙ	ኣስናንኩም፡ ስንታትኩም
ስና	ስና		ስነኒሃ፡ አስናኒሃ	ኣስናና፡ ስንታታ
ስንኪ	ስኺ		ስነንኪ፡ አስናንኪ	ኣስናንኪ፡ ስንታትኪ
ስኖን	ስነን		ስነኒሆን፡ አስናኖን	ኣስናነን፡ ስንታተን
ስንክን	ሰኽን		ስነኒክን፡ አስናኒክን	ኣስናንክን፡ ስንታትክን
ስንየ	ሰነይ		ስነንየ፡ አስናንየ	ኣስናነይ፡ ስንታተይ
ስንነ	ስንና		ስነኒነ፡ አስናኒነ	ኣስናንና፡ ስንታትካ
፲፪. ልሳን	መልሓስ/ ልሳን		ልሳናት	መልሐሳት/ ልሳናት
ልሳኑ	መልሓሱ/ ልሳኑ		ልሳናቲሁ	መልሓሳቱ/ ልሳናቱ
ልሳንከ	መልሓስካ/ ልሳንካ		ልሳናቲከ	መልሓሳትካ/ ልሳናትካ
ልሳኖሙ	መልሓሶም/ ልሳኖም		ልሳናቲሆሙ	መልሓሳቶም/ ልሳናቶም
ልሳንክሙ	መልሓሰኩም/ ልሳንኩም		ልሳናቲክሙ	መልሓሳትኩም/ ልሳናትኩም
ልሳና	መልሓሳ/ ልሳና		ልሳናቲሃ	መልሓሳታ/ ልሳናታ
ልሳንኪ	መልሓስኪ/ ልሳንኪ		ልሳናትኪ	መልሓሳትኪ/ ልሳናትኪ
ልሳኖን	መልሓሰን/ ልሳነን		ልሳናቲሆን	መልሓሳተን/ ልሳናተን
ልሳንክን	መልሓስክን/ ልሳንክን		ልሳናቲክን	ልሳናትክን/ ልሳናትክን
ልሳንየ	መልሓሰይ/ ልሳነይ		ልሳናትየ	መልሓሳተይ/ ልሳናተይ
ልሳንነ	መልሓስና/ ልሳንና		ልሳናቲነ	መልሓሳትና/ ልሳናትና
፲፫. ቃል	ቃል/ ድምፂ		ቃላት	ቃላት/ ድምፅታት
ቃሉ	ቃሉ/ ድምፁ		ቃላቲሁ	ቃላቱ/ ድምፅታቱ
ቃልከ	ቃልካ/ ድምፅኻ		ቃላቲከ	ቃላትካ/ ድምፅታትካ
ቃሎሙ	ቃሎም/ ድምፆም		ቃላቲሆሙ	ቃላቶም/ ድምፅታቶም
ቃልክሙ	ቃልኩም/ ድምፅኹም		ቃላቲክሙ	ቃላትኩም/ ድምፅታትኩም
ቃላ	ቃላ/ ድምፆም		ቃላቲሃ	ቃላታ/ ድምፅታታ
ቃልኪ	ቃልኪ/ ድምፅኺ		ቃላትኪ	ቃላትኪ/ ድምፅታትኪ
ቃሎን	ቃለን/ ድምፀን		ቃላቲሆን	ቃላተን/ ድምፅታተን
ቃልክን	ቃልክን/ ድምፅኽን		ቃላቲክን	ቃላትክን/ ድምፅታትክን
ቃልየ	ቃለይ/ ድምፀይ		ቃላትየ	ቃላተይ/ ድምፅታተይ

ቃልነ	ቃልና/ ድምፅና		ቃላቲነ	ቃላትና/ ድምፅታትና
፲፩. እስትንፋስ	እስትንፋስ		እስትንፋሳት	እስትንፋሳት
እስትንፋሱ	እስትንፋሱ		እስትንፋሳቲ	እስትንፋሳቲ
እስትንፋስከ	እስትንፋስካ		እስትንፋሳትከ	እስትንፋሳትካ
እስትንፋሶሙ	እስትንፋሶም		እስትንፋሳቶሙ	እስትንፋሳቶም
እስትንፋስክሙ	እስትንፋስኩም		እስትንፋሳትክሙ	እስትንፋሳትኩም
እስትንፋሳ	እስትንፋሳ		እስትንፋሳታ	እስትንፋሳታ
እስትንፋስኪ	እስትንፋስኪ		እስትንፋሳትኪ	እስትንፋሳትኪ
እስትንፋሶን	እስትንፋሰን		እስትንፋሳቶን	እስትንፋሳተን
እስትንፋስክን	እስትንፋስክን		እስትንፋሳትክን	እስትንፋሳትክን
እስትንፋስየ	እስትንፋሰይ		እስትንፋሳትየ	እስትንፋሳተይ
እስትንፋስነ	እስትንፋስና		እስትንፋሳቲነ	እስትንፋሳትና
፲፪. ጕርዔ	ጕረሮ		ጕራዕይ	ጕረሮታት
ጕርዔሁ	ጕረሮኡ		ጕራዕዪሁ	ጕረሮታቱ
ጕርዔከ	ጕረሮኻ		ጕራዕዪከ	ጕረርታትካ
ጕርዔሆሙ	ጕረሮኦም		ጕራዕዪሆሙ	ጕረሮታቶም
ጕርዔክሙ	ጕረሮኹም		ጕራዕዪክሙ	ጕረርታትኩም
ጕርዔሃ	ጕረሮኣ		ጕራዕዪሃ	ጕረሮታታ
ጕርዔኪ	ጕረሮኺ		ጕራዕዪኪ	ጕረሮታትኪ
ጕርዔሆን	ጕረሮአን		ጕራዕዪሆን	ጕረሮታተን
ጕርዔክን	ጕረሮኽን		ጕራዕዪክን	ጕረሮታትክን
ጕርዔየ	ጕረሮይ		ጕራዕዪየ	ጕረሮታተይ
ጕርዔነ	ጕረሮና		ጕራዕዪነ	ጕረሮታትና
፲፫. ሐዳፍ	ወተግ		አሕዳፍ	ወተጋት
ሐዳፉ፣ ሐዳፊሁ	ወተጉ		አሕዳፊሁ	ወተጋቱ
ሐዳፍከ	ወተግካ		አሕዳፍከ	ወተጋትካ
ሐዳፎሙ፣ ሐዳፊሆሙ	ወተጎም		አሕዳፎሙ	ወተጋቶም
ሐዳፊክሙ	ወተግኩም		አሕዳፍክሙ	ወተጋትኩም
ሐዳፋ፣ ሐዳፊሃ	ወተጋ		አሕዳፊሃ	ወተጋታ
ሐዳፍኪ	ወተገግኪ		አሕዳፍኪ	ወተጋትኪ
ሐዳፎን፣ ሐዳፊሆን	ወተገን		አሕዳፎን	ወተጋተን
ሐዳፍክን	ወተግክን		አሕዳፍክን	ወተጋትክን
ሐዳፍየ	ወተገይ		አሕዳፍየ	ወተጋተይ
ሐዳፍነ	ወተግና		አሕዳፍነ	ወተጋትና
፲፬. ክሣድ	ክሳድ		ክሣውድ	ክሳውዲ
ክሣዱ	ክሳዱ		ክሣውዱ	ክሳውዱ
ክሣድከ	ክሳድካ		ክሣውዲከ	ክሳውድኻ
ክሣዶሙ	ክሳዶም		ክሣውዲሆሙ	ክሳውዶም
ክሣድክሙ	ክሳድኩም		ክሣውዲክሙ	ክሳውድኹም
ክሣዳ	ክሳዳ		ክሣውዲሃ	ክሳውዳ
ክሣድኪ	ክሳድኪ		ክሣውዲኪ	ክሳውድኺ
ክሣዶን	ክሳደን		ክሣውዲሆን	ክሳውደን
ክሣድክን	ክሳድክን		ክሣውድክን	ክሳውድኽን
ክሣድየ	ክሳደይ		ክሣውድየ	ክሳውደይ
ክሣድነ	ክሳድና		ክሣውዲነ	ክሳውድና
፲፭. መትከፍ፣ መትከፍት	መንኩብ		መታክፍ	መንኩባት

መትከፉ፡ መትከፍቱ	መንኩቡ		መታክፍቱ	መንኩባቱ
መትከፍከ፡ መትከፍትከ	መንኩብካ		መታክፍቲከ	መንኩባትካ
መትከፎሙ፡ መትከፍቶሙ	መንኩቦም		መታክፍቲሆሙ	መንኩባቶም
መትከፍክሙ፡መትከፍትክሙ	መንኩብኩም		መታክፍቲክሙ	መንኩባትኩም
መትከፋ፡ መትከፍታ	መንኩባ		መታክፍቲሃ	መንኩባታ
መትከፍኪ፡ መትከፍትኪ	መንኩብኪ		መታክፍትኪ	መንኩባትኪ
መትከፎን፡ መትከፍቶን	መንኩባን		መታክፍቲሆን	መንኰባተን
መትክፍክን፡ መትከፍትክን	መንኩብክን		መታክፍቲክን	መንኰባትክን
መትከፍየ፡ መትከፍትየ	መንኩበይ		መታክፍትየ	መንኩባተይ
መትከፍነ፡ መትከፍትነ	መንኩብና		መታክፍቲነ	መንኩባትና
፲፱. ዘባን	ዝባን		ዘባናት	ዝባናት
ዘባኑ	ዝባኑ		ዘባናቲሁ	ዝባናቱ
ዘባንከ	ዝባንካ		ዘባናቲከ	ዝባናትካ
ዘባኖሙ	ዝባኖም		ዘባናቲሆሙ	ዝባናቶም
ዘባንክሙ	ዝባንኩም		ዘባናቲክሙ	ዝባናትኩም
ዘባና	ዝባና		ዘባናቲሃ	ዝባናታ
ዘባንኪ	ዝባንኪ		ዘባናትኪ	ዝባናትኪ
ዘባኖን	ዝባነን		ዘባናቲሆን	ዝባናተን
ዘባንክን	ዝባንክን		ዘባናቲክን	ዝባናትክን
ዘባንየ	ዝባነይ		ዘባናትየ	ዝባናተይ
ዘባንነ	ዝባንና		ዘባናቲነ	ዝባናትና
፳. እንግድዓ	አፍ ልቢ		እንግድዓት	አፍ ልብታት
እንግድዓሁ	አፍ ልቡ		እንግድዓቲሁ	አፍ ልብታቱ
እንግድዓከ	አፍ ልብኻ		እንግድዓቲከ	አፍ ልብታትካ
እንግድዓሆሙ	አፍ ልቦም		እንግድዓቲሆሙ	አፍ ልብታቶም
እንግድዓክሙ	አፍ ልብኹም		እንግድቲክሙ	አፍ ልብታትኩም
እንግድዓሃ	አፍ ልባ		እንግድዓቲሃ	አፍ ልብታታ
እንግድዓኪ	አፍልብኺ		እንግድዓትኪ	አፍ ልብታትኪ
እንግድዓክን	አፍልብኽን		እንግድዓቲሆን	አፍ ልብታተን
እንግድዓሆን	ኣፍ ልበን		እንግድዓቲክን	አፍ ልብታትክን
እንግድዓየ	አፍ ልበይ		እንግድዓትየ	አፍ ልብታተይ
እንግድዓነ	አፍ ልብና		እንግድዓቲነ	አፍ ልብታትና
፳፩. ሕፅን	ሕቝፊ፡ ትሽትሽ		ሕፅናት	ሕቝፍታት፡ ትሽቱሻት
ሕፅኑ	ሕቝፉ፡ ትሽቱሹ		ሕፅናቲሁ	ሕቝፍታቱ፡ ትሽቱሻቱ
ሕፅንከ	ሕቝፍኻ፡ ትሽቱሽካ		ሕፅናቲከ	ሕቝፍታትካ፡ ትሽቱሻትካ
ሕፅኖሙ	ሕቝፎም፡ ትሽቱሾም		ሕፅናቲሆሙ	ሕቝፍታቶም፡ ትሽቱሻቶም
ሕፅንክሙ	ሕቝፍኹም፡ ትሽቱሽኩም		ሕፅናቲክሙ	ሕቝፍታትኩም፡ ትሽቱሻትኩም
ሕፅና	ሕቝፋ፡ ትሽቱሻ		ሕፅናት	ሕቝፍታት፡ ትሽቱሻት
ሕፅንኪ	ሕቝፍኺ፡ ትሽቱሽኪ		ሕፅናትኪ	ሕቝፍታትኪ፡ ትሽቱሻትኩም
ሕፅኖን	ሕቝፊአን፡ ትሽቱሽን		ሕፅናቲሆን	ሕቝፍታተን፡ ትሽቱሻተን
ሕፅንክን	ሕቍፍኽን፡ ትሽቱሽክን		ሕፅናቲክን	ሕቝፍታትክን፡ ትሽቱሻትክን
ሕፅንየ	ሕቝፊይ፡ ትሽቱሽይ		ሕፅናትየ	ሕቝፍታተይ፡ ትሽቱሻተይ
ሕፅንነ	ሕቝፊና፡ ትሽቱሽና		ሕፅናቲነ	ሕቝፍታትና፡ ትሽቱሻትና
፳፪. ክንፍ	ኽንፊ		ክነፍ፡ አክናፍ	ኽንፍታት፡ ኣኽናፍ
ክንፉ	ኽንፉ		ክነፊሁ፡ አክናፊሁ	ኣኽናፉ
ክንፍከ	ኽንፍኻ		ክነፊከ፡ አክናፊከ	ኣኽናፍካ

ክንፎሙ	ኽንፎም		ክነፊሆሙ፡ አክናፊሆሙ	አኽናፎም
ክንፍክሙ	ኽንፍኹም		ክነፊክሙ፡ አክናፊክሙ	ክንፍታትኩም
ክንፋ	ኽንፋ		ክነፊሃ፡ አክናፊሃ	አኽናፋ
ክንፍኪ	ኽንፍኺ		ክነፍኪ፡ አክናፍኪ	አኽናፍኪ
ክንፎን	ኽንፈን		ክነፊሆን፡ አክናፊሆን	ክንፍታተን
ክንፍክን	ኽንፍኽን		ክንፍክን፡ አክናፊክን	ክንፍታትክን
ክንፍየ	ኽንፈይ		ክንፍየ፡ አክናፍየ	ክንፍታተይ
ክንፍነ	ኽንፍና		ክነፊነ፡ አክናፊነ	አኽናፍና
፳፫. እድ	ኢድ		እደው፡ አእዳው	አእዳው
እዱ	ኢዱ		እደዊሁ፡ አእዳዊሁ	ኣእዳዉ
እድከ	ኣዴከ		እደዊከ	አእዳውካ
እዶሙ፡ እዴሆሙ	ኢዶም		እደዊሆሙ፡ አእዳዊሆሙ	አእዳዎም
እዴክሙ	ኢድኩም		እደዊክሙ፡ አእዳዊክሙ	አእዳውኩም
እዴሃ	ኢዳ		እደዊሃ፡ አእዳዊሃ	ኣእዳዋ
እዴኪ	ኢድኪ		እደውኪ፡ አእዳውኪ	ኣእዳውኪ
እዴሆን	ኢደን		እደዊሆን፡ አእዳዊሆን	አእዳወን
እዴክን	ኢድክን		እደዊክን፡ አእዳዊክን	አእዳውክን
እዴየ	ኢደይ		እደውየ፡ አእዳውየ	አእዳወይ
እዴነ	ኢድና		እደዊነ፡ አእዳዊነ	አእዳውና
፳፬. መዝራዕት	ቅልጽም		መዛርዕ	ቅልጽማት
መዝራዕቱ	ቅልጽሙ		መዛርዒሁ	ቅልጽማቱ
መዝራዕትከ	ቅልጽምካ		መዛርዒከ	ቅልጽማትካ
መዝራዕቶሙ	ቅልጽሞም		መዛርዒሆሙ	ቅልጽማቶም
መዝራዕትክሙ	ቅልጽምኩም		መዛርዒክሙ	ቅልጽማትኩም
መዝራዕታ	ቅልጽማ		መዛርዒሃ	ቅልጽማታ
መዝራዕትኪ	ቅልጽምኪ		መዛርዕኪ	ቅልጽማትኪ
መዝራዕቶን	ቅልጽመን		መዛርዒሆን	ቅልጽማተን
መዝራዕትክን	ቅልጽምክን		መዛርዒክን	ቅልጽማትክን
መዝራዕትየ	ቅልጽመይ		መዛርዕየ	ቅልጽማተይ
መዝራዕትነ	ቅልጽምና		መዛርዒነ	ቅልጽማትና
፳፭. ኵርናዕ	ኵርናዕ		ኵርናዓት	ኵርናዓት/ ኰራንዓት
ኵርናዑ	ኵርናዑ		ኵርናዓቲሁ	ኵርናዓቱ/ ኰራንዓቱ
ኵርናዕከ	ኵርናዕካ		ኵርናዓቲከ	ኵርናዓትካ/ ኰራንዓካ
ኵርናዖሙ	ኵርናዖም		ኵርናዓቲሆሙ	ኵርናዓቶም/ ኰራንዓቶም
ኵርናዕክሙ	ኵርናዕኩም		ኵርናዓቲክሙ	ኵርናዓትኩም/ ኰራንዓትኩም
ኵርናዓ	ኵርናዓ		ኵርናዓቲሃ	ኵርናዓታ/ ኰራንዓታ
ኵርናዕኪ	ኵርናዕኪ		ኵርናዓትኪ	ኵርናዓታትኪ/ ኰራንዓታትኪ
ኵርናዖን	ኵርናዐን		ኵርናዓቲሆን	ኵርናዓታተን/ ኰራንዓታተን
ኵርናዕክን	ኵርናዕኽን		ኵርናዓቲክን	ኵርናዓታትክን/ ኰራንዓታትክን
ኵርናዕየ	ኵርናዐይ		ኵርናዓትየ	ኵርናዓተይ/ ኰራንዓተይ
ኵርናዕነ	ኵርናዕና		ኵርናዓቲነ	ኵርናዓታትና/ ኰራንዓትና
፳፮. ጽፍር	ጽፍሪ		ጽፈር/ አጽፋር	ኣጽፋር/ ጽፍርታት
ጽፍሩ	ጽፍሩ		ጽፈሪሁ/ አጽፋሪሁ	ኣጽፋሩ/ ጽፍርታቱ
ጽፍርከ	ጽፍርኻ		ጽፈሪከ/ አጽፋሪከ	ኣጽፋርካ/ ጽፍርታትካ
ጽፍሮሙ	ጽፍሮም		ጽፈሪሆሙ/ አጽፋሪሆሙ	ኣጽፋሮም/ ጽፍርታቶም
ጽፍርክሙ	ጽፍርኹም		ጽፈሪክሙ/ አጽፋሪክሙ	ኣጽፋርኩም/

				ጽፍርታትኩም
ጽፍራ	ጽፍራ		ጽፈሪሃ/ አጽፋሪሃ	ኣጽፋራ/ ጽፍርታታ
ጽፍርኪ	ጽፍርኺ		ጽፈርኪ/ አጽፋርኪ	ኣጽፋርኪ/ ጽፍርታትኪ
ጽፍሮን	ጽፍረን		ጽፈሪሆን/ አጽፋሪሆን	ኣጽፋረን/ ጽፍርታተን
ጽፍርክን	ጽፍርኽን		ጽፈሪክን/ አጽፋሪክን	ኣጽፋርክን/ ጽፍርታትክን
ጽፍርየ	ጽፍረይ		ጽፈርየ/ አጽፋርየ	ኣጽፋረይ/ ጽፍርታተይ
ጽፍርነ	ጽፍርና		ጽፈሪነ/ አጽፋሪነ	ኣጽፋርና/ ጽፍርታትና
፷፯. እመት	እመት		እመታት	እመታት
እመቱ	እመቱ		እመታቲሁ	እመታቱ
እመትከ	እመትካ		እመታትከ	እመታትካ
እመቶሙ	እመቶም		እመታቲሆሙ	እመታቶም
እመትክሙ	እመትኩም		እመታቲክሙ	እመታትኩም
እመታ	እመታ		እመታቲሃ፥ እመታታ	እመታታ
እመትኪ	እመትኪ		እመታትኪ	እመታትኪ
እመቶን	እመተን		እመታቲሆን	እመታተን
እመትክን	እመትክን		እመታትክን	እመታትክን
እመትየ	እመተይ		እመታትየ	እመታተይ
እመትነ	እመትና		እመታቲነ	እመታትና
፷፰. እራኅ	ፃዕዳ ኢድ		እራኃት	ፃዓዱ ኣእዳው
እራኁ	ፃዕዳ ኢዱ		እራኃቲሁ	ፃዓዱ ኣእዳዉ
እራኅከ	ፃዕዳ ኢድካ		እራኃቲከ	ፃዓዱ ኣእዳውካ
እራኆሙ	ፃዕዳ ኢዶም		እራኃቲሆሙ	ፃዓዱ ኣእዳዎም
እራኅክሙ	ፃዕዳ ኢድኩም		እራኃቲክሙ	ፃዓዱ ኣእዳውኩም
እራኃ	ፃዕዳ ኢዳ		እራኃቲሃ	ፃዓዱ ኣእዳዋ
እራኅኪ	ፃዕዳ ኢድኪ		እራኃትኪ	ፃዓዱ ኣእዳውኪ
እራኆን	ፃዕዳ ኢደን		እራኃቲሆን	ፃዓዱ ኣእዳወን
እራኅክን	ፃዕዳ ኢድክን		እራኃቲክን	ፃዓዱ ኣእዳውክን
እራኅየ	ፃዕዳ ኢደይ		እራኃትየ	ፃዓዱ ኣእዳወይ
እራኅነ	ፃዕዳ ኢድና		እራኃቲነ	ፃዓዱ ኣእዳውና
፷፱. አፅባዕት	ኣፃብዕ		አፃብዕ	ኣፃብዕቲ
አፅባዕቱ	ኣፃብዑ		አፃብዒሁ	ኣፃብዕቱ
አፅባዕቲከ	ኣፃብዕካ		አፃብዒከ	ኣፃብዕትኻ
አፅባዕቲሆሙ	ኣፃብዖም		አፃብዒሆሙ	ኣፃብዕቶም
አፅባዕቲክሙ	ኣፃብዕኹም		አፃብዒክሙ	ኣፃብዕትኹም
አፅባዕታ	ኣፃብዓ		አፃብዒሃ	ኣፃብዕታ
አፅባዕትኪ	ኣፃብዕኺ		አፃብዕኪ	ኣፃብዕትኪ
አፅባዕቲሆን	ኣፃጻብዐን		አፃብዒሆን	ኣፃብዕተን
አፅባዕቲክን	ኣፃብዕኽን		አፃብዒክን	ኣፃብዕትኽን
አፅባዕትየ	ኣፃብዐይ		አፃብዕየ	ኣፃብዕተይ
አፅባዕትነ	ኣፃብዕና		አፃብዒነ	ኣፃብዕትና
፸. ገቦ	ጐድኒ (ጐኒ)		ገበዋት	ጐድንታት
ገቦሁ	ጐድኑ (ጐኑ)		ገበዋቲሁ	ጐድንታቱ
ገቦከ	ጐድንኻ (ጐንኻ)		ገበዋቲከ	ጐድንታትካ
ገቦሆሙ	ጐድኖም (ጐኖም)		ገበዋቲሆሙ	ጐድንታቶም
ገቦክሙ	ጐድንኹም (ጐንኹም)		ገበዋቲክሙ	ጐድንታትኩም
ገቦሃ	ጐድና (ጐና)		ገበዋቲሃ	ጐድንታታ

ገቦኪ	ጐድኘኺ (ጐኘኺ)		ገበዋትኪ	ጐድንታትኪ
ገቦሆን	ጐድነን (ጐነን)		ገበዋቲሆን	ጐድንታተን
ገቦክን	ጐድኘኽን (ጐኘኽን)		ገበዋቲክን	ጐድንታትክን
ገቦየ	ጐድነይ (ጐነይ)		ገበዋትየ	ጐድንታተይ
ገቦነ	ጐድንና (ጐንና)		ገበዋቲነ	ጐድንታትና
፴፩. ከርሥ	ከብዲ (ከርሥ)		ከርሣት	ከብድታት (ከርሥታት)
ከርሡ	ከብዱ (ከርሡ)		ከርሣቲሁ	ከብድታቱ
ከርሥከ	ከብድኻ (ከርሥኻ)		ከርሣቲከ	ከብድታትካ
ከርሦሙ	ከብዶም (ከርሦም)		ከርሣቲሆሙ	ከብድታቶም
ከርሥክሙ	ከብድኹም (ከርሥኹም)		ከርሣቲክሙ	ከብድታትኩም
ከርሣ	ከብዳ (ከርሣ)		ከርሣቲሃ	ከብድታታ
ከርሥኪ	ከብድኺ (ከርሥኺ)		ከርሣቲከ	ከብድታትካ
ከርሦን	ከብደን (ከርሠን)		ከርሣቲሆን	ከብድታተን
ከርሥክን	ከብድኽን (ከርሥኽን)		ከርሣቲክን	ከብድታትክን
ከርሥየ	ከብደይ (ከርሠይ)		ከርሣትየ	ከብድታተይ
ከርሥነ	ከብድና (ከርሥና)		ከርሣቲነ	ከብድታትና
፴፪. ልብ	ልቢ		አልባብ	ልብታት
ልቡ	ልቡ		አልባቢሁ	ልብታቱ
ልብከ	ልብኻ		አልባቢከ	ልብታትካ
ልቦሙ	ልቦም		አልባቢሆሙ	ልብታቶም
ልብክሙ	ልብኹም		አልባቢሃ	ልብታታ
ልባ	ልባ		አልባብከ	ልብታትካ
ልብኪ	ልብኪ		አልባብኪ	ልብታትኪ
ልቦን	ልበን		አልባቢሆን	ልብታተን
ልብክን	ልብኽን		አልባቢክን	ልብታትክን
ልብየ	ልበይ		አልባብየ	ልብታተይ
ልብነ	ልብና		አልባቢነ	ልብታትና
፴፫. ኵሊት	ኵሊት		ኵልያት	ኰላሊት
ኵሊቱ	ኵሊቱ		ኵልያቲከ	ኰላሊትካ
ኵሊትከ	ኵሊትካ		ኵልያቲሆሙ	ኰላሊቶም
ኵሊቶሙ	ኵሊቶም		ኵልያቲክሙ	ኰላሊትኩም
ኵሊትክሙ	ኵሊትኩም		ኵልያቲሁ	ኰላሊቱ
ኵሊታ	ኵሊታ		ኵልያቲሃ	ኰላሊታ
ኵሊትኪ	ኵሊትኪ		ኵልያትኪ	ኰላሊትኪ
ኵሊቶን	ኵሊተን		ኵልያቲሆን	ኰላሊተን
ኵሊትክን	ኵሊትክን		ኵልያቲክን	ኰላሊትክን
ኵሊትየ	ኵሊተይ		ኵልያትየ	ኰላሊተይ
ኵሊትነ	ኵሊትና		ኵልያቲነ	ኰላሊትና
፴፬. ሕሊና	ሕሊና		ሕሊናት	ሕሊናታት
ሕሊናሁ	ሕሊናኡ		ሕሊናቲሁ	ሕሊናታቱ
ሕሊናከ	ሕሊናኻ		ሕሊናቲከ	ሕሊናታትካ
ሕሊናሆሙ	ሕሊናኦም		ሕሊናቲሆሙ	ሕሊናታቶም
ሕሊናክሙ	ሕሊናኹም		ሕሊናቲክሙ	ሕሊናታትኩም
ሕሊናሃ	ሕሊናኣ		ሕሊናቲሃ	ሕሊናታታ
ሕሊናኪ	ሕሊናኺ		ሕሊናትኪ	ሕሊናታትኪ
ሕሊናሆን	ሕሊናኣን		ሕሊናቲሆን	ሕሊናታተን

ሕሊናክን	ሕሊናኽን		ሕሊናቲክን	ሕሊናታትክን
ሕሊናየ	ሕሊናይ		ሕሊናትየ	ሕሊናታተይ
ሕሊናነ	ሕሊናና		ሕሊናቲነ	ሕሊናታትና
፴፫. ማዕው፣ ማዑት	ኣምዑት		አማዑቲሁ	ኣማዑቱ
ማዕዉ/ ማዑቱ	ኣምዑቱ		አማዑቱ	ኣማዑቱ
ማዕውከ/ ማዑቲከ	ኣምዑትካ		አማዑቲከ	ኣማዑትካ
ማዕዎሙ/ ማዑቶሙ	ኣማዑቶም		አማዑቶሙ፣ አማዑቲሆሙ	ኣማዑቶም
ማዕውክሙ/ ማዕውቲክሙ	ኣማዑትኩም		አማዑቲክሙ	ኣማዑትኩም
ማዕዋ	ኣማዑታ		አማዑታ፣ አማዑቲሃ	ኣማዑታ
ማዕውኪ	ኣማዑትኪ		አማዑትኪ	ኣማዑይኪ
ማዕዎን	ኣማዑተን		አማዑቶን፣ አማዕቲሆን	ኣማዑተን
ማዕውክን	ኣማዑትክን		አማዑቲክን	ኣማዑትክን
ማዕውየ	ኣማዑተይ		አማዑትየ	ኣማዑተይ
ማዕዊነ	ኣማዑትና		አማዑቲነ	ኣማዑትና
፴፬. ንዋየ ውሥጥ	ናውቲ ከብዲ		ንዋያተ ውሥጥ	ናውቲ ከብዲ
ንዋየ ውሥጡ	ናውቲ ከብዱ		ንዋያተ ውሥጡ	ናውቲ ከብዱ
ንዋየ ውሥጥከ	ናውቲ ከብድኻ		ንዋያተ ውሥጥከ	ናውቲ ከብድኻ
ንዋየ ውሥጦሙ	ናውቲ ከብዶም		ንዋያተ ውሥጦሙ	ናውቲ ከብዶም
ንዋየ ውሥጥክሙ	ናውቲ ከብድኹም		ንዋያተ ውሥጥክሙ	ናውቲ ከብድኹም
ንዋየ ውሥጣ	ናውቲ ከብዳ		ንዋያተ ውሥጣ	ናውቲ ከብዳ
ንዋየ ውሥጥኪ	ናውቲ ከብድኺ		ንዋያተ ውሥጥኪ	ናውቲ ከብድኺ
ንዋየ ውሥጦን	ናውቲ ከብደን		ንዋያተ ውሥጦን	ናውቲ ከብደን
ንዋየ ውሥጥክን	ናውቲ ከብድኽን		ንዋያተ ውሥጥክን	ናውቲ ከብድኽን
ንዋየ ውሥጥየ	ናውቲ ከብደይ		ንዋያተ ውሥጥየ	ናውቲ ከብደይ
ንዋየ ውሥጥነ	ናውቲ ከብድና		ንዋያተ ውሥጥነ	ናውቲ ከብድና
፴፭. ሕንብርት	ሕንብርቲ		ሕንብርታት	ሕንብርትታት
ሕንብርቱ	ሕንብርቱ		ሕንብርትታቱ	ሕንብርትታቱ
ሕንብርትከ	ሕንብርትኻ		ሕንብርታትከ	ሕንብርትታትካ
ሕንብርቶሙ	ሕንብርቶም		ሕንብርታቶሙ	ሕንብርትታቶም
ሕንብርትክሙ	ሕንብርትኹም		ሕንብርታትክሙ	ሕንብርታትኩ-ም
ሕንብርታ	ሕንብርታ		ሕንብርታታ	ሕንብርታታ
ሕንብርትኪ	ሕንብርትኺ		ሕንብርታትኪ	ሕንብርትታትኪ
ሕንብርቶን	ሕንብርተን		ሕንብርታቶን	ሕንብርትታተን
ሕንብርትክን	ሕንብርትኽን		ሕንብርታትክን	ሕንብርትታትክን
ሕንብርትየ	ሕንብርተይ		ሕንብርታትየ	ሕንብርትታተይ
ሕንብርትነ	ሕንብርትና		ሕንብርታትነ	ሕንብርትታትና
፴፮. ሐቌ	ሕቌ		ሐቌያት	ሕቌታት
ሐቌሁ	ሕቌኡ		ሐቌያቲሁ	ሕቌታቱ
ሐቌከ	ሕቌኻ		ሐቌያቲከ	ሕቌታትካ
ሐቌሆሙ	ሕቌኦም		ሐቌያቲሆሙ	ሕቌታቶም
ሐቌክሙ	ሕቌኹም		ሐቌያቲክሙ	ሕቌታትኩም
ሐቌሃ	ሕቌኣ		ሐቌያቲሃ	ሕቌታታ
ሐቌኪ	ሕቌኺ		ሐቌያትኪ	ሕቌታትኪ
ሐቌሆን	ሕቌኦን		ሐቌያቲሆን	ሕቌታተን
ሐቌክን	ሕቌኽን		ሐቌያቲክን	ሕቌታትክን
ሐቌየ	ሕቌይ		ሐቌያትየ	ሕቌታተይ

ሐቂኒ	ሕቖና		ሐቂያትኒ	ሕቖታትና
፴፱. ቍይጽ/ ቍጽ	ሰለፍ		ቍየጽ/ አቍያጽ	ሰለፋት
ቍይጹ/ ቍጹ	ሰለፉ		ቍየጺሁ/ አቍያጺሁ	ሰለፋቱ
ቍይጽከ/ ቍጻ	ሰለፍካ		ቍየጺከ/ አቍያጺከ	ሰለፋትካ
ቍይጾሙ/ ቍጾሙ	ሰለፎም		ቍየጺሆሙ/ አቍያጺሆሙ	ሰለፋቶም
ቍይጽክሙ/ ቍጽክሙ	ሰለፍኩም		ቍያጺክሙ/ አቍያጺክሙ	ሰለፋትኩም
ቍይጻ/ ቍጻ	ሰለፋ		ቍየጺሃ/ አቍያጺሃ	ሰለፋታ
ቍይጽከ/ ቍጽከ	ሰለፍኪ		ቍየጽኪ/ አቍያጽኪ	ሰለፋትኪ
ቍይጾን/ ቍጾን	ሰለፈን		ቍየጺሆን/ አቍያጺሆን	ሰለፋተን
ቍይጽክን/ ቍጽክን	ሰለፍክን		ቍየጺክን/ አቍያጺክን	ሰለፋትክን
ቍይጽየ/ ቍጽየ	ሰለፈይ		ቍየጽየ/ አቍያጽየ	ሰለፋተይ
ቍይጽነ/ ቍጽነ	ሰለፍና		ቍየጺነ/ አቍያጺነ	ሰለፋትና
፵. ብርክ	ብርኪ		አብራክ/ ብረክ	ኣብራኽ
ብርኩ	ብርኩ		አብራኩ/ ብረኩ	ኣብራኹ
ብርክከ	ብርኽኻ		አብራክከ/ ብረክከ	ኣብራኽካ
ብርኮሙ	ብርኮም		አብራኮሙ/ ብረኮሙ	ኣብራኾም
ብርክክሙ	ብርኽኹም		አብራክክሙ/ ብረኪክሙ	ኣብራኽኩም
ብርካ	ብርካ		አብራካ/ ብረካ	ኣብራኻ
ብርክኪ	ብርኽኺ		አብራክኪ/ ብረክኪ	ኣብራኽኪ
ብርኮን	ብርከን		አብራኮን/ ብረኮን	ኣብራኾን
ብርክክን	ምበንኽኽን		አብራክክን/ ብረክክን	ኣብራኽክን
ብርክየ	ብርከይ		አብራክየ/ ብረክየ	ኣብራኽይ
ብርክነ	ብርክና		አብራክነ/ ብረክነ	ኣብራኽና

፫.፪.፫ ምልምድ በ፲ቱ መራሕያን (መላመዲ ብ፲ መራሕያን)

ውእቱ (ንሱ)			ይእቲ (ንሳ)	
ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ቀተለ አርዌ	ንሱ አራዊት ቀተለ		1. ቀተለት አርዌ	ንሳ አርዌ ቀተለት
2. ቀተለ አራዊተ	ንሱ አራዊት ቀተለ		2. ቀተለት አራዊተ	ንሳ አራዊት ቀተለት
3. ቀተሎ ለአርዌ	ነቲ ተመን ቀተሎ		3. ቀተለቶ ለአርዌ	ነቲ ተመን ቀተለቶ
4. ቀተሎሙ ለአራዊት	ነቶም አራዊት ቀተሎም		4. ቀተለቶሙ ለአራዊት	ነቶም አራዊት ቀተለቶም
አንተ (ንስኻ)			**አንቲ (ንስኺ)**	
ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ቀተልከ አርዌ	ንስኻ ኣርዌ ቀተልካ		1. ቀተልኪ አርዌ	ንስኺ ኣርዌ ቀተልኪ
2. ቀተልከ አራዊተ	ኣራዊት ቀተልካ		2. ቀተልኪ አራዊተ	ኣራዊት ቀተልኪ
3. ቀተልኮ ለአርዌ	ነቲ ኣርዌ ቀተልካዮ		3. ቀተልኪዮ ለአርዌ	ነቲ ኣርዌ ቀተልኪዮ
4. ቀተልኮሙ ለአራዊት	ነቶም ኣራዊት ቀተልካዮም		4. ቀተልኪዮሙ ለአራዊት	ነቶም ኣራዊት ቀተልኪዮም

<u>ነዞም ተሪፎም ዘለዉ መራሕያን (ክንድ ስም) በዚ ዝተመሃርካዮ መሠረት ባዕልኻ ሠሪሕካ ኣርኢ።</u>

ውእቱ ______________________________________

ውእቶሙ ______________________________________

አንቲ ________________________
አንትን ________________________
እሙንቱ/ እልክቱ ________________________
ይእቲ ________________________
እማንቱ/ እላንቱ/ እልኩ ________________________
ውእቶን ________________________
አንተ ________________________
አንትሙ ________________________
አነ ________________________
ንሕነ ________________________

ነዞም ዚስዕቡ መራሕያን (ክንዲ ስም) ኣዛምድ (ኣሰተጻምር)።

ሀ	ለ		ሀ	ለ
፩. ቀተለ	ሀ. ንሕነ		፩. ቀደስነ	ሀ. ውእቱ
፪. ቀተለት	ለ. አንተ		፪. ቀደስከ	ለ. ይእቲ
፫. ቀተልከ	ሐ. አንትን		፫. ቀደስክን	ሐ. አንተ
፬. ቀተልኪ	መ. ይእቲ		፬. ቀደሰት	መ. አንቲ
፭. ቀተልኩ	ሠ. እሙንቱ		፭. ቀደሱ	ሠ. አነ
፮. ቀተሉ	ረ. አነ		፮. ቀደስኩ	ረ. እሙንቱ (ውእቶሙ)
፯. ቀተላ	ሰ. ውእቱ		፯. ቀደስክሙ	ሰ. እማንቱ (እላንቱ)
፰. ቀተልክሙ	ሸ. እማንቱ		፰. ቀደሰ	ሸ. አንትሙ
፱. ቀተልክን	ቀ. አንቲ		፱. ቀደሳ	ቀ. አንትን
፲. ቀተልነ	ሆ. አንትሙ		፲. ቀደስኪ	ቐ. ንሕነ

ነዞም ዚስዕቡ ሕቶታት ናብ ትግርኛ ተርጕምካ መልስ።

ግእዝ		ትግርኛ
አይቴ ሖረ ውእቱ መምህር፧		
አይቴ ሖረት ይእቲ መምህርት፧		
አይቴ ሖርከ አንተ መምህር፧		
አይቴ ሖርኪ አንቲ መምህርት፧		
አይቴ ሖርኩ አነ መምህር(ት)፧		
አይቴ ሖሩ ውእቶሙ መምህራን፧		
አይቴ ሖራ ውእቶን መምህራት፧		
አይቴ ሖርክሙ አንቱሙ መምህራን፧		
አይቴ ሖርክን አንትን መምህራት፧		
አይቴ ሖርነ ንሕነ መምህራን(ት)፧		

ነዞም ዚስዕቡ ግሥታት ዚሰማማዕ እናመረጽካ ባዶ ቦታ ምላእ

ኀሠሥነ፣ ኀሠሥክን፣ ኀሠሣ፣ ኀሠሠት፣ ኀሠሥክሙ፣ ኀሠሥከ፣ ኀሠሠ፣ ኀሠሥኩ፣ ኀሠሥኪ፣ ኀሠሡ።

፩. ምንተ .... ውእቱ ብእሲ፧
፪. ምንተ .... ይእቲ ብእሲት፧

፫. ምንተ .... አንተ ብእሲ፤
፬. ምንተ .... አንቲ ብእሲት፤
፭. ምንተ .... አነ ብእሲ፤
፮. ምንተ .... ውእቶሙ ዕደው፤
፯. ምንተ .... ውእቶን አንስት፤
፰. ምንተ .... አንትሙ ዕደው፤
፱. ምንተ .... አንትን አዋልድ፤
፲. ምንተ .... ንሕነ አዋልድ (ዕደው)፤

ነዞም ዚስዕቡ ባዕልኻ ካብ ግእዝ ናብ ትግርኛ ተርጒምካ ምላእ።

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ደቂቅ ወሕፃናት ያፈቅሩ ተውኔተ።		
፪. ሖራ አዜብ ወማርታ ኀበ ፈለግ።		
፫. ያነብቡ መጻሕፍተ ታዴዎስ ወዮሐንስ ወኤልያስ።		
፬. ኀደገ ዮሴፍ ብሔሮ ወሖረ ኀበ ካልእ ሀገር።		
፭. ተቀትለ አቤል ወያዕቆብ ከማሁ።		
፮. አንበበ ጴጥሮስ መጽሐፈ ወተርጐመ።		
፯. ወመጺኦ ሊቀሙ ተንሥኡ ዕድ ወአንስት።		
፰. አልቦ ዘየኀዝን ሊተ ወኢአዝማድየ።		
፱. ወለደት እምየ ዐሥኦተ ወክልኤተ ውሉደ።		
፲. ውእቱ ተምህረ ቅኔ አንተሰ ተምህርከኑ መጽሐፈ፤		
፲፩. ዐሥርቱ ወክልኤቱ ደቂቅ ሀለዉ ምስሌየ።		
፲፪. ተጋብኡ ዕድ ወአንስት ውስተ ቤተ ጉባኤ።		
፲፫. ሙሴ ወማርታ ጸሐፋ ሊተ ጦማረ።		
፲፬. አስቴር ወዮዲት ርእያ ኪያየ።		
፲፭. አቡየ ይዘርእ ዘርአ እምየሂ ታስተዴሉ ምግበ።		
፲፮. ጸያሔ ፍኖት ውእቱ ወአቡየሂ መስተገብር ውእቱ።		
፲፯. ዝንቱ ብእሲ ይሜህር ቅኔ ውእቱኒ ይሜህር ጥበበ እድ።		
፲፰. ጥዒና ሀለወ በመካነ ሕይወት።		

፫.፪.፬ መራሕያን አብ ግሥ እናተሰኹዉ ሓሳባት ኪህቡ ከለዉ፦

፩) <u>ውእቱ (ንሱ)</u>
   1. ሖረ ኀበ ቤቱ
   2. ውእቱ ሖረ ኀበ ቤቱ
   3. ሖረ ውእቱ ኀበ ቤቱ

፪) እሙንቱ (ውእቶሙ) (ንሳቶም)
   1. ሖሩ ኀበ ቤቶሙ
   2. ሖሩ እሙንቱ ኀበ ቤቶሙ
   3. እሙንቱ ሖሩ ኀበ ቤቶሙ

፫) ይእቲ (ንሳ)
   1. ሖረት ኀበ ቤታ
   2. ሖረት ይእቲ ኀበ ቤታ
   3. ይእቲ ሖረት ኀበ ቤታ

፬) ውእቶን/ እማንቱ (ንሳተን)
   1. ሖራ ኀበ ቤቶን
   2. ሖራ እማንቱ ኀበ ቤቶን
   3. እማንቱ ሖራ ኀበ ቤቶን

፭) አንተ (ንስኻ)
   1. ሖርከ ኀበ ቤትከ
   2. ሖርከ አንተ ኀበ ቤትከ
   3. አንተ ሖርከ ኀበ ቤትከ

፮) አንትሙ (ንስኻትኩም)
   1. ሖርክሙ ኀበ ቤትክሙ

2. ሖርክሙ አንትሙ ኀበ ቤትክሙ
3. አንትሙ ሖርክሙ ኀበ ቤትክሙ

፯) አንቲ (ንስኺ)

1. ሖርኪ ኀበ ቤትኪ
2. ሖርኪ አንቲ ኀበ ቤትኪ
3. አንቲ ሖርኪ ኀበ ቤትኪ

፰) አንትን (ንስኻትክን)

1. ሖርክን ኀበ ቤትክን
2. ሖርክን አንትን ኀበ ቤትክን
3. አንትን ሖርክን ኀበ ቤትክን

፱) አነ (ኣነ)

1. ሖርኩ ኀበ ቤትየ
2. ሖርኩ አነ ኀበ ቤትየ
3. አነ ሖርኩ ኀበ ቤትየ

፲) ንሕነ (ንሕና)

1. ሖርነ ኀበ ቤትነ
2. ሖርነ ንሕነ ኀበ ቤትነ
3. ንሕነ ሖርነ ኀበ ቤትነ

እዞም ዓሠርተ መራሕቲ ግሥታት እዚኣቶም መራሕቲ ግሥ ዘርዘርቲ ረባሕታ እዮም። ካብ “ሀ” ክሳዕ “ፐ” ዘለዉ ግሥታት ኣርእስቲ ሠራዊት በብወገኖም ኲሎም ከከም ጠባዮም በዞም ዝተጠቕሱ ዓሠርተ መራሕያን (ክንዲ ስም)። ኣብ ኀሉፍ፣ ኣብ ትንቢት፣ ኣብ ኲነት፣ ኣብ ትእዛዝ በበርባዕተ መደብ ይረብሑን ይዝርዝሩን። ናይ ኲሉ ኣካይዳን፣ ረባሕታታትን ናይ ኣእመረ ምሉእ ረባሕታትትን ኣካይዳን ርኢኻ ኘኹሉ በዚ ኣስተውዕል። መራሕያን ዓሠርቲኦም ካብ ዓቢይ ዓንቀጽ ኣይኃልፉን እዮም። እቲ ሓደ ካብኣቶም ተፈልዩ ኣብ ዓቢይ ዓንቀጽ፣ ኣብ ንኡስ ዓንቀጽ፣ ኣብ ደቂቅ ዓንቀጽ፣ ይረብሕ እዩ። ንሱ ድማ ኀሉፍ እዩ። ኀሉፍ ናይ ኲሉ ግሢ ቀንዲ መደብ ናይ አርእስቲ ናይ ሠራዊት ናይ ዝርው፣ ናይ መራሕያን መበገሲ እዩ። ኲሉ ምሉእ ረባሕታታት ብኀሉፍ እዩ ዝጅምር። ንእኡ ክፉት ማዕፆ ገይሩ፣ ኣብ ዓቢይ ዓ ንቀጽ፣ ኣብ ንኡስ ዓንቀጽ፣ ኣብ ደቂቅ ዐንቀጽ ይበጽሕ። ብዘይካኡ ግና ኣብ ዓቢይ ኣንቀጽ ጥራይ ደኣ እምበር፣ ኣብ ንኡስ ዐንቀጽን፣ ኣብ ደቂቅ ዓንቀጽን ኣይርከብን እዩ።

፫.፪.፭ መራሕያን ምስ ዓቢይ ዓንቀጽን ንኡስ ዓንቀጽን ኪኾኑ ከለዉ፥

፩. ውእቱ			፪. ውእቶሙ	
ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ቀተለ	ቐተለ		1. ቀተሉ	ቐተሉ
2. ይቀትል	ይቐትል		2. ይቀትሉ	ይቐትሉ
3. ይቅትል	ኪቐትል		3. ይቅትሉ	ኪቐትሉ
4. ይቅትል	ይ`ቕተል		4. ይቅትሉ	ይ`ቕተሉ
፫. ይእቲ			፬. ውእቶን	
ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ቀተለት	ቀተለት		1. ቀተላ	ቐተላ
2. ትቀትል	ትቐትል		2. ይቀትላ	ይቐትላ
3. ትቅትል	ክትቐትል		3. ይቅትላ	ኪቐትላ
4. ትቅትል	ት`ቕተል		4. ይቅትላ	ይ`ቕተላ
፭. አንተ			፮. አንትሙ	
ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ቀተልከ	ቀቲልካ		1. ቀተልክሙ	ቀተልኩም
2. ትቀትል	ትቐትል		2. ትቀትሉ	ትቐትሉ
3. ትቅትል	ክትቀትል		3. ቅትሉ	ክትቐትሉ
4. ቅተል	`ቕተል		4. ትቅትሉ	`ቕተሉ

፯. አንቲ			፰. አንትን	
ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ቀተልኪ	ቐቲልኪ		1. ቀተልክን	ቐቲልክን
2. ትቀትሊ	ትቐትሊ		2. ትቀትላ	ትቐትላ
3. ትቅትሊ	ኪትቐትሊ		3. ትቅትላ	ክትቐትላ
4. ቅትሊ	ቕተሊ		4. ቅትላ	ቕተላ
፱. አነ			፲. ንሕነ	
ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ቀተልኩ	ቐተልኩ		1. ቀተልነ	ቐቲልና
2. እቀትል	እቐትል		2. ንቀትል	ንቐትል
3. እቅትል	ክቐትል		3. ንቅትል	ክንቐትል
4. እቅትል	እቕተል		4. ንቅተል	ንቕተል

መልምደ ነገረ ግእዝ

ነዞም ዚስዕቡ ሕቶታት ባዕልኻ ናብ ትግርኛ ተርጒምካ መልስ።

ሀ. መኑ ቀተለ ውእቱ፧ ____________________

መኑ ይቀትል ውእቱ፧ ____________________

ለ. መኑ ቀተለት ይእቲ፧ ____________________

መኑ ትቀትል ይእቲ፧ ____________________

ሐ. መኑ ቀተልከ አንተ፧ ____________________

መኑ ትቀትል አንተ፧ ____________________

መ. መኑ ቀተልኪ አንቲ፧ ____________________

መኑ ትቀትሊ አንቲ፧ ____________________

ሠ. መኑ ቀተልኩ አነ፧ ____________________

መኑ እቀትል አነ፧ ____________________

ረ. መኑ ቀተሉ እሙንቱ፧ ____________________

መኑ ይቀትሉ እሙንቱ፧ ____________________

ሰ. መኑ ቀተላ እማንቱ፧ ____________________

መኑ ይቀትላ እማንቱ፧ ____________________

ሸ. መኑ ቀተልክሙ አንትሙ፧ ____________________

መኑ ትቀትሉአንትሙ፧ ____________________

ቀ. መኑ ቀተልክን አንትን፧ ____________________

መኑ ትቀትላ አንትን፧ ____________________

በ. መኑ ቀተልነ ንሕነ፧ ____________________

መኑ ንቀትል ንሕነ፧ ____________________

፫.፱.፮ ዝርዝሬ ዓቢይ ዓንቀጽ ረባሕታ (ምርባሕ ግሥ)

		ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ	ግእዝ	ትግርኛ
ው	ብቐዳማይ	ቀተሎ	ቐተሎ	ቀተሎሙ	ቐተሎም	ቀተላ	ቐተላ
	ብኻልኣይ	ይቀትሎ	ይቐትሎ	ይቀትሎሙ	ይቐትሎም	ይቀትላ	ኪቐትላ
	ብሣልሳይ	ይቅትሎ	ኪቐትሎ	ይቅትሎሙ	ኪቐትሎም	ይቅትላ	ኪቐትላ
	ብትእዛዝ	ይቅትሎ	ይቕተሎ	ይቅትሎሙ	ይቕተሎም	ይቅትላ	ይቕተላ

	ብቐዳማይ	ቀተሎን	ቐተለን	ቀተለከ	ቐተለካ	ቀተለክሙ	ቕተለኩም
	ብኻልኣይ	ይቀትሎን	ይቐትለን	ይቀትለከ	ይቐትለካ	ይቀትለክሙ	ይቐትለኩም
እ	ብሣልሳይ	ይቅትሎን	ይቐትለን	ይቅትልከ	ይቕተልካ	ይቅትልክሙ	ኪቐትለኩም
	ብትእዛዝ	ይቅትሎን	ይቕተለን	ይቅትልከ	ኪቐትለካ	ይቅትልክሙ	ይቕተልኩም
	ብቐዳማይ	ቀተለክን	ቐተለክን	ቀተለኒ	ቐቲሉኒ	ቀተለነ	ቐተለና
	ብኻልኣይ	ይቀትለክን	ይቐትለክን	ይቀትለኒ	ይቐትለኒ	ይቀትለነ	ይቐትለና
ቱ	ብሣልሳይ	ይቅትልክን	ኪቐትለክን	ይቅትለኒ	ኪቐትለኒ	ይቅትለነ	ኪቐትለና
	ብትእዛዝ	ይቅትልክን	ይቕተልክን	ይቅትለኒ	ይቕተለኒ	ይቅትለነ	ይቕተለና
	ብቐዳማይ	ቀተልኪ	ቐተለኪ				
	ብኻልኣይ	ይቀትለኪ	የቐትለኪ				
	ብሣልሳይ	ይቅትልኪ	ኪቐትለኪ				
	ብትእዛዝ	ይቅትልኪ	ይቕተልኪ				
	ብቐዳማይ	ቀተልዎ	ቐተልዎ	ቀተልዋ	ቐተልዋ	ቀተሉከ	ቐተሉኻ
ው	ብኻልኣይ	ይቀትልዎ	ይቐትልዎ	ይቀትልዋ	ይቐትልዋ	ይቀትሉከ	ይቐትሉኻ
	ብሣልሳይ	*ይቅትልዎ*	*ኪቐትልዎ*	ይቅትልዋ	ኪቐትልዋ	*ይቅትሉከ*	*ኪቐትሉኻ*
	ብትእዛዝ	ይቅተልዎ	ይቕተልዎ	ይቅትልዋ	ይቕተልዋ	ይቅትሉከ	ይቕተሉኻ
	ብቐዳማይ	ቀተሉከ	ቐተሉኻ	ቀተሉኒ	ቐተሉኒ	ቀተልዎሙ	ቐተልዎም
እ	ብኻልኣይ	ይቀትሉከ	ይቐትሉኻ	ይቀትሉኒ	ይቐትሉኒ	ይቀትልዎሙ	ይቐትልዎም
	ብሣልሳይ	ይቅትሉከ	ኪቐትሉኻ	ይቅትሉኒ	ኪቐትሉኒ	ይቅትልዎሙ	ኪቐትልዎም
	ብትእዛዝ	ይቅትሉከ	ይቕተሉኻ	ይቅትሉኒ	ይቕተሉኒ	ይቅትልዎሙ	ይቕተልዎም
ቶ	ብቐዳማይ	ቀተልዎን	ቐተልወን	ቀተሉክሙ	ቐተሉኹም	ቀተሉክን	ቐተሉኽን
	ብኻልኣይ	ይቀትልዎን	ይቐትልወን	ይቀትሉክሙ	ይቐትሉኹም	ይቀትሉክን	ይቐትሉኽን
	ብሣልሳይ	ይቅትልዎን	ኪቐትልወን	ይቅትሉክሙ	ኪቐትሉኹም	ይቅትሉክን	ኬትሉኽን
ሙ	ብትእዛዝ	ይቅትልዎን	ይቕተልወን	ይቅትሉክሙ	ይቕተሉኹም	ይቅትሉክን	ይቕተሉኽን
	ብቐዳማይ	ቀተሉነ	ቐተሉና	ቀተለታ	ቐተለታ	ቀተለተከ	ቐተለትካ
	ብኻልኣይ	ይቀትሉነ	ይቐትሉና	ትቀትላ	ትቐትላ	ትቀትለከ	ትቐትለካ
	ብሣልሳይ	ይቅትሉነ	ኪቐትሉና	ትቅትላ	ክትቐትላ	ትቅትልከ	ክትቐትለካ
	ብትእዛዝ	ይቅትሉነ	ይቕተሉና	ትቅትላ	ትቕተላ	ትቅትልከ	ትቕተልካ
ይ	ብቐዳማይ	ቀተለቶ	ቐተለቶ	ቀተለቶሙ	ቐተለቶም	ቀተለቶን	ቐተለተን
	ብኻልኣይ	ትቀትሎ	ትቐትሎ	ትቀትሎሙ	ትቐትሎም	ትቀትሎን	ትቐትለን
እ	ብሣልሳይ	ትቅትሎ	ክትቐትሎ	ትቅትሎሙ	ክትቐትሎም	ትቅትሎን	ክትቐትለን
	ብትእዛዝ	ትቅትሎ	ትቕተሎ	ትቅትሎሙ	ትቕተሎም	ትቅትሎን	ትቕተለን
	ብቐዳማይ	ቀተለተኪ	ቐተለትኪ	ቀተለተክን	ቐተለትክን	ቀተለተኒ	ቐተለትኒ
ቲ	ብኻልኣይ	ትቀትለኪ	ትቐትለኪ	ትቀትለክን	ትቐትለክን	ትቀትለኒ	ትቐትለኒ
	ብሣልሳይ	ትቅትልኪ	ክትቐትለኪ	ትቅትልክን	ክትቐትለክን	ትቅትለኒ	ክትቐትለኒ
	ብትእዛዝ	ትቅትልኪ	ትቕተልኪ	ትቅትልክን	ትቕተልክን	ትቅትለኒ	ትቕተለኒ
	ብቐዳማይ	ቀተለተክሙ	ቐተለትኩም	ቀተለታ	ቐተለታ	ቀተለተከ	ቐተለትካ
	ብኻልኣይ	ትቀትለክሙ	ትቐትለኩም	ትቀትላ	ትቐትላ	ትቀትለከ	ትቐትለካ
	ብሣልሳይ	ትቅትልክሙ	ክትቐትለኩም	ትቅትላ	ክትቐትላ	ትቅትልከ	ክትቐትለካ
	ብትእዛዝ	ትቅትልክሙ	ትቕተልኩም	ትቅትላ	ትቕተላ	ትቅትልከ	ትቕተልካ
	ብቐዳማይ	ቀተለተነ	ቐቲላትና				
	ብኻልኣይ	ትቀትለነ	ትቐትለና				

	ብሣልሳይ	ትቅትለነ	ክትቐትለና				
	ብትእዛዝ	ትቅትለነ	ትቕተለና				
	ብቐዳማይ	ቀተላሁ	ቐተላኡ	ቀተላሃ	ቐተላኣ	ቀተላሆን	ቐተላአን
ው	ብኻልኣይ	ይቀትላሁ	ይቐትላኡ	ይቀትላሃ	ይቐትላኣ	ይቀትላሆን	ይቐትላአን
	ብሣልሳይ	ይቅትላሁ	ኪቐትላኡ	ይቅትላሃ	ኪቐትላኣ	ይቅትላሆን	ክቐትላአን
እ	ብትእዛዝ	ይቅትላሁ	ይቕተላኡ	ይቅትላሃ	ይቕተላኣ	ይቅትላሆን	ይቕተላአን
	ብቐዳማይ	ቀተላኒ	ቐተላኒ	ቀተላሆሙ	ቐተላኦም	ቀተላኪ	ቐተላኺ
	ብኻልኣይ	ይቀትላኒ	ይቐትላኒ	ይቀትላሆሙ	ይቐትላኦም	ይቀትላኪ	ይቐትላኺ
ቶ	ብሣልሳይ	ይቅትላኒ	ክቐትላኒ	ይቅትላሆሙ	ክቐትላኦም	ይቅትላኪ	ክቐትላኺ
	ብትእዛዝ	ይቅትላኒ	ይቕተላኒ	ይቅትላሆሙ	ይቕተላኦም	ይቅትላኪ	ይቕተላኺ
ን	ብቐዳማይ	ቀተላክን	ቐተላኽን	ቀተላከ	ቐተላኻ	ቀተላክሙ	ቐተላኹም
	ብኻልኣይ	ይቀትላክን	ይቐትላኽን	ይቀትላከ	ይቐትላኻ	ይቀትላክሙ	ይቐትላኹም
(ን	ብሣልሳይ	ይቅትላክን	ክቐትላኽን	ይቅትላከ	ክቐትላኻ	ይቅትላክሙ	ክቐትላኹም
ሳ	ብትእዛዝ	ይቅትላክን	ይቕተላኽን	ይቅትላከ	ይቕተላኻ	ይቅትላክሙ	ይቕተላኹም
ተ	ብቐዳማይ	ቀተላነ	ቐተላና				
ን)	ብኻልኣይ	ይቀትላነ	ክቐትላና				
	ብሣልሳይ	ይቅትላነ	ይቐትላና				
	ብትእዛዝ	ይቅትላነ	ይቕተላና				
አ	ብቐዳማይ	ቀተልኮ	ቐተልካዮ	ቀተልከኒ	ቐተልክኒ	ቀተልካ	ቐተልካያ
ን	ብኻልኣይ	ትቀትሎ	ትቐትሎ	ትቀትለኒ	ትቐትለኒ	ትቀትላ	ትቐትላ
ተ	ብሣልሳይ	ትቅትሎ	ክትቐትሎ	ትቅትለኒ	ክትቐትለኒ	ትቅትላ	ክትቐትላ
	ብትእዛዝ	ቅትሎ	ቕተሎ	ቅትለኒ	ቕተለኒ	ቅትላ	ቕተላ
	ብቐዳማይ	ቀተልኮን	ቀተልካየን	ቀተልኮሙ	ቐተልካዮም	ቀተልከነ	ቐተልካና
(ን	ብኻልኣይ	ትቀትሎን	ትቐትለን	ትቀትሎሙ	ትቐትሎም	ትቀትለነ	ትቐትለና
ስ	ብሣልሳይ	ትቅትሎን	ክትቐትለን	ትቅትሎሙ	ክትቐትሎም	ትቅትለነ	ክትቐትለና
ኻ)	ብትእዛዝ	ቅትሎን	ቕተለን	ቅትሎሙ	ቕተሎም	ቅትለነ	ቕተለና
አ	ብቐዳማይ	ቀተልክምዎ	ቐተልክምዎ	ቀተልክምዋ	ቐተልክምዋ	ቀተልክሙኒ	ቐተልኩምኒ
	ብኻልኣይ	ትቀትልዎ	ትቐትልዎ	ትቀትልዋ	ትቐትልዋ	ትቀትሉኒ	ትቐትሉኒ
ን	ብሣልሳይ	ትቅትልዎ	ክትቐትልዎ	ትቅትልዋ	ክትቐትልዋ	ትቅትሉኒ	ክትቐትሉኒ
	ብትእዛዝ	ቅትልዎ	ቕተልዎ	ቅትልዋ	ቕተልዋ	ቅትሉኒ	ቕተሉኒ
	ብቐዳማይ	ቀተልክምዎሙ	ቐተልኩምዎም	ቀተልክምዎን	ቐተልክምወን	ቀተልክሙነ	ቐተልክሙና
ት	ብኻልኣይ	ትቀትልዎሙ	ትቐትልዎም	ትቀትልዎን	ትቐትልወን	ትቀትሉነ	ትቐትሉና
	ብሣልሳይ	ትቅትልዎሙ	ክትቐትልዎም	ትቅትልዎን	ክትቐትልወን	ትቅትሉነ	ክትቐትሉና
ሙ	ብትእዛዝ	ቅትልዎሙ	ቕተልዎም	ቅትልዎን	ቕተልወን	ቅትሉነ	ቕተሉና
አ	ብቐዳማይ	ቀተልኪዮ	ቐቲልክዮ	ቀተልኪያ	ቐተልኪያ	ቀተልኪዮን	ቐተልኪየን
ን	ብኻልኣይ	ትቀትሊዮ	ትቐትልዮ	ትቀትሊያ	ትቐትልያ	ትቀትሊዮን	ትቐትሊየን
ቲ	ብሣልሳይ	ትቅትሊዮ	ክትቐትሊዮ	ትቅትሊያ	ክትቐትልያ	ትቅትሊዮን	ክትቐትልየ
	ብትእዛዝ	ቅትሊዮ	ቕተልዮ	ቅትሊያ	ቕተልያ	ቅትሊዮን	ቕተልየን
	ብቐዳማይ	ቀተልኪዮሙ	ቐተልኪዮም	ቀተልክኒ	ቐተልክኒ	ቀተልክነ	ቐተልክና
(ን	ብኻልኣይ	ትቀትሊዮሙ	ትቐትልዮም	ትቀትልኒ	ትቐትልኒ	ትቀትልነ	ትቐትልና
ስ	ብሣልሳይ	ትቅትሊዮሙ	ክትቐትልዮም	ትቅትልኒ	ክትቐትልኒ	ትቅትልነ	ክትቐትልና
ኺ)	ብትእዛዝ	ቅትሊዮሙ	ቕተልዮም	ቅትልኒ	ቕተልኒ	ቅትልነ	ቅተልና

	ብቐዳማይ	ቀተልክናሁ	ቐተልክናኦ	ቀተልክናሁ	ቐተልክንኦ	ቀተልክናሆን	ቐተልክንአን
አ	ብኻልኣይ	ትቀትላሁ	ትቐትላኦ	ትቀትላሆሙ	ትቐትላኦም	ትቀትላሆን	ትቐትላአን
ን	ብሣልሳይ	ትቅትላሁ	ክትቐትላኦ	ትቅትላሆሙ	ክትቐትላኦም	ትቅትላሆን	ክትቀትላአን
ት	ብትእዛዝ	ቅትላሁ	ቅተላኦ	ቅትላሆሙ	ቅተላኦም	ቅትላሆን	ቕተላአን
ን	ብቐዳማይ	ቀተልክናኒ	ቐተልክናኒ	ቀተልክናሃ	ቐተልክንኣ	ቀተልክናነ	ቐተልክናና
	ብኻልኣይ	ትቀትላኒ	ትቐትላኒ	ትቀትላሃ	ትቐትላኣ	ትቀትላነ	ትቐትላና
	ብሣልሳይ	ትቅትላኒ	ክትቐትላኒ	ትቅትላሃ	ክትቐትላኣ	ትቅትላነ	ክትቐትላና
	ብትእዛዝ	ቅትላኒ	ቕተላኒ	ቅትላሃ	ቕተላኣ	ቅትላነ	ቕተላና
	ብቐዳማይ	ቀተልክዎ	ቐተልኩዎ	ቀተክዋ	ቐተልክዋ	ቀተልኩከ	ቐተልኩኻ
	ብኻልኣይ	እቀትሎ	እቐትሎ	እቀትላ	እቐትላ	እቀትለከ	እቐትለካ
አ	ብሣልሳይ	እቅትሎ	ክቐትሎ	እቅትላ	ክቐትላ	እቅትልከ	ክቐትለካ
	ብትእዛዝ	እቅትሎ	እቕተሎ	እቅትላ	እቕተላ	እቅትልከ	እቕተልካ
	ብቐዳማይ	ቀተልኩኪ	ቀተልኩኺ	ቀተልክዎሙ	ቐተልኩዎም	ቀተልክዎን	ቐተልክወን
ነ	ብኻልኣይ	እቀትለኪ	እቐትለኪ	እቀትሎሙ	እቐትሎም	እቀትሎን	እቐትለን
	ብሣልሳይ	እቅትልኪ	ክቐትለኪ	እቅትሎሙ	ክቐትሎም	እቅትሎን	ክቐትለን
(ኣ	ብትእዛዝ	እቅትልኪ	እቕተልኪ	እቅትሎሙ	እቕተሎም	እቅትሎን	እቕተለን
	ብቐዳማይ	ቀተልኩክሙ	ቐተልኩኹም	ቀተልኩክን	ቐተልኩኽን		
ነ)	ብኻልኣይ	እቀትለክሙ	እቐትለኩም	እቀትለክን	እቐትለክን		
	ብሣልሳይ	እቅትልክሙ	ክቐትለኩም	እቅትልክን	ክቐትለክን		
	ብትእዛዝ	እቅትልክሙ	እቕተልኩም	እቅትልክን	እቕተልክን		
ን	ብቐዳማይ	ቀተልናሁ	ቐተልናዮ	ቀተልናሃ	ቐተልናያ	ቀተልናሆሙ	ቐተልናዮም
	ብኻልኣይ	ንቀትሎ	ንቐትሎ	ንቀትላ	ንቐትላ	ንቀትሎሙ	ንቐትሎም
ሕ	ብሣልሳይ	ንቅትሎ	ክንቐትሎ	ንቅትላ	ክንቐትላ	ንቅትሎሙ	ክንቐትሎም
	ብትእዛዝ	ንቅትሎ	ንቕተሎ	ንቅትላ	ንቕተላ	ንቅትሎሙ	ንቕተሎም
	ብቐዳማይ	ቀተልናሆን	ቐተልናየን	ቀተልናከ	ቐተልናካ	ቀተልናክሙ	ቐተልናኩም
ነ	ብኻልኣይ	ንቀትሎን	ንቐትለን	ንቀትለከ	ንቐትለካ	ንቀትለክሙ	ንቐትለኩም
	ብሣልሳይ	ንቅትሎን	ክንቐትለን	ንቅትልከ	ክንቐትለካ	ንቅትልክሙ	ክንቐትለኩም
(ን	ብትእዛዝ	ንቅትሎን	ንቕተለን	ንቅትልከ	ንቕተልካ	ንቅትልክሙ	ንቕተልኩም
ሕ	ብቐዳማይ	ቀተልናክሙ	ቐተልናኩም	ቀተልናክን	ቐተልናክን		
ና)	ብኻልኣይ	ንቀትለክሙ	ንቐትለኩም	ንቀትለክን	ንቐትለክን		
	ብሣልሳይ	ንቅትልክሙ	ክንቐትለኩም	ንቅትልክን	ክንቐትለክን		
	ብትእዛዝ	ንቅትልክሙ	ንቕተልኩም	ንቅትልክን	ንቕተልክን		

ኣብ'ዚ ክንርድኦ ዚግብኣና ብዓሠርተ "መራሕያን/ክንዲ ስም" ምኽንያት ሓደ ግሥ ወይ ዐንቀጽ ክሳዕ ናብ ክንደይ ዚኣክል ከም ዚራብሑን ዚባዝኁን እዩ። ስለዚ ነዞም ዚስዕቡ ብኸምዚ ዝረኣኻዮ መልክዕ ኣርቢሕካ ኣርኢ።

፩) ነበረ

ሀ. ____________ ቀዳማይ

ለ. ____________ ካልኣይ

ሐ. ____________ ሣልሳይ

መ. ____________ ትእዛዝ

፪) ሐተተ

ሀ. ____________ ቀዳማይ

ለ. ____________ ካልኣይ

ሐ. ____________ ሣልሳይ

መ. ____________ ትእዛዝ

፫) መሐለ

ሀ. ____________ ቀዳማይ

ለ. ____________ ካልኣይ

ሐ. ____________ ሣልሳይ

መ. ____________ ትእዛዝ

፬) ሰአለ

ሀ. _______________ ቀዳማይ
ለ. _______________ ካልኣይ
ሐ. ______________ ሣልሳይ
መ. ______________ ትእዛዝ

፮) ወሀበ
ሀ. ________________ ቀዳማይ
ለ. ________________ ካልኣይ
ሐ. ________________ ሣልሳይ
መ. ________________ ትእዛዝ

፯) ወዐለ
ሀ. _______________ ቀዳማይ
ለ. _______________ ካልኣይ
ሐ. ______________ ሣልሳይ
መ. ______________ ትእዛዝ

፰) ነቀወ
ሀ. ________________ ቀዳማይ
ለ. ________________ ካልኣይ
ሐ. _______________ ሣልሳይ
መ. _______________ ትእዛዝ

፱) ወረደ
ሀ. ______________ ቀዳማይ
ለ. ______________ ካልኣይ
ሐ. _____________ ሣልሳይ
መ. _____________ ትእዛዝ

፲) ወደየ
ሀ. ____________________ ቀዳማይ
ለ. ____________________ ካልኣይ
ሐ. ___________________ ሣልሳይ
መ. ___________________ ትእዛዝ

፲፩) ጸገየ
ሀ. __________________ ቀዳማይ
ለ. _______________ ካልኣይ
ሐ. ______________ ሣልሳይ
መ. ______________ ትእዛዝ

፲፪) ሰቀለ
ሀ. ________________ ቀዳማይ
ለ. ________________ ካልኣይ
ሐ. _______________ ሣልሳይ
መ. _______________ ትእዛዝ

ምዕራፍ ፬(4)
ቅጽል
(ADJECTIVE)

ቅጽል ነቲ በዓል ቤት ዚገልጽ ኮይኑ፤ ብጠባዩ፣ ብመልክዑ፣ ብሥራሑ ይገልጾ።

፬.፩ ክፍልታት ቅጽል

፬.፩.፩ ናይ ግእዝ ቅጽል ቅድምን ድኅርን በዓል ቤት ኪኸውን ክሎ፥

ናይ ግእዝ ቅጽል ቅድሚ በዓል ቤትን ድኅሪ በዓል ቤትን እናተረኸበ ይቕጸል

ቅጽል ቅድሚ በዓል ቤት ኪኸውን ክሎ

1. ቅዱስ ብእሲ
2. ቅሩብ ብእሲ
3. በላዒ አርዌ
4. መዋቲ አካል
5. ጸሊም ፈረስ
6. መፍርሕ አንበሳ

ቅጽል ድኅሪ በዓል ቤት ኪኸውን ክሎ

1. ብእሲ ቅዱስ
2. ብእሲ ቅሩብ
3. አርዌ በላዒ
4. አካል መዋቲ
5. ፈረስ ጸሊም
6. አንበሳ መፍርሕ

፬.፩.፪ ናይ ግእዝ ቅጽል ተባዕታይን ኣንስታይን፣ ሓደን ብዙኅን ፈልዩ ኪቕጸል ክሎ፥

ናይ ግእዝ ቅጽል ተባዕታይን አንስታይን ፆታ ሓደን ብዙኅን ፈልዩ ይቕጸል።

፬.፪ ወገናዊ ቅጽል

ወገናዊ ቅጽል ዚበሃል ወገን ወይ ተዘምዶ ፈልዩ ይቕጸል። ንአብነት፥

ንሓደ	ንብዙኃን	ንሓንቲ ሰበይቲ	ንብዙኃት አንስት
1. ኤርትራዊ	ኤርትራውያን	ኤርትራዊት	ኤርትራውያት
2. አፍራቅያዊ	አፍራቅያውያን	አፍራቅያዊት	አፍራቅያውያት
3. ገሊላዊ	ገሊላውያን	ገሊላዊት	ገሊላውያት
4. ምሥራቃዊ	ምሥራቃውያን	ምሥራቃዊት	ምሥራቃውያት
5. መንፈሳዊ	መንፈሳውያን	መንፈሳዊት	መንፈሳውያት
6. ሥጋዊ	ሥጋውያን	ሥጋዊት	ሥጋውያት
7. ወንጌላዊ	ወንጌላውያን	ወንጌላዊት	ወንጌላውያት
8. ቀዳማዊ	ቀዳማውያን	ቀዳማዊት	ቀዳማውያት
9. ዳግማዊ	ዳግማውያን	ዳግማዊት	ዳግማውያት
10. ክቡር ብእሲ	ክቡራን ዕደው	ክብርት ብእሲት	ክቡራት አንስት
11. ሠናይ ብእሲ	ሠናያን ዕደው	ሠናይት ብእሲት	ሠናያት አንስት
12. ቅዱስ ብእሲ	ቅዱሳን ዕደው	ቅድስት ብእሲት	ቅዱሳት አንስት
13. ጠቢብ ብእሲ	ጠቢባን ዕደው	ጠባብ ብእሲት	ጠባባት አንስት
14. ረዋዒ ፈረስ	ረዋዕያን አፍራስ	ረዋዒት ፈረስ	ረዋዕያት አፍራስ

ሓደ ዚነበረ ኪባዛኅ ክሎ:

እቶም ዝበዝኁ ፊደላት “አ: ን: ት: ሙ: ይ: ው: እ: ል እዮም።

ብሓደ	ብብዙኅ	ብአዝዩ ብዙኅ
፩. ደብር	አድባር	አደባራት
፪. ወግር	አውግር	አውግራት
፫. ጠሊ	አጣሊ	አጣሊ
፬. በግዕ	አባግዕ	አባግዕ

፭. ፈረስ	አፍራስ	አፍራሳት
፮. ፈለግ	አፍላግ	አፍላጋት
፯. ልብስ	አልባስ	አልባሳት
፰. ርእስ	አርእስት	አርእስታት

ሣልስ ዚነበረ ኪባዛኅ ክሎ ናብ ሳድስ ቀለም ይቕየር።

<u>ንኣብነት</u> ፥

ሓደ	ዚውሰኽ	ብዙኅ
ጸሐፊ	+ ያን	ጸሐፍያን
ደራሲ	+ ያን	ደራስያን
ሠዓሊ	+ ያን	ሠዓልያን
ነባቢ	+ ያን	ነባብያን
ሰማዒ	+ ያን	መራኅያን
መራኂ	+ ያን	ሰማዕያን

ሳድስ ዚነበረ ቅጽል ኪባዛኅ ክሎ ናብ ራብዕ ተቐይሩ ይበዝኅ።

ሓደ	ብዙኅ		ሓደ	ብዙኅ
፩. ቅዱስ	ቅዱሳን		፬. ሠናይ	ሠናያን
፪. ቡሩክ	ቡሩካን		፭. መዘምር	መዘምራን
፫. ብፁዕ	ብፁዓን			
፩. ጸሐፊት	ጸሐፍያት		፬. ነባቢት	ነባብያት
፪. ደራሲት	ደራስያት		፭. ሰማዒት	ሰማዕያት
፫. ሠዓሊት	ሠዓልያት		፮. መራኂት	መራኅያት
፩. ቅድስት	ቅዱሳት		፮. ኄርት	ኄራት
፪. ቡርክት	ቡሩካት		፯. ጻድቅት	ጻድቃት
፫. ብፅዕት	ብፁዓት		፰. ኀጥእት	ኀጥኣት
፬. ሠናይት	ሠናያት		፱. ምእምንት	ምእመናት
፭. መዘምርት	መዘምራት		፲. መምህርት	መምህራት

ብኣብነት ተሰንዩ ኪቐርብ እንክሎ፥

ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
፩. ትጉህ ብእሲ	ትጉህ ሰብኣይ		፯. ጥዑም ኅብስት	ምቁር ኅብስቲ
፪. ብፁዕ ብእሲ	ብፁዕ ሰብኣይ		፰. ረቂቅ መንፈስ	ረቂቕ መንፈስ
፫. የዋህ ብእሲ	ለዋህ ሰብኣይ		፱. ምዉት ባሕር	ምዉት ባሕሪ
፬. መፈክር ብእሲ	ተርጓሚ ሰብኣይ		፲. ቅርብት ሀገር	ቀረባ ሀገር
፭. ረዋጺ ፈረስ	ጋላቢ ፈረስ		፲፩. መደንግፅ ሶምሶን	ሶምሶን ኣፍራሂ
፮. ርኁቅ ሰማይ	ርኁቕ ሰማይ		፲፪. ጸሊም ደመና	ጸሊም ደመና

<u>ነዞም ዚስዕቡ ብንጽል ዘለዉ ናብ ብዙኅ ቀይር</u>

ንጽል	ብዝኅ		ንጽል	ብዝኅ
፩. ኣመት			፲. ኤርትራዊ	
፪. ዓመት			፲፩. ባቢሎናዊ	

፫. ቈጽል			፲፪. ግብጻዊ	
፬. ወርኃ			፲፫. እስያዊ	
፭. በላዒ			፲፬. አፍራቅያዊት	
፮. ወሃቢ			፲፭. ኤርትራዊት	
፯. መሓሪ			፲፮. ባቢሎናዊት	
፰. ሰኣሊ			፲፯. ግብጻዊት	
፱. አፍሪቃዊ			፲፰. እስያዊት	

፬.፫ ክፍል መድበል ቅጽል

መድበል ብምሉኦም ንሓደን ንብዙኃን ዚኸቱ ነገራት እዮም። ኣስማት ሃገር፣ ከም ሰብእ፣ ሕዝብ፣ ሐራ ዝኣምሰሉ። ንኣብነት፥

ሀ. መድበል	ለ. አስማተ ሀገር	ሐ. ሓባራዊ ስም	መ. መድበል	
ሰማዕት	ግብጽ	ሰብእ	ቀተልት	ነደፍት
ጸሐፍት	ጽርዕ	ሕዝብ	ሐለፍት	ጠበብት
መሀርት	ቅምር	ሐራ	ወቀርት	ወጸፍት
ነገርት	አፍራቅያ	ደቂቅ	ሰቀልት	ወደቅት

ካብ መድበል ንሰብኣይን ሰበይትን ንሓደን ብዙኃን ኘኹሉ ዝኸቱ፥

ንሓደ	ንብዙኅ
1. ሰማዕት መጽአ	ሰማዕት መጽኡ
2. ጊዮርጊስ ሰማዕት	ቂርቆስ ወኢየሉጣ ሰማዕ ት
3. አሐዱ ጸሐፍት	ክልኤቱ ጸሐፍት
4. ጸሐፍት መጽአት	ጸሐፍት መጽኣ
5. ጸሐፍት መጽአ	ጸሐፍት መጽኡ

6. ጸሐፍት መጻእኩ	ጸሐፍት መጻእክሙ
7. መሀርት መጽአ	መሀርት መጽኡ
8. መሀርት መጽአት	መሀርት መጽኣ
9. ነገርት መጽኣ	ነገርት መጽኡ
10. ነገርት መጽአት	ነገርት መጽኣ
ወዘይመስሎ	

ስም ሃገር				
ብሓደ	ብብዙኅ		ንሓደ	ንብዙኅ
1. መጽአ ግብጽ	መጽኡ ግብጽ		1. ሞተ ሰብእ	ሞቱ ሰብእ
2. ጽርዕ ተንሥአ	ተንሥአ ጽርዕ		2. መጽአ ሕዝብ	መጽኡ ሕዝብ
3. ተንሥአ ቅምር	ቅምር ተንሥአ		3. ወጽአ ሐራ	ወጽኡ ሐራ
4. በዝኀ አፍራቅያ	ብዝኀ አፍራቅያ			

ዓይነት መድበል ቅጽልን ካልእን

1. ሀለውት	ነበርቲ
2. ሀርበድ	
3. ሀበይት	ተዋሓስቲ
4. ሀከይት	ሀኩያት
5. ሀየይት	ሸለልተኛታት
6. ሀየድ	ዓመጽቲ
7. ሀደምት	ደቀስቲ
8. ሀወክት	ሃወኽቲ

9. ሀፈውት	ረሃጽቲ
10. ለሀውት	በኸይቲ
11. ለበውት	ለባማት
12. ለሐኩት	ፈጠርቲ
13. ለሐጽት	ለሓጽቲ
14. ለመድ	ለመድቲ
15. ለምጸስት	ሠራሕቲ
16. ለሰንት	ተዛረብቲ

17. ለቀስት	ኣልቀስቲ
18. ለቀውት	
19. ለቀድ	
20. ለቃሕት	ኣለቃሕቲ
21. ለበውት	ለባማት
22. ለበስት	ለበስቲ
23. ለአክት	ለኣኽቲ
24. ለከውት	
25. ለፈፍት	ጸሓፍቲ
26. ሐለምት	ሓለምቲ
27. ሐለብት	ሓለብቲ
28. ኀለይት	ዘመርቲ
29. ሐመምት	ሓመምቲ
30. ሐመይት	ሓማዮ
31. ሐሣእት	ሓሳእቲ
32. ሐተት	ሓታቶ
33. ሐረስት	ሓረስቶት
34. ሐረድ	ሓራዶ
35. ሐረጽት	ጠሓኖ
36. ሐርተምት	ረኸፍኦም
37. ሐሰውት	ሓሰውቲ
38. ሐበልት	ጠበርቲ
39. ሐበዝት	ሰንካቶ
40. ሐነፅት	ሓናፆ
41. ሐወፅት	በጻሕቲ
42. ሐወርት	ከያዶ
43. ሐዘልት	ሓዘልቲ
44. ሐየድ	መንዛዕቲ
45. ሐደስት	ዚሓደሱ
46. ሐገግት	ሓጋጎ
47. ሐጠብት	ኣረይቲ ዕንፀይቲ
48. ሐጸብት	ሓጸብቲ
49. ሐጸይት	ዘሕጽዩ
50. መሀርት	ዚምህሩ
51. መላሕት	ዚምንሸቱ
52. መላእት	ዚመልኡ
53. መሐልት	ዚምሕሉ
54. መሐርት	ዚምሕሩ
55. መሐውት	ዚምሕዉ
56. መሥረት	
57. መሠጥ	
58. መሰልት	
59. መሰውት	
60. መሰድ	
61. መበልት	
62. መተርት	

63. መነንት	
64. መንኰስት	
65. መከርት	
66. መዐድ	
67. መድበልት	
68. መገብት	
69. መጻእት	
70. መጠውት	
71. ሠለስት	
72. ሠለጥ	
73. ሠረርት	
74. ሠረቅት	
75. ሠረይት	
76. ሠወርት	
77. ሠነቅት	
78. ሠነይት	
79. ሠጠጥ	
80. ረሰይት	
81. ረበውት	
82. ረከብት	
83. ረደይት	
84. ረገምት	
85. ረገዝት	
86. ረፈቅት	
87. ሰለብት	
88. ሰሐቅት	
89. ሰሐብት	
90. ሰሐት	
91. ሰሐጥ	
92. ሰረቅት	
93. ሰቀልት	
94. ሰቈርት	
95. ሰበክት	
96. ሰበጥ	
97. ሰንቀውት	
98. ሰንከት	
99. ሰአልት	
100. ሰከብት	
101. ሰከይት	
102. ሰከርት	
103. ሰዐልት	
104. ሰየፍት	
105. ሰደድ	
106. ሰገድ	
107. ሰፈይት	
108. ቀለውት	

109. ቀለልት	
110. ቀረብት	
111. ቀረፍት	
112. ቀሰጥ	
113. ቀበርት	
114. ቀተልት	
115. ቀነጽት	
116. ቀነይት	
117. ቀደምት	
118. ቀደስት	
119. ቀዳሕት	
120. ቀጠንት	
121. ቀጻዕት	
122. በላሕት	
123. በላዕት	
124. በከይት	
125. በዐድ	
126. በጸውት	
127. ተለውት	
128. ተለዓልት	
129. ተመነይት	
130. ተነበይት	
131. ተንበልት	
132. ተማየጥ	
133. ተረፍት	
134. ተበቀልት	
135. ተበአስት	
136. ተንሣእት	
137. ተከልት	
138. ነሀብት	
139. ነሰክት	
140. ነበርት	
141. ነበይት	
142. ነቀውት	
143. ነጸርት	
144. ነዐውት	
145. ነዐድ	
146. ኀሠሥት	
147. ኀለይት	
148. አመድ	
149. አመርት	
150. አረርት	
151. አሰርት	
152. አቀብት	
153. አበይት	
154. አተት	

155. አተውት	
156. አነምት	
157. ከሀልት	
158. ከረይት	
159. ከሠት	
160. ከሰብት	
161. ከበብት	
162. ከበት	
163. ከወንት	
164. ከወውት	
165. ከዐውት	
166. ከየድ	
167. ዐሠርት	
168. ዐበይት	
169. የበብት	
170. የዋሀት	
171. ደመርት	
172. ደኀርት	
173. ደገምት	
174. ደቀስት	
175. ደለውት	
176. ጠሐልት	
177. ጠሐንት	
178. ጠመቅት	
179. ጠበስት	
180. ጠበውት	
181. ጠፈርት	
182. ጸለይት	
183. ጸለምት	
184. ጸሐፍት	
185. ጸወምት	
186. ጸረብት	
187. ጸበት	
188. ጸበጥ	
189. ጸዋዕት	
190. ጸዐንት	
191. ጸገይት	
192. ፀለብት	
193. ዐመድ	
194. ፀቀውት	
195. ፀበት	
196. ፀበጥ	
197. ፀፈርት	
198. ፀመውት	
199. ፈለስት	
200. ፈለጥ	

201. ፈረድ		206. ፈጋዕት	
202. ፈተውት		207. ፈጠርት	
203. ፈነውት		208. ፈጸምት	
204. ፈከርት		209. ፈፀምት	
205. ፈወስት		210. ፈቃዕት	

መድበል ዘይኮኑ ንተባዕታይን ኣንስታይን ዚኸቱ

1. ለዋው	5. አዳም	9. ጸሐም	13. ፀጓር
2. ሐንካስ	6. ድንግል	10. ጸማም	
3. መካሕ	7. ጠዋይ	11. ጸምላጥ	
4. ከዋው	8. ጸጓር	12. ፀዐዳ	

፬.፬ ግልጸ "ዘ" ቅጽል

ግልጸ "ዘ" ቅጽል ኣብ ግሢ እናተጻዕኑ ነቲ ግሢ ከይአስር ዘትርፍዎ "እንተ"፣ "እለ"፣ "ዘ" እዮም።

"ዘ" ቅጽል ኪኸውን ከሎ፥

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ብእሲ ዘጸሐፈ መጽሐፈ		መጽሓፍ ዝጸሓፈ ሰብኣይ
፪. አንበሳ ዘያፈርህ ኵሎ አራዊተ		ኵሉ ኣራዊት ዘፍርህ አንበሳ
፫. ፀሐይ ዘያበርህ መዓልተ		ብመዓልቲ ዘብርህ ፀሓይ
፬. ወርኅ ዘያበርህ ሌሊተ		ብለይቲ ዘብርህ ወርኂ
፭. ወልድ ዘያፈቅር አባሁ ወእሞ		አቦኡን አዲኡን ዚፈቱ ውላድ
፮. መጽሐፍ ዘጸሐፈ ዮሐንስ		ዮሐንስ ዝጸሐፎ መጽሓፍ
፯. ድርሳን ዘደረሰ ደራሲ አብርሃም		ደራሲ አብርሃም ዝደረሶ ድርሰት
፰. በግዕ ዘየኀሥሦ ኖላዊሁ		ጓሳኡ ዚደልዮ በጊዕ
፱. ጎልያድ ዘቀተሎ ዳዊት		ዳዊት ዝቐተሎ ጎልያድ
፲. አንተ ብእሲ ዘተሐውር ርኁቀ ፍኖተ		ኣንታ ርኁቕ መገዲ እትጓዓዝ ሰብኣይ

"እንተ" ቅጽል ኪኸውን ከሎ፥

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ዖፍ እንተ ታስተጋብእ ዕጐሊሃ		ደቃ እትእክብ ዑፍ
፪. እም እንተ ታስተዴሉ ምግበ ለደቂቃ		ንደቃ መግቢ እተዳሉ አደ
፫. ቤት እንተ ተሐንፀት ላዕለ ደብር		አብ ልዕሊ እምባ ዝተሠርሐት ቤት
፬. ብእሲት እንተጸሐፈት ሊተ ጦማረ		ደብዳቤ ዝጸሓፍትለይ ሰበይቲ
፭. አንቲ ብእሲት እንተ ተአምሪ ፈትለ		አንቲ ሰበይቲ ማእለማ ፈትሊ እትፈልጢ
፮. ሔዋን እንተ አእመራ አዳም		አዳም ዝፈለጣ ሔዋን
፯. መርዓት እንተ ያፈቅራ መርዓዊሃ		መርዓዊኣ ዚፈትዋ መርዓት
፰. ጥበብ እንተ የኀሥዋ ጠቢባን		ፈላስፋታት ዝፈትውዋ ፍልስፍና
፱. ሐመር እንተ አስተዳለዋ ኬንያዊ		ክኢላ ዘዳለዋ መርከብ
፲. ያም እንተ ያዐርፍ ባቲ ኵሉ ኀላፊ ፍኖት		ኵሉ ኃላፊ መገዲ ዘዕርፈላ ጽላል

"እለ" ቅጽል ኪኸውን ከሎ፥

ግእዝ		ትግርኛ
፩. አበው እለ ሠርዑ ለነ ሥርዐተ		ኣቦታትና ዝሓገጉልና ሥርዐት
፪. ዕደው እለ የአምሩ ጥበበ		ጥበብ ዚፈልጡ ሰባት
፫. አንስት እለ የአምራ ጸብሐ		ጸብሒ ዝፈልጣ ኣንስቲ
፬. አንትሙ አኃው እለ ትነብሩ ዝየ		ኣቱም ኣብ'ዚ እትቕመጡ ኣኅዋት
፭. አንትን እለ ትነብራ ዝየ		ኣትን ኣብ'ዚ እትነብራ ኣኃት
፮. አብ ወእም እለ ያፈቅርዎሙ ሕፃናት		ደቆም ዝፈትውዎም ኣቦን ኣደን
፯. ደናግል እለ ያፈቅርዎን ወራዙት		መንእሰያት ዝፈትውወን ደናግል
፰. ብእሲ ወብእሲት እለ አሐዱ አካል		ሓደ ኣካል ዝኾኑ ሰብኣይን ሰበይትን
፱. ብእሲ ወብእሲት እለ ወፈሩ ገራህተ		ናብ ሕርሻ ዝወፈሩ ሰብኣይን ሰበይትን
፲. ወራዙት ወደናግል እለ ይትፋቀሩ		ዝፋተዉ መንእሰያትን ደናግልን

<u>መላመዲ፥</u> ነዞም ዚስዕቡ መለማመዲታት ባዕልኻ ናብ ትግርኛ ተርጕም።

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ዝንቱ ውእቱ ብእሲ ዘጸሐፈ መጽሐፈ።		
፪. ቀተልኩ አንበሳ ዘያፈርህ ኵሎ አራዊተ።		
፫. ናንሶሱ በብርሃነ ፀሐይ ዘያበርህ መዓልተ።		
፬. ንሬኢ ወርኀ ዘያበርህ ሌሊተ።		
፭. ቡሩክ ውእቱ ወልድ ዘያፈቅር አባሁ ወእሞ።		
፮. ሐዲስ ውእቱ መጽሐፍ ዘጸሐፈ ዮሐንስ።		
፯. አንበበ ጴጥሮስ ድርሳነ ዘደረሰ አብርሃም።		
፰. ተቀብረ ጎልያድ ዘቀተሎ ዳዊት።		
፱. አይቴ ተረክበ በግዕ ዘየኀሥ ኖላዊ።		
፲. አንተ ብእሲ ዘተሐውር ርኁቀ ፍኖተ አስተዳሉ ስንቀ።		

"<u>ዘ</u>" "<u>እንተ</u>" "<u>እለ</u>" <u>መተካእታ ስም ወይ ክንድ ስም እኹል</u> (በቂ) ኪኾኑ ከለዉ፥

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ዘቦ እዝነ ሰሚዐ ለይሰማዕ		እዝኒ ዘለዎ ይስማዕ
፪. ዘቦ ክላኤ ክዳናት የሀብ አሐደ		ክልተ ክዳውንቲ ዘለዎ ሐደ ይመጽውት
፫. ዘጸምአ ይምጻእ ኀቤየ		ዝጸምአ ናባይ ይምጻእ
፬. ወቦ ዘወድቀ ውስተ መሬት		ኣብ መሬትውን ዝወደቐ ኣሎ
፭. ቦ ዘወድቀ ውስተ ኵኵሕ		ኣብ ከውሒ ዝወደቀ ኣሎ
፮. ለዘኢይሰቲ ወይነ ምንት ውእቱ ሕይወቱ		ነቲ ወይኒ ዘይሰቲ ሕይወቱ እንታይ እዩ

<u>"እንተ" ክንዲ ስም ኪኸውን ከሎ ወይ እኹል መተካእታ ስም</u> (በቂ)

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ሠናይት ይእቲ እንተ ኀለፈት በኀቤየ		ብኣይ ኣቢላ ዝኃለፈት ምልክዕቲ እያ
፪. ሚ ትሤኒ እንተ ወለደታ ሐና፧		ሓና ዝወለደታ ክንደይ ትጽብቕ፧
፫. ብእሲትየ ይእቲ እንተ ወለደት መንታ		ማንታ ዝወለደት በዓልቲ ቤተይ እያ
፬. መኑ አንቲ እንተ ትገብሪ ዘንተ፧		ነዚ እትሠርሒ መን ኢኺ፧

<u>"እለ" ክንዲ ስም ኪኸውን ከሎ ወይ እኹል መተካእታ ስም</u> <u>(በቂ)</u>

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ቦ እለ ሞቱ በእንተ ፍቅረ ንዋይ		ምእንቲ ፍቕሪ ገንዘብ ዝሞቱ አለዉ።
፪. ቦ እለ ሞቱ በእንተ ፍቅረ ከርሦሙ		ምእንቲ ፍቕሪ ከብዶም ዝሞቱ አለዉ።
፫. ቦ እለ ሞቱ በእንተ ፍቅረ ብእሲት		ምእንቲ ፍቕሪ ሰበይቲ ዝሞቱ አለዉ።
፬. ቦ እለ ሞቱ በእንተ ፍቅረ ሀገሮሙ		ምእንቲ ፍቕሪ ሃገሮም ዝሞቱ አለዉ።
፭. እላ እማንቱ እለ ኢፈለጣ እኩየ ወሠናየ		ክፉእን ጽቡቕን ዘይፈለጣ እዚኣተን እየን።
፮. ብፁዓን እለ ንጹሓን በፍኖቶሙ		ብመገዶም ንጹሓን ዝኾኑ ብፁዓን እዮም።

<u>መላመዲ</u>፥ ነዞም ዚስዕቡ ግእዝ ናብ ትግርኛ ተርጉም።

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ዝንቱ ውእቱ ዘየኀሥሥ ጽድቀ		
፪. ዘየኀሥሥ ክልኤተ ኢይረክብ አሐተ		
፫. ሑራ ኀበ ዮሐንስ እለ ተኀሥሣ ዮሐንስሀ		

፬.፭ ክፍሊ ዝርዝር (ዘርዘርቲ) ቅጽል

ዝርዝር ቅጽል ዚተባህሉ ዓሠርተው ኃሙሽተ እዮም። ንሳቶም ከኣ፡- ከ፡ ኩ፡ ኪ፡ ካ፡ ኮ፡ ሁ፡ ዮ፡ ሃ፡ ነ፡ ኒ፡ ን፡ ሙ፡ ዋ፡ ዎ፡ ቶ እዮም። እዞም ዝርዝር ቅጽል ዚተባህሉ ብዓሠርተ መራሕያን (ክንዲ ስም) ናይ ረባሕታ ዘርዘርቲ ብዚኾኑ፡ ከም ባዕዲ ቅጽል መወዳእታ ይኾኑ።

- <u>“ከ”</u> ኣብ ሾብዓተ መራሕያን ኣብ ቀረባ ተባዕታይ፡ ረባሕታ ይኣቱ እዩ። እዞም ሾብዓተ መራሕያን ድማ፡- አንተ፡ አነ፡ ንሕነ፡ ውእቱ፡ ውእቶሙ፡ ይእቲ፡ ውእቶን” እዮም።
  - <u>“አንተ” ኣብ ዚብል ኪኣቱ ከሎ</u>፥ መወዳእታ ግሡ ሳድስ ገይሩ፡ ኣብ ቀዳማይ ዓንቀጽ ይርከብ።
  - <u>“አነ” ኣብ ዚብል ኪኣቱ ከሎ</u>፥ ኣብ ቀዳማይ ዓንቀጽን ኣብቲ መወዳእታ ግሡን ኣብ ማእከሉን “ኩ” ይውሰኽ እዩ። ኣብ ሠለስተ ዓናቅጽ ከኣ ኃዲጉ በይኑ ይኸይድ።
  - <u>“ንሕነ” ኣብ ዚብል ኪኣቱ ከሎ</u>፥ ድማ ኣብ ቀዳማይ “ነ” ይውሰኽ። ኣብ ሠለስተ ዓንቀጽ ከኣ በይኑ ይኸይድ።
  - <u>“ውእቱ” ኣብ ዚብል ኪኣቱ ከሎ</u>፡- ኣብ ቀዳማይን ኣብ ትንቢትን እቲ ናይ ግሡ መወዳእታ ፊደል ኣይልወጥን እዩ። ኣብ ክልተ ዓንቀጽ ሳድስ ይገብር።
  - <u>“ውእቶሙ” ኣብ ዚብል ኪኣቱ ከሎ</u>፡- ኣብ ኣርባዕተ ዓንቀጽ ናይ ግሡ መወዳእታ ሆሄ ካዕብ እዩ ዚገብር።
  - <u>“ይእቲ” ኣብ ዚብል ኪኣቱ ከሎ</u>፥ ኣብ ቀዳማይ፡ ኣብ መወዳእታ ግሡን ኣብ ማእከሉን “ቶ” ይውሰኽ። ኣብ ቀዳማይን ኣብ ትንቢትን መወዳእታ ግሡ ኣይልውጥን እዩ። ኣብ ክልተ ዓንቀጽ ሳድስ እዩ ዚገብር።
  - <u>“ውእቶን” ኣብ ዚብል ኪኣቱ ከሎ</u>፥ ኣብ ኣርባዕተ ዓንቀጽ ናይ ግሡ መወዳእታ ራብዕ እዩ።
- <u>“ኩ”</u> ኣብ ሓደ ተባዕታይ ገዛእ ርእሱን፡ ኣብ ሓንቲ ኣንስተይቲ ኣብ ገዛእ ርእሳን፡ ኣብዚኣቶም ኣብ ክልቲኦም እዩ ዚኣቱ። ኣገባብ ድማ ናይ ግሡ መወዳእታ ሳድስ ገይሩ። ኣብ ቀዳማይ ዓንቀጽ ጥራይ እዩ ዚኣቱ። ኣብ ሠለስተ ዓንቀጽ ኣይርከብን እዩ።
- <u>“ኪ”</u> ኣብ ረባሕታ ቀረባ ኣንስተይቲ ኣብ ፯ተ መራሕያን ፍጹም ከም ቀረባ ረባሕታ ተባዕታይ ከም “ከ” ኣገባብ እዩ ዚኣቱ። ኣካይዳኡ ውን ኣብ ቀረባ ተባዕታይ ኣብ ኣገባብ “ከ” ኣስተውዒልካ ርአ።
- <u>“ካ”</u> ኣብ ረባሕታ ሓንቲ ሰበይቲ ኣብ ቀዳማይ ዓንቀጽ ናይ ግሡ መወዳእታ ሳድስ ገይሩ፡
- <u>“ኮ”</u> ኣብ “አንተ” ጥራይ ይኣቱ “ኮ” ኣብ ሓደ ተባዕታይ ፆታ ጥራይ እዩ ዚኣቱ። ኣተኣታትዋኡ ድማ “አንተ” ጊዜ ኣብ ቀዳማይ ዓንቀጽ ጥራይ እዩ።

ካብዚ ንደኃር ናይቶም ዚተረፉ ዝርዝር ቅጽል ኣገባብ ትሽዓቲኦም ብሓጺር ቃል ኩነታቶም ኣስተውዕል፥

- "ዮ" ኪቅጽል ከሎ አእመርኪዮ
- "ሁ" ኪኸውን ከሎ አእመርካሁ።
- "ሃ" ኪኸውን ከሎ አእመርካሃ።
- "ነ" ኪኸውን ከሎ አእመርከነ፥ አእመረነ፥ አእመርክሙነ፥ አእምሩነ፥ አእመርክናነ፥ አእመራነ።
- "ኒ" ኪኸውን ከሎ፥ አእመርከኒ . . . ወዘይመስሎ።
- "ን" ኪኸውን ከሎ ድማ አእመርክን፡ አእመርኩክን፥ አእመርናክን፥ አእመሩክን፥ አእመራክን ወዘይመስሎ።
- "ሙ" ኪኸውን ከሎ፥- አእመርናክሙ፥ አእመርኩክሙ ወዘይመስሎ።
- "ዎ" ኪኸውን ከሎ፥- አእመርክዎ፥ አእምርክምዎ ወዘይመስሎ።
- "ቶ" ኪኸውን ከሎ፥- አእመረቶ
- "ከ" አእመርከ
- "ኩ" አእመርኩ
- "ኪ" አእመርኪ
- "ካ" አእመርካ
- "ኮ" አእመርኮ
- "ዋ" አእመርዋ፥ ወዘይመስሎ።

ካብዚ ዝተረፈ ድማ ኣብ ኅዓዝ ረባሕታ አእመረ ርአ ዝርዝር ቅጽል ኣብዚ ተፈጸመ።

፬.፮ ክፍልታት አሉታን እወታን ነባር

አሉታ ዚኾኑ ነባር ዓንቀጻት (አማን ወኢማን)

1. አኮ፥ ኢ፥ ሐሰ

1. "አኮ" ዚህቦ አሉታ ከምዚ ዚስዕብ እዩ (ባዕልኻ ተርጉም)

እወታ		አሉታ
፩. ዝንቱ ውእቱ ዘገብረ ዘንተ ግብረ		አኮ ዝንቱ ዘገብረ ዘንተ ግብረ
፪. አንተ ውእቱ ዘገበርከ ዘንተ ግብረ		አኮ አንተ ዘገበርከ ዘንተ ግብረ
፫. አነ ውእቱ ዘገበርኩ ዘንተ ግብረ		አኮ አነ ዘገበርኩ ዘንተ ግብረ
፬. እሉ እሙንቱ እለ ገብሩ ዘንተ ግብረ		አኮ እሉ እለ ገብሩ ዘንተ ግብረ
፭. ንሕነ ውእቱ እለ ገበርነ ዘንተ ግብረ		አኮ ንሕነ እለ ገበርነ ዘንተ ግብረ
፮. አንትሙ ውእቱ እለ ገበርክሙ ዘንተ ግብረ		አኮ አንትሙ እለ ገበርክሙ ዘንተ ግብረ
፯. ዛቲ ይእቲ እንተ ገብረት ዘንተ ግብረ		አኮ ዛቲ እንተ ገብረት ዘንተ ግብረ
፰. አንቲ ውእቱ እንተ ገበርኪ ዘንተ ግብረ		አኮ አንቲ እንተ ገበርኪ ዘንተ ግብረ
፱. አነ ውእቱ እንተ ገበርኩ ዘንተ ግብረ		አኮ አነ እንተ ገበርኩ ዘንተ ግብረ
፲. አንትን ውእቱ እለ ገበርክን ዘንተ ግብረ		አኮ አንትን እለ ገበርክን ዘንተ ግብረ
፲፩. እላ እማንቱ እለ ገብራ ዘንተ ግብረ		አኮ እላ እለገብራ ዘንተ ግብረ
፲፪. ንሕነ ውእቱ እለ ገበርነ ዘንተ ግብረ		አኮ ንሕነ እለ ገበርነ ዘንተ ግብረ

ነዞም ዚስዕቡ ናብ አሉታ ቀይር።

እወታ		አሉታ

፩. ዝንቱ ውእቱ ትጉህ		
፪. አንተ ውእቱ ዮሐንስ		
፫. አነ ውእቱ ትጉህ		
፬. እሉ እሙንቱ ትጉሃን		
፭. አንትሙ ውእቱ ትጉሃን		
፮. ንሕነ ውእቱ ትጉሃን		
፯. ዛቲ ይእቲ ትግህት		
፰. አንቲ ውእቱ ትግህት		
፱. አነ ውእቱ ትግህት		
፲. እላ እማንቱ ትጉሃት		
፲፩. አንትን እማንቱ ትጉሃት		
፲፪. ንሕነ ውእቱ ትጉሃት		
፲፫. ትጉህ ውእቱ ዮሐንስ		
፲፬. ትጉህ ውእቱ አንተ		
፲፭. ትጉህ አነ ውእቱ		
፲፮. ትጉሃን እሙንቱ ጴጥሮስ ወዮሐንስ		
፲፯. ትጉሃን ውእቱ አንትሙ		
፲፰. ትጉሃን ውእቱ ንሕነ		
፲፱. ትግህት ይእቲ ዛቲ		
፳. ትግህት ውእቱ አንቲ		
፳፩. ትግህት ውእቱ አነ		
፳፪. ትጉሃት እማንቱ ማርያም ወሰሎሜ		
፳፫. ትጉሃት ውእቱ አንትን		
፳፬. ትጉሃት ውእቱ ንሕነ		

“ቦ”

እወታ “ቦ”		አሉታ “አልቦ”
፩. ቦ ያዕቆብ ውስተ ጉባኤ		አልቦ ያዕቆብ ውስተ ጉባኤ
፪. ቦ ማርታ ውስተ ጉባኤ		አልቦ ማርታ ውስተ ጉባኤ
፫. ቦ አንተ ውስተ ጉባኤ		አልቦ አንተ ውስተ ጉባኤ
፬. ቦ አንቲ ውስተ ጉባኤ		አልቦ አንቲ ውስተ ጉባኤ
፭. ቦ ሊቃውንቲነ ውስተ ጉባኤ		አልቦ ሊቃውንቲነ ውስተ ጉባኤ
፮. ቦ ጠባባት አንስት ውስተ ጉባኤ		አልቦ ጠባባት አንስት ውስተ ጉባኤ
፯. ቦ አንትሙ ውስተ ጉባኤ		አልቦ አንትሙ ውስተ ጉባኤ
፰. ቦ አንትን ውስተ ጉባኤ		አልቦ አንትን ውስተ ጉባኤ
፱. ቦ ንሕነ ውስተ ጉባኤ		አልቦ ንሕነ ውስተ ጉባኤ
፲. ቦ አንቲ ውስተ ጉባኤ		አልቦ አንቲ ውስተ ጉባኤ

“ቦቱ”

እወታ “ቦቱ”		አሉታ “አልቦቱ”
፩. ቦቱ ዘመድ		አልቦቱ ዘመድ
፪. ባቲ ዘመድ		አልባቲ ዘመድ
፫. ብከ ዘመድ		አልብከ ዘመድ
፬. ብኪ ዘመድ		አልብኪ ዘመድ
፭. ብየ ዘመድ		አልብየ ዘመድ

፮. ቦሙ ዘመድ		አልቦሙ ዘመድ
፯. ቦን ዘመድ		አልቦን ዘመድ
፰. ብክሙ ዘመድ		አልብክሙ ዘመድ
፱. ብክን ዘመድ		አልብክን ዘመድ
፲. ብነ ዘመድ		አልብነ ዘመድ

"**ኢ**"

እወታ "ኢ"	አሉታ		እወታ "ኢ"	አሉታ
፩. ጸሐፈ	ኢጸሐፈ		፮. ጸሐፍክ	ኢጸሐፍክ
፪. ጸሐፈት	ኢጸሐፈት		፯. ጸሐፍኪ	ኢጸሐፍኪ
፫. ጸሐፉ	ኢጸሐፉ		፰. ጸሐፍኩ	ኢጸሐፍኩ
፬. ጸሐፋ	ኢጸሐፋ		፱. ጸሐፍክሙ	ኢጸሐፍክሙ
፭. ጸሐፍክን	ኢጸሐፍክን		፲. ጸሐፍነ	ኢጸሐፍነ

ናይ "ሐሰ" ነባር ዐንቀጽ

ሐሰ፥ ሐሶት፤ አይኮነን፤ አይከውንን፤ አይኹን፤ የሎን።

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ሐሰ ቦቱ	=	ብእኡ ኣይከውንን፤ ኣይበጽሖን፤ ኣይኹኖ፤ ኣይብጽሓዮ።
፪. ሐሰ ባቲ	=	ኣብኣ ኣይኹን፤ ኣይብጸሓያ፤ ኣይኹና፤ ኣይበጽሓን።
፫. ሐሰ ብከ	=	ኣይኮነካን፤ ኣይበጽሓካን፤ ኣይኹንካ፤ ኣይብጻሕካ።
፬. ሐሰ ብኪ	=	ኣይኮነክን፤ ኣይበጽሓክን፤ ኣይኹንኪ፤ ኣይብጻሕኪ።
፭. ሐሰ ብየ	=	ኣይኮነንን፤ ኣይበጽሓንን፤ ኣይብጽሓኒ፤ ኣይኹነኒ።
፮. ሐሰ ቦሙ	=	ኣይኮኖምን፤ ኣይኹኖም፤ ኣይኹነሎም፤ ኣይብጽሓዮም።
፯. ሐሰ ቦን	=	ኣይኹነን፤ ኣይኮነንን፤ ኣይኹነለን፤ ኣይብጽሓየን።
፰. ሐሰ ብክሙ	=	ኣይኹንኩም፤ ኣይኮነኩምን፤ ኣይኹነልኩም፤ ኣይብጻሓኩም።
፱. ሐሰ ብክን	=	ኣይኹንክን፤ ኣይኾነክንን፤ ኣይኹነልክን፤ ኣይብጻሕክን።
፲. ሐሰ ብነ	=	ኣይኹነና፤ ኣይኮነናን፤ ኣይኮነልናን፤ ኣይበጽሓናን።

ሐሰ ሎቱ

ግእዝ		ትግርኛ
፩. ሐሰ ሎቱ	=	ሐሶት ይኹነሉ፤ ሕልሚ ይኹነሉ።
፪. ሐሰ ላቲ	=	ሐሶት ይኹነላ፤ ሕልሚ ይኹነላ።
፫. ሐሰ ለከ	=	ሐሶት ይኹነልካ፤ ሕልሚ ይኹነልካ።
፬. ሐሰ ለኪ	=	ሐሶት ይኹነልኪ፤ ሕልሚ ይኹነልኪ።
፭. ሐሰ ሊተ	=	ሐሶት ይኹነለይ፤ ሕልሚ ይኹነለይ።
፮. ሐሰ ሎሙ	=	ሐሶት ይኹነሎም፤ ሕልሚ ይኹነሎም።
፯. ሐሰ ሎን	=	ሐሶት ይኹነለን፤ ሕልሚ ይኹነለን።
፰. ሐሰ ለክሙ	=	ሐሶት ይኹነልክን፤ ሕልሚ ይኹነልክን።
፱. ሐሰ ለክን	=	ሐሶት ይኹነልኩም፤ ሕልሚ ይኹነልኩም።
፲. ሐሰ ለነ	=	ሐሶት ይኹነልና፤ ሕልሚ ይኹነልና።

፲፪. ነባር ዐንቀጻት "ዚአሁ" "እሊአሁ"

ግእዝ	ትግርኛ		ግእዝ	ትግርኛ
1. ነሀሉ	ክንሀሉ		16. እሊአሁ	ናቱ ዝኾኑ
2. ዚአሁ	ናቱ		17. እሊአሆሙ	ናታቶም

3. ዚአሆሙ	ናታቶም		18. እሊኣሃ	ናታ
4. ዚኣሃ	ናታ		19. እሊአሆን	ናታተን
5. ዚአሆን	ናታተን		20. እሊአከ	ናትካ
6. ዚአከ	ናትካ		21. እሊአክሙ	ናትትኩም
7. ዚአክሙ	ናታትኩም		22. እሊአኪ	ናትኪ
8. ዚአኪ	ናትኪ		23. እሊአክን	ናታትክን
9. ዚአክን	ናታትክን		24. እሊአየ	ናተይ
10. ዚኣየ	ናተይ		25. እሊአነ	ናታትና
11. ዚአነ	ናትና		26. እሊአየ	ናተይ
12. ዚአየ	ናተይ		27. እሊአነ	ናታትና
13. ዚአነ	ናታትና		28. እሊአየ	ናተይ
14. ዚአየ	ናተይ		29. እሊአነ	ናታትና
15. ዚአነ	ናታትና			

፩. ነባር ዓንቀጻት ዚበሃሉ ኪራብሑን ኪዝርዘሩን ከለዉ

ግእዝ	ትግርኛ
ቦ፡ ውእቱ	ኣሎዎ፡ ነይርዎ፡ ነይሩ፡ ነበረ
ቦ ይእቲ	ንሳ ኣላ፡ ነበረት፡ ነይራ
ቦ ውእቶሙ	ንሳቶም ኣለዉ፡ ነበሩ፡ ነይሮም
ቦ ውእቶን	ንሳተን ኣለዋ፡ ነበራ፡ ነይረን
ቦ አንተ	ንስኻ ኣሎኻ፡ ነበርካ፡ ትነብር
ቦ አንቲ	ንስኺ ኣሎኺ፡ ነበርኪ፡ ኔርኪ
ቦ አንትሙ	ንስኻትኩም ኣሎኹም፡ ነበርኩም፡ ኔርኩም
ቦ አንትን	ንስኻትክን ኣሎክን፡ ነበርክን፡ ኔርክን
ቦ አነ	ኣነ ኣሎኹ፡ ነበርኩ፡ ነይረ፡ ነይረ ኣሎኹ
ቦ ንሕነ	ንሕና ኣሎና፡ ኔርና፡ ኔርና ኢና፡ ነበርና

ናይ "ቦ"ን "ሎ"ን ዝርዝር

ግእዝ	ትግርኛ
ቦ፡ ቦቱ	ሎ = ሎቱ ንእኡ ኣለዎ፡ ነበሮ፡ ነይርዎ ይግብኦ
ቦ ባቲ	ላ፡ ላቲ = ንእኣ ኣለዋ፡ ነይርዋ፡ ነበራ፡ ይግብኣ
ቦ ቦሙ	ሎ፡ ሎሙ = ንእኣቶም ኣለዎም፡ ነይርዎም ነበሮም፡ ይግብኦም
ቦ ቦቶሙ	ሎ፡ ሎቶሙ =ንእኣቶም ኣለዎም፡ ነይርዎም ነበሮም፡ ይግብኦም
ቦ ቦቶን	ሎ፡ ሎን፡ ንእኣተን ኣለወን፡ ነይርወን፡ ነበረን፡ ይግብኦን
ብከ	ሎ፡ ሎቶን፡ ንእኣተን ኣለወን፡ ነይርወን፡ ነበረን፡ ይግብኦን
ብኪ	ሎ፡ ለከ፡ ንኣኻ ኣሎካ፡ ነይርካ፡ ነበረካ፡ ይግብኣካ
ብክሙ	ሎ፡ ለኪ፡ ንኣኺ ኣሎኪ፡ ነይርኪ፡ ነበረኪ፡ ይግብኣኪ
ብክን	ሎ፡ ለክሙ፡ ንኣኻትኩም ኣሎኩም፡ ነይርኩም፡ ነበረኩም፡ ይግብኣኩም
ብየ	ሎ፡ ለክን፡ ንኣኻትክን ኣሎክን፡ ነይሩክን፡ ነበረክን፡ ይግብኣክን
ብነ	ሎ፡ ልየ፡ ንኣይ ኣሎኒ፡ ነይሩኒ፡ ነበረኒ፡ ይግብኣኒ
	ሎ፡ ሊተ፡ ንኣይ ኣሎኒ፡ ነይሩኒ፡ ነበረኒ፡ ይግብኣኒ
	ሎ፡ ለነ፡ ንኣና ኣሎና፡ ነይሩና፡ ነበረና፡ ይግብኣና

ምዕራፍ ፭ (5)
ገቢር ወተገብሮ (ንጡፍን ልኡምን)
(ACTIVE AND PASSIVE)

፭.፩ ገቢርን ተገብሮን ዚኸቱ ፊደላትን ንባባትን

ራብዕ፡ ኃምስ፡ ሳብዕ ገቢርን ተገብሮን (ልኡምን ንጡፍን) ይኸቱ እዮም።
ንኣብነት፡- ካብ ራብዕ ጽጌረዳ፡ ደብተራ፡ ደመና፡ አምኃ፡ ሠረገላ፡ ሰግላ፡ ቀጸላ፡ ተኵላ፡ አሜከላ፡ ዕብላ፡ ከዋላ፡ ደሊላ፡ ዳቤላ፡ ገሊላ፡ ጌልጌላ፡ ላማ፡ መስቴማ፡ ሰቂማ፡ ራማ፡ ቃማ፡ አስኬማ፡ ከተማ፡ ዘማ፡ ፌማ፡ ዓሣ፡ አንበሳ፡ ፒሳ ወዘይመስሎ።

ካብ ኃምስ ንኣብነት፡-
ጽጌ፡ ርሔ፡ ኤሎሄ፡ ግሔ፡ ሃሌ፡ ስንዳሌ፡ ቢረሌ፡ ኩፋሌ፡ ጽሌ፡ ሱላሜ፡ አበሜ፡ ዕድሜ፡ ጊሜ፡ ሥላሴ፡ ራምሴ፡ ብናሴ፡ ጸዴሬ፡ ወራውሬ፡ ፍሬ፡ ፍካሬ ወዘይመስሎ።

ካብ ሳብዕ ንኣብነት፡-
ከበሮ፡ መሰንቆ፡ ዳዕሮ፡ ፍሕቆ፡ ገቦ፡ ከረቦ፡ ጸልቦ፡ ትክቶ፡ እግዚኦ፡ ሰብኮ፡ ኢያሪኮ፡ አውሎ፡ ሴሎ፡ ቀንሞ፡ ቀናንሞ፡ ድራሞ፡ ጽራሞ፡ ፍሕሶ፡ ውቅሮ ወዘይመስሎ።

ገቢርን ተገብሮን ብምንታይ ይፍለጡ እንተበሉ፡ ብኣሰሓሕባኦም ይፍለጡ። ንሱ ድማ ተገብሮ ሳድስ (በዓል ቤት) ይስሕብ። "ተገብረ ኃይል" ኢሉ ይርከብ። ገቢር ግና ግእዝን በዓል ቤትን (ሳድስን) ይስሕብ። "አምላክ ገብረ ኀይለ" ይብል። ገቢርን ተገብሮን ኣብ ስምን ኣብ ግብርን (ከነትን) እናኾኑ ይንገሩ።

ዝወራረሱ ቀለማት ሽዱሽተ እዮም። ንሳቶም ድማ ግእዝ፡ ካዕብ፡ ሣልስ፡ ኃምስ፡ ሳድስ፡ ሳብዕ እዮም። እዚኣቶም ሠለስተ ተወረስቲ ሠለስተ ድማ ወረስቲ እዮም።

ሀ. ተወረስቲ ዚብሃሉ ካዕብን ሣልስን ሳድስን እዮም።

ለ. ወረስቲ ዝብሃሉ ድማ ግእዝን ኃምስን ሳብዕን እዮም።

ንሳድስ ግእዝ ኪወርሶ ከሎ፥ "ተሐንፀ ቤት" ዝነብረ "ሐነፀ ቤተ"፤ ንካዕብ ሳብዕ ኪወርሶ ከሎ "ተሐንፀ ቤቱ" ዝነበረ "ሐነፀ ቤቶ"፤ ንሣልስ ኃምስ ኪወርሶ "ተቀትለ ብእሲ" ዝነበረ "ቀተለ ብእሴ" ይብል።

ራብዕ ግና ምስ ገቢርን ተገብሮን ምስ ክልቲኡ ተፋቓሪ እዩ።
ንኣብነት፥ ሀ/ ተቀትለ አንበሳ ይብል።
ለ/ ቀተለ አንበሳ'ውን ይብል እዩ።

ሀ. ራብዕ ኃምስ ሳብዕ ኣብ ገቢርን ተገብሮን ኣይለዋወጡን እዮም።

ንኣብነት፥ ተከለ ደብተራ። ተተክለ ደብተራ።
ቀሰመ ጽጌ። ተቀስመ ጽጌ።
ዘበጠ ከበሮ። ተዘብጠ ከበሮ ብምባል ይርከብ።

ለ. ግእዝ ዚወርሶ ካዕብ ኣሎ። ግእዝ ዚወርሶ ሣልስንውን ኣሎ።

ንኣብነት፥ እሎንቱ ኢሉ እሎንተ
እልክቱ ኢሉ እልክተ
ዝንቱ ኢሉ ዘንተ
ውእቱ ኢሉ ውእተ
ዝክቱ ኢሉ ዝክተ እናበለ ካብ ሓደ ጀሚሩ ክሳብ ፲ ይኸይድ። እዚ ንካዕብ ኪወርሶ ከሎ እዩ።

ሐ. ንሣልስ ግእዝ ኪወርሶ ከሎ፥ አሐቲ ኢሉ አሐተ
እንታክቲ ኢሉ እንታክተ፤
ዛቲ ኢሉ ዛተ

ይእቲ ኢሉ ይእተ ብምባል የመልክት።

መ. ግእዝ፡ ኃምስ፡ ሳብዕ ዘይወርሶም ቀለማት

ግልስ "ደኃሪ"

ሳብዕ ዘይወርሶም ካዕብ "ሰሱ ሰብኡ ሰማኒቱ ተሱዑ አሥሩ እግዚኡ እዮም። ካብዚኦም እቶም ኣርባዕተ ይናበቡ እዮም። ንሳቶም ድማ ግእዝ፡ ራብዕ፡ ኃምስ፡ ሳብዕ እዮም። ዘርፍ ዘይብሎም ናይ ባህርይን ናይ ተጸውዖን ናይ ተቀብዖን ኣስማት ተገብሮኦም ባዕሎም ገቢሮም ግና ብባዕድ ቀለም እዩ።

ተገብሮ (ልኡም)	ገቢር (ንጡፍ)
ተሰብሐ እግዚአብሔር በመላእክት	ወመላእክት ሰብሑ እግዚአብሔርሀ፡ ፈጣሪሆሙ
ተጸውዐ ሙሴ በእግዚአብሔር	እግዚአብሔር ጸውዐ ሙሴሀ ገብሮ
ጊዮርጊስ ጸንዐ በመንፈስቅዱስ	መንፈስቅዱስ አጽንዐ ጊዮርጊስሀ ፍቁሮ።

፭.፪ አርእስት ገቢርን ተገብሮን

፩ᵉ ክፍሊ አርእስቲ

አዕማድ ዚብሃሉ ኃሙሽተ እዮም። ንሳቶም ከኣ፥

፩. ተገብሮ - ቀተለ

፪. ምግባር - አቅተለ

፫. አግብሮ - አስተቃተለ

፬. ምግብባር - ተቃተለ

፭. አገባባር እዮም።

ኣብ ቀመር ረባሕታ ኣብ ሽሞንቲኡ ኣርእስቲ ምእንቲ ኺፍለዩ አዕማድ ተባሂሎም።

መደረግ፡ ተደራጊን መደረጊያን መልዓልን መገሥገስን ወይ መዕለቢ። መበገሥን መዕ ለብን ኪተርፉ ኸለዉ። ወሀብን ተቐባልን መእሠሪ ዜልቅቕ ዐቢይ አገባብ ኩነትን ንኡስ አንቀጽን ይስሕብ።

መእሠሪ ዜልቅቕ አገባብ ግና መግበሪ መልዓሊ መገሥገሲ ተቐባሊ ምስ ዝተባህሉ ዓቢይ አገባብ እኳ ከይተረፈ ይቑጸር እዩ።

- ተገብሮ ተቐባል ግብርን መግበርን ምስ ዓቢይ አገባብ ኪስሕብ ከሎ፡ *"ተወሰነት ርትዕት ሃይማኖት በጉባዔ ኒቅያ በአፈ ፫፻፲ወ፰ አመ ነግሠ ቈስጠንጢኖስ"* ይብል።
- መልዓሊ መገሥገሲ ወይ መዕረፊ ግብሪ ዚወድቀ ኣገባብ ኪስሕብ ከሎ፡- *"ተፈነዉ ሐዋርያት እም ኢየሩሳሌም ኀበ ብሔረ አሕዛብ ሶበ ፈቀዱ ፈጽሞተ ቃሉ ለእግዚእነ"* ይብል።
- እቲ ግብሪ ዚወድቀ ወሃብን ተቐባልን አገባብ ኪስሕብ ከሎ፡ *"ተ ብከ ሃይማኖት እም ቃለ ሐዋርያት ለአሕዛብ ድኅረ ተበልዐ ድራር"* ይብል።
- ንሽዱሽቲኡ ኪስሕብ ከሎ፡ *"ዐርገ ኤልያስ እምድር ኀበ ገነት በሠረገላ እሳት እምድኅረ ተአምረ ዐቂቦቱ ሕገ እግዚአብሔር ይንበር ሀየ"* ይብል። ኣብ ልዕሊዚ ኣብ ጊዜ ምግባር ጊዜ፡ ገባሪ ብአግብሮ ጊዜ አግባርን ወሰኽ። *"አዕረጎ እግዚአብሔር ለኤልያስ አዕርጎተ ፍቅር።"*
- ምግብባር ተገባባርን መገባበርን ተቐባል ግብሪ መልዓሊ መገሥገስን ወይ መዕረፊ ንኡስ ዐንቀጽን አገባብን ይስሕብ እዩ። ኪአቱ ኸሎ፡ *"ተራወፁ ተቀሓውያን ሩፀተ እመካን እስከ መካን ዘወሰኑ ሎሙ ባዕዳን በመርኅብ በዕለተ አዕረፉ፡ እም ተግባረ ሥጋ ይክሥቱ ፍጥነተ እግሮሙ።"*
- መገባበርን ተገባባርን ማገባበርያን አገባብን ኪስሕብ ከሎ፡ *"ተቃተለ ዳዊት ምስለ ጎልያድ በመካነ ኤላ ሶበ ዐርጉ ኢሎፍላውያን ኀበ እስራኤል"* ይብል።
- ተገባባርን መገባበርን ተቐባል ግብርን አገባብ ኪስሕብ ከሎ፡ *"ተራወፁ አብያጽ ተቀሓውያን ሩፀተ በመርኅብ በዕለተ አዕረፉ እም ተግባረ ሥጋ"* ይብል።

- ❖ መልዓልን መገስገስን አገባብን ኪስሕብ ከሎ፡ *“ይትራወፁ ሩፀተ መንፈሳዊ ሐዋርያት ወአርድእት እም ኢየሩሳሌም ኀበ ብሔረ አሕዛብ አው እስከ ብሔረ አሕዛብ ወእምነ ዛቲ ኀበ ሳሌም እንዘ ይሰብኩ ወንጌለ”* ይብል።
- ❖ ኣብ መገባበሪያ ጊዜ ድማ ኣብ ልዕሊ እዚ አገባባሪ ወሸኽ። *“አስተራወፀ እግዚእነ ሐዋርያተ ወአርድእተ”*።
- ❖ ዳግም መደረግ ተቐባል ግብርን ምግብባር፡ ተገባባርን ካዕብን ሣልስን ገይሮም ይስሕቡ። ምግባር አግሪ ምኽን ተቐባል ግብሪ ምግብባር ተገባባርን ግእዝን ኃምስን ሳብዕን ገይሮም ይስሕቡ እዮም።
- ❖ ራብዕ ግና ንገቢርን ንተገብሮን ዝተመችአ እዩ እሞ፡ ኵሎም ይስሕብዎ እዮም። እዚውን *“ተተክለ ደብተራ፤ ተክለ ደብተራ”* ብማለቱ የርኢ። ምግባር ሳድስን ካዕብን ሣልስን ኪስሕብ ከሎ፡ *“ተቀትለ ፀር፡ ወሚመ ፀሩ፡ ወእመ አኮ ጸላኢ”* ይብል።
- ❖ ምግባር፡ ግእዝን ሳብዕን ኃምስን ኪስሕብ ከሎ፡ *“ቀተለ ፀረ አው ፀሮ ወሚመ ጸላኤ”* ይብል። ኣብ ጊዜ አግብሮ *“አቅተለ”*፤ ኣብ ጊዜ አገባባር *“አስተቃተለ”* በል።
- ❖ መደረግ ኣብ ነባርነት ናይ ምግባር ተሰሓብቲ ይወርስ እዩ እዚውን *“ነበረ ዝየ፤ ተቀስመ ጽጌ፤ ተንህበ ከንበሎ፤ ነበረ ተሰሎንቄ አው ደማስቆ”* ብምባሉ የርኢ።
- ❖ ምግባር ድማ ኣብ ጒልትነት ዘለዉን ናይ ምግባር ተሰሓብቲ ይወርስ። ንኣብነት፥ *አፍቀረ አቡሁ፤ ከሠተ አፉሁ፤ አፍቀረ ፈጣሪሁ፤ አፈቅር መድኀንየ* ብምባሉ የርኢ።
- ❖ ናይ ተቐባሊ ኣገባብ ግእዝ ኪወርሶ ኸሎ። ምግባር ፪ ንግእዝ ይስሕብ። እዚውን *መሀሩ ሐዋርያተ ወንጌለ አሕዛበ* ብማለቱ የርኢ።
- ❖ ናይ ቦታ አገባብ ግእዝ ኪወርሶ ኸሎ ካብ ሕዋሳት ፭ ኪኽፈል ገንዘብ ኪወርሶ ግብርን ነገርን ንተቐባላይን ንተገባባሪ ኪሰማምዑ ኸለዉ መደረግ ምግብባር፡ ግእዝ ይስሕቡ። እዚውን ዐርገ ደብረ፤ ተመትረ ክሣዶ፤ ተረግዘ እግሮ፤ ተሐይደ ንዋዩ፤ እናበለ የርኢ።
- ❖ አርእስቲ ምስ ጥረ ዘርኢ ወይ ምስ ሰሓቢ ዘርኢ ይርከቡ እዮም። ዓቢይን ንኡስን ዓ ንቀጽ ኣብ ኣርእስቲ ይርከቡ ሰያፍን ቅጽልን ምስ ዓቢይ ዓንቀጽ ይርከቡ እዮም።
- ❖ **አርእስቲ** ሠለስተ ገቢር፡ ክልተ ተገብሮ እዮም። ካብ ሠለስተ ዝወፅአ ገቢር ናይ ግድን፡ ቅጽልን ንኡስ ዓንቀጽን ይስሕብ እዩ። ቀቲል፡ ቀቲሎት። ሰብአ አቅትሎ፡ አቅትሎት። ሰብአ አስተቃታሊ፡ አስተቃትሎ፡ አስተቃትሎት። ሰብአ ምስለ ሰብእ እናበልካ ካብ ፪ተ ተገብሮ ቅጽል ንኡስ ዓንቀጽ እንተ ሰሓበን እንተ ዘይሰሓበን ግዲ የልቦን። ተቃትሎ፡ ተቃትሎት ምስለ ሰብእ። ተቀትሎ፡ ተቀትሎት በሰይፍ ይብል።

፳ይ ክፍሊ ገቢርን ተገብሮን

ገቢርን ተገብሮን ብኣሰሓሕባኦም ይፍለጡ። ማለት ተገብሮ ሳድስ ይስሕብ። ተገብረ ኀይል ኢሉ። ገቢር ግእዝ ገብረ ኀይለ ኢሉ፡ እዚኦቶም ገቢርን ተገብሮን ብስምን ብግብርን እናኾኑ ይንገሩ።

ዚዋረሱ ፊደላት ፯ተ እዮም። እንታይን እንታይን እንተ ተባህለ ግእዝ፡ ካዕብ፡ ሣልስ፡ ኃምስ፡ ሳድስ፡ ሳብዕ እዮም። እዚኣቶም ከኣ ፫ተ ተወረስቲ ፫ተ ወረስቲ እዮም። እቶም ተወረስቲ ካዕብ፡ ሣልስ፡ ሳድስ ኪኾኑ ከለዉ፡ ወረስቲ ድማ ግእዝ፡ ኃምስ፡ ሳብዕ እዮም።

- ንሳድስ ግእዝ ኪወርሶ ከሎ፡ ተሐንፀ ቤት ኢሉ ሐነፀ ቤተ ይብል።
- ንካዕብ ሳብዕ ኪወርሶ ከሎ፡ ተሐንፀ ቤቱ ኢሉ ሐነፀ ቤቶ ይብል።
- ንሣልስ ኃምስ ኪወርሶ ከሎ፡ ተቀትለ ብእሲ ኢሉ ቀተለ ብእሴ ይብል።
- ራብዕ ግና ተፋቓሪ እዩ። ንአብነት ተቀትለ አንበሳ ኢሉ ቀተለ አንበሳ ይብል።

ከምኡውን ራብዕ፡ ኃምስ፡ ሳብዕ ብገቢር ብተገብሮ አይለዋወጡን እዮም። እዚውን ተክለ ደብተራ፤ ተተክለ ደብተራ። ቀሰመ ጽጌ፤ ተቀሥመ ጽጌ። ተዘብጠ ከበሮ፤ ዘበጠ ከበሮ ብምባሉ የርኢ።

ግእዝ ዚወርሶ ካዕብ አሎ። ግእዝ ዚወርሶ ሣልስ ኣሎ።

- ❖ እሎንቱ ኢሉ እሎንተ፤
- ❖ እልክቱ ኢሉ እልክተ፤

- ❖ ዝንቱ ኢሉ ዘንተ፤
- ❖ ውእቱ ንዝበሎ ውእተ፤
- ❖ ዝክቱ ዝበሎ ዝክተ፤ እናበለ ካብ ሓደ ጀሚሩ ክሳዕ ፲ ዚበጽሕ ይኸይድ። እዚ ነቲ ካዕብ እቲ ግእዝ ኪወርሶ ኸሎ እዩ።

ነቲ ሣልስ ግእዝ ኪወርሶ ኸሎ፤ አሐቲ ኢሉ አሐተ፤ እንታክቲ ዝበሎ እንታክተ፤ ዛቲ ዝበሎ ዛተ፤ ይእቲ ንዝበሎ ይእተ ብምባል የርኢ።

ግእዝ፡ ኃምስ፡ ሳብዕ ዘይወርሶም ፊደላት አለዉ።

- ❖ <u>ግእዝ ዘይወርሶም ሳድስ</u>፥ ትካት፡ ዮም፡ ትማልም
- ❖ <u>ኃምስ ዘይወርሶም ሣልስ</u>፥ ደኀሪ፡ ቀዳሚ
- ❖ <u>ሳብዕ ዘይወርሶም ካዕብ</u>፥ ስሉ፡ ሰብዑ፡ ሰማኒቱ፡ ተስዑ፡ ዐሥሩ፡ እግዚኡ እዮም።

ካብዚኣቶም እቶም ኣርባዕተ ይናበቡ እዮም። ንሳቶም ከኣ ግእዝን ራብዕን ኃምስን ሳብዕን እዮም።

ዘርፍ ዘይብሎም፡ ናይ ባህርይን ናይ ተጸውዖን ናይ ተቀብዖን ስማት ተገብሮኦም ብርእሶም ገቢርነቶም ከኣ ብባዕዲ ፊደል እዩ።

- ❖ ተሰብሐ እግዚአብሔር በመላእክት ወመላእክት ሰብሑ እግዚአብሔርሀ ፈጣሪሆሙ።
- ❖ ተጸውዐ ሙሴ በእግዚአብሔር ወእግዚአብሔር ጸውዐ ሙሴሀ ገብሮ።
- ❖ ጊዮርጊስ ጸንዐ በመንፈስ ቅዱስ ወመንፈስ ቅዱስ አጽንዐ ጊዮርጊስሀ ፍቁሮ እናበለ ይኸይድ።

መእሰሪ ፊደላት ሽዱሽተ እዮም። ፫ተ ዓናቅጽ **ውእቱ፡ አሌ ሎቱ፡ አኮ** እዮም።

ሆሄያት ሾብዓተ እዮም። ንሳቶም ከኣ ግእዝ፡ ካዕብ፡ ሣልስ፡ ራብዕ፡ ሳድስ፡ ሳብዕ፡ እዮም። ሾብዓቲኦም ኣብ ትግርኛ "ን" ኣየምጽኡን እዮም። <u>ንኣብነት</u>፥

- o <u>ግእዝ ኪኾውን ከሎ</u>፥ ሖረ ፍኖተ - መገዲ ኸደ።
- o <u>ካዕብ ኪኾውን ከሎ</u>፥ ከሠተ አፉሁ - ኣፉ ከፈተ (ገለጸ)። ፈነወ አግብርቲሁ - ባሮቱ ለኣኸ።
- o <u>ሣልስ ኪኾውን ከሎ</u>፥ አድኀነ መዋቲ - ንመዋቲ አድኃነ
- o <u>ራብዕ ኪኾውን ከሎ</u>፥ ዘረወ ደመና - ደመና በተነ።
- o <u>ኃምስ ኪኾውን ከሎ</u>፥ ሰምዐ ቅዳሴ - ቅዳሴ ሰምዐ።
- o <u>ሳድስ ኪኾውን ከሎ</u>፥ ሰምዐ ቃልየ - ቃለይ ሰምዐ።
- o <u>ሳብዕ ኪኾውን ከሎ</u>፥ ዘበጠ ከበሮ - ከበሮ ሃረመ። ብምባሉ ይርአ።

ሰዋስው ዚብሃሉ ብሓፈሻኡ ፰ተ እዮም። ክልቲኦምከ፡ እንታይን እንታይን እዮም እንተ ተባህለ፡ ዘርእን ነባርን ወይ ድማ ስምን፡ ግብርን እዮም። ካብዚኣቶም ዚወፅእ የልቦን።

ንምሳሌ ካብ ተገብሮ (ልኡም)		ገቢር (ንጡፍ)	ካብ ገቢር ንጡፍ
ተሐንፀ ቤት	ዝክቱ	ሐነፀ ቤተ	አሐተ
ተሐንፀ ቤቱ	አሐቲ	ሐነፀ ቤቶ	እንታክተ
ተቀትለ ብእሲ	እንታክቲ	ቀተለ ብእሴ	ዛተ
ተቀትለ አንበሳ	ዛቲ	ተቀትለ አንበሳ	ይእተ
እሎንቱ፡ እልክቱ	ይእቲ	እሎንተ እልክተ	ዝኰ
ዝ	ዝኩ	ዘንተ	ዝኰሎ
ውእቱ	ዘኰሉ	ውእተ	ኰሎ
ዝንቱ	ኰሉ	ዝክተ	ዘ

ግሥ ገቢርን ተገብሮን

ገቢር (ንጡፍ)	ተገብሮ (ልኡም)	ገቢር (ንጡፍ)	ተገብሮ (ልኡም)

ግእዝ ትግርኛ	ግእዝ ትግርኛ	ግእዝ ትግርኛ	ግእዝ ትግርኛ
ቀተለ = ቐተለ	ተቀትለ = ተቐትለ	በልዐ = በልዐ	ተበልዐ = ተበልዐ
ሐነፀ = ሃነጸ	ተሐንፀ = ተሓንጸ	ሰትየ = ሰተየ	ተሰትየ = ተሰትየ
ነሰአ = ወሰደ	ተነስአ = ተወስደ	ወለደ = ወለደ	ተወልደ = ተወልደ
መልአ = መልአ	ተመልአ = ተመልአ	ጸሐፈ = ጸሓፈ	ተጽሕፈ = ተጻሕፈ
ቀድሐ = ቀድሐ	ተቀድሐ = ተቐድሐ	ሰቀለ = ሰቐለ	ተሰቅለ = ተሰቕለ
ሐተመ = ተመ	ተሐትመ = ተሓትመ		

ገቢር	ተገብሮ	ገቢር	ተገብሮ	ገቢር	ተገብሮ
ሰብሐ	ተሰብሐ	ቀነወ	ተቀነወ	ያቀ	ተዐውቀ
ላጸየ	ተላጸየ	ቀደመ	ተቀድመ	አለደ	ተአደለ
ኀጥአ	ተኀጥአ	ቀተለ	ተቀትለ	ወሀበ	ተውህበ
ሐመየ	ተሐምየ	በልዐ	ተበልዐ	ወሰከ	ተውሰከ
ሐቀለ	ተሐቀለ	በተከ	ሠበትከ	ወረወ	ተወርወ
መርሐ	ተመርሐ	በጥሐ	ተበጥሐ	ዘረወ	ተዘርወ
መስሐ	ተመስሐ	ለቅሐ	ተለቅሐ	ጠብሐ	ተጠብሐ
ሞቅሐ	ተሞቅሐ	ለክዐ	ተለክዐ	ጸፍዐ	ተጸፍዐ
ሞርቅሐ	ተሞርቅሐ	ሐሰወ	ተሐሰወ	ጸልአ	ተጸልዐ
ሞጥሐ	ተሞጥሐ	ሐዘለ	ተሐዝለ	ጸውዐ	ተጸውዐ
ሞጽሐ	ተሞጽሐ	ሐበለ	ተሐብለ	ፈከረ	ተፈከረ
ሦዐ	ተሦዐ	ሞዐ	ተሞዐ	ፈትሐ	ተፈትሐ
ሠርዐ	ተሠርዐ	መንሰወ	ተመንሰወ	ጸሐፈ	ተጽሕፈ
ሠዐረ	ተሥዕረ	መገበ	ተመገበ	ጠብለለ	ተጠብለለ
ሤመ	ተሠይመ	ማኅረከ	ተማኅረከ	ፈነወ	ተፈነወ
ረሐነ	ተርሕነ	ሠረወ	ተሠረወ	ኀጥአ	ተኀጥአ
ረመለ	ተረምለ	ረገዘ	ተረግዘ	ወለደ	ተወልደ
ረሰየ	ተረሰየ	ሴሰየ	ተሴሰየ	ሰምዐ	ተሰምዐ
ረስዐ	ተረስዐ	ሰፈወ	ተሰፈወ	ከፈለ	ተከፍለ
ረከበ	ተረክበ	ሰሐበ	ተስሕበ	አዘዘ	ተአዘዘ
ሰዐበ	ተስዕበ	ሰንቀወ	ተሰንቀወ	ቀድሐ	ተቀድሐ
ሰፍሐ	ተሰፍሐ	ሰከየ	ተሰክየ	ከዐወ	ተክዕወ
ሰጥሐ	ተሰጥሐ	ነጽሐ	ተነጽሐ		

ሥራሐ ቤት (ዕዮ ቤት) አው መልእክተ ቤት

ገቢር	ተገብሮ	ተገብሮ	ገቢር
ሰብሐ		ተሐሰወ	
ላጸየ		ተሐዝለ	
ኀጥአ		ተሐብለ	
ሐመየ		ተሞአ	
ሐቀለ		ተመንሰወ	
መርሐ		ተመገበ	
መስሐ		ተማኅረከ	
ሞቅሐ		ተሠረወ	
ሞርቅሐ		ተረግዘ	
ሞጥሐ		ተሴሰየ	
ሞጽሐ		ተሰፈወ	
ሦዐ		ተስሕበ	
ሠርዐ		ተሰንቀወ	
ሠዐረ		ተሰክየ	
ሤመ		ተነጽሐ	

ረሀነ		ተክዕወ	
ረመለ		ተዐውቀ	
ረሰየ		ተውህበ	
ረከበ		ተአደለ	
ረስዐ		ተወርወ	
ረስአ		ተወሰከ	
ሰዐበ		ተጠብሐ	
ሰፍሐ		ተዘርወ	
ሰጥሐ		ተጸፍዐ	
ለክዐ		ተጸልአ	
ለቅሐ		ተፈከረ	
መሀረ		ተጸውዐ	
ነበበ		ተፈትሐ	
ቀነወ		ተጽሕፈ	
ቀደመ		ተጠበለለ	
በልዐ		ተፈነወ	
ክህለ		ሡነጥአ	

<u>ገቢር ግሥ (ዓንቀጽ)</u>

ግእዝ	ትግርኛ
1. ከሠተ ውእቱ ብርሃነ	ንሱ ብርሃን ገለጸ።
2. ይትሜነይ ኵሉ ምልክና	ኵሉ ግዝኣት ይምነ።
3. ኢትመንኑ አንትሙ ጻድቃነ	ንሸኻትኩም ጻድቃን ኣይትንዓቑ፡፡
4. ያከብሩ ደቂቅ አበወ	ውሉድ ወለዶም የኽብሩ።
5. ኢያከብሩ አይሁድ ናዝራዊ	ኣይሁድ ንናይ ናዝሬት ሰብ ኣየኽብሩን
6. ኢያምዕዕ ብእሲ ብእሲተ	ሰብኣይ ንሰበይቱ ኣየጉህያ።
7. አብርሃም ሦዐ መሥዋዕተ	ኣብርሃም መሥዋዕቲ ሠዊዑ።
8. አዝለፈ ኢዮብ ትዕግሥተ	ኢዮብ ትዕግሥቲ ኣዘውተረ።
9. አፍቀረ ጠቢብ ትምህርተ	ለባም ትምህርቲ ፈተወ።
10. ኖትያ ጸበተ ባሕረ	ሓምባሲ ኣብ ባሕሪ ሓምበሰ።
11. ፈነወ ባዕል አግብርተ	ሃብታም ሸቃሎ ለኣኸ።
12. ሠምረ ቃኤል ቅትለተ አቤልሀ	ቃኤል ምቕታል ኣቤል ፈተወ።
13. ተዐገሰ እግዚእ ኵርዐተ ርእስ	ጐይታ ጽፍዒት ርእሲ ተዓገሰ።
14. ያበዝኁ አይሁድ ሁሰተ ርእስ	ኣይሁድ ብርእሲ ምጥላቕ የብዝኁ።
15. ፈቀደ አብርሃም ተኪሎተ ሐይመት	ኣብርሃም ምትካል ድንኳን ፈተወ።
16. ኢያጸርእ ኪሩብ ስብሐተ ስባሔ	መልኣኽ ምስጋና ኣየቋርጽን እዩ።
17. ያበድሩ ጻድቃን መንኖተ ዓለም	ጻድቃን ምንዓቕ ዓለም ይፈትዉ።
18. ሀካይ ያበዝኅ ምክንያተ	ሀኩይ ምኽንያት የብዝኅ።
19. ንሬኢ ንሕነ ብርሃነ	ንሕና ብርሃን ንርኢ።
20. ናንጽሕ ንሕነ ልበነ	ንሕና ልብና ነጽሪ (ነንጽሕ)።
21. ሰሎሞን አስተጋብአ ዕፀወ	ሰሎሞን ዕፅዋት ኣከበ።
22. ብእሲ ሰሐለ ማሕጼ	ሰብኣይ ምሳር ሰሓለ።
23. አብርሃም አርኀወ ኆኀተ	ኣብርሃም ኣፍገደ ማዕፆ ከፈተ።
24. ጴጥሮስ ገደፈ ልብሶ	ጴጥሮስ ክዳኑ ኃደገ።
25. አብድ ፀልአ ምክረ	ሰነፍ ምዕዶ ጸልአ።
26. ሙሴ ፈርሀ ሞተ	ሙሴ ሞት ፈርሀ።
27. ሄሮድስ ቀተለ ሕፃናተ	ሄሮድስ ሕፃናት ቐተለ።

28. ዳንኤል ፈከረ ሕልመ	ዳንኤል ሕልሚ ፈትሐ።
29. ዳዊት ሰንቀወ መሰንቆ	ዳዊት መሰንቆ ወቐዐ።
30. ዳዊት ቀተለ ጎልያድሀ	ዳዊት ንጎልያድ ቐተለ።
31. አይሁድ ፈቀዱ ስቅለተ	ኣይሁድ ስቕለት ፈተዉ/ደለዩ።
32. ለንጊኖስ ረገዘ ኢየሱስሀ	ለንጊኖስ ንኢየሱስ ወግአ።
33. ጎረየ እግዚእነ ሰብአ	ጐይታና ሰባት መረጸ።
34. አብደረ ሰብእ ጽልመተ	ሰብ ጽልመት መረጸ።
35. ረከበ ዮሴፍ ዕንቈ	ዮሴፍ ዕንቍ ረኸበ።
36. ፈነወ ኢያሱ ሰብአ ዓይን	ኢያሱ ሰለይቲ ለኣኸ።
37. ንጉሥ ፈትሐ ጽድቀ	ንጉሥ ሓቂ ፈረደ።
38. አፈ ጻድቅ ነበበ ጥበበ	ኣፍ ጻድቕ ጥበብ ተናገረ።
39. ሰረቀ ወርቀ አኮን ወልደ ከርሚ	ወዲ ከርሚል አኮን ወርቂ ሰረቐ።
40. ማይ ኮነ ወይነ	ማይ ወይኒ ኾነ።
41. ዳዊት ወለደ ሰሎሞንሀ	ዳዊት ንሰሎሞን ወለደ።
42. ጲላጦስ ፈትሐ በርባንሀ	ጰ፝ላጦስ ንበርባን ፈትሐ።
43. ያዕቆብ ጎረየ ርብቃሀ	ያዕቆብ ንርብቃ መረጸ።
44. ዮሐንስ ነሥአ ማርያምሀ	ዮሐንስ ንማርያም ወሰዳ።
45. ፈነወ ዳዊት ዕደወ	ዳዊት ሰባት ለኣኸ።
46. ጸሐፈ ጲላጦስ መጽሐፈ	ጰ፝ላጦስ መጽሓፍ ጸሓፈ።
47. ይገብር እግዚአብሔር መድምመ	እግዚአብሔር መስደመም ይገብር።
48. ነሥኡ ካህናት ታቦተ	ካህናት ታቦት ኣልዓሉ/ኃዙ።
49. ገብረ ዘንተ ጸራዊ	ጻላኢ እዚ ገይሩ።
50. ለሐኰ ለሐኰ ልሕኰተ	ሠራሒ ካይላ ሳርማ ሠርሐ።
51. ገብረ እግዚአብሔር ሰማየ ወምድረ	እግዚአብሔር ሰማይን ምድርን ፈጠረ።
52. ፈረየ አስዋከ	እሾኽ ኣፍርየ።
53. አይሁድ ገብሩ ዓመፃ	ኣይሁድ ዓመጽ ፈጸሙ/ገበሩ።
54. መድኃኒተ ኮነ	መድኃኒት ኮነ።

<u>ተገብሮ ግሥ (ዓንቀጽ)</u>

ግእዝ	ትግርኛ
1. ምርዐት ታረኰሶ ለሰብእ	ምትንካፍ ነሰብ ተርክሶ።
2. አኀዞሙ ቅንዐት ለአብዳን	ንሰነፋት ቅንኣት ኃዞም።
3. አልቦሙ ምሕረት ለአሕዛብ	ንኣሕዛብ ምሕረት የብሎምን።
4. ኢትትሀከይ አክብሮት ለልሒቅ	ንዓቢይ ሰብ ምኽባር ኣይትትሃከ።
5. ይደሉ ተወክፎቶ ለነግድ	ንጋሻ ምቕባል ይግባእ።
6. ኢይትከሀል አግርሮታ ለልሳን	ንልሳን ምግታኣ ኣይከኣልን።
7. ፈወስናሃ ንሕነ ለባቢሎን	ንሕና ንባቢሎን ፈወስናያ።
8. በደርክናሆሙ አንትን ለአርድእት	ንሸኻትክን ንደቀ መዛሙርት ቀደምክናኦም።
9. ጸንዐ ልብየ በእግዚአብሔር	ልበይ ብእግዚአብሔር ጸንዐ።
10. ቦ ሕይወት ዘለዓለም	ንዘለዓለም ሕይወት ኣለዎ።
11. ኮነ ወልድየ ወሬዛ	ወደይ ጐበዝ ኮነ።
12. ገሠፅክዎ አነ ለወልድየ	ኣነ ንወደይ ቀጻዕክዎ/ገናሕክዎ።
13. ተኀርየ ሰሎሞን ከመ ይሕንፅ ቤተ መቅደስ	ሰሎሞን ቤተ መቅደስ ኪሓንፅ ተመርጸ።
14. አብርሃም ጸድቀ በምጽዋቱ	ኣብርሃም ብዝመጽወቶ ጸደቐ።
15. እግዚእነ ተሰቅለ በመስቀል	ጐይታና ብመስቀል ተሰቕለ።
16. ሠረቀ ፀሐይ	ፀሐይ በረቐ።

17. ተደለወ ክብር	ክብሪ ተዳለወ።
18. ትትሐነፅ ቤተ መቅደስ	ቤት መቕደስ ትሕነፅ።
19. ተጸውዑ አግብርት	ኣገልገልቲ ተጸዊዖም።
20. ተገብረ እከይ	እከይ ተሠርሐ።/ ተፈጸመ።
21. ተፈነዉ አርድእት	ተማሃሮ ተላእኩ።
22. ተመልሐ ሰይፍ	ሴፍ ተመልሐ።/ተመንዘዐ።
23. ተሰፍሐ ፀምር	ጸምር ተዘርገሐ።
24. ተነሥአ ጐድብ	ገዘሞ ተታሕዘ።
25. ኖመ አልዓዛር	ኣልዓዛር ደቀሰ።
26. ሐጽረ ዘኬዎስ	ዘኬዎስ ሓጸረ።
27. ዐርገ ኤልያስ	ኤልያስ ዓረገ።
28. ዐንዘረ ዳዊት እንዚራ	ዳዊት መሰንቆ ሃረመ።
29. ቀተለ ያርብሀ አንበሳ	ሓርበኛ ኣንበሳ ቀተለ።
30. ዘበጠ ያሬድ ከበሮ	ያሬድ ከበሮ ወቕዐ።
31. የዓቅብ ኖላዊ አባጊዒሁ	ጓሳ ኣባጊዑ ይሕሉ።
32. ሜጠ ይሁዳ እግዚኡ	ይሁዳ ጐይታኡ ሸጠ።
33. ሰፍሐ ሙሴ እዴሁ	ሙሴ ኢዱ ዘርግሐ።
34. ስምዑ ደቂቅየ ቃልየ	ደቀይ ቃለይ ስምዑ።
35. ተከዘ ዳዊት	ዳዊት ጉሃየ።
36. ተምዐ ሄሮድስ ጥቀ	ሄሮድስ ኣዝዩ ተቘጥዐ።

፳. ተናበብቲ ኮይኖም ገቢርን ተገብሮን ዚኸኑ

1. ዘርፍ ዚኀዙ ኣስማት ከም ኣብነት ኣብዞም ዚስዕቡ ተመልከት።
   ማዕቀበ-አልፋ፥ ተክለ-ሃይማኖት፥ ገብረ-መንፈስቅዱስ መድኃኔ-ዓለም
2. ኣብ ተጸውዖ ስም ግና ኣብ ገቢር ኪኸውን ከሎ፡- "ሀ" ይውሰኽ ብኽልቲኡ ዚርከቡ ኣብ ገቢርን ተገብሮን ሰመየን ብህለን እዮም። እዚኣቶም
   1. ወትሰምዮ ኢየሱስ
   2. ወትሰምዮ ስሞ ኢየሱስሀ ኢሉ ይርከብ።

ስም ሰብ እንተኾይኑ ግና ዝኾነ ይኹን "ሀ" ኂዙ እዩ ዚኣቱ ንኣብነት፡- ፈነወ ሙሴ ሀ፥ ገብሮ፥ ወአሮንሀ ኀሩዮ፥ ኵሉ ከምዚ ዝኣመሰለ ኣስማት ብስም ራብዕን፥ ኃምስን፥ ሳብዕን ገቢር ዝኸትት ከይመስለካ (ለቡ) ኣስተውዕል። ኣስማተ ሃገራት ከኣ ኵሉ እኳ ገቢርን ተገብሮን ዝኸትት እንተኾነ ገለ ቁሩብ ብሳድስ ጀሚሮም ብሳድስ ዚውድኡ ግና ገቢርን ተገብሮን ኣይኾኑን እዮም። ንኣብነት፡- ግብጽ፥ ቅምር፥ ምስር፥ ፅርፅ፥ ዝመስል እንተ ዘይኮይኑ ካልእ ንገቢርን ተገብሮን ይኸትት እዩ። ናይ'ዚ መረድኢ ዝኸውን፡- - ዐርገ ኢየሩሳሌም - ዕደወ ዮርዳኖስ፥ ሖረ ቆሮንቶስ፥ ሰበከ ቆሮንቶስ
እዚ ከም በዓል ግብጽ፥ ምስር፥ ቅምር፥ ፅርፅ፥ ኣብ ጊዜ ገቢር ግብጸ፥ ቅምረ፥ ምስረ፥ ፅርዐ እዩ ዚብል።

ስም ሰብ ስም መላእኽቲ፥ ስም ሃገር፥ ዘርፍ ይኸውን እምበር ዘርፍ ኪኀዝ ኣይኽእልን እዩ። ንኣብነት፡-
1. ክንፈ-ሚካኤል፥ ክንፈ-ገብርኤል
2. ዓጽመ ጊዮርጊስ፥ እግረ ተክለአብ፥
3. ሰብአ ሰዶም፥ ንጉሠ ባቢሎን፥ ይብል።

እዚ ቅኑዕ ክኸውን ከሎ ናቱ ጌጋ ድማ እዚ ዚስዕብ ይኸውን። ሚካኤለ ክንፈ፥ ገብርኤል ክንፈ፥ ጊዮርጊስ ዓጽመ፥ ተክለአብ እግር፥ ሰዶመ ሰብእ፥ ባቢሎነ ንጉሥ፥ ኣይብልን እዩ። ወይ ከኣ ሚካኤል ክንፈ፥ ገብርኤል ክንፍ ጊዮርጊስ ዓጽም፥ ተክለኣብ እግር፥ ንጉሥ ሰዶመ፥ ንጉሥ ባቢሎነ ፈጺሙ ኣይብልን እዩ።

ምዕራፍ ፮ (6)
ሰምዕ ወወርቅ
(ኣበሃህላ ሰምዕን ወርቅን)

ሰምዕን ወርቅን ክምሰሉ ከለዉ ቅድምን ደኃርን ኮይኖም ይንገሩ። ስም ይቕድም ወርቅ ይስዕብ። ወርቂ ቐዲሙ ሰምዕ ምስ ዚስዕብ እንተዘይተናቢቡ ጽያፍ ኣይኮነን። እንተደኣ ተናቢቡ ግና ኣብ ገጽ ዘሎ ጽያፍ ይብሃል።

፩. ርኁባን አሕዛብ በልዑ ኅብስተ ሃያማኖት። ወይ ድማ ኅብስተ ሃይማኖተ በሉ።

፪. በልዑ ሃይማኖተ ኅብስተ በሉ። እዝን ከምዝ ዝመሰለን ጽያፍ ኣይበሃልን እዩ። "ሃይማኖተ ኅብስት" ኢልካ እንተኣናቢብካዮ ግና ኣብ ገጽ ዘሎ ጽያፍ ይብሃል። ስም ተናቢቡ ንወርቅ ፪ ፊደላት የትርፈሉ እዩ። እቶም ፊደላት ድማ ግእዝ፡ ኃምስ፡ ሳብዕ እዮም። ግእዝ ከትርፍ ከሎ "መቅደሰ ደሙ ሐነፀ" ብምባል የመልክት። "ሰሎሞን አማኑኤል ሐነፀ መቅደሰ ደሙ ማኅየዊ" ብምባል ኃምሻይን ሻብዓይን ምትራፉ የርእየካ። እንተዘይናበብ ነይሩ ግና "ደሞ ማኅየዌ" ምበለ ነይሩ።

፳፬. ምሳሌ ግሥ ብግእዝ ብሓደ ተባዕታይ ዝውድእ ኣካይዳ ናይ ሰምዕን ወርቅን መገዲ እዩ። ንሱ ድማ ከምዚ ዚስዕብ እዩ፥

ግእዝ	ትግርኛ
፩. በሰናስለ ንዴት ተአስረ አልአዛር	ኣልኣዛር ብሰንሰለት ድኽነት ተኣስረ
፪. ማኅተመ ጥበብ በእደ ቃሉ ፈትሐ	ማኅተም ጥበብ ብኢድ ቃሉ ፈትሐ
፫. ሰይፈ ጸሎት እም ቀቀበ ቃሉ ፈትሐ	ጸሎት ሰይፊ ካብ ሰገባ ኣፉ መዘዘ
፬. በእግረ ልቡ ፍኖተ ጥበብ ተመርሐ	ብእግሪ ልቡ መገዲ ጥበብ ተመርሐ
፭. እም ፍኖተ ዕበድ ውስተ ፍኖተ ጥበብ ነስሐ	ካብ መገዲ ዕብዳን ናብ መገዲ ጥበብ ተመልሰ
፮. ፍኖተ ትምህርት ጼሐ	መገዲ ፍልጠት ጸረገ
፯. ልብሰ አሚን ተሞጥሐ	ክዳን እምነት ተወንዘፈ
፰. እም ዓለመ ሥርናይ በመስዔ ሥርየት ክርዳደ ኀጢአት አስተናጽሐ	ካብ ዓለም ስርናይ ብመስአ ሥርየት ክርዳድ ኃጢኣት ኣንጽሀ
፱. በእደ ቃሉ ቀርነ ስባሔ ነፍሐ	ብኢድ ቃሉ መለኸት ምስጋና ነፍሐ
፲. ውስተ ምድረ ልቡ ደብተራ አእምሮ ተከለ	ኣብ ውሽጢ ምድሪ ልቡ ድንኳን ኣእምሮ ተኸለ።
፲፩. እመትከፈ ልቡ አርዑተ ቂም አቅለለ	ካብ ክሳድ ልቡ ኣርዑት ቂም ኣቕለለ
፲፪. በሰሌዳ እግሩ ፊደለ ቀኖተ ተሥእለ	ኣብ ሰሌዳ እግሩ ፊደል ሸንካር ተሳእለ
፲፫. ሢበተ ኀሊና በቅብአ ተስፋ አጥለለ	ናይ ኀሊና ሽበት ብቕብዒ ተስፋ ኣለምለመ
፲፬. እግረ ሕይወቱ ደብረ ኀልፈት ተልዕለ	እግሪ ሕይወቱ ልዕሊ እምባ ሞት ተላዕለ።
፲፭. ዕሩቀ ፀርከ ዲፈተ ሞት ያስተርኢ ጥብሉለ	ዕሩቕ ጸላኢኻ ሓርቢ ሞት ተጠቕሊሉ ይርአ ኣሎ።
፲፮. ታቦተ ልቡ በወርቀ አሚን ቀፈለ	ታቦት ልቡ ብወርቂ ሃይማኖት ለበጠ።
፲፯. በእደ ሥርየት ጥቅመ ኀጢአት አንሀለ	ብኢድ ስርየት ግምቢ ኃጢኣት ኣፍረሰ
፲፰. በእግረ ልቡ ገዳመ ጸሎት ዔለ	ብእግሪ ልቡ ገዳም ጸሎት ዞረ
፲፱. አርዘ ሕይወቱ በማኅፄ ሞት ተገዝመ	ኦም ሕይወቱ ብምሳር ሞት ተቘርጸ
፳. በእደ ልቡ ፈትለ ሃይማኖት አነመ	ብኢድ ልቡ ፈትሊ ሃይማኖት ኣለመ
፳፩. አፈ ጸላኢ ኅብስተ መቅሰፍት ተፍእመ	ኣፍ ጸላኢ እንጌራ መቕዘፍቲ ኮለሰ
፳፪. ልስሐተ ልቡ በጼወ ጥበብ ተቀስመ	ስንፍና ልቡ ብጥበብ ጨው መቀረ
፳፫. ውስተ ጽርሐ ቃሉ ሠርዌ ስባሔ አቀመ	ኣብ ቤት ቃሉ ዓምዲ ምስጋና ኣቘመ
፳፬. ክለሃይማኖት ሊቅ በቃለ ዚአሁ መጽሐፈ አእምሮ ተርጐመ	ተክለሃይማኖት ሊቅ ብቓሉ መጽሓፍ ኣእምሮ ተርጐመ
፳፭. ፀርከ ፈርያን ውስተ ባሕረ ሥቃይ ተሠጥመ	ፈርያን ጸላኢኻ ናብ ባሕሪ ስቓይ ተሠጥመ
፳፮. በእደ ልቡ ዘፈረ ሃይማኖት ገሠሠ	ብኢድ ልቡ ዘርፊ እምነት ተንከፈ (ኀዘ)

፳፯. ወይነ ኀይል እምድረ ሥጋሁ አፍለሰ	ኃይሊ ወይኒ ካብ ምድሪ ሥጋሁ ነቐለ
፳፰. ኵለንታ ነፍሱ ለየ ሣህለ ነፍስ ለብሰ	ኵሉ ሰብነቱ ናይ ነፍሲ ግምጃ ይቕሬታ ለበሰ
፳፱. ዲበ ኰኵሐ ልቡ ማኀፈደ ሰላም ጌረሠ	ኣብ ከውሒ ልቡ ኣዳራሽ ፍቕሪ ሠርሐ
፴. በእግረ ልቡ ገዳመ አሚን ጌሠ	ብእግሪ ልቡ ገዳም እምነት ከደ
፴፩. እግረ ሰብእናሁ ሐቅለ ንዴት ወፈረ	እግሪ ሰብነቱ በረኻ ስእነት ወፈረ
፴፪. በመትከፈ ልቡ አርዑተ አእምሮ ፆረ	ብኸሳድ ልቡ ኣርዑት ኣእምሮ ፆረ (ተሰከመ)
፴፫. አንበሳ ሥርየት በኵርናዐ መዊዕ ላሕመ ኀጢኣት ሰበረ	ሥርየት ኣንበሳ ብናይ ዓወት ኵርናዑ ንላሕሚ ኃጢኣት ሰበረ
፴፬. ዲበ ኰኵሐ ልቡ በእብነ አእምሮ ማኀፈደ አሚን ሣረረ	ኣብ ልዕሊ ከውሒ ልቡ ብእምኒ ኣእምሮ ኣዳራሽ እምነት ነደቐ
፴፭. በእግረ ልቡ ገዳመ ሰላም ወፈረ	ብእግሪ ልቡ ናብ ገዳም ፍቕሪ ወፈረ
፴፮. እምድረ ሥጋሁ እብነ መቅሰፍት አንኰርኰረ	ካብ ምድሪ ሥጋሁ እምኒ መቕዘፍቲ ፈንቀለ
፴፯. እም ወግረ ትጋህ በእደ ቃሉ ከርቤ ጸሎት አረረ	ካብ ኵርባ ትግሃት ብኢድ ቃሉ ከርበ ጸሎት ኣረየ
፴፰. እምቃለ ኢያዜር መምህር መጽሐፈ ሰቆቃው ተምህረ	ካብ ምምህር ኢያዜር መጽሓፍ መልቀስ ተማህረ
፴፱. በክሳደ ልቡ ባዝግና ሃይማኖት አነቀ	ኣብ ክሳድ ልቡ ወርቂ ድሪ ሃይማኖት ኣሰረ
፵. በሐቌ ልቡ ሰይፈ አሚን ዐጠቀ	ብሕቌ ልቡ ሰይፊ እምነት ዓጠቐ
፵፩. እምልቡናሁ ሰማይ ፀሐየ ሰላም አሠረቀ	ካብ ሰማይ ልቡ፣ ሰማይ ፀሐይ ሰላም ኣብረቐ
፵፪. ልቡናሁ ሕፃን በሐሊበ ጥበብ ልሕቀ	ሕጻን ልቡናኡ ብጸባ ጥበብ ዓበየ
፵፫. በበትረ ሥርየት ባሕረ ኃጢኣት ሠጠቀ	ብበትሪ ስርየት ባሕሪ ኃጢኣት ሰንጠቐ
፵፬. ተክለሃይማኖት ሊቀ መጽሐፍ አእምሮ አንበበ	ሊቕ ተክለሃይማኖት መጽሓፍ ኣእምሮ ኣንበበ
፵፭. አምላክ በግዕ በሐብለ ፍቅረ ሰብእ ተስሕበ	በጊዕ ኣምላኽ ብገመድ ፍቕሪ ሰብ ተሳሕበ
፵፮. ሰማይ ሕይወቱ በደመና ኀልፈት ተገልበበ	ሰማይ ሕይወቱ ብደመና ሞት ተጐልበበ
፵፯. አንበሳ አርያም ክርስቶስ በኀዝአተ መስቀል ሰከበ	ኣንበሳ ሰማይ ክርስቶስ ኣብ መደብ መስቀል ደቀሰ
፵፰. እግዚአብሔር ኖላዊ እሥራኤልሀ ኣባግዐ በበትረ አድኅኖ እምተኵላ ሞት ዐቀበ	እግዚአብሔር ጓሳዪ ንእስራኤል ኣባጊዕ ብበትሪ ምድኃን ካብ ተኹላ ሞት ሐለወ
፵፱. በእደ አሚን ማኀፈደ ኑፋቄ ነሠተ	ብኢድ እምነት መንደቕ ጥርጥር ኣፍረሰ
፶. ሠረገላ ጸሎት ተጽዕነ፣ ወበእግረ ትጋህ ፍኖተ ጸሎት ዴገነ	ኣብ ሠረገላ ጸሎት ተጻዕነ ብእግሪ ትግሃት ከኣ መገዲ ጸሎት ሰዓበ
፶፩. ልብሰ ሣህለ ነፍስ ተከድነ	ክዳን ምሕረት ነፍሲ ተኸድነ
፶፪. በገራህተ ልቡ ሕጠተ አእምሮ ዘርዐ	ኣብ ግራት ልቡ ፍረ ኣእምሮ ዘርአ
፶፫. በመጥባህተ ቃሉ በግዐ ማኀሌት ሦዐ	ብሻራ ቓሉ በጊዕ ማኅሌት ሠውዐ
፶፬. በእደ ቃሉ መንጦላዕተ ጥበብ ቀልዐ	ብኢድ ቃሉ መጋረጃ ጥበብ ቀልዐ
፶፭. ሐሊበ ጥበብ ተወግአ ወዝሩዓነ ሙታን ውስተ ጉባኤ ትንሣኤ አስተጋብአ	ጸባ ጥበብ ሰተየ፣ ነቶም ዝተዘርኡ ምዉታት ድማ ናብ ጉባኤ ትንሣኤ ኣከበ
፶፮. መድኃኔዓለም መምህር መንግሥተ ሰማያት ሰበከ	መድኃኔዓለም መምህር መንግሥተ ሰማያት ሰበኸ
፶፯. በሰይፍ ሕማሙ ማእሰረ ሞት በተከ	ብሴፍ ሕማሙ ማእሰር ሞት በተኸ
፶፰. ጸበለ ሕይወቱ በነፋሰ ሞት ተዘርወ	ጸበል ሕይወቱ ብንፋስ ሞት ተዘርወ
፶፱. በመድሎተ ልቡ ወርቀ ሃይማኖት ደለወ	ብሚዛን ልቡ ወርቂ እምነት መዘነ
፷. ከርቤ ምግባራት አቄነወ	ምግባራት ጥዑም ሽታ ኣሽተተ
፷፩. በሐመረ አሚን ባሕረ እሳት ዐደወ	ብመርከብ እምነት ባሕሪ ሓዊ ተሳገረ
፷፪. እግረ ኀሊናሁ በዕፍረተ ጥበብ መዘመዘ	እግሪ ሕሊናኡ ብጨና ጥበብ ደረዘ
፷፫. ዐይነ ሕይወቱ መልክዐ ኀልፈት ርእየ	ዓይኒ ሕይወቱ መልክዕ ሞት ረኣየ
፷፬. ተክለሃይማኖት ተክል ማየ ብሕታዌ ሰትየ	ተክለሃይማኖት ተኸሊ ማይ ብሕትውና የተየ

፷፭. ገዳመ ልቡ በእሳተ ፍቅር አንደደ	ምድረ በዳ ልቡ ብፍቕሪ ሓዊ ነደደ
፷፮. መዝሙረ ስብሐት በአፃብዐ ቃል አስተዋደደ	መዝሙር ምስጋና ብኣፃብዕ ቃል ኣሰማምዐ
፷፯. ባሕረ ጥበብ ወንጌል ኢነትገ	ባሕሪ ጥበብ ወንጌል ኣይጐደለን
፷፰. በማዕፆ ፍቅር ዐንቀጸ ልቡ ነሠገ	ብማዕፆ ፍቕሪ ኣፍደገ ልቡ ሸጐረ
፷፱. በእደ ሥርየት መጽሐፈ አበሳ ሠጠጠ	ብኢድ ሥርየት መጽሓፍ በደል ቀደደ
፸ በክንፍ ጸጋ አየረ ልቡና ተመሥጠ	ብኽንፊ ጸጋ ናብ ኣየር ልቡና ተወስደ
፸፩. በኰኵሐ ልቡ ማኅፈደ ሰላም ሐነፀ	ኣብ ከውሒ ልቡ ኣዳራሽ ሰላም ሓነፀ
፸፪. በእግረ ልቡ ፍኖተ ጥበብ ኀለፈ	ብእግሪ ልቡ መገዲ ጥበብ ኃለፈ
፸፫. በረቀ ልቡ ፊደለ አእምሮ ጸሐፈ	ብብራና ልቡ ፊደል ፍልጠት ጸሓፈ
፸፬. በጽርሐ ልቡ ዘርቤተ ሰላም አንጸፈ	ኣብ ኣዳራሽ ልቡ መንጸፍ ፍቕሪ ኣንጸፈ
፸፭. እብነ ሕይወቱ በሞፀፍተ ኅልፈት ተወጽፈ	እምኒ ሕይወቱ ብወንጭፍ ሞት ተወንጨፈ

ምዕራፍ ፯ (7)
ኣገባብ (ሰዋሰው)

ትርጉም ኣገባብ

ኣገባብ ማለት ይግብኦ እዩ፤ ይግብኦ ነይሩ፤ ኪግብኦ ኣለዎ፤ ከም ዚግብኦ ይኹን፤ ዚተገብአ፤ ዚግባእ፤ ግቡእ፤ ምንጽጻር፤ ምውድዳር፤ ኣሰኻኹዓ፤ ኣሠራርዓ ቃላት፤ ናይ ንባብ ኣሰኻኹዓ ማለት እዩ። ብግእዝ ድማ "መፍትው፡ ርትዕ፡ ድልወት" ይኸውን።

ዓይነታት ኣግባብ ሠለስተ እዮም። ንሳቶም ከኣ፥

ሀ. ዓቢይ ኣገባብ

ለ. ንኡስ ኣገባብ

ሐ. ደቂቅ ኣገባብ ይብሃሉ።

ሀ. ዓቢይ ኣገባብ፥ ኣብ ነባር ዓንቀጽ፡ ብዓበይቲ ዓናቅጽ እናኣተወ ማእሰሪ ዘልቅቕ ኵሉ ዓቢይ ኣገባብ ይብሃል። ዓበይቲ ኣገባባት ዚበሃሉ እዞም ዚስዕቡ እዮም፥

፩. <u>ንበይኖም ዘይንበቡ ግና ተናቢቦም ዚርከቡ ዓቢይ ኣገባብን ንኡስ ኣገባብን</u>

1. እለ	15. በአመ	29. በበ	43. እመ	57. ፍዳ
2. እንተ	16. አቅመ	30. በ	44. ለእመ	58. ዐስበ
3. ዘ	17. አርኣያ	31. ለለ	45. ሶበ	59. ተክለ
4. እስመ	18. በዲበ	32. ወ	46. ሶበ-ሶበ	60. ቤዛ
5. አምጣነ	19. ህየንተ	33. ምስለ	47. ውስተ	61. ጽላሎተ
6. መንገለ	20. ፍዳ	34. ዘምስለ	48. በውስተ	62. ዓያተ
7. እንበለ	21. ዘበ	35. ዲበ	49. እም ከመ	63. ሕገ
8. ከመ	22. በዘ	36. ቅድመ	50. እም አመ	64. አፈ
9. ከመ ከመ	23. እምዘ	37. እምቅድመ	51. እስከ	65. በቀለ
10. ዘከመ	24. እም	38. ውሣጤ	52. ተውላጠ	66. ድኅረ
11. ኀበ	25. እምነ	39. በእንተ	53. ዓይነ	67. አምሳለ
12. በኀበ	26. እንዘ	40. ዘበእንተ	54. ዓመተ	68. በቀለ
13. አመ	27. መጠነ	41. እንበይነ	55. ከዋላ	
14. አመ አመ	28. ውእደ	42. እምድኅረ	56. ዕሜተ	

<u>ንበይኖም ኣብ ገቢር ኪኾውን ከሎን ካልእን ሓንሳብ ሓንሳብ ዚንበቡ ሓንሳብ ሓንሳብ ከኣ ዘይንበቡ</u>

1.መጠነ	6.ላዕለ	11. እመ	16. ዓመተ	21. አፈ	26. አርኣያ
2.ዘ	7.ውሣጤ	12. እም	17. ተውላጠ	22. ዐስበ	27. ተክለ
3.አቅመ	8.ድኅረ	13. እምነ	18. ዓይነ	23. ዕሜተ	28. ጽላሎተ
4.ጊዜ	9.ማእከለ	14. ቅድመ	19. በቀለ	24. አያተ	29. ሕገ
5.መልዕልተ	10. አምሳለ	15. ከዋላ	20. ቤዛ	25. ፍዳ	

፪. <u>ንኡስ ኣገባብ (ሰዋሰው) (ሓገዝቲ ግሥ)</u>

ኣብ ነባር ብዓቢይን ብንኡስን ዓናቅጽ እናኣተወ ማእሰርያ ዘየልቅቕ፡ ሕቶን ኣድናቖትን፡ ሓጕስን ጓህን፡ ልማኖን ጣዕምን፡ ኣሉታን እወታን፡ ሕራይን እምብን፡ ካልእውን ነዚ ዚኣመሰለ ዚተፈላለየ ነገር ዜርኢ ፊደልን ቃልን ንኡስ ኣግባብ ይብሃል። ንኡስ ኣገባብ (ሰዋሰው) (ሓገዝቲ ግሥ) ንበይኖም ዘይኮነስ እናተጸግዑ ዚርከቡ እዮም። ካብ ዓቢይ ኣግባብ ተፈልዮም ንኡስ ኣግባብ ዚብሃሉ እዞም ዚስዕቡ እዮም፥

1. ሰ
2. እም
3. መ፡ ሚ
4. እፎ፡ በእፎ
5. በ
6. አይ፡ ምንት
7. ሁ፡ ኑ፡ ቦኑ
8. አይ፡ መኑ
9. ኦ
10. አሌ
11. ወይ፡ ዋይ
12. ቅድመ
13. ወይሌ
14. እስኩ
15. አህ፡ አሀህ
16. ሰይ፡ ዬ
17. እንከ
18. እስከ
19. መኑ
20. ሐዊሳ
21. እስኩ
22. አይ፡ አይቴ
23. ዮጊ
24. እንጋ
25. ምዕር
26. ክመ፡ ጽመ
27. ኳ
28. አይ፡ ማእዜ
29. ኢ
30. እንቋዕ
31. እመ፡ አኮ፡ ሶበ
32. ጥቀ
33. እንከ
34. ኦ
35. ሶ
36. ኬ
37. ስፍን
38. አኮ
39. አው፡ ዮጊ፡ ሚመ

፫. <u>ደቂቅ አገባብ </u>(ሰዋሰው)

ኣብ ብትን ሰዋስው፡ ኣብ ኣርባዕተ ሠራዊት፡ ብርሑቕ ርሑቓት እናኣተወ ብዓሠርተ መደብ ዚዝርዘር ደቂቅ አግባብ ይብሃል።

1. ቤዛ
2. ዐስበ
3. ዕሴተ
4. ተክለ
5. በይነ
6. አፈ
7. ፍና
8. ዲበ
9. ላዕለ
10. መልዕልተ
11. ታሕተ
12. መትሕተ
13. ውስተ
14. ውሥጠ
15. ውሣጤ
16. ቅድመ
17. ማእከለ
18. አፍኣ
19. ዝየ
20. ለፌ
21. ለ፡ ለለ
22. በ፡ በበ
23. ዘ፡ ዘዘ
24. ምስለ
25. ከመ
26. አርአያ
27. ህየ
28. ከሃ
29. ምስለ

<u>፩ይ ዓቢይ ኣገባብ ሰዋስው</u>

ናይ ዓቢያን ኣገባብን ንኡሳን ኣገባብን ኣተረጓጕማን ኣፈታትሓን (ዓቢይ ኣገባብ)

፩. እለ

እለ ጸሐፉ = እቶም ዚጸሓፉ
እለ ይጽሕፉ =እቶም ዚጽሕፉ
እለ ጸሐፋ = እተን ዚጸሓፋ
እለ ይጽሕፋ = እተን ዚጽሕፋ

፪. <u>እንተ</u>

እንተ ጸሐፈ = ዝጸሓፈ
እንተ ጸሐፈት = ዝጸሓፈት
እንተ ይጽሕፍ = ዚጽሕፍ
እንተ ትጽሕፍ = እትጽሕፍ

፫. <u>ዘ</u>

ዘጸሐፈ = ዚጸሓፈ
ዘጸሐፈት = ዚጸሓፈት
ዘይጽሕፍ = ዚጽሕፍ
ዘትጽሕፍ = እትጽሕፍ

፬. እስመ

እስመ ጸሐፈ = ስለ ዝጸሓፈ
እስመ ጸሐፈ = ጽሒፉ እዩ እሞ
እስመ ጸሐፈት= ስለዝጸሓፈት
እስመ ጸሐፈት= ጽሒፋ እያ እሞ

፭. አምጣነ

አምጣነ ጸሐፈ = ስለ ዝጸሓፈ
አምጣነ ጸሐፈ = ጽሒፉ እዩ እሞ
አምጣነ ጸሐፈት = ስለ ዝጸሓፈት
አምጣነ ጸሐፈት = ጽሒፋ እያ እሞ

፮. አኮኑ

አኮኑ ጸሐፈት = ጽሒፋ እያ እሞ
አኮኑ ጸሐፈ = ጽሒፉ እዩ እሞ
አኮኑ ጸሓፋ = ጽሒፈን እየን እሞ

፯. መንገለ

መንገለ ሰሜን = ሸነኽ ሰሜን
መንገለ አቡሃ = ብወገን ኣቦኣ
መንገለ እማ = ብወገን ኣዲኣ
መንገለ ዘቆመ = በቲ ዝቖመ ወገን

፰. እንበለ

እንበለ ትሣረር = ከይተሠርሐት
እንበለ ዓሣ = ብጀካ ዓሣ
እንበለ ዓሣ = ዓሣ ከይተረፈ
ዘእንበለ ማይ = ብዘይ ማይ
እንበለ ዘተመይጠ= ብዘይካ እቲ ዝተመልሰ

፱. ከመ

ዘከመ ጸሐፈ = ከም ዝጸሓፈ
ዘከመ ጸሐፈ = ከም ዝጸሓፈ
ዘከመ ጸሐፉ = ከም ዝጸሓፉ
ዘከመ ጸሐፈት = ከም ዝጸሓፈት
ከመከመ ጸሐፍኩ = ከም ዝጸሓፍኩ

፲. ኀበ

ኀበ ሖረ = ናብ ዝኸደ
ኀበ ሖሩ = ናብ ዝኸድዎ
ኀበ ሖረት = ናብ ዝኸደቶ
በኀበ ሖራ = ናብ ዝኸዳኦ
በኀበ ናዝሬት = ናብ ናዝሬት
ኀበ ኀበ ሖርኩ = ናብ ዝኸድኩዎ

፲፩. አመ

አመ ጸሐፈ = አብ ዝጸሓፈሉ ጊዜ
በአመ ጸሐፈ = አብ ዝጸሓፈሉ ጊዜ

፲፪. ሶበ

ሶበ ጸሐፈ = አብ ዝጸሓፈሉ ጊዜ
ሶበ ጸሐፈት = አብ ዝጸሓፈትሉ ጊዜ

፲፫. ጊዜ

ጊዜ ጸሐፈ = ኣብ ዝጸሓፈሉ ጊዜ
ጊዜ ጸሐፈት = አብ ዝጸሓፈትሉ ጊዜ

፲፬. አቅመ

አቅመ ዘጸሐፈ = መጠን እቲ ዝጸሓፎ

፲፭. አርአያ

አርአያ ዘጸሐፈ=በቲ ዝጸሓፎ መጠን
አርአያ ዘጸሐፈ =በቲ ዝጸሓፎ አብነት

<u>ዓቢይን ደቂቅን አገባብ</u>

፲፮. ህየንተ

ህየንተ ዘወሀበ = አብ ክንዲ እቲ ዝሀቦ
ህየንተ ዘወሀበቶ = አብ ክንዲ እቲ ዝሃበቶ
ህየንተ ዘወሀበት = አብ ክንዲ ዝሃበት

፲፯. <u>እም</u>

እም አርዌ ነዓዊ = ካብ ሃዳናይ አርዌ
እም ኢየሩሳሌም = ካብ ኢየሩሳሌም
እም ኀየሶ = ምሓሾ ነይሩ

፲፰. እንዘ

እንዘ አአምን = እናኣመንኩ
እንዘ ትትአመን = እናኣመነት
እንዘ ሀለወ = እንከሎ
እንዘ ኢሀለወ = ዘየሎ ከሎ

፲፱. መጠነ

መጠነ ገብረ = ብዝገበሮ መጠን
መጠነ ገብሩ = ብዝገበርዎ መጠን

፳. አቅመ

አቅመ ዘገብረ = ብዝገበሮ ልክዕ (መጠን)
አቅመ ዘገብሩ = ብዝገበርዎ መጠን

፳፩. ዲበ

ዲበ ዘገብረ= አብ ልዕሊ ዝገበሮ
በዲበ ዘገብሩ = አብ ልዕሊ ዝገበርዎ
በዲበ ርእሳ = አብ ልዕሊ ርእሳ

፳፪. ፍዳ

ፍዳ ዘጸግቡ= አብ ክንዲ ዝጸገቡ
ፍዳ ዘጸገብነ =አብ ክንዲ ዝጸገብና

፳፫. በእንተ

በእንተ ማርያም መሐረነ = ምእንቲ ማርያም መሓረና
በእንተ ዘበልዐ = ምእንቲ ዝበልዐ
ዘበእንተ ዘበልዑ = ኣብ ክንዲ ዝበልዑ

፳፬. ድኅረ

ድኅረ መጽአ = ምሰ መጽአ
ድኅረ መጽኡ = ምስ መጽኡ
ድኅረ ጸሐፈ = ድኅሪ ምጽሓፉ

፳፭. እመ

እመ ጸሐፈ = ምስ ጸሓፈ
ለእመ ጸሐፈ = እንተ ጸሓፈ
ለእመ ጸሐፈት = እንተ ጸሓፈት
ለእመ ይጽሕፍ = እንተ ዚጽሕፍ

፳፮. እስከ

እስከ ኮነ = ክሳዕ ዚኸውን
እስከነ የኀልፋ = ክሳዕ ዚሓልፉ
እስከነ የአትዋ = ክሳዕ ዚአትዋ
እስከ አድማስ = ክሳዕ አድማስ

፳፯. ተውላጠ

ተውላጠ ዘወሀበ = አብ ክንዲ ዝሀበ
ተውላጠ ፃማሁ = አብ ክንዲ ድኻሙ
ተውላጠ ፃማከ = አብ ክንዲ ዝደኸምካ

፳፰. ዓይነ

ዓይነ ዘወሀበ = አብ ክንዲ ዝሀበ
ዓይነ ዘገብረ = አብ ክንዲ ዝገበረ

፳፱. ምስለ

ምስለ መኑ = ምስ መን
ምስለ ገብርኤል = ከም ገብርኤል

ዘምስለ ኵሉ = ምስ ኵሉ

፴. ቅድመ

ቅድመ ሰብእ = ኣብ ቅድሚ ሰብ
በቅድመ አበው = ኣብ ቅድሚ ኣቦታት

፴፩. ጊዜ

ጊዜ ኮነ = ምስ ኮነ
በጊዜ ኮኑ = ምስ ኮኑ
ጊዜ ቀትር = ጊዜ ቐትሪ
በጊዜ ሠርክ = ኣጋ ምሸት

፴፪. መልዕልተ

መልዕልተ ዘቆመ = ኣብ ዝቖሞ
መልዕልተ ደብር = ኣብ ልዕሊ ጎቦ
በመልዕልተ ማይ = ኣብ ልዕሊ ማይ

፴፫. ላዕለ

ላዕለ ዘቆመ = ኣብ ዝቖሞ
በላዕለ ዘሀለወ = ኣብ ዘለዎ
ላዕለ ደብር = ኣብ ልዕሊ ጎቦ

፴፬. ቤዛ

ቤዛ ዘሞተ = ኣብ ክንዲ ዝሞተ
ቤዛ ኃጥኣን = ኣብ ክንዲ ኃጥኣን

፴፭. በይነ

በይነ ኃጥኣን = ኣብ ክንዲ ኃጥኣን
በይነ ዘቆመ = ኣብ ክንዲ ዝቖመ

፴፮. ውስተ

ውስተ ዘሀለወ = ኣብቲ ዘለዎ
ውስተ ምድር = ናብ ምድሪ
ውስተ ቤት = ኣብ ቤት
ውስተ ደብር = ኣብ ደብሪ

፴፯. ውሣጤ

ውሣጤ ዘቦአ = ኣብቲ ዚኣተዎ
በውሣጤ ዘአተወ = ኣብቲ ዚኣተዎ
ውሣጤ ቤት = ኣብ ውሽጢ ቤት
በውሣጤ በዓት = ኣብ ውሽጢ በዓቲ

፴፰. ማእከለ

ማእከለ ዘተከለ = ኣብቲ ዝተኸሎ
ማእከለ ምድር = ኣብ ማእከል ምድሪ

፴፱. ሐዊሳ

ሐዊሳ = ከመዓልኩም
ሐዊሳ ለምጽአትከ= እንቋዕ ደሓን መጻኻ
ሐዊሳ ለምጽአቱ = " " መጽአ
ሐዊሳ ለምጽአትኪ = " " መጻኺ
ሐዊሳ ለምጽአትክሙ = " " መጽእኩም
ሐዊሳ ለምጽአትክን = " " መጻኽን

ዓቢይ ኣገባብ "ወ" ኣብ ስምን ካልእን እና ኣተው፡ "ን" ኪትርጐም ከሎ

ሀ. አብ ወእም = ኣቦን ኣደን
ለ. ሰማይ ወምድር = ሰማይን ምድርን
ሐ. ባዕል ወነዳይ = ሃብታምን ድኻን
መ. ሐጺር ወነዊኅ = ሓጺርን ነዊኅን
ሠ. እሳት ወማይ = ሓውን ማይን
ረ. ዕድ ወአንስት = ሰብኣይን ሰበይትን
አዕሩግ ወሕፃናት = ዓበይትን ሕፃናትን
ቀ. ወራዙት ወደናግል = መንእሰያትን ደናግልን
በ. ዕፀው ወአእባን = ዕንጸይትን ኣእማንን

፩/ "ወ" ንሠለስተ ኣስማት ከተኃኅዝ ከሎ እቲ ቀዳማይ "ወ"ን እቲ ካልኣይ "ወ" ድማ "ውን" ተባሂሉ ይፍታሕ። ንኣብነት፥

፩. ኣብ ወእም ወውሉድ ወእዝማድ = ኣቦን ኣደን ውሉድውን ምስ ኣዝማድ
፪. ደመና ወጊሜ ወጢስ ወጽልመት = ደመናን ግመን ብትኪውን ምስ ጽልማት
፫. አባግዕ ወአጣሊ ወአልሕምት ወአእዱግ ወአፍራስ = ኣባጊዕን ኣጣልን ኣሓውን ምስ ኣእዱግን ኣፍራስን
፬. ዝናም ወበረድ ወመብረቅ ወነጐንድ ወማዕበል = ዝናምን በረድን መብረቅውን ምስ ማዕበል

፪/ "ወ" ንአረፍተ ነገራት ማእሰርያ ዓንቀጻት ጥራይ ንኸይኮኑ ወይ ወሰን ዘይብሎም ከይኾኑ ማእሰርያ ዐንቀጽ ይኸፋፍልን የተኃኅዝን እዩ። ንኣብነት

፩. አንበበ ወተርጐመ = ኣንቢቡ ተርጐመ
፩. በልዐ ወሰትየ = በሊዑ ሰተየ
፪. ረከበ ወተፈሥሐ = ረኺቡ ተሓጐሰ
፫. ይትነሣእ ወይግበር = ይተንሥእ ይዕየ
፬. ይምጻእ ወይርአይ = ይምጻእ ይርአ

፫. “ወ” ኣብ ዓንቀጻት እናኣተወ ሸለልታ (ዘሊልካ ምኻላፍ) ዓንቀጽ የፍዝዝ።

፩. ሖረ ወኀደገ = ገዲፉ ከደ
፪. ተጠምቀ ወአድኀነ ርእሶ = ርእሱ አድኺኑ ተጠምቀ
፫. ተንሥአ ወኀይወ = ሓውዩ ተንሥአ

፬. “ወ” ንዝወደቐን ንዝተጸግዮን ዓንቀጽን ማእሰርን ገይሩ ንዘይወደቐን ዘይተጸገዮን ከኣ የፍዝዞ። ንኣብነት።-

፩. ሖመ ወሞተ = ሓሚሙ ሞተ
፪. ሖረ ወመጽአ = ከይዱ መጽአ
፫.ይምጻእ ወይስተይ ማየ=መጺኡ ማይ ይስተ
፬. ይምጻእ ወይንግረነ = መጺኡ ይንገረና

፭. “ወ” ግና፣ እምበር ተባሂሉ ኪትርጐምን ኪፍታሕን ከሎ ንኣብነት።-

፩. ተንሥአ ወኢሖረ=ተንሢኡ ግና ኣይከደን
= ተንሢኡ እምበር ኣይከደን
፪. በልዐ ወኢሰትየ = በሊዑ ግና ኣይሰትየን
= ኣይሰተየን እምበር በሊዑ
= በሊዑ እምበር ኣይሰተየን

፮. “ወ” ምስ፣ ኣፍራሲ እናኾነ “ወ” እኳ ይትርጐም።

ንኣብነት

፩. አልቦ ዘይገብራ ለሠናይት ወኢአሐዱ = ጽቡቕ ሥራሕ ዝሠርሕ የሎን ሓደ እኳ
፪. ወኢወሀበ ቴዎድሮስ ርስተ ለፀሩ ወኢ መጠነ ምክያደ እግር = ቴዎድሮስ ንጻላኢ ርስቲ ኣይሃበን ሓንቲ እኳ።
፫. ኢረከብኩ ኀብስተ ወኢ መጠነ እድ = እንጌራ ኣይረኸብኩን ክንዲ ኢድ እኳ
፬. ኢይሁብ ቂቁይ ንዋየ ለሰብእ ወኢለዘመዱ = በቃቕ ንሰብ ገንዘብ ኣይህብን ንዘመዱ እኳ

፯. “ወ” ጀማርን ወዳእን ኮይኑ ይትርጐም።

ንኣብነት:-

፩. ተእኀዘ ፈያታይ ወከማሁ ሰራቂ = ሽፍታ ተታኂዘ እቲ ሰራቒ’ውን ተታኂዘ።
፪. ተአስረ ዮሐንስ ሊቅ ወከማሁ ካልአኒሁ = ሊቅ ዮሐንስ ተኣስረ ካልኡት’ውን ከምኡ ተኣስሩ።

፰. “ወ” “ውን” ተባሂሉ ኪትርጐም ከሎ፥

፩.. መብረቅ ወነጐጓድ ይሰማዕ = መብረቅ ይስማዕ ነጐጓድ'ውን ይስማዕ።
፪. በረድ ወዝናም ወረደ = በረድ ወረደ ዝናምውን ወረደ።

፲. “ወ” “ምስ”፣ “ጊዜ” ተባሂሉ ኪትርጐም ከሎ: ንኣብነት።-

፩. ወጸቢሖ ተማከሩ ሊቃነ ካህናት = ምስ ነግሀ ኣሕሉቕ ካህናት ተማኸሩ።
፪. ወመጺኦ መምህሮሙ ተንሥኡ አርድእት ወተቀበልዎ በክብር = መምህሮም ምስ መጽአ እቶም ተመሃሮ ብድድ ኢሎም ተንሥኡ ብኽብሪ ድማ ተቐበልዎ።

፲፩. “ወ”፣ “ከ” ተባሂሉ ኪትርጐም ከሎ ንኣብነት

፩. መነ ትቀትል ወመነ ታድኅን = ንመን ክትቐትል ንመንከ ከተድኅን ኢኻ።
፪. እለ መኑ ተእኀዙ ወእለ መኑ ተአስሩ ወእለ መኑ ተቀትሉ። = እንመን ተታኺዞም። እንመን'ከ ተአስሩ እንመን'ከ ተቐቲሎም።

፲፩. “ወ” ብትርጉም ሓደ ንዝኾኑ “ወ” ኣብ ሞንጎኦም ኪርከብ ከሎ ኣተረጓጉምኡ “ወ” ፈጺሙ (ኣዝዩ) ተባሂሉ ይትርጐም።

፩. ሖረ ወኀለፈ = ፈጺሙ ኃለፈ
፪. ከተበ ወጸሐፈ = ፈጺሙ ጸሓፈ
፫. ተምዐ ወተቈጥዐ = ፈጺሙ ተቘጥዐ
፬. ነጸረ ወርእየ = ፈጺሙ ረአየ
፭. በዝኀ ወፈድፈደ = ፈጺሙ በዝኀ
፮. ተፈሥሐ ወተሐሠየ = ኣዝዩ ተሐጕሰ

፲፪. "ወ" ኣብ መንጎ ክልተ ኣኃዛት ኪጸንሕ ከሎ ዚህቦ ትርጉም። ንኣብነት

፩. ዐሥርቱ ወአሐዱ = ዓሠርተው ሓደ
፪. ዐሥርቱ ወክልኤቱ = ዓሠርቱው ክልተ
፫. ዐሥርቱ ወሠለስቱ = ዓሠርቱው ሠለስተ
፬. ዐሥርቱ ወአባዕቱ = ዓሠርቱው ኣርባዕተ
፭. ዐሥርቱ ወኃምስቱ = ዓሠርቱው ኃሙሽተ

፩."ሂ" ኣብ መፈጸምታ ስምን ነገርን እናጸንሐ ከም "ወ" "ውን" ተባሂሉ ይትርጐም።

፩. አቡየ ይገብር ጥበበ ወአነሂ እገብር ዘንተ = ኣቦይ ሥራሕ ሕክምና ይሠርሕ ነበረ ኣነውን እሠርሕ እየ።

፩. ቢጽየሂ ይጽሕፍ ሊተ ጦማረ ወአነሂ እጽሕፍ ሎቱ = ብጻየይ ደብዳቤ ይጽሕፈለይ ኣነውን እጽሕፈሉ።

፩. "ሂ"፡ "ግና" ተባሂሉ ኪፍታሕ ከሎ፤ ንኣብነት፥

፩. ጳውሎስ ተቀትለ ውስተ ቀትል ዮሐንስሂ ኢተቀትለ = ጳውሎስ ብኹናት ተቐትለ ዮሐንስ ግና ኣይተቐትለን።

፪. "ሂ" እኳ ተባሂሉ ኪፍታሕ ከሎ ንኣብነት

፩. ኢያመሥጥ ነዳይ እሞት ወባዕልሂ ኢያመሥጥ = ድኻ ካብ ሞት ኣይመልቕን ሃብታም እኳ ኣይመልቕን።

፩. "ኒ" ከም "ሂ" "ውን" ኣብ መፈጸምታ ስም ጸኒሑ ኪትርጐምን ኪፍታሕን ከሎ፥

፩. ኦ አርድእት ተንሥኡ ወሑሩ አነኒ እተልወክሙ = ኦ ተመሃሮ ተንሢእኩም ኪዱ ኣነውን ከርክበኩም እየ።

፪. "ኒ" "ድማ" ተባሂሉ. ኪፍታሕ ከሎ፥ንኣብነት

፩. ተፈነወት ኣስቴር ኀበ ኬንያ ወኤልሳቤጥኒ ተፈነወት ኀበ ግብ ።
ትግርኛ፥ ኣስቴር ናብ ኬንያ ተላእከት ኤልሳቤጥ "ድማ" ናብ ግብጽ ተላእከት።

፫. "ኒ" "ግና" ተባሂሉ ኪፍታሕ ከሎ፥ንኣብነት

፩ ተእኀዘ ሙሴ ወተአስረ ኤልያስኒ አምሠጠ በሠረገላ
ትግርኛ፥ ሙሴ ተታኀዘ ተኣሰረ፡ ኤልያስ ግና ብሠረገላ መሎቘ።

፬. "ኒ" "እኳ" ተባሂሉ ኪፍታሕ ከሎ፥ንኣብነት

፩. ኢየአምር አነ ዕለተ ሞትየ ወጠቢብኒ ኢየአምር ዕለተ ሞቱ።
ትግርኛ፥ አነ ዕለት ሞተይ ኣይፈልጥን ፈላስፋ "እኳ" ዕለት ሞቱ ኣይፈልጥን እዩ።

፩ "ሰ" ከም "ሂ" ከም "ኒ" አብ መፈጸምታ ስም ኪርከብ ከሎ "ግና" ተባሂሉ ይፍታሕ፥ ንአብነት፥

፩. አንትሙ ተሐውሩ ኀበ ዘመድ አነሰ አሐዉር ኀበ ባዕድ።
ትግርኛ፥ ንሸኻትኩም ናብ ዘመድ ትኸዱ፤ አነ "ግና" ናብ ካልእ ኧኸይድ አሎኹ።
፪. እሙንቱ ይትቀተሉ አንትሙ"ሰ" ታመሥጡ

ትግርኛ፥ ንሳቶም ይቕተሉ፤ ንሸኻትኩም “ግና” ትመልቁ።
፫. አነ አአምር ቅኔ አንትሙ“ሰ” ኢተአምሩ፡
ትግርኛ፥ ኣነ ቅኔ እፈልጥ፤ ንሸኻትኩም “ግና” ኣይትፈልጡን ኢኹም።
፬. ይእቲሰ መጽአት እኅታሰ ተርፈት።
ትግርኛ፥ ንሳስ መጺኣ፤ ሓብታ ግና ተሪፋ።

፪ “ሰ” “ስ” ተባሂሉ ኪትርጐም ከሎ
፩. ውእቱሰ ሞተ ትማልም = ንሱ “ስ” ትማሊ ሞይቱ።
፪. ይእቲሰ ሰረቀት ንዋየ = ንሳ “ስ” ገንዘብ ሰሪቓ እያ።

፫ “ሰ” “እሞ” ተባሂሉ ኪፍታሕ ከሎ

፩. ይትርፍሰ ነገረ ዝንቱ ሰማዕ ዘእነግረከ=ናይዚ ነገር እዚ ይትረፍ “እሞ” ዝነግረካ ስምዓኒ።
፪. ኅድግሰ ነገረ ቅንአት ግበር ዘይደልወከ=ነገር ቅንአት “እሞ” ሕደግ ዝምልከተካ ሥራሕ።

ብሓደ ቃል ተነቢቦም ብብዙኅ ዚፍትሑ ፴፪ ኣገባባት እዮም። ንሳቶም ድማ፥

፩/ እም ብ፳፯ ይፍታሕ
፪/ ወ ብ፳፯ ይፍታሕ
፫/ ግእዝ ዘተናበበ ብ፲፮ ይፍታሕ
፬/ ተናባቢ ብ፲፪ ይፍታሕ
፭/ ኀበ ብ፲፮ ይፍታሕ
፮/ ሶበ ብ፱ ይፍታሕ
፯/ እመ ብ፱ ይፍታሕ
፰/ በ ብ፰ ይፍታሕ
፱/ አ ብ፰ ይፍታሕ
፲/ ውስተ ብ፯ ይፍታሕ
፲፩/ አምጣነ ብ፯ ይፍታሕ
፲፪/ መጠነ ብ፮ ይፍታሕ
፲፫/ መንገለ ብ፮ ይፍታሕ
፲፬/ እንዘ ብ፮ ይፍታሕ
፲፭/ እስመ ብ፭ ይፍታሕ
፲፮/ ሰ ብ፬ ይፍታሕ
፲፯/ ከመ ብ፭ ይፍታሕ
፲፰/ ለ ብ፭ን ካብኡ ንላዕልን ይፍታሕ
፲፱/ ዘ ብ፬ ይፍታሕ
፳/ እንተ ብ፬ ይፍታሕ
፳፩/ እንበለ ብ፬ ይፍታሕ
፳፪/ ኢ ብ፬ ይፍታሕ
፳፫/ እፎ ብ፬ ይፍታሕ
፳፬/ ህየንተ ብ፫ ይፍታሕ
፳፭/ አቅመ ብ፫ ይፍታሕ
፳፮/ አመ ብ፫ ይፍታሕ
፳፯/ ወእደ ብ፫ ይፍታሕ
፳፰/ በዘ ብ፫ ይፍታሕ
፳፱/ እምዘ ብ፫ ይፍታሕ
፴/ እለ ብ፪ ይፍታሕ
፴፩/ ጊዜ ብ፪ ይፍታሕ
፴፪/ ባሕቱ ብ፪ ይፍታሕ

ካብዞም ኣገባባት “እም” ምስ “መ፡ ሙ፡ ሚ፡ ማ፡ ሜ፡ ም፡ ሞ” ተሓዊሱ እንተመጺኡ እም ዘይኮነ “እ” ጥራይ ተጻሒፉ ይንበብ: ኣብዚ ዝስዕብ ተመልከት። ንአብነት፥

መ = እመስከረም እስከ ጥቅምት፡ እመድኃኒት፡ እመዝሙር
ሙ = እሙሴ እስከ ክርስቶስ፡ እሙታን፡ እሙስና
ሚ = እሚካኤል ወገብርኤል፡ እሚክያስ፡ እሚያዝያ እስከ ግንቦት
ማ = እማርያም እምቅድስት ድንግል፡ እማኅሌት እስከ ቅዳሴ፡ እማሰነ ወጠፍአ
ሜ = እሜላት፡ እሜልኪ፡ እሜሎስ፡ እሜስ፡ እሜጥራ
ም = እምሕረት፡ እምሕራማት፡ እምሕዋር፡ እምሥራቅ፡ እምዕራብ፡ እምርፋቅ፡ እምቅማሕ፡ እምኔት፡ እምትሐት፡ እምናሴ፡ እምእመናን፡ እምኵራብ፡ እምዕራግ
ሞ = እሞት፡ እሞቅሕ፡ እሞሠርት፡ እሞገስ፡ እሞገድ፡ እሞግእ፡ እሞጣሕት …. ወዘይመስሎ እናተባህለ ይጸሓፍን ይንበብን።

አገባብ “በ”

ናይ "በ" "ብ"፣ "ሓዲሩ"፣ "ኮይኑ"፣ "ኣብ"፣ "ኣዳማቒ" እናኾነ ይፍታሕ።

፩. "በ" "ብ" ኪኾውን ከሎ፥
ሀ/ ይትናጸር ግፉእ ምስለ ገፋኢሁ ገጸ በገጽ በዕለተ ፍዳ = ገጽ ብገጽ ይርእአ።
ለ/ ደክመ በሥራሕ = ብሥራሕ ደኸመ።
፪. "በ" "ኣብ" ኪኾውን ከሎ፥
ሀ. ነበረ በገዳም = ኣብ ገዳም ነበረ
ለ. በልዐ በማዕድ = ኣብ ማእዲ ኮይኑ በልዐ።
፫. "በ"' "ኃዲሩ" ኪኾውን ከሎ፥
ሀ/ ሰበከ እግዚእነ በነቢያት (ኣብ ነቢያት ኃዲሩ መሃረ)
፬. "በ" "ኣዳማቒ" ኪኾውን ከሎ ምስ ኣገባብ ተጸጊዑ ይጸንሕ። ንኣብነት
ሀ/ በከመ ገብረ ለ/ በአመ መጽአ ሐ/ በበይነ ዝንቱ ሞተ

ክፍሊ ደቂቅ ወንኡሳን አገባባት

፩. ''ለ''

፩. ''ለ'' "ን" ኪኾውን ከሎ
ሀ/ ለደቂቀ አዳም = ንደቂ ኣዳም
ለውሉደ ሰብእ = ንደቂ ሰብ
ለባዕል ወለነዳይ = ንሃብታምን ድኻን
ለነዊሕ ወለሓጺር = ንነዊሕን ሓጺርን
፪. ኣቐቢልካ ህድማ (ጉያ) ኪከውን ከሎ
ለ/ ለይኩን = ይኹን
ለይምጻእ = ይምጻእ
ለይቁም = ይቐም
ለይሙት = ይሙት
ለይበል = ይበል
ለይግበር = ይግበር
፫. ተጠቃሲ ኪኾውን ከሎ
ሐ/ ቀጸቦ ለብእሲ = ነቲ ሰብ ጠቐሶ
ቀጸባ ለብእሲት = ነታ ሰበይቲ ጠቐሳ
ቀጸበከ ለከ = ንኣኻ ጠቐሰካ
ቀጸቦሙ ለዕደው = ነቶም ሰብኡት ጠቐሶም
ቀጸቦን ለአንስት = ነተን ኣንስቲ ጠቐሰን
፬. ዘርፍ ኪኅነዝ ከሎ
መ/ ቤቱ ለዮሐንስ = ቤት ዮሐንስ
ቤታ ለአስቴር = ቤት አስቴር
ቤቶሙ ለዕደው = ቤት እቶም ሰብኡት
ቤቶን ለአንስት = ቤት እተን ኣንስቲ
፭. ዘርፍ ክደፍእ ከሎ
ሠ/ ለዮሐንስ ቤቱ = ቤት ዮሓንስ
ለአስቴር ቤታ = ቤት አስቴር
ለእደው ቤቶሙ = ነቶም ሰብኡት
ለአንስት ቤቶን = ነተን ኣንስቲ ቤተን

ነዞም ዚስዕቡ ባዕልኻ ናብ ትግርኛ ተርጉም

፩/ ርሑቅ ውእቱ ሀገሩ ለኤልያስ፤____________________________________
፪/ ሐዲስ ውእቱ ልብሱ ለሳሙኤል፤___________________________________
፫/ ወራዙት እሙንቱ ውሉዱ ለአዳም፤___________________________________
፬/ እሉ እሙንቱ ሕፃናቲሃ ለራሔል፤___________________________________
፭/ ሐዲሳት እማንቱ አብያቲሆሙ ለሙሴ ወለያሬድ ፤__________________________
፮/ ሀቡ ንዋየ ለዘአልቦ ንዋይ_______________________________________
፯/ ተውህበ ሥልጣን ለዘአልቦ ሥልጣን፤_________________________________
፰/ ለይረድ ሰላም ውስተ ኩሉ ዓለም፤__________________________________
፱/ ለይበሉ ሕዝብ አሜን ወአሜን፤____________________________________
፲/ ለይኩን ብርሃን ውስተ ጠፈረ ሰማይ፤_________________________________
፲፩/ ለይደቂ በገጾሙ አፅራረ ኤርትራ፤__________________________________
፲፪/ ፀሩ ለሰብእ ሰብአ ቤቱ፤____

፲፫/ ለይምጽኡ ኀቤየ እለ የኀሥሡኒ ሊተ፧ ______________________________

፲፬/ ለይትጋባእ ማይ ኀበ ምዕላዲሁ፧ ______________________________

፲፭/ ለመኑ እነግር ኃዘነ ልብየ፧ ______________________________

፲፮/ እግዚእነ ለምንት ገደፍከነ፧ ______________________________

"ባሕቱ" ዝብል አገባብ "ግና" ኪኸውን ከሎ፡ ባዕልኻ ናብ ትግርኛ ተርጕም።

ሀ/ ሰብእ ኵሉ ይገብር ኃጢአተ ባሕቱ ማርያም ኢገብረት ኃጢአተ። ____________________

ለ/ ኢመሀረ ይሁዳ ወንጌለ ባሕቱ ሐዋርያት መሀሩ ወንጌለ። ____________________

ሐ/ አምላክ ሞተ ባሕቱ ኤልያስ ኢሞተ ከማሁ። ____________________

መ/ እስራኤል ጸልእዎ ለሙሴ ሙሴ ባሕቱ ተዐገሶሙ። ____________________

ሠ/ ሰሎሞን አእመረ ጥበበ ባሕቱ ኢድኅነ እሞት። ____________________

ምዕራፍ ፰ (8)
ሙራደ ግሥ (ረባሕታ ግሥ)

<u>ንኡስ ዓንቀጽ</u> ዝተባህሉ ክልተ እዮም፡፡ ንሳቶም ድማ ደድኅሪ ዓቢይ ዓንቀጽ ዝግሠሡ ፊደላት እዮም። ኣብ መወዳእታ ኣብ ግሥ ዘይነበረ ባዕዲ ቅጽል ትርፊ "ት" ዝውሰኹ እዮም። ኣብ መወዳእታ ቀተለ፡ ገብረ፡ ሤመ፡ ብህለ፡ ቆመ <u>ንኣብነት</u>፡- ቀቲል፡ ቀቲሎት። ገቢር፡ ገቢሮት። ሠዩም፡ ሠይሞት፡ ብሂል፡ ብሂሎት፡ ቀዊም፡ ቀዊሞት እናበለ ዝመስሉ ኵሉ የርኢ። ቀደሰ ከኣ ቀድሶ፡ ቀድሶት፡ ኣእምሮ፡ ኣእምሮት፡ ባርኮ፡ ባርኮት።

<u>ረባሕታ ግሥ</u>

ረባሕታ ግሥ ዚበሃል ብ፶ ሠራዊት ተዘርዚሩ ብሸሞንተ ኣርእስቲ ተኸፊሉ፤ ብ፳ት ኦዕማደ ተጠቒሊሉ፡ ብዓቢይ ዓንቀጽ፡ ብንኡስ ዓንቀጽ፡ ብደቂቕ ቅጽል ብመራሕያን ብዝርዝር ቅጽል፥ እናኣተወ ብምልኣት ዚግሠሥ ረባሕታ እዩ።

እዞም ኣብዚ ዝተቼጽሩ ኣብ ክፍሊ ቀመር ረባሕታ ርአ። ሠራዊት ብሠለስተ ኣርእስትን ብኽልተ ኦዕማድን ብ፲ተ ዓቢይ ዓንቀጽን፡ ብሾብዓተ ንኡስ ዓንቀጽን ብሸሞንተ ደቂቕን ብ፱ተ ባዕድ ቅጽልን ብዓሠርተ መራሕያንን፡ ብዓሠርተው ሓደ ዝርዝር ቅጽልን ኣብ ክፍሊ ዓሠርተው ሽዱሽተ ክትረክብ ኢኻ።

ረባሕታ ግሥ ዝተባህሉ ብሓፈሻኡ ኣብ ኣርባዕተ ኽፍሊ እዮም ዚኽፈሉ። ከም ብሓድሽ ኣብ ዓሠርተው ሠለስተ ኽፍሊ እዮም ዚዝርዘሩ። ብኣውራኡ ኣብ ኣርባዕተ ክፍሊ ኪኽፈሉ ከለዉ ሸሞንተ ኣርእስቲ ምስ ሠራዊቶም ሓደ መደብ ይኾኑ።

ኣዕማድ ዝተባህሉ ከኣ ሓደ መደብ ናይ ዘይቤ ረባሕታን ሓደ ወገን ተነባቢ ግሥን ምሳሌን ግሥን ሓደ ወገን ኮይኖም ኣርባዕተ ኽፍሊ ይኾኑ። ከም ብሓድሽ ኣብ ክፍሊ ዓሠርተው ሠለስተ ክፍሊ ኸለዉ ከምዚ ዚስዕብ እዮም።

<u>መልምደ ሙራደ ግሥ ብሠለስተ</u>

ቀዳማይ	ካልኣይ	ሣልሳይ	ቤቱ		ቀዳማይ	ካልኣይ	ሣልሳይ	ቤቱ
1. ሀለወ	ይሄሉ	የሀሉ	ቀደሰ		94. ነበረ	ይነብር	ይንበር	ቀተለ
2. ሀርበደ	የሀረብድ	የሀርብድ	ተንበለ		95. ነከረ	ይነክር	ይንክር	ቀተለ
3. ሀከየ	የሀኪ	ይሀኪ	ቀተለ		96. ነጸረ	ይኔጽር	ይኔጽር	ቀደሰ
4. ሀየደ	የሀይድ	ይሂድ	ቀተለ		97. ነጽሐ	ይነጽሕ	ይንጻሕ	ገብረ
5. ሀይመነ	የሀየምን	የሀይምን	ተንበለ		98. ነጽሀ	ይነጽህ	ይንጻህ	ገብረ
6. ሀድአ	የሀድእ	ይሀዳእ	ገብረ		99. አለደ	ይኤልድ	የአልድ	ቀደሰ
7. ሆከ	የሀውክ	ይሁክ	ፆደ		100. አመረ	ይኤምር	የአምር	ቀደሰ
8. ለህሀ	ይለህህ	ይልሃህ	ገብረ		101. አሰረ	የአምር	ይእምር	ቀትለ
9. ለሐኰ	ይልሕኵ	ይልሐኵ	ቀተለ		102. አሠየ	ይኤሢ	ይእሢ	ቀደሰ
10. ለሐጸ	ይልሕጽ	ይልሐጽ	ቀተለ		103. አበየ	የአቢ	ይእቢ	ቀደሰ
11. ለመደ	ይለምድ	ይልመድ	ቀተለ		104. አደመ	ይኤድም	የአድም	ቀደሰ
12. ለምለመ	ይለመል ም	ይለምልም	ተንበለ		105. ከለለ	ይኬልል	ይከልል	ቀደሰ
13. ለምዐ	ይለምዕ	ይልማዕ	ገብረ		106. ከልአ	ይከልእ	ይክላእ	ገብረ
14. ለስሐ	ይለስሕ	ይልሳሕ	ገብረ		107. ከልአ	ይኬልእ	ይከልእ	ቀደሰ
15. ለሰነ	ይሌስን	ይለስን	ቀደሰ		108. ከረየ	ይከሪ	ይክሪ	ቀተለ
16. ለቅሐ	ይሌቅሕ	ይለቅሕ	ቀደሰ		109. ከደነ	ይከድን	ይክድን	ቀተለ
17. ለበወ	ይሌቡ	ይለቡ	ቀደሰ		110. ከፈለ	ይከፍል	ይክፍል	ቀተለ
18. ለብሐ	ይለብሕ	ይልባሕ	ቀተለ		111. ወሀበ	ይውህብ/ይ	ይሀብ	ቀተለ

						ሁብ		
19. ለተተ	ይሌትት	ይለትት	ቀደሰ		112. ወለደ	ይወልድ	ይለድ	ቀተለ
20. ለትሐ	ይለትሕ	ይልታሕ	ገብረ		113. ወለደ	ይዌልድ	ይወልድ	ቀደሰ
21. ለአከ	ይልእክ	ይልአክ	ቀተለ		114. ወሰደ	ይወስድ	ይሰድ	ቀተለ
22. ሐመ	የሐምም	ይሕምም	ቀተለ		115. ወሰከ	ይዌስክ	ይወስክ	ቀደሰ
23. ሐመለ	የሐምል	ይሕምል	ቀተለ		116. ወረደ	ይወርድ	ይረድ	ቀተለ
24. ኀመሰ	ይኄምስ	የኀምስ	ቀደሰ		117. ወረሰ	ይወርስ	ይረስ	ቀተለ
25. ሐመየ	የሐሚ	ይሕሚ	ቀተለ		118. ወደየ	ይወዲ	ይደይ	ቀተለ
26. ሐሰመ	የሐስም	ይሕስም	ቀተለ		119. ወፈረ	ይወፍር	ይፈር	ቀተለ
27. ሐሰወ	ይሔሱ	ይሐሱ	ቀደሰ		120. ዐለወ	የዐልው/ የዐሉ	ይዕልው /ይዕሉ	ቀተለ
28. ኀረየ	የኀሪ	ይኅሪ	ቀተለ		121. ዐለለ	ይዔልል	የዐልል	ቀደሰ
29. ሐረጸ	የሐርጽ	ይሕርጽ	ቀተለ		122. ዐመፀ	ይዔምፅ	የዐምፅ	ቀደሰ
30. ሐኃበተ	የሐረብት	የሐርብት	ተንበለ		123. ዐሰበ	ይኤስብ	ይአስብ	ቀደሰ
31. ሐረረ	የሐርር	ይሕርር	ቀተለ		124. ዐረከ	የዐርክ	ይዕርክ	ቀተለ
32. ሐቀለ	ይሔቅል	የሐቅል	ቀደሰ		125. ዐርገ	የዐርግ	ይዕርግ	ገብረ
33. ሐጸበ	የሐጽብ	ይሕጽብ	ቀተለ		126. ዐርቀ	የዐርቅ	ይዕርቅ	ገብረ
34. ሐፈረ	የሐፍር	ይሕፍር	ቀተለ		127. ዐበየ/ ኵርዐ	ይዔቢ	የዐቢ	ቀደሰ
35. ሖረ	የሐውር	ይሁር	ያደ		128. ዐብየ	የዐቢ	ይዕቢ	ገብረ
36. መሀነ	ይምህን	ይምሀን	ቀተለ		129. ዐጸረ	ይዔጽር	የዐጽር	ቀደሰ
37. መሀከ	ይምሕክ	ይምሀክ	ቀተለ		130. ዐፀወ	የዐፁ	ይዕፁ	ቀተለ
38. መሐለ	ይምሕል	ይምሐል	ቀተለ		131. ዐፀደ	የዐፅድ	ይዕፅድ	ቀተለ
39. መሐነ	ይምሕን	ይምሐን	ቀተለ		132. ዘለፈ	ይዘልፍ	ይዝልፍ	ቀተለ
40. መሰጠ	ይመስጥ	ይምስጥ	ቀተለ		133. ዘመወ	ይዜሙ	ይዘሙ	ቀደሰ
41. መሰለ	ይመስል	ይምሰል	ቀተለ		134. ዘመረ	ይዜምር	ይዘምር	ቀደሰ
42. መረ	ይመርር	ይምርር	ቀተለ		135. ዘረወ	ይዘሩ	ይዝሩ	ቀተለ
43. መሰለ	ይሜስል	ይመስል	ቀደሰ		136. ዘበጠ	ይዘብጥ	ይዝብጥ	ቀተለ
44. መረደ	ይሜርድ	ይመርድ	ቀደሰ		137. ዘብሐ	ይዘባሕ	ይዝባሕ	ገብረ
45. መርሐ	ይመርሕ	ይምራሕ	ቀተለ		138. ዘከረ	ይዘክር	ይዝክር	ቀደሰ
46. መተረ	ይመትር	ይምትር	ቀተለ		139. ዜነወ	ይዜኑ	ይዜኑ	ሴሰየ
47. መከረ	ይመክር	ይምክር	ቀተለ		140. የበበ	ይዬብብ	ይየብብ	ቀደሰ
48. መትሐ	ይመትሕ	ይምታሕ	ቀተለ		141. የብሰ	ይየብስ	ይይብስ	ገብረ
49. መከረ	ይሜክር	ይመክር	ቀደሰ		142. የውሀ	ይዬውህ	ይየውህ	ቀደሰ
50. መዐደ	ይምዕድ	ይምዐድ	ቀተለ		143. ድኅነ	ይድኅን	ይድኅን	ክህለ
51. መጸ	ይመጽጽ	ይምጽጽ	ቀተለ		144. ድኅከ	ይድኅክ	ይድኅክ	ክህለ
52. ማሰነ	ይማስን	ይማስን	ባረከ		145. ደመረ	ይዴምር	ይደምር	ቀደሰ
53. ሜጠ	ይመይጥ	ይሚጥ	ሴሰየ		146. ደምሰሰ	ይደመስስ	ይደምስስ	ተንበለ
54. ምዕዘ	ይምዕዝ	ይምዐዝ	ክህለ		147. ደምፀ	ይደምጽ	ይድምፅ	ገብረ
55. ሞቀ	ይመውቅ	ይሙቅ	ያደ		148. ደወየ	ይደዊ	ይድወይ	ቀተለ
56. ሠለቀ	ይሤልቅ	ይሠልቅ	ቀደሰ		149. ዴገነ	ይዴግን	ይዴግን	ሴሰየ
57. ሠመከ	ይሠምክ	ይሥምክ	ተተለ		150. ገሀደ	ይግሀድ	ይግሀድ	ቀተለ
58. ሠመነ	ይሤምን	ይሠምን	ቀደሰ		151. ገሐሰ	ይግሕስ	ይግሐስ	ቀተለ
59. ሠምዐ	ይሠምዕ	ይሥማዕ	ገብረ		152. ገሠሠ	ይገሥሥ	ይግሥሥ	ተንበለ
60. ሠምረ	ይሠምር	ይሥመር	ገብረ		153. ገብሰሰ	ይገበስስ	ይገብስስ	ተንበለ
61. ሠረየ	ይሠሪ	ይሥሪ	ቀደሰ		154. ገብአ	ይገብእ	ይግባእ	ገብረ

62. ሠረየ	ይሤሪ	ይሠሪ	ቀደሰ		155. ገነዘ	ይገንዝ	ይግንዝ	ቀተለ
63. ሠነየ	ይሤኒ	ይሠኒ	ቀደሰ		156. ገአዘ	ይግእዝ	ይግአዝ	ቀተለ
64. ሠዐረ	ይሥዕር	ይሥዐር	ቀተለ		157. ጌገየ	ይጌይ	ይጌጊ	ሴሰየ
65. ሠፈረ	ይሠፍር	ይሥፍር	ቀተለ		158. ጐንደየ	ይጐነዲ	ይጐንዲ	ተንበለ
66. ሦዐ	ይሠውዕ	ይሡዕ	ጾደ		159. ጐድአ	ይጐድእ	ይጕዳእ	ገብረ
67. ረሐነ	ይርሕን	ይርሐን	ቀተለ		160. ጠበ	ይጠብብ	ይጥብብ	ቀተለ
68. ረመለ	ይረምል	ይርምል	ቀተለ		161. ጠበወ	ይጠቡ	ይጥቡ	ቀተለ
69. ረሰነ	ይረስን	ይርሰን	ገብረ		162. ጠብሐ	ይጠብሕ	ይጥባሕ	ገብረ
70. ረሰየ	ይሬሲ	ይረሲ	ቀደሰ		163. ጠብዐ	ይጠብዕ	ይጥባዕ	ገብረ
71. ረስዐ	ይረስዕ	ይርሳዕ	ገብረ		164. ጠብጠበ	ይጠበጥብ	ይጠብጥብ	ተንበለ
72. ረስአ	ይረስእ	ይርሳእ	ገብረ		165. ጠየቀ	ይጤይቅ	ይጠይቅ	ቀደሰ
73. ረቀ	ይረቅቅ	ይርቅቅ	ቀተለ		166. ጤሰ	ይጠይስ	ይጢስ	ሴሰየ
74. ረትዐ	ይረትዕ	ይርታዕ	ገብረ		167. ጥዕመ	ይጥዕም	ይጥዐም	ክህለ
75. ረከበ	ይረክብ	ይርከብ	ቀተለ		168. ጸለለ	ይጼልል	ይጸልል	ቀደሰ
76. ረወየ	ይረዊ	ይርዊ	ቀተለ		169. ጸለለ	ይጸልል	ይጽልል	ቀተለ
77. ረገመ	ይረግም	ይርግም	ቀተለ		170. ጸለየ	ይጼሊ	ይጸሊ	ቀደሰ
78. ረፈቀ	ይረፍቅ	ይርፍቅ	ቀተለ		171. ጸሐፈ	ይጽሕፍ	ይጽሐፍ	ቀተለ
79. ቀለየ	ይቀሊ	ይቅሊ	ቀተለ		172. ጸምአ	ይጸምእ	ይጽማእ	ገብረ
80. ቀለመ	ይቀልም	ይቅልም	ቀተለ		173. ጾረ	ይፀውር	ይጹር	ጾደ
81. ቀምሐ	ይቀምሕ	ይቅማሕ	ገብረ		174. ጸበተ	ይጸብት	ይጽብት	ቀተለ
82. ቀመረ	ይቄምር	ይቀምር	ቀደሰ		175. ጸበተ	ይጸብት	ይጽብት	ቀተለ
83. ቀሠመ	ይቀሥም	ይቅሥም	ቀተለ		176. ጸብሐ	ይጸብሕ	ይጽባሕ	ገብረ
84. ቀሰመ	ይቄስም	ይቀስም	ቀደሰ		177. ጸነዐ	ይጸንእ	ይጽናዕ	ገብረ
85. ቀረጸ	ይቀርጽ	ይቅርጽ	ቀተለ		178. ጸንአ/ አጸናንዐ	ይጼንእ	ይጸንእ	ቀደሰ
86. ቀርበ	ይቀርብ	ይቅርብ	ገብር		179. ጸገወ	ይጼጉ	ይጸጉ	ቀደሰ
87. ቀብጸ	ይቀብጽ	ይቅብጽ	ገብረ		180. ፀደለ	ይፀድል	ይጽድል	ቀተለ
88. ባህነነ	ይባህንን	ይባህንን	ባረከ		181. ጸመ	ይጸውም	ይጹም	ጾደ
89. ብሕት	ይብሕት	ይብሕት	ገብረ		182. ፀመደ	ይፀምድ	ይዕምድ	ቀተለ
90. በርሀ	ይበርህ	ይብራህ	ገብረ		183. ፀፈረ	ይፀፍር	ይዕፍር	ቀተለ
91. በጽሐ	ይበጽሕ	ይብጻሕ	ገብረ		184. ፈለሰ	ይፈልስ	ይፍልስ	ቀተለ
92. ቦአ	ይበውእ	ይባእ	ጾደ		185. ፈሐረ	ይፍሕር	ይፍሐር	ቀተለ
93. ተለወ	ይተሉ	ይትሉ	ቀተለ		186. ፈሀረ	ይፍህር	ይፍሀር	ቀተለ
187. ተርጐመ	ይተረጕም	ይተርጕም	ተንበለ		188. ፈነወ	ይፌኑ	ይፈኑ	ቀደሰ
189. ተከዘ	ይቴክዝ	ይተክዝ	ቀደሰ		190. ፈከረ	ይፌክር	ይፈክር	ቀደሰ
191. ተከለ	ይተክል	ይትክል	ቀተለ		192. ፈደየ	ይፈዲ	ይፍዲ	ቀተለ
193. ተግሀ	ይተግህ	ይትጋህ	ገብረ		194. ፈጠረ	ይፍጥር	ይፍጥር	ቀተለ
195. ነሥአ	ይነሥእ	ይንሣእ	ገብረ		196. ፈጸመ	ይፌጽም	ይፈጽም	ቀደሰ
197. ነስሐ	ይኔስሕ	ይነስሕ	ቀደሰ		198. ፈፀመ	ይፈዕም	ይፍዕም	ቀተለ

፩/ ሕቶታት ኣየናይ ቀዳማይ ኣየናይ ካልኣይን ሣልሳይን ፈሊጥካ ባዶ ቦታ ምላእ።

ቀዳማይ ግሥ	ካልኣይ ግሥ	ሣልሳይ ግሥ	ቤቱ	ቀዳማይ ግሥ	ካልኣይ ግሥ	ሣልሳይ ግሥ	ቤቱ
ሰምዐ				ጸብሐ			
	ይኔጽ			ጸድቀ			
		ይብላዕ		ጸውዐ			

መልአ				ጸገወ			
	ይሜልእ	ይመልእ			ይፃመ		
	ይከውን			ዔወወ			
ወለጠ	ይዌልጥ			ፈሐረ			
ፈሥሐ		ይፈሥሕ		ፈሀረ			
	የአክል			ፈለጠ			
አምነ				ፈከረ			
ርእየ				ፈወሰ			
ነበረ				ፈደየ			
	ይገብር			ፈድፈደ			
	ይፌውስ			ፈለጠ			
	ይኤምር	የአምር		ፈነወ			
አመረ	የአምር			ፈግአ			
		ያፍቅር					

፩/ ን<u>ቀዳማይ ናብ ካልኣይ ቀይር/ሪ</u>።

ፈጸመ		ክህለ	
ፈፀመ		ቀደሰ	
ቀተለ		ገብረ	
ሴሰየ		ጦመረ	
ፆደ		ጥሕረ	
ባረከ		ቆመ	
ተንበለ		ሤመ	

፫/ <u>ንኻልኣይ ናብ ሣልሳይ ቀይር/ሪ</u>።

ይባህንን		ይበልዕ	
ይበረብር		ይብእስ	
ይበርህ		ይበቍል	
ይበልሕ		ይበውእ	
ይበሊ			

፬/ <u>ንሣልሳይ ናብ ካልኣይ ቀይር/ሪ</u>።

ይባእ		ይበይን	
ይብዐድ		ይቢት	
ይብዛኅ		ይብኪ	
ይቤዙ		ይብጻሕ	

<u>ሕቶታት</u>

<u>ካብዚ ኣብ ታሕቲ ዘሎ ንባበ ግእዝ ቀዳማይ ካልኣይን ሣልሳይን ዓንቀጽ ፈሊኻ ኣውጽእ</u>።

ንባበ ግእዝ	ቀዳማይ ዓንቀጽ	ካልኣይ ዓንቀጽ	ሣልሳይ ዓንቀጽ
ወበእንተ ዐራዝኒ ምንተ ትሄልዩ፤		ትሄልዩ	
ወባሕቱ ሑር ወአፍትን ርእሰከ ለካህን			ሑር
ዘንሙ ዝናማት ወውኅዙ ወኃይዝት	ውኅዙ		
ወሰምዐ ሄሮድስ ንጉሥ	ሰምዐ		
ወተቈልቈለ ፀሐይ	ተቈልቈ		
ወነጸረ ሰማየ	ነጸረ		
ወየአክሉ እደው ኃምስ ምእት		የአክሉ	
አአምን ወእትአመን		አኣምን	
በልዑ ወጸግቡ ኵሎሙ	በልዑ		
ወመልዐ ዓሠርተ ወክልኤተ አስፌሬዳተ	መልአ		
ወእንዘ ይጼሊ ተወለጠ ርእየተ ገጹ	ተወለጠ		

ወማርታሰ ትሠርሕ በአስተዳልዎ ብዙኅ		ትሠርሕ	
ንንበር ዝየ ወንግበር ሠለስተ ማኅደረ			ንንበር
ለምንት ትሬኢ ሐሰረ ዘውስተ ዓይነ እኁከ		ትሬኢ	
አንከሩ ኵሎሙ እምዕበዩ	አንከሩ		
ወበይእቲ ተፈሥሐ እግዚእ ኢየሱስ	ተፈሥሐ		
ወእመ አኮሰ ይግባእ ሰላምክሙ			ይግባእ
ወፈውሱ ድውያነ እለ ውስቴታ			ፈውሱ
ማርያምሰ ኀርየት መክፈልተ ሠናይ	ኀርየት		
ወናሁ ኮነ ድልቅልቅ ዐቢይ	ኮነ		
ወበልዎሙ ቀርበት መንግሥተ እግዚአብሔር			በልዎሙ
ወባሕቱ ዘንተ አእምሩ	አእምሩ		
አፍቅር ቢጸከ ከመ ነፍስከ			አፍቅር

ተቓረንቲ (ተቃራንያን) ግሥታት ነንሕድሕዶም ዚቃረኑ ግሥታት።

1. ዐርገ	ወረደ		38. ቀድሐ	ሐተመ		74. መዓልት	ሌሊት
2. ተግሀ	ተሀከየ		39. ቀደመ	ተርፈ		75. ረኃብ	ጽጋብ
3. ጠበ	ዐብደ		40. ቀተለ	አኅየወ		76. እወ	ኢ
4. ፃዕደወ	ጸልመ		41. ወሰከ	ወጽአ		77. አም	እም
5. ቦ	አልቦ		42. ተአገሰ	ሆከ		78. ብርሃን	ጸልማት
6. ውእቱ	አኮ		43. ለሰነ	ላዕልዐ		79. ንጉሥ	ፈያታዊ
7. ነቅሐ	ኖመ		44. ለሰነ	ለተት		80. ዓቢይ	ንኡስ
8. ርእየ	ኢርእየ		45. ፈወሰ	አሕመመ		81. ሐራድል	አድግ
9. ሐይወ	ሞተ		46. ጸድቀ	ሐሰወ		82. በግዕ	ተኵላ
10. ቀርበ	ርሕቀ		47. አፍቀረ	ጸልአ		83. ብዙኅ	ውሑድ
11. አምነ	ክሕደ		48. ቀርበ	ርህቀ		84. ስንዕ	ጽልእ
12. ቦአ	ወፅአ		49. ተሰፈወ	ቀብጸ		85. ፍቅር	ጽልእ
13. ሖረ	ቆመ		50. ተከለ	መሐወ		86. እምነት	ክሕደት
14. ሐነፀ	መዝበረ		51. ዐበየ	ንእሰ		87. ክረምት	መጸው
15. ባረከ	ረገመ		52. አደመ	ከፍአ		88. ብዕል	ንዴት
16. ኀየለ	ደክመ		53. ከለለ	ከሠተ		89. ይወት	ሞት
17. በልዐ	ጾመ		54. ከደነ	ከሠተ		90. ሰማይ	ምድር
18. ርኅበ	ጸግበ		55. ወለደ	መከነ		91. ኅብስት	ማይ
19. ብዕለ	ነድየ		56. ደየ	አውጽአ		92. ቤት	ኃቅል
20. ጸምአ	ረወየ		57. አጸወ	አርሀወ		93. ካህን	ምእምን
21. ወሀበ	ከልአ		58. መዐደ	ዘለፈ		94. ሰቀለ	አውረደ
22. ለምለመ/ጠለ	ነቅጸ		59. ዘመወ	ደንገለ		95. ለብሰ	ተዐርቀ
23. ጐጕዐ	ዘንግዐ		60. ረሰዐ	ዘከረ		96. ሰትየ	ጸምአ
24. ሰፍሐ	ጸበ		61. ደመረ	አህጸጸ		97. ተናገረ	አርመመ
25. ፈድፈደ	ውሕደ		62. ሀጸ	ወሰከ		98. ሠርዐ	ሠዐረ
26. ነጽሐ	ረክሰ		63. ሠለጠ	ጐንደየ		99. ሤመ	ሠዐረ
27. በዝኀ	ውሕደ		64. ጸሐፈ	ደምሰሰ		100. ረሰዐ	አጽንዐ
28. በከየ	ሰሐቀ		65. ሤመ	ሰዐረ		101. ረከበ	አጥፈአ
29. ፈሥሐ	ኀዘነ		66. ብዕለ	ነድየ		102. ምእመን	ከሐዲ
30. ሐጽረ	ኖኀ		67. ሐዋሪ	ነባሪ		103. ሠብሐ	ዐብረ

31. ሐሰረ	ከብረ		68. ጽድቅ	ኃጢአት		104. ለጸየ	ጸጐረ
32. ነደ	ጠፍአ		69. ብእሲ	ብእሲት		105. ፈትሐ	አሰረ
33. ኦሆ	እንብየ		70. ወልድ	ወለት		106. ጸብሐ	መስየ
34. አለደ	ዘረወ		71. ፈትሐ	ሞቅሐ		107. አምላክ	ጣዖት
35. ፃመወ	አዕረፈ		72. መልአክ	ሰይጣን		108. ገነት	ሲዖል
36. ወንጌል	ኦሪት		73. ዮም	ትማልም		109. ርጉም	ቡሩክ
37. ነግህ	ሠርክ		74. ፍጥረት	ምጽአት		110. ቅሩብ	ርሑቅ

<u>ሕቶታት ንተቃራንያን ዝሰማማዕ መልሲ ሃብ/ቢ።</u>

1. ወረደ		17. ጸግበ		33. ፈትሐ	
2. ተሀከየ		18. ረወየ		34. ሰቀለ	
3. ዐብደ		19. ነድየ		35. ተአርቀ	
4. ጸልመ		20. ነቅጸ		36. ጸምአ	
5. አልቦ		21. ከልአ		37. አርመመ	
6. አኮ		22. ጸበ		38. ሠዐረ	
7. ኖመ		23. ዘንግዐ		39. አጽንአ	
8. ርሕቀ		24. ረክሰ		40. አጥፍአ	
9. ሞተ		25. ውሕደ		41. አኀየወ	
10. ወጽአ		26. ኖኀ		42. ወድአ	
11. ክሕደ		27. ኀዘነ		43. ሆከ	
12. መዝበረ		28. እንብየ		44. ለሰነ	
13. ቆመ		29. ዘረወ		45. ሐሰወ	
14. ደክመ		30. አዕረገ		46. ኃጢአት	
15. ረገመ		31. መስየ		47. ብእሲት	
16. ጾመ		32. አንከረ		48. ኃቅል	

፪.፪.፫ አርእስተ ግሥ

አርእስተ ግሥ ዓሠርተው ክልተ እዮም። እዞም ፲፪ አርእስተ ግሥ እዚኣቶም ብቅርጺ ፊደሎምን ብንባቦምን ኀኹሉ ብግእዝ ዚውድእ ንባብ ምልክትን ሓበርትን እዮም። ንሳቶም ድማ እዞም ዚስዕቡ እዮም።

1. ቀተለ
2. ቀደሰ
3. ተንበለ
4. ባረከ
5. ማህረከ
6. ሴሰየ
7. ክህለ
8. ጦመረ
9. ቦአ
10. ሴመ፡ ቆመ
11. ጠበ
12. ዖደ

እዞም ፲፪ አርእስተ ግሥ ኪጽሓፉ ከለዉ፡ ከም ምልክት ኑቲ ዚንበብ ግሥ ብኣሕጽሮ ቃላት እዮም ዚጸሓፉ። ንኣብነት፡- ኣብዞም ዚስዕቡ ተመልከት።

ቀተ ቀተ ቀተ ቀተ ቀተ ቀተ ቀተ ቀተ ቀተ ቀተ

1. ቀተለ = መልሐ፡ መስሐ፡ መርሐ፡ መጽአ፡ ሰርሐ፡ ሠብሐ፡ ዘብሐ፡ ዘግሐ፡ ሐለለ፡ ሐመለ ወዘይመስሎ።

ቀደ ቀደ ቀደ ቀደ ቀደ ቀደ ቀደ ቀደ ቀደ

2. ቀደሰ = ለቅሐ፡ ለጥሐ፡ ሠርሐ፡ ሰብሐ፡ ዘልሐ፡ የውሀ፡ ሐቀለ፡ ኀየለ፡ መበለ ወዘይመስሎ።

ተን ተን ተን ተን ተን ተን

3. ተንበለ = መሕምሐ፡ መንዝሐ፡ ቀሕቅሐ፡ አመልትሐ፡ አመርግሐ፡ አርሰሐሰሐ ወዘይመስሎ።

ባረ ባረ ባረ ባረ ባረ ባረ ባረ

4. ባረከ = ባልሐ፡ ናፈቀ፡ ኄህበበ፡ ተማዕሰበ፡ አማዕሰበ፡ አማዕቀበ፡ አማዕተበ ወዘይመስሎ።
ማህ ማህ ማህ ማህ ማህ ማህ ማህ

5. ማህረከ = ላሕልሐ፡ ባኀብኀ፡ ታሕትሐ፡ ተራኀርኀ፡ ተዋህውሀ፡ ተጋህግሀ፡ ናህንሐ ወዘይመስሎ።
ሴሰ ሴሰ ሴሰ ሴሰ ሴሰ ሴሰ ሴሰ

6. ሴሰየ = ቴቅሐ፡ ቤደቀ፡ ኬረበ፡ ጤገነ፡ ሄረከ፡ ቴገነ፡ ቴፈነ ወዘይመስሎ።
ክህ ክህ ክህ ክህ ክህ ክህ ክህ ክህ

7. ክህለ = ደኀኀ፡ ገህሀ፡ ጽዕረ፡ ልሕቀ፡ ርሕቀ፡ ጕሕቀ፡ ጽሕቀ፡ ልህበ ወዘይመስሎ።
ጦመ ጦመ ጦመ ጦመ ጦመ

8. ጦመረ = ሞርቅሐ፡ ሞቅሐ፡ ሞጥሐ፡ አንቆቅሐ፡ መድበለ ወዘይመስሎ።
ቦአ ቦአ ቦአ ቦአ ቦአ ቦአ ቦአ ቦአ ቦአ ቦአ ቦአ

9. ቦአ = ሎሀ፡ ቆመ፡ ሦዐ፡ ሞዐ፡ ሮሐ፡ ሮዘ፡ ሞተ፡ ሞቀ፡ ሶቀ፡ ኖመ፡ ፆረ ወዘይመስሎ።
ሤመ ሤመ ሤመ ሤመ ሤመ ሤመ ሤመ ሤመ ሤመ ሤመ ሤመ

10. ሤመ = ሄበ፡ ሌቀ፡ ሜሰ፡ ቤተ፡ ቄዐ፡ ቴሀ፡ ሄበ፡ ሄነ፡ ኬደ፡ ጤዐ፡ ጼዐ ወዘይመስሎ።
ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ ጠበ
ጠበ

11. ጠበ = ነደ፡ ሐመ፡ ሐሰ፡ መረ፡ በረ፡ ቀለ፡ ነበ፡ ጠለ፡ ሐቀ፡ መጸ፡ ከመ፡ ወደ፡ ሠረ፡ ረመ ወዘይመስሎ።
ዖደ ዖደ ዖደ ዖደ

12. ዖደ = ሖረ፡ ዖቀ፡ ሆሰ፡ ሆከ ወዘይመስሎ።

እዞም ፲፪ አርእስተ ግሥ ኹሎሉ ግሥ ዘበለ ንባቡ ይኹን ኣረባብሕኡን ኣበዛዝኑኡ መራሕቲ እዮም፤ ካብዚ ዚወፅእ ግሥ የልቦን።

ምርባሐ ግሥ

ክፍል ፩ ዘቀተለ

አዕማደ - ቀተለ	
፩. ቀተለ	ቐተለ
፪. አቅተለ	ኣቕተለ
፫. አስተቃተለ	ኣቃተለ
፬. ተቀትለ	ተቐትለ
፭. ተቃተለ	ተቐታተለ
ቀተለ	ቐተለ
ይቀትል	ይቐትል
ይቅትል	ኪቐትል
ይቅትል	ይቕተል
ቀቲል፡ ቀቲሎት	ምቕታል
ቀታሊ	ዝቐተለ
ቀታልያን	ዝቀተሉ
ቅቱል	ዝተቐትለ
ቀታሊ	ቐታሊ
ቀትል	መቃተሊ
ቅትለት	ምቕታል
፩ ሐተተ	መርመረ
የሐትት	ይምርምር

ይሕትት	ኪምርምር
ይሕትት	ይመርምር
ሐቲት፡ ሐቲቶት	ምምርማር
ሕታቲ	ዝመርመረ
ሓታትያን	ዝመርመሩ
ሐታቲት	ዝመርመረት
ሐታትያት	ዝመርመራ
ሕቱት	ዝተመርመረ
ሐታቲ	መርማሪ
ሐተታ	ምርምር
ሐፀ'ውን ከም ሓተተ እዩ ዚረብሕ።	
፪ መሐለ	መሐለ
ይምሕል	ይምሕል
ይምሐል	ኪምሕል
ይምሐል	ይምሐል
ምሒል፡ ምሒሎት	ምምሓል
መሐሊ	ዝመሓለ
መሐልያን	ዝመሐሉ
መሐሊት	ዝመሃለት
መሐልያት	ዝመሓላ
ምሑል	ዝመሓለ

መሐሊ	ዝመሐለ
መሐላ	መሓላ
ሰአለ፣ ድማ ከም "መሐለ" ዘረብሕ።	
፫ ወሀበ	ሃበ
ይሁብ	ይሀብ
የሀብ	ኪህብ
የሀብ	የሃብ
ውሂብ፣ ውሂቦት	ምሃብ
ወሀቢ	ዝሃበ
ወሀብያን	ዝሃቡ
ወሀቢት	ዝሃበት
ወሀብያት	ዝሃባ
ውሁብ	ዝተዋህበ
ወህበት	ውህበት
ሃብት	ሃብቲ
ወሃቢ	ዝሃበ ወሃቢ
ሀብት	ሀብቲ፣ ውህበት
፬ ነቀወ	ነቀወ
ይነቁ	ይነቁ
ይንቁ	ኪንቁ
ይንቁ	ይነቁ
ነቂው ነቂዎት	ምንቃው
ነቃዊ	ዝነቀወ
ነቃውያን	ዝነቀዉ
ነቃዊት	ዝነቀወት
ነቃውያት	ዝነቀዋ
ነቃዊ	ዚንቁ፣ ነቃዊ
ንቃዌ	ናቋ
፭ ከወወ	ቀልጠፈ
ይከውው	ይቐልጥፍ
ይክውው	ኪቕልጥፍ
ይክውው	ይቐልጥፍ
ከዊው ከዊዎት	ምቕልጣፍ
ከዋዊ	ዝቐልጠፈ
ከዋውያን	ዝቐልጠፉ
ከዋዊት	ዝቐልጠፈት
ከዋውያት	ዝቐልጠፋ
ከዋው	ቅልጡፍ
ክዉው	ዚቕልጥፍ
ከዋዊ	ዚቕልጥፍ
ከዋው	ቀልጣፊ

፮ ወረደ	ወረደ
ይወርድ	ይወርድ
ይረድ	ኪወርድ
ይረድ	ይውረድ
ወሪድ ወሪዶት	ምውራድ
ወራዲ	ዝወረደ
ወራድያን	ዝወረዱ
ወራዲት	ዝወረደት
ወራድያት	ዝወረዳ
ወራዲ	ዚወርድ፣ ወራዲ
ውርደት	ውርደት
ርደት	ምውራድ
፯ ወደየ	ኣእተወ፣ ወሰኸ
ይወዲ	የእቱ፣ ይውስኽ
ይደይ	ኬእቱ ኪውስኽ
ይደይ	የእቱ ይወስኽ
ወዲይ፣ ወድዮት	ምእታው ምውሳኽ
ወዳዪ	ዝወሰኸ ዘእተወ
ወዳያይን	ዝወሰኹ
ወዳዪት	ዝወሰኸት
ወዳይያት	ዝወሰኻ
ውዱይ	ውሱኽ
ወዳዪ	ዚውስኽ ወሳኺ
ሙዳይ	ሙዳይ፣ ኣገልግል
፰ ጸገየ	ዓምበበ
ይጸጊ	ይዕምብብ
ይጽጊ	ኪዕምብብ
ይጽጊ	ይዓምብብ
ጸግይ፣ ጸግዮት	ምዕምባብ
ጸጋዪ	ዝዓምበበ
ጸጋይያን	ዝዓምበቡ
ጸጋዪት	ዝዓምበበት
ጸጋይያት	ዝዓምበባ
ጸጋዪ	ዚዕምብብ፣ ዓምባቢ
ጽጌ	ዕምባባ
ጽጌያት	ዕምባባታት
ጽጉይ	ዝዓምበበ
ናይ ቀተለ ሠራዊት ምስ ረባሕታኡ ተፈጸመ።	

ክፍል ፱ቱ ዘቀደሰ

አዕማደ - ቀደሰ	
፩. ቀደሰ	ቐደሰ

፪. አቀደሰ	ኣቕተለ
፫. አስተቃደሰ	ኣቃዳደሰ

፬. ተቀደሰ	ተቐደሰ
፭. ተቃደሰ	ተቓዳደሰ
ቀደሰ	ቀደሰ፣ ኣመስገነ
ይቄድስ	የመስግን እዩ
ይቀድስ	ኬመስግን
ይቀድስ	የመስግን
ቀድሶ ቀድሶት	ምምስጋን
ቀዳሲ	ዘመስገነ
ቀዳስያን	ዘመስገኑ
ቀዳሲት	ዘመስገነት
ቀዳስያት	ዘመስገና
ቅዱስ	ዝተመስገነ
ቀዳሲ	ኣመስጋኒ
ቅዳሴ	ምስጋና
መቅደስ	መቅደስ
፪ ሰብሐ	ኣመስገነ
ይሴብሕ	ኬመስግን እዩ
ይሰብሕ	ኬመስግን
ይሰብሕ	የመስግን
ሰብሖ ሰብሖት	ምምስጋን
ሰባሒ	ዘመስገነ
ሰባሕያን	ዘመስገኑ
ሰባሒት	ዘመስገነት
ሰባሕያት	ዘመስገና
ስቡሕ	ዝተመስገነ
ሰባሒ	ዜመስግን፣ ኣመስገኒ
ስባሔ	ምስጋና
ስቡሕ	ምስጉን
ስብሐት	ምስጋና
ጸውዐ ከኣ ከም ሰብሐ እዩ ዚረብሕ።	
፪ ለበወ	ኣስተውዓለ፣ ለበመ
ይሌቡ	ይልብም እዩ
ይለቡ	ኪልብም
ይለቡ	ይለብም
ለብዎ ለብዎት	ምልባም
ለባዊ	ዝለበመ
ለባውያን	ዝለበሙ
ለባዊት	ዝለበመት
ለባውያት	ለባማት
ለባዊ	ለባምነት
ልባዌ	ለባዊነት
፫ ተሰፈወ	ተስፋ ገበረ
ይሴፎ	ተስፋ ይገብር እዩ
ይሰፎ	ተስፋ ኪገብር

ይሰፎ	ተስፋ ይግበር
ተሰፍዎ፣ ተሰፍዎት	ተስፋ ምግባር
ተሰፋዊ	ተስፋ ዝገበረ
ተሰፋውያን	ተስፋ ዝገበሩ
ተሰፋዊት	ተስፋ ዝገበረት
ተሰፋውያት	ተስፋ ዝገበራ
ተሰፋዊ	በዓል ተስፋ
ተስፋ	ተስፋ
፬ ተወከለ	ተኣመነ
ይትዌከል	ይእመን እዩ
ይትወከል	ኪእመን
ይትወከል	ይተኣመን
ተወክሎ፣ ተወክሎት	ምእማን
ተወካሊ	ዝተኣመነት
ተወከሊት	ዝተኣመነት
ተወካልያን	ዝተኣምኑ
ተወካልያት	ዝተኣመና
ውኩል	ዝተኣምነ
ተወካሊ	ዝእመን ተኣማኒ
ትውክልት	እምነት
<u>፭ ተነበየ</u>	ተነበየ ትንቢት ተዛረበ
ይትኔበይ	ትንቢት ይዛረብ እዩ
ይትነበይ	ኪንበ
ይትነበይ	ይነበ
ተነብዮ፣ተነብዮት	ትንቢት ይዛረብ
ተነባዪ	ት/ምዝራብ፣ ምትንባይ
ተነባይያን	ትንቢት ዝተዛረቡ
ተነባዪት	ትንቢት ዝተዛረበት
ተነባይያት	ትንቢት ዝተዛረባ
ነቢይ	ትንቢት ዚዛረብ
ተነባዪ	ትንቢት ተዛራቢ
ትንቢት	ትንቢት
<u>፮ ሀለወ</u>	ነበረ
ይሄሉ	ይነብር እዩ።
የሀሉ	ኪነብር
የሀሉ	ይንበር
ሀልዎ ሀልዎት	ምንባር
ሀላዊ	ዝነበረ
ሀላውያን	ዝነበሩ
ሀላዊት	ዝነበረት
ሀላውያት	ዝነበራ
ህልው	ዘሎ ዚነብር
ህላዌ	ናብራ
ህልውና	ኣነባብራ

፳ ተመክሐ	ተመክሐ
ይትሜካሕ	ይምካሕ እዩ
ይትመካሕ	ኪምካሕ
ይትመካሕ	ይመካሕ
ተመክሐ፣ተመክሖት	ምምካሕ
ተመካሒ	ዝተመክሐ
ተመካሕያን	ዝተመክሑ
ተመካሒት	ዝተመክሐት
ተመካሕያት	ዝተመክሓ
ምኩሕ	ምኩሕ ትምክሕተኛ
ተመካሒ	ዚምካሕ፣ ተመካሒ
ትምክሕት	ትምክሕቲ
፱ አንገለገ	ተኣከበ፣ ተደለበ
ያንጌልግ	ኪእከብ እዩ።

ያንገልግ	ኪእከብ
ያንገልግ	ይተኣከብ
እንግልጋል፣ አንገልጎሎት	ምእካብ
አንገላጊ	ዝተኣከበ
አንገላጊያን	ዝተኣከቡ
አንገላጊት	ዝተኣከበት
እንገላግያት	ዝተኣከባ
እንግሉግ	ዝተኣከበ
አንገላጊ	ኣካቢ፣ ተኣካቢ
እንግልጋ	ምእካብ፣ ምድላብ
ናይ ቀደሰ ሠራዊት ምስ ረባሕታኡ ተፈጸመ።	

ክፍል ፫ ገብረ

አዕማደ - ገብረ	
፩. ገብረ	ገበረ
፪. አግበረ	ኣግበረ
፫. አስተጋበረ	ኣገባበረ
፬. ተገብረ	ተገብረ
፭. ተጋበረ	ተገባበረ
ገብረ	ገበረ
ይገብር	ይገብር እዩ።
ይግበር	ኪገብር
ይግበር	ይግበር
ገቢር፣ ገቢሮት	ምግባር
ገባሪ	ዝገበረ
ገባርያን	ዝገበሩ
ገባሪት	ዝገበረት
ገባርያት	ዝገብራ
ግቡር	ግቡር፣ ዝተገብረ
ገባሪ	ገባሪ ዚገብር
ግብር	ግብሪ
ግብረት	ኣገባብራ፣ ኣግብሮት
ምግባር	ምግባር
ተግባር	ተግባር
፮. ሰክረ	ሰኸረ
ይሰክር	ይሰክር እዩ።
ይስክር	ኪሰክር
ይስክር	ይሰክር
ስኪር፣ ስኪሮት	ምስካር

ሰካሪ	ዝሰኸረ
ሰካርያን	ዝሰኸሩ
ሰካሪት	ዝሰኸረት
ሰካርያት	ዝሰኸራ
ስኩር	ዝሰኸረ ሰኹር
ስካር	ስካር፣ ስኽራን
ስ ክ ረ ት	ምስካር፣ ኣሰኻኽራ
፯ይ. መልሐ	መዘዘ
ይመልሕ	ይመዝዝ እዩ
ይምላሕ	ኪመዝዝ
ይምላሕ	ይምዘዝ
መሊሕ፣ መሊሓት	ምምዛዝ
መላሒ	ዝመዘዘ
መላሕያን	ዝመዘዙ
መላሒት	ዝመዘዘት
መላሕያት	ዝመዘዛ
ምሉሕ	ምዙዝ፣ ዝተመዘዘ
መላሒ	መዛዚ
ምልሕ	ምዚ፣ ምግባር
“መልዐ” ድማ ከም መልሐ እዩ ዝረብሕ።	
፰ተ ወድቀ	ወደቐ
ይወድቅ	ይወድቕ እዩ።
ይደቅ	ኪወድቕ
ይደቅ	ይውደቕ
ወዲቅ፣ ወዲቅት	ምውዳቕ
ወደቂ	ዝወደቐ
ወዳቅያን	ዝወደቑ
ወዳ ቂት	ዝወደቐት
ወዳቅያት	ዝወደቓ

ውዱቅ	ዝተደርበየ፣ ወደቂ
ወደቂ	ወዳቂ
ድቀት	ውድቀት
፬. መሰወ	መኸኸ
ይመሱ	ይመክኽ እዩ
ይምሱ	ኪመክኽ
ይምሱ	ይምከኽ
መሲው፣ መሲዎት	ምምካኽ
መሳዊ	ዝመኸኸ
መሳውያን	ዝመኸኹ
መሳዊት	ዝመኸኸት
መሳውያት	ዝመኸኻ
ምስው	ምኹኽ
መሳዊ	መኻኺ

፭. መሰየ	መሰየ
ይመሲ	ይመሲ እዩ
ይምሲ	ኪመሲ
ይምሲ	ይምሰ
መስይ፣ መስዮት	ምምሳይ
መ ሳ ዪ	ዝመሰየ
መሳይያን	ዝመሰዩ
መሳዪት	ዝመሰየት
መሳዪያት	ዝመሰያ
ምሱይ	ዝመሰየ
ምሴት	ምሸት
ናይ ገብረ ሠራዊት ምስ ረባሕታኡ ተፈጸመ።	

ክፍል ፬ተ አእመረ (ተንበለ)

አዕማደ - ተንበለ	
፩. ተንበለ	ለመነ
፪. አተንበለ	ኣለመነ
፫. አስተተናበለ	ኣለማመነ
፬. ተተንበለ	ተለመነ
፭. ተተናበለ	ተለማመነ
አእመረ	ፈለጠ
ያአምር	ይፈልጥ እዩ
ያእምር	ኪፈልጥ
ያእምር	ይፍለጥ
አእምሮ፣ አእምሮት	ምፍላጥ
አእማሪ	ዝፈለጠ
አእማርያን	ዝፈለጡ
አእማሪት	ዝፈለጠት
አእማርያት	ዝፈላጣ
እሙር	ፍሉጥ ዝተፈልጠ
አእማሪ	ዚፈልጥ ፈላጢ
ማእምር	ፈላጥ
አእምሮ	ፍልጠት።
፩. ኣድለወ	ኣድለወ
ያደሉ	የዳሉ እዩ
ያድሉ	ኬዳሉ
ያድሉ	የዳሉ
አድልዎ፣ ኣድልዎት	ምድላው
አድላዊ	ዘዳለወ
አድላውያን	ዘዳልዉ
አድላዊት	ዘዳለወት
አድላውያት	ዘዳለዋ
አድላዊ	ኣድላዊ፣ ዜዳሉ
፪ይ. ኣጥረየ	ኣጥረየ፣ ገዝአ
ያጠሪ	የጥሪ እዩ
ያጥሪ	ኬጥሪ
ያጥሪ	የጥሪ
አጥርዮ፣ ኣጥርዮት	ምጥራይ፣ ምግዛእ
አጥራዪ	ዘጥረየ፣ ዝገዝአ
አጥራዪያን	ዝገዝኡ
አጥራዪት	ዝገዝአት
አጥራይያት	ዝገዝኣ
፫ተ. አመንተወ	ማንታ ገበረ
ያመነቱ	ማንታ ይገብር እዩ
ያመንቱ	ማንታ ኪገብር
ያመንቱ	ማንታ ይግበር
አመንትዎ፣ አመንትዎት	ምምንታው
አመንታዊ	ማንታ፣ ዝገበረ
አመንታውያን	ማንታ፣ ዝገበሩ
አመንታዊት	ማንታ፣ ዝገበረት
አመንታውያት	ማንታ፣ ዝገበራ
ምንትው	ማንታ፣ ዝኾነ
አመንታዊ	ማንታ፣ ገባሪ
ምንታዌ	ማንታነት
መንታ	ማንታ
፬. አመክነየ	አመኽነየ

ያመክኒ	የማኻኒ እዩ።
ያመክኒ	ኬመኽኒ
ያመክኒ	የመኽኒ
አመክንዮ፣ አመክንዮት	ምኽኒት
አመክናዪ	ዘመኽነየ
አመክናይያን	ዘመኻነዩ
አመኽናዪት	ዘመኻነየት
አመክናዪያት	ዘመኻንያ
ምክንያት	ምኽንያት
፭. አመድበለ	ኣከበ፣ ደለበ
ያመደብል	ይድልብ እዩ
ያመድብል	ኪድልብ
ያመድብል	ይደልብ
አመድብሎ፣ አመድብሎት	ምድላብ
አመድባሊ	ዝደለበ
አመድባልያን	ዝደለቡ
አመድባሊት	ዝደለበት
አመድባልያት	ዝደለባ
ምድቡል	ድልብ
አመድባሊ	ደላቢ
መድበል	መደለቢ፣ መኣከቢ
፮. አንቀልቀለ	ተናወፀ (ኣናወፀ)
ያንቀለቅል	ኬናውፅ እዩ።
ያንቀልቅል	ኬናውፅ
ያንቀልቅል	የናውፅ
አንቀቅሎ፣ ኣንቀቅሎት	ምንዋፅ
አንቀልቃሊ	ዘናወፀ
አንቀልቃልያን	ዘናውፁ
አንቀልቃሊት	ኣናዋፂት
አንቀል ቃልያት	ዘናወፃ
እንቅልቁል	ኣናዋፂ፣ ተናዋፂ
ነቀልቃል	ምንውዋፅ፣ ነውፂ
፯. አንሰሐሰሐ	ኣንቀሳቐሰ
ያንሰሐስሕ	የንቀሳቕስ እዩ።
ያንሳሕስሕ	ኬንቀሳቕስ
ያንሳሕስሕ	የንቀሳቕስ
አንሳሕስሖ፣ አንሳሕስሖት	ምንቅስቓስ
አንሳሕሳሒ	ዘንቀሳቐስ
አንሳሕሳሕያን	ዘንቀሳቐሱ
አንሳሕሳሒት	ዝንቀሳቐሰት
ኣንሳሕሳሕያት	ዘንቀሳቐሳ

እንስሕሳሕ	ምንቅስቓስ
አንሳሕሳሒ	ኣንቀሳቓሲ፣ ተንቀሳቓሲ
ነሰሕሳሕ	ኣሰጓጉማ
፰. አቅየሐይሐ	አቀያይሐ
ያቅየሐይሕ	የቀያይሕ እዩ
ያቅየሐይሕ	ኬቀያይሕ
ያቅየሐይሕ	የቀያይሕ
አቅያሕይሖ፣ አቅያሕይሖት	ምቅይያሕ
አቅያሕያሒ	ዘቀያይሐ
አቅያሕያሕያን	ዘቀያይሑ
አቅያሕያሒት	ዘቀያይሐት
አቅያሕያሕያት	ዘቀያይሓ
አቅያሕያሒ	ዘቀያይሐ
፱. አስተሰነኣለ	ኣፋነወ
ያስተሰናእለ	የፋኑ እዩ
ያስተሰንእል	ኬፋኑ
ያስተሰንእል	የፋኑ
አስተሰንእሎ፣ አስተሰንእሎት	ምፍናው
አስተሰንአሊ	ዘፋንወ
አስተሰንኣልያን	ዘፋነዉ
አስተሰንአሊት	ዘፋነወት
አስተንሰንአልያት	ዘፋነዋ
አስተሰንአሊ	ዜፋኑ ኣፋዊ
፲. ሆበያውበጠ	ቈላመጸ
ይቀበያወብጥ	የቈላምጽ እዩ
ይቀበያውብጥ	ኬቈላምጽ
ይቀበያውብጥ	ይቈላምጽ
ቀበያውብጦ፣ ቀበያውብጦት	ምቈልማጽ
ቀበያውባጢ	ዝቈላመጸ
ቀበያውባጥያን	ዝቈላመጹ
ቀበያውባጢት	ቈላመጸት
ቀበያውባጥያት	ዝቆላመጸ
ቀበይውባጢ	ዚቈላምጽ፣ ቈልማጽ
ቅብይውባጤ	ቍልምጽና
፲፩. ሠወሀውሀ	ተመላለሰ፣ተብለጭለጨ
ይትወሀዋህ	ይመላለስ እዩ
ይትዋህዋህ	ኪመላለስ
ይትዋህዋህ	ይመላለስ
ተዋህውሆ፣ ተዋህውሆት	ምምልላስ
ተዋህዋሂ	ዝተመላለሰ
ተዋህዋህያን	ዝተመላለሱ

ተዋህዋኂት	ዝተመላለሰት
ተዋህዋህያት	ዝተመላለሳ
ተዋህዋኂ	ዚመላለስ ተመላላሲ

ውህዋጌ	ብልጭታ፡ ነጸብራቕ
ናይ እእመረ ሠራዊት ምስ ረባሕታኡ ተፈጸመ።	

ክፍል ፭ ዘባረከ

አዕማደ - ባረከ	
፩. ባረከ	ገረኸ
፪. አባረከ	ኣባረኸ
፫. አስተብዋረከ	ኣባራረኸ
፬. ተባረከ	ተባረኸ
፭. ተብዋረከ	ተባራረኸ
ባረከ	ባረኸ፡ ኣመስገነ
(ኣጥብቕ) ይባርክ	ይባርክ
(ኣላሕልሕ) ይባርክ	ኪባርኽ
(ኣላሕልሕ) ይባርክ	ይባርኽ
ባርኮ፡ ባርኮት	ምብራኽ
ባራኪ	ዝባረኸ
ባራክያን	ዝባረኹ
ባራኪት	ዝባረኸት
ባራክያት	ዝባረኻ
ቡሩክ	ቡሩኽ፡ ዝተባረኸ
ባራኪ	ዚባርኽ፡ ባራኺ
ቡራኬ	ምብራኽ
በረከት	በረኸት
፩. ሣረረ	ሠርሐ፡ መሥረተ
ይሣርር (ኣጥብቕ)	ይሠርሕ እዩ
ይሣርር (ኣላሕልሕ)	ኪሠርሕ
ይሣርር (ኣላሕልሕ)	ይሥራሕ
ሣርሮ፡ ሣርሮት	ምሥራሕ
ሣራሪ	ዝሠርሐ
ሣራርያን	ዝሠርሑ
ሣራሪት	ዝሠርሐት
ሣራርያት	ዝሠርሓ
ሥሩር	ሥሩሕ፡ ዝተሠርሐ
ሣራሪ	ሠራሒ
መሠረት	መሠረት
፪ ፃመወ	ደኸመ (ፃመወ)
ይፃሙ	ይደክም
ይፃሙ	ኪደክም
ይፃሙ	ይድከም
ፃምዎ፡ ፃምዎት	ምድካም

ፃማዊ	ዝደኸመ
ፃማውያን	ዝደኸሙ
ፃማዊት	ዝደኸመት
ፃማውያት	ዝደኸማ
ፃማዊ	ዘደክም ደኻሚ
ፃማ	ድኻም
፫ተ ሣቀየ	መከራ ኣርኣየ
ይሣቂ *(ኣጥብቕ)*	መከራ የርኢ
ይሣቂ *(ኣላሕልሕ)*	ኪሣቂ
ይሣቂ *(ኣላሕልሕ)*	ይሣቒ
ሣቅዮ፡ ሣቅዮት	ምስቓይ
ሣቃዪ	ዘሣቕየ
ሣቃይያን	ዘሣቕዩ
ሣቃዪት	ዘሣቕየት
ሣቃዪያት	ዘሣቕያ
ሣቃዪ	ዜሣቒ መከራ ዘርኢ
ሥቃይ	ሥቓይ፡ መከራ
፬ተ ፃዕደወ	ፃዕደወ
ይፀዐዱ *(ኣጥብቕ)*	ይፅዕዱ
ይፃዕዱ	ኪፅዕዱ
ይፃዕዱ	ይፃዕዱ
ፃዕድዎ፡ ፃዕድዎት	ምፅዕዳው
ፃዕዳዊ	ዝፃዕደወ
ፃዕዳውያን	ዘፃዕደዉ
ፃዕዳዊት	ዘፃዕደወት
ፃዕዳውያት	ዝፃዕደዋ
ፅዕድው	ብልጭልጭ ዝብል
ፅዕዳዌ	ፃዳነት
ፅዕድው	ፃዕዳ ዝኾነ
ፀዓዳ	ፃዕዳ
ፀዐድው	ፀዓዱ
፭. ፃህየይ	ፀሃየ
ይፀሀይይ *(ኣጥብቕ)*	ይጽሂ እዩ
ይፃህይይ	ኪፃሂ
ይፃህይይ	ይፃሂ
ፃህይዮ፡ ፃህይዮት	ምጽህያይ
ፃህያዪ	ዝፀሃየ
ፃህያይያን	ዝፀሃዩ
ፃህያዪት	ዝፀሃየት

ፃህያይያት	ዝፀሃያ
ፅህዩይ	ዝተፃህየ
ፃህያይ	ፃህያይ
፯. ማሕረከ	ማረኸ
ይማሐርክ (ኣጥብቕ)	ይማርኽ እዩ።
ይማሕርክ	ኪማርኽ
ይማሕርክ	ይማርኽ፡ ኣመራርኻ
ማሕርኮ፡ ማሕርኮት	ምምራኽ
ማሕራኪ	ዝማረኸ

ማሕራክያን	ዝማረኹ
ማሕራኪት	ዝማረኸት
ማሕራክያት	ዝማረኻ
ምሑሩክ	ዝተማረኸ
ማሕራኪ	ማራኺ
ምሕርካ	ምርኮ
ናይ ባረከ ሠራዊት ምስ ረባሕታኡ ተፈጸመ።	

ክፍል ፲ ዘሤመ

አፅማደ - ሤመ	
፩. ሤመ	ሸመ
፪. አሤመ/አሥየመ	ኣሸመ
፫. አስተሣየመ	ኣሸያየመ
፬. ተሤመ	ተሸመ
፭. ተሣየመ	ተሸያየመ
ሤመ	ሸመ
ይሠይም	ይሸይም እዩ።
ይሢም	ኪሸይም
ይሢም	ይሺም
ሠይም፡ ሠይሞት	ምሻም፡ ኣሸያይማ
ሠያሚ	ዝሸመ
ሠያምያን	ዝሸሙ
ሠያሚት	ዝሸመት
ሠያምያት	ዝሸማ
ሥዩም	ዝተመ፡ ሹም
ሠያሚ	ሸያሚ
ሢመት	ሺመት
፩. ቈቀሐ	ቓቐሐ፡ ፈተገ
ይቀቅሕ	ይቓቕሕ፡ይፍትግ እዩ
(ኣጥብቕ) ይቈቅሕ	ኪቓቕሕ
ይቈቅሕ	ይቓቕሕ ይፈትግ
ቈቅሖ	ምፍታግ
ቈቅሖት	ምቕቓሕ
ቈቃሒ	ዝቓቐሐ፡ ዝፈተገ
ቈቃሕያን	ዝቓቐሑ፡ ዝፈተጉ
ቈቃሒት	ዝቓቐሐት፡ዝፈተገት
ቈቃሕያት	ዝቓቐሓ፡ ዝፈተጋ
ቊቁሕ	ቕቑሕ፡ ፍቱግ
ቈቃሒ	ቃቃሒ፡ ፈታጊ
ቊቅሕ	ቕቒሕ፡ ፍትግ

፪. ዜነወ	ነገረ (ኣውረየ)
ይዜኑ (ኣጥብቕ)	ይነግር እዩ፡ ኬውሪ እዩ
ይዜኑ (ኣላሕልሕ)	ኪነግር ኬውሪ
ይዜኑ (ኣላሕልሕ)	ይንገር፡ የውሪ
ዜንዎ፡ ዜንዎት	ምውራይ፡ ምንጋር
ዜናዊ	ዘውረየ
ዜናውያን	ዘውረዩ
ዜናዊት	ዘውረየት
ዜናውያት	ዘውረያ
ዜናዊ	ዘውሪ፡ መውረዪ
ዜና	ወረ
፫. ጌገየ	በደለ
(ኣጥብቕ) ይጌጊ	ኪብድል እዩ
(ኣላሕልሕ) ይጌጊ	ኪብድል
(ኣላሕልሕ) ይጌጊ	ይበድል
ጌግዮ፡ ጌግዮት	ምብዳል፡ ኣበዳድላ
ጌጋዪት	ዝበደለት
ጌጋዪ	ዝበደላ
ጌጋይያን	ዝበደሉ
ጌጋይያት	ዝበደለ
ጊጉይ	መደለኛ
ጌጋዪ	ዚብድል፡ በዳሊ
ጌጋይ	በደል
፬. ዔወወ	ማረኸ
(ኣጥብቕ) ይዔውው	ይማርኽ እዩ።
(ኣላሕልሕ) ይዔውው	ኪማርኽ
(ኣላሕልሕ) ይዔውው	ይማርኽ
ዔውዎ፡ ዔውዎት	ምምራኽ

ዔዋዊ	ዝማረኸ
ዔዋውያን	ዝማረኹ
ዔዋዊት	ዝማረኸት
ዔዋውያት	ዝማረኻ
ፂውው	ምሩኽ፡ ዝተማረኸ

ዔዋዊ	ማራኺ
ዔዋ	ምርኮ
ናይ ዔመ ሠራዊት ምስ ረባሕታኡ ተፈጸመ።	

ክፍል ፯ ዘብህለ

አዕማደ - ብህለ	
፩. ብህለ	በለ
፪. አብህለ	ኣበለ
፫. አስተባህለ	ኣባሃሃለ
፬. ተብህለ	ተባህለ
፭. ተባህለ	ተባሃሃለ
ብህለ	በለ
ይብህል	ይብል
ይብሃል	ኪብል
ይብሃል	ይበል
ብሂል፡ ብሂሎት	ምባል፡ ማለት
በሃሊ	ዝበለ
በሃልያን	ዝበሉ
በሃሊት	ዝበለት
በሃልያት	ዝበላ
ብሁል	ዝተባህለ፡ ብሁል
በሃሊ	ዝበለ፡ በሃሊ
ባህል	ኣበሃህላ
፩. ውኅዘ	ፈሰሰ፡ ወሓዘ
ይውኅዝ	ይውኅዝ፡ ኪፈስስ
የኀዝ	ኪፈስስ
የኀዝ	ይውኅዝ፡ ይፍሰስ
ውኂዝ፡ ውኂዞት	ምውሓዝ፡ ምፍሳስ
ወኃዚ	ዝወኀዘ፡ ዝፈሰሰ
ወኀዝያን	ዝወሓዙ፡ ዝፈሰሱ
ወኃዚት	ዝወኀዘት፡ ዝፈሰሰት
ወኃዚያት	ዝወኃዛ፡ ዝፈሰሳ
ውኁዝ	ዚፈስስ፡ ዚውኅዝ

ወኂዚ	ፈሳሲ፡ ወኃዚ
ውኂዝ	ውኀጅ፡ ውሒዝ
፪. ስሕወ	ጐተተ፡ ሰሓበ
ይስሑ	ይጐትት ኪስሕብ
ይስሐው	ኪጐትት፡ ኪስሕብ
ይሰሐው	ይስሓብ
ስሒው፡ ስሒዎት	ምጕታት፡ ምስሓብ
ሰሐዊ	ዝጐተተ፡ ዝሰሓበ
ሰሐውያን	ዝጐተቱ፡ ዝሰሓቡ
ሰሐዊት	ዝተጐተተት፡ ዝሰሓበት
ሰሐውያት	ዝጐተታ፡ ዝሰሓባ
ስሕው	ዝተጐተተ፡ ዝተሰሓበ
ሰሓዊ	ጐታቲ
ስሕወት	ኣሰሕሕባ
፫. ጥዕየ	ደኃነ ጠዓየ
ይጥዒ፡	ይድኅን
ይጥዐይ	ኪጥዒ
ይጥዐይ	ይጥዐ
ጥዕይ፡ ጥዕዮት	ምጥዓይ ኣጠዓዕያ
ጠዓዩ	ዝጠዓየ
ጠዓዩያን	ዝጠዓዩ
ጠዓዩት	ዝጠዓየት
ጠዓዩያት	ዝጠዓያ
ጥዑይ	ጥዑይ፡ ጥዕና ዘለዎ
ጥዒና	ጥዕና
ናይ ብህለ ሠራዊት ምስ ረባሕታኡ ተፈጸመ።	

ክፍል ፰ ዘቆመ

አዕማደ - ቆመ	
፩. ቆመ	ቖመ
፪. አቆመ/አቅወመ	ኣቖመ
፫. አስተቃወመ	ኣቃወመ

፬. ተቆመ/ተቀወመ	ተቖመ
፭. ተቃወመ	ተቓወመ
፩. ቆመ	ቖመ
ይቀውም	ይቐውም እዩ።

ይቁም	ኪቐውም
ይቁም	ይቑም
ቀዊም፣ ቀዊሞት	ምቛም፣ ኣቃውማ
ቀዋሚ	ዝቖመ
ቀዋምያን	ዝቖሙ
ቀዋሚት	ዝቀቐመት
ቀዋምያት	ዝቖማ
ቅውም	ዚቐውም፣ ዝቆመ
ቅውም	ዚቖውም፣ ዝቖመ
ቀዋሚ	ቀዋሚ
ቁመት	ቁመት
፪.ኖሠሠ	ጸረገ
(ኣጥብቕ) ይኖሥሥ	ይጸርግ
(ኣላሕልሕ) ይኖሥሥ	ኪጸርግ
(ኣላሕልሕ) ይኖሥሥ	ይጽረግ
ኖሢሥ፣ ኖሢሦት	ምጽራግ ኣጸራርጋ
ኖሣሢ	ዝጸረገ
ኖሣሢያን	ዝጸረጉ
ኖሣሢት	ዝጸረገት
ኖሣሢያት	ዝጸረጋ
ኑሡሥ	ዝተጸርገ
ኖሣሢ	ጸራጊ
መኖሥሥ	መጽረጊ ጉጤት
፫. ቶስሐ	ወሰኸ
(ኣጥብቕ) ይቶስሕ	ይውሰኽ እዩ
(ኣላሕልሕ) ይቶስሕ	ኪውሰኽ
(ኣላሕልሕ) ይቶስሕ	ይወሰኽ
ቶስሖ፣ ቶስሖት	ምውሳኽ ኣወሳስኻ
ቶሳሒ	ዝወሰኸ
ቶሳሕያን	ዝወሰኹ
ቶሳሒት	ዝወሰኸት

ቶሳሕያት	ዝወሰኻ
ቱሱሕ	ዝተወሰኸ
ቶሳሒ	ወሳኺ
ቱሳሔ	ውሰኽ፣ ውሱኽ
ቱስሕት	ውሰኽቲ
፬. ሞርቅሐ	ለሐጸ
ይሞረቅሕ	ይልሕጽ
ይሞርቅሕ	ኪልሕጽ
ይሞርቅሕ	ይልሐጽ
ሞርቅሖ፣ ምርቅሖት	ምልሓጽ ኣለሓሕጻ
ሞርቃሒ	ዝለሓጸ
ሞርቃሕያን	ዝለሓጹ
ሞርቃሒት	ዝለሓጸት
ሞርቃሕያት	ዝለሓጻ
ሙርቁሕ	ዝተላሕጸ
ሞርቃሒ	ልሓጺ
ሞርቅሕ	ልሕጺ
፭. ሎለወ	ጠበሰ
(ኣጥብቕ) ይሎሉ	ይጠብስ
(ኣላሕልሕ) ይሎሉ	ኪሎሉ ኪጠብስ
(ኣላሕልሕ) ይሎሉ	ይሎሉ፣ ይጥበስ
ሎልዎ፣ ሎልዎት	ምልላው፣ ምጥባስ፣ ኣጠባብሳ
ሎላዊ	ዝሎለዉ፣ ዝጠበሰ
ሎላውያን	ዝሎለው፣ ዝጠበሱ
ሎላዊት	ዝሎላወት፣ ዝጠበሰት
ሎላውያት	ዝሎለዋ ዝጠበሳ
ሎልው	ዝተሎላወ፣ ዝተጠብሰ
ሎላዊ	ሎላዊ፣ ጠባሲ
ሎልው	ልልው፣ ጥቡስ
ሎላውያት	ዝጠበሳ
ናይ ቆመ ሠራዊት ምስ ረባሕታኡ ተፈጸመ።	

<u>ክፍል ኣላህላህያን (ኣላሕላሕቲ)</u>

ኣላህላህያን ዝበሃሉ ሠለስተ (፫ተ) እዮም። ንሳቶም ድማ "ሀ" አ "በ" ኣብ ማእከል ኣብ መወዳእታ ኪኾኑ ከለዉ ኣብ ኵሉ ኣይጠብቁን እዮም። ኣፍኩስ ኣቢልካ እዮም ዚንበቡ። "በ" ኣብ ቤቱ መወዳእታ ኪኸውን ከሎ ፍጹም ግእዝ ብዝኾነ ክልተ (፪ተ) ፊደላት ግሢ ይጠብቕ

እዩ። ንኣብነት፡- “ጠበ” እዩ። ብዘይ እዚ ግና “በ” ኣይጠብቕን እዩ። ናይ ኲሉ ኣካይዳ ድማ በዚ መልክዕ እዚ ተጠቒም።

ነውረ ሰዋስው (ኣብ ሰዋስው ኪኸውን ዘይግብኦ) (ጽያፍ)

ነውረ ሰዋስው መነ መን እዮም እንተተባህለ፡ እዞም ዚስዕቡ እዮም።

፩/ ሓደን ብዙኅን
፪/ ሰብኣይን ሰበይትን
፫/ ቀዳማይ ኣካል፡ ካልኣይ ኣካልን ሣልሳይ ኣካልን
፬/ ነባቢን ኢነባቢን
፭/ ቦታን ቦታን
፮/ ስምን ግብርን
፯/ ድኅሪ ዓንቀጽ ቅጽል
፰/ ተረሓሒቑ ዝጸንሕ ግሥ
፲/ ናይ ደቂቅ ድፍኣት
፲፩/ ወገኑ ዘይኮነ ተነባቢ
፲፪/ ናይ ዘርፍ ድፍኣት
፲፫/ ናይ ተነባቢ ድፍኣት
፲፬/ ሰሓብን ተሳሓብን ምትኅልላፍ
፲፭/ ግእዝ ኪኸውን ዚግብኦ ናብ ሳድስ
፲፮/ ካብ ቤት ኃሊፍካ ምምሳል
፲፯/ ሓደ ዓይነት ቤት(ግጥሚ)
፲፰/ ሳድስ ኪኸውን ዚግብኦ ናብ ግእዝ
፲፱/ ክፉእን ጽቡቕን
፳/ ዘይሰማማዕ ቅጽልጻል
፳፩/ ኪማሰሉ ዘይግብኦም

ነውረ ሰዋስው እዚአቶም እዮም፡

<u>ካብዚ ብምቕጻል እዞም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቕሱ ፳፩ ነውረ ሰዋስው ብዝርዝር ክንርእዮም ኢና።</u>

፩/ ሓደን ብዙኅን
፪/ ሰብኣይን ሰበይትን
፫/ ቀረባን ርሑቕን ዘይማሳሰሉ ብዓንቀጽ ሓደ ስለ ዘይኮኑ እዩ።

እዚ ድማ ‘’አእመረ’’ ንሓደ፤ ‘’አእመሩ’’ ንብዝኃት፤ ‘’አእመረ’’ ንተባዕታይ፤ ‘’አእመረት’’ ንሰበይቲ፤ ‘’አእመርከ’’ ንቐረባ፤ ‘’አእመሩ’’ ንርሑቕ፤ ‘’እሙር’’ ንሓደ ተባዕታይ፤ ‘’እሙራን’’ ንብዙኃት ተባዕትዮ፤ ‘’እምርት’’ ንሓንቲ ሰበይቲ፤ ‘’እሙራት‘’ ንብዙኃት አንስቲ ስለዝኾነ “ሶበ አእመረ፡ ሶበ አእመሩ” ብምባል ይርከብ፡

፩/ ሓደን ብዙኅን ነውረ ሰዋስው ኪኸውን ከሎ ‘’ሥላሴ ነፋስ ጥቅመ ሰናአር ነሰቱ፤
፪/ ተባዕታይን ኣንስታይን ‘’ብእሲት ጳውሎስ አነመ ፈትለ አሚን’’፤
፫/ ርሑቕን ቀረባን ‘’ወድቀ ጳውሎስ ዘግባ ዘከደነከ ዓውደ ሮም፤
፬/ ነባቢን ኢነባቢን ክናበቡ የብሉን ንሱ ድማ፡- ‘’ተጠብሐ በግዐ ዮሓንስ’’፤
፭/ ቦታን ቦታን ኪናበብ ከሎ ‘’ዐርገ ዓቀበ ሰማይ፤
፮/ ስምዕን ግብርን ‘’ለብሰ አነዳ ነዳየ መልከጼድቅ’’
፯/ ድኅሪ አንቀጽ ቅጽል ‘’ ጳውሎስ ላሕም ተጠብሐ ነዊኃ ሃይማኖት ቀርን‘’
፰/ ተረሓሒቑ ዝጸንሕ(ፍርቅቕ) ፍንቅቅ ኢሉ ክጸንሕ ከሎ ‘’ዝናም (ስም) መጽአ (አንቀጽ) ሆሣዕና (ወርቅ)’’
፱/ ዝተመኃላለፈ ነገር ‘’ለተቀንዎ አምላክ ዘኢያኀጸርከ አእጋረ’’
፲/ ፋሕ ዝበለ ድኅሪ ቤት (ግጥሚ) ምሳሌ
፲፩/ ናይ ደቂቅ ድፍአት ‘’ነበረ አምላክ ንጉሥ ለኪሩብ ሠረገላ ላዕሌሁ’’ ኣይብልን እዩ፡
፲፪/ ተናባቢ ንዘይመስሎ ወገኑ ንዘይኮነ ‘’አምላከ መዓት’’
፲፫/ ናይ ዘርፍ ድፍኣት ‘’ለነዌ መዛግብተ ወርቁ’’
፲፬/ ናይ ተነባቢ ድፍኣት ‘’ንዑድ ለጴጥሮስ መርዓዌ ልብ ሃይማኖቱ‘’
፲፭/ ሰሓብን ተሰሓብን ምምሕልላፍ ከም ግሥግሥ እዩ። ኣብ ቍጽሪ ፰ ተመልከት።
፲፮/ ግእዝ ኪከውን ዚግብኦ ሣድስ ሣድስ ኪኸውን ዝግብኦ ግእዝ። ’’በልዐ ኀብስት’’ ‘’ተበልዐ ኀብስተ’’
፱፮/ ክፉእን ጽቡቕን ‘’ ኀበ ማርያም ድንግል ምድረ ገሞራ ወረደ እሳት’’

፱፯/ ሓደን ብዙኅን
፱፰/ ሰብኣይን ሰበይትን ነባብን ኢነባብን ኪኸውን ከሎ እንተዘይተናቢቡ ነውረ ሰዋስው እዩ፡
፺/ ቦታን ቦታን ስምዕን ግብርን እንተተናቢቦም ነውረ ሰዋስው እዮም፡ እንተዘይተናቢቦም ግና ነውረ ሰዋስው ኣይኮነን፡
፺፩/ ኣብ ቤት (ግጥሚ) ድርሰት ወይ ቅኔ ኣብ ሓደ ግጥሚ "ግብር" ኢልካ ገብር ሴም ኢልካ ስም። ኣቤሴሎም ኢልካ ሰላም። መስተሳልም ኢልካ ኢየሩሳሌም። ሰሎሜ ኢልካ ሱላሜ። ኃያል ኢልካ ኃይል። ብዕል ኢልካ ባዕል። ኣማኑኤል ኢልካ ሚካኤል። ኣብ ኢልካ ሞኣብ ኣይበሃልን፡

ስለዚ እዚ ኣርእስቲ እዚ ዘይፈለጠ ሰብ ኣብ ናይ ግእዝ ንባብን ምሥጢርን ድርስትን ግጥምን ቅኔን መጻሕፍቲ ክዋሃእ ኣይኽእልን እዩ። ክዋሃእ እንተኾይኑ ድማ እዚ ጥራይ ዘይኮነ ኣብዚ ዘይተገልጸውን ብዙኅ ስለዘሎ ኣብ እግሪ ኣቦታት ሊቃውንት ሰብ ሙያ ኮይኑ ናይ ቋንቋ ግእዝ ኣፍልጦኡ ከማዕብል ይግባእ።

ምዕራፍ ፱ (9)
ነጻላ ግሥ

ናይ “ሀ” ነጸላ ግሥ	
1. ሀልሀ	ሓሸኸ (ብማሸኻ ንእንስሳ)
2. ለህሀ	ቀድሐ
3. ለህልሀ	ኣሸኸ
4. ላህልሀ	ጠልቀየ፡ ረሓሰ
5. ሎሀ	ጸሓፈ
6. በርሀ	በርሀ
7. ተየውሀ	ገርሂ ኾነ፡ ተዓሸወ
8. ተገሀግሀ	ተኸራኸረ
9. ተጋውሀ	ተኣከበ፡ ተደለበ
10. ተግሀ	ተግሀ
11. ተጠፋልሀ	ተጣበቐ፡ ተጨፍለቐ
12. ነግሀ	ነግሀ
13. አሜግሀ	ኣብርሀ
14. አብሀ	ፈቐደ፡ ኣፋነወ (ኣሰናበተ)
15. ገሀግሀ	ከልከለ
16. ገህሀ	ገለጸ፡ በርሀ
17. ጎሀ	ወግሐ
ናይ “ሀ” ነባር ቃል ብግእዝ	
18. ሮሀ	ስም ሃገር
19. በሀ	ከመይ ውዒልካ
ናይ “ለ” ነጸላ ግሥ	
1. ሀለለ	በርሀ፡ ነደደ፡ ሓረረ
2. ሐለለ	ደረቐ
3. ሐመለ	ለቐመ፡ ሓመለ
4. ተለዐለ	ተንሥአ፡ ልዕል በለ
5. ተልዕለ	ልዕል ልዕል በለ
6. ተመዝጕለ	ዝንጕርጕር ኮነ፡ ዓ ንጠዓንጠራይ ኮነ፡ ተለወጠ
7. ተመዝጕለ	ተመኃላለፈ፡ ተገልበጠ
8. ተማህለለ	ተኣከበ፡ ለመነ
9. ተሰነአለ	ተፋነወ (ተሰነባበተ)
10. ተሰአለ	ተጠያየቐ፡ ተሓታተተ

11. ተሣሀለ፡ ተሠሀለ	ይቕረ በለ
12. ተሥእለ	ተሣእለ፡ ሓተተ
13. ተቀለ	ዓረፈ፡ ተፈለየ
14. ተቀበለ	ተቐበለ
15. ተቀጸለ	ዘውዲ ደፍአ
16. ተቈልቈለ	ኣንቈልቈለ
17. ተበቀለ	ተቐየመ፡ ሕነ ፈደየ
18. ተበጸለ	ተላሕጸ
19. ተበጽለ	ተበጕለ፡ ተመጅረጠ፡ ተበጣጠሰ
20. ተተሐለ	ዞረ፡ ባኸነ፡ ተታለለ፡ ቈላመጸ
21. ተነጽለ	መለቈ፡ ተነቕለ፡ ተፈልየ
22. ተንበለ	ለመነ፡ ማለደ
23. ተአንተለ	ሸለል በለ፡ ኣዕዘምዘመ
24. ተአገለ	ተቓለሰ፡ መንዝዐ
25. ተከለ	ተኸለ
26. ተከወለ	ንድኅሪት በለ፡ ተኸወለ
27. ተካሀለ	ዋጋ ተሰማምዐ
28. ተካፈለ	ተኻፈለ፡ ኣቕለለ፡ ረትዐ
29. ተኬወለ	ፋል ገበረ
30. ተወላወለ	ተመላለሰ፡ ተጠራጠረ
31. ተወልወለ	ተጠራጠረ
32. ተወከለ	ተኣመነ
33. ተዋፈለ	ፋል ገበረ (ኣማረተ)
34. ተደንገለ	ተሓለወ፡ ድንግል ኮነ
35. ተደበለ	ተኣከበ
36. ተዳወለ	ተጻልአ፡ ተዳወበ
37. ተድህለ	ንድኅሪት በለ፡ ሃደመ፡ ተዳህለ
38. ተጋደለ	ተጋደለ
39. ተጠብለለ	ተጠቕለለ፡ ተጠምጠመ
40. ተጸለለ	ተሸፈነ፡ ተጋረደ
41. ተፈወለ	ተፈኸነነ
42. ተፋወለ	ኣማረተ፡ ፋል ገበረ
43. ትሕለ	ቈላመጸ
44. ነቀለ	ነቐለ
45. ነደለ	ነደለ፡ ኣንኮለ፡ በስዐ
46. ነገለ	ኣንኮርኮረ

47. ንኅለ	ፈረሰ
48. አሕለለ	ኣንደደ
49. አሕመልመለ	ለምለመ፡ ኣለምለመ
50. አለለ	ህላላ ኾነ
51. አመድበለ	ኣከበ፡ ደለበ
52. አማዕቀለ	ኣኻኸበ፡ ዓሚቑ ገበረ
53. አማዕበለ	ማዕበል ኮነ፡ ፈረሰኛ ኮነ
54. አማእከለ	ማእከል ገበረ
55. አሰሰለ	ፈለየ፡ ኣለየ
56. አሰንሰለ	ኣተሓሓዘ
57. አስተኀዘለ	ኣተሓዛዘለ
58. አስተሰነአለ	ኣፋነወ
59. አስተዐዘለ	ኣበርትዐ፡ ኣጸናንዐ
60. አቀኈጸለ	ኣለምለመ፡ ኣቈጸለ
61. አበለ	ግዲ በለ፡ ሕራይ ኣበለ
62. አብጠለ	ኣቋረጸ፡ ኣጥፍአ
63. አተብሰለ	ጠጠቐ፡ ኣምገገ
64. አትከለ	ደፋፍአ፡ ኣጋፍዐ
65. አንሳሕለለ	ደረቐ፡ ቀምሰለ፡ በጽሐ፡ ተሳለመ፡ ዘፈነ፡ ተመላለሰ
66. አንቀልቀለ	ኣናወፀ፡ ተናወፀ
67. አንበልበለ	ሃልሃል በለ
68. አንኰለለ	ዞረ/ዘወረ
69. አንዛህለለ	ኣዛህለለ፡ ዛህለለ
70. አንጠልጠለ	ኣንጠልጠለ፡ ጠልጠል በለ
71. አንጦለለ	ተዘርግሐ፡ ተፈልየ
72. አንጦለለ	ጋረደ
73. አዕለለ	ፈለየ፡ ኣጥፍአ
74. አከለ	ኣኸለ፡ በቐዐ
75. አዘለ	በርትዐ
76. አገለ	ሓጸረ
77. አጠንገለ	ጸሓፈ
78. አጸንገለ	ተርጐመ፡ ገልበጠ፡

	ጸሓፈ
79. አጽለለ	ኣጽለለ፡ ኣዕረፈ፡ ተጸግዐ
80. ከለለ	ጋረደ
81. ከፈለ	ከፈለ፡ መቐለ
82. ክህለ	ከኣለ
83. ኰሐለ	ተኰሰ፡ ዓለመ (ንሽብቲ)
84. ኵሕለ	ኰሓለ
85. ወልወለ	ተጠራጠረ
86. ወዐለ	ወዓለ፡ ሸቀለ
87. ዐለለ	ኣብ ሕብሪ ኣእተወ፡ ሰበነ
88. ዐቀለ	ደንገገ
89. ዔለ	ዞረ/ዘወረ
90. ዘለለ	ዘለለ፡ ጸሞቐ
91. ዘበለ	ኣብዚኁ ሓርአ
92. ዝሕለ	ቈረረ፡ ዘሓለ
93. ደለለ	መሸጠ፡ ዘርገፈ፡ ጠቐለለ
94. ገልገለ	ኣውፅአ፡ በርበረ፡ ዘረፈ፡ ባዶ ገበረ
95. ገንጸለ	ገምጠለ
96. ገንፈለ	ግምቢ ሠርሐ፡ ጡብ ሠርሐ
97. ገየለ	ቆረጸ፡ ፈለየ
98. ገደለ	ገደለ፡ ናብ ገደል ደርበየ፡ ጠምበወ
99. ጐደለ	ጐደለ
100. ጠሐለ	ኣከበ፡ ደርበየ
101. ጠለ	ጠለለ፡ ረሓሰ፡ ለምለመ
102. ጠቀለ	ሓበለ፡ ብነገር ተንከየ
103. ጠቅለለ/ ጠብለለ	ጠቐለለ
104. ጠንቀለ	ጠንቆለ
105. ጠውለለ	ጋረደ
106. ጤቀለ	ጸሓፈ
107. ጥሕለ	ሓተለ
108. ጸሐለ	ኣብልሐ (ንሓጺን)
109. ጸለለ	ሰፈፈ፡ ጋረደ
110. ጸለለ	ጸብለል በለ
111. ጸንበለ	ቀደደ
112. ጸንጐለ	ገፍሐ፡ በዝኀ፡ ገደደ
113. ጸንጸለ	ጸናጽል ጸንጸለ፡ ወቐዐ
114. ፀዐለ	ጸረፈ፡ ኣጸለመ
115. ፀደለ	በርሀ፡ ኣንጸባረቐ
116. ጼተለ	ጕዑሽ ኮነ፡ ኰልዒ ኾነ

117. ፅዕለ	ጸመመ
118. ፈሐለ	ዘለለ፡ ዓንደረ፡ ዘመወ
119. ፈተለ	ፈተለ
120. ፈንቀለ	ፈንቀለ
121. ፈደለ	ጸሓፈ
122. ፍሕለ	ኣመንዘረ
123. ፍሕለ	ሰኸረ፡ ሓፍሓፍ በለ

ናይ "ለ" ነባር ቃል ብግእዝ

15. ለ	ን
16. ለለ	እና
17. መንገለ	ናብ፡ ሸነኽ፡ ወገን
18. ምስለ	ምስ፡ ከም
19. በቀለ	ስለ፡ ከም
20. ተክለ	ክንዲ፡ ዚኣክል
21. እለ	ዝ፡ እኒ፡ ቅጽል፡ ክንድ ስም
22. እንበለ	ብዘይ፡ ኣሉታ

ናይ "ሐ" ነጸላ ግሥ

20. ለምሐ	ለምዐ
21. ለስሐ	ጣዕሚ ኣልቦ ኾነ
22. ለቅሐ	ኣለቅሐ
23. ለብሐ	ሠርሐ፡ ዓየየ
24. ለትሐ	መዓጐ
25. ለጥሐ	ገበረ፡ ግብሪ ከፈለ
26. መልሐ	መዘዘ
27. መልሐ	መቀረ
28. መስሐ	ምሳሕ ገበረ፡ ቀብአ
29. መርሐ	መርሐ
30. መትሐ	ሰስዐ
31. መድሐ	ጠሓነ
32. ሞርቅሐ	ለሓጸ
33. ሞቅሐ	ኣሰረ
34. ሞጥሐ	ለበሰ፡ ተኸድነ
35. ሞጽሐ	ጸሞቐ
36. ሠርሐ	ኣቃንዐ፡ ኣከናወነ
37. ሠርሐ	ደኸመ፡ ሠርሐ፡ ዓየየ
38. ሠብሐ	ሠብሐ (ንሥጋ)
39. ሣርሐ	ኣብርሀ
40. ረምሐ	ወግአ

41. ረስሐ	ረስሐ
42. ረቅሐ	ሸኸተ (ግራጭ)፡ ወግአ
43. ረብሐ	ረብሐ፡ ከሰበ
44. ረውሐ	ቀደደ፡ ኣንኰለ
45. ረግሐ	ረግሐ፡ ረገጸ፡ ነድሐ
46. ሮሐ	ነስነሰ፡ ወልወለ
47. ሰብሐ	ኣመስገነ
48. ሰይሐ	ደረቐ፡ ጠፍአ፡ ሓመመ
49. ሰጥሐ	ሰጥሐ
50. ሰፍሐ	ዘርግሐ፡ ሰፍሐ
51. ሳሕስሐ	ኣድሓርሓረ
52. ሴሐ	ወቐጠ፡ ሰይሐ፡ ጐድአ
53. ቀምሐ	ኣፍረየ፡ ኣንገርገረ
54. ቀርሐ	ጸንቀቐ (ጨለጠ)
55. ቃርሐ	ቀሓረ፡ ረሰነ (ንሕማም)
56. ቄሐ	ቀይሐ (ቄሔ)
57. ቄቅሐ	ፈተገ፡ ቀረፈ፡ ቀለጠ፡ ቃቕሐ
58. በልሐ	በልሐ፡ በሊሕ ኮነ
59. በጥሐ	በጥሐ
60. በጽሐ	በጽሐ
61. በኰሐ	ነፍሐ፡ ኣንደደ፡ ፋፍ በለ
62. ባሕብሐ	ባሕብሐ፡ ጨነወ
63. ባልሐ	ኣድኃነ
64. ተመላትሐ	ብጽፍዒት ተዋቕዐ (ኣገናዕ)
65. ተመላትሐ	ኣጣቕዐ፡ ተጻፍዐ
66. ተመክሐ	ተመክሐ፡ ተጃህረ
67. ተሞጥሐ	ተወንዘፈ፡ ለበሰ፡ ተኸድነ
68. ተሠርሐ	ተኸናወነ
69. ተሠርሐ	ተሠርሐ
70. ተበውሐ	ሠልጠነ
71. ተባጽሐ	ተሓባበረ፡ ተራኸበ
72. ተተዋስሐ	ተደበላለቐ
73. ተንሐ	ሓጐመ
74. ተወጽሐ	ተጨነቐ፡ ኣዕጠጠየ፡ ኣቕለለወ፡ ፈሰሰ፡ ተነጽገ
75. ተዋክሐ	ተኻትዐ፡ ተፈኻኸረ
76. ተዋጽሐ	ሠታኀዘ (ብኽፉእ ነገር)

77. ተይሐ	ፈርሀ
78. ተጻብሐ	ተሓታተተ
79. ተጻብሐ	"ከመይ ሓዲርካ" ተባሂሃለ
80. ተፈሥሐ	ተሓጎሰ
81. ቴሐ	ቈላመጸ
82. ቶስሐ	ወሸኸ፡ ሓወሰ
83. ነስሐ	ተመልሰ፡ ተጣዕሰ
84. ነቅሐ	ነቐሐ፡ ደኃነ፡ ተንሥአ፡ ተግሀ
85. ነብሐ	ነብሐ፡ ነቀወ (ኻልቢ)
86. ነጽሐ	ነጽሐ፡ ደርበየ፡ ኣውደቐ
87. ነፍሐ	ነፍሐ
88. አልሕሐ	ኣተርከሰ፡ ኣብዝኀ
89. አመልትሐ	ኣመስቀለ
90. አመርግሐ	ኣንኮርኮረ፡ መደረጋሕ ገበረ
91. አመዋርሐ	ኣንፈሰ፡ ንፋስ ሃበ (ብመሽረፈት)
92. አሜርግሐ/አራውሐ	ኣምበድበደ፡ ኣሽረፈ
93. አስተናጽሐ	ኣጽረየ
94. አርስሐ	ኣርስሐ
95. አርሰሐስሐ	ተጠራጠረ
96. አርሰሐስሐ	ዘረገ
97. አርሰሐስሐ	ተፋረደ፡ ተፈራረደ
98. አርብሐ	ኣርብሐ፡ ኣብዝኀ፡ ኣግዝአ፡ ወሸኸ
99. አቅየሐይሐ	ኣቀያይሐ
100. አብሐብሐ	ባህብሀ፡ ማይ ኣንጠብጠበ፡ ኣርሓሰ
101. አብኰሐ	መናፍሕ ነፍሐ
102. አንኀ	ንድኅሪት በለ፡ ኣንውሐ
103. አንሰሐስሐ	ኣንቀሳቐሰ፡ ተንቀሳቐሰ
104. አንሰሐስሐ	ኣሰንጎመ፡ ሰንጎመ
105. አንብሐብሐ	ጥብጥብ በለ
106. አንክሐክሐ	ፈትፈተ
107. አውጽሐ	ኣፍሰሰ፡ ኣለኸ
108. አጸንሕሐ	ኣሸተተ፡ ዕጣን ኣዕረገ
109. አጽናሐንሐ	ወዝወዘ
110. አጽንሐ	ኣጸበየ፡ ተሓብአ፡ ኣጽንሐ
111. ከልሐ	ኣእወየ፡ ጨደረ፡ ዓው በለ
112. ከልትሐ	ኣሠረ
113. ኵስሐ	ተናጽሐ፡ ሓርአ፡ ሸነ
114. ኵርሐ	ግድ በለ፡ ገደደ
115. ወክሐ	ፈከረ፡ ደንፍዐ፡ ኣውክዐ
116. ወጥሐ	ኰመረ፡ ደርደረ፡ ወጥሐ
117. ወጽሐ	ኣፍሰሰ፡ ተነፍሐ
118. ዘልሐ	ጸሞቐ፡ ጀልሐ
119. ዘርሐ	ነጸገ፡ ኣጠልቀየ
120. ዘርቅሐ	ነቌተ፡ ካራ ሸኸተ
121. ዘብሐ	ሓረደ፡ ሠውአ
122. ዘንግሐ	ዘንግዐ
123. ዘግሐ	ዓፀወ፡ ዘግሐ
124. ደምሐ	መለኸ፡ መርመረ፡ ገዘአ
125. ደርግሐ	ደርዐ፡ ወሰነ፡ ሰፈየ
126. ደቅሐ	ሃረመ፡ ነደለ፡ ጠወየ
127. ደቅሐ	ባረኸ
128. ገህግሐ	ኣጎደገ፡ ጸጥ ኣበለ
129. ገርሐ	ገርሐ (ንፈረስን በቕልን)
130. ገንሐ	ተቐጥዐ፡ ገንሐ
131. ጠብሐ	ሓረደ፡ ገፈፈ፡ ጠብሐ
132. ጠንፈሐ	ሕውዝውዝ በለ
133. ጠፍሐ	ኣጣቐዐ
134. ጠፍልሐ	መዘነ
135. ጠፍንሐ	ጨፈነ (ንዓይኒ)፡ ዓመተ
136. ጸርሐ	ኣእወየ፡ ጨደረ፡ ዓው በለ፡ ጠርዐ
137. ጸብሐ	ጠለቐ፡ ጸብሐ
138. ጸብሐ	ገበረ፡ ቀረጸ
139. ጸንሐ	ጸንሐ፡ ኣድበየ፡ ተሓብአ
140. ጼሐ	ጸረገ
141. ፈልሐ	ፈልሐ
142. ፈርሀ	ፈርሀ

143. ፈሥሐ	ተሓጐሰ
144. **ፈትሐ**	ፈረደ፡ ፈትሐ
145. **ፈጽሐ**	ፈንቀለ፡ ፈንጭሐ፡ ሰበረ
146. ፎሐ	ቈረሰ፡ ገመሰ
ናይ "ሐ" ነባር ቃል ብግእዝ	
1. **አሐ**	ብዕራይ፡ ላም፡ ዝራብዕ
2. **ከሐ**	ካብቲ፡ ንንየው
3. **ኰሐ**	ኵሓ፡ ኦም
ናይ "መ" ነጸላ ግሥ	
1. ለሐመ	ጸንዐ፡ ለሓመ፡ በርትዐ
2. ለምለመ	ለምዐ፡ ለስለሰ፡ ለምለመ
3. ለቀመ	ለቐመ፡ ቈርጠመ
4. ለተመ	ፈተገ (ንእኽሊ)
5. ለጐመ	ለጐመ፡ ዓገተ፡ ከልከለ
6. ለጐመ	ዓፀወ፡ ለኰተ
7. ልሕመ	ለሓመ፡ በኣሰ፡ ገደደ
8. **ሐለመ**	ሓለመ
9. **ሐመ**	ሓመመ
10. **ሐመመ**	ተመኽነየ፡ ሓመመ
11. **ሐሠመ**	ከፍአ፡ ሓሰመ
12. **ሐርተመ**	ተጐሳቘለ፡ ዓበረ
13. **ሐከመ**	ወሓለ ኾነ
14. **ሐከመ**	ሓከመ፡ ፈዋሳይ ኮነ
15. **ሐደመ**	ትኽስ በለ
16. **ሐደመ**	መሰለ፡ ምስላ ኣቕረበ
17. **ሐገመ**	ሓጐመ
18. **መዐመ**	ፈርሀ፡ ተጣዕሰ
19. **ሡረመ**	ኣጥሓለ
20. **ሡረመ**	ዐዘቕቲ ኾነ
21. ሜመ	ሽመ፡ መገበ
22. ረመ	ፈግፈገ፡ ኣጽረየ፡ ዳህመጸ፡ ሓጸበ (ንብራና)
23. ረቀመ	ጸሓፈ
24. ረቀመ	ሠኣለ
25. ረአመ	ነጐደ፡ ዓቢይ ድምፂ ሃበ

26. ረየመ	ነውኀ
27. ረገመ	ረገመ
28. ሰለመ	ሰቐለ፡ ኣማዕተበ
29. **ሰቀመ**	ማረኸ
30. **ሰተመ**	በጽሐ፡ ኣርከበ
31. **ሰዐመ**	ሰዓመ
32. **ሰከመ**	ተሰከመ
33. **ሶርኤመ**	ለምጺ ኣውፅአ
34. **ሶርየመ**	ገፈፈ፡ ቆርበት ኣልፍዐ
35. **ቀለመ**	ጸሓፈ
36. **ቀሰመ**	ለቐመ፡ ኣረየ
37. **ቀሠመ**	ኣመቀረ፡ መቀረ
38. **ቀረመ**	ቀረመ
39. **ቀደመ**	ቀደመ፡ መርሐ
40. **ቆመ**	ቆመ፡ ደው በለ
41. **ብህመ**	ዓባስ ኮነ፡ በሃም ኮነ
42. **ተኀረመ**	ተሓረመ፡ ተኸልከለ፡ ሕርሚ በለ፡ ሓራም በለ
43. **ተሐድመ**	ተፈጥረ፡ ኮነ
44. **ተለመ**	ተለመ
45. **ተሰረመ**	ኣብ ረግረግ (ታኼላ) ኣተወ
46. **ተሠይመ**	ተሠየመ፡ ተሸመ
47. **ተሠጥመ**	ጠሓለ፡ ሰጠመ፡ ተሠጥመ
48. **ተሳለመ**	ተፋቐረ፡ ተሳለመ
49. **ተርሕመ**	መለቘ፡ ተሠርሐ
50. **ተርጐመ**	ተርጐመ
51. **ተቀየመ**	ተቐየመ
52. **ተቃወመ**	ተቓወመ፡ ተኸራኸረ
53. **ተነወመ**	ሓለመ /ኤር. ፳፫፡ ፴፪/
54. **ተነወመ**	ተሓብአ፡ ተሠወረ፡ ተቐመጠ
55. **ተከትመ**	ተኸትበ
56. **ተደመ**	ተደነቐ፡ ተገረመ
57. **ተጸመመ**	ተጸመመ፡ ዓቕሊ ገበረ
58. **ተጸትመ**	ተሰብረ

59. ተፈጸመ	ተፈጸመ፡ ተወድአ
60. ተፈዕመ	ጣዖት ኣምለኸ፡ ኣፉ ተሓትመ
61. ተፍዕመ	ኰለሰ (ጐረሰ)
62. ነወመ/ኖመ	ደቀሰ
66. ኀረመ	ኀደገ፡ ኣገልገለ
67. ኀተመ	ኃተመ
68. አሕረመ	ሥራሕ ሕጊ ገበረ
69. ዐለመ	ጸሓፈ፡ መሃረ
70. አልኰመ	ጸሓፈ፡ ኣውደቐ፡ ተምተመ
71. አልኰመ	ሃረመ፡ ኣጋጨወ
72. አመግደመ	መለሰ፡ ኣሰይፉ ኣርኣየ
73. አስተሐመመ	ኣስናድአ፡ ተግሀ
74. አስተሐመመ	ሓሰበ፡ ፈተወ
75. አስተቃሰመ	ፋል ገበረ፡ ጠንቈለ
76. አረመ	ጻህየየ፡ ኣጽረየ
77. አርመመ	ስቕ በለ
78. አቀመ	ኣቕመ
79. አነመ	ሠርሐ፡ ኣለመ
80. አደመ	ጸበቐ፡ መልክዐ
81. አደምደመ	ኃቢሩ ኸደ
82. አግደመ	ኣገደመ፡ ንጋድም ከደ
83. አግደምደመ	ሓለኸ (ንእግሪ)
84. ከመ/ከመመ	ቆረጸ
85. ከረመ	ከረመ
86. ከተመ	ሓተመ፡ ከተመ፡ ብኽታም ሓተመ
87. ወስከመ	ሓንገገ (ንምራኽ)
88. ዐቀመ	ፈጸመ፡ ወሰነ፡ ደንገገ
89. ዐተመ	ተቐጥዐ፡ ሓረቐ
90. ዐደመ	ኣቋጸረ፡ ዓደመ
91. ዔመ	ዔመ፡ ደጐለ
92. ዘንመ	ዘነመ
93. ዝህመ	ሞቐ፡ ለበጠ
94. ደልጐመ	ገዓተ
95. ደምደመ	ጐተነ፡ ዘገፈ
96. ደክመ	ደኸመ
97. ደክተመ	ደኸየ፡ ዘኸተመ
98. ጸገመ	ጸገመ
99. ዳህመመ	ኣፍረሰ፡ ደህመመ
100. ገረመ	ተፈርሀ፡ ገረመ
101. ገዘመ	ቖረጸ
102. ገደመ	ቀነነ፡ ዘምበለ
103. ጐርየመ	ሓጐመ
104. ጠለመ	ጠለመ፡ ኸድዐ
105. ጠለመ	ኣብ ቀለም ኣእተወ
106. ጠመ፡ ጠመመ	ጠወየ፡ ጠመመ
107. ጠምጠመ	ጠምጠመ፡ ዓመመ
108. ጠቀመ	ሰፈየ፡ ለገበ
109. ጠቀመ	ግምቢ ወይ ናሕሲ ሠርሐ
110. ጠዐመ	ጠዓመ፡ ቀመሰ
111. ጠወመ	ጠቕለለ
112. ጥዕመ	ጠዓመ፡ መቀረ
113. ጠመ	ጠቕለለ፡ ጠምጠመ
114. ጸስጠመ	ቀደደ
115. ጸርቆመ	ጸሓፈ
116. ጸልመ	ጸለመ፡ ጸልመተ
117. ጸመ	ደረቐ፡ ነቐጸ
118. ጸመመ	ጸመመ (ንእዝኒ)
119. ጸተመ	ሰበረ
120. ጾመ	ጾመ
121. ፈጸመ	ጠረሰ፡ ወድአ፡ ፈጸመ
122. ፈፀመ	ዓፀወ፡ ለጐመ፡ ሸፈነ
123. ፍሕመ	ጐሃረ፡ ፈሓመ

ናይ “መ” ነባር ቃል ብግእዝ

1. ቅድመ	ቅድም
2. አመ	ጊዜ፡ በ
3. ዐቅመ	ክንድዚ፡ ስለ፡ ልክዕ
4. እመ	ብ፡ በ፡ ካ፡ ከ፡ ምናልባሽ፡ እንተኾነ፡ ሽሕ እኳ
5. እመ እመ	ቢ፡ እን፡ ብ
6. እስመ	እሞ፡ ስለ፡ እኳ፡ እዚ፡ ብ፡

	ኰ
7. ከመ	ከም፡ ከምዚ
8. ከመ፡ ከመ	እና
9. ክመ	ከምኡ፡ ስቕ ኢሉ፡ ንዘለዓ ለም
10. ጽመ	ፈጺሙ፡ እኳ
11. ፍጽመ	ቅድሚኡ፡ ኣቐዲሙ
ናይ “ሠ” ነጸላ ግሥ	
1. ተዐገሠ	ከኣለ፡ ተዓገሠ፡ ዓቕሊ ገበረ
2. ተግኀሠ	ኣግለሰ፡ ሃደመ፡ ግልል በለ
3. ነግሠ	ነገሠ
4. ኀሠ፡ ኀሠሠ	ደለየ፡ መርመረ
5. ኖሠሠ	ጸረገ፡ ኣጽረየ (ንርስሓት)
6. አንገስገሠ	ኣነቓቕሐ፡ ኣለዓዓለ
7. አግኀሠ	ኣልዓለ፡ ኣግለለ
8. ገኀሠ	ኣተወ
9. ገኀሠ	ኃደረ
10. ገሠሠ	ዳህሰሰ፡ ተንከፈ፡ ረምሰሰ
11. ጌረሠ	ሠርሐ፡ ጸመደ
12. ጌሠ	ገስገሰ፡ ኸደ፡ ገሸ
ናይ “ረ” ነጸላ ግሥ	
1. ለወረ	በስዐ
2. ለጠረ	መዘነ
3. ሐሥረ	ተዋረደ፡ ሓሰረ
4. ሐረረ	ደረቐ፡ ሓረረ
5. ሖረ	ኸደ፡ ዘመወ
6. መሀረ	መሃረ
7. መሐረ	ይቕረ በለ፡ ኃደገ፡ መሓረ
8. መረ	መረረ
9. መቆረ	ጠዓመ፡ መቀረ
10. መበረ	ኰዓተ፡ ባረወ
11. መተረ	ቖረጸ፡ መተረ
12. መንገረ	ከኣለ
13. መከረ	ፈተነ፡ መከራ ኣጽገበ
14. መከረ	መኸረ፡ መዓደ
15. መዝበረ	ዓነወ፡ ፈረሰ
16. መጸረ	ኣኹምስዐ፡ ቆርጠመ
17. ምህረ	መሃረ
18. ምሕረ	ኰረየ
19. ሠምረ	ፈተወ፡ ደለየ
20. ሠረ፡ ሠረረ	ዘለለ፡ ነፈረ፡ ደየበ
21. ሠረረ	ተወርወረ፡ ሠረረ
22. ሠወረ	ሓብአ፡ ሠወረ፡ ከወለ
23. ሠገረ	ኣሰጐመ፡ ተሳገረ፡ ወተሃደር ኮነ
24. ሣረረ	መሥረተ፡ ተኸለ፡ ሠርሐ፡ ነደፈ
25. ሥህረ	በሓተ
26. ሥዕረ	ለምለመ፡ ለምዐ፡ ሣዕረረ
27. ሰቆረ	በስዐ
28. ሰበረ	ሰበረ
29. ስተረ	ሰንጠቐ፡ ጨደደ፡ ቀረፈ
30. ሰተረ	ዘርግሐ
31. ሰዐረ	ሰዓረ
32. ሰዐረ	ኣፋነወ
33. ሰክረ	ሰኸረ
34. ሰዘረ	ሰደረ፡ ሰንዘረ
35. ሰፀረ	ሰንጠቐ፡ ጨደደ፡ ፈለጸ
36. ሰፈረ	ሰፈረ፡ ዓቀነ
37. ስዕረ	ፈወሰ
38. ቀሐረ	ቀሓረ
39. ቀመረ	ቆጸረ፡ ቆረጸ
40. ቀመረ	ኣሰናድአ፡ ኣዳለወ
41. ቀመረ	ከፈለ፡ ጋረደ
42. ቀሠረ	ቀረፈ፡ ቀለጠ
43. ቀሰረ	ቆጸረ
44. ቀበረ	ቀበረ
45. ቀተረ	ዓፀወ፡ ሸጐረ፡ ቐተረ
46. ቀተረ	ሰሓበ፡ ሸንከረ፡ መዓዘ
47. ቆጸረ	ቈርጠመ
48. ቀጸረ	ሓጸረ፡ ቀጸረ
49. ቀጸረ	ሠርሐ
50. ቀፈረ	ተጸግዐ
51. ቆርቆረ	በዝበዘ
52. ቆርቆረ	ዕግርግር በለ
53. ቆፀረ	ቈጸረ
54. ቆረ	ቈረረ፡ ዘሓለ
55. ቆበረ	ዓቢይ ኮነ፡ ጣቓ ኾነ
56. በረ፡ በረረ	በረረ፡ ነፈረ
57. በረረ	ነደለ፡ በረረ
58. በርበረ	ዘረፈ፡ በርበረ

59. በኮረ	በኾረ
60. በደረ	ፈለየ፡ ቐደመ፡ መረጸ
61. ባህረረ	ባህረረ፡ ብንን በለ
62. ተሐወረ	ተኃላለፈ
63. ተኀደረ	ቃል ኪዳን ተኣታተወ
64. ተመዝበረ	ተበዝበዘ፡ ፈረሰ፡ ዓነወ
65. ተማዕዘረ	በርሀ፡ ኣሕወዝወዘ
66. ተሰብረ	ተሰብረ፡ ተሳዕረ (ዘፍ. ፲፬፥፲)
67. ተሠወረ	ተሓብአ፡ ተሠወረ
68. ተሥዕረ	ተሳዕረ
69. ተበኹረ	በኹሪ ኾነ፡ ሓለቓ ኾነ
70. ተነወረ	ነውራም ኮነ
71. ተናከረ	ተጻልአ፡ ተፈላለየ
72. ተናጸረ	ተረኣኣየ፡ ተነጻጸረ
73. ተዐወረ	ሸለል በለ፡ ኣላገጸ
74. ተዐወረ	ኣቑሰለ
75. ተዐዝረ	ስትኾ፡ ዕዝር ኢሉ ኸደ
76. ተዐዝረ	ሰፈረ፡ ዘለቐ፡ በጽሐ
77. ተዐዝረ	ተዓዝረ፡ ተዓዘረ፡ ዕዝር በለ
78. ተዐየረ	ተገበዘ፡ ተዓበየ፡ ተዘወረ፡ተመልሰ
79. ተከወረ	ዘወረ፡ ተመላለሰ
80. ተወዐረ	ዕፁብ ዕፁብ በለ፡ ኣድነቐ
81. ተወዐረ	ተደመመ፡ ተገረመ
82. ተወከረ	ተቐበለ
83. ተዘመረ	ተማኅፀነ
84. ተዘመረ	መስከረ
85. ተዘከረ	ሓሰበ፡ ዘከረ
86. ተዘወረ	ተሓለወ /ሢራ. ፲፩፥፲፺/
87. ተዛወረ	ተመላለሰ፡ ተዛወረ
88. ተዝኅረ	ተጃህረ፡ ተዓበየ፡ ተነይሐ
89. ተደረ	ተደረ፡ ድራር በልዐ
90. ተደብተረ	ተተኽለ፡ ተዘርግሐ
91. ተድኅረ	ንድኅሪት በለ
92. ተገበረ	ሓረሰ
93. ተገየረ	ጓና ኾነ
94. ተጋወረ	ጐረቤት ኮነ
95. ተጠረ	ተሰከመ
96. ተጠየረ	ኣማረተ፡ ጠንቈለ
97. ተጣሐረ	ተሓጻጸበ

98. ተፃመረ	ሓደ ኾነ
99. ተፃረረ	ተጻልአ፡ ተፃረረ
100. ተፅዕረ	ተጨነቐ፡ ተፃዕረ
101. ነቈረ	ነቘረ
102. ነበረ	ነበረ፡ ተቐመጠ
103. ነከረ	ፈለየ
104. ነዘረ	ወግአ፡ ተበታተነ
105. ነዘረ	ኣሸኸ፡ ቈርጠመ
106. ነገረ	ነገረ፡ ኣውረየ
107. ነጠረ	ነጠረ፡ ብልጭ በለ
108. ነጸረ	ረኣየ፡ ፈለየ
109. ነጽረረ	ኸበደ
110. ነፈረ	ጠጠቐ፡ በሰለ
111. ንሕረ	ኰረየ፡ ሓርናኸ
112. ኀሠርሠረ	ከርፋሕ ናብራ ነበረ
113. ኀበረ	ፋሕፍሐ
114. ኀብረ	ተኃባበረ፡ ማኅበር ኮነ
115. ኀንገረ	ሓንገረ
116. ኀየረ	በለጸ፡ ሓሸ
117. ኀደረ	ኃደረ
118. ኀፀረ	ኃፀረ፡ ከበበ
119. ኀፅረ	ሓፂር ኮነ
120. ኀፈረ/ ሐፍረ	ኃፈረ፡ ሓናኸ
121. ኆበረ	ሸለመ፡ ለበጠ፡ ጠለቐ
122. ኣኀረ	ኣስዓበ፡ ገበረ
123. ኣኀረ	ጸረገ
124. ኣኀሠርሠረ	ተወድአ፡ ተሓንኰኸ
125. ኣኀበረ	ሕብሪ ለኸየ፡ ቀብአ፡ ኣጽረየ
126. ኣመሥጠረ	ሠወረ፡ ኣመሥጠረ
127. ኣመረ	ኣመልከተ፡ ሓበረ
128. ኣመረ	ፈለጠ
129. ኣመርዐረ	ኣመቀረ፡ ኣጥዓመ
130. ኣመንዘረ	ዘመወ፡ ኣመንዘረ
131. ኣመከረ	ፈተነ
132. ኣመዝበረ	ዘረፈ፡ ኣፍረሰ
133. ኣማኀበረ	ማኅበር ገበረ
134. ኣማዕረረ	ማዕረረ
135. ኣማዕዘረ	ኣብርሀ
136. ኣምሐረ	ኣጕሃየ

137. አምረረ	ዓመጸ፡ ተኃላለፈ፡ ኣምረረ
138. አምረረ	ኣስኣነ፡ ኣቃለለ
139. አሠረ	ኣሠረ
140. ዐሠረ	ኣቋጸረ፡ ቈጸረ፡ ዓደመ
141. ዐሠረ	ካብ ፲ ሓደ ሃበ
142. አሥመረ	ኣገልገለ፡ ኣሕጐሰ፡ ኣሥመረ
143. አሥረረ	ሃወኸ፡ ኣውፅአ
144. አሥረረ	ኣብረረ
145. አስቆረረ	ተጸየፈ፡ ፈንፈነ፡ ጸየነ
146. አስተኀቀረ	ኣቃለለ፡ ኣላገጸ
147. አስተሐቀረ	ኣታለለ
148. አስተሐወረ	ተኃላለፈ፡ ኣተኃላለፈ
149. አስተኀደረ	ኣዳለወ፡ ኣሰናድአ
150. አስተናበረ	ኣስተናበረ፡ ኣመሓደረ
151. አስተደኀረ	ኣተኻኸለ
152. አስተደኀረ	ኣቐመ፡ ኣጽንሐ
153. አሥገረ	ኣጻወደ
154. አሥገረ	ኣሥገረ፡ ኣተኃላለፈ
155. ዐረረ	ለቐመ፡ ኣረየ
156. አቍረረ	ኣዝሓለ፡ ኣቍረረ
157. ዐቄረ	ደለበ፡ ኣከበ፡ ዓቄረ
158. ዐበረ	ደረቐ፡ ዓበረ
159. አብሠረ	ንብሥራት በለ፡ ነገረ፡ ኣበሠረ
160. ዐብረ	ደረቐ፡ ጐደለ፡ ዓበረ
161. አብደረ	ፈተወ፡ መረጸ
162. አተረ	ጨበጠ፡ ዓተረ
163. አንከረ	ኣድነቐ፡ ኣገረመ
164. አንኰርኰረ	ኣንኰርኰረ
165. አንኰርኰረ	ኣገላባበጠ፡ ወረደ፡ ኣንከራረወ
166. አንወረ	ኣነወረ
167. አንዘረ	በገና ሃረመ
168. አንዘረ	ዘመረ
169. አንገርገረ	ኣንገርገረ፡ ኣንከባለለ፡ ደርበየ፡ ተንከባለለ
170. አንጐርጐረ	ኣፅዘምዘመ፡ ኣጕረምረመ

171. አንጠረ	ኣንጠረ፡ ኵልዐ
172. አንጸረ	ኣቅንዐ፡ ገጹ መለሰ፡ ኣመልከተ፡ ኣውረረ
173. አንየረ	ተጨነቐ፡ ተወዛወዘ
174. አንየረረ	ኣእወየ፡ በኸየ
175. አንፈረ	ኣንፈረ
176. አእመረ	ፈለጠ፡ ፈተወ
177. አውቀረ	ኣውቀረ፡ ሠርሐ
178. አውተረ	ተግሀ፡ ኣዘውተረ፡ ተኮረ፡ ዘርግሐ
179. ዐዘረ	ኣብርሀ፡ ዘርዘረ
180. አዝመረ	ኣመስገነ
181. አዝመረ	ኣመስከረ
182. ዐየረ	ነዓቐ፡ ኣላገጸ
183. ዐየረ	ተጠቓቐሰ
184. አድኀረ	ኣኸተለ፡ ኣድኃረ
185. አገበረ	(ብግዲ) ኣገበረ
186. አግመረ	ከኣለ፡ ተሰከመ
187. አግረረ	ገዝአ፡ ጸጥ ኣበለ
188. አግረረ	መርሐ፡ ሰሓበ፡ ጸውዐ
189. አጥሐረ	ሓጸበ፡ ኣንጽሐ
190. አጸረ	ጸሞቐ፡ ኣጽረየ
191. አጸረ	ሰርሰረ
192. አጽረረ	ኣሸፈተ፡ ኣኽድዐ
193. አጽረረ	ኣባኣሰ
194. አጽበረ	ጭቃ ገበረ
195. አፈረ	ጸበቐ፡ ሸተተ
196. አፍቀረ	ፈተወ፡ ኣፍቀረ
197. የረ	የረ፡ ዓወረ
198. ከመረ	ኰመረ፡ ኣከበ
199. ከረረ	ደረቐ፡ ጠበቐ
200. ከበረ	ከበረ
201. ከተረ	ኣቐመ፡ ከልከለ
202. ከተረ	ከተረ፡ ከለለ
203. ኰስተረ	ጸረገ፡ ኣጽረየ፡ ኾሳተረ፡ ባዶ ገበረ፡ ወድአ
204. ኰንተረ	መደብ ገበረ
205. ወሠረ	ገዘገዘ፡ ሰንጠቐ
206. ወቀረ	ቐረጸ፡ ወቐረ
207. ወተረ	ገተረ፡ ወጠረ፡ ኣዋጠረ
208. ወዐረ	ኣድነቐ፡ ዕፁብ በለ
209. ወዘረ	ለሰነ፡ ለቕለቐ
210. ወገረ	ሃረመ፡ ወቕዐ
211. ወገረ	ደርበየ፡ ሰንደወ

212. ወገረ	ወርወረ
213. ወፈረ	ወፈረ
214. ወፈረ	ረጕደ፡ ሠብሐ፡ ገጀፈ
215. ዘመረ	ኣመስገነ፡ ዘመረ
216. ዘመረ	መስከረ
217. ዘርዘረ	በተነ፡ ዘርዘረ
218. ዘከረ	ዘከረ፡ ጸውዐ
219. ዘወረ	ዘወረ
220. ደኀረ	መረቐ
221. ደኀረ	ፈትሐ
222. ደመረ	ደመረ፡ ወሰኸ፡ ሓወሰ
223. ደፈረ	ደፈረ
224. ዴንተረ	ሸምቀቐ
225. ገብረ	ገበረ፡ ሠርሐ፡ ዓየየ
226. ገዐረ	ገዓረ፡ ዓው በለ፡ ጨርሐ
227. ገዘረ	ገዘረ፡ ከንሸበ
228. ገየረ	መረገ፡ ለሰነ
229. ጐጽፈ ረ	ሐሸኸ
230. ጠኀረ	ፃዕደወ፡ ነጽሐ፡ ጸረየ
231. ጠቀረ	ጠቀረ፡ ጠቐር መሰለ
232. ጠፈረ	ተትዐ
233. ጠፈረ	ኣዋቐረ (ንቤት)
234. ጥሕረ	ኣእወየ፡ ዓው በለ
235. ጦመረ	ጸሓፈ
236. ጸሐረ	ሰበረ፡ ቐጥቀጠ
237. ፀመረ	ኝኽልቲኡ ደሪቡ ወግአ
238. ፀበረ	ጭቃ ገበረ፡ ጸብሪ ኮነ
239. ጸፈረ	ተትዐ፡ ቈነነ
240. ፆረ	ተሸከመ፡ ፆረ
241. ፈኀረ	ሓፀየ
242. ፈርፈረ	ፈርፈረ፡ ፈትፈተ
243. ፈከረ	ተርጕመ፡ ፈከረ
244. ፈጠረ	ፈጠረ
245. ፐፐረ	ሰበነ፡ ኣለኸ፡ ኣብ ቀለም ኣእተወ፡ ኣቚሐ (ፃዕዳ ጭራን ክዳንን)

ናይ “ረ” ነባር ቃል ብግእዝ

1. ምዕረ	ሓደ ጊዜ
2. አሚረ	ጊዜ
3. ውእተ አሚረ	በቲ ጊዜ እቲ
4. ድኅረ	ደኃር፡ ንዳኅራይ

ናይ “ሰ” ነጸላ ግሥ

1. ለሐሰ	ተሰደደ
2. ለቀሰ	በኸየ፡ ኣልቀሰ
3. ለብሰ	ለበሰ
4. ለንጸሰ	ኣብርሀ፡ ኣንጸባረቐ
5. ለክሰ	ተመሓሓለ
6. ልሕሰ	ለሓሰ
7. ሎሰ	ለወሰ
8. ሐመሰ	ኃሙሽተ ገበረ
9. ኀመሰ	ሓምበሰ
10. ሐረሰ	ሓረሰ፡ ጠንቈለ፡ ኣደላደለ፡ ኣሓንቀቐ፡ ተኸናኸነ፡ ተዛረበ፡ ኣዋለደ
11. ሐበሰ	ሓበሰ (ኣብ ቤት ማእሰርቲ ኣእተወ)
12. ሐንከሰ	ሓንከሰ፡ ተጠራጠረ
13. ሐንፈሰ	ተጠራጠረ
14. ሐደሰ	ሓደሰ
15. ሐፈሰ	ሓፈሰ፡ ዓሞኾ
16. ሐሰ	ነቕነቐ
17. ሔሰ	ነቐፈ
18. መሐሰ	ኰዓተ፡ መሓሰ፡ ኣፍለሰ
19. መለሰ	መለሰ፡ ማሕማሕ በለ /ናሆ. ፫፥፫/
20. መለሰ	ኣንጸባረቐ
21. መረሰ	ጸምለወ፡ ተባላሸወ
22. መረሰ	በስበሰ፡ ረሓሰ
23. መቀሰ	ፈለየ
24. መቆሰ	ተጻልአ፡ ኣግለለ
25. መንኰሰ	ተፈልየ፡ መንኰሰ፡ ሞተ
26. መየሰ	ሜስ ገበረ
27. ሜሰ	ዓደለ
28. ሞቀሰ	ሓበለ
29. ሠለሰ	ሠለስተ ገበረ
30. ረምሰ	ረሓሰ
31. ረምሰሰ	ረምሰሰ፡ ዳህሰሰ
32. ረኵሰ	ረኸሰ፡ ረስሐ
33. ርሕሰ	ረሓሰ፡ ጠለለ
34. ሮሰ	ወለደ (ንወዲ)
35. ሰኰሰ	ጐደለ፡ ጸረገ
36. ሰኰሰ	ተኣከበ፡ ሃደመ
37. ሰደሰ	ሽዱሽተ ገበረ
38. ቀሰ	ቀሰሰ፡ ኣገልገለ
39. ቀርቄሰ	ገበጣ ተጻወተ
40. ቀደሰ	ኣመስገነ፡ ፈለየ
41. ቈስቈሰ	ኣሳወረ፡ ቀስቀሰ
42. ብዕሰ	በኣሰ፡ ገደደ

43. ተሐበሰ	ተሓበሰ፡ ተኣስረ
44. ተሐውሰ	ተነቓነቐ፡ ተሓወሰ
45. ተለሐሰ	ተሰደደ
46. ተላወሰ	ተንቀሳቐሰ፡ ተላወሰ
47. ተመርሰ	ማሰነ፡ በስበሰ፡ ቈሰለ
48. ተቆመሰ	ቆሞስ ኮነ
49. ተመቆሰ	ተፈልየ፡ ተመንቈሰ
50. ተመነሰ	ተጻልአ፡ ተኸራኸረ፡ ተማጎተ
51. ተሞገሰ	ቀራባይ፡ ፈታዊ ኾነ
52. ተርኰሰ	ወልዐ፡ ኣንደደ
53. ተቃለሰ	ተቓለሰ
54. ተበአሰ	ተጻልአ፡ ተባኣሰ
55. ተተርአሰ	ተተርኣሰ
56. ተንፈሰ	ተንፈሰ
57. ተአንሰሰ	እንስሳ ኾነ
58. ተአንበሰ	ኣንበሳ ኾነ
59. ተአውሰ	ብገዛእ ርእሱ ተኸበረ፡ ተዓበየ
60. ተከነሰ	ሓደ ኾነ
61. ተከወሰ	ተነቓነቐ
62. ተዋቀሰ	ተማጐተ፡ ተበኣሰ፡ ተኻሰሰ
63. ተከውሰ	ተደባለቐ፡ ተናወፀ
64. ተውሕሰ	ተዋሕሰ
65. ተየከሰ	መርመረ
66. ተደነሰ	ረኸሰ፡ ኃጥእ ኮነ
67. ተጸጸሰ	ጽጽስና ተሸመ
68. ተፀነሰ	ተሸገረ፡ ተጸገመ
69. ተፀንሰ	ተጸንሰ
70. ተጸወሰ፡ ተፀወሰ	ልሙስ ኮነ፡ ለመሰ
71. ተፈርነሰ	ኣዝዩ ጠዓሞ፡ ሓንቀቐ
72. ተፋለሰ	ከርተት በለ፡ ዘወረ
73. ተፋለሰ	ተጻልአ፡ ተኸራኸረ
74. ተፋለሰ	ተፈላለየ
75. ተፋሰሰ	ዕፃ ተዋደቐ
76. ታኤሰ	ተገዝአ
77. ነሐሰ	ናሕሲ ሠርሐ
78. ነስነሰ	ነስነሰ፡ በተነ (ንሰቲ)
79. ነቀሰ	ፈለየ
80. ነፍሰ	ነፈሰ
81. ንኅሰ	ነጽነጸ
82. ንእሰ	ነኣሰ
83. ኀየሰ	ሓሸ፡ በለጸ
84. ኀይሰ	ኃዘነ፡ ጕሃየ
85. አሕረሰ	ኣዕበየ፡ ኣሕረሰ
86. አልኆሰሰ	ሕሹኽ ሕሹሹ በለ
87. አስተንአሰ	ኣንኣሰ፡ ኣቃለለ፡ ኣጕደለ
88. አርመስመሰ	ኣዕነይነየ
89. አርመስመሰ	ሰጐደ
90. አርመሰሰ	ጸጥ ኣበለ
91. አበሰ	በደለ፡ ኣበሰ
92. አናብለሰ	ኣቃጨለ፡ ሃረመ
93. አንበስበሰ	ተመላለሰ፡ ቋሕ ሰም ኣበለ
94. አንገሥገሰ	ወዝወዘ
95. አንፈሰ	ዓረፈ፡ ኣዕረፈ
96. አንፈሰ	ባህ ኣበለ፡ ተንፈሰ
97. አክወሰ/ አኮሰ	ኣኾሰ፡ ኣደባለቐ፡ ሓዋወሰ
98. አወሰ	ኣደባለቐ፡ ተዓበየ፡ ተጃህረ
99. አውሐሰ	ኣውሓሰ
100. አየሰ	ተቐንዘወ፡ ተጨነቐ
101. አጠሰ	ዕንጥሾው በለ
102. አጸጸሰ	ጽጽስና ሸመ
103. አጽሐሰ	ኣሽብሸበ፡ ኣስረገጸ
104. አጽረሰ	ኣጉረፈ፡ ኣሸረፈ፡ ኣጓህመመ
105. አፍለሰ	ኣፍለሰ፡ ኣግዓዘ
106. አፍረሰ	ኣፍረሰ፡ ኣዕነወ
107. ኤሰ	ተዓገሠ
108. ከልሰሰ	ኰልሰሰ፡ ኣሠረ፡ ኰመረ
109. ከርተሰ	ጸሓፈ
110. ከበሰ	ከበሰ፡ ጠምጠመ
111. ኮሰ	ነቕነቐ፡ ሃወኸ
112. ኰሰ	ፈለየ፡ ነቐፈ፡ ጸረገ
113. ኰሰ	ኣጥፍአ፡ ወረሰ
114. ኵሕሰ	ሰፍሐ (ስፍሓት ቍስሊ)
115. ኵሕሰ	ሃገረ፡ ሓርበኛ ኾነ
116. ወረሰ	ወረሰ
117. ወቀሰ	ወቐሰ፡ ዘለፈ፡ ነቐፈ
118. ወደሰ	ኸሰሰ፡ ተዛረበ፡ ወደሰ
119. ወደሰ	ኣመስገነ፡ ነኣደ
120. ወጠሰ	ኣንደደ
121. ወጥሰ	ነደደ፡ ባልባል በለ

122. ዘልገሰ	ደዌ ሥጋ ሓመመ
123. የብሰ	ደረቐ፡ ነቐጸ
124. ደመሰ	ሸፈነ
125. ደምሰሰ	ደምሰሰ፡ ኣጥፍአ
126. ደረሰ	ደረሰ (ድርሰት)
127. ደቀሰ	ደቀሰ
128. ገሰገሰ	ለሰነ፡ በየደ፡ ደፈነ
129. ገብሰሰ	ኣረገ፡ ለሰነ፡ ለቕለቐ
130. ጌረሰ	ኣጻወደ
131. ጌነሰ	ደኸየ፡ ተሸገረ
132. ጠረሰ	ጐረፈ፡ ሸረፈ፡ ኳህመመ
133. ጠቀሰ	ጠቐሰ
134. ጠብሰ	ጠበሰ
135. ጤሰ	ተኸኸ፡ ጐሃየ
136. ጸርሰ	ኳኹየ
137. ጸብሰ	ሓበጠ፡ ድምብልብል በለ
138. ጸብሰ	ደኸመ፡ ልሙስ ኮነ
139. ጸንሰ	ጠነሰ
140. ጽሕሰ	ኣሸብሸበ፡ ረገጸ
141. ፈሐሰ	ፈተለ፡ ፈሓሰ
142. ፈረሰ	ፈረሰ፡ ዓነወ
143. ፈወሰ	ኣድኃነ፡ ፈወሰ
144. ፈደሰ	በጥሐ፡ ፈደሰ
ናይ "ሰ" ነባር ቃል ብግእዝ	
13. ሰ	እሞ፡ ስለ፡ ድማ፡ ከአ፡ ግና
ናይ "ቀ" ነጸላ ግሥ	
1. ለቀቀ	ኣቆራነየ፡ ኣሠረ
2. ለቅለቀ	ለቕለቐ
3. ለቅለቀ	ለበጠ፡ ለበደ፡ በየደ
4. ለጸቀ	ተጣበቐ፡ ተላገበ
5. ለፈቀ	ተቐበለ፡ ቐረበ
6. ለፈቀ	በጽሐ፡ ቐረበ፡ ፩ ኾነ
7. ለፈቀ	ተጠራጠረ
8. ሌቀ	ሊቅ ኮነ
9. ልሕቀ	ዓበየ፡ ኣረገ
10. ሎቀ	ለቐቐ፡ ፈነወ
11. ሐለቀ	ዘወረ፡ ክቢ ኾነ
12. ሐልቀ	ተወድአ
13. ሐመቀ	ሓመቐ፡ ተሳዕረ፡ ከፍአ
14. ሐቀቀ	ኣደላደለ
15. ሐብቀቀ	ገፈፈ
16. ሐብቈቈ	ኣረኻኸሰ፡ ደባለቐ
17. ሐንቀቀ	ሽታሕ በለ፡ ዘምበለ
18. ሐንቀቀ	ሓንቀቐ፡ ኣማረተ

19. ኈለቈ	ቈጸረ፡ ፈቐደ፡ ሓሰበ
20. በረቀ	በረቐ፡ ብልጭ/ማሕ በለ
21. ባለቀ	ጨፈረ
22. መሠቀ	ጸረበ
23. መቀቀ	ቐለወ፡ ቃዕቃዕ በለ
24. መንቀቀ	ዓደለ
25. መጠቀ	ነውጎ
26. ሞቀ	ሞቐ፡ ማሞቜ
27. ሠረቀ	ተወልደ፡ ወፅአ
28. ረቀ	ረቐቐ፡ ቀጠነ
29. ረፈቀ	ተቐመጠ፡ ኮፍ በለ
30. ርኅቀ	ረኃቐ
31. ሰሐቀ	ሰሓቐ
32. ሰለቀ	ሰለቐ፡ ኣላገጸ
33. ሰረቀ	ሰረቐ
34. ሰቅስቀ	ከፋፈለ፡ መስኮት ሠርሐ
35. ሰነቀ	ሰነቐ
36. ሰንሆቀ	በጥሐ፡ ጠብሐ
37. ሰደቀ	ፈለየ፡ ኰልዐ
38. ሰደቀ	ኣልዘበ፡ ጨፍለቐ
39. ሰደቀ	ኣልበሰ፡ ከደነ
40. ሰጠቀ	ሰንጠቐ
41. ሶቀ	ደገፈ፡ ሓገዘ
42. ተሐብቈቈ	ተሓዋወሰ፡ ተደባለቐ
43. ተላጸቀ	ሓደ ኾነ፡ ተላገበ
44. ተማወቀ	ተማሞቜ
45. ተሳለቀ	ተላገጸ፡ ተሳለቐ
46. ተባሕቈቈ	ተጻናበረ
47. ተአረቀ	ተዓረቐ
48. ተዐርቀ	ዕራቑ ኾነ፡ ጥራሑ ኾነ
49. ተዐውቀ	ተፈልጠ
50. ተዳደቀ	ተጻልአ
51. ተዳደቀ	ሰዓበ፡ በጽሐ
52. ተዳደቀ	ተራኸበ፡ ተጋጠመ
53. ተጠለቀ	ረኸሰ
54. ተጠወቀ	ተጠወቐ፡ ተጨነቐ፡ ከፍአ
55. ተጠውቀ	ተጸባበየ፡ ተሓላለወ
56. ተጣበቀ	ተጣበቐ
57. ተጸደቀ	ተሓንከረ (መጠቓ)
58. ተጽዕቀ	ተጨነቐ
59. ነሰቀ	እምኒ ኣንጸፈ
60. ነደቀ	ነደቐ
61. ነፈቀ	ከፈለ

62. ናፈቀ	ተጠራጠረ
63. አልጸቀ	በጽሐ
64. ዐመቀ	ዓመቔ
65. አሰቀ	ሽቦ ሥርሐ፡ ጠቕለለ
66. አስተሐመቀ	ኣቃለለ፡ ነዓቐ
67. አስተማወቀ	ኣማሞቔ
68. አስተርኀቀ	ኣወገደ፡ ኣርኃቐ
69. አበቀ	ሓሸኸ፡ ዓበቐ
70. አነቀ	ኣሠረ፡ ሸለመ
71. አንጸብረቀ	ኣብለጭለጨ፡ ኣንጸብረቐ
72. አየቀ	ኣፍለጠ
73. አዜቀ	ሓሸኸ
74. አድለቅለቀ	ኣናወፀ፡ ኣድለቕለቐ
75. አድቀቀ	ኣድከመ፡ ኣድቀቐ
76. አጠቀ	ዓጠቐ፡ ኣጥቅዐ
77. አጠቀ	ኣጽንዐ፡ ኣጨነቐ
78. አጥለቀ	ሰልከየ (ንመግቢ)
79. አጥመቀ	ኣጥመቐ
80. አጥረቀ	ኣጻሕጽሐ፡ ጥሪቕ በለ
81. አጥበቀ	ኣጥበቐ
82. ከረቀ	ረሓሰ፡ ጠለለ
83. ወለቀ	ሸለኹ፡ ወለቐ፡ መለቔ
84. ወሰቀ	ሰሓበ፡ ገተረ
85. ወረቀ	ጡፍ በለ
86. ወድቀ	ወደቐ
87. ዐረቀ	ዓረቐ፡ ጠመየ፡ ጠፍአ፡ ባዶ ኾነ
88. ዖቀ	ፈለጠ፡ ሓለወ
89. ዘሐቀ	ገፈፈ፡ ለኽታ ኣውፅአ
90. ዘረቀ	ወግአ
91. ዘርዜቀ	ነፈየ (ብመንፊት)
92. ደመቀ	ጨፍለቐ፡ ወግአ
93. ደመቀ	ቀጠነ
94. ደቀቀ	ደቐቐ፡ ለሓመ፡ ወቐጠ
95. ደቀቀ	ዓበረ
96. ደቀ፡ ደቀቀ	ቈልዓ ኾነ
97. ደደቀ	ወግአ፡ ኃደጋ ኣውደቐ
98. ደደቀ	ሃንደበት በጽሐ፡ ወደቐ
99. ጕሕቈ	ጕበጠ፡ ኣረገ
100. ጠለቀ	ሰልከየ፡ ጸገበ፡ ተጸየፈ
101. ጠለቀ	ረከሰ፡ ረስሐ
102. ጠረቀ	ጻሕጽሐ፡ ውፅኣት ሓመመ
103. ጠበቀ	ጠበቐ፡ ፈጥረቐ፡ ሓነቐ፡

	ኃዘ
104. ጠንቀቀ	ለክዐ፡ ሰፈረ፡ በጽሐ፡ ተፈጸመ፡ ተጠንቀቐ
105. ጠዐቀ	ኣጣበቐ፡ ኣጨነቐ
106. ጠዐቀ	ተጨነቐ
107. ጠየቀ	ኣረጋገጸ፡ ተረድአ
108. ጦቀ	ተጨነቐ
109. ጸረቀ	ሰንከተ፡ ቆረሰ
110. ጸንቀቀ	ለወሰ፡ ኣለኸ
111. ፀዐቀ	ተጨነቐ
112. ጸየቀ	ጸየቐ፡ ኣበላሸወ
113. ጸድቀ	ጸደቐ
114. ጸድቀ	ሓቀኛ ኾነ
115. ጸፈቀ	ዓፀወ፡ ኳነየ፡ ሓጹር ሓጸረ
116. ጽሕቀ	ተግሀ፡ ቀልጠፈ
117. ፅዕቀ	ተጨነቐ
118. ፈሐቀ	ፈሓቔ
119. ፈለቀ	ፈልፈለ፡ መንጨወ
120. ፈለቀ	ፈሰሰ
121. ፈረቀ	ፈጠረ፡ ኣድኃነ
122. ፈረቀ	ከፈለ፡ መቕነን ሃበ
123. ፈዐቀ	ፍልይ ፍልይ በለ
124. ፍሕቀ	ሰጕጕ፡ ፈለየ፡ ኣባረረ

ናይ "ቀ" ነባር ቃል ብግእዝ

1. ሕቀ	ሒደት
2. ጥቀ	ኣዝዩ፡ እኳ፡ ብጣዕሚ

ናይ "በ" ነጸላ ግሥ

1. ለሀበ	ሞቐ፡ ረሰነ
2. ለበበ	ጨመተ፡ ለበመ
3. ለገበ	ሰፈየ፡ ለገበ
4. ልህበ	ሞቐ፡ ረሰነ
5. ሐለበ	ሓለበ
6. ሐሰበ	ሓሰበ፡ ቈጸረ፡ ፈቐደ
7. ሐበበ	መስተ ጸመቔ፡ ጸረፈ
8. ኀብኀበ	መሓለ
9. ሐንከበ	ሰፈረ፡ ዓሰለ
10. ሐዘበ	ሓሰበ፡ ቈጸረ
11. ሐዘበ	ጠርጠረ፡ ኣታለለ
12. ሐጠበ	ኣረየ (ንዕንጨቲ)
13. ሐጸበ	ሓፀበ
14. ሔረበ	ፈሓቔ

15. ሔበ	ገለለ፡ ቀድሐ
16. መረበ	ኣጻወደ
17. መገበ	መገበ፡ ሸመ
18. ማህበበ	ዓየየ፡ ሠርሐ
19. ማሕየበ	ቀድሐ፡ ገለለ
20. ማዕሰበ	ፍቱሕ ኮነ፡ ተፈትሐ
21. ሤበ	ሸየበ
22. ረበ፡ ረበበ	ዘርግሐ፡ ነስነሰ፡ ኣግፍሐ
23. ረከበ	ረኽበ፡ በጽሐ
24. ረጥበ	ረሓሰ፡ ጠልቀየ
25. ርሕበ	ገፍሐ፡ ሰፍሐ
26. ርኀበ	ጠመየ
27. ሰሐበ	ሰሓበ፡ ጐተተ
28. ሰለበ	ገፈፈ፡ ሰለበ
29. ሰረበ	ሰረበ፡ ለሓኾ፡ መዓጐ
30. ሰበበ	ሰረጸ፡ ፈሰሰ (ምሳ. ፳፫፥፴፪)
31. ሰብሰበ	ብሕጊ ተመርዓወ፡ ኃጥአ
32. ሰዐበ	ሰዓበ፡ ተኸተለ
33. ሰከበ	ደቀሰ
34. ሳሕበበ	ሰበበ፡ ሰይሐ
35. ስዕበ	ረኸሰ፡ ረስሐ
36. ቀለበ	ገለባበጠ፡ ገላበጠ
37. ቀረበ	ቈረበ፡ ተቐበለ
38. ቀርበ	ቐረበ
39. ቀቀበ	ሰገበ፡ ሰፈር ሠርሐ
40. ቀንጠበ	ቀንጠበ
41. ቀጸበ	ጠቐሰ
42. ቈለበ	ቈረጸ፡ ሰለበ
43. ቈረበ	ቈረበ፡ ተቐበለ
44. ተሐሰበ	ተቜጻጸረ፡ ተሓሳሰበ
45. ተሀበበ	ተጻረፈ
46. ተሐበበ	ግብሪ ሰዶም ገበረ
47. ተኀበበ	ወደቐ፡ ሰገደ
48. ተሐዘበ	ተጠራጠረ
49. ተሐዘበ	ተቜጽረ
50. ተመንደበ	ሰኣነ፡ ደኸየ፡ ተጸገመ
51. ተመክዐበ	ተራብሐ፡ ካዕበት ኮነ
52. ተአፅበ	ተጨነቐ
53. ተከለበ	ኃለፈ
54. ተገልበበ	ተሸፋፈነ፡ ተጐልበበ
55. ተጠበ	ተተናኾለ፡ ተጣበበ

56. ተጸግበ	ተመንወ፡ ተጸግበ
57. ነሐበ	ሠርሐ፡ ቀጥቀጠ
58. ነቀበ	ፈለየ፡ ኣግለለ፡ ተመሥጠ
59. ነቀበ	ኣፍርሀ፡ ኣሰምበደ
60. ነበ፡ ነበበ	ተዛረበ፡ ኣንበበ
61. ነጥበ	ነጠበ
62. አልሀበ	ኣንደደ፡ ኣርሰነ፡ ኣውዓየ
63. አመክአበ	ዕጽፍን ድርብን ገበረ
64. አማዕቀበ	ሓደራ በለ፡ ኣማዕቈበ
65. አማዕተበ	ኣማዕተበ፡ ኣመልከተ
66. አሰበ	ዓስቢ ሃበ
67. አስረበ	ኣስረበ፡ ኣምዓጐ
68. አስበበ	ሕጉስ ኮነ፡ ወዲቑ ሰገደ
69. አስተሀበበ	ተጻረፈ፡ ተላገጸ፡ ተጠቓቐሰ
70. አስተሐበበ	ንበይኑ ጸረፈ (ብትካዘ)
71. አስተሐዘበ	ከሰሰ፡ ኣኅሊፉ ሃበ
72. አስተሐዘበ	ኣካፍአ
73. ዐስተሐፀበ	ተሰቀቐ
74. አስተራከበ	ኣራኸበ
75. አስተርከበ	ኣዋሃደ፡ ኣሰማምዐ
76. አስተርከበ	ሓሰበ፡ ኣስተውዓለ
77. አስተርከበ	ኣቕረበ
78. አስተአዘበ	ተጸግዐ፡ ኣጸግዐ
79. አስተአፀበ	ኣደነቐ፡ ኣገረመ
80. ዐርበ	ዓረበ
81. ዐቀበ	ሓለወ፡ ዓቀበ
82. አተበ	ባረኸ፡ ሓተመ፡ ዓተበ
83. አንበበ	ኣንበበ፡ ተዛረበ
84. አንጠብጠበ	ኣንጠብጠበ
85. አውሰበ	ሰበይቲ ኣእተወ፡ ተመርዓወ
86. አውከበ	ኣድከመ
87. አውገበ	ኣኹረየ
88. አውገበ	ሃንደበት ሓደጋ ኣብጽሐ
89. አውጸበ	ቀለቤት ሠርሐ
90. አዘበ	ጐንጐነ፡ ጸገፈ
91. አጸብጸበ	ኣጕሃየ፡ ኣቐሰለ
92. አጥበበ	ኣራቐቐ
93. አጸበ	ቀብአ
94. ዐፀበ	ኣጨነቐ
95. አጸብጸበ	ኣቋራጭ መገዲ ኣውፅአ
96. አጽሐበ	ንዝነዘ፡ ላሕ ኣበለ

97. ከለበ	ኃለፈ
98. ከሰበ	ገዘረ፡ ከንሸበ
99. ከረበ	ሰቐለ፡ ጠልጠል ኣበለ
100. ከበበ	ሸመ፡ ከበበ
101. ከብከበ	ጸምበለ፡ ከብከበ
102. ኰረበ	ጸረበ
103. ወሀበ	ሃበ፡ መጠወ
104. ወረበበ	ነስነሰ
105. ወከበ	መሰለ፡ ተግሀ፡ ተሃወኸ
106. ዘረበ	ሃረመ፡ ወቕዐ
107. ዘገበ	ደለበ፡ ከዘነ
108. የበበ	ዕልል በለ (ዓለለ)
109. ደበ፡ ደበበ	ዘርግሐ፡ ደበበ
110. ደብደበ	ጐሃየ፡ ተጣዕሰ፡ ፈርሀ
111. ደብደበ	ኣድከመ፡ ተጨነቐ
112. ገለበ	ነገረ፡ ኃዘ
113. ገለበ	ኀብአ፡ ኣጻወደ
114. ገለበ	ኣስጐጐ፡ ገለበ
115. ገልበበ	ሸፈነ፡ ጐልበበ
116. ጠቀበ	ሰፈየ፡ ለገበ
117. ጠበ፡ ጠበበ	ብልሂ/ጠቢብ/ለባም/ወሓለ ኮነ፡ ተጣበበ፡ ኮነ፡
118. ጠበጠበ	ኣተዓራረየ፡ ኣስልሐ
119. ጠብጠበ	ገረፈ
120. ጤበ	ቀብአ፡ ኰሓለ
121. ጤበ	መረገ፡ ኣደንቈረ
122. ፀሐበ	በስዐ፡ ኣንኰለ
123. ጸለበ	ሰቐለ፡ ኣንጠልጠለ
124. ጸረበ	ጸረበ
125. ጸበ	ጸበበ
126. ጸአበ	ጸንቀቐ፡ ጨለጠ
127. ጸወበ	ሰተየ፡ ጸንቀቐ /ሕዝ. ፳፫፥፴፬/
128. ጸወበ	ዓበረ፡ ቀጠነ
129. ጸግበ	ጸገበ

ናይ "በ" ነባር ቃል ብግእዝ

1. ኀበ	ናብ
2. ኀበ ኀበ	እና
3. በ	ብ
4. በበ	ብቢ
5. ዐስበ	ዓስቢ፡ ደመወዝ
6. ዲበ	ልዕሊ፡ ብልዕሊ

ናይ "ተ" ነጸላ ግሥ

1. ሐለተ	መልመለ፡ ጸንጸለ (ንገረብ)
2. ሐመተ	ኣፍሓመ፡ ሕመት ገበረ
3. ሐርበተ	መከተ፡ በድሀ
4. ሐቤተ	ኣገልገለ
5. ሐብረተ	ወልወለ፡ ሰሓለ፡ ኮልዐ፡ በየደ
6. ሐተተ	መርመረ፡ ሓተተ
7. ኀዘተ	መደበ፡ መደብ ሠርሐ (ንእዲ)
8. ሐየተ	ቀበዝበዝ በለ፡ ቀልባዕባዕ በለ
9. ሀግረተ	ፈጠነ፡ ተሃወኸ
10. ለተተ	ጸያፍ ኮነ፡ ኰርትዐ
11. ለግነተ	ገዓተ
12. መልሐተ	ጸሃየ
13. መመተ	ተሸበረ፡ ሃደመ
14. መሥረተ	መሥረተ
15. መረተ	ኣማረተ፡ ጠንቈለ
16. መርመተ	ፈላለየ
17. መጽወተ	መጽወተ፡ ተኸበ
18. ማህተተ	መስከረ
19. ማዕረተ	ሸፈነ
20. ሞተ	ሞተ
21. ሰለተ/ ሰሰተ	ተሳለቐ፡ ኣላገጸ፡ ኣቃለለ
22. ሰንሐተ	በጥሐ፡ ጠብሐ
23. ሰንበተ	ኣዕረፈ፡ ኣኽበረ
24. ሰንከተ	ሰንከተ
25. ሰንጸተ	ኣሰማምዐ፡ ወቀጠ
26. ሰከተ	ወግአ፡ ሸኸተ፡ ሸኸለ
27. ሰክተተ	ሰኽተተ
28. ሰኮተ	ወልወል ኮነ፡ ጐልጎል ኮነ
29. ሴረተ	ሸመተ
30. ስሕተ	ሰሓተ፡ ተጋገየ፡ በደለ
31. ስኀተ፡ ሰኀተ	ዓረፈ፡ ኣዕረፈ
32. ሮተ	ወልወለ፡ ኣጽረየ
33. ቀብተተ	ነፍሐ፡ ተቜብቈበ
34. ቀተተ	ተመሓሓለ፡ ተወራረደ
35. ቀነተ	ተዓጥቀ፡ ተቐነተ
36. በነተ	ገበረ፡ ዕሸር ሃበ
37. በዘተ	ጨይሐ፡ ፈተገ
38. ቤተ	ኃደረ
39. ብሕተ	ሠልጠነ
40. ቦልተተ	ብልጭ በለ፡ ጽንጽሕለ ኾነ

41. ተማረተ	ኣጠንቄለ
42. ተሠይመተ	ሠልጠነ፡ ሥልጣን ረኸበ
43. ተትሕተ	ትሕት በለ፡ ተዋረደ
44. ተአረተ	ተጨናነቐ
45. ተአግረተ	ፈጠነ፡ ቀልጠፈ
46. ተከተ	ደኸመ፡ ሰልከየ፡ ደም መርገም ወፅአ
47. ተወልበተ	መዓጕ
48. ተዋከተ	ኣዕረምረመ፡ ኣዕዘምዘመ
49. ተጋህረተ	ተቐዳደደ
50. ተጋሀረተ	ዕግርግር በለ
51. ተኀትነተ	ተመራመረ፡ ተመርመረ
52. ነሰተ	ኣፍረሰ፡ ኣዕነወ
53. ነዐተ	ሰንከተ፡ ቀጨወ
54. አመርቄ ተ	ጐተነ (ንጸጕሪ)
55. አመተ	ኣመተ
56. አምዐተ	ሚእቲ ገበረ
57. አስረተ	ተሓቝፈ
58. አስተተ	ኣቃለለ፡ ነዓቐ፡ ኣጕደለ
59. አቅተተ	ኣስገረ፡ ዓሣ ገፈፈ
60. አቤተ	ኣምበርከኸ
61. አቤተ	ኣኅደረ
62. አትከተ	ኣድከመ፡ አሰልከየ
63. አትከተ	ሰልከየ፡ ደኸመ
64. አእተተ	ኣወገደ፡ ኣለየ
65. አእኰተ	ኣመስገነ
66. አክሞተተ	ኣኅደረ
67. አውከተ	ኣውክዐ፡ ዓው በለ
68. አየተ	ሓበጠ
69. አየተ	ኣንበረ፡ ኣቐመጠ
70. አገተ	ኸበበ፡ ዓገተ
71. አጻመተ	ኣጥፍአ፡ ጨረሰ
72. አጽመተ	ባዶ ገበረ፡ ኣጥፍአ፡ ኣጽነተ
73. ከሠተ	ገለጸ፡ ከሠተ
74. ከበተ	ኃብአ፡ ደፈነ፡ ሠወረ
75. ኰዐተ	ኰዓተ፡ ከበበ
76. ዘርበተ	ኣንጸፈ
77. ዘፈተ	ደፍደፈ (ንስዋ)
78. ዝሕተ	ተጠላለቐ፡ ጽናሕ ጥራይ
79. ደበተ	ተጐምብሐ፡ ከበደ
80. ደፍነተ	ሰንከተ
81. ገመተ	ገመተ፡ ቆረጸ

82. ገብለተ	ደንዘዘ
83. ገንተተ	ብኃይሊ ተዛረበ፡ ዓው በለ
84. ገዐተ	ገዓተ
85. ጋህረተ	ቐልጠፈ
86. ጐለተ	ጐለተ (ንጕልቲ)
87. ጌትነተ	መርመረ
88. ጸለተ	ሰንከተ
89. ጸልመተ	ጸልመተ
90. ጸመተ	ጨመተ
91. ጸበተ	ሓምበሰ
92. ፈተተ	ቈረሰ፡ ፈትፈተ
93. ፈየተ	ዓመጸ፡ ሽፈተ፡ ከድዐ
ናይ “ተ” ነባር ቃል ብግእዝ	
1. ህየንተ/ ህየተ	ኣብ ክንዲ፡ ስለ፡ ከም
2. አንተ	ንሸኻ፡ ኣንታ
3. ኢያተ	ኣየኖት
4. ዕሤተ	ስለ፡ ዋጋ
5. እንተ	ና፡ ብ፡ ናብ፡ እና፡ ዝ
6. ውስተ	ውሽጢ፡ ብ፡ ብልዕሊ፡ ናብ
7. ውእተ	ሽዑ
8. ዘንተ	እዚ
9. ዛተ	እዚኣ
10. ይእተ	እቲኣ
11. ግብተ	ሃንደበት
12. ጽላሎተ	ከም
ናይ “ነ” ነጸላ ግሥ	
1. ሃይመነ	ተኣመነ፡ ኣመነ
2. ለሰነ	ኣቀባጠረ፡ ተዛረበ
3. ለጠነ	ኣመስገነ
4. ሐልየነ	መማለዲ ሃበ፡ ብላዕ ሃበ
5. ሐቄነ/ ሐቍነ	ሓቘነ
6. ሐበነ	ጠምጠመ፡ ዓመመ
7. ሐወነ	ዓረፈ
8. ኀዘነ	ኀዘነ፡ ተቖጥዐ
9. ሐይደነ	ዓበደ
10. ሐፀነ	ኣዕበየ፡ ሓፀነ
11. ሐፈነ	ዘገነ፡ ሓፈነ፡ ሓፈሰ
12. መሐነ/	ኢድ ነሥአ

ምሕነ	
13. መቀነ	ተጨነቐ
14. መነነ	ነዓቐ፡ መነነ
15. መክነ	መኻን ኮነ፡ ባዶ ኾነ
16. መዘነ	መዘነ
17. መጠነ	ለክዐ፡ መጠነ፡ ዓቀነ
18. ማሰነ	ጠፍአ፡ ማሰነ
19. ማዕዘነ	ሠወረ
20. ምዕነ	ረግረግ (ሰልሚ) ኾነ
21. ሰሐነ	ሞቐ፡ ሰሓነ
22. ሰመነ	ሸሞንተ ገበረ
23. ሰሰነ	ሰሰነ፡ በዝኀ
24. ሰአነ	ሰኣነ
25. ሰወነ	ለዘየ
26. ሴነ	ሸነ
27. ስዕነ	ሳእኒ ገበረ፡ ሳእኒ ወደየ
28. ረሐነ	ፀዓነ
29. ረስነ	ረሰነ
30. ረበነ	መሃረ
31. ረገነ	ቀዘፈ
32. ረጠነ	ፈውሲ ገበረ
33. ራሕበነ	ተፋቐረ
34. ራጐነ	ብቕሊ ኣብቈለ
35. ቀነነ	ሥርዓት ገበረ፡ ቀኖና ኃዘ
36. ቀጠነ	ረቐቐ፡ ቐጠነ
37. ቀጥነ	ቀጠነ
38. ቈንቈነ	ነቐዘ፡ ቈንቈነ
39. በየነ	ፈረደ፡ ፈለጠ፡ ፈለየ፡ መረጸ፡ ኣመልከተ፡ ተመልከተ
40. በደነ	በድኒ ኾነ
41. ባሕነነ	ባህነነ፡ ባዕገገ፡ ባኸነ፡ ጠፍአ
42. ተሐነነ	ከኣለ
43. ተለሰነ	ቐባጠረ፡ ተዛረበ
44. ተመስከነ	ምስኪን መሰለ፡ ተሸገረ
45. ተመንገነ	ተመግደረ፡ ተሸገረ
46. ተመዝገነ	ተመስገነ
47. ተመየነ	ተተንኮለ
48. ተሰዐነ	ሣእኒ ወደየ
49. ተሳነነ	ተጻልአ፡ ተኻሰሰ፡ ተማጐተ
50. ተቃረነ	ተኸረኸረ
51. ተቃዐነ	ተጨነቐ
52. ተብሕነ	ጠፍአ
53. ተነ፡ ተነነ	ተነነ፡ ወፀ፡ ተበተነ
54. ተንተነ	ሰንከልከል በለ

55. ተአየነ	ተኪታተመ፡ ሓለወ
56. ተከየነ	ተሸፈነ
57. ተክህነ	ኣገልገለ
58. ተኰነነ	ተገዝአ
59. ተኳነነ	ተወቓቐሰ፡ ተዓርቀ፡ ተፈራረደ
60. ተደየነ	ተገዝአ
61. ተጸወነ	ተጸግዐ
62. ተጽዕነ	ተጻዕነ፡ ኣብ በቕሊ ሠረረ
63. ቴገነ	ጉልቲ ሃበ
64. ተቶነ	ቶታን ገበረ(ንጥራዝ፡ መጽሓፍ)
65. አመዝገነ	ኣመስገነ
66. አምነ	ኣመነ
67. አስተንተነ	ሓሰበ፡ ኣገልገለ
68. አርበነ	ፈተገ፡ ቃቕሐ
69. አእመነ	ኣእመነ /ማቴ. ፺፥፳፫/
70. አዕበነ	እምኒ ገበረ
71. አኮነ	ገበረ፡ ኣግበረ፡ ኣኾነ
72. አውየነ	ወይኒ ገበረ
73. ዐየነ	ገምገመ
74. አድነነ/ አጽነነ	ኣዘንበለ፡ ኣድነነ
75. ዐጠነ	ዓጠነ
76. አጥነነ	ኣድነቐ፡ ኣበርትዐ
77. አጽፈነ	ኣቕድሐ
78. አፍጠነ	ኣፍጠነ፡ ቀልጠፈ
79. ከደነ	ኸደነ፡ ኣልበሰ
80. ከፈነ	ሸፈነ
81. ኮነ	ኾነ
82. ኮነ	ተሰቕለ (ስንክሳር)
83. ኰርኰነ፡ ኰርጐነ	ኣከበ፡ ደለበ
84. ኰነነ	ፈረደ፡ ገዝአ
85. ወሰነ	ደንገገ
86. ወጠነ	ጀመረ
87. ዘገነ	ሓፈሰ፡ ሓፈነ
88. ዘፈነ	ዘፈነ፡ ሳዕስዐ
89. ዝኀነ	ጸጥ በለ፡ ሃድአ
90. ደመነ	ደመና ኾነ
91. ደመነ	ጸለመ
92. ደነነ	ተጐምብሐ፡ ድንን በለ
93. ደየነ	ፈረደ፡ ቐጽዐ
94. ደፈነ	ደፈነ፡ ቐበረ
95. ዴገነ	ተኸተለ፡ ሰዓበ

96. ድኅነ	ደኃነ
97. ገመነ	ኃጢኣት ገበረ፡ ረኸሰ
98. ጐሐነ	ዓንገረር በለ፡ ኣዜመ
99. ጠሐነ	ጠሓነ
100. ጤገነ	ቀለወ
101. ፀቄነ	ሓፀረ፡ ገድገደ
102. ጸቄነ	ጨምጨመ (ንዳስ)
103. ጸነ፡ ጸነነ	ዘምበለ፡ ዛዘወ
104. ጸንጐነ	ጨቀወ፡ ጸበበ
105. ጸንጸነ	ነቐዘ፡ ፈረሰ፡ ጠፍአ፡ ዓነወ፡ ተበላሸወ
106. ፀዐነ	ጸዓነ
107. ጸፈነ	ቐድሐ
108. ፈተነ	ፈተነ፡ ኣምከኸ
109. ፈየነ	ገምገመ
110. ፈጠነ	ፈጠነ
111. ፈጸነ	ተንቀጥቀጠ፡ ሓመመ
ናይ "ነ" ነባር ቃል ብግእዝ	
1. ለነ	ንኣና
2. መነ	መን
3. መጠነ	ስለ፡ ክንድዚ ዚአክል
4. በይነ	ስለ
5. ብነ	ኣሎና፡ ብኣና
6. ንሕነ	ንሕና
7. አምጣነ	ዚኣክል፡ እሞ፡ ስለ
8. አነ	ኣነ
9. ዓይነ	ስለ
10. እምነ	ካብ
11. እምነ	ኣዴና
12. እንበይነ	ብዘይ ስለ
13. ኪያነ	ንኣና
14. ለነ	ንዓና
ናይ "ኀ" ነጸላ ግሥ	
1. መንዝኀ	ሓንቀቐ፡ ተደላደለ
2. ቀድኀ	ቀድሐ
3. በዝኀ	በዝኀ
4. በጥኀ	ጸመመ፡ ኣምበዘ፡ በጥኀ
5. በኍበኈ	በስበሰ፡ ሸተተ፡ በኾበኾ

6. ተራኅርኀ	ለውሀ፡ ራኅርኀ፡ ደንገፀ
7. ተአይኀ	ተተኰሰ
8. ተወኀውኀ	ብልጭልጭ በለ፡ ተመላለሰ
9. ነስኀ	ጨነወ፡ ሸተተ፡ ከርፍሐ
10. ነኅንኀ	እኹል ተረፍ ኮነ
11. ነዝኀ	ነጸገ፡ ነዝሐ
12. ኖኀ	ነውኀ
13. አምኀ	ኢድ ነሥአ፡ ሰላምታ ኣቕረበ
14. አሰይኀ	ኣሕመመ፡ ኣቑሰለ
15. አይኀ	ኣጥፍአ፡ ንድኅሪት በለ
16. ኤኀ	ተኰሰ
17. ዛኅዝኀ	ሰፈረ፡ ዝያዳ ኾነ
18. ደኅኀ	ጸንዐ፡ ከነነ፡ ተረረ
ናይ "አ" ነጸላ ግሥ	
1. ሐስአ	ዘሓለ፡ ሃድአ፡ ሓስአ
2. ኀሥዐ	ጸጥ በለ
3. ኀብዐ	ኃብአ
4. ኀድአ	ኀድአ፡ ጸጥ በለ
5. ኀጥአ	ኃጥአ፡ ሰኣነ
6. ለምአ	ኣንጸባረቐ፡ በርሀ
7. ለምዐ	ለምዐ፡ ለምለመ
8. ለክአ	ሸንከረ፡ ዓቀነ
9. ላዕ ልአ	ጸያፍ፡ ባእባእ፡ ኮልታፍ ኮነ
10. መልዐ	መልአ፡ ኃዘ
11. መልዐ	መገዲ ኸደ
12. መምአ	ተሸበረ፡ ተረበጸ
13. መርአ	ተተናኸፈ፡ ተዃሸመ
14. መርአ	ጠወረ
15. መጽአ	መጽአ
16. ሜአ	ኣእወየ፡ ነቀወ፡ ሜእ በለ
17. ሞዐ	ሰዓረ፡ ኣሰነፈ
18. ሰምዐ	ሰምዐ
19. ሰምዐ	መስከረ
20. ሠሥአ	ዘፈነ፡ ሳዕስዐ
21. ሰስአ	ሰሰዐ
22. ሠርዐ	ሠርዐ፡ ሓገገ
23. ሰብዐ	ሾብዓተ ገበረ
24. ሰክአ	ሰኾዐ፡ ደርደረ
25. ሰይአ	ብዝሙት ነደደ፡

	ነውሪ ነገር ገበረ
26. ሰጉዐ	ነደለ፡ በስዐ
27. ሳዕስዐ	መለሰ፡ ተዛረበ
28. ሳዕስዐ	ቅልጥፍ ቅልጥፍ በለ
29. ሦዐ	ሓረደ፡ ሠውአ
30. ረስዐ	ረስዐ
31. ረስአ	ኣረገ
32. ረብዐ	ኣርባዕተ ገበረ
33. ረትዐ	ቀንዐ፡ ረትዐ
34. ረድአ	ረድአ፡ ሓገዘ
35. ረግዐ	ረግአ
36. ረፍአ	ሰፈየ፡ ኣድኃነ፡ ፈወሰ
37. ቀልዐ	ቀልዐ፡ ገለጸ
38. ቀርዐ	ብበትሪ ሃረመ
39. ቀብአ	ቀብአ
40. ቀንአ	ቀንዐ
41. ቀውዐ	ቀውዒ ኾነ፡ ቀውዐ
42. ቀጽዐ	ቀጽዐ፡ ቈረጸ፡ ኀበጠ
43. ቀጽዐ	ጸረገ /ኢዮ. ፳፥፳፯/
44. ቄአ	ተፍአ፡ ኣምለሰ፡ ጡፍ በለ
45. ቈቀኣ	ቋዕ ቋዕ በለ፡ ጸጸረ
46. ቈቀኣ	ተወጋግአ፡ ተበሳስዐ
47. ቆአ	ጨልግዐ፡ ጨልቅዐ
48. በልዐ	በልዐ
49. በቈዐ	ጠቐመ
50. በጽአ	ተመባጽዐ
51. በፅአ	ኸበረ፡ ብፁዕ ኮነ
52. ቦአ	ኣተወ
53. ተለምአ	በለጭ በለጭ በለ፡ መስመስ በለ
54. ተላምአ	ተኸናወነ፡ ጸረየ
55. ተማልአ	ንእግረ መገዱ ወሰደ፡ ተማልአ
56. ተምዐ	ተቈጥዐ፡ ሓረቐ፡ ነደረ
57. ተሰብአ	ሰብ ኮነ
58. ተስዐ	ትሽዓተ ገበረ
59. ተስዕዐ	ተገፈፈ፡ ተገለጸ፡ ተቐልዐ
60. ተራድአ	ተሓጋገዘ፡ ተራድአ
61. ተቀጽአ	ተቐርደደ፡ ተቐጽዐ፡ ተቈርጸ
62. ተቈጥአ	ተቈጥዐ፡ ሓረቐ፡ ነደረ
63. ተበውአ/ ተባውአ	ተኣታተወ /ገላ. ፪፥፬/
64. ተብዐ	በርትዐ፡ ጨከነ፡ ተብዐ

65. ተንሥአ	ተንሥአ
66. ተንግአ	ወፅአ
67. ተወጽአ	ተወጽዐ፡ ተሳዕረ፡ ተሸነፈ
68. ተዛውአ	ተጻወተ፡ ኣዕለለ
69. ተጋብአ	ተኣከበ፡ ተጋብአ
70. ተጣእጥአ	ተዳለወ
71. ተጣእጥአ	ተበራትዐ፡ ተጸናንዐ
72. ተጣግአ	ተጣበቐ፡ ጠግአ፡ ተጠቕዐ
73. ተጸርአ	ተኸልከለ፡ ጠፍአ፡ በኾረ
74. ተጸንግአ	ተጸግዐ፡ ተጋደመ
75. ተጸአጽአ	ኣኽበረ፡ ኣወፃዕአ
76. ተፀዐፀዐ	ተገዝአ፡ ሰገደ፡ ወፅአ
77. ተፀዐፅዐ	ኣርከሰ
78. ተጸውዐ	ተጸውዐ
79. ተጻብአ	ተጻልአ፡ ተጻብአ
80. ተጻእጽአ	እንእስ በለ
81. ተጻእጸአ	ኣጕደለ
82. ተፈግአ	ባህ በሎ፡ ተሓጐሰ
83. ተፍአ	ተፍአ፡ ኣምለሰ
84. ነሥአ	ወሰደ፡ ኃዘ
85. ነቅዐ	ነቕዐ፡ ተሰንጠቐ፡ ተተርተረ
86. ነትዐ	ነትዐ፡ ሃደመ፡ ተሰነፈ
87. ነዝዐ	መሓወ፡ በርቈቈ(ንመስማር)
88. ነድአ	ኰብኰበ፡ ከብከበ
89. ነድአ	ጐስጐሰ፡ ኣሃወኸ፡ ኣቐልጠፈ
90. አመልአ	ዕዝር ኢሉ ኸደ
91. አመንትአ	ሓኸኸ
92. አመግዝአ	ኣሥብሐ (ንብዕራይ፡ ንላም)
93. አምዕዐ	ኣበሳጨወ፡ ኣቈጥዐ፡ ኣሕረቐ
94. አምዕዐ	ነዓቐ፡ ፈርሀ
95. አስተላክአ	ኣጋጠመ፡ ኣራኸበ
96. አስተላክአ	ኣተኃኃዘ
97. አስምዐ	ኣስምዐ፡ ኣመስከረ
98. አስተማጽአ	ጠቐሰ፡ ስሓበ፡ ጐተተ
99. አስተብቈዐ	ለመነ፡ ማለደ
100. አስተብፅዐ	ኣመስገነ፡ ብፁዕ በለ
101. አስተብዕዐ	ኣድነቐ፡ ኪድነቕ ገበረ
102. አስተናሥአ/አስተናጕዐ	ኣለዓዓለ
103. አስተናጕዐ	ኣንጉዐ
104. አስተንድአ	ብግዲ ወሲኹ ወሰደ
105. አስተአ	ገበረ፡ ገጽ በረኸት ሃበ
106. አቀምጥ አ	ተሸመ፡ ኣመኻነየ

107. አቀምጥአ	ኣቈምጥዐ፡ ለወሰ
108. አብኀአ	ኣብኰዐ
109. አንሳአስአ	ኣፍልሐ
110. አንብዐ	ነብዐ፡ ኣልቀሰ፡ በኸየ
111. አንትዐ	ኣንትዐ፡ ቀደደ፡ ኣህደመ
112. አንጕዐ	ሰበረ፡ ኣንጕዐ
113. አንጠአጥአ	ጣዕጣዕ በለ፡ ለወሀ፡ ተሃወኸ፡ ሰምበደ
114. አንጦልዐ	ጋረደ
115. አውሥአ	መለሰ፡ ተዛረበ
116. አውክአ	ኣሰልከየ፡ ኣድከመ፡ ኣውክዐ
117. አውፅአ	ኣውፅአ
118. አይኀአ	ወረደ፡ ኣውረደ፡ መጽአ
119. አይድዐ	ነገረ
120. አድምዐ	ኣድምዐ፡ ረኸበ
121. አግብአ	ኣጎሊፉ ሃበ፡ ሸጠ
122. አግብአ	መለሰ
123. አጣእጥአ	ቀመመ፡ ኣመቀረ፡ ኣሰናድአ
124. አጸንግአ	ኣጸግዐ፡ ተጸግዐ
125. አጸአጽአ	ኣኽበረ፡ ተከናኸነ
126. አጽምዐ	ጽን በለ
127. አጽርአ	ኣብኰረ፡ ሥራሕ ኣትረፈ
128. አጽንዐ	ኣጽንዐ፡ ኣበርትዐ፡ ኣጠናኸረ
129. ከልአ	ከልአ፡ ከልከለ
130. ከልዐ	ክልተ ገበረ
131. ከፍአ	ከፍአ
132. ኰርዐ	ሃረመ፡ ወቕዐ
133. ወቅዐ	ወቕዐ፡ ሃረመ
134. ወቅዐ	ቈረጸ /ዘሌዋ. ፯፥፲፱/
135. ወውዐ	ፈከረ፡ ዓው ኢሉ ጨፈረ
136. ወድዐ	ወድአ፡ ፈጸመ
137. ወድአ	ቀረበ
138. ወግአ	ወግአ
139. ወግአ	መገበ (ንሕፃን ጸባ)
140. ወፅአ	ወፅአ
141. ወጽአ	ሰዓረ፡ ድል ረኸበ፡ ተዓወተ
142. ዘርአ	ዘርአ
143. ዘብአ	ዘምብዐ፡ ዘምበለ
144. ዘንግዐ	ዘንግዐ

145. ደርዐ	ጨከነ፡ ከኣለ
146. ደርፍአ	ደርዐ (ንድርዕቶ)
147. ደፍአ	ደፍአ፡ ገልበጠ
148. ገምዐ	ነጸየ
149. ገምአ	ላጸየ፡ ቈረጸ
150. ገብትአ	ሰዓረ፡ ገልበጠ፡ ገምጠለ
151. ገብአ	ተመልሰ /መዝ. ፯፥፲/
152. ገብአ	መለሰ /ማቴ. ፳፯፥፶፪/
153. ገብአ	ተታኀዘ /ማቴ. ፳፯፥፵፭/
154. ገብአ	ጀመረ /ሢራ. ፴፥፱/
155. ገብአ	ኮነ /ሢራ. ፯፥፳፱፤ ፵፬፥፱/
156. ገብአ	ወደቐ፡ ተደርበየ /፬ ^ዩ እዝ. ፲፥፴፯/
157. ገዝአ	ገዝአ፡ ተሻየጠ
158. ገዝዐ	ፈለየ፡ ኣብ ክልተ ኸፈለ፡ ተርተረ /ስንክሳር ጥቅምት ፳፫/
159. ገፍአ	ገፍዐ፡ ደፍአ፡ በደለ
160. ጕሥዐ	ጕሥዐ፡ ተዛረበ
161. ጕሥዐ	ገንፈለ፡ ፈልሐ
162. ጕንአ	በረኸ፡ ኮመረ፡ ጕንዐ
163. ጕድአ	ሃረመ፡ ወቕዐ
164. ጕጕአ	ተሃወኸ፡ ተረበጸ
165. ጠልዐ	በቈለ
166. ጠልዐ	ዓበየ ነውኀ
167. ጠምዐ	ኣለኸ፡ ጠምዐ
168. ጠርዐ	ጠርዐ፡ ኣቤት በለ፡ ተማኀፀነ፡ ይግባይ በለ
169. ጠቅዐ	ደወለ፡ ሃረመ፡ ነፍሐ
170. ጠብዐ	ጨከነ፡ ጸንዐ፡ ጠብአ
171. ጠውአ	ኣንኣሰ
172. ጠግዐ	ጠግዐ፡ ተጸግዐ
173. ጠግዐ	ደረቐ፡ ተጣበቐ
174. ጠፍአ	ጠፍአ
175. ጣእጥአ	ሠርሐ፡ ጸበቐ፡ መቀረ
176. ጣዕጥአ	ቅልጥፍጥፍ በለ
177. ጤአ	መረገ፡ ደፈነ
178. ጦአ	ነፈገ፡ በቐቐ፡ ሰስዐ
179. ጦአ	ኣንኣሰ
180. ጸልአ	ጸልአ
181. ጸልዐ	ቈሰለ
182. ጸምዐ	ጸምአ
183. ጸርአ	ኣቛረጸ፡ ሓጐለ፡ ዓየነ፡ ዛወነ

184. ጸርአ	ተሓጒሉ፡ በኹረ
185. ጸብአ	ጠፍአ፡ ተሓጒለ /ኤር. ፴፬፥፲/
186. ጸብዐ	ተጻልአ
187. ጸንዐ	ጸንዐ
188. ጸንአ	ኣጸናንዐ፡ ኣተባብዐ
189. ጸንጒአ	ተጸግዐ
190. ጸውዐ	ጸውዐ
191. ጸፍዐ	ጸፍዐ (ብጽፍዒት ሃረመ)
192. ጻዕአ	ብልጭ በለ
193. ጸዕፅዐ	ኣቈልዐ፡ ኣበርዓነ
194. ፄአ	ሓሰኸ፡ ጨነወ፡ በድበደ
195. ፄአ	ፈርፈረ፡ ቈራረሰ
196. ፈርግዐ	ዓተረ
197. ፈቅአ	ገመሰ፡ ሰንጠቐ፡ መቐለ

ናይ “ከ” ነጸላ ግሥ

1. ሐነከ	ሓፈረ፡ ሓነኸ
2. ሐነከ	ሃበ፡ እንካ በለ
3. ሐከከ	ተኸራኸረ
4. ኄከ	ሓየኸ
5. ሆከ	ሃወኸ
6. ለአከ	ለኣኸ
7. ለከከ	ጸሓፈ
8. ለሐኰ	ፈጠረ፡ ገበረ፡ ሠርሐ
9. መሐከ	ራኅርኀ፡ ለውሀ
10. መሐኰ	ተመሳለሰ
11. መለከ	ገዝአ፡ ሠልጠነ፡ መለኸ
12. መሰከ	መጠጠ፡ ገተረ
13. መሰከ	ኣቐረበ
14. መሰከ	ኣቕጠነ
15. መአከ	ተቈጥዐ
16. ማኅረከ	ማረኸ
17. ምሕከ	ረኣየ፡ ሓለወ
18. ምዕከ/ ንዕከ	ከፍአ፡ ጸወገ
19. ሜረከ	ብልህ ኾነ
20. ሰበከ	መሃረ፡ ሰበኸ
21. ሰበከ	ጣየት ሠርሐ፡ ቀረጸ
22. ስህከ	ሐኸኸ፡ ሻሕረመ
23. በረከ	በሮኸ፡ ተምበርከኸ
24. በተከ	በተኸ፡ ቈረጸ
25. በከ	ከንቱ (ብላሽ) ኮነ
26. ባረከ	መረቐ፡ ኣመስገነ
27. ባረከ	ጸረፈ፡ ረገመ
28. ተመልአከ	ሐለቓ ኾነ
29. ተዐረከ	ዓርኪ ኾነ፡ ተዓራረኸ
30. ነሰከ	ነኸሰ
31. ነክነከ	ወዝወዘ፡ ነቕነቐ
32. ነክነከ	ጐስጐሰ፡ ደፋፍአ
33. ንህከ	ኣስተውዓለ
34. ንሕከ	ላሕ ኣበለ፡ ተጨነቐ
35. አምለከ	ኣምለኸ
36. አስመከ	ተጸግዐ፡ ተደገፈ
37. አስተብረከ	ተንበርከኸ፡ ሰገደ
38. አስተፍነከ	ሰጐደ፡ ኣፍ ልቢ ወቕዐ
39. አውከከ	ኣድኃርኃረ፡ ወፅአ
40. አውከከ	ኣጥፍአ፡ ኣፈራርሀ
41. አውከከ	ኣጒደለ
42. ወሐከ	ኣለዓዓለ
43. ወሐከ	ተበሳጨወ
44. ወሰከ	ወሰኸ
45. ደረከ	ደረኸ፡ ከፍአ፡ ጸንዐ
46. ደነከ	ዘልዘለ (ንሥጋ)
47. ድኀከ	ደቓኸ፡ ደዓኸ
48. ጐነኰ	ጐነኾ፡ ኣግዓዘ
49. ፈለከ	ፈጠረ
50. ፈለከ	ከፈለ

ናይ “ከ” ነባር ቃል ብግእዝ

51. ለከ	ንኣኻ
52. ብከ	ብኣኻ
53. እስከ	ክሳዕ፡ ክሳብ
54. እንከ	ፍጹም
55. ኪያከ	ንኣኻ

ናይ “ወ” ነጸላ ግሥ

1. ሀለወ	ነበረ
2. ሐለወ	ሓለወ፡ ጓሰየ
3. ሐሰወ	ሓሰወ
4. ሐረወ	በስዐ፡ ኣንኰለ
5. ሐረወ	ቀረጸ /ዘፀአ. ፳፰፥፱/
6. ሀበወ	ዛዕዛዕታ ኾነ፡ ህቦ ኾነ
7. ሐተወ	በርሀ
8. ሐይወ	ድኃነ፡ ሓወየ፡ ነበረ
9. ሐጸወ	ሰለበ፡ ቈረጸ
10. ሐፈወ	ረሃጸ፡ ደኸመ
11. ኄረወ	ለጋስ ኮነ
12. ለሀወ	በኸየ፡ ኣልቀሰ
13. ለቀወ	ኣፉ ኸፈተ፡ ኣምባሃቘ
14. ለበወ	ለበመ፡ ኣስተውዓለ
15. ለከወ	ፈዘዘ (ንዓይኒ)
16. ለወወ	ተኮረ፡ ደፈረ፡ ከፍአ

17. ለውለወ	ኣምባሃቜ
18. ለውለወ	መልሓሱ ኣውፅአ
19. ላህለወ	ከርፈስ ሠርሐ
20. ሎለወ	ሎለወ፡ መድፈና ገበረ
21. ሎለወ	ለብለበ፡ ፈለየ
22. መሐወ	ቀጸየ፡ መሓወ፡ ሓሰየ
23. መሰወ	መኸኸ
24. መረወ	መረወ፡ ረበበ (ንቤት)
25. መንሰወ	ጠፍአ፡ ዕዋኖ ዝዋኖ ኾነ
26. መንሰወ	ብኽፉእ ፈተነ
27. መካዕለወ/ መኳዕለወ	ዓጸደ
28. መጠወ	ሃበ፡ መጠወ
29. መጸወ	መጸጸ፡ ሓገየ
30. መጽለወ	መጽለወ፡ ቀምሰለ
31. ማለወ	ሸፈነ
32. ምህወ	መኸኸ
33. ሰሰወ	መገበ
34. ሰረወ	ነቐለ፡ መሓወ (ንገረብ)
35. ሰንቀወ	በገና ወይ መሰንቆ ሃረመ
36. ሰውሰወ	መሣልል (መደያይቦ) ሠርሐ
37. ሰካዕለወ	ቈጥቈጠ
38. ሥህወ	ጐተተ፡ ሰሓበ፡ ሰሓወ
39. ስሕወ	ተሳሕበ፡ ተጐተተ
40. ረበወ	መሃረ
41. ርኀወ	ሸተተ፡ መዓዘ
42. ቀለወ	ቐለወ
43. ቀስተወ	ስሓበ፡ ገተረ
44. ቀበወ	ከብዲ ነፍሐ
45. ቀተወ	ገበረ (ግብሪ ከፈለ)
46. ቀነወ	ሸንከረ፡ ወግአ
47. ቀደወ	ቀደወ፡ ጸረየ፡ ጸበቐ
48. በቀወ	ፈለየ፡ ቆረጸ፡ ፈለጸ፡ ሰበረ፡ ሰንጠቐ
49. በድወ	ምድረ-በዳ ኾነ
50. በፀወ	በጽበጸ
51. ዐጸወ	ትኽስ በለ፡ ደቀሰ
52. ቤዘወ	ተበጀወ፡ ኣድኃነ
53. ተሐመወ	ሓሙ ኾነ
54. ተኀረወ	ሊጋስ ኮነ፡ ለውሀ፡ ራኅርሀ
55. ተለወ	ተኸተለ፡ ሰዓበ
56. ተመርዐወ	ተመርዓወ
57. ተመንሰወ	ተጠፋፍአ፡ ተፈተነ
58. ተመድለወ	ተገበዘ
59. ተመጠወ	ተዋህበ፡ ተቐበለ፡ ተመጠወ
60. ተማህከወ	ደንገፀ

61. ተሠርገወ	ተሰለመ፡ ኣጌጸ
62. ተሰነአወ	ተሰማምዐ
63. ተሠገወ	ሥጋ ለበሰ
64. ተሰጥወ	መለሰ
65. ተሰፈወ	ተስፋ ገበረ
66. ተስቆቀወ	ደረቐ፡ ቃዕቃዕ በለ(ንማይ)
67. ተርኀወ	ተራኅወ፡ ተኸፍተ
68. ተቀሐወ	ተኸራኸረ፡ ተፈኻኸረ
69. ተቀልወ	ተቐልወ፡ ተጠብሰ
70. ተቀነወ	ተሸንከረ፡ ተወግአ
71. ተቀናደወ	ተፈኽነነ
72. ተባሕተወ	ባሕታዊ ኾነ፡ ንበይኑ ኾነ
73. ተናቀወ	ተናቓነቐ፡ ተናቐወ
74. ተንሐወ	ተሓጕመ
75. ተንሕወ	ተሓጕመ
76. ተአኀወ	ኣኅዋት ኮነ
77. ተዐልወ	ተተርጐመ፡ ተገምጠለ
78. ተዐደወ	ተሓላለፈ፡ ተሳገረ
79. ተዐፀወ	ዕፃ ተዋደቐ
80. ተዐፅወ	ተዓፅወ (ንማዕፆ)
81. ተኬነወ	ብልሓተኛ ኾነ፡ ተባላሓተ
82. ተወልተወ	መከተ፡ ተሰለፈ፡ ተኻላኸለ
83. ተደለወ	ተዳለወ፡ ተሰናደወ/አ
84. ተደናጸወ	ተናፈገ
85. ተገጸወ	ገጽ ንገጽ ተራእየ
86. ተጐናደወ	ተዓናቐፈ፡ ተጐናደበ
87. ተጓሕለወ	ተጻልአ፡ ኣታለለ
88. ተጓህነወ	ምሥጢር ተርጐመ
89. ተጻገወ	ብልግሲ ተወሃሃበ
90. ነቀወ	ነቀወ
91. ነበርጸወ	ሞቐ፡ ተኰሰ (ንረስኒ)
92. ነዐወ	ሃደነ
93. ኖለወ	ሓለወ፡ ጓሰየ
94. ኖተወ	ሓምበሰ
95. ዐለወ	ዓለወ፡ ዓመጸ፡ ገበነኛ ኾነ
96. ዐለወ	ሸፈተ፡ ኸድዐ፡ መቓልሕ ኮነ
97. አልወ	ተርጐመ፡ ገምጠለ
98. አልወ	ሓላዊ ኣፍ ደገ ኾነ
99. አልከወ	ኣፍዘዘ
100. አመስነወ	መስኖ ኣስተየ
101. አመስከወ	ኣመኾሰዐ
102. አመንሰወ	ኣጥፍአ
103. አመንተወ	ማንታ ገበረ
104. አመድለ	ግብዝ ገበረ፡ ኣቐምሰለ

ወ	
105. አስሐወ	ኣውፅአ
106. አስቆቀወ	ቆዘመ፣ በኸየ
107. አስተሐየወ	ቀጸለ
108. አስተሐየወ	ኣጋጠመ፣ በየደ፣ ኣልሓመ
109. አስተዳለወ	ኣዳለወ
110. አስተጓህነወ	ምሥጢር ተርጎመ
111. አስተጓህነወ	ምሥጢር ነገር ኣስምዐ
112. አስፈርለወ	መዘነ
113. አስፈዬርለወ	ደለበ፣ ከዘነ፣ ኣከበ
114. አስፈድለወ	ዕጽፊ (ድርብ) ገበረ
115. አስፎድለወ	ቈጥቈጠ
116. አረወ	ኳሕኰሐ
117. አርኀወ	ኸፈተ፣ ኣርኃወ
118. አቀምጠወ	ተለመ፣ ኣከናወነ፣ ኣመዓራረየ
119. አቅተወ	ግብሪ ኣኽፈለ
120. አብቀወ	ኣፉ ኸፈተ፣ ኣምባሃቔ
121. አብቀወ	ከፈተ፣ ሃህ ኣበለ
122. አተወ	ኣተወ
123. አቴክለወ	ሃታሃታ በለ፣ ተብተብ በለ
124. አናሕሰወ	ኣቃለለ፣ ኣናሕሰየ
125. አንሳሕለወ	ጸምለወ፣ ቐምሰለ
126. አንሶሰወ	ተመላለሰ፣ ኣመላለሰ
127. አንቃዕደወ	ኣንቃዕረረ፣ ናብ ላዕሊ ጠመተ
128. አንባሕቀወ	ኣምባሃቔ፣ ኣፉ ኸፈተ
129. አንጐገወ	ቀበዝበዝ በለ፣ ቀልብዐ
130. አዕለወ	ፈለየ፣ መለሰ
131. አዕለወ	ተርጎመ፣ ገምጠለ
132. አውለወ	ተምበልበለ
133. አውየወ	አእወየ
134. ዐደወ	ተሳገረ፣ ረገጸ
135. አድለወ	ኣዳለወ፣ ኣድለወ
136. አጥዐወ	ኣማረተ፣ ጠንቈለ
137. አጥዐወ	ጣዖት ኣምለኸ
138. ዐፀወ	ዓፀወ
139. ከዐወ	ከዐወ፣ ኣፍሰሰ
140. ከወወ	ቀልጠፈ
141. ኮከወ	ኮኸወ፣ ኳኹየ
142. ኳለወ	ዓጸደ
143. ወልተወ	መከተ፣ ተኸላኸለ
144. ወረወ	ወርወረ፣ ደርበየ፣ ሰንደወ
145. ወርዘወ	ጐበዘ፣ ወርዘየ
146. ወይለወ	በኸየ፣ ኣልቀሰ፣ ወይለይ በለ
147. ዘመወ	ኣመንዘረ፣ ዘመወ
148. ዘረወ	ዘረወ፣ ፋሕ ኣበለ
149. ዜነወ	ኣውረየ፣ ነገረ፣ ሰበኸ
150. ደለወ	መዘነ
151. ደለወ	ተገብአ
152. ደለወ	ተመሸአ፣ ተሰማምዐ
153. ደመወ	ደም ወፅአ፣ ደመየ
154. ደንቀወ	ጸመመ
155. ደንጸወ	ደንጸወ፣ ነፈገ፣ በቐቐ
156. ገለወ	ጸልመተ፣ ሸፈነ
157. ገነወ	ጣዖት ሠርሐ፣ ገነወ
158. ገጸወ	ገለጸ
159. ኀገወ	ሰሓተ፣ ተጋገየ (ንመገዲ)
160. ጓህለወ	ኣታለለ፣ ጠበረ
161. ጠበወ	ጠበወ
162. ፀሐወ	ኣእወየ፣ ጨርሐ፣ ጨደረ
163. ፀቀወ	መቀረ
164. ፀቀወ	ሸንከረ፣ ጨፍለቐ፣ ወግአ
165. ፃመወ	ደኸመ፣ ፃመወ
166. ፃዕደወ	ፃዕደወ
167. ፄወወ	ማረኸ
168. ፄነወ	ጨነወ፣ ሸተተ
169. ጸለወ	ጽን በለ፣ ተጸናጸነ
170. ጸለወ	ኣብሰለ፣ ጸለወ
171. ጸልሐወ	ሓሰወ፣ ከድዐ፣ ቀምሰለ
172. ጸመወ	ደረቐ
173. ጸበወ	ሓበጠ
174. ጸንጸወ	ቀጥቀጠ፣ ጠወየ
175. ጸገወ	ጸገወ፣ ሃበ
176. ጸገወ	ይቕረ በለ /ቈላ. ፱፥፲፫/
177. ጽሕወ	ነቕሐ፣ ተግሀ
178. ጽሕወ	ገለጸ፣ በርሀ
179. ፈለወ	ፈለየ
180. ፈተወ	ፈተወ፣ ተመነየ፣ ፈቐደ
181. ፈተወ	በሃገ፣ ሃረር (ቅኒን) በለ
182. ፈነወ	ለኣኸ፣ ኣፋነወ

ናይ “ወ” ነባር ቃል ብግእዝ

183. ወ	ዋዌ፣ ን
184. እወ	እወ

ናይ “ዘ” ነጸላ ግሥ

1. ለዝለዘ	ሓመመ
2. ሎዘ	ጠምዘዘ

3. ሐልዘዘ	ኣፍረየ
4. ሐመዘ	መረዘ፡ ሰመመ
5. ሐበዘ	ሰንከተ
6. ሐወዘ	ጠዓመ፡ ጸበቐ
7. ሐወዘ	ፍንትት በለ
8. ኀዘዘ	ተኸሓሓለ፡ ተጸባበቐ
9. ኀዝኀዘ	ሰልሚ (ረግረግ) ኮነ
10. መሐዘ	ጐበዘ
11. መቕለዝ	ጸረበ
12. መንዘዘ	ተቕበዝበዘ
13. መዝመዘ	ሓሰየ፡ ደረዘ፡ ማዘወ
14. ምዕዘ	መዓዘ፡ ሸተተ
15. ሰመዘ	መሓወ (ንዝተተኽለ)
16. ሰመዘ	ደፍአ
17. ሰኰዘ	ወግአ
18. ረገዘ	ወግአ፡ ተኸለ
19. ረገዘ	ኣቖመ (ግብ. ፳፰፥፲፰)
20. ሮዘ	ወልወለ
21. ቀዘ	ጐደለ
22. ቈለዘ	ቈጥቈጠ
23. በለዘ	በለዘ፡ ጸንዐ
24. በዝበዘ	በዝበዘ
25. ተሐገዘ	መልሕቅ ኣውረደ
26. ተሐገዘ	ተረዳድአ፡ ተሓጋገዘ
27. ተመርኰዘ	ተመርኮሰ
28. ተአረዘ	ተኸደነ፡ ለበሰ
29. ተዐንበዘ	ኣንበዘ፡ ልቢ ሰአነ
30. ተከዘ	ተከዘ፡ ጕዘነ፡ ጕሃየ
31. ተገአዘ	ተጻልአ
32. ተፈርዘዘ	ነተጐ፡ ተፈታትሐ፡ ተፈንጀረ
33. ተፈርዘዘ	ሐንቀቐ፡ ተፈስሐ
34. ተፈርዘዘ	ጠፍአ፡ መዓጐ (ንተኽሊ)
35. ነቅዘ	ነቐዘ
36. ነዝነዘ	ነዝነዘ፡ ወዝወዘ
37. ናዘዘ	ናዘዘ፡ ኣጸናንዐ
38. አኀዘ	ጀመረ፡ ሓዘ
39. አኀዘ	ቆጸረ
40. አኅዘዘ	ድግስ ደገሰ፡ ተሰርነቐ
41. አኅዘዘ	ምዑግ ወይ ጐርዳዕ ኣበለ (ማቴ. ፳፯፥፵፰)
42. አመንዘዘ	መኛኻ ኾነ፡ ላሕ ኣበለ
43. አመንዘዘ	ኣጥፍአ፡ ኣጨነቐ፡ ሃረመ
44. አምዐዘ	ኣምዓዘ፡ ሸተተ፡ ኣመቀረ
45. አስተመኀዘ	ኣጻወተ
46. አስተአኀዘ	ኣጽንዐ

47. አስተአኀዘ	ኣተሓሓዘ
48. አስኦዘዘ	ኣደንዘዘ፡ ግንብንብ በለ
49. አስወዘዘ	ተቕበዝበዘ
50. አረዘ	ኣልበሰ፡ ከደነ፡ ለበሰ
51. አቅዘዘ	ኣፍዘዘ፡ ኣዝሓለ
52. አኅበዘ	ባነነ /ሚራ. ፲፱፥፱/፡ ኣምበዘ
53. ዐንበዘ	ተቕበዝበዘ፡ ተሃወኸ
54. አውኀዘ	ኣጸበቐ፡ ኣሰማምዐ፡ ኣውሓዘ
55. አውገዘ	ኣውገዘ፡ ፈለየ፡ ገዘተ
56. አዘዘ	ኣዘዘ፡ ተዛረበ፡ ኣጽንዐ
57. አግዐዘ	ኣግዓዘ
58. አግዐዘ	ናፃ ኣውፅአ
59. አግዘዘ	ኣጕደለ
60. አፈርዘዘ	ኣጥፍአ፡ ኣሓንቀቐ
61. ከረዘ	ሰቐለ
62. ኮበዘ	ሰንከተ
63. ወጥለዘ	ቈረጸ፡ ጸረበ
64. ውኅዘ	ወሓዘ፡ ፈሰሰ
65. ደንበዘ	ደገፈ
66. ደንዘዘ	ደንዘዘ፡ ደንቆረ
67. ደንገዘ	ቈነነ (ንጸጕሪ)
68. ገነዘ	ገነዘ
69. ገአዘ	ነቐፈ
70. ገዐዘ	ገዓዘ
71. ግዕዘ	ናጻ ወፅአ
72. ግእዘ	ተኸራኸረ
73. ግዕዘ	ተጓዕዘ
74. ጠረዘ	ጠረዘ (ንመጽሓፍ)
75. ፈርዘዘ	ኣፍረየ፡ ፈረየ
76. ፈርዘዘ	ሓንቀቐ
77. ፎዘ	ወልወለ፡ ጸረገ፡ ፋወዘ፡ ታወነ

ናይ “ዘ” ነባር ቃል ብግእዝ

1. በዘ	ስለ፡ ከም
2. እምዘ	ከም፡ ካብ
3. እንዘ	ኪ፡ ከ፡ እና፡ ከምዚ
4. ዘ	ናይ፡ ኬ፡ ናብ፡ ቅጽል፡ ክንዲ ስም
5. ዘዘ	እና

ናይ “የ” ነጸላ ግሥ

1. ለሀየ	ተጻወተ
2. ለቀየ	ፈትሐ፡ ከፈተ፡ ለጐመ
3. ለበየ	ተጋገየ፡ ተደናገረ
4. ለወየ	ለወየ፡ ጠወየ፡ ጠምዘዘ
5. ለወየ	ጠቕለለ፡ ጠምጠመ

6. ለወየ	ተጋገየ
7. ለዘየ	ለዘየ
8. ለፌየ	ፌለየ፣ ተጋገየ
9. ላኰየ	ተኸራኸረ፣ ተበኣሰ
10. ላኾየ	ጠንቈለ
11. ላጸየ	ላጸየ
12. ሌለየ	ፈለየ
13. ልህየ	ጸበቐ፣ መጨወ
14. ሐለየ	ሓሰበ፣ ኣውፅአ፣ ኣውረደ
15. ኀለየ	ዘመረ፣ ዘፈነ፣ ሳዕስዐ
16. ሐመየ	ሓመየ
17. ሐመየ (ንባቡ ኣጥብቕ) ኣሰረ	
18. ሐሰየ	ሓሰየ
19. ኀረየ	ኃረየ፣ መረጸ
20. ሐቀየ	ኣፋጸየ፣ ኣቕረበ፣ ሓርቀምቀመ
21. ሐቅየ	ቈርጠመ
22. ሐበየ	ኣውሓሰ፣ ሓለወ
23. ሐብለየ	በዝበዘ
24. ሐብለየ	ተጠራጠረ፣ ሓሰወ
25. ሐከየ	ተሃከየ፣ ደኸመ፣ ከፍአ
26. ሐወየ	መሰየ
27. ሐውለየ	ኣላገጸ፣ ኢቃለለ
28. ሐውለየ	ተጠራጠረ
29. ሐይደነየ	ዓበደ
30. ሐደየ	መኸኸ፣ ተፈላለየ
31. ሐደየ	ጠሓነ
32. ሐገየ	ሓገየ
33. ሐጸየ	ሓጸየ
34. መለየ	መኸኸ፣ ፈለየ
35. መለየ	ቐደደ፣ ቈረጸ፣ ከፈለ
36. መሠነየ	ከፈለ፣ ቈረጸ
37. መስከየ	ገደመ (ገዳም)፣ ኣጸግዐ
38. መሰየ	መሰየ
39. መኰየ	ከሰሰ
40. መኰየ ተመኻኸተ፣ ተወራረደ	
41. ሜመየ	መመየ፣ ፈለየ
42. ሠረየ	ፈወሰ፣ ሓከመ
43. ሠቀየ	መስኖ ኣስተየ
44. ሠነየ	ጸበቐ፣ ሠነየ፣ መልከዐ
45. ረመየ	ወግአ
46. ረሰየ	ገበረ
47. ረቀየ	ነጸገ
48. ረቀየ	ኣስማት ገበረ (ጥንቈላ)
49. ረዐየ	ሓለወ
50. ረወየ	ረወየ፣ ጸገበ

51. ረደየ	ብሓረጣ ኣለቅሐ
52. ረደየ	ኸፈለ፣ ኣኻዕበተ
53. ርኀየ	ሸተተ
54. ርእየ	ረአየ፣ ጠመተ
55. ሰሐየ	ቈሰለ፣ ጕድአ
56. ሰሐየ	ደረቐ
57. ሰመየ	ሰመየ፣ ስም ኣውፅአ
58. ሰረየ	ይቕረ በለ
59. ሰትየ	ሰተየ
60. ሰከየ	ኸሰሰ፣ ተሰብረ
61. ሰከየ	ኣጸልአ
62. ሰከየ	ደወል ኣህረመ
63. ሰወየ	ሰወተ
64. ሰዘየ	ፈለየ
65. ሰደየ	ለዘበ፣ ጥዑም ተዛረበ
66. ሰጠየ	ኣጣቈሰ
67. ሰጠየ	ሾኸረ፣ ሰተየ
68. ሰፈየ	ሰፈየ
69. ሳቀየ	መከራ ኣጽገበ፣ ሳቐየ
70. ሳኰየ	ለክዐ፣ ኰብለለ፣ ዘወረ
71. ሳኰየ	ዞረ፣ ተቕበዝበዘ
72. ሴሰየ	መገበ
73. ሴረየ	ሕብሪ ለኸየ
74. ሴረየ	ጠለቐ፣ ኣለኸ፣ ሰበነ
75. ሴረየ	ኣርስሐ፣ ኣርከሰ
76. ሴረየ	ብደም ሰበነ
77. ሴዘየ	ፈለየ
78. ስህየ	ሓሰየ
79. ስዕየ	ፈለየ
80. ቀለየ	ዓሚቑ፣ ቀላይ ኰነ
81. ቀለየ	ነቐፈ፣ ተዓዘበ
82. ቀለየ	ዘለፈ፣ ፈረደ
83. ቀለየ	ተጠራጠረ
84. ቀነየ	ገዝአ
85. ቀጸየ	ቐጸየ
86. ቃነየ	ቃነየ
87. ቈቀየ ነፈገ፣ በቐቐ፣ ቃቐረ፣ ቃቐየ	
88. በልየ	በለየ፣ ኣረገ
89. በርህየ	ደረቐ
90. በከየ	በኸየ
91. በደየ	በዱ ኾነ
92. ቤበየ	ተቕበዝበዘ
93. ተሐልየ	ብላዕ ተቐበለ፣ መግለዲ በልዐ
94. ተሐልየ	ትሕጃ ተቐበለ
95. ተሐመየ	ሓሙ ኾነ

96. ተሐሥየ	ባህ በሎ፡ ተሓጐሰ
97. ተሐበየ	ተዋሕሰ
98. ተሐበየ	ሽለል በለ
99. ተሀድየ	መኸኸ፡ ተፈላለየ
100. ተለሐየ	ተመላለሰ፡ ሳዕስዐ
101. ተላኰየ	ተከራኸረ፡ ተጻልአ
102. ተላወየ	ተጠቕለለ
103. ተልወየ	ተኣመነ
104. ተልወየ	ተጠምጠመ
105. ተመረየ/ ተማረየ	ኣማረተ፡ ጠንቈለ
106. ተመነየ	ተመነየ፡ ሃረፈ
107. ተመኵሰየ	መኹሲ ኾነ
108. ተማዕለየ	ኰብኰበ፡ ጐስጐሰ
109. ተማዕለየ	ከፍአ
110. ተማዕለየ	ሸፈተ
111. ተማዕለየ	ውዲት፡ ሻራ ገበረ
112. ተሠዐየ	ተነፍሐ
113. ተሰአየ	ተሰፍየ
114. ተሰካተየ	ተመሓሓለ
115. ተሠዝየ	ተፈልየ
116. ተሰጥየ	ተሸበረ፡ ተዋደደ፡ ተዘርግሐ፡ ተተናኸፈ
117. ተረሰየ	ተገብረ፡ ተሸለመ፡ ተጐናጸፈ
118. ተረዐየ	ተዋፈረ
119. ተረድየ	ሓረጣ ተቐበለ
120. ተርእየ	ተራእየ
121. ተርዕየ	ተጓሰየ፡ ተሓለወ
122. ተቀብየ	በርትዐ፡ ዕጽፊ ኾነ
123. ተቀብየ	ተዳለወ፡ ተሰናድአ
124. ተቈናደየ	ተተፋነነ፡ ተዛለለ
125. ተቈናደየ	ሸምጠጠ፡ ተሸማጠጠ
126. ተባረየ	ተባረየ፡ ተኃላለፈ
127. ተነሐየ	ኣገልገለ
128. ተነሐየ	ተናዘዘ፡ ገለጸ
129. ተነበየ	ተነበየ (ትንቢት ተዛረበ)
130. ተናሕሰየ	ተዋረደ
131. ተናሰየ	ተቐጥቀጠ
132. ተንሐየ	ኣቃለለ
133. ተአርወየ	ኣራዊት ኮነ
134. ተዐበየ	ተዓበየ፡ ኰርዐ
135. ተአከየ	ከፍአ (እኩይ ኮነ)
136. ተአወረየ	ተቈጥዐ
137. ተወነየ/ተዋነየ	ተዋነየ፡ ተጻወተ

138. ተወፈየ	ተወፈየ፡ ተቐበለ
139. ተዘጋደየ	ተዘጋደየ፡ ተሰናድአ
140. ተጋነየ	ተለማመነ፡ ኣሥመረ
141. ተጋነየ	ለመነ፡ ተመሻኸነ
142. ተጋነየ	ብቕብጥሮት ተዛረበ
143. ተጋነየ	ባህ ኣበለ፡ ተገዝአ
144. ተጋነየ	ተመልሰ
145. ተጐርአየ	ተሐንቀ
146. ተጐናደየ	ተዳናጐየ፡ ደንጐየ
147. ተጠርየ	ተጠርየ፡ ተገዝአ
148. ተጠዋቀየ	ተጨናነቐ
149. ተጠውየ	ተጨናነቐ፡ ተጠዋወየ
150. ተጸምሐየየ	ጸምለወ፡ ቀምሰለ
151. ተጸብለየ	ደሮና ለበሰ፡ ደሮና መልአ
152. ተጻሕየየ	ተገልጸ፡ ተረኣኣየ፡ ተጻህየ
153. ተፈየ	ጸሓፈ
154. ተፈየ	ተኣመነ
155. ነሰየ	ቐጥቀጠ
156. ነከየ	ተንከፈ፡ ነኽአ፡ ጐድአ
157. ነከየ	ነከየ፡ ከፊሉ ሃበ
158. ነድየ	ድኻ ኾነ፡ ተሸገረ፡ ነደየ
159. ነጸየ	ነጸየ
160. ነፈየ	ነፈየ
161. ናሕሰየ	ኣናሕሰየ፡ ኣጎለፈ
162. ንህየ	ዓረፈ
163. ንህየ	በጽሐ
164. አህለየ	መማፅለዲ ሃበ፡ ብላዕ ሃበ
165. አህበየ	ሓለወ
166. አህከየ	ኣሃከየ፡ ኣድከመ፡ ኣሰልከየ
167. አህየየ	ኣፍዘዘ
168. አህየየ	ሽለል በለ
169. አለ የ	ኣለየ፡ ቀለሰ (ግብ. ፳፥፴፱)
170. አለየ	ጠመመ፡ ሸምቀቐ
171. አሌለየ	ኣንግሀ
172. አልሀየ	ኣረጋግአ፡ ኣጸናንዐ
173. አልሀየ	ኣጻወተ
174. አልበየ	ኣጥፍአ
175. አመክነየ	ኣመኽነየ
176. አመየ	ፈጸመ
177. አማዕለየ	ከድዐ፡ ገበነኛ ገበረ
178. አማዕረየ	ኣማዕረየ፡ ኣተኻኸለ
179. አማዕረየ	አማረተ

180. አማዕረየ	መረጸ፣ ኣዐረየ፣ ሓለወ
181. አሜረየ	መርዓ ገበረ
182. አምረየ	ኣጠንቈለ
183. አስሐየ	ኣቕሰለ፣ ጐድአ
184. አሠነየ	ኣጸበቐ፣ ኣመልከዐ
185. አሰየ	ሃበ
186. አስተለበየ	ኣጋገየ
187. አስተላበየ	ኣጥፍአ፣ ኣበላሸወ
188. አስተሣነየ	ኣጸበቐ፣ ኣሠነየ፣ ኣመልከዐ
189. አስተርአየ	ተራእየ
190. አስተባረየ	ኣፈራረቐ፣ ኣበራረየ
191. አስተዐረየ	ኣስተኻኸለ፣ ኣመዓራረየ
192. አስተአከየ	ኣካፍአ፣ ነዓቐ፣ ጸረፈ
193. ዐረየ	ዓረየ፣ ማዕረ ኾነ
194. አርሰየ	ኣጸግዐ፣ መልሐቐ፣ ደርበየ
195. አርአየ	ኣርኣየ
196. አርየ	ኣረየ፣ ለቐመ
197. አቃረየ	ሠውአ
198. አቅለለየ	ኣለዛዘበ፣ ኣሰማምዐ
199. አቅሌለየ	ኣቀያይሐ
200. አቅሌለየ	መርመረ
201. አቅዜዘየ	ቅዝዝ በለ፣ ሃጐጐ (ንሳዕሪ)
202. አበየ	እምቢ በለ
203. ዐበየ	ኰርዐ፣ ተዓበየ
204. ዐብየ	ልዕል ልዕል በለ፣ ዓበየ
205. አብደየ	ኣሕጐለ፣ ኣጥፍአ
206. አናሕሰየ	ኣናሕሰየ
207. አናሕሰየ	ኣሕለፈ፣ መሓረ
208. አንቤበየ/ አንጌገየ	ተቐበዝበዘ
209. አንጠየ	ነዝነዘ፣ ኣሸገረ፣ ላሕ ኣበለ
210. አአርወየ	ኣራዊት ገበረ
211. አኤረየ	ኣጠንቈለ
212. አኤየ	ተመልሰ
213. አወፈየ	ኣወፈየ፣ ሃበ
214. አውቀየ	ቈራረጸ
215. አውቀየ	ጠምዘዘ
216. አውዐየ	ኣውዓየ፣ ኣንደደ
217. አየየ	ዘወረ
218. አየየ	መሰለ (ብሥራሕ)
219. አደየ	ዓደየ፣ ኸፈለ
220. አጠየ	ላሕ ኣበለ
221. አጸየ	ሸተተ፣ ጨነወ፣ ሓሸኸ
222. አፈየ	በሰለ

223. አፈየ	ሰብሐ
224. ከረየ	ኰዓተ፣ ባረወ
225. ከረየ	ነፍሐ
226. ኰሰየ	ፈለየ፣ ኸፈለ፣ ኣቃለለ
227. ወለቀየ	ኸፈለ
228. ወቀየ	ቈረጸ /ሮሜ. ፲፩፥፳፱-፳፫/
229. ወቀየ	ኣጸናንዐ /ስንክሳር ጥቅምት ፳/
230. ወቀየ	ገዘረ፣ ከንሸበ /ኩፋ. ፩/
231. ወደየ	ወሰኸ፣ ኣእተወ፣ ወደየ
232. ወሀየ	በጽሐ
233. ዋነየ	ሓምበሰ
234. ዋከየ	በርሀ
235. ውዕየ	ወዓየ፣ ነደደ
236. ዘረየ	ዘርአ
237. ዘርከየ	ጸረፈ
238. ዘበየ	ገዝአ
239. ዘነየ	ስሓተ (ናይ ፍትወት ምስሓት)
240. ደሐየ	ጠሓነ
241. ደኀየ	ኰዓተ
242. ደኀየ	ኣጥለቐ
243. ደርበየ	ደርበየ፣ ሰንደወ
244. ደርበየ	ወግአ
245. ደበየ	ደበየ፣ ኣድበየ
246. ደበየ	ዘረፈ፣ በርበረ
247. ደበየ	ጐተተ፣ ፍግም ኣበለ
248. ደበየ	ከበበ
249. ደወየ	ደወየ፣ ሓመመ
250. ዳነየ	ዳነየ
251. ገለየ	ቈረጸ፣ ቐንጠሰ
252. ገለየ	ፈለየ
253. ገለየ	ገለጸ
254. ገነየ	ገዝአ
255. ገነየ	ኣመስገነ
256. ገነየ	ኣመነ
257. ገነየ	ለመነ
258. ጌገየ	ተጋገየ፣ በደለ
259. ጐርዐየ	ሓነቐ
260. ጐርዐየ	ሓረደ
261. ጐንደየ	ደንጐየ
262. ጐየ	ሃደመ፣ ጐየየ
263. ጐጠየ	ጐጠየ
264. ጕሕየ	ጐሃየ፣ ኃዘነ፣ ተጣዕሰ
265. ጠመየ	ቈረጸ

266. ጠሰየ	ደምሰሰ
267. ጠሰየ	ኣጥፍአ
268. ጠነየ	ጠለቐ፡ ጠሓለ
269. ጠነየ	ኣለኸ
270. ጠወየ	ጠወየ
271. ጠውቀየ	ጸበበ፡ ጨነቐ
272. ጠውየ	ጨነቐ
273. ጥዕየ	ጠዓየ
274. ጻሕየየ	ጻህየየ
275. ጸለየ	ለመነ፡ ጸለየ
276. ጸማህየየ/ጸምሐየ	ጸምለወ፡ ቀምሰለ
277. ጸርየ	ጸረየ
278. ጸበየ	ሓምበሰ
279. ጸበየ	ፈሰሰ
280. ጸብለየ	ጶሮና፡ ዕሻሽ ኮነ
281. ጸደየ	ጽድያ ኾነ
282. ጸገየ	ዓምበበ፡ ጸገየ
283. ጸግየ	ተጸግዐ
284. ጸሐየየ	ጻህየየ
285. ጻሐየየ	ብመስትያት ረኣየ
286. ጼጸየ	ኣልፍዐ
287. ጽሕየ	ጽሕየ፡ በርሀ
288. ፈለየ	ፈለየ
289. ፈረየ	ፈረየ
290. ፈደየ	ፈደየ፡ ኸፈለ
291. ፈጸየ	ፋጸየ
ናይ “የ” ነባር ቃል ብግእዝ	
1. ህየ	ኣብኡ
2. ዝየ	ኣብዚ
ናይ “ደ” ነጸላ ግሥ	
1. ሐለደ	ከተተ፡ ፈጸመ፡ ጨረሰ፡ ወድአ፡ ተደባለቐ
2. ሐመደ	ፍሕሹው ኮነ
3. ሐመደ	ሓመደ
4. ሐምደ	ሓዊ ኣጥፍአ፡ ጠፍአ
5. ሐረደ	ሓረደ
6. ሐርበደ	ራዕራዕ በለ
7. ሀየደ	ኣንጸባረቐ
8. ሐደደ	ጠሓነ
9. ሄደ	ዓመጸ
10. ለመደ	ለመደ
11. ለቀደ	ኣላገጸ
12. ለቀደ	ተመጻደቐ፡ ሓጨጨ

13. ልሕደ	ኣጋየጸ፡ ተመቸዎ
14. መሠደ	ሸመተ
15. መሰደ	ጸሓረ
16. መረደ	ገሥገሠ (ንሕማቕ)
17. መርደደ	ደፈረ፡ ደፈነ
18. መዐደ	መዓደ
19. ሰደደ	ሰደደ፡ ኣባረረ፡ ኣሳደደ
20. ሰገደ	ሰገደ
21. ረፈደ	ረፈደ
22. ርዕደ	ረዓደ፡ ተንቀጥቀጠ
23. ሮደ	ከበበ (ንሕማቕ)
24. ቀልደደ	ኣላተመ፡ ሃረመ፡ ለክዐ
25. በርደደ	ቐበረ፡ ደፈነ
26. በርደደ	ደርደረ፡ ኮመረ
27. በዐደ	ፈለየ
28. በድበደ	ጨነወ፡ ሓመመ፡ በድበደ
29. ተሐለደ	ተሸመ፡ ተወድአ
30. ተሐመደ	ሓመድ ኮነ
31. ተሐምደ	ነደደ፡ ሓመድ ኮነ
32. ተሀየደ	ተዓማመጸ፡ ተዓመጸ
33. ተሀይደ	ተመነዛዝዐ፡ ተመንዝዐ
34. ተንህደ	ፈረሰ
35. ተአንገደ	ተኣንገደ
36. ተካየደ	ተመሓሓለ፡ ተወዓዓለ
37. ተዋሐደ	ተዋሓደ፡ ሓደ ኾነ
38. ተዋረደ	ተዋረደ
39. ተዋረደ	ሓሰረ
40. ተዘምደ	ተዛመደ
41. ተየሀደ	ኣይሁድ ኮነ
42. ተይህደ	ተኣመነ
43. ተጸምደ	ተጸምደ፡ ኣገልገለ
44. ነደ፡ ነደደ	ነደደ
45. ነአደ	ነኣደ፡ ኣመስገነ፡ ወደሰ
46. ነገደ	ነገደ፡ ኸደ፡ ገሸ
47. ንእደ	ኣኽበረ
48. ንእደ	ጸበቐ
49. አሐደ	ሓደ ኾነ
50. አለደ	ኮመረ፡ ኣከበ
51. አመደ	ፈጠረ፡ ሠርሐ፡ ቈረጸ
52. አስተበዐደ	ኣፈላለየ
53. አስተናገደ	ጋሻ ተቐበለ
54. አስተዐበደ	ኣቃለለ
55. አስተዋሐደ	ኣሰማምዐ፡ ኣወሓሓደ
56. አስተጋየየ	ጋለበ
57. አርመደ	ደፍደፈ (ንበርበረ)
58. አረምደደ	ጸረፈ

59. አቀደ	ኣሰረ
60. አብደ	ሰነፈ
61. ዐብደ	ዓበደ፡ ተጸለለ
62. አንደደ	ኣንደደ
63. አንጐድጐደ	ኣንጐድጐደ
64. አፅደደ	ኣሳደደ፡ ኣሳጐጐ
65. ኣኬደ	ኣኼደ
66. ዐውደ	ኣዋጅ ነገረ
67. አውደደ	ኣሰማምዐ
68. ዐደደ	ሃደመ
69. አግሀደ	ኣግሃደ፡ ገለጸ
70. ዐፀደ	ዓፀደ፡ ቦታ ገበረ
71. ዖደ	ዞረ፡ ዑደት ገበረ
72. ከብደ	ከበደ፡ ጸንዐ፡ ረዘነ
73. ከየደ	ረገጸ
74. ኬደ	ዓመጸ፡ ረገጸ
75. ክሕደ	ከሓደ
76. ኰርኰደ	ሓቘፈ
77. ወለደ	ወለደ
78. ወለደ	መረጸ፡ ኃረየ
79. ወሰደ	ወሰደ
80. ወረደ	ወረደ
81. ወደደ	መሥረተ፡ ኣዋደደ
82. ውሕደ	ወሓደ
83. ገለደ	ተዓጥቀ፡ ኣጌጸ
84. ገለደ	ኣንጸፈ፡ ጐዝጐዘ
85. ገመደ	ቈረጸ
86. ገድገደ	ገድገደ
87. ጋየደ	ፈጠነ
88. ጐነደ	ጐነደ፡ ረጐደ
89. ጐድጐደ	ኳሕኵሐ
90. ጐድጐደ	ኣጣቕዐ
91. ጸሰደ	ጠንሰሰ፡ ጠጀአ
92. ጸሐደ	ለጐመ
93. ጸመደ	ጸመደ
94. ጽሕደ	ተሰማምዐ፡ ረሰነ
95. ፈረደ	ፈረደ
96. ፈቀደ	ፈቐደ፡ ቼጸረ
97. ፈቀደ	ፈተወ
98. ፈድፈደ	በዝኀ

ናይ “ገ” ነጸላ ግሥ

1. ሐመገ	ዘረገ
2. ኀደገ	ኃደገ፡ ገደፈ፡ ደርበየ፡ ቀጽዐ፡ ጸሓፈ
3. ሐገገ	ሓገገ፡ ደንገገ፡ ሕጊ ሥርዓት
4. ለገገ	ለዘየ
5. መለገ	ከኣለ፡ ተዓገሰ፡ ምልግልግ በለ
6. መረገ	መረገ
7. መዘገ	መንዝዐ፡ መንጠለ
8. ሰንጐጐ	ሠርሀ፡ ኰልዐ (ንሓጺን)
9. በግበገ	ሓመመ
10. ተአውገ	ነፈጸ፡ ፊዕ በለ
11. ተአውገ	ሸለል በለ
12. ተአውገ	ሸምጠጠ፡ ሰሓቐ፡ ተሳለቐ
13. ተዘወገ፡ ተዛውገ	ተገደሰ፡ ተመላለሰ
14. ተዘውገ	በዓል ደረባ ኾነ፡ ተሓለቐ
15. ተዘውገ	ተደረበ
16. ተዛወገ	ሓደ ኾነ፡ ወገን ኮነ
17. ተደረገ	ተራኸበ
18. ተደረገ	ተገብረ፡ ገበረ
19. ተደለገ	ተመኻኸተ
20. ተደለገ	ተወራወረ
21. ተጸወገ	ተጸወገ፡ ከፍአ
22. ተጸወገ	ተጸየፈ፡ ጸየነ
23. ኑኀገ	ኣዋፈረ (ንእንስሳ)
24. ነሰገ	ሸጐረ፡ ዓፀወ
25. ነትገ	ጐደለ
26. ነፈገ	ነፈገ
27. አለገ	ሰለበ (ቈረጸ)
28. አረገ	ኣረገ፡ ዓበየ (ሽምገለ)
29. ዐርገ	ዓረገ፡ ወፅአ፡ ደየበ
30. አነገ	ኣሰረ (ንስልማት)
31. አንኀገ	ኰብኰበ
32. አንገለገ	ተኣከበ
33. አዕረገ	ኣዕረገ፡ ኣውፅአ
34. አየገ	ተዓቐረ (ንማይ)
35. አድረገ	ገበረ፡ ኣጋጠመ
36. አድረገ	ኣተኃኃዘ
37. አጥመገ	ኣሥመረ
38. ወተገ	ዓመጸ
39. ወተገ	ተሓብአ፡ ሃደመ
40. ዘንጐጐ	ተላገጸ፡ ተሣለቐ፡ ኣባጨወ
41. ዘንጐጐ	ሸምጠጠ
42. ደለገ	ተደፋፈረ
43. ጸለገ	ተሓናሓነ፡ ኣንጸብረቐ
44. ደረገ	ኃበረ

45. ደንገገ	ደንገገ
46. ደግደገ	ዓበረ
47. ደግደገ	ኣንግሀ
48. ጸረገ	ሃበ፡ ቈረሰ
49. ጸንጐጐ	ወሰን ሜዳ ኣውፅአ
50. ፆገ	ኣዝዩ ኸፍአ
51. ፈለገ	ኣውኃዘ
52. ፈለገ	ፈልፈለ፡ ቀረጸ፡ ኣጸበቐ
53. ፈርገገ	ቋጸረ
54. ፈገገ	ሸተተ፡ ጨነወ

ናይ “ገ” ነባር ቃል ብግእዝ

1. ሕገ	ከም

ናይ “ጠ” ነጸላ ግሥ

1. ለበጠ	ለበጠ፡ ኰልዐ
2. ሐበጠ/ሐብጠ	ሓበጠ
3. ሐነጠ	ቀብአ
4. ሐንፈጠ	ሓተመ፡ ቀረጸ
5. ሐንፈጠ	ሓንፈጠ፡ ነጸየ
6. ሐፈጠ	ኣጸለመ፡ ወቀጠ
7. ሄጠ	ኣታለለ፡ ሓባበለ
8. መለጠ	መለጠ
9. መሠጠ	መሠጠ፡ መንዝዐ
10. ሜጠ	መለሰ
11. ሠለጠ	ሰለጠ፡ በጽሐ
12. ሠለጠ	ሠልጠነ፡ ሥልጣን ረኸበ
13. ሠበጠ	በልዐ፡ ኰለሰ
14. ሠጠጠ	ቐደደ
15. ሠጠጠ	መወፀ፡ ፈሓቐ
16. ሤጠ	ሸጠ
17. ሦጠ	ወሰኸ፡ ለወጠ፡ ሓዋዋሰ
18. ሦጠ	ገልበጠ /ዘፍጥ. ፵፪፥፴፫/
19. ሦጠ	በተነ፡ ዘርግሐ
20. ሰሐጠ	ሸምጠጠ
21. ሰፈጠ	ሸፈጠ
22. ሰፈጠ	ባሕጨረ
23. ስሕጠ	ተንከየ፡ ተንከፈ (ብነገር)
24. ሶወጠ/ ሶጠ	ገረፈ
25. ቀሰጠ	ሰረቐ
26. ቀበጠ	ሓበጠ
27. ቀበያውበጠ	ቈላመጸ
28. ቀንጦሰጠ	ተሰለፈ
29. ቀጠጠ	ቀጠነ
30. ቀጥቀጠ	ቀጥቀጠ፡ ሰበረ
31. ቈጠጠ	ሰብሐ፡ ረጐደ፡ ቐጠነ
32. ተሐበጠ	ኰርዐ፡ ብኹርዓት ተነፍሐ
33. ተመይጠ/ ተሠውጠ	ተመልሰ
34. ተሠይጠ	ተሸጠ
35. ተሣየጠ	ተሻየጠ፡ ገዝአ
36. ተቀመጠ	ተቐመጠ
37. ነከጠ	ፈለየ
38. ናሕፈጠ	ነጸየ፡ ሓንፈጠ
39. አመምሰጠ	ቀለም ኣስተየ፡ ሰበነ
40. አማዕቀጠ	ተራ ገበረ
41. አምሠጠ	ኣምለጠ፡ ኣምሠጠ
42. አሰጠ	መለሰ
43. አስበጠ	ኣብልዐ
44. አስፈጠ	ኣጋገየ፡ ሓባበለ
45. አቈጠጠ	ኣቕጠነ፡ ኣርጐደ
46. አበጠ	መለሰ፡ ኣገደደ
47. አንሶጠጠ	ግንብንብ በለ፡ ጸየነ
48. አንጠጠ	ጸሓረ
49. ወለጠ	ለወጠ
50. ወፈጠ	ተኰሰ፡ መሸጠ
51. ውሕጠ	ወሓጠ
52. ዘበጠ	ዘበጠ፡ ሃረመ
53. ገበጠ	ሃመመ
54. ጸበጠ	ጨለጠ፡ ጸንቀቐ
55. ፅዕጠ	መቀረ፡ ጠዓመ
56. ጸለጠ	ጨበጠ፡ ዓተረ
57. ፈለጠ	ፈለየ፡ ፈለጠ፡ መረጸ
58. ፈሐጠ	ቀንጠወ
59. ፌጠ	ጐየየ

ናይ “ጸ” ነጸላ ግሥ

1. ሄጸ	ነደፈ፡ ነድሐ፡ ወግአ
2. ሄጸ	ቈረሰ፡ ወርወረ፡ ደርበየ
3. ሐርጸጸ	ዓመጸ
4. ሔልጸጸ	ሓመመ
5. ሰሐጸ	ተንከፈ፡ ተንከየ
6. ሰሐጸ	ኣመስገነ
7. ሰረጸ	ቐደሰ
8. ሰረጸ	መዓጐ
9. ሰረጸ	ዓረፈ
10. ቀለጸ	ጸሓፈ
11. ቀለጸ	መንጠለ
12. ቀልጸጸ	ኰመረ
13. ቀርጸጸ	ነኸሰ/ ቈርጠመ
14. ቈለጸ	ኣሠረ
15. ተሐይጸ	ተነድፈ፡ ተወግአ
16. አንጸጸ	ቍስሊ ሥጋ ሓመመ
17. አክረጸ	ኣንጽሐ፡ ሓጸበ

18. ከረጸ	ሓጸበ
19. ኰረጸ	ሠርሐ
20. ገነጸ	ሰገባ ገበረ፡ ሰገበ
21. ጐነጸ	ሰገበ
ናይ “ፀ” ነጸላ ግሥ	
1. ሐነፀ	ሠርሐ፡ ሓነፀ
1. ሐወፀ	በጽሐ፡ ኣማዕድዩ ረአየ
2. ሐወፀ	በርሀ
3. ሐፀ	ጐደለ፡ ነኣሰ፡ ሃፀፀ
2. ሐፀ፡ ሐፀዐ	ቈረጸ፡ ኣሕጸረ
4. መሐፀ	ቈረጸ፡ ዓየየ
5. ምሕፀ	ደረፈ፡ ነቐፈ፡ ተንከፈ
6. ምሕፀ	ዕልቕልቕ በለ
7. ምሕፀ	ሃደመ
8. ሞየፀ	መወፀ
9. ሞፀ	ከሓሰ
10. ሠረፀ	ወፅአ
11. ሠረፀ	በቘለ፡ ሠረፀ
12. ሮየዐ	ወርወረ፡ ወግአ፡ ኣቐሰለ
13. ሮፀ	ጐየየ
ናይ “ጸ” ነጸላ ግሥ	
3. ለሐጸ	ለሓጸ
4. ለመጸ	ለመጸ፡ ለማጽ ኮነ
5. ለመጸ	ለምጺ ኣውፅአ
6. ለጽለጸ	መዘነ
7. ለፈጸ	ለወሰ፡ ሓሰየ
8. ሐረጸ	ሓረጸ፡ ጠሓነ
9. ኀረጸ	ጸሓፈ /ኩፋ. ገጽ ፳፫/
10. ሐንጸጸ	ኣከበ (ኣብ ዓውዲ)
11. ሐንፈጸ	ኣጐለበ
12. ሐንፈጸ	ሓሐየ፡ ጐለለ (ብምሔ)
13. መጐጸ	ዘለፈ
14. መጸ፡ መጸጸ	በኵዐ፡ መጸጸ
15. ሰርወጸ	ሰንጠረ፡ ጫለደ
16. ሰንጸ	ተኾልዐ፡ መስመስ በለ፡ ማሕማሕ በለ
17. ሥሕጸ	ጸረፈ፡ ተንከፈ
18. ሥሕጸ	ብኽፉእ ነገር ደፈረ
19. ሥሕጸ	ጠብሎቕ ጠብሎቕ በለ
20. ረሀጸ	ረሃጸ
21. ረመጸ	ረመጽ ኮነ
22. ረየጸ	በርሀ
23. ረየጸ	ቐጽዐ፡ ገርሐ፡ ኣግርዐ
24. ረገጸ	ረገጸ

25. ርህፀ	ረሃጸ
26. ርህጸ	ተበሳጨወ
27. ቀረጸ	ቀምቀመ፡ ቈረጸ
28. ቀብጸ	ቀበጸ፡ ሰኣነ፡ ረስዐ
29. ቀብጸ	ተስፋ ቘረጸ
30. ቀነጸ	ዘለለ፡ ሸኾኸ
31. ቀጽቀጸ	ቀርጠመ፡ ቅርጥማት ኃዘ
32. ቀፈጸ	ሓፍረት ገለጸ
33. በቈጸ	በቈጸ፡ ኣሽረፈ፡ ሓዊ ጋልሀ
34. በየጸ	ፈለየ /ሕዝ. ፳፥፴፫/
35. በየጸ	ፈጸመ፡ ተዛረበ /ምሳ. ፲፯፥፴/
36. ቤጸ	ፈለየ
37. ተልሕፀ	ተላሕፀ፡ ተመልጠ
38. ተማወፀ	ተካሕሰ
39. ተረየጸ	ተቐጽዐ፡ ተገርሐ፡ ገርዐ
40. ተራይጸ	ተገዝአ
41. ተራገጸ	ተራገጸ፡ ተንፈራፈረ
42. ተቀብጸ	ተናዕቀ፡ ተረስዐ፡ ተቐብጸ
43. ተበረፀ	ተዘርዘረ
44. ተባለጸ	ተብለጭለጨ /ስንክሳር ግንቦት ፲፯/
45. ተባረጸ	ኣንጸባረቐ፡ ኣብለጭለጨ
46. ተባረጸ	ተበሳጨወ
47. ተባየጸ	ብጸይ ገበረ
48. ተአቅጸ	ኀበጠ፡ ተዓንቀፈ
49. ተዐቅጸ	ኣጐንበሰ፡ ደነነ
50. ተጋየጸ	ተጋየጸ፡ ኣጋየጸ
51. ተጋየጸ	ተኸራኸረ፡ ተበኣሰ /ዘዐአ. ፳፫፥፳፬/
52. ተፋለጸ	ኣንጸባረቐ፡ ተብለጭለጨ
53. ነቅጸ	ደረቐ፡ ነቐጸ
54. ነፍጸ	ሃደመ፡ ነፈጸ
55. አሕፀፀ	ኣንኣሰ፡ ኣጕደለ፡ ኣህፀፀ
56. አልመጸ	ኣልመጸ
57. ዐመጸ	ዓመጸ
58. አመጐጸ	ኣዋረደ
59. አመጐጸ	ተተናኸፈ
60. አስተሐየጸ	ተመልከተ፡ ሓበረ
61. አስተዳጐጸ	ኣጻልአ፡ ኣተናኸፈ
62. አርመጸ	ረመጽ ኮነ፡ ኣንደደ
63. አቀጸ	ኣሰረ
64. አቀጸ	ተጨነቐ፡ ኃዘነ

65. አንፈርዓፀ	ብሓጐስ ዘለለ፡ ፍርፍር በለ
66. አዕቀጸ	ኣዓንቀፈ
67. አዕቀጸ	ኣሠረ፡ ተኻትዐ
68. አይበጸ	ኣለቅሐ
69. አድኀፀ	ኣድሓጸ፡ ሸተት በለ
70. አድኀፀ	ኣቈልዐ፡ ኣውፅአ
71. አድመጸ	ኣስምዐ፡ ረኸበ
72. ዐፀ	ዱር ኮነ
73. ወጽወጸ	ነቕነቐ
74. ደምፀ	ተሰምዐ
75. ደረጸ	መንጠለ
76. ደነፀ	ነፈገ፡ ሰሰዐ
77. ደንገፀ	ደንገጸ
78. ደጐፀ	ኣንቈረ፡ ወግአ
79. ደጐፀ	ጕስጢት ሃረመ
80. ድኀፀ	ኣንደልሃጸ፡ ሸ?ታሕ በለ
81. ገለጸ	ገለጸ
82. ገመጸ	ኣዳለወ፡ ፍርዲ ኣዘንበለ፡ ኣቕነነ
83. ገሠጸ	ገሠጸ፡ ተቈጥዐ፡ ገንሐ፡ መዓደ
84. ገየጸ	ኣጌጸ
85. ገየጸ	ጸልአ፡ ገየጸ
86. ገገጸ	ኣድሓርሓረ፡ ፈርሀ
87. ገገጸ	ዛረየ፡ ቆመ (ዝናም)
88. ጐየጸ	ተናጽሐ፡ ጠረጠ፡ ፈወሰ
89. ፈለጸ	ኸፈለ፡ ፈለጸ
ናይ "ፈ" ነጸላ ግሥ	
1. ኀለፈ	ሓለፈ፡ ኸደ
2. ኀለፈ	ሞተ
3. ኀለፈ	ሰፍሐ (ስፍሓት ቍስሊ)
4. ሐረፈ	ረቐቐ፡ ስሓወ፡ ሰሰዐ
5. ሐረፈ	ጸጸየ (ንትምትሞ)
6. ሐቀፈ	ሓቘፈ
7. ሐደፈ	መሃረ፡ ኣድኃነ፡ ወልወለ፡አንጽሐ፡ ቀዘፈ (ንመርከብ፡ ንጀልባ)
8. ለአፈ	ኰለሰ፡ በልዐ
9. ለከፈ	ተንከፈ፡ ለኸፈ
10. ለፈፈ፡ ለፈ	ጸሓፈ
11. መንተፈ	ጨይሐ፡ ቃቕሐ
12. መወፈ	ከፈለ

13. ሰረፈ	በልዐ፡ ሸረፈ
14. ሰየፈ	ሰየፈ፡ ቘረጸ
15. ሰፈፈ	ሰፈፈ፡ ተንሳፈፈ፡ ጸብለለ
16. ሰፈፈ	በዝኀ፡ ተረፈ፡ መልአ
17. ረጕነፈ	ጐዝጐዘ፡ ነስነሰ
18. ቀሠፈ	ገረፈ፡ ሃረመ
19. ቀሠፈ	ቐሠፈ፡ ቐተለ
20. ቀረፈ/ ቀደፈ	ቀረፈ
21. ተሓለፈ	ተዘራረበ
22. ተሓለፈ	ኣጽንዐ
23. ተለሐፈ	ላሕ ኣበለ
24. ተለሐለፈ	ተከዘ፡ ኃዘነ
25. ተለሐፈ	ተቘርቈረ፡ ጐሃየ
26. ተልሐፈ	ተፋለጠ፡ ተራኸበ
27. ተሳተፈ	ሓደ ኾነ፡ ተሳተፈ፡ ተኻፈለ
28. ተረፈ/ተርፈ	ተረፈ
29. ተነዝፈ	ተቘርጸ፡ ተዘልዓፈ፡ ተሰልዐ
30. ተዐቅፈ	ተዓንቀረ
31. ተኣጽፈ	ተጐናጻፈ፡ ተኸድነ
32. ተወክፈ	ተቐበለ፡ ተወከፈ
33. ተወዝፈ	ኣጌጸ፡ ተኸናወነ
34. ተዛለፈ	ተኸራኸረ፡ ተጻረፈ
35. ተዛወፈ	ተመክሐ
36. ነቀፈ	ነቐፈ
37. ነቀፈ	ፈለየ
38. ነቀፈ	ቀረፈ፡ ለሓጸ /፩ ነገ. ፳፬÷፳፭/
39. ነተፈ	ቘረጸ
40. ነዘፈ	ኣርገፈ፡ ሰልዐ
41. ነዘፈ	ኣንጸፈ
42. ነደፈ	ሓንጸጸ (ነደፈ)
43. ነደፈ	ወግአ
44. ነገፈ	ነገፈ
45. ነጠፈ	ለበጠ
46. ነጠፈ	ኮልዐ
47. ነጠፈ	ኣጽረየ
48. ነጸፈ	ኣንጸፈ
49. ነፍነፈ	ካፈየ (ዝናም)
50. አልፈፈ	ኣዋጅ ኣንገረ
51. አስተሐለፈ	ኣዋጅ ነገረ

52. አስተሐለፈ	ኣመስቀለ፡ ኣመሓላለፈ
53. አስተናደፈ	መሠረት ኣንበረ
54. አስተናደፈ	ኣተኻኸለ
55. አንዘፍዘፈ	ኣንገብገበ፡ ኣምበድበደ፡ ኣሸረፈ
56. አንገፈ	ኣናገፈ
57. አንጸፈ	ኣንጸፈ
58. አንጸፍጸፈ	ጥብ ጥብ በለ፡ ዘራሕራሕ በለ
59. አዕረፈ	ኣዕረፈ፡ ሞተ፡ ኣሞተ
60. አዕቀፈ	ኣዓንቀንፈ፡ ኣሰናኸለ
61. አኮፈ	ኣኾፈ፡ ኣዕቌረ
62. አኮፈ	ኣቐበለ
63. አውቀፈ	ኣምባር ሠርሐ
64. አውከፈ	ኣቐበለ፡ ተቐበለ
65. አዝለፈ	ኣዘውተረ፡ ኣንውኀ
66. አጠፈ	ዓጸፈ፡ ጠቕለለ
67. አጥነፈ	ሸለመ፡ ኣጌጸ፡ ጠለፈ
68. አጸፈ	ሸለመ፡ ከደነ፡ ኣልበሰ
69. አጽሐፈ	ነገረ፡ ኣጽሓፈ
70. ዐረፈ	ዓረፈ
71. ከልተፈ	ሸንከፍ ኣበለ
72. ወጸፈ	ወንጨፈ
73. ዘለፈ	ጸረፈ፡ ዘለፈ፡ ገንሐ
74. ዘርገፈ	ዘርገፈ፡ ኣጸበቐ
75. ደሐፈ	ጠፍአ
76. ደፍደፈ	ደፍደፈ፡ ለሰነ
77. ገሐፈ	ጐሓፈ፡ ጸረገ
78. ገሐፈ	በተነ
79. ገለፈ	ገለፈ፡ ቐረጸ
80. ገለፈ	ጣፆት ሠርሐ፡ ለበጠ
81. ገረፈ	ኣጻወደ
82. ገነፈ	ክዳን ሓፀበ
83. ገዘፈ	ገዘፈ
84. ገደፈ	ገደፈ፡ ኃደገ
85. ጸሐፈ	ጸሓፈ፡ ቈጸረ
86. ጸረፈ	ጸረፈ
87. ጸየፈ	ዓኽላል ኮነ፡ መንካዕ ኾነ፡ ጸየፈ
88. ጸድፈ	ጸደፈ፡ ወደቐ፡ ኣንከራረወ
89. ጸፍጸፈ	ደርደረ፡ ጸፍጸፍ ሠርሐ
90. ጸፍጸፈ	ንእሽቶ ቤት መሳሊ ሠርሐ
91. ፈልሰፈ	ብልተኛ ኾነ፡ ፈልሰፈ
ናይ “ፈ” ነባር ቃል ብግእዝ	
1. አፈ	ጊዜ
ናይ “ፐ” ነጻላ ግሥ	
1. ሄስቀፐ	ሓረሰ
2. ሰለፐ	ቀብአ፡ ሠርሐ
3. ሰረፐ	ቀደሰ
4. ሴልፐ	ዓሌት ኮነ፡ እንዳ ኮነ
5. ሮፐ	ጸንዐ
6. ቴረፐ	ኣጻወደ
7. ቴርፐ	በዝኀ
8. ቴፐ	ደበበ
9. ኤስከፐፐ	ሓረሰ
10. ኤፐፐ	ፈተወ
11. ከተፐ	ጸሓፈ
12. የትኮተፐ	ሓረሰ
13. ዴፐ	ደባይ ተቐመጠ፡ ኣድበየ

በዝየ ተፈጸመ ንጽል ግሥ (ነጻላ ግሥ ኣብዚ ተፈጸመ)።

ምዕራፍ ፲ (10)
ነባርን ዘርእን

ግእዝ	ትግርኛ
1. ሀትሂላ	መዝሙር
2. ሀሙዒዳ	ዕድመ፥ ምሳሕ (ድግስ)
3. ሀይከል	ኣዳራሽ፥ ስም ሰበይቲ
4. ሀገሪት	መበቈል ዓዲ
5. ሄንባሩ	ውሻጠ
6. ህድመት	ትኽስ (ድቃስ)
7. ለስድ	ሓድሽ ልኻይ
8. ለንጽ	ግርምብያለ (ቤዛ ልብስ)
9. ሊቶስጥራ	ወጸቓ (መስፍሕ)
10. ላሕሎ	ከርፌስ
11. ላዕላዕ/ ለታት	ኰርታዕ፥ ባእባእ
12. ሌዋታን	ገበል ባሕሪ
13. ልበ እብን	ጨካን
14. ልጕን/ ልኰትንት	ቁራዕ
15. ልገት	ኣጕዱ፥ ሓለዋ ተኽሊ
16. ልግነት	ገዓት
17. ሐምለ ቅብእ	ሓምሊ ብርንሃዮ
18. ሐምለ ብኂእ	ስልጆ
19. ሐሠር	ሓሠር
20. ሐረፉ	ሓምሊ ኣድሪ
21. ሓሪፎት	ትምትሞ (ጸብሒ)
22. ሐሴን	ሽሶ፥ መራሕ ማይ
23. ሐሳይን	ሽሾታት፥ መራሕቲ ማይ
24. ሐብል	ገመድ
25. ሐንሐን	ሰርኖ ኣፍንጫ
26. ሐንዘር	ጭራ
27. ሐንዘር	ቅንፍዝ
28. ሐንዘር	ሐሰማ
29. ሐንጾን	ጠበቕ
30. ሐንጾን	ምንጭልቝት
31. ሐንጾን	ሕንጅጅ
32. ሐኖት	ዕዳጋ ሥጋ
33. ሐኖት	ቤት መስተ
34. ሐዊሳ	ደሐንዶ ውዒልካ፧
35. ሐይመት	ድንኳን
36. ሐፍ	ረሃጽ
37. ሔለይ	ጎብየ
38. ሔሌኔዎቱ	ኣዳራሽ
39. ሔንቄ	ቁማል
40. ሔው	ኣቦ ሓጎ
41. ሔውት	እኖ ሓጎ
42. ሕለት	ዘንጊ
43. ሕልቀት	ቀለቤት
44. ሕልያን	ብላዕ (ጉቦ)
45. ሕምስ	ማሕፀን
46. ሕምር	ሒና
47. ሕንቅርት	ዓንቀር
48. ሕንዚር	መፍለስ
49. ሕንጽዋል	ሰዓዕ
50. ሕዋን	ቤት ንግዲ
51. ሕዋናት	ኣብያተ ንግዲ
52. ሕዳይ	ሰስሓ
53. ሕጥሜ	ፍረ ጡጥ
54. ሖጻድ	ቀለቤት መጋረጃ
55. መሀና	በረኸት ገጽ (ገጸ በረከት)
56. መለንስ	ንሂጉ
57. መልጸጸን	ዱባ
58. መምኤሉ	ጥፍረርያ
59. መረብ	መጻውድያ ዓሣ
60. መርዔት	መጓሰ
61. መራዕይ	መጓሰታት
62. መርሕብ	ጎልጎል፥ ኣደባባይ
63. መራሕብት	ኣደባባያት
64. መርኖ	መፍትሕ
65. መርመሬ	ቀምሽ ውሽጢ
66. መርሶ	መርሶ (ወደብ)
67. መርበብት	ሰኪዔት መግፈፍ ዓሣ
68. መርወይ	ሐርቢ፥ ብራሾ፥ ሻኳ
69. መርደድ	ሎቖታ
70. መርግሕ	መደረጋሕ
71. መርጡል	ኣዳራሽ
72. መርጡር	ኣዳራሽ
73. መርፌቅ	መቐመጥ ኣጋይሽ
74. ምርፋቅ	መቐመጥ ኣጋይሽ
75. መሰንቆ	መሰንቆ (ክራር)
76. መስብክት	ዕትሮ፥ ገንኢ
77. መሳብክት	ዓታሩ፥ ኣጋንእ
78. መስኖ	መስኖ
79. መሳንው	መስኖታት
80. መሳውስ	ጅማት
81. መሳውዕ	ጅማት

82. ምስያም	መሶብ
83. መሳይምት	መሶባት
84. መስረቁ	ኣቒራጭ መገዲ
85. መስተራትዕ	ሰያፊ (ሓራዲ)
86. መስተካ	ጨጎራ
87. መስተገብር	ሓረስታይ
88. መስተጋብእ	መኣከቢ
89. መሰቴማ	ሰይጣን
90. መሰነቅት	ሎቐታ ስንቂ፣ ሳንጣ
91. መሥእርት	ሚዶ፣ መዘርገፍ
92. መስኤ	መስአ
93. መስድዋ	ድራር
94. መስገርት	መጻወድያ
95. መስፌት	ዋጣ
96. መስፍሕ	ወጸቓ (መስፍሕ)
97. መሶብ	መሶብ
98. መሶባት	መሶባት
99. መቀቅ	ሞግእ (ወድ ንኢ)
100. መቃምር	ሓንዳይ፣ ገበጣ
101. መቃስም	ጠንቋሊ፣ ዛር
102. መቃርዕ	ሓለንጊ
103. መቃብር	መቓብር
104. መቅረዝ	መቐስ፣ መቐዝ
105. መቅበርት	መቓብር
106. መቅዓን	ጸቢብ መገዲ
107. መቅዩጥ	ወረጦ
108. መቅድ	ንብቲራ
109. መቅድን	ምሳር
110. መቅጹት	ቁራዕ
111. መቀኍዓል	ጮማ ሥጋ
112. መባሕት	ፍቓድ፣ ሥልጣን
113. መብልዕ	ብልዒ
114. መብራ	ዓላማ
115. መብእስ	ጕጻጕጽ መገዲ
116. መብዓል	ትሕኛ
117. መትክልት	ሽኻል
118. መትከፍ	መንኩብ
119. መኖሥሥ	ጉጤት (ማንካ)፣ ሞኾስ
120. መነኮስ	መነኮስ
121. መነጽር	መነጽር (አኩያለ)
122. መንሰግ	መፍትሕ
123. መናስግት	መፋትሕ
124. መንከስ	መንከስ
125. መንሰክ	መንከስ
126. መንሱት	ፈተና፣ ጥፍኣት
127. መንካ	ማንካ

128. መንኮክት	መፍተል
129. መንደቅ	መንደቕ
130. ወንገን	ዓቢይ ገንኢ
131. መንገድ	ዓቢይ መገዲ
132. መንጠፍት	መኸባዕቲ
133. መንጦላዕት	መጋረጃ
134. መንፈቅ	ፍርቂ
135. መክርይ/ መክሪት	መኸዓቲ
136. መክብብ	ሓለቓ፣ ኃላፊ
137. መክፈልት	መኽፈልቲ፣ ብጽሒት
138. ሞራዕ	ሽራራ
139. መዋርዕት	ሽራራታት
140. መዋዕል	መዋእል
141. መዋድህ	ሒላብ
142. መዋግደ ክረምት	ጸፍዒ ማይ (መሾምበባ)
143. መዋግደ እሳት	ሃልሃልታ ሓዊ
144. መዓልት	መዓልቲ
145. መዓረ ግራ	ጎኀ መዓር
146. መዓር	መዓር
147. መዓርዒር	ጥዑም ቃል
148. መዘምር	መዘምር
149. መዘድ	ቁራብሻ
150. መዝረብ	መስበሪ እምኒ (ሞዶሻ)
151. መዝራዕት	ቅልጽም፣ ኢድ
152. መደልው	ግብዝ
153. መዳምህ	ዕርፊ መስቀል(ማንካ ጽዋዕ)
154. መድኃኒት	መድኃኒት
155. መድቀቅ	መጥሓኒ
156. መድፍዕ	መድፍዕ
157. መግዌ	ጥራዝ፣ እንዳእቲ
158. መጠራ	ዕላማ፣ ዓላማ
159. መጥለውዝ	ካራ
160. መጥቀብት	ጭፈታ (መሸረብ)
161. መጥባሕት	ካራ
162. መጽሔት	መስትያት (መጽሔት)
163. መጽመድ	መጽዓን (መጥመሪ)
164. መፍጽሕ	መሰበሪ እምኒ (ሞደሻ)
165. ሙዝያሁ	ቃጭል
166. ሚ፧	ክንደይ፧
167. ሚላቅ	መዝርኢቶ
168. ማህሜ	ሞቐሕ
169. ማህረጽ	መጥሓን
170. ማህው	ብርለ
171. ማህጼ	ማሕጸ፣ ምሳር
172. ማሕፀን	ማሕፀን

173. ማር	ሊቅ
174. ማኅቶት	መብራህቲ
175. ማኅፈር	እሙን ዓርኪ
176. ማኅበር	ማኅበር
177. ማኅው	ብርጭቆ
178. ማኅሌት	ማኅሌት
179. ማኅፌድ	ኣዳራሽ
180. ማእምር	ፈላጥ፥ ሊቅ፥ ለባም
181. ማእስ	ማእሲ
182. ማእከል	ማእከል
183. ማውታ	ሕሉቕ እንስሳ
184. ማዕረግ	መዓርግ
185. ማዕበል	ማዕበል
186. ማዕነቅ	ባሬቶ
187. ማዕኖ	ደገ ሰላም
188. ማዕኮክ	ለባም፥ ባዞ
189. ማዕው	መዓንጣ (ናውቲ ኸብዲ)
190. ማዕድ	መኣዲ
191. ማዕዶት	ማዕዶ፥ መሳገሪ
192. ማዕፆ	ማዕፆ
193. ማዕፈርት	ጥብቆ
194. ምህርካ	ምርኮ
195. ምሕራም	ቤት ጣዖት
196. ምሕዳም	መደቀሲ
197. ምሥያም	መሶብ፥ ኣገልግል
198. ምሥያም	ሣፁን
199. ምሥያጥ	ዕዳጋ
200. ምራቅ	ምራቕ፥ ጥፍጣፍ
201. ምራዕ	ማሕዘል
202. ምርዓት	ኮሽምሽም፥ ቀለልቀለል
203. ምሴት	ምሸት
204. ምሳር	ምሳር
205. ምስማክ	መደገፊ
206. ምስካይ	መጸግዒ
207. ምስያሕ	ሞጉእ
208. ሠሌዳ	ብራና፥ ሠሌዳ
209. ሠመዝ	መፈንቀሊ እምኒ (መለኪኖ)
210. ሠምዕ	ሽምዓ
211. ሠምዓት	ሽምዓታት
212. ሠረገላ	ዓረብያ፥ ማኪና፥ ነፋሪት፥ ብሽግሌታ
213. ሠረገላ	ኣጽዋር ቤት (ህድሞ)
214. ሠሩር	ስረ (ክዳን)
215. ሠርሖት	ፈነዋ፥ ምፍናው
216. ሠርቅ	ባሕቲ
217. ሠርዌ	ሓለቓ፥ ሓላፊ

218. ሠርዌ	ሠርወ ቤት
219. ሠርጕ	ስልማት
220. ሠቅሠቅ	መስኮት፥ መናፈሻ
221. ሠገር	ዓስከር፥ ወተሃደር
222. ሡራህ	ድንሽ
223. ሢራክ	መስተውዓሊ፥ ለባም
224. ሢራክ	መስመር ብራናን ጥራዝን
225. ሣህር	ባሕቲ
226. ሣህት	ዕረፍቲ
227. ሣዕረ ማይ	ሓርቢ
228. ሦር	ብዕራይ
229. ሦከር	ሽኮር
230. ሦክ	እሾኽ
231. ረሐብ	ስፍሓት
232. ረምሕ	ኹናት
233. ረምጽ	ብርኹታ
234. ረቅ	ብራና፥ ወረቐት
235. ረቢ	መምህር
236. ረበናት	ዓበይቲ፥ መምህራን፥ኣሕሉቕ
237. ረበናት	መኳንንት
238. ረኃብ	ጥሜት
239. ረዋዲ	ዓማጺ (ጓኽፋእ)
240. ረድእ	ተማሃራይ
241. ሩካቤ	ርክብ
242. ሪረደን	ገልገል በቕሊ
243. ራሕብ	ራሕቢ (ስፍሓት)
244. ራቃካ	ምልዖ
245. ራኩብ	ብራኳ
246. ራኩዕ	መሓግሓጋ
247. ራግማ	ኣጅቦ
248. ራግናት	መቕዘፊ ጅልባ
249. ራግዛት	ልዳት የማነ ጸጋም
250. ሬካትም	ውንጅር
251. ሬዋ	ጡጥ
252. ርኤም	ሾብዓተ ቀርኑ እንስሳ
253. ርእሰ ሠርቀ ወርኅ	ባሕቲ
254. ርእስ	ርእሲ፥ ልዕሊ ኵሉ
255. ርዩጽ	ዝጸረየ፥ ዝተገርሐ
256. ርያ	ባንዴራ
257. ርዴ	ሓረጣ
258. ርግብ	ርግቢት
259. ሮስ	ቈልዓ (ወዲ)
260. ሮዳስ	ሽንካር (ኃሙሻይ ቀኖት)
261. ሮጌል	መቓብር
262. ሮፕ	ኣፍንጫ
263. ሰላምሂ	ደገ ሰላም

264. ሰላምያሂ	ደገ ሰላም
265. ሰልቢብ	መስቀል
266. ሰሐቅ	ሰሓኞ
267. ሰማዝ	ሽብጢ
268. ሰምሕም	መሸጐር (ሽጋጥ)
269. ሰራለስጢ	ኾኾብ ሾብዓተ
270. ሰርባ	ሓሻኺቶ፣ ጠራጊቶ (ቋና)
271. ሰርብ	መንጫዕጫዕታ
272. ሰቂማ	ምርኮ
273. ሰቂኖን	ኩኽ
274. ሰቆጢሌም	ተሰካሚ (ሮፋዕ)
275. ሰቅ	ማኞ
276. ሰቅራቅ	ፍቾራ
277. ሰበን	መጠምጠምያ፣ ሰበን
278. ሰበድአት	ጠበቖ፣ ኣፍዑት
279. ሰብአ ቤት	ስድራቤት
280. ሰብአ ዓይን	ሰለይቲ
281. ሰናፔ	ፍረ ኣድሪ
282. ሰንሰሪቅ	ኣቓራጭ መገዲ
283. ሰንቢላ	ውራይ (ድግስ፣ ግብጃ) ምሳሕ፣ ዕድመ) እንግዶት
284. ግዝእ	ውራይ
285. ሰንኮሪስ	መምህር፣ ኣማላዲ
286. ሰንደቅ	ሰንደኞ
287. ሰንዱን	በፍታ፣ ሓድስ ክዳን ዓለባ
288. ሰንጐጕ	መንጠልጠሊ መጋረጃ ሓጺን
289. ሰኖባር	ጽሕዲ
290. ሰኪኖን	ሽብጢ፣ ኩኽ
291. ሰካህካህ	ሽንጦ፣ ኣሰር ማይ ስዋ
292. ሰኮት	ዕዳጋ፣ ሹኞ፣ መገዲ፣ ሜዳ
293. ሰኮና	ሸኾና
294. ሰኳዕት	ሸሾ፣ጐመዳን፣ ጻጸ፣ ንህቢ ከልቢ
295. ሰዋስው	መደያይቦ (መሣልል)
296. ሰዋቅ	ዳጌፋ፣ ድጋፍ፣ መደገፊ
297. ሠውጥ	ሐለንጊ
298. ሰይ	ዋይ
299. ሰይል	ዋይታ፣ ቊላዕ
300. ሰይራ	ከርፈስ
301. ሰይፍ	ሴፍ
302. ሰደይ	ጥዑም ዘረባ
303. ሰድሉ	ማሕፀን፣ ሚዛን
304. ሰገም	ሰገም
305. ሰጊህ	ሕማኞ፣ ሰነፍ
306. ሰግላ	ሳግላ

307. ሰግላግ	ኣብ ቀላይ ዝበቁል ጋሳ
308. ሰጉረድ/ ሰጉርንድ	ቀይሕ ሽጉርቲ
309. ሰጥረጺሎን	ኣውሒ
310. ሰኖባር	ጽሕዲ
311. ሰጽለክስስ	ነፋሒቶ፣ ዓንንግ
312. ሰጽራክን	ምንጭልቖት
313. ሰፈርኮል	ጕርጕሪት
314. ሰፈርጎል	ጉርጉሪት
315. ሰፋራ	ሓሞት
316. ሰፋድል	መዳሕንቲ
317. ሰፌልያ	መሰበር እምኒ (መደሻ)
318. ሰፌልያ	መፈንቀል እምኒ (መለኪኖ)
319. ሰፍነግ	ሰፍነግ (ስፖንጅ)
320. ሰፍኖጌ	ሰፍነግ፣ ሓሞት
321. ሱላሜ	ሰላም፣ ፍቕሪ፣ ኅብረት
322. ሱትላፊ/ ስትላፊ/ ሶትላፊ/ ሶቶፍሊ	ቊራዕ
323. ሱም	ፃዕዳ ሽጉርቲ
324. ሱራጌ	መረኞ
325. ሴሩብ/ ሲሮብ	ሒሖት
326. ሲኖዲቆን	ቃለ ጉባኤ
327. ሳምር	ወኞቲ
328. ሳኒታ	ንጽባሒታ
329. ሳንጥ	ዓተር
330. ሳውዳ	እሳታዊ ጠባይ
331. ሳዶር	ቀዳማይ ሽንካር
332. ሳፍሕ	ቅጥኒ
333. ሳፍራ	ነፋሳዊ ጠባይ
334. ሳፕ	ጅግና፣ ንፉዕ
335. ሴሮሕ	ቀሺ ገበዝ
336. ሴኬቤቴናሆም	ሓቓፊት ደርሆ
337. ስሂጥ	ሃመማ፣ ጽንጽያ፣ ሕጻውጽ
338. ስህቦ	ሓሰኻ ዒባ
339. ስላቅ/ ስላት	ላግጺ
340. ስማሕ	ላልሽ (ሥጋ)
341. ስማዝ	ሰቲ
342. ስማዝያሁ	ስምዕዛ
343. ስባጥ	ኵላሶ፣ ሕርንቶ
344. ስብሐት	ምስጋና
345. ስብኮ	ጣያት
346. ስቴ	መስተ
347. ስኂን	ዕጣን
348. ስን	ስኒ
349. ስንቅ	ስንቂ
350. ስንት	ሽንቲ
351. ስንዕ	ስምምዕ

352. ስንክሳር	እኩብ
353. ስንዳሌ	ሥርናይ
354. ስዝር	ስድር
355. ስጉርንድ	ሽጉርቲ
356. ሶልላ	ኮረት፡ ሑጻ፡ ሐመድ
357. ሶመት	ፃዕዳ ሽጉርቲ፡ ጉዘሞ
358. ሶሬድ	ስንክያ፡ ጐንደራን
359. ሶርቃ	ተዝካር
360. ሶርቃቡ	ብሑቕ
361. ሶቤቃካ	ምልያ
362. ሶክ	እሾኽ
363. ሶድ	መጽሓሪ ሓዊ
364. ሶጣስስ	ቅንጭብ
365. ሶፍር	ቅርጸት ከብዲ
366. ሶፍያ	ጥበብ፡ ፍልጠት
367. ቀለም	ቀለም
368. ቀለምሲስ	ራእይ
369. ቀለምጤዳ	ጸባ ቈልቋል
370. ቀለምጺዳ	ቅንጭብ
371. ቀለምጺጽ	ብልጭታ፡ ሞቕሎ
372. ቀለንቶስ/ ቀለንቶን	ባሕቲ
373. ቀለምፔ	ቀይሕ ቐለም
374. ቀላይ	ቀላይ
375. ቀላውጻ	ኣደ ህበይ
376. ቀልዙ	ሓሸኻ ዒባ
377. ቀልደድ	ቅርኒብ ዓይኒ
378. ቀልጹ	ተባዕታይ ህበይ
379. ቀሐር	ቀሐር
380. ቀማጥር	መንፌት
381. ቀምሕ	ፍረ፡ ዘርኢ፡ ኣዝመራ
382. ቀምጠራ	ሙዳየ ምጽዋት
383. ቀስታም	ዱላ፡ በትረ መንግሥት
384. ቀረጽ	ቀረጽ
385. ቀሪም	ቀሪም
386. ቀራንዮ	ዝተማሳቐለ
387. ቀርቂስ	መዛናግዒ (ጆቶኒ፡ ገበጣ)
388. ቀርነብ	ማንቲለ፡ ቅርኒብ ዓይኒ
389. ቀርነብ	ቅርኒብ እኽሊ
390. ቀርነ ነጌ	ስኒ ሓርማዝ
391. ቀርነናዕ	ኣረነ፡ ሓሸኻ
392. ቀርዱ	ህበይ
393. ቀርዱናት/ ቀርዲናት	ኣህባይ
394. ቀርጠሉት	ስጉርፍኦ
395. ቀርጠሉ	ጥፍሒ (እንዳ ኵሕሊ)
396. ቀርጠሎን	ቅርጫት
397. ቀርጠሎን	ስጉርፍኦ፡ ዘምቢል

398. ቀርጤል	ጥፍሒ (ሙዳይ)
399. ቀሱት	ዕትሮ
400. ቀቀብ	ሰገባ
401. ቀቀኖ	መፍለስ፡ ኣባ ጉምባሕ
402. ቀቢላ	ማሽላ
403. ቀትረርያ	ሰንደቕ ዕላማ
404. ቀንዲል	ቀንዴል
405. ቀውዕ	ቀውዒ
406. ቀይሕ	ቀይሕ
407. ቀስ/ ቀሲስ	ቀሺ
408. ቀዲሙ	ቅድም
409. ቀዳሚ/ ቀዳማዊ	ቀዳማይ፡ መጀመርታ
410. ቀጣ	ሚዛን ወርቂ
411. ቀጸላ	ኣኽሊል
412. ቀጻ	ሓዊ ለይቶ፡ ጽምብላሊዕ
413. ቁመት	ቁመት
414. ቁናማት	ከረጺት፡ ሳንጣ፡ ቁርባብሻ
415. ቁፋሂ	ቅኔ ማኅሌት (ማኅሌተ ቅኔ)
416. ቂም	ቂም
417. ቂሪን	ሓጽቢ ዒላ
418. ቃህም	ጻጸ
419. ቃህዋ	ፍረ ቡን
420. ቃማ	ስልማት
421. ቃስ	እደ ጠባብ (ቀሚስ)
422. ቃርሕ	ቀሓር
423. ቃቂር	ኳኹ
424. ቃቤላ	ማሽላ
425. ቃቴል	ቃጭል
426. ቃውላ	ድዑል
427. ቃውም	ጠበቓ፡ ሓለቓ
428. ቃውጻ	ዋጭል ህበይ
429. ቃግስት	መርዛም ኣፍዑት፡ ተመን
430. ቃፍ	ዕላማ (ጨመተ)
431. ቁር	ኃያል /ኣሞ. ፪፥፳/
432. ቁርኔን	ዕቑር ማይ
433. ቁኔ	ኣውሊዕ
434. ቁደር	መጽሕፈ ንስሓ
435. ቁድሮስ/ ቁድሪኖን	ኣውሒ
436. ቁጽርስስ	ጽሕዲ
437. ቁፋዝ	ወርቂ
438. ቅስፊት	ግርፋት
439. ቅስት	ባእሲ፡ ክርክር
440. ቅስና	ክህነት
441. ቅርዳን	ንእሽቶ ኣንጭዋ
442. ቅርድ	ህበይ

443. ቅርፍት	ቅራፍ
444. ቅስፍ	ዓይኒ ምድሪ (ሽቓቕ)
445. ቅብዓት	ቅብኣት
446. ቅብዕ	ቅብኢ (ልኻይ)
447. ቅብው	ዝተነፍሐ
448. ቅብጢ	ቓንቓ ግብጺ(ጥንታዊ)
449. ቅናት	ቅናት፡ መዕጠቒ
450. ቅኔ	ቅኔ፡ መግዝእቲ
451. ቅንጽራሆ	ዲያቆን
452. ቅንአት	ቅንኣት
453. ቅንፍዝ	ቅንፍዝ
454. ቅያዕ	ትፋእ፡ተምላስ
455. ቅዱስ	ቅዱስ፡ ፍሉይ
456. ቅዳሴ	ምስጋና፡ ቅዳሴ
457. ቅድም	ቅድም
458. ቅድው	ጽቡቕ
459. ቅጥራን	ቅጥራን
460. ቅጽር	ቀጽሪ፡ መካበብያ
461. ቆላ	ቆላ
462. ቆሐልት	መጽሐፈ መክብብ
463. ቆም	ቁመና፡ ቁመት
464. ቆርኔሌ	ዝናር
465. ቆሮስ	መሰፈሪ (ምሰ)
466. ቆስያ	ሳምቡእ
467. ቆቅሕ/ ቆቃሕ	ቆቛሕ
468. ቆባር	ጣቓ
469. ቆብኒ	ትኺን
470. ቆብዕ	ቆቢዕ
471. ቆጵሮጢስ	ንግሥቲ ንህቢ
472. ቆጽን	ሣእኒ
473. ቆፎ/ ቀፎ	ቆፎ
474. ቈላፍ	ዘይተገዝረ፡ ዘይኣምን
475. ቈሳቍስ	ኣቕሑ ቤት
476. ቈርነናዕ	እንቁርያብ
477. ቈስጤ	ሽምፍላ፡ ጨጐራ
478. ቈጠጥ/ መንኮብ	ዓባይ ዓባይቶ ኣጻብዕቲ
479. ቈልቋል	ቈልቋል
480. ቍልኤ	ዓስከር፡ ፈታዊ፡ ፍቁር
481. ቍልኤት	ከዳሚት፡ ኣገልጋሊት፡ ሽቃሊት
482. ቍልፍ	ቁልፊ
483. ቍማል	ቁማል
484. ቍስል	ቍስሊ
485. ቍር	ቍሪ
486. ቍርባን	ቁርባን፡ መሥዋዕቲ

487. ቊንስጣጊ	ኣረጊት ከልቢ
488. ቍንቍኔ	ነቐዝ፡ ቍንቍነ
489. ቍንጽ	ቁንጪ
490. ቍንጽል	ወኻርያ
491. ቍየጽ	ምሕኵልቲ
492. ቍጽ	ሰለፍ
493. ቋዕ	ኳኽ
494. በለሳን	ዘይቲ ኣውሊዕ
495. በለቅ	እብነ በረድ
496. በለው	ስረ
497. በለዝ	ጽኑዕ ዓንዲ
498. በልቀም	ሐሞት (መሬታዊ ጠባይ)
499. በሐ	ከመይ ውዒልካ፧
500. በሐኵ	ድዑል (ተባዕታይ በጊዕ)
501. በረድ	በረድ
502. በሪሆት/ በሪሰት	ምንጋጋ
503. በራሕ	በራሕ
504. በርሀ	ብርሃን
505. በርሲም	ጽሕዲ
506. በርሴም	ጽሕዲ
507. በርፎሪኮን	ዝርው ቃል ሰብ
508. በቀል	በቖል፡ ምፍዳይ ሕነ
509. በቀልት	ስየ
510. በቅል	በቕሊ
511. በቍዔት	ረብሓ፡ ጥቕሚ
512. በትር	በትሪ
513. በዓል	በዓል፡ ጣያት
514. በዓት	በዓቲ
515. በደይ	ንፍዮ(ሕማም)፡ ፍሮማይ
516. በዲዳስፋ	ሓደ ካብ ሰብ ጥበብ
517. በድር	በዓል ኣይሁድ
518. በድን	በድን (ሬሳ)
519. በድው	ምደረ በዳ
520. በግዕ	በጊዕ
521. በጢሀ	ዱባ
522. በጥልሳት	ስም መጽሓፍ
523. በጸል	ፃዕዳ ሽጉርቲ
524. በኵር	በኹሪ፡ ሓለቃ
525. ቡኤዝ	ስም ሰብ
526. ቢልዮስ	ቃድራ (ዘይተሓርሰ)
527. ቢረሌ	ብርለ
528. ቢሬሲም	ጽሕዲ
529. ቢጸልቴማ	ቀይሕ ሽጉርቲ
530. ቢጽ	ብጻይ (ብጫይ)
531. ባህል	ኣባሃህላ፡ ባህሊ
532. ባህሩስ	ሻምብቆ

533. ባሉጥ	ኣውሊዕ
534. ባሕታዊ	ባሕታዊ (ንበይኑ)
535. ባሶር	ሥጋ
536. ባቡት	ጐብየ
537. ባቱል	ድንግል
538. ባእስ	ባእሲ
539. ባዕ	ስድሪ
540. ባዕል	ሃብታም
541. ባዕድ	ባዕዲ
542. ቤል	ጣዖት
543. ቤልሆር	ሰይጣን
544. ቤሩሲም	ጽሕዲ
545. ቤርክታን	ኮረቻ ገመል
546. ቤተ አፍሶት	ሆስፒታል (መካነ ሕይወት)
547. ቤተ ድዉያን	እንዳ ሕሙማት (ሆስፒታል)
548. ቤተ ግዝእ	እንዳ ውራይ
549. ቤቴል	ቤት እግዚአብሔር
550. ቤዝ	ኮኾብ
551. ቤዴላህ	ቃንጥሻ
552. ብልሂት	ኣዛሒት
553. ብልታናስ	ወርጊ
554. ብሑእ	ብሒቑ
555. ብሑት	ሥልጡን፣ ልዑል
556. ብሔር	ዞባ፣ ከባቢ፣ ዓዲ
557. ብሕባሔ	ጥንተ ፍጥረት(ዋህዮ)
558. ብሕውስ	ኣብሾ
559. ብርክ	ብርኪ
560. ብሩህ	ብሩህ
561. ብሩር	ብሩር
562. ብርሃን	ብርሃን
563. ብርስን	ብርስን
564. ብርስኖት/ ብርስዮት	ዓደስ
565. ብርኒ	ደሙ
566. ብርዕ	ብርዒ፣ ቀለም
567. ብርት	ነሓሲ
568. ብርያል	ሰይጣን
569. ብነት	ዕሽር፣ ግብሪ
570. ብንኦምኒ	ወዲ ጻዕሪ (ብንያም)
571. ብእሲ	ሰብኣይ
572. ብእሲት	ሰበይቲ
573. ብዕራ/ ብዕራይ	ብዕራይ
574. ብዕዛ	ጸናጽል
575. ብዙኅ	ብዙኅ
576. ብድብድ	ሕማም ተላገብ

577. ብድዮን	ብርኒሂኅ፣ ብርኒኅ
578. ብጻል	ቍራጽ ጨርቂ
579. ብፁዕ	ብፁዕ፣ ምስጉን
580. ቦጽል/ ቦጼል	ፃዕዳ ሽጉርቲ
581. ተላብ/ ተለቤ/ ተላቤ	እንጣጢዕ
582. ተላዕ	ሐኸለ ሥጋ
583. ተልሚድ	ተልመዴን፣ ተመሃራይ
584. ተሓግ	ሮማዲ /ሚክ. ፩፥፯/
585. ተሐኘ	ጽሩይ፣ ንጹሕ
586. ተመርት	ተምሪ
587. ተመን	ተመን
588. ተምኔት	ድሌት
589. ተምያን	ተንኮል (ኣርተፊሻል)
590. ተሥላስ	ሣልሳይ ደርቢ
591. ተራፊን	ጣዖት
592. ተርሚን	ክሊዓው
593. ተርሜን	ታህሰስ
594. ተርቢዝ	ሐተላ ስዋ
595. ተቅራም	ቀሪም እኽሊ
596. ትቅሳም	ቀውዒ (ፍረ ቀውዒ)
597. ተቅዋም	ቀንዴል
598. ተብሪዝ/ ተበሪዝ	ሽንቲ
599. ተብሪዛት	ብብዝጊ ንሽንቲ
600. ተቢሳ	ደሮና
601. ተባዕት	ተባዕታይ
602. ተቤሳ	መጐልበቢ ገጽ፣ ሻሽ
603. ተብሲል	ጥጥቖ
604. ተንካ/ ተነካ	ዳዕሮ
605. ተንክ	ጸዶ (ንሜስ ዝኸውን)
606. ተናብልት	ልኡኻት
607. ተን	ሃፋ፣ ትኪ፣ ግመ
608. ተንከተም	ድልድል (ቢንቶ)
609. ተአማኅሲስ	ፀረ እግዚኣብሒር
610. ተአምር	ተኣምር፣ ምልክት
611. ተከዚ	ወኅዚ ማይ
612. ተኬሳ	መንኩብ
613. ተክሉ	ድዑል በጊዕ
614. ተክሊል	ሕጊ፣ ሥርዓት
615. ተክሪር	ቀውዒ
616. ተክሪዝ	መጽሓፈ ጽጽስና
617. ተክዚር	ተስካር
618. ተኵላ	ተኹላ
619. ተኲልው/ ተኲሉት/ ተኵላት	ተዃሉ
620. ተወን	ጽድያ፣ ኣዝመራ
621. ተዋሕዶ	ተዋሕዶ
622. ተዋርዶ	ውርደት

623. ተውኔት	ጸወታ፣ ሳዕስዒት
624. ተውሳክ	ተወሳኺ (ተደመሮ)
625. ተይፈን	ዝራብዕ
626. ተያፍን	ዝራብዓት
627. ተዳሂ	ቤተ ልሔም
628. ተግሣጽ	ማዕዳ፣ ተግሣፅ
629. ተግቢጥ	ሽቓቕ፣ ዓይኒ ምድሪ
630. ተጥላሳት	ኣስተዋጽኦ መጽሓፍ
631. ተጽራሕ	ካልኣይ ደርቢ
632. ተፉሕ	ድንሽ፣ ባናና፣ ቱፋሕ
633. ተፋውሕ	ደናንሽ
634. ቱማ	ፃዕዳ ሽጉርቲ
635. ቲሃ	ሽግ፣ ሆየ ሆየ
636. ታሪክ	ታሪኽ
637. ታርያጎሎስ	ደራሲ፣ ነባቤ መለኮት (ዮሐንስ)
638. ታቡላ	ጣውላ
639. ታቦት	ታቦት
640. ታናቅ/ ቴናክ	ጸዶ (ንሜስ ቀመም ዝኣቱ)
641. ታኦማኅሲስ	ፀረ እግዚኣብሔር
642. ታዕካ	ኣዳራሽ
643. ታጊ	ድባብ
644. ቴሎግና	ትምህርቲ ቃል እግዚኣብሔር
645. ቴውናቅ	መኾምብያ
646. ቴዳ/ ፔዳ	መስቀል
647. ቴገን/ ቴግኑ/ ቴጌል	ጒልሻ
648. ቴጉን	ሞቕሎ
649. ቴጎ	ድጒሪ
650. ቴፌን/ ቴፈን	ዝራብዕ
651. ትለቤ	እንጣጢዕ
652. ትላዕ	ጽኪ
653. ትልም	ትልሚ
654. ትልወት	ገዝሚ
655. ትሄ	ውሻጠ
656. ትሕላፍ	ሓላፍነት
657. ትሕቢት	ውሕሰነት፣ ትሕጃ
658. ትሕትና	ትሕትና
659. ትሕዝብት	ጥርጥር
660. ትማልም	ትማሊ
661. ትምክሕት	ትምክሕቲ
662. ትራጥ	መጻወድያ፣ ትራባ
663. ትርጋጽ	ትርጋጽ፣ ሽነክ እግሪ
664. ትሮ	ብዕራይ
665. ትብሌ	ጥብቆ

666. ትንቢት	ትንቢት
667. ትንባክ	ትንባኾ
668. ትንንያ	ትንንያ (ጣንጡ)
669. ትእምርት	ምልክት፣ ማዕተብ
670. ትካት	ቀደም
671. ትካዜ/ ትካዝ	ጓሂ
672. ትኩዝ	ጎዙን
673. ትክት/ ትክቶ	ደመ ትክቶ (ፔሬድ)፣ ወርኃዊ ጽግያት
674. ትውዝፍት	ጌጻ ጌጽ፣ ኃጢኣት
675. ትውፊት	ውርሲ
676. ትዑል	መጻሕፍተ እንስሳ
677. ትዕቢት	ትዕቢት
678. ትዕይንት	ከተማ፣ ሰፈር
679. ትዝኅርት	ጃህራ
680. ቶማስ/ ቶማስስ	ፀሐይ
681. ቶራ	ዓጋዜን
682. ቶራት	ዓጋ ዜናት (ዓዲ)
683. ቶሬን	ጸዋሪት፣ ስንቀ
684. ቶርማን	ገመል ህድሞ (ናሕሲ)
685. ቶታን	ስራኽ (መእሰሪ) ሣእኒ
686. ኀዘን	ኀዘን
687. ኀዝንዝ	ታኼላ፣ ሰልሚ
688. ኀየል	ጤለበዱ
689. ኀይዶ	መራሕ ዕዉር
690. ኀዳፍ	ወተግ
691. ኀዳፍ	መምህር
692. ኀግል	ሞቑሕ
693. ኀጕል	ጥፍኣት፣ ሓጒል
694. ኂሳን	ለውሃት፣ ክብሪ
695. ኂሩት	ለውሃት
696. ኃሙስ	ኃሙስ
697. ኃምስ	ኃሙሻይ
698. ኃያል	ኃያል
699. ኃያጢ	ጠባሪ
700. ኃይል	ኃይሊ
701. ኃጢኣት	ኃጢኣት
702. ኄር	ለዋህ፣ ኄር
703. ኄንባሊ	ጣፍ
704. ኀልቀት	ቀለቤት፣ ካትም
705. ኀሮ	መንደል፣ ቡንታ
706. ኀብር	ሕብሪ
707. ኀብረት	ኀብረት
708. ኀብስት	ኀብስት፣ እንጌራ
709. ኀብዝ	እንጌራ
710. ኅንብርት	ሕንብርቲ፣ ማእከል

711. ጎንባዝ	ነዊት
712. ጎዝኣት	ሕዛእቲ
713. ጎዳግ	ጫፍ መጽሓፍ
714. ጎጠት	ቅንጣብ
715. ጎጥጥሜ	ጡጥ
716. ጎፅው	ስሉብ ሥልጣን
717. ኆኅት	ኣፍ ደገ
718. ኆር	መስኮት
719. ኆጻ	ሑጻ
720. ኆጻድ	ቁልፊ (መፅጠቒ ስረ)
721. ነሃር	መንጨፅጫፅታ ማይ
722. ነምር	ነብሪ
723. ነስታ	ግብሪ
724. ነቀልቃል	ነውጺ፣ ምንዋጽ
725. ነቀዝ	ነቐዝ
726. ነቀጥቃጥ	ምንቅጥቃጥ
727. ነቅሪስ	ፍንጣጣ፣ መንሽሮ
728. ነቅዕ	ፈልፋሊ ማይ
729. ነቋር	ነቛር
730. ነቍጥ	ነጥቢ፣ ነቑጣ
731. ነበርጻው	ረስኒ
732. ነትዐት	ማእሲ
733. ነአውልት	ነዓፅልቲ
734. ነኪር	ጓና፣ ዘይወዲዓዲ
735. ነኮላል	ኮለል ምባል
736. ነዊኅ	ነዊሕ
737. ነዋ	እንሆ
738. ነውር	ነውሪ
739. ነዐ	ነዓ
740. ነዐዊ	ሃዳናይ
741. ነዓውት	ሃዳኖ
742. ነዚፋ	ነጸላ፣ ካርታ
743. ነደቅት	ነዳቓ
744. ነዳእት	መራሕቲ ሥራሕ
745. ነዳይ	ድኻ፣ ዘይብሉ
746. ነድ	ነዲ፣ ሓዊ
747. ነገርጋር	ዘውድ`ቕ ሕማም
748. ነጋዲ	ነጋዲ
749. ነግድ	ጋሻ፣ ኃላፊ መገዲ
750. ነግህ	ንግሆ
751. ነኀጋው	ምስውስው ምባል
752. ነጥብ	ነጥቢ
753. ነጐድጓድ	ነጐድጓድ
754. ነጠብጣብ	ነጠብጣብ
755. ነፈርዐፅ	ዝላ፣ ምዝላል
756. ነፋስ	ንፋስ

757. ነፋጺ	ነፋጺ፣ ሃዳሚ
758. ነፋሕ	ድንሽ
759. ነፋውሕ	ደናንሽ
760. ነፍጥ	ጠበንጃ፣ ሽጉጥ
761. ኑፋቄ	ጥርጥር
762. ኒል	ፈለግ ኒል
763. ኒቄጥራ	ዕምባባ ገልገለ መስቀል
764. ኒቆታ	ቤት ኣቑሑት
765. ኒቆታ	ቤት ሥእሊ (እንዳ ሰኣላይ)
766. ናሁ	እንሆ
767. ናህክ	ኃዘን
768. ናህው	ማሕጐማ
769. ናህይ	ዕርፍቲ
770. ናላ	መንበስበስታ
771. ናሕ	ማሕጐማ
772. ናሕስ	ናሕሲ፣ ህድሞ
773. ናቃት	ገመል
774. ናቅ	ሓራስ ገመል
775. ናብሊስ	ነጋሪት፣ ቃጭል፣ ጸናጽል፣ መሰንቆ
776. ናብቴ	ናውቲ ማሕረስ (ሞፈር)
777. ናቱሪም	ሕምባሻ
778. ናኀር	ሕርኛ፣ ምሕርናኽ
779. ናእክ	ዓረር፣ ዚንጎ
780. ናዕት	ዘይሰኸዐ ቅጫ
781. ናይን	ስም እግዚኣብሔር ኣምላኽ
782. ናይናን	ስም እግዚአብሔር ኣምላኽ፣ ይ`ቕረ በሃሊ
783. ናጥራን	መላሕስ ከብቲ
784. ኔስታሊ	ምስሊ ተመን ኣስራዚ
785. ኔባል	ሒላብ
786. ኔባል	ቍራፅ፣ ዕትሮ
787. ንህብ	ንህቢ
788. ንሕነ	ንሕና
789. ንስር	ንስር፣ ዑፍ
790. ንቡረእድ	መንፈሳዊ ኣመሓዳሪ
791. ንብረት	ንብረት
792. ንትፋይ	ብልዕቲ (ተባዕታይ)
793. ንኩህ	ኣድጊ
794. ንዋየ ውሥጥ	ናውቲ ከብዲ
795. ንዋየ ሐቅል	ናውቲ ኵናት
796. ንዋም	ድቃስ
797. ንዋይ	ገንዘብ
798. ንድቅ	መንደ`ቕ
799. ንጉሥ	ንጉሥ (ፕረዚደንት)
800. ንግመጥስቴ	ወግዒ፣ ቅያ፣ ዛንታ፣

	ታሪኽ
801. ንግደት	መገሻ፡ ንግደት
802. ንጥኑጥ	መንጕዳ
803. ንጹሕ	ንጹሕ
804. ንፍቅ	ፍርቂ
805. ኖል	ዓስቢ ጓሳ፡ ደሞዝ፡ መሃያ
806. ኖብያት	ታሪኽ ነገሥት
807. ኖትያ	ሓምባሲ
808. ኖትያት	ሓምበስቲ
809. ኖጊ/ ነጊ	ሓርማዝ
810. ኖፕ	ዲያቆን
811. ኖጻ	ክንቲት፡ ግልግለ
812. አለሚያን	ሣዕሪ ሣዕሮ
813. አሊቁ	ባሕሪ ጨው
814. አላዶር	የማናይ ኢድ ዝወግኣ ካልኣይ መስማር
815. አሌ	ወይ
816. አሌፍ	ስም ፊደል
817. አልቀር	ቈልቋል
818. አልባብ	ልብታት
819. አልብየ	የብለይን
820. አልቦ	የልቦን፡ ኣይኮነን
821. አልዋ	ሓላዊ፡ ዘብዒ
822. አሓ	ኣሓ፡ ከብቲ
823. አሐቲ	ሓንቲ
824. አሐዱ	ሓደ
825. አሐተኔ	ብሓደ
826. አሐድ	ሓደ
827. አሕ	ዓኽ
828. አሕማ/ አሕማው	ኣሕማ
829. አሕሩግ	ደዓውል
830. አሕርው	ሐሰማታት፡ መፋልስ
831. አሕሳል	ዓበይቲ፡ሎቘታ
832. አመት	ከዳሚት፡ ባርያ፡ ኣገልጋሊት፡ ሸቃሊት
833. አእማት	ብብዝኂ
834. አሚር/ አሜር	ሽእኡ (ሽዑኡ)
835. አሚን	እምነት
836. አማን	ሓቂ
837. አማንየ	ብሓቀይ
838. አማዑት	ኣምዑት
839. አሜሃ	በቲ ሽዑ ጊዜ
840. አሜሀለል	ወርኂ እትወጸሉን እትዓርበሉን
841. አሜስያሂ	ደገ ሰላም
842. አሜን	ኣሜን ይኹን፡ ይገበር፡ይብጻሕ

843. አሜከላ	እሾኽ ተኾርባ
844. አሜፌቅ	መድረኽ
845. አምትንት	ጅማውቲ
846. አምኃ	መባእ፡ ኣምኃ
847. አምንሰቲት	ተዘከረና
848. አምእስት	ማእስታት
849. አምዓም	ታኼላ
850. አሣዕን	ኣሣእን
851. አሥራግ	ፈልፈልቲ ማያት
852. አሥቅ	ወጮ፡ ጥልፊ
853. አሥዋር	ኣብዑር
854. አረቦ	ሳርማ፡ ረድኤት
855. አረቦን	ዕርቡን
856. አረቦናት	ዕርቡናት
857. አረፍት	መንደቕ፡ ግድግዳ
858. አሩኤል	ወኻርያ
859. አሩራን	ሮማን፡ ዘግባ
860. አሪስ	ኣግነት፡ ኣጕዱ
861. አሪጋ	ሰስሐ
862. አሪፍ	ዓሚ
863. አራሲብ	መሽረብ ማይ
864. አራራይ	ሣልሳይ ዓይነት ዜማ
865. አራዊት	ኣራዊት (ብዙኃን)
866. አራዝ	ክዳን
867. አርማስ	ሽፍታ ባሕሪ
868. አርሜስ	ዘንጊ
869. አርሲስ	መናፍቕ
870. አርሲሳን	መናፍቓን
871. አርስጣሉ	ጠንቋሊ
872. አርስጣላብ	መነጽር (ቴሌስኮፕ)
873. አርቆሚን	ባላ
874. አርባቅ	ቆሎ ዳሽም
875. አርባብ	መላእኽቲ
876. አፓሩፔ	ቀሺ ገበዝ
877. አርቲው	ኣውሒ
878. አርቴውቂኖን	ኣውሊዕ (፩ነገ. ፲፥፳፪)
879. አርአያ	ኣርኣያ (ኣብነት)
880. አርኤል	መሠውዒ (ሕዝ. ፵፫፥፲፭)
881. አርእስት	ራእስታት፡ ጐይቶት
882. አርዋን	ኣፍንጫታት
883. አርዌ	ተመን፡ ኣርዌ፡ ዲያብሎስ
884. አርዑት	ኣርዑት
885. አርዩፕ	ዕረ
886. አርያም	ሰማይ
887. አርዮስፋጎስ	ባይቶ ፍላስፋታት

888. አርጋብ	ረጋቢት
889. አፓፔ	ዓርኪ
890. አሮት	ልሓም (ሊሓም)
891. አሮድዮን	ዑፍ ያሬድ
892. አሰር	ኣሰር
893. አሰክት	ጸጕሪ ትሽቱሽ
894. አሳ	ስም ሰብ
895. አስል	ዘርኢ፣ ሡር፣ ትውልዲ
896. አስሐትያ	ኣሳሒታ
897. አስሕርት	ባሕትታት (ቈሎ. ፱፥፲፮)
898. አስማት	ኣስማት
899. አስራብ	መንጫዕጫዕታታት
900. አስቀሎባ	መጽሓፈ ጥንቀኣልና
901. አስቈሎን	ቈጻሪ ኮኾብ
902. አስባንያ/ ሶስንያ	ወርጊ ሰማይ
903. አስኲት	ዝተመሳቐለ መገድታት
904. አሥዋጥ	ሐለንጊታት
905. አስፈሬዳ	ስጕርፍኦ (መሶብ)
906. አስፌር	ዓሚ
907. አቀቅ	ሞግእ
908. አቀብ	ዓቐብ
909. አቀባት	ኣቐባት
910. አቀድ	ጕልላት
911. አቂቅ	ብልቃጥ
912. አቃቂር	ዝተፈላለየ መድኃኒት
913. አቃኒ	ዳንዴር፣ ጥፍራርያ
914. አቃኒም	ኣካል
915. አቃጠን	ኣንበጣ
916. አቃጣን	ኣንበጣ
917. አቃጥም	ኲብኰብታ
918. አቅ	ሐርቢ
919. አቅላሜዶን	ቈልቋል
920. አቅሌምያ	ጓል ኣዳም
921. አቅሌስያ	ቤተ ክርስቲያን
922. አቅራብ	ዕንቅርቢት
923. አቅጤ	ብርለ
924. አቍናጽ	ኣቝናጭ (ቍንጭታት)
925. አቍጣጥ	ጅና በትሪ
926. አበ-ላሕም	በዓል ከብቲ
927. አበ-ምኔት	ሓላፊ ገዳም
928. አበርጊላ	ገበጣ፣ ሓንዳይ
929. አበሳ	ኣበሳ፣ በደል
930. አበቅቴ	ቍጽሪ ዘመን
931. አበው	አበው፣ ኣቦታት
932. አበ-ደም	በዓል ደም
933. አቡሊድስ	መዘምር

934. አቡን	ኣቡን፣ ጳጳስ
935. አቢብን	ዑፍ መስቀል
936. አባ	ኣቦ፣ ብርቱዕ
937. አባል	ኣካል፣ ኣባል
938. አባብ	ብዓል ውዕለት፣ ሽቃላይ
939. አባ-ጕንባሕ/ አበ-ጉንባሕ	ኣባ ጕምባሕ
940. አቤኔዜር	እምኒ ረድኤት /፩ሳሙ./
941. አብ	ኣቦ
942. አብሕርት	ባሕርታት
943. አብረክሲስ	መጽሓፈ ግብረ ሐዋርያት
944. አብሪም	ልቢ
945. አብርሃም	ኣቦ ብዙኃን
946. አብርዎ	ልቢ
947. አብሰልናዎስ	ቃል ፍትሓት(መሐራ)
948. አብኑስ	ዝበ ዝተባህለ ኦም
949. አብኖስ	ቀረጽ ዝተባህለ ኦም
950. አብዋቅ	መለኸታት
951. አብያታዊ	ቤተ ሰብ
952. አብዮት	እምቢተኛ
953. አኃው	ኣኀዋት
954. አኀት/ አኃት	ኣኃት
955. አኀዝ/ አኃዝ	ቁጽሪ
956. አኀዝ	ትሕጃ
957. አነ	ኣነ
958. አነዳ	ዓጽፊ፣ ቈርበት
959. አኒን	ፍረ ነፍስ
960. አናሚ	ኣላሚ
961. አናስር	ዋህዮታት
962. አናኰዕ	ጎደቦ
963. አናጕንስጢስ	ኣንባቢ ዲያቆን
964. አቦሊጽ	ብልጭታ ሞቝሎ
965. ዓተር	ዓተር
966. አትሮንስ	መንበቢ መጽሓፍ
967. አንስት	ኣንስቲ
968. አንስትያ	ኣንስተይቲ
969. ዓንቀር	ዓንቀር
970. ዐንቀጽ	ኣፍ ደገ
971. አንቃስ	ዕነ (ደምበ፣ ጭቃ)
972. አንቌ	ሽላ
973. አንቆቅሖ	እንቋቑሖ
974. አንበሳ	ኣንበሳ
975. አናብስት	ኣናብስ
976. አንበጣ	ኣንጣታት
977. አንብዕ	ንብዓት
978. አኖት	ልሓም (ሊሓም)

979. ኣንደበራ	ስዲ፣ ወዲ ሰበይቲ
980. ዓንነግ	ዓንነግ
981. ኣንጕዕ	ኣንጉዕ
982. ኣንጥማርያጦስ	ፀረ ማርያም
983. ኣንጻር	መንጽር
984. ኣንጼዋ	ኣንጭዋ
985. ኣንፍ	ኣፍንጫ
986. ኣትሪኮን	ቃል ትንቢት
987. ኣኤናኦን/ ኣኤናዎን	ዘለዓለም ዘሎ
988. ኣእኑስ	ኣንስቲ
989. ኣዕኑግ	ኹትሻታት
990. ኣእዋም	ኣእዋም
991. ኣኪስት	ፈልፈልቲ ዓይኒ ማያት
992. ኣካል	ኣካል
993. ኣክሊል	ኣኽሊል፣ እኽልታት
994. ኣክሊሮስ	ቀሺ ገበዝ
995. ኣክልብት/ ኣክላብ	ኣኽላባት
996. ኣክራጦን	ደመ ክርስቶስ
997. ኣክሪግሊዮን	ሓሰማ
998. ኣክሳስ	ሽሾ፣ መራሕ ማይ
999. ኣክይስት	ኣትማን
1000. ኣክዮስ	ይግብኦ (ይግብኦ)
1001. ኣኰቴት	ምስጋና
1002. ኣውል	ኣውሊ
1003. ኣውሎ	ንፋስ
1004. ኣውሎግያ	ዝተባረኸ፣ ኅብስቲ
1005. ኣውርሒርስ	ሓርሽ
1006. ኣውቃፍ	በናጅር
1007. ኣውታር	ስልኪ ክራር
1008. ኣውኪያኖ	ውቅያኖስ
1009. ኣውክሳርያ	ስንክሳር
1010. ኣውያት	ኣውያት
1011. ኣውያን	ወይንታት
1012. ኣውግር	ኹርባታት
1013. ኣውጤ/ በጽል	ባልደንጓ
1014. ኣዛል	ብርቱዕ፣ ኃያል፣ ኀበዝ
1015. ኣዛብ	ጭራ
1016. ኣዞብ	ስምዕዛ
1017. ኣየር	ኣየር
1018. ኣዮባሊ	ወዳእ ነገር፣ ጠበቓ
1019. ኣድግ	ኣድጊ
1020. ኣእዱግ	ኣእዱግ
1021. ኣዲማ	ትኺን
1022. ኣዳም	ጽቡቕ
1023. ኣዴራ	ራብዓይ መስማር የማናይ እግሪ ጐይታ ዝተወግኣሉ
1024. ኣድራማሌክ	ጕንጓ
1025. ኣድገ መረብ	ኣባ ጕንባሕ
1026. ኣድል	ወጮ፣ ባርኖስ
1027. ኣድያም	ከባቢ፣ ዞባ
1028. ኣገዳ	ቅልጽም
1029. ኣጋም	ዓጋም
1030. ኣጋስዕ	ሰባብሕቲ (ጥሪት)
1031. ኣጋዕዝት	ጐይቶት
1032. ዓጋዘን	ዓጋዜን
1033. ኣጌ	ጡጥ
1034. ኣግልዕት	ገልዒታት (ኣጋልዕ)
1035. ኣግሪ/ ግልዩስ	ሓሰማ
1036. ኣጠቀን	ኣንበጣ
1037. ኣጣሊ	ኣጣል
1038. ኣጠርቆን	ሞባእ፣ መሥዋዕት
1039. ኣጥራቂ	ምክት
1040. ኣጥባት	ኣጥባት
1041. ኣጸርግዮስ/ ኣጸራግዮስ/ ኣጸሮግዮስ	ሥጋ
1042. ኣጽቱ	ሕልፍኚ (ሕጓ)
1043. ኣጸሊጹ	ቤት መቕደስ
1044. ኣጻርጌ	መሥዋዕት
1045. ኣጽለዳ	ኩመል
1046. ኣጻብዕ	ኣጻብዕቲ
1047. ኣጽባዕት	ኣጻብዕቲ
1048. ኣጽት	ኸዕሶ፣ ጥምቢ
1049. ኣጽዋል	ሰዓዕ፣ ሃምበል
1050. ኣጽፋት	ፍሒራ
1051. ኣጽርቅት	ጨርቅታት
1052. ኣፈ መልበስ	መእተዊ ክሳድ ክዳን
1053. ኣፈ ጽባሕ	ወጋሕታ
1054. ኣፈቄዳ	ቃቓዊት ደርሆ
1055. ኣፍለጢስ	ቅጥራን (ካትራመ)
1056. ኣፍረንገ	ፈረንጂ
1057. ኣፍራቅያ	ኣፍሪቃ
1058. ኣፍቀድ	ቃቓዊት ደርሆ
1059. ኣፍቄፍ	ኣርሒ ደርሆ
1060. ኣፍያት	ኣፍዑት
1061. ኣፍዮማክን	መራሕ ማይ
1062. ኣፍ	ኣፍ
1063. ኣፈዎት	ብብዝኂ
1064. ኣፓሩፔ	ቀሺ ገበዝ
1065. ኣርፓፔ	ሊቀ ጳጳሳት
1066. ኣፓፔ	ፈታዊ
1067. ኡድር	ምኽንያት
1068. ኣልህሉሂ	ሎቕታ

1069. ኢስታኦስ	ስም ኣምላኽ
1070. ኢብን	ዑፍ መስቀል
1071. ኢኑሉ	ጽምብላሊዕ
1072. ኢናጠሊ	ኣርሒ ገመል
1073. ኢያዜር	ጎብየ
1074. ኢያዜቡ	ልጓም
1075. ኢዮቤል	፵፱ ዓመት(ዘመነ ኅድገት)
1076. ኤላም	ገበላ (ብራንዳ)፡ ደገሰላም
1077. ኤላው	ዓንዲ
1078. ኤላጤስ	ጽሕዲ
1079. ኤሌዎን	ዘይቲ ኣውሊዕ
1080. ኤልሕሕ	ደገ ሰላም
1081. ኤልሳልስ	ደገ ሰላም
1082. ኤልባዝር	ሓራስ ከልቢ
1083. ኤልዳ	ኣዳምን ሔዋንን ዝተፈጥሩላ ቦታ (ኩፋ. ፫፥፩)
1084. ኤርሁ	ስም ኮኾብ
1085. ኤርዌት	ኣንስተይቲ ሓርማዝ
1086. ኤርገብ	ስንጭሮ
1087. ኤርጋሄ	ርግሀ
1088. ኤርጌት	ተባዕታይ ደርሆ
1089. ኤስከዴሬ	መስኮት(ፍኒስትራ)
1090. እልልድኩ	ሓኽሊ ድሙ
1091. እመምኔት	ኣደ ገዳም (ሰበይቲ)
1092. እምሄው	ኣቦሓጎ
1093. እምሄውት	እኖሓጎ
1094. እም	ኣደ
1095. እም	ካብ
1096. እራኅ	ማእከል ኢድ
1097. እርኩበት	ኣንስትዮ ኣግማል
1098. እሳት	ሓዊ
1099. እስቁፍ	ቀሺ ገበዝ
1100. እስትጉቡእ	ዝተኣከበ
1101. እስከ	ክሳዕ (ክሳብ)
1102. እስኪት	ፍረ ነፍስ (ብልዕቲ)
1103. እቀጡ	ህበይ
1104. እቤር	ኣረጊት ሰብኣይ
1105. እቤርት	ኣረጊት ሰበይቲ
1106. እብላ	ወርጓ
1107. እብን	እምኒ
1108. እቶን	እቶን
1109. እንስሳ	እንስሳ
1110. እንቃስ	ዕነ
1111. እንቋዕ	እንቋዕ
1112. እንዚራ	መሰንቆ
1113. እንዳዊ	እንድዊ

1114. እንድቅትዮን	ዓርቢ
1115. እንገዝ	ቱሽቱሽ
1116. እንግድዓ	ኣፍ ልቢ (ደረት)
1117. እንግዳ	ጋሻ፡ እንግዳ
1118. እንጐት	ትርንጎ
1119. እንጳጴ/ እንጳንጴ	ፍንጣጣ
1120. እከይ	ክፍኣት፡ ክፉእ
1121. እኩይ	ክፉእ፡ እኩይ
1122. እክል	እኽሊ፡ እኽእል እየ
1123. እወ	እወ
1124. እዝን	እዝኒ
1125. እዝኅ	ጽንጽሕለ
1126. እድ	ኢድ
1127. እገሌ	እከለ
1128. እድግት	ኣድጊ
1129. እጕስታር/ እጉስታር	ዕረ
1130. እግዝእት	ኣደ ቤት (እመቤት)
1131. እግዚእ	ጐይታ
1132. እግዚኦ	ኦ ጐይታ
1133. እጦስ	እንጥሸው
1134. እፎ	ከመይ
1135. ኦሆ	ሕራይ (እሺ)
1136. ኦሆሊባ	ኢየሩሳሌም (ሕዝ. ፳፫፥፩-፬)
1137. ኦሆላ	ሰማርያ(ሕዝ. ፳፫፥፩-፬)
1138. ኦም	ኦም
1139. ኦሪት	ኦሪት፡ ቀደም
1140. ኦርያ	ኣፍ ደገ ሰላም
1141. ኦርያሬስ	ፀሓይ
1142. ከሃ	ንየው፡ ኣብቲ
1143. ከለሜዳ	ቀይሕ ግምጃ
1144. ከላል	ሚዶ፡ መዘርገፍ
1145. ኰልስስት	እንዳእቲ
1146. ከላስስት	እንዳእትታት
1147. ከልብ	ከልቢ
1148. ከሎ	ልኻይ፡ ጠስሚ
1149. ከመዝ	ውንጅር፡ ከምዚ
1150. ከመዛት	ብብዝሒ (ውንጅራት)
1151. ከሙን	እንጣጢዕ፡ ኣባዕሾ
1152. ከሚን	ሽንፋእ
1153. ከማእ/ ከሜእ	ሕማም ልቢ
1154. ከረቤዛ/ ኰረቤዛ/ ኮረቤዛ	ብልዕቲ (ኣንስታይ)
1155. ከረጺት	ከረጺት
1156. ከራሚ	ዕቑር፡ ዝኸረመ

1157. ከራግልዮስ/ ኪሮማሊዮስ/ ኪሮግልዮስ	ሓሰማ
1158. ከርሜል	ጥፍረርያ
1159. ከርሚን	ክሊዓው
1160. ከርም	ክረምቲ
1161. ከርሥ	ከብዲ (ከርሢ)
1162. ከርቤ	ከርበ
1163. ከርካዕ	ለሚን
1164. ከርካዓት	ለሚናት
1165. ከበሮ	ከበሮ
1166. ከብካብ	ከብካብ (መርዓ)
1167. ከብድ	ከብዲ፣ ማእከል
1168. ከተማ	ከተማ፣ ጫፍ
1169. ከንፈር	ከንፈር
1170. ከናፍር	ከናፍር
1171. ከንበሎ	ወለባ (ሚዶ ትመስል ኣብ ርእሲ ደቂ ኣንስትዮ እትስኳዕ)
1172. ከንቱ	ኸንቱ
1173. ከዋላ	ድኅሪት፣ ከውሊ
1174. ከዋኒታት	ሓወልትታት
1175. ከዋክብት	ከዋኽብቲ
1176. ከዋው	ቅልጡፍ
1177. ከውር	እቶን ሓንዳይ
1178. ከዘበል	ጠይቂ
1179. ከይሲ	ከይሲ፣ ተመን
1180. ኩህ/ ኵህ	ጸዋሪት፣ መንጠልጠሊ ኣቑሑ (ኩላብ)
1181. ኩላብ	ጸዋሪት፣ መስቀል ኣቑሑ
1182. ኵርበት	ክታብ
1183. ኩእንት	ኵዕንቲ
1184. ኪሩይ	ኵስኵስቲ
1185. ኪርያላይሶን/ ኪራላይሶን	እግዚኦ መሓረና
1186. ኪራቁ	ዕለተ ምጽኣት
1187. ኪሮግልዮስ	ጊሐ፣ ሓሰማ
1188. ኪነት/ ኪን	ብልሓት፣ ጥበብ
1189. ካሂ	ሓራስ ላም፣ ምራኽ፣ ኣርሒ
1190. ካህን	ካህን
1191. ካሜን	እንጣጢዕ
1192. ካቢ	ዳንጋ
1193. ካዕሴ	ጨጎራ፣ ፈርሲ፣ ዒባ፣ ከብዲ፣ ርስሓት፣ ሥጋ ከስዐ
1194. ኬሌሜዎን/ ኬሌምሌዎን	ነፋሒቶ
1195. ኬሜሌዎን	ጠበቕ
1196. ኬሴላ	ልሔ (እኩባት ከዋኽብቲ)

1197. ኬፋ	ከውሒ (ጴጥሮስ)
1198. ክላሕ	ኣውያት
1199. ክልኤ/ ክልኤቱ/ ክልኤት	ክልተ
1200. ክሕደት	ክሕደት
1201. ክማም	መሸቀቕ
1202. ክምር	ኩምራ
1203. ክሣድ	ክሣድ
1204. ክሡተት	ግልጸት
1205. ክረምት	ክረምቲ
1206. ክርታስ	ወረቐት፣ ብራና
1207. ክቦ	ኩቦ
1208. ክንፍ	ክንፊ
1209. ክዑብ	ፈትሊ
1210. ክዑት	ድኾዒ
1211. ክዕቦ	ኩቦ
1212. ክዳን	ክዳን
1213. ኮሞል	ኩመል
1214. ኮል/ ኮንፋር	ምልያ
1215. ኵለሄ	ኵሉ ጊዜ
1216. ኵሉ	ኵሉ
1217. ኵሊት	ኵሊት
1218. ኵልያት	ኲላሊት
1219. ኵሕል	ኵሕሊ
1220. ኵራል	ቃንጥሻ
1221. ኵርናዕ	ኵርናዕ
1222. ኵርዳላቅ/ ኩድራላቅ	ሸጉጥ
1223. ኵስሕ	ቀልቀል፣ ዒባ፣ ፋንድያ
1224. ወለት	ጓል
1225. ወላዲ	ወላዲ
1226. ወልታ	ዋልታ
1227. ወልድ	ወዲ
1228. ወሬዛ	ጎበዝ፣ መንእሰይ
1229. ወርቅ	ወርቂ
1230. ወትር	ኵሉሳዕ
1231. ወኃይዝ	ወኃይዝ
1232. ወንጌል	ብሥራት
1233. ወዐሊ	ኣገልጋሊ፣ ዓስከር (ወታደር)
1234. ወይን	ወይኒ
1235. ወይሊተ	ወይለይ
1236. ወይጠል	ኢራብ
1237. ወዲፌት	ብላይ ጨርቂ
1238. ወዲፎት	ቁራጽ ምንጻፍ
1239. ወግር	ኵርባ
1240. ወግዕ	ወግዒ
1241. ወጣኒ	ጀማሪ
1242. ዋሕር/ ዋሕድ	ሓደ

1243. ዋሕድና	ሓድነት
1244. ዋስማ	እሾኽ መርገም (ተኾርባ)
1245. ዋካ	ብርሃን
1246. ዋዕይ	ዋዒ
1247. ዋዜማ	ድሮ፡ ዋዜማ (ኣማርኛን ግእዝን)
1248. ውሉድ	ውላድ፡ ውሉድ
1249. ውላጤ	ለውጢ
1250. ውሣጢ/ ውሣጤ/ ውሥጥ	ውሽጢ
1251. ውቅሮ	ጽቡቕ ሕንጻ
1252. ውቅያኖስ	ውቅያኖስ
1253. ውኂዝ	ውሕጅ
1254. ውእቱ	ንሱ
1255. ውኩፍ	ቅቡል፡ ሥሙር
1256. ውዳሴ	ምስጋና፡ ናእዳ
1257. ዘሂርሙ/ ዘዘሂርሙ	ዋሻኻ ሓመድ
1258. ዘለፋ	ጸርፊ
1259. ዘሊላ	ዳጕያ (እኽሊ)
1260. ዘልፍ	ወትር፡ ኩሉሳዕ
1261. ዘመድ	ዘመድ
1262. ዘማ	ሽርሙጣ
1263. ዘማዊት	ዘማዊት
1264. ዘሩባቤል	ዘርኢ ባቢሎን
1265. ዘራክፐ	ዕንቅርቢት
1266. ዘርቅ	ዋዛ፡ ባጫ፡ ኣሽክዕ ላል፡ ጻውቲ (ቀልዲ)
1267. ዘርቤን	ጥዑም ሽታ
1268. ዘርቤዶ	ዛግራ
1269. ዘርብ	መስበሪ እምኒ (ማሳ)
1270. ዘርእ	ዘርኢ
1271. ዘርዜቅ	መንፊት፡ ሞኽባዕቲ (መጽምቑ ስዋ)
1272. ዘቢብ	ወይኒ
1273. ዘባን	ዝባን ሕቖ
1274. ዘብድው	ዲኖ፡ ማኽ፡ ወጮ
1275. ዘትር	ወለላ መዓር
1276. ዘነብ	ጭራ
1277. ዘነባት	ጭራታት
1278. ዘዌ	ፈውሲ ተመን ዕንፀይቲ
1279. ዘውር	ዙርያ፡ ከባቢ
1280. ዘውግ	ወገን
1281. ዘይት	ዘይቲ
1282. ዘይጦን	ኣውሊዕ
1283. ዘግራ	ዛግራ
1284. ዘጋርው	ካግራታት

1285. ዙዚዮን	ዓለቕቲ
1286. ዚአሁ	ናቱ
1287. ዛውዕ	ዋዛ፡ ጻውቲ
1288. ዜራዕ	ዕትሮ
1289. ዜና	ዜና (ወረ)
1290. ዜናዊ	ነጋሪ (ብጽቡቕ ሕማቕን)፡ ሓሳዊ
1291. ዝሕቅ	ሓርቢ
1292. ዝሙት	ዝሙት
1293. ዝምዝም/ ዝማም/ ዝማማት	ዝማም (ልጓም)
1294. ዝማሜ	ዝማሜ
1295. ዝማሬ	ምስጋና
1296. ዝራፕ/ ዝራፒ	ጊባቦ
1297. ዝቅ	ገንኢ፡ ሓርቢ
1298. ዝቃት	ኣጋንእ፡ ሓርብታት
1299. ዝብል	ሓርኢ ሓጺን (rust)፡ ቀልቀል (ናይ ኩሉ)
1300. ዝብእ/ ዝእብ	ዝብኢ
1301. ዝናም	ዝናም
1302. ዝንቱ/ ዝኩ/ ዝክቱ/	እዚ
1303. ዝኀር	መቓብር
1304. ዝክር	ዝክር፡ መዘከርታ
1305. ዝየል	ማሕስእ (ውላድ ጤል)
1306. ዝየ	በዚ፡ ኣብዚ
1307. ዝጋግ	ሕማም መንሽሮ
1308. ዝፍት	ኰልዒ፡ ጥጅእ፡ ዕንዲዳ
1309. ዞም/ ዞሞ	ደም
1310. ዘሪት	ዕምባባ ሱፍ
1311. ዐለቅት	ዓለቕቲ
1312. ዐላማ	ዓላማ
1313. ዐልጌን	ባላ
1314. ዐመፃ	ዓመጽ
1315. ዐማፂ	ዓማጺ
1316. ዐረቦን	ዕርቡን
1317. ዐረቦናት	ዕርቡናት
1318. ዐሪስ	መሐለዊ ተኽሊ ኣጕዶ፡ ዳስ
1319. ዐራት	ዓራት
1320. ዐራዝ	ክዳን
1321. ዐርኬ	መልክዐ ስንክሳር
1322. ዐቀበት/ ዐቀብ	ዓቐበት
1323. ዕቁብ	ዝተዓቕበ
1324. ዐቃቂር	ቀመማ ቐመም
1325. ዐቃብ	እሾኽ ዳንዴር
1326. ዐኒን	ፍረ ነፍስ
1327. ዐንበሪ/ ዐንበር	ዓሣ ነባሪ

1328. ዐንግ	ኵትሻ (ዚኾነ ስልማት ደቂ ኣንስትዮ)
1329. ዐውድ	ዓውዲ፣ ክቢ
1330. ዐጌ	ጡጥ
1331. ዐጌያት	ጡጣት
1332. ዐጸባ	ዓጸባ፣ ጭንቂ፣ ሽግር
1333. ዓልዋ	ጥዑም ጨና (ሽታ)
1334. ዓመት/ ዓም	ዓመት
1335. ዓምድ	ዓንዲ
1336. ዓሣ	ዓሣ
1337. ዓስብ	ደሞዝ፣ መሃያ፣ ዓስቢ
1338. ዓሥራት	ዕስሪት (ዕሽር)
1339. ዓርብ	ዓርቢ (መወዳእታ)
1340. ዓርክ	ዓርኪ
1341. ዓበቅ	ዓበቕ
1342. ዓቢይ	ዓቢይ
1343. ዓባር	ዓባር፣ ዕብራን
1344. ዓተር	ዓተር፣ ባልደንጓ
1345. ዓንቀር	ዓንቀር
1346. ዓኮት	ዒኮት
1347. ዓው	ምሕኵልቲ (ዘፍጥ. 32፥32)
1348. ዓይን	ዓይኒ
1349. ዓዲ	ጋና(ገና)፣ ካልኣይ፣ ከምኡ፣ ተወሳኺ
1350. ዓዘቅት	ዓዘቕቲ፣ ጕድጓድ
1351. ዓፅም	ዓጽሚ
1352. ዓፅቅ	ቈጽሊ
1353. ዓፅፍ	ዓጽፊ
1354. ዔላ	ዒላ ማይ
1355. ዔረግ	ሴፍ፣ መጻወድያ
1356. ዕለት	ዕለት
1357. ዕሪና	ማዕረ
1358. ዕርፍ	ዕርፊ
1359. ዕቀን	ድቓላ ኦም (ተቀጽላ)
1360. ዕቋን	ሕቋን
1361. ዕቡይ	ዕቡይ፣ ኵሩዕ
1362. ዕብሬት	እብረ፣ ታራ፣ ሳምንቲ
1363. ዕዋል	ዒሉ
1364. ዕዝል	ዓይነት ዜማ
1365. ዕድ	ሰብኣይ
1366. ዕደው	ሰብኡት
1367. እድ	ኢድ
1368. እደው	ኣእዳው
1369. ዕዳው	እንዳ ጐሓፍ
1370. ዕዳ	ዕዳ
1371. ዕድሜ	ዕድመ

1372. ዕጉስታር/ ዕጕስታር	ዕረ
1373. ዕጓል	ውላድ፣ ቈልዓ፣ ሕፃን፣ ዕሸል
1374. ዕጣን	ዕጣን
1375. ዕፅ	ዕንፀይቲ
1376. ዕፀው/ ዕፀዋት	ዕፀዋት
1377. ዕፁብ	ዘገርም፣ ግሩም
1378. ዖፍ	ዑፍ
1379. የማን	የማን
1380. የካየስትሪ	ዓሣ
1381. የዋህ	ለዋህ
1382. የውጣ	ዓሠርቱ ቃላት ኦሪት
1383. ያሬስ/ ያፌስ	ምሳር
1384. ያቁም	ጽኑዕ ዓንዲ
1385. ዬዬ	ዋይዋይ
1386. ዬ	እሰይ እሰይ
1387. ይምን	የማን
1388. ይቡስ	ንቑጽ፣ ደረቕ
1389. ይባቤ	ዕልልታ
1390. ይቤ	በለ
1391. ዮም	ሎሚ (ሎም)
1392. ዮናኒ	ቋንቋ (ጽርዕ፣ ግሪኽ)
1393. ዮጊ	እምበኣር፣ ምናልባሽ
1394. ደልጉማ	ገዓት
1395. ደመ ትክቶ	ወርኃዊ ጽግያት፣ ደም
1396. ደመና	ደመና
1397. ደም	ደም
1398. ደምረዝ	ዕንጕለ
1399. ደረመን	ዓበቕ፣ ሽሕር
1400. ደሴት	መርሶ (ኣብ ማእከል ባሕሪ ትርከብ መሬት)
1401. ደስቀን	መሶብ
1402. ደስጲዳ/ ዳስጲዳ	ማንቲለ
1403. ደቂቅ	ደቂቕ
1404. ደበራ	ጽዩፍ ሥራሕ (ብዕልግና)
1405. ደብር	ደብሪ፣ ኵርባ
1406. ደብተራ	ድንኳን
1407. ደነስ	ዓስቢ ዝሙት(ኩፋ 33.28)
1408. ደንጐላ	ሱፍ
1409. ደንጐላት	ሱፋት
1410. ደክታም	ዘኽታም፣ ድኻ
1411. ደዌ	ሕማም
1412. ደይን	ደይኒ፣ መካነ ኵነኔ
1413. ደጓብያ/ ደጎብያ	ጎደበ
1414. ደፍን	ጽሕዲ
1415. ደፍእ	ላዕላይ ልዳት
1416. ዱሐን	ዳጕሻ (ዳጉሳ)

1417. ዲያቆን/ዲብዲቁ	ኣገልጋሊ፡ ዲያቆን
1418. ዲናር	ዓይነት ገንዘብ
1419. ዲናብራ	ጸልማት
1420. ዲንታሮ/ ዴንታር	መሸቀቕ
1421. ዳሂ	ሰበረ
1422. ዳሌ	ዳንጋ
1423. ዳስ	ዳስ
1424. ዳቤላ	ድቤላ
1425. ዳናት	መስማር ጺጋማይ ኢድ
1426. ዳንዴር/ ዴዲ	ዳንዴር
1427. ዳዕሮ	ዳዕሮ
1428. ዳይቅ	ድፋዕ፡ ዕርዲ
1429. ዳግም	ዳግማይ
1430. ዳኅን	ጣያት
1431. ዳፍንት	ሕምባሻ፡ ኅኅ
1432. ዴዴ	ኣፍደገ
1433. ድልወት	ኣገባብ፡ ግቡእ
1434. ድልጋቡ	ከረጺት
1435. ድማኅ	መንበስበስታ
1436. ድምድማ	ጸጕሪ ርእሲ፡ ኅተና
1437. ድራሞ	ጋኔን ድቃስ
1438. ድራር	ድራር
1439. ድርማንቅ	ስረ መርዓት
1440. ድርቃፉ	ዘኽታም
1441. ድርስ	ኣውሊዕ
1442. ድርንቅ	ብርንሂኅ
1443. ድርኩክት	ድርኩኹት (ወንድወንዶ)
1444. ድርዕ	ድርዒ
1445. ድርጋሕ	ድርዕቶ
1446. ድስቅን	ጻሕሊ
1447. ድቡት	ጕምብሕ
1448. ድብ	ድቢ (ሆሴ. 13፥8)
1449. ድጐድ	ልጓም
1450. ድንታሮ/ ድንታ	መሸቀቕ
1451. ድንት	ድንሽ
1452. ድንግል	ድንግል
1453. ድካም	ድኻም
1454. ድክቱም	ዘኽታም
1455. ድኵዕ	ድኵዒ
1456. ድድቅ	ሃንደበት
1457. ድጕር	ድጕሪ
1458. ድግዱግ	ዕባራ፡ ቀጢን
1459. ዶርሆ	ደርሆ
1460. ገሃነም	ቦታ መቕጻዕቲ
1461. ገሃድ	ገሃድ፡ ግልጺ
1462. ገላሜጡ	ዲያቆን

1463. ገልሚን	መቓስ
1464. ገልዕ	ገልዒ
1465. ገመል	ገመል
1466. ገምስ	ገመድ
1467. ገምሉ	ዓለቕቲ
1468. ገሪሳት	ሰንሰለታት
1469. ገሪስ	ሰንሰለት
1470. ገሪዛን	ቦታ በረኸት
1471. ገሪፍ	መፈንጠራ፡ መጻወድያ
1472. ገራህት	ግራት
1473. ገራውህ	ግራውቲ
1474. ገርስ፡ ገርሳ	ሻርኔራ ማዕፆ
1475. ገርዜን	ሻሽ
1476. ገርዳሊ/ ገርድኡ	ዳኛ፡ ፈራዲ
1477. ገርጣጥ	መለኸት፡ እምብልታ
1478. ገቦታ	መቑሎ፡ ሒላብ
1479. ገበጥባጥ	ሓሰኻ ከብዲ
1480. ገባር	ገባር፡ ሓረስታይ
1481. ገባኢ	ውዕለተኛ፡ ሠራሕተኛ
1482. ገባእት	ሸቃሎ
1483. ገብላ	ጋብላ
1484. ገብላት	ጋብላታት
1485. ገብር	ባርያ፡ ኣገልጋሊ፡ ግዙእ
1486. ገብገቦ	መቕተሊ ቦታ
1487. ገብጋቦ	ሕልፍኝ፡ ሕጓ
1488. ገብጥ	ሕማም ከብዲ
1489. ገቦታ	ሞቕሎ
1490. ገቦ	ጐድኒ
1491. ገነት	ቦታ ተኽሊ
1492. ገነታት	ቦታታት ኣትክልቲ
1493. ገነውት	ኣገልገልቲ ጣያት
1494. ገንታ	ገንኢ
1495. ገንዶራሂ	ወቓዕ፡ መለኸት
1496. ገንጳሊ	ገምጣሊ መጽሓፍ
1497. ገአዚ	ከሳሲ፡ ነቓፊ
1498. ገዐዚ	ተጓዓዚ
1499. ገዐር	ግዓር
1500. ገዐት	ገዓት
1501. ገዛእት	ኣሳሰይቲ፡ ኣሰለፍቲ፡ ዓዳሎ
1502. ገዝድዋ	ጭዋ (ኢምሁር)
1503. ገይላ	ጨው እምኒ
1504. ገይብ	ዋንጫ ብሩር
1505. ገደላ	ገምቢ
1506. ገዳም	በረኻ፡ ገዳም
1507. ገዳማት	በረኻታት፡ ገዳማት
1508. ገድል	ገድሊ

1509. ገድገድ	ግድጊዳ
1510. ገጸ ባሕር	ሰሜናዊ ምዕራብ
1511. ገጽ	ገጽ
1512. ገጻት	ገጻት
1513. ጉር	ገልገል ኣንበሳ
1514. ጉባኤ	ኣኼባ፡ ጉባኤ
1515. ጉባኤ ቃና	ስም ቅኔ
1516. ጉዛ	ሊሎ
1517. ጉዲጥ	ጉጤት (ቤንሳ)
1518. ጉጋ	ጉንጓ፡ ቁንጪ፡ መንካዕ
1519. ጊሜ	ግመ
1520. ጊንታሮ	መሸቀቕ
1521. ጊዜ	ጊዜ
1522. ጊዜያት	ጊዜታት
1523. ጊጻ	ስምብር (ሥጋ)
1524. ጊጻት	ብብዝጊ
1525. ጋላ	ጭፍራ
1526. ጋላት	ጭፍራታት
1527. ጋሙስ	ሓርሽ
1528. ጋርሳ	ሃንዛ
1529. ጋኔን	ጋኔን
1530. ጋእዝ	ክትዕ፡ ክርክር፡ ነቐፌታ፡ ሙግት
1531. ጋዕዝ	ጓዓዝ (ጉዕዞ)
1532. ጋይሌ	ጸሊም ተመን
1533. ጋይድ	በጽሒ፡ መንእሰይ
1534. ጋጋ	ሞቑሕ፡ መስገደል
1535. ጋጋት	መቓውሕ፡ መስገደላት
1536. ጌልያ/ ጌልጌላ	ሰማይ
1537. ጌሠም	ጽባሕ
1538. ጌራ	ድርዒ
1539. ጌርዮስ	ስም እግዚአብሔር
1540. ጌሴራ	ቤተ ክርስቲያን
1541. ጌባል	ቦታ መርገም
1542. ጌንታሮ	መሸቀቕ
1543. ግልፎ	ጣያት
1544. ግሔ	ግሔ
1545. ግሙራ	ፈጺሙ
1546. ግምኤ	ዕትሮ
1547. ግረት	ሰራው፡ ጨዓ
1548. ግራብ	ሰራው
1549. ግራባት	ሰራዋት
1550. ግርማ	ግርማ
1551. ግርባብ	ሓርቢ፡ ግርባ
1552. ግርጣጥ	እምብልታ፡ መሸኸት
1553. ግብርናት	መግዛእቲ (ባርነት)

1554. ግብ	ጉድጓድ
1555. ግብሳዕ	በቕሊ
1556. ግብት	ሃንደበት
1557. ግብነት	ኣጅቦ
1558. ግተት	ግተት (ኦረጊት ስፊ)
1559. ግናይ	ምስጋና
1560. ግንፋል	ጡብ (ሕጡብ)
1561. ግእዝ	ኣዳማዊ ቋንቋ፡ ሓደ፡ ዓይነት ዜማን ንባብን
1562. ግዝእ	ስብሕቲ፡ ድግስ
1563. ጎል	ደምበ፡ መብልዕ ማል
1564. ጎሕ	ወጋሕታ
1565. ጎሜእ	መርከብ
1566. ጎሞር፡ ገሞር	ምሰ፡ መስፈር
1567. ጎር	ጎረቤት
1568. ጎድ	ኃይሊ
1569. ጐራድል	ዝብኢ
1570. ጐርና/ ጕርና	ዓውዲ
1571. ጕጽ/ ጕየጽ	ጥራጥ፡ ፈሲ
1572. ጕሁቀ	ጐባጥ
1573. ጉህና	ድምጺ (ቃል፡ ዜማ)
1574. ጕሕሉት	ጥበራ፡ ሽምጠጣ
1575. ጕሕቄት	ምጕባጥ
1576. ጕርጴ	ጐረሮ
1577. ጕንድ	ጕንዲ
1578. ጕዛ	ሽላ
1579. ጕያ	ጕያ
1580. ጕድብ	ገዘሞ (መቈጥቈጢ)
1581. ጕድባት	ገዘሞታት
1582. ጕጕዓ	ታህዋኽ
1583. ጕጠት	ጕጤት
1584. ጕጻጕጽ	ጐጻጕጽ፡ ዘይጥጡሕ መገዲ
1585. ኋህላዊ	ጕሒላ፡ ኣታላሊ
1586. ኋልኬ	ፍረ ኣድሪ
1587. ኋ	እንቋዕ፡ እኳ፡ ስም እግዚአብሔር ኣምላኽ
1588. ጠለስ	ሕመት (ፍሓም)
1589. ጠሊ	ጤል
1590. ጠሊት	ኣንስተይቲ ጤል
1591. ጠሊሳን	መኣረምያ፡ መንዲል
1592. ጠል	ጠለለት
1593. ጠልሰም	ክታብ
1594. ጠረበናት	ጭፍራታት
1595. ጠረጴዛ	ጠረጴዛ፡ መንበረ ታቦት፡ ሰደቓ

1596.	ጠራው	ልሔ (እኩባት ከዋኽብቲ)
1597.	ጠርቤንቶስ	ዳዕሮ፡ ጽሕዲ
1598.	ጠርቤዜር/ ጠርዘቤጠር/ ጠርዝቤጤር	ሢመተ ክህነት
1599.	ጠቢቁ	ተባዕታይ ደርሆ
1600.	ጠቢብ	ፈላጥ፡ ለባም፡ መስተውዓሊ
1601.	ጠቢባን	ፈላጣት፡ ለባማት፡ መስተውዓልቲ
1602.	ጠባብ	ወሓለ ሰበይቲ፡ ለባም
1603.	ጠባይዕ	ጠባይ (ባህርይ)
1604.	ጠብደን/ ጠብዳን	ማሕዘል፡ ፃዕዳ ሃሪ
1605.	ጠነፍ	ንዳል ኵርሽ
1606.	ጠዊእ	ብቀት
1607.	ጠዋኢ	ጠዋይ፡ ቀይናን
1608.	ጠዓዊ	መምለሺ ጣዖት
1609.	ጠያር	ነፋሪት (ኣየር/ ኣይሮፕላን)
1610.	ጠያፊስ	እብነ በረድ (ማርሞ)
1611.	ጠፈር	ጠፈር፡ መወዳእታ
1612.	ጠፍኒቂስ	ዘራጊቶ (ንፋስ)
1613.	ጡራይካ	ቆቓሕ
1614.	ጡጥ	ጡጥ
1615.	ጡፋሂ	ቅድስተ (ቤተ መቕደስ)
1616.	ጡፋሕ	ትርንጎ
1617.	ጡፋንቂ	ንፋስ
1618.	ጢስ	ትኪ
1619.	ጢሮት	መዋቕር፡ ሰንቀ፡ ድንኪን
1620.	ጢጢ	ሓለንጊ፡ ጭጉራፍ
1621.	ጢጤን	ኩመል
1622.	ጣሕር	ጽርየት፡ ንጽሕና
1623.	ጣሕል	ሓተላ
1624.	ጣቃ	ጣቓ፡ ድነ፡ ጸልማት
1625.	ጣንጡ	ጣንጡ
1626.	ጣእፍ	ጣፍ
1627.	ጣውር	መንደቕ
1628.	ጣዕም	ጣዕሚ፡ መቐረት
1629.	ጣዕዋ	ጣዕዋ
1630.	ጣፍያ	ናውቲ ከብዲ፡ ላልሽ
1631.	ጤርዜባጤል	ቀሺ ገበዝ
1632.	ጤጉን	ሞቕሎ፡ ሕምባሻ
1633.	ጥሕረት	ምንጻሕ፡ ምጽራይ
1634.	ጥልቀት	ርኽሰት፡ ኃጢኣት
1635.	ጥሕረት	ቤት ሕጽቦ (ባኞ)
1636.	ጥምቀት	ጥምቀት
1637.	ጥምእት	ሒናፍ፡ ዒላም
1638.	ጥምእታት	ሒናፍታት፡ ዒላማት
1639.	ጥረስ	ምኾሺይ ስኒ
1640.	ጥሪት	ጥሪት፡ ገንዘብ
1641.	ጥራዝ	ጥራዝ፡ መጽሓፍ
1642.	ጥሬ	ጥረ (ዘይበሰለ)
1643.	ጥቀ	ኣዝዩ፡ ኣጸቢቑ
1644.	ጥቃ	ጥቓ
1645.	ጥቅሉል	ጥቕሉል
1646.	ጥቅስ	ጥቕሲ
1647.	ጥቅም	ቀጽሪ፡ ሕንፃ፡ መንደቕ
1648.	ጥቅበት	ምስፋይ ክዳን
1649.	ጥበብ	ጥበብ፡ ፍልጠት፡ ምስትውዓል
1650.	ጥብሳዴ	ሰይጣን
1651.	ጥብ	ጡብ ኣደ
1652.	ጥብዓት	ጽንዓት
1653.	ጥብጣቤ	ሓለንጊ፡ ኵርማጅ
1654.	ጥንቀር	ዕንጭራር
1655.	ጥንቁር	እንቁርየብ፡ ፍቅ ፎቕ ዝብል ቀጉስሊ
1656.	ጥንቃቅ	ነቓዕ፡ መሽቀራቕሮ፡ ጸድፊ
1657.	ጥንቃቃት	ኣጻድፍ
1658.	ጥንተዮን	ፀሐይ ዝተፈጥረትሉ ዕለት (ረቡዕ)
1659.	ጥንት	ቀደም፡ መጀመርታ
1660.	ጥዑይ	ጥዑይ
1661.	ጥዒና	ጥዕና
1662.	ጥዩቅ	ርዱእ፡ ርጉጽ፡ ፍሉጥ
1663.	ጥያቄ	ጥያቐ፡ ሕቶ
1664.	ጥፋንቂስ	ዘራጊቶ (ንፋስ)
1665.	ጦሊ	ሓርማዝ
1666.	ጦማር	መልእኽቲ (ደብዳቤ)
1667.	ጦሪቃካ	ቆቓሕ
1668.	ጦርቤንቶስ	ዳዕሮ
1669.	ጦርቤንቶ	ዳዕሮ
1670.	ጰላሞን	ስም ሰብ (ባሕታዊ)
1671.	ጰልንትዩ	ጡብ (መሬት) ሕጡብ
1672.	ጰራቅሊጦስ	መጸናንዒ፡ መጽረዪ፡ ኣማላዲ፡ ጠበቓ፡ ኣተዓራቒ
1673.	ጰንጠቈስጤ/ ጰንጠቈስቴ	በዓለ ሰዊት፡ በዓለ ኃምሳ
1674.	ጰንጋሊ	ቀዳሒ መጽሓፍ፡ ገምጣሊ
1675.	ጰጥሮማ	ቤተ ክርስቲያን
1676.	ጳጳፊና	ማሽላ
1677.	ጳልቃ	ኣባ ጉንባሕ
1678.	ጳራሂ	ቤት መቕደስ
1679.	ጳሲካ	ሓጕስ፡ ፋሲካ፡ ምስጋር

1680. ጳኵሲማ	ንቚጽ ኀብስቲ (ባሽኮቲ)
1681. ጳውሎስ	ብርሃን፡ ንዑቕ፡ ዚተናዕቀ
1682. ጳውሎስ	ትሑት
1683. ጳውቂና	ጽሕዲ
1684. ጳውቄና	ጽሕዲ
1685. ጳውቂኖ	ጽሕዲ
1686. ጳጕሜ	ጳጕሜን (ኀቚመ)
1687. ጳጦስ	ክሊዓው
1688. ጳጳስ	ጳጳስ
1689. ጳጺራ	በርበረ
1690. ጴርካ	ዓተር
1691. ጴጥሮስ	ከውሒ
1692. ጵልንትያ	እቶን ኖራ
1693. ጵሩጳጥቄ	መሓምበሲ ኣባጊዕ ቀላይ
1694. ጵሩጳጦ	መጓሰ ኣባጊዕ
1695. ጵርዮን	ሞቑሕ
1696. ጵርስፎራ	ሥጋሁ ወደሙ
1697. ጵርዮኒን	ስደት፡ ምብታን
1698. ጵርድክይሴ	ቆቛሕ ባሕሪ
1699. ጵርፍርዮና	ደርሆ ማይ
1700. ጵስጥቂስ	ጥዑም ጨና
1701. ጳሊስ	ሊቅ፡ ኤጲስ ቆጶስ
1702. ጰርፎርዮን	ደርሆ ማይ
1703. ጰዴሬ	ግምጃ፡ ባርኖስ፡ ካባ፡ ጁባ
1704. ጸለሎ	ጸሎሎ
1705. ጸለኵ	ስናፍጭ፡ ኣድሪ
1706. ጸከ	ምሕኵልቲ፡ መሓግሓጋ
1707. ጸሊሕ	ጭቃ
1708. ጸሊም	ጸሊም
1709. ጸሎት	ጸሎት፡ ልማኖ
1710. ጸሐፍት	ጸሓፍቲ፡ ጭቃ ዓዲ (ሹም)
1711. ጸልማት	ጸልማት
1712. ጸልእ	ቍስሊ
1713. ጸሐም	ጭሓም
1714. ጸምላጥ	ጨምጫም
1715. ጸሪቅ	ሃንዛ፡ መኽፈልቲ
1716. ጸሪቅ	ገንዘብ ንስሓ
1717. ጸሪቅ ጸራይቅ(ብብዝኂ)	ቁራስ እንጌራ፡ ዓይነ ቅርሺ
1718. ጸራኢት	ትሽትሽ
1719. ጸራኢ	ቃንጡጥ ከብዲ (ስብሒ)
1720. ጸራቢ	ጸራቢ
1721. ጸርብ	ፌልጺ
1722. ጸቄን	ሓጹር፡ ገርገራ፡ ኳና፡ ደምበ
1723. ጸበርት	ቄጽሊ ስየ
1724. ጸባኦት	ጭፍራ፡ ኃያላት
1725. ጸባኦት	ጕይታ ጕይቶት
1726. ጸቢብ	ጸቢብ
1727. ጸባ	ጸባ
1728. ጸባቲ	ሓምባሲ
1729. ጸባሕት	ግብሪ፡ ቀረጽ፡ ዕሽር
1730. ጸባኢት	ሠራዊት ውግእ
1731. ጸብሕ	ጸብሒ
1732. ጸብጺባ	ርጕኦ
1733. ጸናፌ	ዶብ፡ ወሰን፡ ደረት
1734. ጸናጽል	ጸናጽል፡ ሽዋሕዋሕ ዝብል ዘፈር ክዳን
1735. ጸናጺት	ጣንጡ
1736. ጸንቢል	ሽፋሽፍቲ ዓይኒ
1737. ጸንጸላዕት	ጽምብላሊዕ
1738. ጸዋግ	ጸዋግ
1739. ጸውብ	ሽሕር፡ ዓበቕ
1740. ጸወን	ጸግዒ
1741. ጸያጼ	ጠበቕ
1742. ጸያጺያት	ጠባብቕ
1743. ጸያፍ	ኰርታዕ፡ ባእባእ
1744. ጸደይ	ኣኽዛ፡ ጽድያ፡ ኣዝመራ
1745. ጸድፍ	ጸድፊ
1746. ጸጋም	ጸጋም
1747. ጸጓር	ጨጓር
1748. ጸጋ	ጸጋ፡ ሃብቲ
1749. ጸጸምር	ታምቡኽ (ዓይነት ኦም)
1750. ጸፈን	ሓርቢ
1751. ጸፍእ	ቀልቀል፡ ዒባ፡ ኩቦ፡ ፋንድያ፡ ፋኾር
1752. ጹግ	ክፍኣት፡ ቂም
1753. ጹግ	ሆየ ሆየ (መብራህቲ)
1754. ጺኦት	ሕዛእቲ (ክልኩል)
1755. ጻሕል	ጻሕሊ
1756. ጻሕቅ	ትግሃት፡ ድሌት
1757. ጻሕብ	ዕትሮ፡ ሳርማ
1758. ጻሕስ	ኣስረጋጭ፡ ሽብሽቦ
1759. ጻሕፍ	ምዝገባ ሕዝቢ
1760. ጻዕር	ጻዕሪ
1761. ጻዕፍ	ጕዕሽ መስተ
1762. ጻይድ	ጠጠም፡ ሰዊት(ዓተር)
1763. ጻድቅ	ሓቀኛ፡ እሙን
1764. ጻጸት	ትንንያ፡ ጣንጡ
1765. ጼተሎ	ጕዕሽ መስተ
1766. ጼዴኔት	ኣባ ጎብየ፡ ዛርጋኔን
1767. ጼዴና	ጽጌናይ መዓር

1768. ጼዴናት	ምትሃት
1769. ጼዴናያት	መልአከ ሞት
1770. ጼናታም	ጨና ኣዳም
1771. ጽሑም	ጭሑሚ
1772. ጽሕርት	ገንኢ፡ ዕትሮ
1773. ጽሑድ	ጽሕዲ
1774. ጽሕፈት	ጽሕፈት
1775. ጽሙና	ጽምዋ
1776. ጽሚት	ቀስምባል፡ ጽምዋ
1777. ጽምእ	ጽምኢ
1778. ጽምብላል	ጽምብላሊዕ
1779. ጽላል	ጽላል፡ መጽለሊ፡ ድባብ
1780. ጽላት	ጽላት
1781. ጽሌ	ታቦት፡ ጽላት
1782. ጽልሑት	ጥበራ፡ ቂም
1783. ጽርንእ	ጽርንቕቲ፡ ዙዕ፡ መበላይ
1784. ጽርንእት	ጽርንቕቲ
1785. ጽርኒ	ኣንጭዋ
1786. ጽሩዕ	ብኸር፡ ዘብኮረ
1787. ጽርሕ	ቤት
1788. ጽቁንቁን	ምጹጽላይ
1789. ጽባሕ	ጽባሕ፡ ወጋሕታ
1790. ጽብን	መንጠልጠሊ መጋራጃ
1791. ጽኑስ	ሽጉር፡ ጭኑቕ
1792. ጽንፍ	ጫፍ
1793. ጽንሐሕ	ጽንሓሕ
1794. ጽንጽላል	ጽምብላሊዕ
1795. ጽንጽንት	ነቐዝ
1796. ጽንጽንያ	ጽንጽያ፡ ሃመማ ከልቢ
1797. ጽዋዕ	ዋንጫ (መስተዩ ፈሳሲ)
1798. ጽዮን	እምባዳዊት
1799. ጽድቅ	ሓቂ
1800. ጽጕራፍ	ሓለንጊ፡ ጭጉራፍ
1801. ጽጕ	ሆየ ሆየ
1802. ጽጌ	ዕምባባ
1803. ጽግነት	መንካዕ፡ ለኺኹቶ
1804. ጸግነታት	መንካዓት
1805. ጽግን	ጭጋግ፡ ጣቓ፡ ሕመድያ
1806. ጽግም	ጺጋም
1807. ጽፉቅ	ጽዑቕ
1808. ጽዑቅ	ጽዑቕ
1809. ጽፍር	ጽፍሪ፡ ሥርሓት ርእሲ
1810. ጽፍዓት	ጽፍዒት
1811. ጽፍሕ	ጽፍሒ
1812. ጽፍነት	ሎቑታ፡ ሳንጣ (ቦርሳ)
1813. ጽፍነታት	ሎቑታታት፡ ሳንጣታት

	(ቦርሳታት)
1814. ጾላዕት/ ጾማዕት	በዓቲ
1815. ጾታሚ	ብርሰ
1816. ጾክ	ምሕኾልቲ
1817. ፀሐይ	ፀሓይ
1818. ፀልቦ	መስቀል
1819. ፀምር	ጸምሪ፡ ጸጉሪ በጊዕ
1820. ፀርቅ	ጨርቂ
1821. ፀር	ጸላኢ
1822. ፀቃውዕ	ወለላ መዓር
1823. ፀብር	ጸብሪ (ጭቃ)
1824. ፀዓዕ	ማሕታ (ብልጭታ)
1825. ፀዓዳ	ፃዕዳ
1826. ፀዋትው	ወገናት፡ ዓይነት፡ ክፋላት
1827. ፀዳል	ብርሃን
1828. ፀፋሪት	ቈናኒት
1829. ፂአት	ሕማቕ ጨና
1830. ፂዋዌ/ ፄዋ	ምርኮ
1831. ፄና	ጨና
1832. ፃዕር	ጻዕሪ
1833. ፃዕፃዕ	ብርዕን፡ ቁላዕ
1834. ፅምድ	ድምጺ
1835. ፅብሶ	ሰቓር፡ እምኒ
1836. ፆር	ፆር፡ ሰኽሚ
1837. ፆታ	ክፍሊ፡ ዓይነት
1838. ፈሐል	ዝሙት፡ ስምዒት፡ ፍትወት
1839. ፈሐቅ	ፈሐቕ
1840. ፈለክ	ሰማይ፡ ጠፈር
1841. ፈለግ	ፈለግ፡ ሩባ፡ ወሓዚ ማይ
1842. ፈላሲ	ፈላሲ፡ ስደተኛ
1843. ፈላስፋ	ፈላስፋ
1844. ፈልፈል	ፍልሖ፡ ፈልፈሊ ማይ
1845. ፈቃድ	ፈቓድ
1846. ፈትል	ፈትሊ
1847. ፈውስ	ፈውሲ፡ መድኃኒት
1848. ፈያታይ	ሽፍታ
1849. ፈያት	ሽፋቱ
1850. ፈጠራ	ፍልስፍና፡ ፈጠራ
1851. ፈጣሪ	ፈጣሪ
1852. ፈጣን	ፈጣን
1853. ፈጸንት	ረስኒ፡ ዓሶ፡ መርዘን
1854. ፉል	ባልደንጓ
1855. ፊላቅ	ግምቢ (ሕንፃ)
1856. ፊሎን	ሻሽ ርእሲ
1857. ፊሎን	ሳንዱቕ፡ ጁባ፡ መሸፈኒ መጽሓፍ

1858. ፌሎ	ከረጺት፡ ሙዳይ
1859. ፌማ	መንፈስ ቅዱስ፡ ፈላጥ፡ ለባም
1860. ፌባኑ	መንፈስ ቅዱስ
1861. ፌቃዕ	ሥእሊ ዕንባባ
1862. ፌቴሌኔ/ ሙኒም	ድኻ መደኽደኽ
1863. ፌቴሌኔ	ጻዕዳ ድኻ
1864. ፌንሙ	መንፈስ ቅዱስ
1865. ፌዋ	ዝቦኽቦኾ ገረብ
1866. ፌጎር	ጣያት
1867. ፌጎር	ሕጊ ጣያት፡ ሥፍራ ጣያት
1868. ፍሒል	ሰኽራን
1869. ፍሑል	ሰኽራም
1870. ፍሕም	ፍሕሚ፡ ኀህሪ
1871. ፍሕሶ	ፋረ ኣንበሳ
1872. ፍሡሕ	ሕጉስ
1873. ፍሥሕ	በዓለ ናእት(በዓል ኣይሁድ)
1874. ፍሥሓ	ሓጎስ
1875. ፍሬ	ፍረ
1876. ፍርሃት	ፍርሃት
1877. ፍርኀት	ጫቖት
1878. አፍርኃት	ጨቓዊት
1879. ፍርፍርት	ብርኒህጎ
1880. ፍርቃን	ምድኃን፡ ምስጋና
1881. ፍሥሐት	ኀቦ፡ ዕርዲ፡ ታባ፡ ድፋዕ
1882. ፍሥሓታት	ድፋዓት

1883. ፍቁር/ ፍትው	ፍትው
1884. ፍቅር	ፍቕሪ
1885. ፍት	ቁራስ
1886. ፍታታት	ቁርስራስ እንጌራ
1887. ፍትሕ	ፍትሒ
1888. ፍኖት	መገዲ
1889. ፍና	መገዲ
1890. ፍናፍንታም	ፈናፍንቲ
1891. ፍኁር	ሕጹይ
1892. ፍኅርት	ሕጽይቲ
1893. ፍኅርት	ጫቖት
1894. ፍዳ	ሕነ፡ ኣብ ክንዲ
1895. ፍድፉድ	ኣዝዩ ብዙኅ
1896. ፍግዓ/ ፍግዕ	ሓጎስ
1897. ፍጡር	ዝተፈጥረ
1898. ፍጡን	ፈጣን
1899. ፍጥረት	ፍጥረት
1900. ፍጹም	ፍጹም
1901. ፍጽም	ግምባር፡ ገምበር
1902. ፍጽን	ዓሶ፡ ረስኒ
1903. ፎራ	ደም ክርስቶስ
1904. ፍንቀስ	ጕሬዛ (ዓይነት እንስሳ ገዳም)
1905. ፎደት	ኰዕሶ

በዝየ ተፈጸመ ነባር ወዘርአ (ነባርን ዘርእን ኣብዚ ተፈጸመ)።

ምዕራፍ ፲ወ፩(11)
መልምደ ንባበ ግእዝ በመልክዐ ጠማር ወመልእክት
(መሳመዲ ንባብ ግእዝ ብመልክዕ ደብዳቤ ወይ መልእኽቲ)

፲.፩ ተዋሥኦ

፲.፩.፩ ተዋሥኦ ክልኤቱ አዕርክት ኢሳይያስ ወሳሙኤል

ክልኤቱ አዕርክት ኢሳይያስ ወሳሙኤል እምድኅረ ተምህሩ ወፈጸሙ ትምህርተ ግእዝ በመጠኑ እንዘ ይትዋሥኡ ወከመ ምንተ ይፈቅዱ ይግበሩ በዘተምህርዎ።

ኢሳይያስ ተሳእሎ ለሳሙኤል እንዘ ይብል፥

ኢሳይያስ፥ አ ዐርክየ ይእዜ አመርነ ወፈጸምነ፣ ትምህርተ ግእዝ ወምንተ ንግበር ቦቱ፧

ሳሙኤል፥ አንሰ ኢየአምር በእንቲአከ፣ አንተ ለሊከ ተአምር ለርእስከ፣ ወበእንተ ርእስየሰ አንሰ እፈቅድ ከመ እኩን ካህነ (ዲያቆነ) ወእትለአክ ለቤተ ክርስቲያን በከዊነ አርአያ ለአብያጽየ። ባሕቱ እፈቅድ እትመሀር ሥርዐተ ቤተ ክርስቲያን። ወእምድኅረ አመርኩ ሠናየ አነኒ እምህር ምእመናነ ቤተ ክርስቲያን ወበዘከመዝ ግብር ነበርኩ እንዘ አኀዝን ብዙኀ ጊዜያተ በእንተ ዘኢሀለውዋ ለቤተ ክርስቲያንነ ብዙኃን ቀሳውስት ወዲያቆናት ማእምራነ ልሳነ በሐውርተ ግእዝ፡ ከመ ይሚጡ ኀበ ቤተ ክርስቲያን ለአርድእተ ዘመንነ እለ ሀለዉ ይርኀቁ እም ቤተ ክርስቲያን ወእምነ ፈለገ ሕይወት (ትምህርት) ዘይትረከብ በውስቴታ።

ኢሳይያስ፥ አ እኁየ ሠናየ ሐለይከ አነሂ ሐለይኩ ከማሁ ባሕቱ ልሒቃን አበው ወአረጋውያን ኢይፈቅዱነ ወይጸልኡነ በእንተ ትምህርትነ አው በእንተ አልባሲነ ወከመ በዓይ ፍናት ንክል ቀሪበ ኀቤሆሙ ኢአመርኩ።

ሳሙኤል፥ አ እኁየ ኢትፍራህ ከመ በእፎ ንክል ቀሪበ ኀቤሆሙ ቤተ ክርስቲያንሰ እስመ ዘኵልነ ይእቲ ወለእመ ኮነ (ንከውን) ምሁራነ ንሕነ ንምህር ምእመናነ። ወምእመናንሂ ይተልዉ ድኅሬነ በእንተዝ ለእመ ውእቶሙ ጸልኡነ ወኢጸልኡነ ምንተኒ ኢነኀሥሥ እምኔሆሙ ዘእንበለ እም እግዚአብሔር ዘንሴፎ ዐሥበ ድካምነ ወፃማ ሥራሕነ በቤተ ክርስቲያንሰ ለእመ ሀሎነ ንትለአክ በትጋህ በእንተ ሕይወቶሙ እስመ ሠናይ ውእቱ ምሂረ ምእመናን በትሕትና። ወበምክንያተዝ ትትዔረይ ቤተ ክርስቲያንነ ምስለ ካልኣት አብያተ ክርሰቲያን ዘሀለዋ በአድያምነ እለ ሀለውዎን ማእምራነ ነገረ ግእዝ ይትለአክዎን ወይመርህዎን። ወበእንተዝ ኢትትረፍ ቤተ ክርስቲያንነ በከመ ሀለወቶ ይእዜ በከዊነ ቤተ እቤራን ወአእሩግ ባሕቲቱ አላ ትከውን ቤተ ኵሎሙ ምእመናን ንኡሳን ወዐቢያን አእሩግ ወሕፃናት በኵሉ መዋዕል።

ኢሳይያስ፥ አ እኁየ አነኒ ሠመርኩ በዝ ቅዱስ ሐልዮትከ ባሕቱ ንግበር ከመዝ ወንሑር ኀበ ምሁራነ ቤተ ክርስቲያን ኵሎ ዘይምህሩነ ወጥንቁቀ ናስተራትዕ ትምህርተነ ወድኅሬሁ ናስተጋብእ አብያጺነ ለተሳትፎ ትምህርተ ቤተ ክርስቲያን ምስሌነ።

ሳሙኤል፤ አ እኁየ ኢሳይያስ ሠናየ አሐለየከ መድኃኔ ዓለም ወንግበር በከመ ትቤ ወእግዚአብሔር ይሠቀነ ከመ ንግበር ዘንተ ኵሎ ለዓለመ ዓለም።

፲.፩.፪ አሐዱ መምህር ምስለ ረድኡ ወተልሚዱ

ረድእ፦ ኦ መምህርየ እፎ ኀደርከ፧
መምህር፦ ይትባረክ እግዚአብሔር፤ ወእፎ ኀደርከ ወልድየ፧
ረድእ፦ አቡየ ዘፈነወ ለከ ጦማረ ንሣእ፤
መምህር፦ በእንተ ምንት ውእቱ ጦማረ ዘፈነወ ሊተ፧
ረድእ፦ እንዳዒ ኢአመርኩ ከመ በእንተ ምንት ዘጸሐፈ ለከ፤
መምህር፦ ሶበ አንበባ፡ ይቤሎ አንበብክዋ ለመልእክተ አቡከ ዘጸሐፈ ሊተ በእንቲአከ ውእቱ።
ረድእ፦ በይነ ምንት ጸሐፈ በእንቲአየ፧
መምህር፦ በእንተ ዘኮንከ አንተ ዘኢትትኤዝዝ ለአቡከ ወለእምከ ወኢለካልኣን፤ ወበዊአከ ውስተ ቤት ከመ ኢትሳተፍ ምንተኒ በግብረ ቤት ወሥራሕ ዘእንበለ በመብልዕ ወመስቴ ባሕቲቱ። ኦ ወልድየ እሙንኑ ዝንቱ ነገር እስኩ ንግረኒ ጽድቀ፧
ረድእ፦ እወ እሙን ውእቱ ባሕቱ በይነ ምንት ዘይመስለከ ዘኢይትኤዘዝ እንግርከ፡ አነ አነብብ ወአጸንዕ ትምህርትየ ኵለሄ ከመ ኢይጥፍአኒ ዘተምህርኩ ወምንተ እግበር በግብረ ዚአሆሙ አልብየ ዘይከውን ለክልኤ ግብር።
መምህር፦ ኦ ወልድየ አኮ ከመዝ ኢሰማዕከኑ ቃለ ጠቢብ ሰሎሞን ዘይቤ "ቦ ጊዜ ለተገብሮ ወቦ ጊዜ ለአንብቦ ወለትምህርት" ወዘእንበለ ተገብሮሰ አልቦ ትምህርት ወልድየ እሴአለከ አሐተ ስእለተ ትክልኑ ሐይወ ዘእንበለ እክል በአንብቦ መጻሕፍት ባሕቲቱ ወሚመ አልቦ፧
ረድእ፦ ኦ መምህርየ አንሰ ኢይክል ለኵሉ በጺሐ።
መምህር፦ ለእመ ኢትክል ተልእኮ ለምንት ትክል በሊዐ እክል፧ በይነ ምንት ዘኢአመርከ ከመ እክል እምነ ዓይ ይትረከብ። ትረክብኑ እክለ ከመ ሐመድ ውዱቀ በኵሉ፧ ኦ ውልድየ! አኮ ከምዝ አእምር ወለቡ እክልሰ ይመጽእ ወይትረከብ በግብረ ማሕረስ ወእምነ ዘርኡ እስከ ለበሊዕ ይቀርብ። ሀለዎ ብዙኃ ተግባር ወፃዕር ወለቡ ከመ ምንት ውእቱ ሥራሑ ለመብልዕ ወለእመ ኢአመርከ ከመ እምአይቴ ይትረከብ እክል ኢይደልወከ ትብላዕ እክለ፡ እምይእዜሰ ይደልወከ ታእምር ወትፈጽም ትእዛዘ አቡከ ወእምከ።

፲.፩.፫ መምህር ሶበ ይትናገር ምስለ ወለት ረድእቱ

ረድእት፦ እፎ ኀደርከ መምህርየ፧
መምህር፦ ይሰባሕ እግዚአብሔር፤ ወእፎ ኀደርኪ ወለትየ ዳኀንኑ አቡኪ፧
ረድእት፦ እወ ዳኀን ውእቱ ባሕቱ እምየ ተሐምም።
መምህር፦ ምንት ውእቱ ምክንያተ ሕማማ፧
ረድእት፦ ትቤ ርእስየ ወከርሥየ ወሐቌየ፤
መምህር፦ ኦ ወለትየ ርእስሰ ኵለሄ የሐምም፡ በሕማመ ከርሥ ወሐቌ፡ ወለእመ ጥዑያን እሙንቱ ከርሥ ወሐቌ ኢየሐምም ርእስ፡ እስመ ኵሎሙ አባላት ሶበ የሐሙ የሐምም ርእስ በእንተ ዝንቱ ኦ ወለትየ አነ እነግረኪ ፈውሰ ከርሥ ወሐቌ፡ እምነ ጸበለ መድኃኔ ዓለም በሐዲስ ማይ አስትዪያ ወቅብዒያ ለእምኪ ወቦቱ ትትፌወስ እምኪ እምነ ኵሉ ሕማማ። እስመ በዝንቱ ጸበል ብዙኃን ተፈወሱ እምደዌሆሙ።
ረድእት፦ ኦ መምህርየ እሴአለከ ዝንቱ ዘትብሎ ጸበለ መድኃኔ ዓለም ኢኮነኑ ሐመደ፧ በእፎ ያድኅና ዘእንበለ ዘይብእሳ፧ እስመ ይብሉ መምህራነ ሕክምና ተዐቀቡ እምበሊዐ ጸበል ወ እምሰትየ ቁሪር ማይ ዘኢርእዮ ሐኪም።
መምህር፦ ወለትየ ባሕቱ እመኒ በመድኃኔ ዓለም ዘተሰቅለ በእንተ ድኅነተ ኵሉ ዓለም። ወእምሪ ጠቢባንሰ ኵሎሙ ይብሉ ዘዚአየ ይኄይስ ወዘዚአየ ይሤኒ ወዘዚአየ ያድኅን

ወዘኢአየ ይፌውስ ወዘትብሊዮሰ ፍርሀተ ሰትየ ጸበል ጠቢባን ዘይከልኡ በዘኢአሚኖቶሙ ለዘመሀርዎሙ ውእቱ። አንቲሰ ኢትፍርሂ አላ ትብዒ ወፅንዒ በእምነተ ክርስቶስ ወአስትዪያ ለዘሐመት እምኪ ወተሐዩ በኀይለ መድኀኔ ዓለም።

ረድእት፥ አ መምህርየ ሠናይ ውእቱ ይኩን በከመ ትቤ፡ ባሕቱ ቅድመ አሀባ እነግሮ ለአቡየ ወእትማከር ምስሌሁ። ለእመ ፈቀደ ወሠምረ እውህባ ወለእመ ኢፈቀደ ወኢሠምረ ኢይውህባ።

መምህር፥ ሠናይ ውእቱ ወለትየ ተማከሪ ምስለ አቡኪ።

ረድእት፥ (ወእምድኅረ አሐዱ ዕለት ተመይጠት መርድእት ኀበ መምህራ ወትቤሎ) አቡየ ኢሠምረ በእንተ ጸበል ዘነበብከኒ። ወይቤ ንሕነ በቤተ አቡነ ኢለመድነ ሰትየ ጸበል ወተሐጽቦ፡ ዳዕሙ እወስዳ ኀበ ሐኪማት። ወበሊዮ ለመምህርኪ እንእደከ በእንተ ሠናይ ሕሊናከ ወዳኅነ ኩን።

፲.፩.፬ ተዋሥኦ ያሬድ ወማርታ

ክልኤቱ አርድእት ያሬድ ወማርታ እንዘ ይትናገሩ በእንተ ትምህርቶሙ ማርታሰ ነበረት እንዘ ትትመሀር ትምህርተ ግእዝ ያሬድሂ ይትመሀር ትምህርተ ዘመናዌ ወክልኤሆሙ አዝማደ ሥጋ እሙንቱ።

ያሬድ፥ እፎ ወዐልኪ እኅትየ ማርታ፧

ማርታ፥ ይትአኰት እግዚአብሔር፤ ወእፎ ወዐልከ አንተ እኁየ፧

ያሬድ፥ (ተሰእላ ለማርታ ከመ በእንተ ምንት ኀርየት ትምህርተ ግእዝ እንዘ ይብል) አ ማርታ በይነ ምንት ኀረይኪ ከመ ትትመሀሪ ልሳነ ግእዝ በዝ መዋዕል እንዘ አልቦቱ ዐሥበ ምድር ወፃማ ዘኮነ ዘአልቦቱ ረባሕ ዘእንበለ ለአእምሮ ወለአንብቦ መጻሕፍት ወተናግሮ ምስለ ዘየአምሩ ባሕቲቱ ወለምንት ዘኢትትመሀሪ ካልኣተ ልሳናተ ሐዲሳተ አው ትምህርተ ዘመናዌ ዘይትረከብ ቦቱ ብዙኅ ዐሥበ ፃማ ወድካም።

ማርታ፥ አ እኁየ ያሬድ አነ ለዝንቱ ልሳነ ግእዝ ለብዙኅ ነገር ኀረይክዎ። መቅድመ ኵሉ ለእመ ሀሎ ታሪከ ሀገርየ ኤርትራ ጽሑፈ በልሳነ ግእዝ ለአእምሮ ወለተርጕሞ ወለፈክሮ፤ ወካልዕ በይነ ዘኮንኩ ክርስቲያናዊተ ሀለወኒ ከመ አእምር ግእዘ፡ እስመ ዘይትነመበብ በቤተ ክርስቲያን በልሳነ ግእዝ ውእቱ ወሣልስ- ቅድመ እትመሀር ካልኣነ ልሳናተ ፈቀድኩ ከመ እትመሀር ነገረ በሐውርተ ሀገርየ ኤርትራ ግእዘ። እስመ ግእዝ ጥንታዊ ውእቱ እምነ ኵሎሙ ልሳናተ በሐውርት።

ያሬድ፥ አ እኅትየ ዝንቱኑ ሐልዮትኪ ባሕቱ ብሂልየ የኀልፍ ብኪ ዘመን ወዕድሜ ዘእንበለ ትትመሀሪ ባቍዐ ትምህርተ ለመፍቅደ ሥጋኪ ወለእመሰ ትትመሀሪ ብዙኀ ትምህርተ ግእዝ ኢያበውሑኪ ሰብአ ሀገርኪ ከመ ትምህሪ ወትኩኒ መምህርተ በልሳነ ግእዝ ወኢትረክቢ እምኔሁ ዐሥበ ድካመ ትምህርትኪ ወምንተ ትከውኒ፧

ማርታ፥ አንሰ ኢየኀሥሥ ብዕለ ወወርቀ ብዙኀ ዘበምድር አላ በእንተ መፍቅደ ሥጋየኒ ኢያኀጥአኒ መድኃኔ ዓለም፡ ወበእንተ መባሕተ ሰብአ ሃገርሂ ዘትቤ አኮ ዘሀለዎሙ ከመ ይክልኡኒ እምሀር፡ እስመ አነሂ ኢኮንኩ ቀዳሚተ ወኢደኃሪተ አላ ነበሩ እምቅድሜየ አእማተ እግዚአብሔር እለ ተምህሩ ወመሀሩ ንቡራነ። አልቦ ዘከልአን ወኢዘይከልኦን ከመ ይምህሩ በትሕትና ለዘይደልዎን፡ ወበዝ ኢይፈርህ ዳዕሙ እፈቅድ እትመሀር ባቁዐ ወሠናየ ትምህርተ ወአእምር ብዙኀ ከመ እኩን ዘእጽሕፍ ወአነብብ ወእሰምዕ ወእትናገር ቦቱ ጥንቁቀ ዘእንበለ ስሕተት።

ያሬድ፥ ትምህርተ ግእዝሰ ኀረይኪ ወለዘይመጽእ ሕይወትኪሰ ምንተ ትፈቅዲ ትኩኒ፧ መኑ ይፍሕረኪ ወያወስበኪ፧ እስመ አልቦ በዝንቱ ዘመን አዋልድ ምሁራነ ግእዝ ወአልቦን

ተገሥሦ በገበ ውርዝዋን ዕደው። አው ሐለይኪ ትኩኒ መነኮሳዪተ ወፈላሲተ፣ በዝንቱ ዓለም ለባሕቲትኪ ዘእንበለ ምት ወውሉድ ወንብረት ለነቢር እስኩ ንግርኒ ምንት ውእቱ ሐልዮትኪ፣

ማርታ፥ ብእሲሰ ኢኮነ ዘይትረከብ በአእምሮ በትምህርተ ግእዝ ወይትነጣእ በኢያእምሮ ትምህርተ ግእዝ ለእመ ተነጥአኒ ሊተ ኢየገዝንኒ፡ እነብር በፈቃደ እግዚአብሔር፡ በከመ ነበሩ እለ እምቅድሜየ። ኦ እኁየ ኢትገዝን በእንቲአየ አኮ ምስለ ዕድ ባሕቲቱ ዘቆመ ሥጋየ ወሕይወትየ ባሕቱ በሕይወተ ዚአየ ወበፈቃደ መድኃኔ ዓለም እነብር።

ያሬድ፥ አነኒ እነግረኪ ሐሳበ ዚአየ ወሕሊናየ ኢየኀሥሥ እሙት ምስለ ዘሞተ ልሳነ ትምህርተ ግእዝ ዘአልቦቱ ዐሥብ፡ ዳዕሙ እፈቅድ እንበር ምስለ ሕያዋን ካልኣን ልሳናተ በሐውርት እለ እግልንጣር ወአፍረንጂ፡ ዘይትፈቀድ ወይትኀሠሥ በዘመንነ ወይትረከብ ቦቶሙ ብዙኀ ወርቅ ወብሩር ለመፍቅደ ሥጋየ ትምህርተኒ ዘእብለኪ ትምህርተ ሶፍያ፡ ዘቦቱ ይትዐወቅ ወይትአመር ኵሉ ዘተፈጥረ ዘአነ እትመሀሮ፡ ወአኮ ትምህርተ ግእዝ ዘዚአኪ ዘእንበለ ለአንብቦ ወፈክሮ ወተርጕም መጻሕፍት ወአኮ ለፈክሮ ምሥጢራተ ዓለም ወሕይወተ ደቂቀ ሰብእ ባሕቱ ነቢረሰ ይነብር ሰብእ በከመ ፈቀደ ወበከመ መክፈልቱ ወበከመ አደሞ ልቡ እመሂ በፍሥሓ፡ ወእመሂ በኀዘን ጊዜሁ ያኀልፍ ወበእንተዝ አልብየ ዘእነግረኪ ብዙኀ ነገር እምዝ እስመ ለሊኪ ተአምሪ ለርእስኪ ባሕቱ ዳኅነ ኩኒ።

፲.፪ መልእክታት

፲.፪.፩ መልእክተ ዮሐንስ ዳግሚት

እምነ ቀሲስ ለኀሪት ወለእግዝእት ወለደቂቃ ለእንተ አነ አፈቅራ በጽድቅ ወበእንተ ዛቲ ጽድቅ አኮ አነ ባሕቲትየ ዘአፈቅራ አላ እለኒ የአምርዋ ለጽድቅ ኵሎሙ።

ወበእንተ ዛቲ ጽድቅ እንተ ትነብር ኀቤነ ወትሄሉ ምስሌነ ወምስሌነ ይእቲ ለዓ ለም።

ሞገስ ወምሕረት ወሰላም እምኀበ እግዚአብሔር አብ ወእምኀበ ኢየሱስ ክርስቶስ ወልዱ ለአብ እግዚአብሔር ምስለ ጽድቅ ወተፋቅሮ።

ተፈሣሕኩ ጥቀ እስመ ረከብኩ እም ደቂቅኪ እለ የሐውሩ በጽድቅ በከመ ነሣእነ ትእዛዞ እምኀበ አብ።

ወይእዜኒ እስእለኪ ኦ እግዝእት ወአኮ ትእዛዘ ሐዲሰ ዘእጽሕፍ ለኪ፣ አላ ትእዛዘ ብሊተ እንተ ብነ ትካት ከመ ንትፋቀር በበይናቲነ።

ወዛቲ ይእቲ ተፋቅሮትነ ከመ ንሑር በትእዛዙ ወዛቲ ይእቲ ትእዛዝ ከመ ንሑር ባቲ እንተ ሰማዕክሙ ትካት።

እስመ ብዙኃን መስሕታን እለ መጽኡ ውስተ ዓለም እለ ኢየአምኑ በኢየሱስ ክርስቶስ ከመ መጽአ በሥጋ ወዝ ውእቱ መስሐቲ ሐሳዊ መሲሕ።

ዑቁ ርእሰክሙ ኢትሕጕሉ ዘገበርክሙ አላ ከመ ዐስበ ፍጹመ ትንሥኡ።

ኵሉ ዘይናፍቅ ወኢይነብር በትምህርቱ ለክርስቶስ ኢሀሎ እግዚአብሔር ምስሌሁ ወዘሰ ይነብር በትምህርቱ ለክርስቶስ በአብ ወበወልድ ሀሎ።

ወዘኒ ይመጽእ ኀቤክሙ ወዘንተ ትምህርተ ኢያመጽእ ኢታብእዎ ቤተክሙ ወበሓኒ ጥቀ ኢትበልዎ።

እስመ ዘይቤሎ በሓ ይሳተፎ በምግባሩ እኩይ።

ወብዙኀ ብየ ዘእጽሕፍ ለክሙ ወኢፈቀድኩ በክርታስ ወበማየ ሕመት እጽሐፍ ለክሙ እስመ እትአመን ከመ እመጽእ ኀቤክሙ ወአፈ በአፍ እትናገርክሙ ከመ ፍጹመ ይኩን ፍሥሓክሙ።

ይኤምኁኪ ደቂቀ እኅትኪ ኅሪት ሞገስ ወተፋቅሮ ምስሌክሙ።

፲.፪.፪ መልእክተ ዮሐንስ ሣልሲት

እምነ ቀሲስ ለጋይዮስ ለእኁነ ዘአነ አፈቅሮ በጽድቅ።

ኦ እኁነ እስመ አነ በእንተ ኵሉ እጼሊ ለከ ከመ ትሠራሕ ፍኖትከ ወትሕዮ በዘይኤድማ ለነፍስከ።

ተፈሣሕኩ ጥቀ ሶበ መጽኡ አኀዊነ ወስምዐ ኮኑ ላዕለ ተፋቅሮትከ ከመ በጽድቅ የሐውሩ ደቂቅየ።

ኦ እኁየ እሙን ግብር ዘገበርከ ለአኀዊነ።

ወክመ ዝንቱ ግብር ለነኪራን እለ ይከውኑ ለከ ስምዐ ላዕለ ተፋቅሮትከ በቅድመ ቤተ ክርስቲያን ወዘንተ ግብረ ሠናየ ፈኖከ ቅድሜከ ዘይደሉ ለእግዚአብሔር።

እስመ በእንተ ስሙ ወፅኡ ወአልቦ ዘነሥኡ እምነ አሕዛብ።

ወንሕነሰ አኀዊነ ይደልወነ ንትቀበሎሙ ለእለ ከመዝ ከመ ንኩን ሱታፌ ለጽድቅ።

ወጸሐፍኩ ዘንተ ለቤተ ክርስቲያን ወአቅደምኩ ወባሕቱ ዲዮጥራስሰ ዘይፈቅድ ይኩን ሊቀ ላዕሌሆሙ ኢይሰጠወነ።

ወበእንተ ዝንቱ አመ መጻእኩ አነ አዜክር ሎሙ ምግባሮ ዘይገብር እስመ ኢየአክሎ ዘይነብብ ንባበ እኩየ ላዕሌነ እስከ ኢይትቄበሎሙ ለአኀዊነ ወለእለኒ ይፈቅዱ ተቀብሎቶሙ ይከልእ ወያወፅኦሙ ዓዲ እም ቤተ ክርስቲያን።

ኦ እኁየ ኢትኩን ከመ ገባሬ እኪት አላ ከመ ገባሬ ሠናይት እስመ ገባሬ ሠናይት እም እግዚአብሔር ውእቱ ወገባሬ እኪትሰ ኢይሬእዮ ለእግዚአብሔር።

ወበእንተ ድሜጥሮስኒ ስምዐ ኮነ ኵሉ ወለሊሃኒ ጽድቅ ስምዐ ኮነት ሎቱ ወንሕነኒ ስምዐ ኮነ ሎቱ ወተአምሩ ከመ ርትዕት ይእቲ ስምዕነ።

ወብዙኀ ብየ ዘእጽሕፍ ለከ አላ ኢፈቀድኩ በማየ ሕመት ወበቀለም እጽሐፍ ለከ። አላ እትአመን ባሕቱ ከመ ፍጡነ እሬእየከ ወእትናገረከ አፈ በአፍ።
ሰላም ለከ ወይኤምኁከ አኀዊነ፥ ወአምኀ ቢጸነ በበአስማቲሆሙ።

፲.፪.፫ መልእክተ (ጦማረ) ሰላም ወፍቅር ጦማር ሰላም

ፓ.ሣ.ቀኍ ፳፻፴፻፸፫
፳፻ወ፩ (2009) ዓ.ም
ዓባይ ሀገር ሀገር ኤፌሶን

ተፈነወት እምነ ዮሐንስ ወልደ ዘብዴዎስ ኤፌሶናዊ፤ ለኀበ መምህር ጴጥሮስ ሕንፃ ኰኵሕ አሥመራ ኤርትራ።

ኦ መምህር የጴጥሮስ ሀሎከኑ ዳኅነ እም አመ ተፋልጦትነ እስከ ኀበ ዘቀዳሚ ትምህርትየ፥ ባሕቱ እፈርህ ከመ ኢይጥፍአኒ ተናግሮ ግእዝ ዘተምህርኩ እምኔከ በብዙኅ ፃዕር ወድካም በእንተ ዘአልብየ ዘእትናገር ሰብአ፥ ወለእመ አንሰ እፈቅድ እትናገር በዝ ሀገር እስመ አልቦ

ዘየአምር ነገረ ግእዝ ዘእንበላ ትግልንጣር (እንግሊዝ) ወአልቦ ዘይሠበወኒ ወበእንተዝ አኀዝን ብዙን

ወእንበይነ ዝ ኦ መምህርየ እስእለከ ለእመቦ ዘተጽሕፈ መጽሐፈ ግእዝ እምድኅሬየ አወ እምቅድሜየ፡ ከመ ትፈኑ ሊተ፡ ወአነ እፌኑ ለከ ሤጦ በዘከነ ዕለት፡ ወበእንተ ትምህርት ዘተምህርኩ እምኔከ ብዙኀ ረባሕኩ ወተፈሣሕኩ ጥቀ ወአልብየ ተጽናስ ለአንብቦ መጻሕፍተ ግእዝ ዘሀሎ በቤተ መዛግብተ መጻሕፍቲነ እምይእዜሰ እክል እርዳእ አብያጽየ በትምህርተ ግእዝ፡

ወእፈቱ እንግርከ ከመ ሀለው ዘቀንኡ በትምህርተ ዚአየ ዝ ባሕቱ ለእመ ኢሀሎ መካነ ትምህርተ ግእዝ በእፎ ይክሉ መጺአ ዘየኀሥሡ ነቤክሙ፡ እ መምህርየ እሰእለከ ለእመ ትክል ንብብ ወንግር በእንተ ዝንቱ፡ ለዚይክል ገቢረ፡

ወእዜከራ ለሃገርከ ወለሕዝባኒ ትሑት ወመፍቀሬ ነግድ ወርቱዐ ሃይማኖት ፈድፈደ አነክሮ በከመ ሰማዕኩ ዜናሃ ረከብክዋ ወርኢክዋ በአዕይንትየ ወኢይረስዕ ዝክራ እስከ ዕለተ ሞትየ፡ ወለእመ እክል እትሜነይ ዳግመ እርኣያ፡ ድኅረ ትፍጻሜተ ትምህርትየ፡

ኦ መምህርየ ዳኅነ ኩን።

ወልድከ ዮሐንስ ወልደ ዘብዴዎስ ቤተ ትምህርት ዩኒቨርሲቲ (ሶፍያ)
ኍልቄ ሣፁን ዘመልእክት (ዘጦማር) ፳፻፬፻፸፭
ኤፌሶን ዓባይ ሀገር

ምንጪ መወከሲ መጻሕፍቲ

፩. መጽሐፈ ግሥ ወሰዋስው፡ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ 1948 ዓ. ም.
፪. መጽሐፈ ሰዋስው፡ ከአለቃ ታየ 1958 ዓ.ም.ግ. እም ኵሉ ኤርትራ
፫. መጽሐፈ መርኆ ግሥ ወሰዋስው፡ ከሊቀ ሊቃውንት ያሬድ ሽፈራው 1997 አ.አ.
፬. ጥንታዊ ግእዝ ብዘመናዊ ኣቀራርባ፡ ዜና ማርቆስ 1981 ዓ.ም.ግ.
፭. መጽሐፈ አብረክሲስ (ግብረ ልኡካን) ብግእዝ፡ 1981 ዓ.ም.ግ. ማኅበረ ሐዋርያት
፮. መርኆ ሰዋስው ዘልሳነ ግእዝ፡ ከዘርአዳዊት አድኃና-ቀዳማይ መጽሓፍ 1996 ዓ.ም.ግ
፯. የካም መታሰብያ፡ ከአስረስ የኔ ሰው 1951 ዓ.ም.ግ ኮከበ ጽባሕ አሥመራ
፰. ከደስታ ተከለ ወልድ 1946 ዓ.ም.ግ
፱. ድርሳነ ሚካኤል 1993 ዓ.ም.ግ ማኅበረ ሐዋርያት ፍሬ ሃይማኖት አሥመራ
፲. መጽሐፈ ቅኔ ዝክረ ሊቃውንት ከመልአከ ብርሃን አድማሱ ጀምበሬ፡ 1963 ዓ.ም.

ተጽሕፈ ዝንቱ ጥንታዊ ግእዝ ብዘመናዊ አቀራርባ
በወርኀ መጋቢት ፲ወ፭ በ ፳፻ወ፩ ዓ.ም.ግ.

ይትባረክ እግዚአብሔር አምላከ አበዊነ ዘአፈጸመነ በሰላም።